

Integraal veiligheidsbeleid 2020-2023 Hillegom

'Samen houden we Hillegom veilig'

Gemeente
Hillegom

Voorwoord:

Voor u ligt het Integraal Veiligheidsbeleid 2020-2023 (IVB) Hillegom. De afgelopen maanden hebben we met ketenpartners en inwoners gewerkt aan een veiligheidsbeleid passend bij Hillegom. En dat is gelukt. Uit dertien veiligheidsthema's, die allemaal aandacht verdienen, hebben we er vier geselecteerd. De komende jaren gaan we stevig inzetten op ondermijning, woonoverlast en maatschappelijke onrust, jeugd en veiligheid en fysieke veiligheid met name verkeersveiligheid.

Terugblik & het huidige veiligheidsbeeld

Uit de evaluatie van het IVB 'Heel Hillegom Veilig' 2016-2020 voor de strategische verkenning wordt duidelijk dat de afgelopen jaren een daling zichtbaar is in het aantal inbraken in Hillegom en dat de meldingen jeugdoverlast in 2017-2018 is gedaald. Ook op andere veiligheidsthema's zoals veilig uitgaan, veilige evenementen zien we positieve resultaten. Het aantal overlastmeldingen horeca is laag (22 meldingen in vier jaar tijd) en de evenementen verlopen, uitgezonderd enkele kleine incidenten, goed. Gezien de daling in de cijfers van deze vormen van criminaliteit en overlast, is de vraag gesteld of op deze thema's de komende jaren nog extra inzet nodig is. Het gaat de goede kant op met veiligheid. Maar nieuwe ontwikkelingen maakt dat we actief moeten blijven investeren op veiligheid. Het huidige veiligheidsbeeld, bestaand uit de objectieve (politie)cijfers, de veiligheidsbeleving en de trends en ontwikkelingen op het gebied van veiligheid, vastgesteld in de keuzenotitie heeft zichtbaar gemaakt op welke vier veiligheidsthema's de komende jaren inzet wenselijk en nodig is. Voor de overige negen veiligheidsthema's geldt dat we de huidige aanpak continueren zodat het veiligheidsbeeld op deze thema's stabiel blijft of beter wordt.

Van landelijk naar lokaal

Bij het opstellen van dit beleidsplan hebben we van landelijk naar lokaal gewerkt. Want landelijke thema's, spelen uiteraard ook in onze regio en in Hillegom. We hebben het dan over thema's als ondermijning, cybercrime, huiselijk geweld en bijvoorbeeld terrorisme en extremisme. Voor onderwerpen als ondermijning, jeugd en veiligheid, maar ook bijvoorbeeld inbraak is samenwerking met ketenpartners en de regio onmisbaar. We kunnen enkel slagen in de aanpak van veiligheidsvraagstukken door samen te werken en blijvend in elkaar te investeren. Deze gezamenlijke gedachte kwam ook uitgebreid aan de orde tijdens de werksessies met onze ketenpartners.

Strategische verkenning

Voor de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen hebben we een strategische verkenning gedaan naar de veiligheidsthema's. Vervolgens hebben we deze thema's per gemeente verder uitgewerkt. Zo hebben we een stevig lokaal beleid geformuleerd, waarbij de veiligheidsprioriteiten lokaal zijn en we het grotere geheel niet uit het oog verliezen en regionaal aangehaakt zijn.

Thema's inwoners

Eerst hebben we de veiligheidsthema's uit de strategische verkenning besproken met de verschillende ketenpartners. Vervolgens hebben we ook inwoners, via het burgerpanel, gevraagd naar welke onderwerpen zij zien, als het om veiligheid gaat. Het burgerpanel noemde verkeersveiligheid in relatie tot veiligheid op straat als belangrijk thema. Het veiligheidsbeleid 2020-2023 Hillegom is samen met onze ketenpartners tot stand gekomen. We hebben met elkaar gekeken naar wat nodig is in Hillegom en hoe we daar samen uitvoering aan gaan geven. Landelijke thema's zijn door vertaald naar onze Hillegomse situatie. Extra focus op verkeersveiligheid, aangedragen door onze inwoners, is belangrijk. Want dat is waar wij met elkaar aan werken, een heerlijk Hillegom, waar Hillegommers zich prettig en veilig voelen.

Het college van burgemeester en wethouders

INHOUD

Inleiding.....	4
Veiligheidsbeeld	5
Trends & ontwikkelingen	8
Conclusie	9
Ambitie	10
Strategische uitgangspunten.....	11
Prioriteiten & Overige thema's	12
1.- Ondernijning (georganiseerde ondernijnende criminaliteit).....	13
2.- Jeugd en Veiligheid	16
3.- (Woon)overlast en maatschappelijke onrust.....	18
4.- Fysieke Veiligheid (met name verkeersveiligheid).....	20
Overige Thema's.....	22
Hoe borgen we het?.....	24
Bijlagen.....	26

INLEIDING

Onze zorg voor veiligheid staat nooit stil. Het is een beleidsgebied waarop wij ons moeten blijven organiseren, steeds reagerend op nieuwe ontwikkelingen. Want de samenleving verandert snel en de problematiek is complex. Langer thuiswonenden, verstoringen in de openbare ruimte, incidenten met personen met verward gedrag en ondermijnende criminaliteit vormen nieuwe uitdagingen. Tegelijkertijd hebben deze veiligheidsthema's en bijkomende problematiek een effect op de veiligheid in Hillegom en op het gevoel van veiligheid van onze inwoners. Bij de taken die we uitvoeren, staat voorop dat onze inwoners, ondernemers en instellingen medeverantwoordelijk zijn voor de veiligheid in de eigen wijk en buurt. De gemeente en haar (professionele) partners kunnen het niet alleen. Een veilig Hillegom is dan ook mede het resultaat van een intensieve samenwerking van zowel gemeente en partners als van de inwoners zelf.

Door effectief veiligheidsbeleid te voeren binnen de kaders en prioriteiten van de gemeenteraad, in verbinding met de samenleving en onze partners, behouden en versterken we de leefbaarheid en veiligheid in onze gemeente. Want veiligheid staat niet op zichzelf, het is verweven met andere beleidsterreinen. Dit vraagt om een integrale benadering, om samenwerking en afstemming met externe en interne partners. Een groot deel van deze afstemming is reeds in 2018 opgehaald en vastgelegd in de 'Strategische verkenning van de veiligheidspositie van Hillegom, Lisse en Teylingen' 2018 (hierna: strategische verkenning). Deze strategische verkenning is dan ook mede het vertrekpunt geweest voor de keuzenotitie Integraal Veiligheidsbeleid 2020-2023 Hillegom die op 26 september 2019 door de gemeenteraad is vastgesteld.

In de keuzenotitie is het veiligheidsbeeld geschetst aan de hand van de landelijke en regionale beleidscontext, de wettelijke verplichtingen, de regionale en districtelijke (samenwerkings-) afspraken. Veiligheidsthema's zijn uitgewerkt binnen integrale vervolgssessies met (regionale)partners. Input is opgehaald bij de inwoners (burgerpanel) en lokale partners, zoals jongerenwerk en ondernemers. Deze input is vervolgens afgestemd op het veiligheidsbeeld van de gemeente: de objectieve (cijfers) en subjectieve veiligheid (veiligheidsmonitor). Dit is verwerkt in de keuzenotitie. Want dat we keuzes moeten maken is evident, immers we kunnen niet alle veiligheidsthema's aanpakken. Dat hoeft ook niet want op veel thema's gaat het goed. Van de dertien voorgestelde veiligheidsthema's uit de keuzenotitie zijn vier veiligheidsthema's geprioriteerd: ondermijning, jeugd en veiligheid, (woon)overlast en maatschappelijke onrust en fysieke veiligheid (met name verkeersveiligheid). Voor deze thema's geldt dat wij daar samen met de partners de komende vier jaar op gaan inzetten. Voor de overige negen veiligheidsthema's geldt dat we de huidige aanpak continueren.

Het IVB geeft inzicht en kaders in de manier waarop de komende vier jaren wordt gewerkt om de veiligheid in de gemeente te bevorderen, de leefbaarheid te verhogen en de veiligheidsbeleving bij inwoners te verhogen. Ook beschrijft het welke partners bij het beleid betrokken zijn en wie we nodig hebben om onze ambities te verwezenlijken. Het wordt door de gemeenteraad vastgesteld en door het college geconcretiseerd in uitvoeringsprogramma's. De gemeenteraad heeft met het vaststellen van het IVB een middel om te sturen op het lokale veiligheidsbeleid en de prioriteiten in de aanpak van de veiligheidsvraagstukken.

Leeswijzer

Het integraal veiligheidsbeleid 2020-2023 bouwt voort op wat er al is, versterkt bestaande succesvolle werkwijzen en sluit aan op trends en ontwikkelingen. Het laat achtereenvolgens de visie, ambities, doelstellingen, en prioriteiten zien op het gebied van integrale veiligheid voor de komende vier jaren en gaat in op de organisatorische kant van de veiligheidsprojecten/-activiteiten. Deze worden weggezet binnen vijf veiligheidsvelden die het gemeentelijke integrale veiligheidsterrein vormen, aansluitend op de methode van het Kernbeleid van de VNG: 1) veilige woon- en leefomgeving, 2) bedrijvigheid en veiligheid, 3) jeugd en veiligheid, 4) fysieke veiligheid, 5) integriteit en veiligheid.

VEILIGHEIDSBEELD

Veiligheidsbeeld

Het veiligheidsbeeld van een veiligheidsthema komt tot stand door objectieve (politie)cijfers, het meten van de subjectieve veiligheidsbeleving en de trends en ontwikkelingen op het gebied van veiligheid. Door het veiligheidsbeeld te schetsen, wordt zichtbaar of er een stijgende of dalende lijn is in het aantal geregistreerde incidenten van een specifiek veiligheidsthema. Door deze analyse van een langere periode te maken, is het mogelijk om (voorlopige) conclusies te trekken en wordt zichtbaar waar we de komende jaren op in moeten zetten en welke ontwikkelingen we kunnen verwachten.

Strategische verkenning

In 2018 is de strategische verkenning opgeleverd. De strategische verkenning heeft inzicht gegeven en handvatten aangereikt voor een effectiever integraal veiligheidsbeleid. Het bevat aanbevelingen met betrekking tot de inzet op veiligheidsthema's en de uitgangspunten die daarbij van belang zijn. De verkenning is dan ook het vertrekpunt geweest voor het opstellen van de keuzenotitie en geeft het veiligheidsbeeld aan. Dit beeld is gebaseerd op gegevens van 2014 tot en met 2017. In de keuzenotitie is het veiligheidsbeeld (daar waar dat mogelijk was) aangevuld met (politie)cijfers tot en met de eerste helft van 2019.

Keuzenotitie IVB Hillegom 2020-2023

In september 2019 is de keuzenotitie door de raad vastgesteld. In de keuzenotitie is het veiligheidsbeeld van Hillegom geschetst door middel van een cijfermatige analyse (politiecijfers) aangevuld/verrijkt met de uitkomsten van de Veiligheidsmonitor en de opbrengst van het participatietraject. Het participatietraject bestond uit gesprekken met ketenpartners, belanghebbenden en ondernemers. Ook is er een enquête uitgezet onder het burgerpanel Hillegom. In de keuzenotitie zijn in totaal 13 veiligheidsthema's aan de raad voorgelegd. De raad heeft besloten vier thema's te prioriteren en negen te kwalificeren als overig thema. De vier geprioriteerde thema's gaan wij de aankomende vier jaar samen met de partners aanpakken. Voor overige thema's houdt in dat voor de aanpak van deze vormen van criminaliteit/overlast/onveiligheid wij samen met de partners de huidige aanpak continueren maar geen extra impuls zullen geven. Waarbij wordt opgemerkt dat wanneer het veiligheidsbeeld in de aankomende vier jaar wijzigt op één van de overige thema's wij de inzet kunnen bijstellen. De vier gekozen prioriteiten worden verder uitgeschreven vanaf pagina 14, waar de hoofdlijnen van de aanpak voor de aankomende vier jaar zijn opgenomen. De overige thema's worden samengevat en uitgeschreven vanaf pagina 22.

Terugblik IVB 'Heel Hillegom Veilig' 2016-2020

Voordat we inzoomen op de prioriteiten voor de komende vier jaar, kijken we kort terug op het huidige IVB 'Heel Hillegom Veilig'. Uit de evaluatie van het IVB 'Heel Hillegom Veilig' voor de strategische verkenning wordt duidelijk dat door de inzet op de prioriteiten zoals woninginbraak, en jeugdoverlast een daling zichtbaar is. In algemene zin constateren we een daling in het aantal geregistreerde misdrijven (high impact crimes). Zo is het totaal aantal misdrijven in 2018 naar 668 gedaald terwijl er in 2014 nog 756 registraties waren¹. De aanpak van overlast en criminaliteit gaat met vallen en opstaan en dikwijls zien we schommelingen in de cijfers, wat niet altijd goed te verklaren valt. Een voorbeeld hiervan is de schommeling in het aantal bromfietsdiefstallen de afgelopen vier jaar.

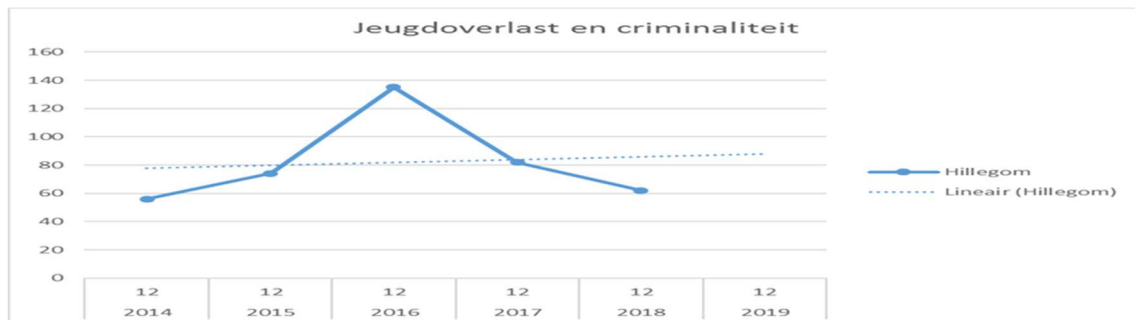
jaar	Aantal diefstallen totaal	jaar	Aantal diefstallen totaal
2016	7	2018	36
2017	33	2019*	10

*tot september 2019².

Daarnaast is een ontwikkeling gaande waarbij ondermijnende criminaliteit steeds prominenter in beeld komt en – in tegenstelling tot enkele vormen van high impact crimes – veelal onzichtbaar is. De afgelopen jaren is intensief gewerkt aan de prioriteiten van het huidige veiligheidsbeleid waarbij nieuwe ontwikkelingen en andere vormen van criminaliteit zijn meegenomen. Om tot een goeie aanpak van veiligheidsvraagstukken te komen, zorgen we ervoor dat lokale wet- en regelgeving actueel is, zoals de Algemene plaatselijke verordening en pakken we de regie als dit nodig is bijvoorbeeld bij de aanpak van jeugdoverlast en jeugdgroepen. Om jeugdoverlast effectief aan te pakken heeft Hillegom in 2018 een zorg- en veiligheidstafel jeugd opgezet. Waarbij onder regie van de gemeente een integrale aanpak voor jongeren is ingezet. Een werkvorm die nu HLT breed uitgerold is.

Jeugd en Veiligheid

Uit de strategische verkenning komt naar voren dat Hillegom tussen 2014 en 2017 relatief het hoogst aantal geregistreerde incidenten had v.w.b. jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit. Door intensieve samenwerking tussen politie, jongerenwerk, scholen en zorgpartners onder regie van de gemeente is het aantal meldingen van jeugdoverlast in Hillegom gedaald.

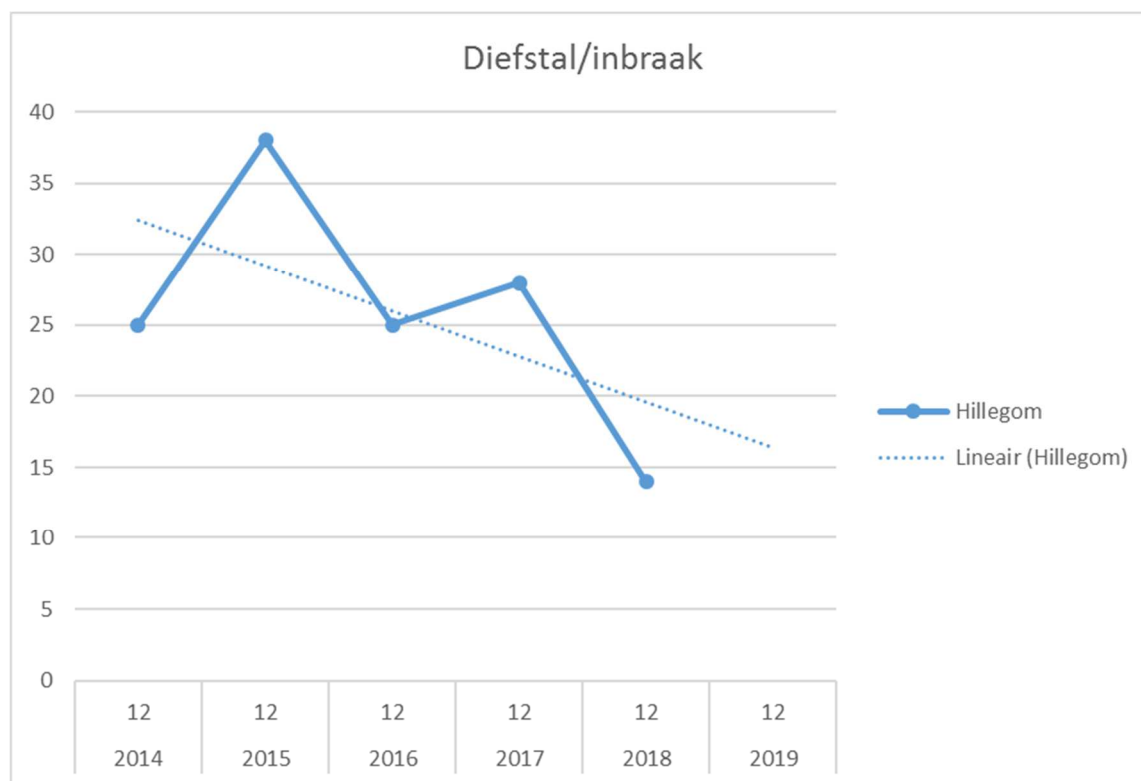

¹ Bron: bestuurlijke 12-maand rapportage 2014-2018 politie Eenheid Den Haag.

² Bron: teamchef politie team bollen noord.

Inbraken

Door o.a. de intensieve inzet en samenwerking met ketenpartners, zoals de politie en woningcorporaties, is het aantal woninginbraken in Hillegom tussen 2014 en 2018 gedaald³.

Bron: bestuurlijke 12-maand rapportage 2014 -2018 en januari t/m april 2019 politie Eenheid Den Haag.

De bovenstaande grafiek maakt deze daling zichtbaar door de trend van de afgelopen jaren weer te geven. Deze trend is zichtbaar in de gehele regio⁴. Door de daling van traditionele criminaliteit is dit veiligheidsthema de komende jaren geen prioriteit, maar vanwege de grote impact die deze vorm van criminaliteit heeft, continueren we samen met onze partners wel de huidige inzet op dit thema zodat de integrale aanpak gewaarborgd blijft.

³ Bron: bestuurlijke 12-maand rapportage 2014-2018 politie Eenheid Den Haag.

Trends & ontwikkelingen

Naast de cijfermatige veiligheidsanalyse, laten de landelijke en regionale veiligheidsthema's zien voor welke trends en ontwikkelingen we de komende jaren staan. Een trend of ontwikkeling betekent vaak een nieuwe situatie, een nieuw probleem en dus vaak ook een nieuwe of gewijzigde aanpak. De maatschappij verandert snel en inwoners zijn steeds kritischer. Dat maakt het voor ons uitdagend om in te schatten wat bedreigingen zijn en waar kansen liggen. In deze paragraaf leggen we uit welke trends en ontwikkelingen we nu zien. De komende jaren zetten we hier o.a. verder op in door veiligheidsvraagstukken integraal aan te pakken en meer 'aan de voorkant' te zitten door een preventieve insteek zoals vroegsignalering.

Toename van onzichtbare en complexere vormen van criminaliteit

We zien een toename van signalen van ondermijnende criminaliteit, waaronder drugscriminaliteit, witwassen, arbeidsuitbuiting en mensenhandel. Legale voorzieningen worden gebruikt voor illegale structuren. Deze vorm van criminaliteit is vaak onzichtbaar en complex en heeft impact op de gemeenschap. De verwachting is dat deze trend de komende jaren toeneemt.

Toenemende invloed van social media en de relatie met online veiligheid

De wereld wordt kleiner en berichten hebben een steeds groter bereik. Vooral jongeren ervaren de risico's en gevaren van social media. De online veiligheid komt in gevaar waardoor cyberpesten, sexting, hacken, ongefundeerde meningen en het ongeoorloofd delen van beeldmateriaal aan de orde zijn. De digitale wereld wordt ook gebruikt om de onder- en bovenwereld met elkaar te verweven zoals bij identiteitsfraude. Deze ontwikkeling maakt dat we bewust moeten zijn van de verstreckende gevolgen op veiligheid.

Verharding en toegenomen complexiteit (veranderende maatschappelijke context)

De afgelopen jaren nemen sociaal-culturele spanningen toe. In combinatie met zichtbare individualisering, verminderde tolerantie en verdraagzaamheid leidt dit vaker tot geweldsincidenten en woonoverlast. De verwevenheid tussen veiligheidsvraagstukken komt steeds vaker terug waardoor integrale samenwerking noodzakelijk is.

Slimmer wordende veelpleger

Daders worden mobieler, vindingrijker, digitaler, werken over grenzen heen en gebruiken ingewikkelder constructies.

Vergrijzing en langer thuiswonenden

De vergrijzing leidt ertoe dat een steeds groter wordende kwetsbare groep ouderen langer thuis blijft wonen (in soms een oude woning) met verouderde elektra. Dit vergroot de kans op brand. De sociaal economische situatie kan hier invloed op hebben. Daarnaast zijn ouderen een groep die minder zelfredzaam zijn. Het aantal personen met verward gedrag neemt toe en blijven langer thuis wonen als gevolg van bezuinigingen. Sommige personen kunnen gevaarlijk zijn voor zichzelf of voor hun omgeving. Er zijn aanwijzingen dat de ernst lijkt toe te nemen onder meer door de betrokkenheid bij ruzie en geweld.

Grotere vraag en onder druk staande capaciteit

Gemeenten hebben meer taken op het gebied van toezicht en handhaving, preventie en nazorg gekregen. Op veel thema's binnen het lokale veiligheidsdomein voeren gemeenten regie. Sommige thema's zijn de afgelopen jaren ook omvangrijker geworden, zoals de aanpak van personen met verward gedrag, vormen van ondermijnende criminaliteit en jeugdproblematiek. Gemeenten werken steeds meer in multidisciplinaire teams samen met de politie en het openbaar ministerie ter bestrijding van (georganiseerde) criminaliteit. Dit leidt tot een groter beroep op gemeenten. Daar staat tegenover dat zowel in de opsporing als op het gebied van openbare orde taken bij de politie sprake is van forse handhavingstekorten en onderbezetting. Dit geldt ook voor andere veiligheids- en zorgpartners. De huidige capaciteit aan mensen en middelen is niet toereikend om een antwoord te bieden op alle vragen van vandaag en morgen. Het stellen van prioriteiten en het aanbrengen van focus is noodzakelijk.

Klimaatverandering

Het klimaat verandert. Dit brengt andere risico's met zich mee zoals de kans op overstromingen en wateroverlast.

Mensenhandel

Mensenhandel blijft een hardnekkig probleem waarbij er sprake is van seksuele uitbuiting, arbeidsuitbuiting en criminele uitbuiting van jongeren. Mensenhandel valt vaak samen met ondermijnende criminaliteit.

Complexe vraagstukken

Er is een zichtbare verwevenheid tussen verschillende veiligheidsthema's zoals zorg en veiligheid. Dit zorgt voor een toenemende behoefte en noodzaak aan integraal (samen)werken en regie in de keten voor veiligheids- en zorgvraagstukken.

Omgevingswet

De rol van de gemeente verschuift vanwege de Omgevingswet van minder vergunningverlening naar meer toezicht en mogelijk handhaving (van voor- naar achterkant). Dit levert tevens een veranderende informatiepositie op (minder zicht vooraf door veranderende vergunningplicht). Om te zorgen dat we niet achter de feiten aanlopen bij misstanden, zoals wietteelt, de vestiging van een motorclub, of milieucriminaliteit, ontstaat een behoefte aan en noodzaak van een andere en specifiekere wijze van (integraal) toezicht en handhaving. Het IVB sluit aan op de principes van de Omgevingswet (nl. gebiedsgericht integraal werken).

Conclusie

Hillegom gaat de goede kant op met veiligheid. Begin dit jaar (maart 2019) liet de AD Misdaadmeter zien dat Hillegom is gestegen op de lijst van veilige gemeenten⁵. Van de 355 gemeenten staat Hillegom op plaats 179⁶. In 2018 was dit plaats 143, een positieve verschuiving van 36 plaatsen. Dit betekent niet dat we onze aanpak kunnen verminderen. Integendeel: het is van belang om ons samen te blijven inzetten om de veiligheid verder te verbeteren. Het veiligheidsthema woninginbraken kan nu een overig thema worden maar jeugd en veiligheid houden we vast als prioriteit. Niet alleen omdat we de dalende lijn qua overlastmeldingen jeugd willen vasthouden maar vooral ook omdat we willen voorkomen dat jongeren afglijden met alle gevolgen van dien. Preventieve inzet op jongeren, individuele begeleiding en sterke samenwerkingsrelaties is daarbij noodzakelijk. We verschuiven de aandacht naar ondermijnende criminaliteit (de verborgen georganiseerde misdaad) en fysieke veiligheid (met name verkeer). We zetten in op het vergroten van sociale cohesie en saamhorigheid door de aanpak van overlastgevendende situaties vanuit zowel het zorg als het veiligheidsdomein aan te vliegen. Hoe we dit gaan doen komt in de volgende hoofdstukken aan de orde, waarbij samenwerking zowel intern als extern de basis is om onze ambities en visie te kunnen verwezenlijken.

⁵ www.ad.nl/misdaadmeter;

⁶ hoe hoger geplaatst, hoe hoger de waardering van veiligheid.

AMBITIE

Ambitie: waar willen we naartoe in 2023?

In dit hoofdstuk gaan we in op waar we naartoe willen werken in 2023. De zorg voor veiligheid in Hillegom is één van de kerntaken van de gemeente. Echter absolute veiligheid voor iedereen op hetzelfde moment is een onmogelijke opdracht. We streven er naar, samen met onze partners, inwoners en ondernemers dat eenieder bijdraagt aan een veiliger Hillegom. Voordat we inzoomen op de prioritering leggen we kort uit waar veiligheid over gaat. Veiligheid heeft betrekking op:

- **Sociale veiligheid:** het aantal en de ernst van strafbare – en overlastincidenten;
- **Fysieke veiligheid:** de mate waarin mensen beschermd zijn tegen ongevallen (bijvoorbeeld in het verkeer);
- **Digitale veiligheid:** de mate van digitale weerbaarheid van de gemeenschap, zoals bijvoorbeeld cyberpesten, sexting en identiteitsfraude of het hacken van systemen;
- **Veiligheidsbeleving:** het gevoel van veiligheid van mensen.

Onze visie, strategische uitgangspunten en algemene doelstellingen geven de rode draad aan waarlangs we de komende vier jaren werken. De visie sluit aan op de politiek bestuurlijke ambities, zoals beschreven in het coalitieakkoord 'Samen meer bereiken' 2018-2022 en het Collegewerkprogramma. De strategische uitgangspunten vinden hun grondslag in de strategische verkenning en zijn in de integrale veiligheidssessie van 26 maart 2019 met interne en externe partners besproken. De strategische uitgangspunten worden expliciet onderschreven door alle partners. Met de algemene doelstellingen formuleren we wat we minimaal willen bereiken de komende jaren en hoe we dit meten.

Visie

Samen werken we aan een veilig en mooi Hillegom waar het prettig wonen, werken en recreëren is. Inwoners kijken naar elkaar om, we gaan uit van de eigen kracht en verantwoordelijkheid van onze inwoners. We intensiveren de samenwerking tussen de ketenpartners en we versterken de verbindende rol van de gemeente. Samenwerking en een integrale aanpak geldt niet alleen voor de externe partners, maar ook voor de interne organisatie.

Algemene doelstellingen 2020-2023

Elk jaar wordt het gemeentelijk veiligheidsbeeld bekeken en de integrale aanpak geactualiseerd. Als ijkpunten voor de beoordeling van de veiligheid in onze gemeente maken we gebruik van de Veiligheidsmonitor (belevingsonderzoek onder inwoners). Daaruit blijkt dat de inwoners van Hillegom de veiligheid in de buurt in 2017 beoordeeld hebben met een 7,3⁷. Daarnaast maken we gebruik van de AD Misdaadmeter. Door een indicator op zowel de subjectieve als de objectieve veiligheid te gebruiken, zorgen we voor een zorgvuldige peiling van waar we staan als gemeente. De volgende doelstellingen houden we aan:

- De inwoners van onze gemeente beoordelen de veiligheid in de buurt minimaal met een rapportcijfer 7,5 overeenkomstig het gemiddelde rapportcijfer van de politieregio Hollands Midden.
- Onze plek in de lijst van veilige gemeenten volgens de AD Misdaadmeter is niet lager dan het voorgaande jaar.

Uiteraard moet de haalbaarheid van de doelstellingen altijd gezien worden tegen de achtergrond van de actualiteiten en de capaciteitsvraagstukken.

⁷Bron: Veiligheidsmonitor 2017.

STRATEGISCHE UITGANGSPUNTEN

De strategische uitgangspunten (werkwijze) voeren door op elk veiligheidsthema, ongeacht of het thema als prioriteit of als overig thema is benoemd. De volgende uitgangspunten hanteren wij bij de aanpak en uitvoering van het veiligheidsbeleid.

- Strategische communicatie

Strategische communicatie betekent eenduidige berichtgeving over veiligheidsthema's en het gezamenlijk naar buiten treden. Door met elkaar eenzelfde boodschap naar buiten te brengen, versterken we onze samenwerking en slagkracht. Ook het vertrouwen in ons als overheid en de integrale samenwerking, het samen sterk zijn, wordt versterkt. De integrale communicatiestrategie binnen de aanpak van ondermijning is hiervan een goed voorbeeld. Met de strategische communicatie wordt samenhang aangebracht met de andere uitgangspunten, zoals integrale samenwerking, informatiedeling en -positie en de focus op signalering en preventie.

- Integrale samenwerking

Veiligheid bereiken we met elkaar. Door de ketensamenwerking te blijven verbeteren, zorgen we er gezamenlijk voor dat de veiligheid in de gemeente behouden en versterkt wordt. Dit doen we niet alleen met onze traditionele partners, maar we kijken ook naar nieuwe samenwerkingsmogelijkheden. Daarnaast richten we ons op het vergroten van het partnership met inwoners. Binnen de integrale samenwerking zorgen we ervoor dat we elkaar leren kennen en investeren we in onderlinge inzicht. Zo is uit de integrale veiligheidssessie naar voren gekomen dat de sessie een periodieke vorm moet krijgen om, al dan niet themagericht, deze investering te borgen.

- Informatiedeling en -positie

Door te weten wat er speelt (ernst en omvang van) binnen een veiligheidsthema, kunnen we de aanpak goed afstemmen op wat er nodig is. Hiervoor is een goede informatiedeling en -positie van belang. Op dit moment, zo blijkt uit de strategische verkenning en integrale veiligheidssessie, vinden deze processen veelal afzonderlijk plaats bij de ketenpartners en gemeenten. Hierdoor wordt het verhaal achter de cijfers niet altijd besproken en daardoor niet zichtbaar. De informatie is als het ware versnipperd en vaak niet beschikbaar. Door informatie te delen en met elkaar te bespreken wat de informatie betekent, ontstaat een totaalbeeld van de situatie. Hiermee wordt het veiligheidsbeleid (nog) gericht en effectiever en kan het beter uitgelegd worden. Het komt daarmee ten goede aan de uitgangspunten strategische communicatie, integrale samenwerking en signalering en preventie.

- Signalering en preventie

Voorkomen is beter dan genezen. Om de signalering goed te kunnen gebruiken zijn de ogen en oren in de buurt van essentieel belang. Dit zijn niet alleen inwoners, boa's, de buitendienst, zorg aan huis etc. Ook signalen in ieders dagelijks leven en werk kunnen van belang zijn om mogelijke risico's en problematiek te voorkomen. Ook voor het tegengaan van problematiek is signalering van groot belang. Denk bijvoorbeeld aan huiselijk geweld. De komende jaren is het van belang hierop te blijven focussen.

- Oplossingsgericht werken

Door trends en ontwikkelingen als toename van onzichtbare criminaliteit en multiproblematiek is het van belang om oplossingsgericht te werken. Dit betekent buiten de eigen mogelijkheden denken en gezamenlijk met out of the box en innovatieve oplossingen komen voor een bestaand probleem. Dit wordt meer en meer een voorwaarde van onze integrale samenwerking. Doorzettingsmacht is hierbij van belang en het gaat met name om het centraal stellen van de maatschappelijke betekenis. De focus ligt op het vinden van het antwoord op de vraag "wat kunnen we wel met elkaar doen om deze onveilige situatie te verbeteren".

PRIORITEITEN & OVERIGE THEMA'S

Keuzenotitie Integraal Veiligheidsbeleid 2020-2023 Hillegom

Wat is een prioriteit en wat is een overig thema?

Zoals eerder aangegeven is door de raad in september 2019 met de keuzenotitie een onderscheid gemaakt in de 13 veiligheidsthema's. Deze keuze is gemaakt op basis van de in de keuzenotitie geschetste veiligheidsbeeld. Gekozen is om vier veiligheidsthema's te kwalificeren als prioriteit, wat inhoudt dat wij daar samen met onze partners de komende vier jaar op gaan inzetten. Negen veiligheidsthema's zijn gekwalificeerd als overig thema. Dit houdt in dat wij deze thema's continueren maar daar niet extra op zullen inzetten. Op deze wijze blijven de overige thema's wel geborgd. Waarbij wordt opgemerkt dat wanneer het veiligheidsbeeld in de aankomende vier jaar wijzigt op één van de overige thema's wij de inzet kunnen bijstellen.

Prioriteiten

- 1.- Ondermijning;
- 2.- Jeugd en veiligheid;
- 3.- (Woon)overlast en maatschappelijke onrust;
- 4.- Fysieke veiligheid (met name verkeersveiligheid).

Overige thema's

- 1.- Cybercrime;
- 2.- High Impact Crimes;
- 3.- Station;
- 4.- Horeca;
- 5.- Evenementen;
- 6.- Rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- 7.- Brandveiligheid;
- 8.- Ambulancezorg;
- 9.- Extreem weer en overstroming.

In dit hoofdstuk lichten we de prioriteiten toe en werken deze uit. Na een toelichting op de prioriteit beschrijven we onze visie, ambitie, hoofdlijnen van de aanpak, de samenwerking met partners en hoe we de effecten van onze ambities meten. We sluiten dit hoofdstuk af met een samenvatting van de overige thema's.

1.- ONDERMIJNING (GEORGANISEERDE ONDERMIJNENDE CRIMINALITEIT)

Toelichting prioriteit: Delicten als overvallen, woninginbraken, straatroof en geweld zijn de afgelopen jaren fors gedaald, maar onzichtbare vormen van criminaliteit ondermijnen de samenleving. Ondermijning is de afgelopen jaren een belangrijke ontwikkeling geworden die de openbare orde en veiligheid en daarmee ook de kwaliteit van onze leefomgeving bedreigt. Bij ondermijning maakt de georganiseerde criminaliteit (onderwereld) gebruik van diensten uit de bovenwereld. Deze vorm van criminaliteit is op het eerste gezicht vaak niet zichtbaar, zoals: drugslaboratoria, wietkwekerijen, mensenhandel, witwaspraktijken en vastgoed- en zorgfraude. (georganiseerde) ondermijnende criminaliteit kan een enorme impact hebben op inwoners, ondernemers en het functioneren van het openbaar bestuur. Het gaat om zaken als: overlast van drugshandel; misbruik/uitbuiting van personen en criminele investeringen in de bovenwereld. Dit kan leiden tot vervlechting van onder- en bovenwereld met verslechtering van het ondernemersklimaat en verpaupering van wijken en buurten tot gevolg.

Ook in onze gemeente blijkt sprake te zijn van criminele, ondermijnende activiteiten en misstanden waarop we moeilijk zicht krijgen. Er zijn verschillende signalen van georganiseerde ondermijnende criminaliteit, onder meer kleine 'witwasbedrijven' waar je zelden klanten ziet, hennepkwekerijen en arbeidsuitbuiting. Maar ook mensenhandel/- smokkel, witwassen en vastgoedfraude en zogenaamde handhavingsknelpunten (zoals horeca, bedrijventerreinen en illegale prostitutie). Georganiseerde, ondermijnende criminaliteit zal naar verwachting verder toenemen. Dit is een landelijke trend. Hierbij blijken verschillende risicofactoren aanwezig in ons gebied, zoals het buitengebied met leegstaande bedrijfshallen, schuren en vastgoed.

Ook de digitale wereld wordt gebruikt om de onder- en bovenwereld met elkaar te verweven, waardoor risico's als identiteitsfraude en cybercrime groter worden. Hiernaast zien we nieuwe ontwikkelingen in de relatie ondermijning en zorg, zoals mensenhandel en het werven en gebruiken van jongeren binnen de drugsriminaliteit. Bij mensenhandel is er sprake van uitbuiting van personen en het kan bestaan uit seksuele uitbuiting, arbeidsuitbuiting en/of criminele uitbuiting. Dit gebeurt onder dwang, bijvoorbeeld in de seksindustrie als een persoon onvrijwillig voor iemand anders in de prostitutie werkt, maar het vindt ook plaats in andere sectoren, zoals de land- en tuinbouw of horeca. Ondermijning heeft dan ook een sterke link met de veiligheidsthema's jeugd en veiligheid en cybercrime.

Door de raad is besloten te investeren in de nieuwe taak ondermijning voor drie jaar (begroting 2019). Het is een ontwikkeling die op landelijk, regionaal en districtsniveau een enorme impuls heeft gekregen en blijft krijgen. Door de druk in de grote steden op de aanpak van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit lopen we het risico, als we geen maatregelen treffen, dat de criminele activiteiten zich verplaatsen naar onze regio. Het geld is met name beschikbaar gesteld om de bestuurlijke weerbaarheid te vergroten (informatiepositie en aanpak), maar ook om als partner binnen de ketensamenwerking onze rol te kunnen vervullen. We werken daarom samen met onze partners aan het signaleren, voorkomen en aanpakken van deze criminaliteit die onze samenleving ondermijnt. Dit doen we volgens de doelstellingen en uitgangspunten van het programma Ondermijning 2019-2021. Omdat de impact van ondermijning groot is, werkt de gemeente Hillegom op dit vlak nauw samen met de gemeenten Lisse en Teylingen.

Visie

We werken samen aan het signaleren, voorkomen en aanpakken van (georganiseerde) criminaliteit die onze samenleving ondermijnt. We zijn een integrale, zichtbare en actiegerichte overheid die als één optreedt. We creëren samen met onze partners een omgeving waarin criminelen geen kans hebben. Veiligheid en leefbaarheid staan voorop. Zo houden we onze omgeving veilig.

Ambitie

Het signaleren, voorkomen en aanpakken van ondermijnende criminaliteit. In de aanpak van (georganiseerde), ondermijnende criminaliteit staan we schouder aan schouder. Dit doen we als politie, Openbaar Ministerie en gemeente samen. Ook andere partners, zoals de Belastingdienst zijn betrokken. Doel is om een omgeving te creëren waarin (georganiseerde) criminaliteit geen kans heeft.

Hooflijnen aanpak

In het programma Ondernijning 2019-2021 wordt de aanpak langs drie sporen vormgegeven:

- Meer en beter zicht op ondernijning = signaleren;
- een afname van criminele kansen = voorkomen;
- het verstoren van het criminele bedrijfsproces = aanpakken.

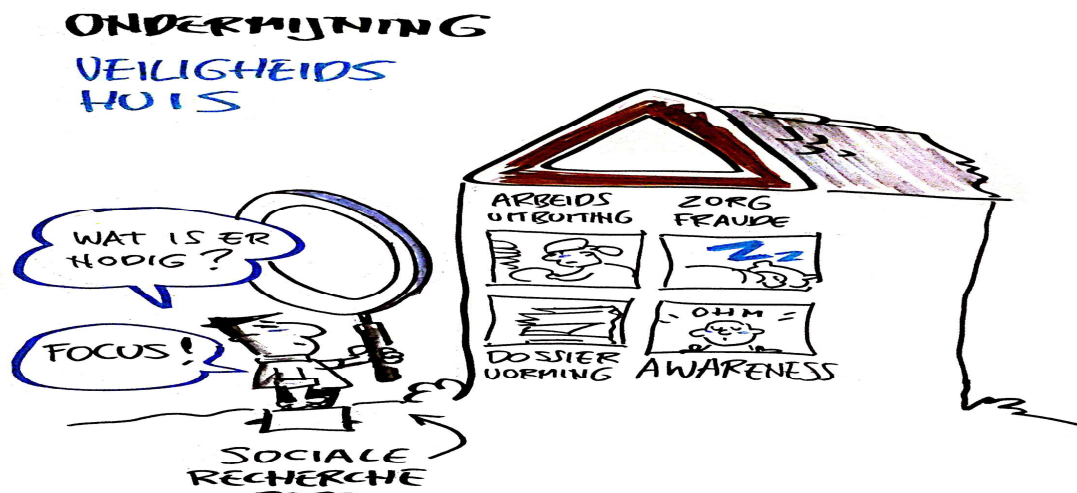
Hierbij zetten we met name in op:

Versterken van bewustwording en meldingsbereidheid van bestuurders, medewerkers en inwoners; oprichten gemeentelijk intern meldpunt waar signalen van ondernijning gemeld kunnen worden; uitvoeren integriteitsbeoordelingen door toepassen BIBOB-beleid; aanpak hennepsteelt, drugshandel en arbeidsuitbuiting; integrale controles, onderzoeken en acties, met o.a. de politie, brandweer, Omgevingsdienst, HEIT, Inspecties; inzetten bestuurlijke maatregelen, zoals het sluiten van woningen, bedrijfspanden en openbare gebouwen; ontwikkeling van een intern gemeentelijk informatieknoppunt ter versterking van de gemeentelijke informatiepositie voor het nog te ontwikkelen integraal informatieknoppunt met betrokken partners zoals veiligheidsregio, brandweer, politie; evalueren effectiviteit van onze aanpak (3e kwartaal 2020).

Samenwerking met partners

Team Toezicht en Handhaving is primair verantwoordelijk voor de gemeentelijke aanpak van georganiseerde ondernijnende criminaliteit. In de aanpak is het essentieel om samen te werken met de andere domeinen binnen de gemeente. In elk team is daarom een taak-accenthouder ondernijning benoemd, die een bijdrage levert aan de aanpak. Zo weten we elkaar goed te vinden en wordt het daadwerkelijk een (integrale) aanpak van en voor de gehele organisatie. Binnen deze prioriteit werken we daarnaast nauw samen met externe partners:

- Regionaal Informatie- en Expertisecentrum georganiseerde criminaliteit (RIEC)
- Haags Economisch Interventie Team (HEIT)
- Politie
- Openbaar Ministerie
- Belastingdienst
- Omgevingsdienst
- Brandweer

Het is een prioriteit waarin continue beweging zichtbaar is. De handvatten die we hebben, moeten we dan ook blijven bezien in de actuele werkelijkheid. Een aantal trends op dit gebied laat deze noodzaak zien en bevestigt het belang van samenwerking hierin:

- Het crime-as-a-service model zien we steeds vaker bij ondermijning, witwassen (ook naar het buitenland) en cybercrime. Het betekent dat gespecialiseerde personen en groepen specifieke tools en diensten leveren aan andere criminelen en criminele samenwerkingsverbanden.
- Er zijn signalen dat sommige jongeren, met name betrokken bij criminele jeugdgroepen/-netwerken, in plaats van het plegen van woninginbraken overstappen naar of meteen beginnen in de handel in harddrugs. Dit signaal wordt door de politie-eenheid Den Haag onderzocht.
- Uit landelijk onderzoek blijkt dat drugs de grootste witwasbehoefte oplevert. Crimineel geld wordt nog steeds belegd in onroerend goed in binnen- en buitenland of in een of meer legale bedrijven. Witwassen krijgt steeds meer een internationaal karakter en vindt steeds meer op digitale wijze plaats.

Doelstelling, effecten van onze aanpak

De effecten van de aanpak van ondermijnende criminaliteit zijn lastig uit te drukken in harde cijfers en hierdoor in zowel kwalitatieve en kwantitatieve zin beperkt inzichtelijk te maken. Dit is inherent aan de problematiek: deze vorm van criminaliteit vindt in de regel in het onzichtbare plaats. Over de precieze omvang ervan zijn geen betrouwbare cijfers beschikbaar. Er zijn wel verschillende signalen dat de aanpak effect sorteert. Dit zijn "positieve" effecten, er zijn inmiddels 4 bedrijven vertrokken. Maar soms zijn dat ook ongewenste en onaanvaardbare neveneffecten zoals bedreiging en intimidatie, maar ook die tonen aan dat de integrale aanpak effect heeft. Daarnaast wordt de integrale aanpak meer merkbaar en zichtbaar, zoals blijkt uit de toename van het aantal signalen, de diverse doelgerichte acties, groot en klein en de eventuele berichtgeving daarover in de media. Betrokkenen willen weten wat het effect van de extra inspanning is. Om hieraan invulling te geven wordt gestreefd naar het beter kwantificeerbaar maken van de resultaten van de aanpak. In het bijzonder wordt aandacht gegeven aan de volgende harde cijfermatige indicatoren: aantal ingekomen signalen ('vermoedens'), aantal uitgevoerde integriteitsbeoordelingen (tot nu toe 16 bibob onderzoeken), aantal behandelde/afgehandelde casussen, aantal bestuurlijke waarschuwingen (tot nu toe 5). Hierbij hanteren we de start van de extra inzet (2018) als nulmeting van de resultaten.

2.- JEUGD EN VEILIGHEID

Toelichting prioriteit: Jeugdoverlast is alle vormen van overlast die veroorzaakt wordt door jongeren, waarbij het voornamelijk gaat om personen onder de leeftijd van 23 jaar. Wanneer er sprake is van bijvoorbeeld vernielingen, handel en gebruik van verboden middelen, diefstal, bedreiging of intimidatie dan wordt er gesproken over jeugdcriminaliteit. Jongeren bevinden zich over het algemeen in groepen/netwerken. Problematisch groepsgedrag kenmerkt zich door gedrag wat de openbare orde, sociale norm en/of veiligheid verstoort, overlast veroorzaakt en/of crimineel van aard is. Jeugdoverlast zorgt er voor dat mensen zich onveilig voelen in hun eigen wijk en kan ertoe leiden dat een wijk of buurt verloedert. Uit de strategische verkenning komt naar voren dat Hillegom tussen 2014 en 2017 relatief het hoogste aantal geregistreerde incidenten had v.w.b. jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit⁸. Het algehele beeld laat zien dat in 2016 en 2017 de jeugdoverlast op zijn "hoogtepunt" was. Vervolgens is er een "trendbreuk" eind 2017 begin 2018⁹. Dit valt te verklaren uit het feit dat toen gestart is met de groepsaanpak jeugd. Regionaal is de aanpak van overlast en criminaliteit door problematische jeugdgroepen/netwerken een speerpunt¹⁰. De noodzaak om de komende jaren de huidige integrale aanpak in te blijven zetten op de aanpak van jeugd en veiligheid is ook door ketenpartners ingebracht. Uit de enquête burgerpanel komt naar voren dat zes op de tien panelleden jeugdoverlast hebben ervaren in de afgelopen twee jaar¹¹. De Veiligheidsmonitor meet de subjectieve veiligheid v.w.b. jeugd niet apart. Echter onder sociale overlast is wel 'overlast rondhangende jongeren' gemeten. Daaruit blijkt dat in Hillegom 4,9% van de inwoners overlast ervaart t.o.v. 4,2% in Hollands Midden¹².

Visie

De jeugd in Hillegom groeit veilig op en voelt zich onderdeel van de maatschappij.

Ambitie

De jeugd in Hillegom groeit veilig op en maakt op een positieve manier gebruik van de buitenruimte. We zijn in verbinding met de jeugd, signalen worden vroegtijdig opgepakt en er is een sluitende integrale zorg- en veiligheidsaanpak.

Hoofdpijnen aanpak

Met de meeste jongeren in Hillegom gaat het goed. Er zijn echter ook jongeren die extra aandacht, ondersteuning en bijsturing nodig hebben. Om jeugdoverlast aan te pakken is voortdurende aandacht nodig. Niet alleen vanuit repressie (veiligheidskant) maar juist ook in combinatie met zorg en preventie. Succesvol aanpakken en voorkomen van jeugdoverlast is werken op het snijvlak van veiligheid en zorg. Meer dan ooit ligt de regie op deze taken bij de gemeente. Het beleid richt zich voornamelijk op het verbeteren van de veiligheidsbeleving van jongeren, het vergroten van kansen voor risicjongeren en een afname van jeugdoverlast- en criminaliteit.

⁸ Bron: Strategische verkenning van de veiligheidspositie van de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen, pagina 19.

⁹ Bron: cijfers gebruikt uit de bestuurlijke 12 maand rapportage 2018 politie Eenheid Den Haag.

¹⁰ Bron: Regionaal Beleidsplan 2019-2022 Eenheid Den Haag, pagina 28.

¹¹ Bron: Enquête burgerpanel Veiligheidsbeleid gemeente Hillegom.

¹² Bron: Veiligheidsmonitor 2017 'overlast rondhangende jongeren' pagina 9.

Het gaat om talentontwikkeling, het beperken van alcohol- en drugsgebruik, het bevorderen van de veiligheid op social media, in en om de school. We zorgen er voor dat:

1. Projecten/acties voortkomend uit het lokale jeugdbeleid en veiligheidsbeleid op elkaar zijn afgestemd;
2. Aanpak van jeugdoverlast gezamenlijk met de partners op integrale wijze gebeurt door inzet van de zorg- en veiligheidstafel, waarbij er wordt ingezet op een effectieve aanpak op verschillende leefgebieden (school/gezinsituatie/dagbesteding);
3. Het contact tussen jeugd en inwoners die de overlast ervaren verbeterd wordt om gezamenlijk een oplossing te vinden;
4. Aandacht blijft voor geschikte buitenruimten voor jeugd in alle leeftijdscategorieën;
5. Cybercrime besproken wordt en bewustwording komt bij jongeren van wat online gewenst en ongewenst gedrag is en wat de gevolgen zijn van ongewenst gedrag voor henzelf en voor hun slachtoffer(s)

Samenwerking met partners

De aanpak van jeugdoverlast – criminaliteit valt onder de gezamenlijke verantwoordelijkheid van het domein Buitenruimte, team toezicht en handhaving en het domein Maatschappelijke Ontwikkeling team jeugd, onderwijs, sport en volksgezondheid. Binnen deze prioriteit werken we nauw samen met:

- Politie
- Jeugdbescherming West
- William Schrikker Stichting Jeugdbescherming en Jeugdreclassering
- Onderwijs (zowel primair als voorgezet onderwijs)
- Halt
- Jeugd preventie team
- Jeugd en gezinsteam
- Jongerenwerk (Stichting Welzijnswijk)
- Leerplicht (Hollandrijnland)
- Brijder
- Veiligheidshuis Hollands Midden

Doelstelling, effecten van onze aanpak

Uiteraard willen we continuering in de daling van meldingen jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit. De Veiligheidsmonitor meet de subjectieve veiligheid v.w.b. jeugd niet apart. Echter onder sociale overlast is wel 'overlast rondhangende jongeren' gemeten. Daaruit blijkt dat in Hillegom in 2017 4,9% van de inwoners overlast ervaart t.o.v. 4,2% in Hollands Midden¹³. We streven er naar dit terug te brengen naar 4% in 2023. Een afname van 0,9% over vier jaar lijkt realistisch, gezien de reeds ingezette positieve ontwikkelingen en de voorgestelde maatregelen. Ook zetten we in op een daling van het aantal meldingen jeugdoverlast naar niet meer dan 130 meldingen in 2023. Dit aantal meldingen is gebaseerd op het aantal meldingen in 2018 en 2019. Het jaar 2018 is het jaar waar de "trendbreuk" is te zien qua overlastmeldingen jeugd. Wat te verklaren valt uit het feit dat toen gestart is met de groepsaanpak en de zorg- en veiligheidstafel jeugd die in 2019 gecontinueerd is. Maar effect van onze aanpak zit niet alleen in harde cijfers, we willen dat jongeren gezond en veilig opgroeien en de kans krijgen zich te ontwikkelen. We willen weten wat het effect van de extra inspanning is. Om hieraan invulling te geven wordt een aantal keer gedurende de looptijd van het project zorg- en veiligheidstafel jeugd aan de partners een vragenlijst voorgelegd.

¹³Bron: Veiligheidsmonitor 2017 'overlast rondhangende jongeren' pagina 9.

3.- (WOON)OVERLAST EN MAATSCHAPPELIJKE ONRUST

Burenruzies

Toelichting prioriteit: (Woon)overlast en maatschappelijke onrust is een gecombineerd thema en bestaat uit verschillende soorten overlast. In Hillegom gaat de aandacht vooral uit naar:

- (woon)overlast
- personen met verward gedrag
- polarisatie en radicalisering

Woonoverlast bestaat uit hinder die in, vanuit en rondom de woning kan worden veroorzaakt zoals geluidsoverlast van burens, vervuilde tuinen en woningen, viezigheid van dieren, verloederde en vervallen panden. Zeker aanhoudende overlast kan het woongenot en gevoel van veiligheid van bewoners ernstig bedreigen. Bij personen met verward gedrag gaat het in principe om personen die de grip op hun leven (dreigen te) verliezen. Dit kan komen omdat de samenleving te complex is geworden, ze niet de juiste hulp krijgen of mijden of in een sociaal isolement verkeren. Ze veroorzaken soms ernstige overlast, vertonen verward gedrag en/of agressief gedrag en zijn moeilijk aanspreekbaar. In het geval van polarisatie en radicalisering gaat het om zorgelijke spanningen tussen bevolkingsgroepen¹⁴. Door de gesprekken met de partners (GGD/woningcorporatie/politie), de uitkomsten van de Veiligheidsmonitor, de uitkomsten van de enquête burgerpanel/inwoners bijeenkomst Veiligheid op 1 oktober 2019 en de ontwikkelingen die op ons afkomen (o.a. nog meer inzet van extramurale zorg, wet verplichte GGZ) maakt dat er voor gekozen is om dit thema te prioriteren. Ondanks dat er op dit moment geen aanwijzingen zijn inzake polarisatie en radicalisering binnen Hillegom is het van belang dat dit onderwerp standaard staat geagendeerd op het veiligheidsoverleg met de politie, zodat de aandacht erop blijft en er tijdig op wordt ingezet indien nodig.

Visie

Inwoners wonen in sterke wijken en buurten in een aangename en veilige leefomgeving. Bewoners kijken naar elkaar om en weten wie ze moeten benaderen wanneer het samen even niet meer lukt.

Ambitie

We streven er naar om samen met onze samenwerkingspartners zowel de sociale cohesie als ook de autonomie en zelfredzaamheid (empowerment) van inwoners te vergroten.

¹⁴ Bron: Strategische verkenning van de veiligheidspositie van de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen, pagina 23.

Hoofdlijnen van de aanpak

Bij (woon)overlast gaat het vooral om overlast tussen buurtbewoners onderling, vaak als gevolg van botsende leefstijlen. De aanpak is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeenten, woningcorporaties, politie en buurtbewoners. Bij personen met verward gedrag gaat het vooral om tijdig signaleren en de juiste zorg en veiligheid kunnen bieden, zowel voor de persoon met verward gedrag als voor zijn/haar directe omgeving. Bij polarisatie en radicalisering gaat het om tijdig signalen op te pakken. De aanpak wordt o.a. vormgegeven door:

1. Samen met ketenpartners en buurtbewoners woonoverlast integraal aan te pakken;
2. Samen met ketenpartners een integraal informatiebeeld te maken op de thema langer thuiswonenden met als doel van daaruit aansluitende initiatieven te ontwikkelen;
3. De inzet van buurtbemiddeling te intensiveren hierover werkafspraken te maken met de woningcorporatie, politie en het buurtbemiddelingsbureau. Dit wordt elk jaar geëvalueerd.
4. Tijdig bieden van een vangnet voor personen met verward gedrag;
5. Invoering wet verplichte GGZ;
6. Opstellen beleid aanpak woonoverlast;
7. Jaarlijkse prestatieafspraken te maken met de woningcorporatie, huurdersbelangenverenigingen.

Samenwerking

Voor de aanpak van woonoverlast zijn verschillende partners nodig, per casus kan dit natuurlijk verschillen. Het is van belang om de juiste partners aan tafel te hebben en niemand uit te sluiten. Er wordt in ieder geval nauw samengewerkt met:

- Politie
- Woningbouwcoöperatie
- GGD Hollands Midden (o.a. meldpunt zorg- en overlast)
- Boa's
- Sociaal team
- ISD Bollenstreek
- Brandweer Hollands Midden
- Veiligheidshuis Holland Midden

Doelstelling, effecten van onze aanpak

Partners weten elkaar goed te vinden, informeren elkaar vroegtijdig. De meeste overlast begint als iets kleins, vroegsignalering geeft de kans om snel in te grijpen voordat het uit de hand loopt. We weten wat de kern van het probleem is, zowel bij de melder, maar ook bij de overlastveroorzaker. Hulpverlening is in een vroeg stadium betrokken. Het aantal meldingen (woon)overlast en personen met verward gedrag laat tot en met 2023 een continue daling zien als ook een daling in het aantal recidive melding woonoverlast en personen met verward gedrag. Gemiddeld aantal meldingen de laatste 3 jaar is 114 meldingen per jaar geweest. Met de uitwerking van de voorgestelde aanpak is een doelstelling van maximaal 80 meldingen in 2023 een goed streven.

4.- FYSIEKE VEILIGHEID (MET NAME VERKEERSVEILIGHEID)

Verkeersveiligheid

Verkeersveiligheid is een belangrijk maatschappelijk thema en is in Hillegom naar voren gekomen uit het burgerpanel als een belangrijk veiligheidsthema. Uit het Kernbeleid van de VNG blijkt dat verkeersveiligheid onder 'fysieke veiligheid' valt. Fysieke veiligheid is de mate waarin mensen beschermd zijn tegen ongevallen. Daarnaast staat verkeersveiligheid ook veelal in verband met de veiligheidsbeleving. Veiligheidsbeleving is een lastig onderwerp aangezien er een continu spanningsveld is tussen objectieve en subjectieve veiligheid. Het gebruik van communicatie om inwoners te informeren over veiligheid blijft hierbij van belang. Verkeersveiligheid heeft dan ook betrekking op het nemen van maatregelen door de overheid met als doel het verkeer veiliger te maken én om verkeersveilig gedrag te stimuleren. De Veiligheidsmonitor laat zien dat gemiddeld een derde van de inwoners van Hillegom gevaarlijk rijgedrag, te hard rijden en parkeerproblematiek in de gemeente als een probleem beleeft¹⁵. De politiecijfers laten zien dat er een lichte daling is van het aantal delicten die betrekking hebben op 'verlaten plaats ongeval'. In 2016 waren er 75 delicten met een piek in 2017 van 90 delicten om vervolgens in 2018 licht te dalen naar 84 delicten. Voor 'rijden onder invloed' dalen de cijfers ook waarbij in zijn algemeenheid een stabiel beeld zichtbaar is; 28 delicten in 2016, 18 in 2017 en 22 in 2018¹⁶. Het aantal geregistreerde incidenten inzake verkeersongevallen met letsel laat een stabiel beeld zien tussen 2014 en 2016 (tussen de 10 en 20) echter vanaf 2017 stijgt dit (30) met in 2018 een piek (61). Ook landelijk is er sprake van een piek in 2018. Voor dit jaar lijkt dit zich weer meer te stabiliseren (tot augustus 22)¹⁷. Inwoners van Hillegom waarderen verkeersveiligheid als een belangrijk veiligheidsthema. Dat verkeersveiligheid een veiligheidsthema is dat leeft onder de inwoners van Hillegom blijkt ook uit de hoeveelheid ideeën en suggesties wij altijd krijgen bij bijeenkomsten. Inwoners vinden zichtbare controle en handhaving op de naleving van verkeersregels en gevaarlijke situaties belangrijk en vragen daarbij ook aandacht voor inzet op gedragsverandering in het verkeer.

Visie

In Hillegom is iedereen in het verkeer veilig en voelt zich veilig.

Ambitie

We streven naar het verbeteren van de verkeersveiligheid in Hillegom. We zetten in op het veilig zijn én op het veilig voelen. Daarbij realiseren we ons dat een verkeerssituatie weliswaar onveilig kan voelen, maar toch veilig is omdat er geen tot weinig incidenten zijn.

Hoofdpijnen van de aanpak

Voor het realiseren van onze ambitie besteden we aandacht aan de volgende aspecten.

1. Engineering – Education – Enforcement (3 E's)

Door gebruik te maken van de '3 E's' beïnvloeden we positief verkeersgedrag en handhaven we op verkeersgedrag dat ontoelaatbaar is. Vanuit het team Toezicht en Handhaving richten we ons primair op de laatste 2 E's van 'education' en 'enforcement', echter houden we oog voor het grotere geheel door integraal samen te werken en af te stemmen voor wat betreft het derde aspect: 'engineering'. We houden aandacht voor de inrichting en passen onze acties hierop aan. Hiervoor werken we samen met het domein Ruimte en Buitenruimte. De komende jaren zetten we integraal in op voorlichting door campagnes en bijeenkomsten te organiseren en haken we aan bij de doelstellingen vanuit het nog op te stellen Hillegoms Gemeentelijk Verkeer en – Vervoersplan.

¹⁵ Bron: Veiligheidsmonitor 2015 en 2017 (32,9% in 2015 en 33,2% in 2017).

¹⁶ Bron: Tabellenboek politie (2016, 2017 en 2018 v.w.b. 'verlaten plaats ongeval' en 'rijden onder invloed').

¹⁷ Bron: Tabellenboek politie (2014 t/m augustus 2019 v.w.b. ongevallen met letsel)

2. Gezamenlijke communicatie en focus op preventie

Vanuit de gemeente en de politie blijven we (integrale) verkeerscontroles uitvoeren. We communiceren over onze acties en de resultaten hiervan zodat zichtbaar is wat wij doen en wat de effecten van de aanpak zijn. De nadruk ligt op preventie. Daarnaast zorgen we ervoor dat handhaving en - preventieacties zoveel mogelijk op elkaar aansluiten. Denk aan een verkeerseducatie ochtend op school in combinatie met een verkeerscontrole rondom de school. Onze inwoners en ondernemers hebben we nodig bij deze aanpak. Het blijven melden van overtredingen en gevaarlijke verkeerssituaties is belangrijk zodat we gerichte en preventieve inzet kunnen plegen.

3. Inzet op de veiligheidsbeleving

De veiligheidsbeleving kan verschillen van de objectieve veiligheid. Hier willen we aan werken. Dit doen we door voorlichtingscampagnes en door in gesprek te gaan met een wijk of buurt. De resultaten hiervan meten we in het tweejaarlijks onderzoek van de Veiligheidsmonitor en door gericht gebruik te maken van de inzet van het burgerpanel indien nodig.

4. Zicht op gedrag

We stimuleren verkeersveilig gedrag. Elk verkeersslachtoffer is er één te veel. Inzet op gedragsverandering is essentieel in het terugdringen van verkeersslachtoffers¹⁸. Dit betekent dat we voorlichting geven op scholen en tegelijkertijd ook inzetten op bewustwording door de inzet van social media. De insteek is om positief en gewenst gedrag te stimuleren. Deze aanpak blijkt effectief¹⁹. Daarnaast blijven we verkeersdeelnemers ook confronteren en aanspreken op gevaarlijk gedrag in het verkeer en zullen – bij de niet naleving van de verkeersregels - handhavend optreden.

5. Toezicht en handhaving

Handhaving is het sluitstuk van verkeersveiligheid. Het houden van toezicht en controle door mensen aan te spreken en te waarschuwen bij het niet naleven van verkeersregels of roekeloos en gevaarlijk verkeersgedrag valt onder de zogenaamde 'zachte' handhaving. Het geven van bekeuringen valt onder de 'harde' handhaving. De buitengewoon opsporingsambtenaren van de gemeenten handhaven vooral op parkeergedrag en spreken mensen aan bij gevaarlijk verkeersgedrag. Zij mogen niet handhaven op snelheden. Dit is voorbehouden aan de politie waardoor de politie 'hard' kan handhaven op gevaarlijk verkeersgedrag, rijden onder invloed van alcohol of als mensen zich niet houden aan de snelheidslimiet. Door het houden van (integrale) verkeerscontroles kunnen ook andere strafbare feiten worden ontdekt, zodat misdrijven worden opgelost of voorkomen. Dit kan bijdragen aan de aanpak van ondermijnende criminaliteit.

Samenwerking met partners

Om onze doelstelling te verwezenlijken werken we intern nauw samen met het domein Maatschappelijke Ontwikkeling als het gaat om voorlichting o.a. op scholen en de domeinen Ruimte en Buitenruimte voor wat betreft de inrichtingen van wegen en het winkelgebied waarbij we oog houden voor de daarbij behorende overkoepelende strategische beleidsdoelstellingen. Daarnaast werken we samen met:

- Inwoners
- Ondernemers
- Boa's
- Politie
- Openbaar Ministerie
- Scholen
- Belangenorganisaties als Veilig Verkeer Nederland

Doelstelling, effecten van onze aanpak

We willen een stijgende lijn zien in tevredenheidspercentages als het om veiligheidsbeleving gaat. Daarnaast willen we een dalende lijn in het aantal inwoners die aangeeft verkeersoverlast te ervaren (te hard rijden/parkeerproblemen), dit meten we met de Veiligheidsmonitor en het burgerpanel. Naast een positieve verandering in de veiligheidsbeleving willen we uiteraard ook een daling zien in de objectieve cijfers: vermindering van het aantal verkeersongevallen met als streefwaarde 20 ongevallen in 2023 en een dalende lijn in het aantal geconstateerde overtredingen 20 overtredingen in 2023 waaronder rijden onder invloed, verlaten plaats ongeval.

¹⁸ Bron: website Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG).

¹⁹ Bron: Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid.

OVERIGE THEMA'S

Overige veiligheidsthema's

Het veiligheidsterrein omvat meer thema's dan alleen de geprioriteerde thema's. In dit hoofdstuk geven we in het kort aan waar we de negen thema's onder hebben gebracht en wat we de komende jaren gaan doen. Dit doen we aan de hand van het VNG Kernbeleid.

Veilige woon- en leefomgeving	Bedrijvigheid en veiligheid	Jeugd en veiligheid	Fysieke veiligheid	Integriteit en veiligheid
1.1 Sociale kwaliteit	2.1 Veilig winkelgebied	3.1 Jeugdoverlast	4.1 Verkeersveiligheid	5.1 Polarisatie en radicalisering
1.2 Fysieke kwaliteit Overlast en maatschappelijke onrust	2.2 Veilige bedrijventerreinen	3.2 Jeugdcriminaliteit/ individuele probleemjongeren	4.2 Brandveiligheid	5.2 Ondernijning
1.3 Objectieve veiligheid/veel voorkomende en 'high impact' criminaliteit Huiselijk geweld	2.3 Veilig uitgaan	3.3 Jeugd, alcohol en drugs	4.3 Externe veiligheid	5.3 Veilige Publieke Taak
1.4 Subjectieve veiligheid	2.4 Veilige evenementen	3.4 Veilig in en om de school	4.4 Rampenbestrijding en crisisbeheersing	5.4 Informatieveiligheid
	2.5 Veilig toerisme			5.5 Ambtelijke en bestuurlijke integriteit

Thema's binnen het veiligheidsveld **Veilige woon en leefomgeving**

Vernielingen, vandalisme, **woninginbraken**, geweld en huiselijk geweld (Hic) vallen onder de sociale en fysieke kwaliteit van de omgeving. Deze vormen van onveiligheid hebben een negatieve invloed op de leef kwaliteit van de gemeente. Om dit te voorkomen wordt een aantal maatregelen ingezet. Deze maatregelen blijven we de komende tijd inzetten en waar nodig optimaliseren.

Woninginbraken

Mobiele en (internationaal) rondtrekkende dadergroepen zijn veelal bepalend voor het verdachtenbeeld bij deze delicten. Naast preventie door inzet van communicatie maakt de focus op de stelselmatige plegers nadrukkelijk onderdeel uit van de integrale aanpak. In samenwerking met de politie krijgen slachtoffers een Mobeye, ter preventie van een mogelijke nieuwe inbraak (nadat de gestolen goederen zijn vervangen). Ook is er aandacht voor de inzet van bestuurlijk instrumentarium. Zo is in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) reeds een verbodsbepaling opgenomen voor het in bezit hebben van inbrekerswerktuigen.

Huiselijk geweld

Huiselijk geweld vindt plaats achter de voordeur en is lastig te achterhalen. De impact is erg groot voor het slachtoffer en binnen het gezin. Het blijkt dat het opleggen van een huisverbod vaak het benodigde inzicht geeft in de ernst van de problematiek en zorgt voor het keerpunt. De inzet op dit thema is een combinatie van enerzijds preventie en anderzijds repressie gecombineerd met zorg (huisverbod). Zo kunnen signalen gemeld worden via het meldpunt zorg- en overlast en passen we bij daders van huiselijk geweld een (tijdelijk) huisverbod toe. Dit doen we in samenwerking met de

politie, het Openbaar Ministerie en de GGD. Door de samenwerking met zorg zorgen we ervoor dat er goede afspraken gemaakt worden ter preventie van toekomstig geweld en het terugkeren van een veilige thuisomgeving.

Veiligheidsbeleving

Veiligheidsbeleving blijft een interessant onderwerp. Er bestaat een continu spanningsveld tussen objectieve en subjectieve veiligheid. Hierbij is het van belang om een juiste balans te vinden tussen het beïnvloeden van een positieve veiligheidsbeleving en het informeren van inwoners over veiligheid in de gemeente. Dit doen we onder andere door de inzet van communicatie, het faciliteren van het gebruik van Burgernet, WhatsApp groepen en de samenwerking met inwoners en politie binnen de buurtpreventieteam.

Binnen het veiligheidsveld veilige woon- en leefomgeving zetten we in op het verbeteren van het veiligheidsgevoel en het verminderen van overlast in de buurten voor een zo veilig mogelijke omgeving.

Thema's binnen het veiligheidsveld Bedrijvigheid en Veiligheid

In de gemeente hebben we een goed aanbod van uitgaansgelegenheden, waaronder horeca en **evenementen**. Naast de positieve effecten hiervan zijn er ook veiligheidsrisico's aan verbonden. Zo zijn de afgelopen jaren het aantal evenementen en het aantal bezoekers per evenement gegroeid. Dit maakt aspecten rond beheersbaarheid van evenementen en het voorkomen van overlast nog belangrijker. Het beperken van veiligheidsrisico's is een gedeelde verantwoordelijkheid van gemeente en partners. Dit geldt ook voor de veiligheid op en rond bedrijventerreinen, recreatie- en winkelgebieden. Samen met de politie, brandweer, GHOR, Omgevingsdienst, horeca, ondernemers, KNVB, sportverenigingen, organisatoren, en Koninklijk Horeca Nederland zorgen we voor toepassing van het evenementenbeleid en multidisciplinaire advisering en afstemming, verdere uitvoering van het horecaconvenant keurmerk veilig uitgaan (KVU) en het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) en operationeel plan jaarwisseling. Binnen het veiligheidsveld bedrijvigheid en veiligheid zetten we in op de verdere borging van de veiligheid rond bedrijvigheid in de gemeente. Ook is en blijft het **station** en de omgeving van het stationsgebied onze aandacht houden. Het Veiligheidsarrangement stationsgebieden wordt geüpdatet.

Thema's binnen het veiligheidsveld Fysieke veiligheid

Externe veiligheid gaat over de 'naar buiten gerichte' (extern) veiligheidsrisico's. Verschillende wet- en regelgeving borgt de beperking van deze risico's. Het gaat niet alleen om gevaarlijke stoffen, maar ook **brandveiligheid en een adequate crisisbeheersing** vallen onder het veiligheidsveld fysieke veiligheid. Er is blijvende aandacht voor deze risico's en inzet daarop zodat de risico's beheersbaar zijn. Voor de crisisbeheersing doen we dit door de samenwerking te continueren in de gezamenlijke crisisorganisatie in de Duin- en Bollenstreek. Voor wat betreft de brandveiligheid investeert de gemeente actief in het verder versterken van de verbinding en samenwerking met de Veiligheidsregio Hollands Midden.

HOE BORGEN WE HET?

Communicatie

Intensieve samenwerking is de sleutel om huidige én nieuwe vormen van criminaliteit tegen te gaan. Door als partners elkaar goed te vinden, maken we het verschil. We kiezen voor een integrale aanpak binnen een groot netwerk. Als gemeente werken we hierin niet alleen samen met politie, OM, brandweer en ambulancediensten, maar ook met woningcorporaties, sociale diensten, maatschappelijke organisaties, energiebedrijven, ondernemers en inwoners. Waar nodig zoeken we naar nieuwe werkwijzen om efficiënt samen te werken. Zo versterken we onze informatiepositie. En houden we onze gemeenten veilig. Communicatie draagt actief bij aan het neerzetten van de veiligheidsthema's in gemeente Hillegom.

Door de inzet van strategische communicatie (het gezamenlijk naar buiten treden met onze ketenpartners en eenduidige berichtgeving over veiligheidsthema's) versterken we onze samenwerking en slagkracht. Ook het vertrouwen in ons als overheid en de integrale samenwerking, het samen sterk zijn, wordt hiermee versterkt. Op deze manier kan integraal voorzien worden in informatievoorziening en ingespeeld worden op de veiligheidsbeleving. Met de strategische communicatie wordt samenhang aangebracht met de andere uitgangspunten, zoals (keten)samenwerking, informatiedeling/-positie.

Om veiligheidsgevoelens positief te beïnvloeden is bewuste en gerichte wijze van communiceren van belang. Met name waar de gemeente samen met de partners concrete acties uitvoert en beleid realiseert zal de gemeente dit samen met de partners via de gebruikelijke communicatiemiddelen en de lokale pers actief uitdragen.

We zoeken aansluiting met bewoners en doelgroepen door te communiceren over veiligheidsonderwerpen die direct aanspreken. Het gaat dan om onderwerpen zoals bijvoorbeeld ondermijning, veiligheid in het verkeer en vormen van (woon)overlast. De uitwerking van het veiligheidsbeleid in de jaarplannen stemt de gemeente af met de betreffende doelgroepen en/of doormiddel van een enquête burgerpanel. We evalueren en sturen indien nodig de communicatie-inzet bij. Zo blijven we aansluiten bij de prioriteiten in het veiligheidsbeleid en de actualiteit. We geven aan wat we doen en wat we hebben gedaan in de vorm van evaluaties van de jaarplannen. Bij incidenten, excessen, nieuwe ontwikkelingen en/of wijzigingen in het beleid, informeren we de raad tussentijds.

Dit betekent samenvattend:

- We zijn samen met onze partners herkenbaar met een heldere centrale communicatieboodschap;
- we communiceren actief, eenduidig en gericht;
- we sluiten aan bij veiligheidsthema's die leven bij de diverse doelgroepen;
- we adviseren ook wat bewoners/ ondernemers zelf kunnen doen, om de veiligheid te verbeteren;
- we sluiten aan op de regionale en landelijke campagnes;
- we blijven actueel en spelen desgewenst in op incidenten of wijzigingen in het beleid.

Financiën

Uitgangspunt is dat voorgestelde maatregelen worden gedekt vanuit de reguliere budgetten. Voor de realisatie van de beschreven ambities is het dus van belang dat de budgetten ook voor de komende jaren overeind blijven. Nieuwe initiatieven kunnen alleen uitgevoerd worden bij beschikbaarheid van voldoende middelen als daarvoor langs de reguliere weg, door middel van begrotingsvoorstellen, geld beschikbaar is.

Organisatorische borging

De gemeenteraad stelt de kaders en prioriteiten van het integraal veiligheidsbeleid vast voor de komende vier jaren. De raad wordt in het eerste kwartaal van elk jaar door het college van burgemeester en wethouders (college) geïnformeerd via de evaluaties en veiligheidsjaarplannen. Bij excessen en/of nieuwe ontwikkelingen c.q. wijzigingen ten opzichte van het beleid wordt de raad tussentijds geïnformeerd.

De verantwoordelijkheid en regie over het integraal veiligheidsbeleid ligt bij de burgemeester. De burgemeester is wettelijk belast met de handhaving van de openbare orde en veiligheid en draagt daarvoor de bestuurlijke verantwoordelijkheid. In relatie tot zijn wettelijke taken heeft de burgemeester ook een belangrijke rol in de (bestuurlijke) coördinatie van het integraal veiligheidsbeleid. Veiligheid hangt samen met verschillende beleidsvelden, waarvoor de betreffende

wethouders verantwoordelijk zijn. Dit betekent uiteindelijk dat het college verantwoording draagt voor het integrale veiligheidsbeleid. Logischerwijs geldt dit ook voor de ambtelijke organisatie. De hele gemeentelijke organisatie is betrokken bij veiligheid. Het domein Buitenruimte, team Toezicht en Handhaving, voert de regie op het integraal veiligheidsbeleid en voert taken uit in het kader van veiligheid. De veiligheidsthema's zijn verdeeld over verschillende beleidsvelden welke worden uitgevoerd door de domeinen Ruimtelijke Ontwikkeling, Maatschappelijke Ontwikkeling, Publieksservice en Strategie en projecten.

Plancyclus

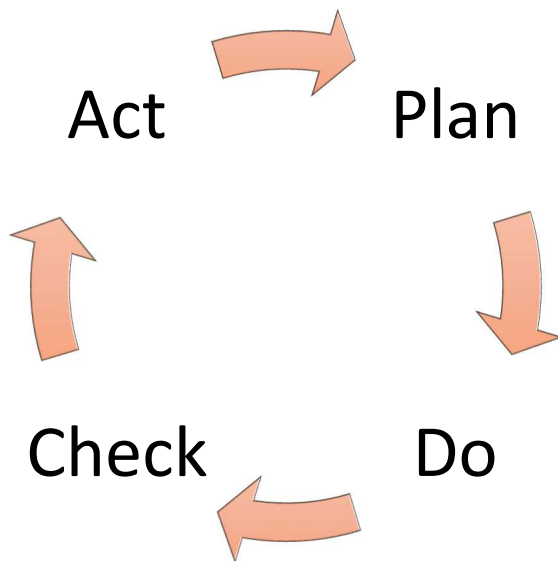
Het opstellen en uitvoeren van het IVB Hillegom 2020-2023 is een cyclisch proces. Dit proces wordt toegelicht aan de hand van de zogeheten Deming cirkel: de Plan Do Check Act methode (PDCA).

Plan: dit beleid vormt de start van een nieuwe cyclus en wordt vastgesteld door de raad. Het college stelt de nadere uitwerking over de uitvoering vast in de veiligheidsjaarplannen.

Do: de acties uit het veiligheidsjaarplan staan in de domeinplannen en worden uitgevoerd.

Check: periodiek worden de ontwikkelingen van het beleid en het veiligheidsbeeld gemonitord. Bij excessen en/of nieuwe ontwikkelingen c.q. wijzigingen ten opzichte van het beleid wordt de raad tussentijds geïnformeerd. In het eerste kwartaal van elk jaar wordt het veiligheidsjaarplan geëvalueerd.

Act(/Adjust): de plannen worden geactualiseerd en waar nodig bijgestuurd.

BIJLAGEN

- Keuzenotitie Integraal Veiligheidsbeleid 2020-2023 Hillegom.
- Procesnotitie Integraal Veiligheidsbeleid 2020-2023 Hillegom.
- Strategische verkenning van de veiligheidspositie van de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen.
- Publieksvriendelijke versie van de strategische verkenning.
- Uitwerking Veiligheidsagenda 2019-2022, eenheid Den Haag.
- Regionaal Beleidsplan 2019-2022 Eenheid Den Haag.
- Enquête burgerpanel Veiligheidsbeleid Hillegom.
- Opbrengstenboek IVB 2020-2023.
- Veiligheidsmonitor 2017 en factsheets;
- Integraal Veiligheidsbeleid 'Heel Hillegom Veilig' 2016-2019.

Keuzenotitie Integraal Veiligheidsbeleid 2020-2023 Hillegom

Inhoudsopgave

1.- Inleiding en opbouw notitie.....	3
2.- Context (wettelijk kader/beleid)	4
3.- Opbrengsten input belanghebbenden.....	7
4.- Overige thema's en prioriteiten.....	8
4.1 Ondernijning.....	9
4.2 (Woon)overlast en maatschappelijke onrust.....	10
4.3 Jeugd en veiligheid.....	12
4.4 Fysieke veiligheid (verkeersveiligheid).....	13
4.5 overige thema's: cybercrime, high impact crimes, station, horeca, evenementen, rampenbestrijding en crisisbeheersing, brandveiligheid, externe veiligheid, ambulancezorg, extreem weer en overstromingen	15
5.- Strategische uitgangspunten.....	20
6.- Samenvatting.....	21
7.- Bijlagen (overzicht).....	22

Keuzenotitie Integraal Veiligheidsbeleid 2020-2023 Hillegom

1.- Inleiding

De gemeente Hillegom maakt een nieuw veiligheidsbeleidsplan voor de komende vier jaar. Het integraal veiligheidsbeleid 2020-2023 Hillegom (hierna:IVB) wordt aan de gemeenteraad in december 2019 voorgelegd voor besluitvorming (vaststelling). Het IVB is een strategisch veiligheidsplan waardoor de regierol van de gemeente wordt versterkt. Het bevat de kaders, strategische uitgangspunten, prioriteiten en de hoofdlijnen van de aanpak. Na vaststelling door de gemeenteraad wordt het IVB jaarlijks door het college geconcretiseerd in uitvoeringsprogramma's (het veiligheidsjaarplan).

In de commissievergadering van 21 februari 2019 is een procesnotitie voor het opstellen van het IVB aan u voorgelegd (de notitie is bijgesloten). Tussen maart en augustus 2019 is er een integrale bijeenkomst geweest met ketenpartners (hiervan is terugkoppeling geweest in de commissie van 9 mei 2019), hebben er verdiepingssessies plaatsgevonden met betrokken professionals, zijn lokale overlegplatforms bezocht (horeca, jeugd) en is een enquête uitgezet bij het burgerpanel Hillegom. De opbrengsten zijn vertaald in deze notitie waarmee het college de raad vraagt om kennis te nemen van de veiligheidsthema's en de prioriteiten voor het nog op te stellen IVB 2020-2023 Hillegom vast te stellen. Door een veiligheidsthema te kwalificeren als prioriteit betekent dit dat wij daar samen met de partners de komende vier jaar op gaan inzetten. Wanneer een veiligheidsthema wordt gekwalificeerd als overig thema betekent dit dat wij de huidige aanpak voor dit thema continueren maar geen extra impuls zullen geven.

Opbouw notitie

Deze keuzenotitie start met een toelichting op de landelijke en regionale beleidscontext op het gebied van veiligheid. De landelijke en regionale speerpunten komen tevens (grotendeels) terug in het document de 'Strategische verkenning van de veiligheidspositie van de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen' 2018 (hierna: strategische verkenning). Daarnaast is ook de relatie gelegd met het coalitieakkoord 'Samen meer bereiken' 2018-2022 en het college werkprogramma waarin belangrijke veiligheidsthema's en uitgangspunten belicht zijn. Na de samenvatting van de input ketenpartners/participanten volgt een overzicht van de voorgestelde geprioriteerde veiligheidsthema's. Daarna volgt een overzicht van de overige thema's voor het IVB. Per veiligheidsthema wordt het veiligheidsbeeld geschetst. De analyse van het veiligheidsbeeld bestaat uit de objectieve (politie)cijfers, uitkomsten Veiligheidsmonitor 2017, trends en ontwikkelingen en de opbrengsten die door ketenpartners en inwoners, naar voren zijn gebracht. Elk geprioriteerd veiligheidsthema sluit af met een conclusie en aanbeveling.

De notitie sluit af met een samenvattende conclusie.

2.- Context (wettelijk kader/beleid)

Om tot een lokaal IVB te komen is het van belang om ook de landelijke en regionale veiligheidscontext te kennen, in acht te nemen en deze te vertalen naar lokaal niveau. Deze reeds vastgestelde veiligheidsbeleidsdoelstellingen en prioriteiten laten (gedeeltelijk) zien welke overkoepelende veiligheidsthema's ook op lokaal niveau aandacht behoeven en doorwerken. Naast de landelijke en regionale doelstellingen laat de strategische verkenning zien voor welke uitdagingen we op lokaal niveau de komende jaren staan.

Landelijk en regionaal (openbare orde en veiligheid OOV)

In de 'Uitwerking Veiligheidsagenda 2019-2022' staan de landelijke beleidsdoelstellingen die door het Ministerie van Justitie en Veiligheid zijn vastgesteld (de veiligheidsagenda 2019-2022 is bijgesloten). Deze doelstellingen richten zich op vraagstukken die landelijk of internationaal spelen, die politie (eenheid) overstijgend zijn en/of waar afstemming in de aanpak of expertise op landelijk niveau voor nodig is. Daarbij is het belangrijk om op te merken dat deze beleidsdoelstellingen meegewogen dienen te worden door het gezag bij de inzet van de politie en tevens voldoende ruimte laten om op lokaal niveau keuzes te maken. Op regionaal niveau is het Regionaal Beleidsplan 2019-2022 in samenwerking met de politie, Openbaar Ministerie en gemeenten tot stand gekomen (het Regionaal Beleidsplan is bijgesloten). De landelijke beleidsdoelstellingen die overeenkomen met de regionale speerpunten zijn de volgende:

- oedermijning;
- cybercrime;
- high impact crimes;
- huiselijk geweld;
- terrorisme en extremisme;
- aanpak van overlast / personen met verward gedrag.

Naast de bovenstaande veiligheidsthema's gaat op regionaal niveau ook extra aandacht uit naar de aanpak van overlast en criminaliteit door problematische jeugdgroepen/netwerken. Samenvattend is het voor de gemeente van belang om de veiligheidsthema's lokaal in te steken en hierbij het grotere geheel te blijven zien en regionaal aangehaakt te zijn.

Regionaal (rampenbestrijding en crisisbeheersing)

Sinds 2010 is de Wet veiligheidsregio's (hierna: Wvr) van kracht. Doel van de wet is het realiseren van een efficiënt en kwalitatief hoogwaardige organisatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing onder regie van de 25 veiligheidsregio's. Wij werken voor de overige thema's rampenbestrijding en crisisbeheersing, brandveiligheid, ambulancezorg, extreem weer en overstromingen in samenwerking met en onder regie van de Veiligheidsregio Hollands Midden. In de wet staan drie planvormen centraal die nauw met elkaar verbonden zijn; het risicoprofiel, beleidsplan en het crisisplan. De Wvr schrijft voor dat het bestuur van de veiligheidsregio een keer per vier jaar een beleidsplan opstelt. Dit strategisch beleidsplan geeft richting aan de inspanningen door de veiligheidsregio en beschrijft de te behalen prestaties. Voor nu geldt nog het beleidsplan 2016-2019. Maar dit beleidsplan wordt geactualiseerd en wordt volgens planning medio oktober – november 2019 aan de raad ter consultatie aangeboden. Het beleidsplan dient mede gebaseerd te zijn op een door het bestuur van de veiligheidsregio vastgesteld risicoprofiel. Hierover bent u in de commissie van 9 mei 2019 geconsulteerd. Het risicoprofiel beschrijft wat de veiligheidsregio kan overkomen en hoe erg dat is. Hierin worden naast regionale risico's ook lokale risico's meegenomen. Tot slot worden in het crisisplan de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de hulpverleningsdiensten vastgelegd voor de bestrijding van rampen en crises.

Strategische verkenning (districtelijk en lokaal)

In 2018 is de 'Strategische verkenning van de veiligheidspositie van de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen' opgeleverd (de strategische verkenning is bijgesloten). Voor de strategische verkenning is het IVB 'Heel Hillegom Veilig' 2016-2019 geëvalueerd. Het doel van de strategische verkenning is om inzicht te krijgen en handvatten aan te reiken voor een effectiever integraal veiligheidsbeleid. De verkenning vormt het vertrekpunt voor het op te stellen IVB Hillegom 2020-2023. In de strategische verkenning is in beeld gebracht wat de komende jaren de strategische opgave voor Hillegom, Lisse en Teylingen kan zijn op het gebied van veiligheid op lokaal niveau (en gezamenlijk) en hoe we hier, samen met ketenpartners, op kunnen anticiperen. De strategische verkenning bevat aanbevelingen met betrekking tot de inzet op veiligheidsthema's en de uitgangspunten die daarbij van belang zijn. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen aanbevolen prioriteiten, aandacht en beheerthema's.

Samenvattend laat de strategische verkenning zien dat inzet op de thema's: ondermijning, overlast en maatschappelijke onrust, cybercrime en jeugd, geleid op objectieve cijfers, trends en ontwikkelingen, sowieso gewenst is. Bij het veiligheidsbeeld wordt hier nader op ingegaan. Er wordt in de strategische verkenning een onderscheid gemaakt tussen aanbevolen prioriteiten, aandacht en beheerthema's. In deze notitie kwalificeren wij de beheerthema als (overige) thema, mede omdat deze term ook gebruikt wordt bij het opstellen van het IVB overeenkomstig het VNG-model.

Trends en ontwikkelingen	Thema's
Aantal geregistreerde misdrijven neemt af, vormen van onzichtbare en complexere vormen van criminaliteit nemen toe	<ul style="list-style-type: none"> Ondermijning (verwevenheid onder- en bovenwereld) 'Slimmer wordende veelpleger' Veiligheidsbeleving
Technologie en (verdere) digitalisering	<ul style="list-style-type: none"> Cybercrime Toenemende invloed social media
Veranderende maatschappelijke context: verharding en toegenomen complexiteit	<ul style="list-style-type: none"> Toenemende sociaal-culturele spanningen Multi problematiek Dreiging van (internationaal) terrorisme
Verrijzing	<ul style="list-style-type: none"> Groter wordende kwetsbare groep en zorgen over brandveiligheid
Grotere vraag en onder druk staande capaciteit	<ul style="list-style-type: none"> Veranderende rol overheid Behoeftte aan intelligence functie Veranderende rol burger en ondernemer
Klimaatverandering	<ul style="list-style-type: none"> Extreem weer en overstromingen

Figuur 1: Beknopt overzicht trends en ontwikkelingen

Prioriteiten:

	Hillegom	Lisse	Teylingen
Jeugd	X	x	
Ondermijning	X	x	x
Overlast en maatschappelijke onrust		x	
Cybercrime	X	X	x

Aandacht:

	Hillegom	Lisse	Teylingen
Jeugd			X
Overlast en maatschappelijke onrust	X		

Beheer:

	Hillegom	Lisse	Teylingen
HIC; evenementen; extreem weer	X	x	x
Brandveiligheid; Ambulancezorg	X	x	x

Overzicht 2: aanbevolen prioriteiten, aandacht en beheerthema's uit de strategische verkenning.

Coalitieakkoord 'Samen meer bereiken' 2018-2022 en Collegewerkprogramma

In het coalitieakkoord en in het collegewerkprogramma is voor het thema 'Openbare Orde en Veiligheid' onder andere afgesproken dat we inzetten op de aanpak van ondermijning, jeugdoverlast en het inzetten op het stimuleren en begeleiden van samenwerkingsverbanden inzake multiproblematiek, met name op het snijvlak van veiligheid en zorg.

Terugblik IVB 'Heel Hillegom Veilig' 2016-2019

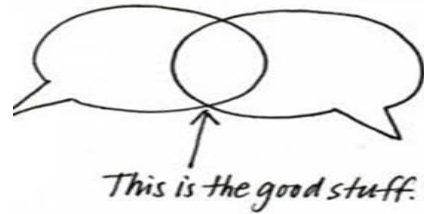
Het huidige IVB van Hillegom is vastgesteld voor de periode 2016-2020. In dit IVB staan vijf veiligheidsthema's centraal: **(1)** Inbraken; **(2)** Veiligheidsbeleving; **(3)** Veilige uitgaansgelegenheden; **(4)** Alcohol en drugs; **(5)** Jeugdoverlast. Naast de inzet op deze prioriteiten, is ook aandacht gegeven aan andere veiligheidsthema's zoals woonoverlast, huiselijk geweld, brandveiligheid, crisisbeheersing en veilig stationsgebied (IVB 'Heel Hillegom Veilig' is bijgesloten bijlage 5). Uit de evaluatie van het IVB 'Heel Hillegom Veilig' 2016-2019 voor de strategische verkenning wordt duidelijk dat door de inzet op bovenstaande thema's een daling zichtbaar is in het aantal inbraken in Hillegom en dat de jeugdoverlast in 2017-2018 (in cijfers) is gedaald¹. Het huidige veiligheidsbeeld maakt zichtbaar op welke veiligheidsthema's de komende jaren inzet wenselijk en nodig is.

VNG-kernbeleid

Een IVB wordt opgesteld volgens de methode van de het zogenaamde Kernbeleid van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). Het Kernbeleid bevat vijf veiligheidsvelden en omvat meerdere veiligheidsthema's.

Veilige woon- en leefomgeving	Bedrijvigheid en veiligheid	Jeugd en veiligheid	Fysieke veiligheid	Integriteit en veiligheid
1.1 Sociale kwaliteit	2.1 Veilig winkelgebied	3.1 Jeugdoverlast	4.1 Verkeersveiligheid	5.1 Polarisatie en radicalisering
1.2 Fysieke kwaliteit	2.2 Veilige bedrijventerreinen	3.2 Jeugdcriminaliteit/ individuele probleemjongeren	4.2 Brandveiligheid	5.2 Georganiseerde/ ondermijnde criminaliteit
1.3 Objectieve veiligheid/veel voorkomende en 'high impact'- criminaliteit	2.3 Veilig uitgaan	3.3 Jeugd, alcohol en drugs	4.3 Externe veiligheid	5.3 Veilige Publieke Taak
1.4 Subjectieve veiligheid	2.4 Veilige evenementen	3.4 Veilig in en om de school	4.4 Rampenbestrijding en crisisbeheersing	5.4 Informatie-veiligheid

¹ Bron: politie; Tabellenboek politie.

3.- Opbrengsten gesprekken belanghebbenden

De veiligheidsthema's vanuit de strategische verkenning zijn de thema's die tijdens de gesprekken met de verschillende partners en in verschillende overlegvormen besproken zijn en die gebruikt zijn voor de vragen aan het burgerpanel. De thema's hebben betrekking op: zorg- en veiligheid (jeugd), woonoverlast en maatschappelijke onrust, high impact crimes, traditionele criminaliteit (inbraak), georganiseerde, ondermijnende criminaliteit en cybercrime. Bij de vragen aan het burgerpanel is de mogelijkheid gegeven aan de respondenten om nog een veiligheidsthema toe te voegen. Een meerderheid heeft verkeersveiligheid in relatie tot veiligheid op straat als veiligheidsthema benoemd.

Integrale vervolgsessie met ketenpartners

Op 26 maart 2019 hebben we met de HLT-werkorganisatie en onze ketenpartners in gezamenlijkheid besproken hoe we willen inspelen op de uitdagingen op veiligheidsgebied de komende jaren. Als overkoepelend thema stond 'onze samenwerking in 2020-2023' centraal. Juist omdat veiligheidsvraagstukken steeds complexer worden en verweven zijn met meerdere gebieden, is het belangrijk deze samenwerking continue gezamenlijk vorm te geven. Tijdens deze bijeenkomst zijn de volgende strategische uitgangspunten en veiligheidsthema's besproken: **(1)**. Blik naar buiten; **(2)**. Integraal veiligheidsbeeld (informatie-uitwisseling en duiding); **(3)**. Strategische communicatie; **(4)**. Ondermijning; **(5)**. Woonoverlast en personen met verward gedrag. Tijdens de bijeenkomst kwamen ook andere veiligheidsvraagstukken zoals zorg- en veiligheid aan de orde. Samenvattend kwam naar voren dat we enkel kunnen slagen in de aanpak van veiligheidsvraagstukken door samen te werken en blijvend in elkaar te investeren. Over deze bijeenkomst is op 9 mei 2019 in de raadscommissie een presentatie gegeven. Een volledige omschrijving van de opzet en uitkomsten van deze bijeenkomst is opgenomen in het opbrengstenboek (is bijgesloten) 'terugkoppeling integrale vervolgsessie ketenpartners'.

Gesprekken met ondernemers en partners (verdiepingsessies)

Tussen maart en juni 2019 zijn aparte gesprekken gevoerd met (lokale) partners en is gevraagd wat zij belangrijk vinden, wat er speelt en welke uitdagingen we de komende jaren kunnen verwachten. Tevens zijn verdiepingssessies geweest n.a.v. de opbrengsten van de integrale vervolgsessie van 26 maart 2019. De opbrengsten van deze gesprekken zijn – samenvattend – weergegeven in het bijgesloten 'opbrengstenboek'.

Burgerpanel Hillegom

Op 16 juli 2019 is er een enquête uitgezet onder het burgerpanel Hillegom (de uitkomsten zijn bijgesloten). Samenvattend komt naar voren dat alle genoemde veiligheidsthema's ongeveer even veel aandacht verdienen. De meningen over het belangrijkste thema zijn verdeeld en niet één springt hier echt boven uit. Wel blijkt bij doorvragen dat inwoners de meeste ervaring hebben met jeugdoverlast. Zes op de tien heeft hier in enige vorm mee te maken gehad. Daarnaast missen inwoners de thema's 'verkeersveiligheid' en 'veiligheid op straat'. Dit zijn thema's waar volgens sommige inwoners heel Hillegom mee te maken heeft. Eén op de drie inwoners ervaart (structureel) woonoverlast. Dit betreft voornamelijk geluidsoverlast in de wijk of van burens. Daarnaast heeft één op de drie inwoners de afgelopen tijd wel eens een verdachte situatie gezien in de gemeente. In dit geval was voor de meerderheid (63%) duidelijk waar zij dit konden melden. Eén op de zeven inwoners heeft ervaring met oplichting via internet. Ervaring met woninginbraak is laag. Slechts 3% heeft dit in huis ervaren, in 2% van de gevallen is in de schuur ingebroken.

4.- Thema's en Prioriteiten

Toelichting: Zoals eerder aangegeven is het IVB een strategisch veiligheidsplan dat de kaders, strategische uitgangspunten, prioriteiten en de hoofdlijnen van de aanpak bevat. Hiervoor onderscheiden we 13 thema's:

1. Ondermijning: georganiseerde, ondermijnende criminaliteit;
2. (Woon)overlast en maatschappelijke onrust;
3. Jeugd en veiligheid;
4. Fysieke veiligheid (verkeersveiligheid);
5. Cybercrime (accent jeugd);
6. High Impact Crimes;
7. Station;
8. Horeca;
9. Evenementen;
10. Rampenbestrijding en crisisbeheersing;
11. Brandveiligheid;
12. Ambulancezorg;
13. Extreem weer en overstromingen.

Om de hoofdlijnen van de aanpak te kunnen beschrijven is het van belang dat prioriteiten worden gesteld. Immers we kunnen niet op alle veiligheidsthema's inzetten. In paragraaf 4.1 t/m 4.4 stellen wij de prioriteiten voor. Per geprioriteerd veiligheidsthema schetsen wij het veiligheidsbeeld, geven we een conclusie en is aan het einde van iedere paragraaf een aanbeveling opgenomen. Door het stellen van prioriteiten wordt duidelijk welke veiligheidsthema's wij de komende jaren willen aanpakken. Ook komen de prioriteiten aan bod in de driehoek (politie, Openbaar Ministerie en gemeente). Voor de veiligheidsthema's die zijn gekwalificeerd als overig thema paragraaf 4.5 betekent het dat wij voor de aanpak van deze vormen van criminaliteit/overlast/(on)veiligheid onze huidige aanpak (o.a. preventie, toezicht/handhaving) continueren maar geen extra impuls zullen geven. Inzet op de aanpak van deze vormen van criminaliteit, overlast en (on)veiligheid blijft dan ook gewaarborgd. Gelet op de uitdagingen die wij de komende jaren verwachten, de beschikbare inzet aan uren en de capaciteit die nodig is om voldoende inzet te kunnen leveren op de veiligheidsthema's, adviseren wij u om minimaal drie en maximaal vier prioriteiten vast te stellen.

Voorgesteld wordt de volgende vier prioriteiten.

1. Ondermijning: georganiseerde, ondermijnende criminaliteit;
2. (Woon)overlast en maatschappelijke onrust;
3. Jeugd en veiligheid;
4. Fysieke veiligheid (verkeersveiligheid).

Toelichting veiligheidsbeeld: Door het veiligheidsbeeld te schetsen van een veiligheidsthema, wordt zichtbaar of er een stijgende of dalende lijn is in het aantal geregistreerde incidenten van een specifiek veiligheidsthema. Door deze analyse voor een langere periode te maken, is het mogelijk om (voorlopige) conclusies te trekken en wordt zichtbaar waar we de komende jaren op in moeten zetten en welke ontwikkelingen we kunnen verwachten. De cijfermatige analyse heeft – voor zover mogelijk - betrekking op de periode 2014 tot en met april 2019, tenzij anders aangegeven. Waar mogelijk is ook een vergelijking gemaakt met omliggende gemeenten zodat een breder beeld zichtbaar is.

4.1 Ondernijning

Toelichting prioriteit: De georganiseerde ondernemende criminaliteit in Nederland is een florerende industrie waar miljarden euro's in omgaan. Criminelen verdienen geld aan onder meer hennepsteelt, mensenhandel, milieucriminaliteit, fraude en witwassen. Zonder hulp van de bovenwereld, geen succesvolle onderwereld. Criminele ondernemers zijn voor hun business namelijk afhankelijk van allerlei legale voorzieningen en sectoren in de bovenwereld. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om financiële dienstverleners die de criminele winsten witwassen. Maar het gaat ook om de noodzakelijke legale (logistieke) voorzieningen, infrastructures, technische expertise en de overheid als uitvoerder van veel wettelijke taken, waarbij stelselmatig misbruik van de voorzieningen op de loer ligt. In de verwevenheid die daardoor ontstaat tussen de onder- en de bovenwereld, schuilt het ondernemende karakter van de georganiseerde criminaliteit. Dit is een thema dat in eerste instantie onder de radar blijft en daardoor minder zichtbaar en voelbaar is. Terwijl georganiseerde ondernemende criminaliteit een enorme impact kan hebben op inwoners, ondernemers en het functioneren van het openbaar bestuur. Het gaat om zaken als: overlast van drugshandel; personen worden misbruikt/uitgebuut en criminele investeringen in de bovenwereld kunnen leiden tot vervlechting van onder- en bovenwereld met verslechtering van het ondernemersklimaat en verpaupering van wijken en buurten tot gevolg.

Georganiseerde ondernemende criminaliteit vindt ook in onze gemeente plaats. Zoals eerder uit de analyse van het Riec (Regionale Informatie en Expertise Centra) is gebleken (aan u gepresenteerd in de raadscommissie van juni 2018) zijn er verschillende signalen van georganiseerde ondernemende criminaliteit. Onder meer kleine 'witwasbedrijven' waar je zelden klanten ziet, hennepkwekerijen en arbeidsuitbuiting. Maar ook mensenhandel/- smokkel, witwassen en vastgoedfraude en zogenaamde handhavingsknelpunten (zoals horeca, bedrijventerreinen en illegale prostitutie). Georganiseerde, ondernemende criminaliteit zal naar verwachting verder toenemen. Dit is een landelijke trend. Hierbij blijken verschillende risicofactoren aanwezig in ons gebied, zoals het buitengebied met leegstaande bedrijfshallen, schuren en vastgoed. Ook de digitale wereld wordt gebruikt om de onder- en bovenwereld met elkaar te verweven, waardoor risico's als identiteitsfraude en cybercrime groter worden. Hiernaast zien we nieuwe ontwikkelingen in de relatie ondernijning en zorg, zoals mensenhandel en het werven en gebruiken van jongeren binnen de drugscriminaliteit. Dit thema heeft dan ook een sterke link met de veiligheidsthema's jeugd en veiligheid en cybercrime.

Door uw raad is besloten te investeren in de nieuwe taak ondernijning voor de jaren 2018-2021. Het is een ontwikkeling die op landelijk, regionaal en districtsniveau een enorme impuls heeft gekregen en blijft krijgen. Door de druk in de grote steden op de aanpak van georganiseerde, ondernemende criminaliteit lopen we het risico, als we geen maatregelen treffen, dat de criminele activiteiten zich verplaatsen naar onze regio.

Analyse: De strategische verkenning adviseert om het veiligheidsthema 'Ondernijning' de komende jaren als prioriteit aan te merken. Landelijk en regionaal is ondernijning eveneens een speerpunt en het aantal 'onzichtbare' en complexe misdaden neemt toe². Ondernemende criminaliteit zal naar verwachting de komende jaren toenemen³. Uit de gesprekken met de belanghebbenden is de urgentie om ondernijning aandacht te geven vooral benoemd door ketenpartners als politie en OM. Onder inwoners speelt dit thema (nog) wat minder, echter vanuit de enquête burgerpanel wordt wel duidelijk dat één op de drie panelleden de afgelopen twee jaar misschien of zeker een verdachte situatie heeft gezien in Hillegom. Hierbij wist meer dan de helft wat ze in dat geval konden doen⁴.

Conclusie:

Door de raad is reeds besloten te investeren in de nieuwe taak ondernijning voor de jaren 2018-2021. Omdat voor het thema ondernijning reeds besloten is dit te prioriteren door middel van een programma-aanpak van drie jaar, is het evident dat dit thema als prioriteit wordt benoemd in het IVB. Ook wanneer het programma na evaluatie in 2020 beëindigd zou worden, is het gezien de trends en ontwikkelingen aan te bevelen om het thema te blijven prioriteren als zodanig en in de jaarplannen daarvoor dan de benodigde acties op te nemen en de link met de veiligheidsthema's jeugd en veiligheid en cybercrime te borgen.

Aanbeveling:

Ondernijning als prioriteit op te nemen in het IVB 2020 – 2023 Hillegom.

² Bron: Strategische verkenning van de veiligheidspositie van de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen, pagina 22.

³ Bron: Strategische verkenning van de veiligheidspositie van de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen, pagina 22.

⁴ Bron: Enquête burgerpanel Veiligheidsbeleid gemeente Hillegom.

4.2 (Woon)overlast en maatschappelijke onrust

Toelichting prioriteit: (woon)Overlast en maatschappelijke onrust is een gecombineerd thema en bestaat uit verschillende soorten overlast. In Hillegom gaat de aandacht vooral uit naar:

- (woon)overlast
- personen met verward gedrag
- polarisatie en radicalisering

Woonoverlast bestaat uit hinder die in, vanuit en rondom de woning kan worden veroorzaakt. Dit is een groot maatschappelijk probleem en omvat diverse soorten overlast zoals geluidsoverlast, problemen door drank- en drugsgebruik of agressief en intimiderend gedrag. Bij personen met verward gedrag gaat het om personen die de grip op hun leven (dreigen te) verliezen, waardoor het risico aanwezig is dat zij zichzelf of anderen schade berokkenen. In het geval van polarisatie en radicalisering gaat het om zorgelijke spanningen tussen bevolkingsgroepen⁵. Het is belangrijk dat inwoners zich in hun woon- en leefomgeving veilig voelen. Een verstoring raakt iedereen, bijvoorbeeld door een verwarde buurvrouw of -man die structureel overlast veroorzaakt, jongeren die middelen gebruiken, polarisatie die tot sociale spanningen in een wijk leiden. Het zijn allemaal omstandigheden die een negatief effect hebben op de veiligheidsgevoelens in een buurt.

De (lokale) overheid vervult een regierol om ervoor te zorgen dat de risico's op overlast, criminaliteit, polarisatie en andere spanningen worden voorkomen of beperkt en dat de overlast of criminaliteit die plaats vindt effectief wordt bestreden. Dit doen we in samenwerking met inwoners, buurtbemiddeling, ketenpartners als politie, openbaar ministerie, professionals in de zorg, woningcorporaties, jongerenwerk. Dit thema zal de komende jaren zeker aandacht blijven vragen. Dat komt onder meer door de individualisering, verminderde tolerantie, de invloed van sociale media en het groeiende aantal mensen met verward gedrag en mensen met 'multi-problemen'.

Analyse: Het thema (woon)overlast en maatschappelijke onrust is in de strategische verkenning gewaardeerd als zijnde 'aandacht' en niet als prioriteit. Landelijk en regionaal is dit thema een speerpunt. Uit de politiecijfers blijkt dat er een stijging is in het aantal geregistreerde incidenten (zie onderstaande grafieken). Deze cijfers hebben betrekking op geregistreerde incidenten betreffende woonoverlast en personen met verward gedrag. Uit de enquête burgerpanel is gebleken dat drie op de tien inwoners woonoverlast ervaart⁶. Ook wordt aangegeven dat men het thema 'veiligheid op straat' mist⁷. Hier kan een relatie gelegd worden met verkeersveiligheid maar ook met sociale veiligheid. Er wordt bijvoorbeeld aangegeven dat er meer behoefte is aan dagelijkse zichtbaarheid van politie en boa's⁸. Een behoefte die ook is uitgesproken tijdens de wijkavond in de wijk Meer en Dorp 3. Op 10 juli 2019 heeft het college deze wijk bezocht. Inwoners konden op die avond op Basisschool de Leerwinkel in gesprek met burgemeester en wethouders. Het aantal gemeentelijke meldingen inzake woonoverlast zijn meer dan voorheen complex van aard en langduriger. Het belang om inzet te plegen op dit veiligheidsthema wordt door inwoners en ketenpartners benadrukt. Dit komt ook sterk naar voren uit de Veiligheidsmonitor 2017 (de Veiligheidsmonitor 2017, als ook de factsheets zijn bijgesloten, bijlage 8) zien dat 13,3% van de inwoners in Hillegom, t.o.v. 9,7% van Hollands Midden, sociale overlast (mensen die op straat lastig worden gevallen, drank- en drugsgebruik/jongeren etc.) ervaart⁹. Op dit moment zijn er geen aanwijzingen inzake polarisatie en radicalisering binnen Hillegom. Het onderwerp staat standaard geagendeerd op het veiligheidsoverleg met de politie, zodat de aandacht erop blijft en er tijdig op wordt ingezet indien nodig.

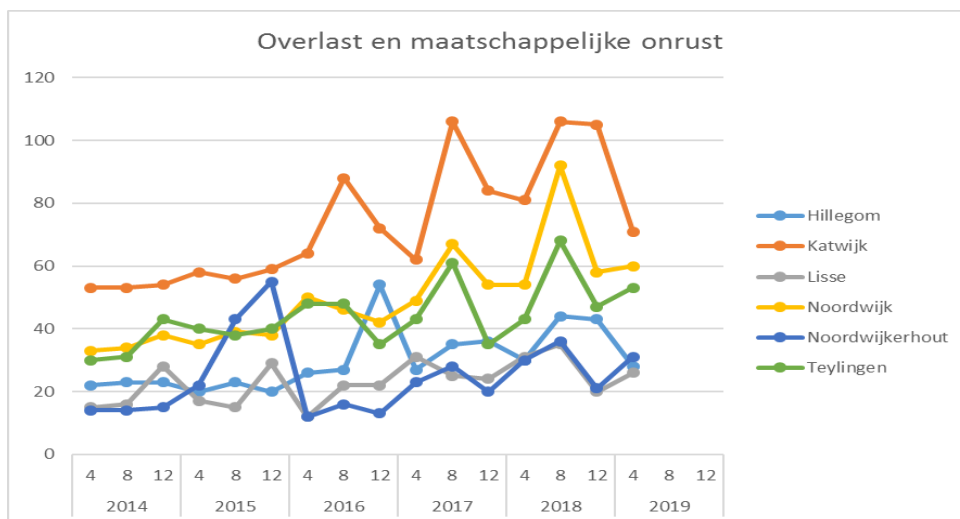
⁵ Bron: Strategische verkenning van de veiligheidspositie van de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen, pagina 23.

⁶ Bron: Enquête burgerpanel Veiligheidsbeleid gemeente Hillegom.

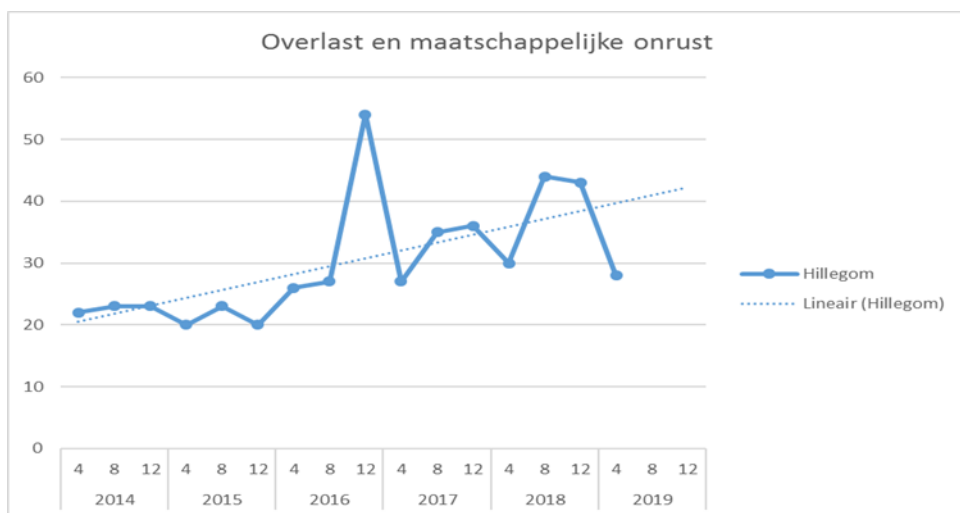
⁷ Bron: Enquête burgerpanel Veiligheidsbeleid gemeente Hillegom.

⁸ Bron: Enquête burgerpanel Veiligheidsbeleid gemeente Hillegom.

⁹ Bron: Veiligheidsmonitor 2017, pagina 11.

Bron: bestuurlijke 12-maand rapportage 2014 -2018 politie Eenheid Den Haag

Bron: bestuurlijke 12-maand rapportage 2014 -2018 politie Eenheid Den Haag

Conclusie:

Het thema (woon)overlast en maatschappelijke onrust is in de strategische verkenning gewaardeerd als zijnde 'aandacht' en niet als prioriteit. Echter o.a. door de gesprekken met de partners (GGD/woningcorporatie/politie), de uitkomsten van de Veiligheidsmonitor, de uitkomsten van de enquête burgerpanel en de ontwikkelingen die op ons afkomen (o.a. nog meer inzet van extramurale zorg, wet verplichte GGZ) maakt dat wij van mening zijn dat het juist voor dit thema van belang is dat het geprioriteerd wordt.

Aanbeveling:

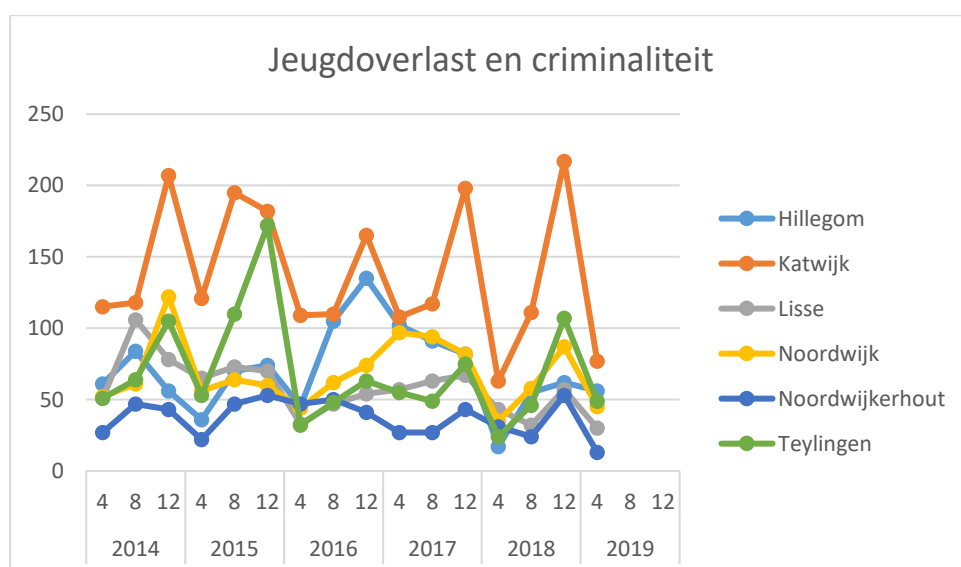
(Woon)overlast en maatschappelijke onrust als prioriteit op te nemen in het IVB 2020-2023 Hillegom.

4.3 Jeugd en veiligheid

Toelichting prioriteit: Jongerenoverlast of jeugdoverlast zijn alle vormen van overlast die veroorzaakt wordt door jongeren, waarbij het voornamelijk gaat om personen onder de leeftijd van 25 jaar. Wanneer er sprake is van bijvoorbeeld vernielingen, handel en gebruik van verboden middelen, diefstal, bedreiging of intimidatie dan wordt er gesproken over jeugdcriminaliteit. Jongeren bevinden zich over het algemeen in groepen/netwerken. Problematisch groepsgedrag kenmerkt zich door gedrag wat de openbare orde, sociale norm en/of veiligheid verstoort, overlast veroorzaakt en/of crimineel van aard is. Jeugdoverlast zorgt er voor dat mensen zich onveilig voelen in hun eigen wijk en kan ertoe leiden dat een wijk of buurt verloedert.

Om jeugdoverlast aan te pakken is voortdurende aandacht nodig. Niet alleen vanuit repressie (veiligheidskant) maar ook vanuit zorg en preventie. Succesvol aanpakken, voorkomen van jeugdoverlast is werken op het snijvlak van veiligheid en zorg. In de afgelopen twee jaar is voor Hillegom twee keer een groepsaanpak geweest. Integrale inzet (waarbij de regie bij de gemeente ligt) op problematische jeugdgroepen/netwerken is terugkerend. Dit wordt onderschreven door de betrokken jeugdpartners. Daarnaast wordt ingezet op vroegsignalering door middel van de Zorg- en Veiligheidstafel jeugd. Een belangrijk doel is het voorkomen van problemen en vroegtijdige inzet van hulp en zorg om zo (zwaardere) vormen van jeugdhulp, overlast en/of criminaliteit te voorkomen. Het betreft een effectieve aanpak omdat het van belang is om problemen op verschillende leefgebieden aan te pakken met als resultaat een veilige en leefbare straat of buurt en jongeren die hun leven weer op de rit hebben.

Analyse: Uit de strategische verkenning komt naar voren dat Hillegom tussen 2014 en 2017 relatief het hoogste aantal geregistreerde incidenten had v.w.b. jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit¹⁰. Het algehele beeld laat zien dat in 2016 en 2017 de jeugdoverlast op zijn "hoogtepunt" was. Vervolgens is er een "trendbreuk" eind 2017 begin 2018¹¹. Dit valt te verklaren uit het feit dat toen gestart is met de groepsaanpak. Regionaal is de aanpak van overlast en criminaliteit door problematische jeugdgroepen/netwerken een speerpunt¹². De noodzaak om de komende jaren de huidige integrale aanpak in te blijven zetten op de aanpak van jeugd en veiligheid is ook door ketenpartners ingebracht. Uit de enquête burgerpanel komt naar voren dat zes op de tien panelleden jeugdoverlast hebben ervaren in de afgelopen twee jaar¹³. De Veiligheidsmonitor meet de subjectieve veiligheid v.w.b. jeugd niet apart. Echter onder sociale overlast is wel 'overlast rondhangende jongeren' gemeten. Daaruit blijkt dat in Hillegom 4,9% van de inwoners overlast ervaart t.o.v. 4,2% in Hollands Midden¹⁴.

Bron: bestuurlijke 12-maand rapportage 2014 -2018 politie Eenheid Den Haag

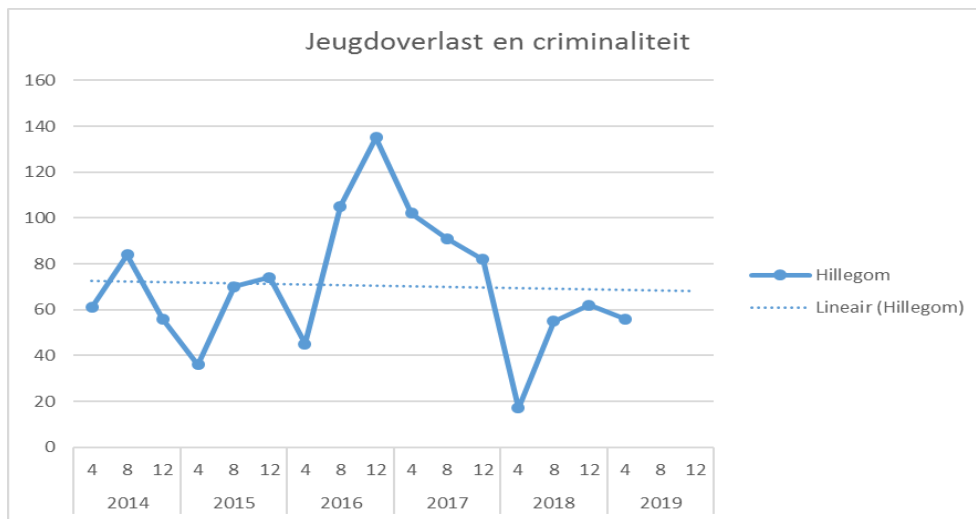
¹⁰ Bron: Strategische verkenning van de veiligheidspositie van de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen, pagina 19.

¹¹ Bron: cijfers gebruikt uit de bestuurlijke 12 maand rapportage 2018 politie Eenheid Den Haag.

¹² Bron: Regionaal Beleidsplan 2019-2022 Eenheid Den Haag, pagina 28.

¹³Bron: Enquête burgerpanel Veiligheidsbeleid gemeente Hillegom.

¹⁴Bron: Veiligheidsmonitor 2017 'overlast rondhangende jongeren' pagina 9.

Bron: bestuurlijke 12-maand rapportage 2014 -2018 politie Eenheid Den Haag

Conclusie:

Jeugdoverlast is van alle tijden en zal er altijd zijn. Echter terug naar uitschieters zoals in 2016 is niet acceptabel. Daarnaast blijkt dat lineair gezien er een daling is inzake jeugdoverlast maar dat we dit nog niet terugzien in de veiligheidsbeleving. Wanneer we jeugdoverlast beheersbaar willen houden, vroegtijdig willen en kunnen "ingrijpen" en de veiligheidsbeleving positiever willen krijgen is het van belang om het te prioriteren.

Aanbeveling:

Jeugd en veiligheid als prioriteit op te nemen in het IVB 2020-2023 Hillegom.

4.4 Fysieke veiligheid (verkeersveiligheid)

Toelichting prioriteit: Verkeersveiligheid is een belangrijk maatschappelijk thema. In het Kernbeleid van de VNG valt verkeersveiligheid onder 'fysieke veiligheid'. Fysieke veiligheid is de mate waarin mensen beschermd zijn tegen ongevallen. Daarnaast staat verkeersveiligheid ook veelal in verband met de veiligheidsbeleving. Veiligheidsbeleving is een lastig onderwerp aangezien er een continu spanningsveld is tussen objectieve en subjectieve veiligheid. De inzet van communicatie door inwoners te informeren over veiligheid blijft hierbij van belang. Verkeersveiligheid heeft dan ook betrekking op het nemen van maatregelen door de overheid met als doel het verkeer veiliger te maken én om verkeersveilig gedrag te stimuleren. Inzet op verkeersveiligheid vanuit het IVB houdt hier (in relatie tot de veiligheid op straat) het volgende in:

- ➔ Inzet van strategische communicatie, bijvoorbeeld over gedane controles en resultaten;
- ➔ Focus op preventie;
- ➔ Inzet op de veiligheidsbeleving;
- ➔ Inzet op controle en handhaving door politie en boa's.

De aanpak van verkeerseducatie en -voorlichting is beschreven in het Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan (GVVP) ¹⁵. Voor Hillegom het HVVP.

¹⁵ Bron: website VNG; Inzet op gedragsverandering is volgens de VNG essentieel in het terugdringen van verkeersslachtoffers.

Analyse: In de strategische verkenning is het veiligheidsthema verkeersveiligheid niet meegenomen. In het Regionaal Beleidsplan van de Eenheid Den Haag is dit veiligheidsthema niet als speerpunt aangemerkt. De politiecijfers laten zien dat er een lichte daling is van het aantal delicten die betrekking hebben op 'verlaten plaats ongeval'. In 2016 waren er 75 delicten met een piek in 2017 van 90 delicten om vervolgens in 2018 licht te dalen naar 84 delicten. Voor 'rijden onder invloed' dalen de cijfers ook waarbij in zijn algemeenheid een stabiel beeld zichtbaar is; 28 delicten in 2016, 18 in 2017 en 22 in 2018¹⁶. Het aantal geregistreerde incidenten inzake verkeersongevallen met letsel laat een stabiel beeld zien tussen 2014 en 2016 (tussen de 10 en 20) echter vanaf 2017 stijgt dit (30) met in 2018 een piek (61). Ook landelijk is er sprake van een piek in 2018. Voor dit jaar lijkt dit zich weer meer te stabiliseren (tot augustus 22)¹⁷. De Veiligheidsmonitor laat zien dat gemiddeld een derde van de inwoners van Hillegom gevaarlijk rijgedrag, te hard rijden en parkeerproblematiek in de gemeente als een probleem beleeft¹⁸. Inwoners van Hillegom waarderen verkeersveiligheid als een belangrijk veiligheidsthema.

Conclusie: Het thema fysieke veiligheid, verkeersveiligheid is lokaal naar voren gekomen als veiligheidsthema. Verkeersveiligheid is een veiligheidsthema dat leeft in Hillegom en waar inwoners lokaal aandacht voor vragen. Door de komende jaren te investeren in het thema verkeersveiligheid vanuit preventie, veiligheidsbeleving, wordt gehoor gegeven aan deze lokale wens. Gelet hierop wordt aanbevolen om dit veiligheidsthema als prioriteit aan te merken omdat het inwoners direct raakt. Tegelijkertijd is er tevens een relatie met de fysieke inrichting. Door hier aandacht aan te geven kan door middel van het tweejaarlijks onderzoek van de Veiligheidsmonitor getoetst worden of de inzet op dit thema effect heeft.

Aanbeveling:

Fysieke veiligheid (verkeersveiligheid) als prioriteit op te nemen in het IVB 2020-2023 Hillegom.

¹⁶ Bron: Tabellenboek politie (2016, 2017 en 2018 v.w.b. 'verlaten plaats ongeval' en 'rijden onder invloed').

¹⁷ Bron: Tabellenboek politie (2014 t/m augustus 2019 v.w.b. ongevallen met letsel)

¹⁸ Bron: Veiligheidsmonitor 2015 en 2017 (32,9% in 2015 en 33,2% in 2017).

4.5 Overige thema's:

14. Cybercrime (accent jeugd);
15. High Impact Crimes;
16. Station;
17. Horeca;
18. Evenementen;
19. Rampenbestrijding en crisisbeheersing;
20. Brandveiligheid;
21. Ambulancezorg;
22. Extreem weer en overstromingen.

Toelichting: Inzet op de aanpak van deze vormen van veiligheid, criminaliteit en overlast blijft gewaarborgd, maar er wordt geen extra inzet op gepleegd. Voorts betekent de opkomst van nieuwe vormen van criminaliteit en de aandacht die met de aanpak hiervan is gemoeid, dat keuzes moeten worden gemaakt.

Cybercrime Door digitalisering van de samenleving is er steeds meer ruimte voor nieuwe vormen van online criminaliteit, zoals cybercriminaliteit of digitale criminaliteit. Het internet kent geen fysieke of geografische grenzen en kenmerkend is dan ook de schaal waarop het kan worden uitgevoerd¹⁹. Cybercrime omvat criminaliteit waarbij ICT zowel het middel als het doelwit is, bijvoorbeeld het hacken van een database met persoonsgegevens (zoals van een gemeente) of het platleggen van een website. Er is sprake van gedigitaliseerde criminaliteit als ICT een middel is om traditionele vormen van criminaliteit te plegen²⁰. Deze vorm van criminaliteit bestaat bijvoorbeeld uit fraude via internet (identiteitsfraude), dating fraude, phishing maar ook stalking, bedreiging, 'cyberbullying' en het zonder toestemming of medeweten delen van beeldmateriaal bij sexting. Het gebruik van social media is een onderdeel van onze maatschappij en de toenemende invloed hiervan (inclusief de risico's) zijn vooral zichtbaar bij de jeugd. In 2017 was één op de negen Nederlanders (11 procent) slachtoffer van cybercrime. Dit bestond o.a. uit: identiteitsfraude, koop- en verkoopfraude, hacken of cyberpesten²¹.

Onder **High Impact Crimes (HIC)** verstaan we woninginbraken (diefstal uit woningen), straatroven en overvallen. Daarbij wordt soms gebruik gemaakt van geweld (huiselijk geweld, mishandeling, bedreiging, overvallen etc.)²². Naast jeugdigen en jongvolwassenen, al dan niet onderdeel van (criminele) jeugdgroepen of -netwerken, zijn mobiele en (internationaal) rondtrekkende dadergroepen veelal bepalend voor het verdachtenbeeld bij deze delicten. De focus op de stelselmatige plegers en het voorkomen dat jeugdigen afglijden naar een criminele carrière, maakt nadrukkelijk onderdeel uit van de integrale aanpak. Daarbij bestaat samenhang met de aanpak van problematische jeugdgroepen en jeugdnetwerken. Ook is er aandacht voor de inzet van bestuurlijk instrumentarium. Zo is in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) een verbodsbepaling opgenomen voor het in bezit hebben van inbrekerswerktuigen. Het doel is het aantal inbraken (verder) te doen afnemen.

Een veilig **stationsgebied** is belangrijk. Dagelijks komen en gaan grote aantallen mensen van en naar Hillegom. Mensen die van en naar hun werk of school gaan. Het station en de directe omgeving is heringericht en er zijn middels convenanten afspraken met de verschillende partners om het stationsgebied veilig en schoon te houden. Deze inzet heeft effect gesorteerd. Niet alleen een veilig stationsgebied is belangrijk, ook veilig uitgaan in de **horeca** of veilig een **evenement** kunnen bezoeken is van groot belang. Wet- en regelgeving verandert regelmatig als het om de veiligheid gaat bij evenementen. Dat is niet verwonderlijk gelet op het toegenomen belang van evenementen vanuit zowel maatschappelijk als economisch oogpunt. Door de groei van het aantal evenementen en het aantal bezoekers per evenement zijn aspecten rond beheersbaarheid van evenementen, het voorkomen van overlast, het borgen van (**brand**)**veiligheid** nog belangrijker geworden. Mocht het dan door welke reden dan ook toch mis gaan dan moeten we kunnen vertrouwen op accurate **ambulancezorg**. De waarschijnlijkheid van een **overstroming** is zeer klein, echter de impact hiervan kan catastrofaal zijn. Een goed werkende **rampen en crisisorganisatie** is dan ook van belang.

¹⁹ <https://www.wodc.nl/onderzoeksdatabank/3004-opsporing-vervolging-en-verstoring-van-cybercriminaliteit.aspx>

²⁰ Regionaal Beleidsplan 2019-2022 Eenheid Den Haag, pagina 21.

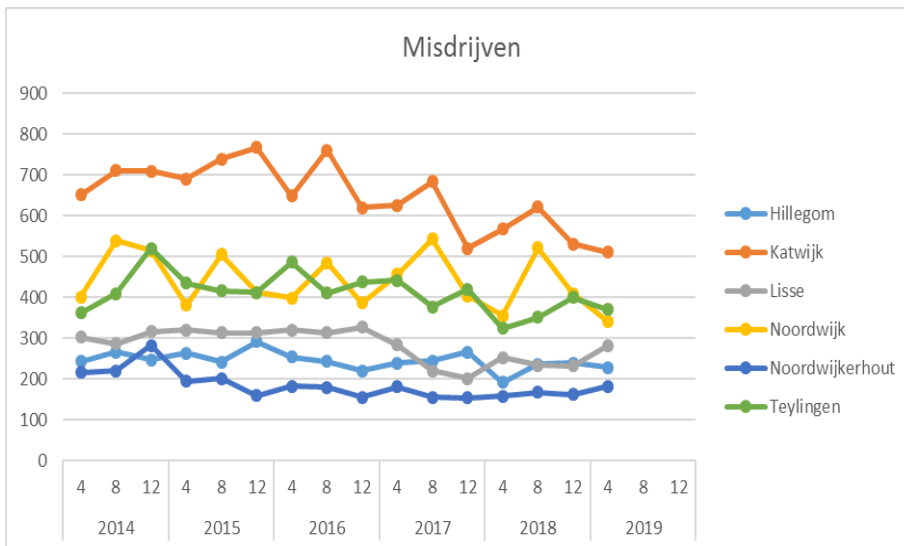
²¹ Cybersecuritymonitor 2018: een verkenning van dreigingen, incidenten en maatregelen, pagina 7.

²² Bron: Strategische verkenning van de veiligheidspositie van de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen, pagina 33.

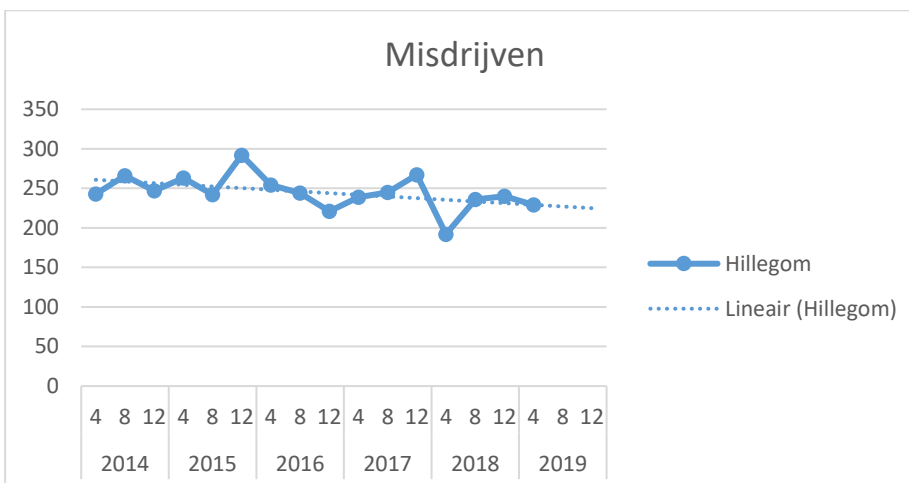
Analyse:

Cybercrime De strategische verkenning adviseert om cybercrime als prioriteit op te nemen in het IVB. Landelijk en regionaal is de aanpak van cybercrime een speerpunt. Deze aanpak richt zich met name op preventie en weerbaarheid²³. Door de wijze van registratie van misdrijven bij de politie zijn er voornamelijk geen objectieve cijfers omtrent cybercrime beschikbaar. Uit de Veiligheidsmonitor blijkt dat er in 2015 23,9% van de inwoners van Hillegom aangaf slachtoffer te zijn geweest van een vorm van cybercrime. In 2017 daalde dit percentage naar 22,4%²⁴. Uit de opbrengsten met ketenpartners (politie/jongerenwerk/school) en jongeren is de toenemende invloed van social media in combinatie met online veiligheid uitdrukkelijk naar voren gekomen als een veiligheidsthema waar de komende jaren inzet op nodig is. Vanuit jongerenwerk, politie en jongeren komt naar voren dat jongeren zich online steeds minder veilig voelen doordat bijvoorbeeld beeld – en filmmateriaal wordt gedeeld zonder dat hiervoor toestemming is gegeven. Jongeren vragen ook aandacht voor online pesten en de gevaren van het gebruik van drugs.

High Impact crimes De strategische verkenning laat zien dat er een daling is in het aantal geregistreerde misdrijven, waardoor aanbevolen wordt om dit veiligheidsthema de komende jaren als overig thema te beheren. De politiecijfers laten een duidelijke daling zien in het aantal geregistreerde misdrijven. Deze trend heeft zich voortgezet in 2018. In 2014 waren er 756 geregistreerde misdrijven en in 2018 waren dit er 668. Het aantal geregistreerde incidenten van diefstal/inbraak laat eveneens een (aanzienlijke) daling zien (74 in 2014 tegenover 40 in 2018) en ook het aantal geweldsincidenten is gedaald (75 in 2014 en 65 in 2018).

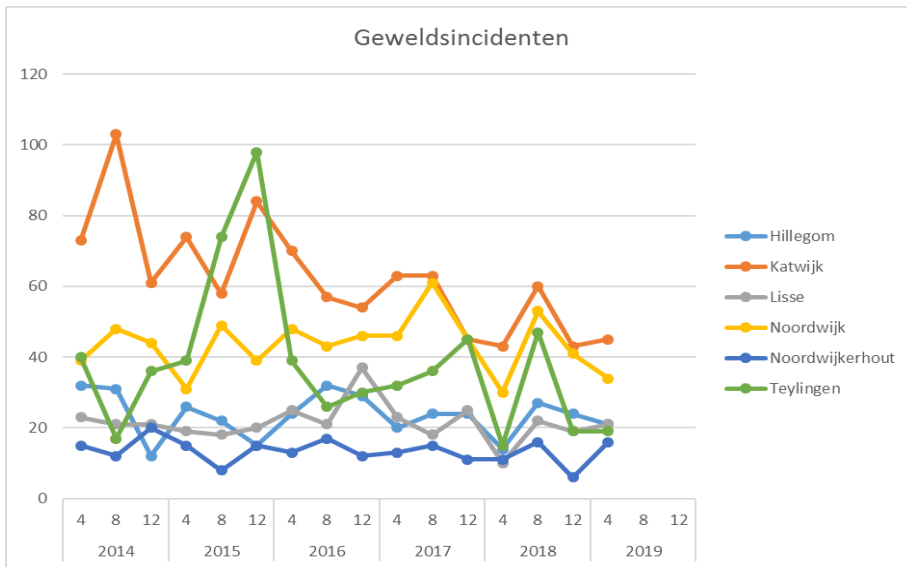
Bron: bestuurlijke 12-maand rapportage 2014 -2018 politie Eenheid Den Haag

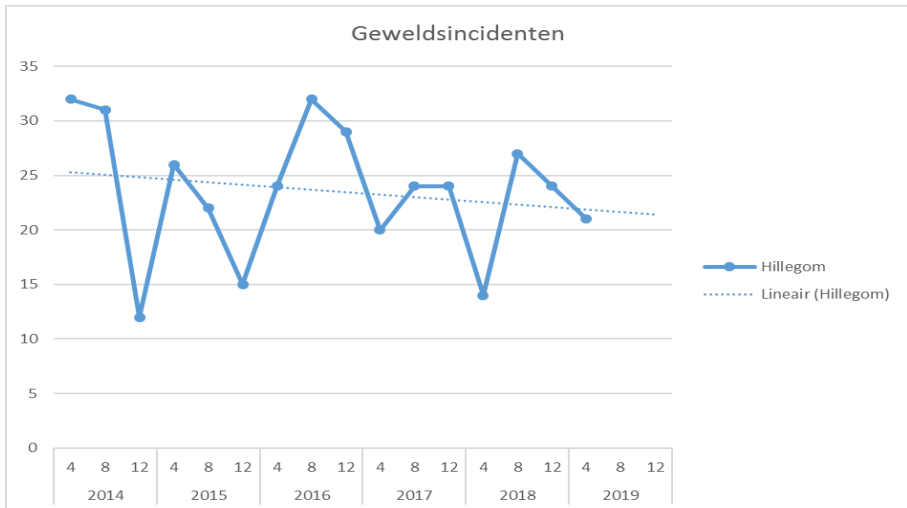
Bron: bestuurlijke 12-maand rapportage 2014 -2018 politie Eenheid Den Haag

²³ Uitwerking Veiligheidsagenda 2019-2022, pagina 8; Regionaal Beleidsplan 2019-2022 Eenheid Den Haag, pagina 21.

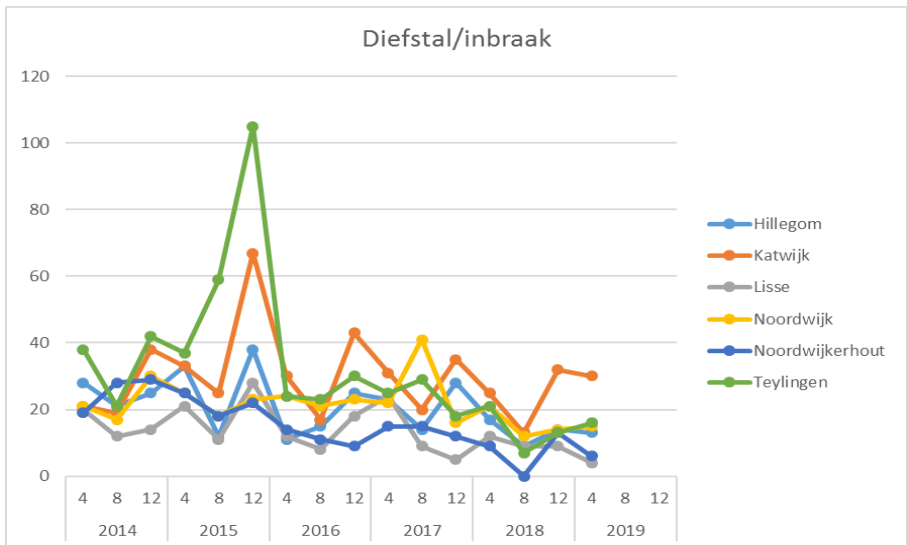
²⁴ Veiligheidsmonitor 2015 en 2017.

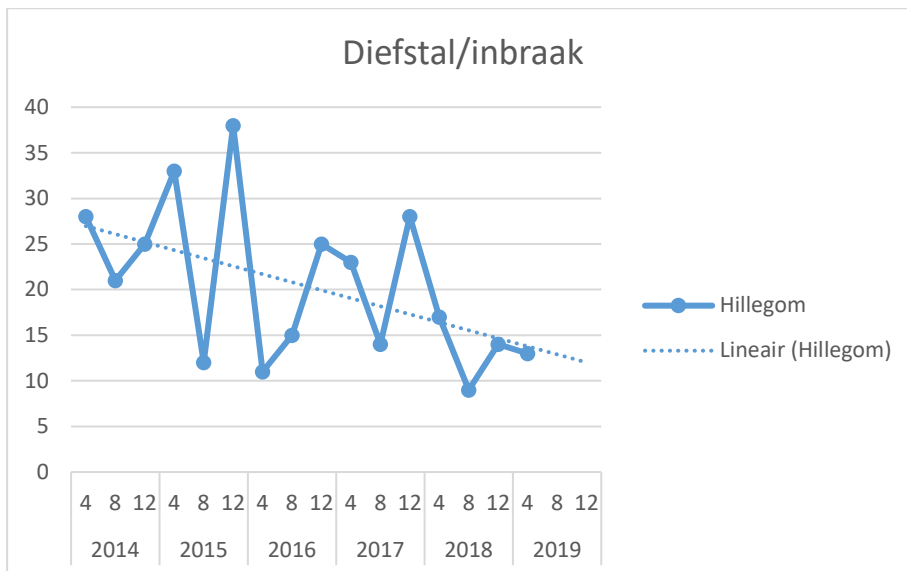
Bron: bestuurlijke 12-maand rapportage 2014 -2018 politie Eenheid Den Haag

Bron: bestuurlijke 12-maand rapportage 2014 -2018 politie Eenheid Den Haag

Bron: bestuurlijke 12-maand rapportage 2014 -2018 politie Eenheid Den Haag

Bron: bestuurlijke 12-maand rapportage 2014 -2018 politie Eenheid Den Haag

Analyse thema's station, horeca, evenementen, rampenbestrijding en crisisbeheersing, brandveiligheid, ambulancezorg, extreem weer en overstromingen.

Veilig station:

Dit doen we door uitvoering te geven aan het 'Lokaal veiligheidsarrangement' met samenwerkingspartners. We zetten gerichte communicatie in voor wat betreft diefstallen bij en rondom de stations met het doel om inwoners goed voor te lichten zodat we de dalende lijn in het aantal diefstallen vast kunnen houden. (Gemiddeld rond de 20, met een piek in 2015 (51), voor 2019 t/m augustus 12 diefstallen fiets).

Veilige horeca:

We dragen zorg voor veilige horecagelegenheden door uitvoering te geven aan het keurmerk veilig uitgaan en voortzetting van het horecaconvenant Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan. Daarnaast werken we samen met de horeca door middel van overleg met de horecaondernemers, voeren we controles uit en werken we samen met de politie.

Veilige evenementen:

We geven uitvoering aan het regionale evenementenkader van de Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM). Daarnaast is er een nauwe samenwerking met de hulpdiensten en organisatoren van evenementen. Verder volgen we de ontwikkelingen op het gebied van evenementenveiligheid met als doel om de veiligheid van evenementen te waarborgen in de gemeente.

Rampenbestrijding en crisisbeheersing:

Dit vindt o.a. plaats door de samenwerking te continueren in de gezamenlijke crisisorganisatie in de Duin- en Bollenstreek. Er is blijvende aandacht voor risico's en inzet daarop zodat de risico's beheersbaar zijn.

Brandveiligheid:

De gemeente investeert actief in het verder versterken van de verbinding en samenwerking met de VRHM. Dit gebeurt op lokaal niveau in de vorm van een jaarlijks brandweeroverleg met de ploegchef van de brandweerpost, het ondersteunen van wervingsacties voor nieuwe vrijwilligers en de jaarlijkse afstemming van plannen op het gebied van toezicht op brandveiligheid. Op bestuurlijk niveau is er elk kwartaal overleg met de directie van de VRHM.

Ambulancezorg:

Samen met de VRHM blijven we aandacht houden voor tijdige en juiste ambulancezorg in de gemeente.

Extreem weer en overstromingen:

De waarschijnlijkheid van een overstroming is zeer klein, echter de impact hiervan kan catastrofaal zijn. Wij houden aandacht voor dit thema in samenwerking met de VRHM.

Conclusie

Cybercrime: De rol van de gemeente op dit thema richt zich vooral op voorlichting, bewustwording en weerbaarheid en is daarmee enigszins beperkt. Daarnaast is van belang om ook de gemeentelijke interne informatiehuishouding en -beveiliging op orde te hebben. Verder heeft de gemeente een verwijzende rol naar andere instanties die hulp kunnen bieden in het geval van slachtofferschap van cybercrime, zoals de politie. Tot slot is deelname aan integrale overleggen met ketenpartners van belang om voldoende aangehaakt te blijven op ontwikkelingen zodat we hier tijdig op in kunnen spelen. Gelet op de voorgestelde insteek om bij jeugd onder andere aandacht te geven aan de ontwikkeling van een toename van social media in relatie tot online veiligheid, dat een onderdeel is van cybercrime, wordt dit brede veiligheidsthema gekwalificeerd als thema zodat inzet hierop gewaarborgd is.

High impact crimes is landelijk en regionaal een speerpunt. In het vorige IVB was 'inbraken' een prioriteit. De inzet en samenwerking met de ketenpartners op dit thema heeft zijn vruchten afgeworpen en een solide daling opgeleverd. Er is sprake van een aanzienlijke daling in de cijfers van deze vormen van criminaliteit en overlast. Gezien de daling in de cijfers van deze vormen van criminaliteit en overlast, kan de vraag gesteld worden of op deze thema's de komende jaren nog extra inzet nodig is. Vanwege de impact van woninginbraken, overvallen, straatroof, diefstal, kan enerzijds niet worden getolereerd dat de aandacht voor de feitelijke aanpak vermindert, terwijl anderzijds er geen directe noodzaak lijkt te bestaan voor aanvullend beleid. Onder high impact crimes valt ook huiselijk geweld. Huiselijk geweld is regionaal een speerpunt²⁵. Aangezien huiselijk geweld achter de voordeur plaatsvindt en daardoor deels onzichtbaar is, blijft van belang om in te zetten op vroegsignalering, preventie en bewustwording.

Het bestaande pakket aan maatregelen (convenanten, preventie, toezicht en handhaving) voor **het station, de horeca** als ook voor **evenementen** lijkt het gewenste effect hebben. Zo verlopen de evenementen, uitgezonderd enkele kleine incidenten goed. Uitgaansoverlast helemaal voorkomen kunnen we niet, maar in vier jaar tijd zijn er 22 meldingen geweest bij de politie van overlast, allemaal geluidsoverlast. Uit de gesprekken met de horeca en politie is naar voren gekomen dat het over het algemeen veilig uitgaan is in Hillegom. Wel willen zij graag met elkaar, de gemeente en de politie in gesprek over de toekomstige ontwikkelingen inzake het rookbeleid. Voor wat betreft de thema's **rampenbestrijding en crisisbeheersing, externe veiligheid, extreem weer en overstroming, brandveiligheid** en **ambulancezorg** zijn wij van mening dat deze voldoende geborgd zijn zowel binnen onze eigen organisatie, door middel van vastgelegde processen, als bij de Veiligheidsregio Hollands Midden.

²⁵ Regionaal Beleidsplan 2019-2022 Eenheid Den Haag, pagina 23.

5.- Strategische uitgangspunten

In alle overleggen is ook bekeken welke strategische uitgangspunten (werkwijze) nodig zijn om de aanpak op de verschillende veiligheidsthema's te laten slagen. De volgende strategische uitgangspunten zijn naar voren gekomen:

- *Strategische communicatie*
- *Integrale samenwerking*
- *Informatiedeling- en positie*
- *Signalering en preventie*
- *Oplossingsgericht werken*

De bovenstaande uitgangspunten vormen de rode draad de komende vier jaren bij de aanpak en uitvoering van het veiligheidsbeleid. Ze zullen terugkomen in elk veiligheidsthema, ongeacht of dit een prioriteiten of thema is. Hieronder vindt u een nadere toelichting op deze uitgangspunten.

→ a.-Strategische communicatie

Strategische communicatie ziet toe op het gezamenlijk naar buiten treden en eenduidige berichtgeving over veiligheidsthema's. Door met elkaar eenzelfde boodschap naar buiten te brengen, versterken we onze samenwerking en slagkracht. Ook het vertrouwen in ons als overheid en de integrale samenwerking, het samen sterk zijn, wordt versterkt. De integrale communicatiestrategie binnen de aanpak van ondermijning is hiervan een goed voorbeeld. Op deze manier kan integraal voorzien worden in informatievoorziening en ingespeeld worden op de veiligheidsbeleving. Met de strategische communicatie wordt samenhang aangebracht met de andere uitgangspunten, zoals ketensamenwerking, informatiedeling/-positie en de focus op preventie.

→ b.-Integrale samenwerking

Veiligheid bereiken we met elkaar. Door de ketensamenwerking te blijven verbeteren, zorgen we er gezamenlijk voor dat de veiligheid in de gemeente behouden en versterkt wordt. Dit doen we niet alleen met onze traditionele partners, maar we kijken ook naar nieuwe samenwerkingsmogelijkheden. Daarnaast richten we ons op het vergroten van het partnership met inwoners. Binnen de integrale samenwerking zorgen we ervoor dat we elkaar blijven kennen en investeren in dit onderlinge inzicht. Zo is uit de integrale veiligheidssessie naar voren gekomen dat de sessie een periodieke vorm moet krijgen om, al dan niet themagericht, de intensivering te borgen.

→ c.-Informatiedeling – positie

Een gedeeld beeld van (ernst en omvang) een veiligheidsthema met de ketenpartners, op basis van feitelijke informatie en vanuit verschillende perspectieven, geeft een gezamenlijk vertrekpunt. Hierbij is informatiedeling van belang. Op dit moment, zo blijkt uit de strategische verkenning en integrale veiligheidssessie, vinden deze processen veelal afzonderlijk plaats bij de ketenpartners en gemeenten. Hierdoor wordt het verhaal achter de cijfers niet altijd besproken en daardoor niet zichtbaar. Door informatie te delen en deze integraal te duiden ontstaat een totaalbeeld, waarmee het veiligheidsbeleid (nog) gericht en effectiever wordt en beter uitgelegd kan worden. Het komt daarmee ten goede aan de uitgangspunten strategische communicatie, integrale samenwerking en signalering.

→ d.-Signalering en preventie

Voorkomen is beter dan genezen. Om de signalering goed te kunnen gebruiken zijn de ogen en oren in de buurt van essentieel belang. Dit zijn niet alleen inwoners, boa's, de buitendienst, zorg aan huis etc. Ook signalen in ieders dagelijks leven en werk kunnen van belang zijn om mogelijke risico's en problematiek te voorkomen. Ook voor het tegengaan van problematiek is signalering van groot belang. Denk bijvoorbeeld aan huiselijk geweld.

→ e.-Oplossingsgericht werken

Door de trends en ontwikkelingen als de toename van onzichtbare criminaliteit en multi-problematiek, is het belang van oplossingsgericht werken gegroeid. Buiten de eigen mogelijkheden denken en gezamenlijk met out of the box en innovatieve oplossingen komen voor een bestaand probleem wordt meer en meer een voorwaarde van onze integrale samenwerking.

Samenvatting

Wij kijken terug op een intensief maar zeer waardevol traject. Een proces waarbij we in het afgelopen half jaar samen met betrokken belanghebbenden tot nieuwe inzichten zijn gekomen. Waarin een start is gemaakt met nog intensievere samenwerking tussen partners.

Met deze keuzenotitie worden de prioriteiten voorgelegd voor het nog op te stellen IVB 2020-2023 Hillegom. Het college van B&W kan na vaststelling van de keuzenotitie en de prioriteiten door de raad tot verdere uitwerking overgegaan. Het IVB wordt aan de gemeenteraad in december 2019 voorgelegd voor besluitvorming (vaststelling).

Prioriteiten:

- Ondernijning;
- Jeugd en veiligheid;
- (Woon)overlast en maatschappelijke onrust;
- Verkeersveiligheid.

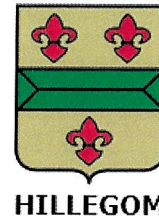
Overige thema's:

- Cybercrime;
- High Impact Crimes;
- Station;
- Horeca;
- Evenementen;
- Rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- Brandveiligheid;
- Ambulancezorg;
- Extreem weer en overstromingen.

Veilige woon- en leefomgeving	Bedrijvigheid en veiligheid	Jeugd en veiligheid	Fysieke veiligheid	Integriteit en veiligheid
<u>Overlast en maatschappelijke onrust</u>	2.1 Veilig winkelgebied	3.1 Jeugdoverlast	<u>Verkeersveiligheid</u>	5.1 Polarisatie en radicalisering
	2.2 Veilige bedrijventerreinen	3.2 Jeugdcriminaliteit/ Individuele probleemjongeren	4.2 Brandveiligheid	<u>Ondernijning</u>
1.3 Objectieve veiligheid/veel voorkomende en 'high impact'- criminaliteit	2.3 Veilig uitgaan	3.3 Jeugd, alcohol en drugs	4.3 Externe veiligheid	5.3 Veilige Publieke Taak
1.4 Subjectieve veiligheid	2.4 Veilige evenementen	3.4 Veilig in en om de school	4.4 Rampenbestrijding en crisisbeheersing	5.4 Informatie-veiligheid

Bijlagen

1. Procesnotitie Integraal Veiligheidsbeleid 2020-2023 Hillegom.
2. 'Uitwerking Veiligheidsagenda 2019-2022'.
3. Regionaal Beleidsplan 2019 – 2022, eenheid Den Haag.
4. Strategische verkenning van de veiligheidspositie van de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen (inclusief de publieksvriendelijke versie)
5. Integraal Veiligheidsbeleid 'Heel Hillegom Veilig' 2016-2019.
6. 'Opbrengstenboek' IVB 2020-2023.
7. Enquête burgerpanel Veiligheidsbeleid Hillegom.
8. Veiligheidsmonitor 2017 en factsheets.

Raadsvoorstel Besluitvormend

Keuzenotitie Integraal Veiligheidsbeleid 2020-2023 Hillegom

aan: de raad van de gemeente Hillegom

zaaknummer: Z-19-093267
datum voorstel: 13 augustus 2019
datum collegevergadering: 20 augustus 2019
datum raadsvergadering: 26 september 2019
agendapunt: 12d
portefeuillehouder: Arie van Erk
behandelend ambtenaar: Gwynne Janssen
e-mailadres: G.Janssen@hltsamen.nl

Wij stellen voor:

1. De keuzenotitie Integraal Veiligheidsbeleid 2020-2023 Hillegom vast te stellen.
 2. De volgende prioriteiten voor het IVB 2020-2023 Hillegom vast te stellen.
 - Ondermijning;
 - Jeugd en veiligheid;
 - (Woon)overlast en maatschappelijke onrust;
 - Fysieke veiligheid (met name verkeersveiligheid).
-

Inleiding

Hillegom werkt aan een nieuw integraal veiligheidsbeleid voor de komende vier jaar omdat het huidige integraal veiligheidsbeleid 'Heel Hillegom Veilig' 2016-2019 dit jaar afloopt. De gemeenteraad bepaalt de kaders van dit strategisch veiligheidsbeleid. Afgesproken is met de vaststelling van de procesnotitie voor het Integraal Veiligheidsbeleid 2020-2023 Hillegom (IVB 2020-2023 Hillegom) dat het college de opgehaalde input en een analyse van het veiligheidsbeeld zou terugkoppelen aan de raad met een keuzenotitie. Tussen maart en juli 2019 zijn er verschillende bijeenkomsten geweest met betrokken professionals en zijn lokale overlegplatforms bezocht. Ook is een enquête uitgezet bij het burgerpanel Hillegom. De veiligheidsthema's die wij onderscheiden zijn:

- 1.- Ondernijning;
- 2.- Jeugd en veiligheid;
- 3.- (Woon)overlast en maatschappelijke onrust;
- 4.- Fysieke veiligheid (verkeersveiligheid);
- 5.- Cybercrime;
- 6.- High Impact Crimes;
- 7.- Station;
- 8.- Horeca;
- 9.- Evenementen;

- 10.- Rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- 11.- Brandveiligheid;
- 12.- Ambulancezorg;
- 13.- Extreem weer en overstromingen.

Een veiligheidsthema kwalificeren als prioriteit betekent dat wij daar samen met de partners de komende vier jaar op gaan inzetten. Wij stellen voor de volgende thema's als prioriteit te benoemen:

- 1.- Ondernijning;
- 2.- Jeugd en Veiligheid;
- 3.- (Woon)overlast en maatschappelijke onrust;
- 4.- Fysieke veiligheid (verkeersveiligheid).

Voor de overige veiligheidsthema's geldt dat wij de huidige aanpak continueren maar geen extra impuls zullen geven. Deze veiligheidsthema's zijn minstens zo belangrijk echter op deze thema's zien wij cijfermatig een daling, dan wel een stabiel beeld of is de rol voor de gemeente minder leidend dan voor de voorgestelde geprioriteerde veiligheidsthema's. Inzet op de aanpak van de overige thema's blijft gewaarborgd.

Om de aanpak op de verschillende veiligheidsthema's te laten slagen zijn strategische uitgangspunten geformuleerd. Deze vormen de rode draad bij de uitvoering van het veiligheidsbeleid.

Het college legt de keuzenotitie voor en vraagt de raadsleden om de voorgestelde prioriteiten voor het IVB vast te stellen. De raad kan ook andere of aanvullende thema's als prioriteit benoemen. De uitkomst van dit besluit neemt het college mee bij het opstellen van het IVB. In december 2019 legt het college het I.V.B. 2020-2023 Hillegom ter besluitvorming aan de gemeenteraad voor.

Bestaand kader en context

- Procesnotitie Integraal Veiligheidsbeleid 2020-2023 Hillegom.
- Integraal Veiligheidsbeleid 'Heel Hillegom Veilig' 2016-2019.

Beoogd effect

Met dit voorstel beogen we (voor het nog op te stellen IVB 2020-2023 Hillegom) de veiligheidsthema's te prioriteren zodat de vastgestelde prioriteiten verder uitgewerkt kunnen worden. Op deze wijze komen we tot een breed gedragen nieuw integraal veiligheidsbeleid. Uiteindelijk zijn het de bouwstenen om te komen tot een nog veiliger Hillegom.

Argumenten

1. *met het vaststellen van de keuzenotitie wordt het veiligheidsbeeld van de veiligheidsthema's vastgelegd.*

Het is van belang dat het veiligheidsbeeld uit de keuzenotitie dat heeft geleid tot de kwalificatie 'prioriteit' of 'overig thema' per veiligheidsthema wordt vastgelegd zodat dit als vertrekpunt kan dienen voor het nog op te stellen IVB.

2. *de prioriteiten ondermijning, jeugd en veiligheid, (woon)overlast en maatschappelijke onrust zijn prioriteiten die overeenkomen met de landelijke en regionale veiligheidsprioriteiten en die lokaal worden onderschreven. Fysieke veiligheid (verkeersveiligheid) wordt lokaal (Veiligheidsmonitor en enquête burgerpanel) als prioriteit gekwalificeerd.*

Het veiligheidsbeeld van deze veiligheidsthema's laat zien dat inzet noodzakelijk is. Voor de prioriteit fysieke veiligheid, verkeersveiligheid geldt niet direct uit het cijfermatige veiligheidsbeeld dat er onveiligheid zou zijn, echter geeft de veiligheidsbeleving een ander beeld weer. Omdat dit inwoners direct raakt is het opgenomen als zijnde prioriteit.

Kanttekeningen

Door onvoorziene ontwikkelingen kan het zijn dat één van de overige thema's meer actueel is/wordt gedurende de looptijd van het IVB.

De opkomst van nieuwe vormen van criminaliteit en de aandacht die met de aanpak hiervan is gemoeid, maakt dat keuzes moeten worden gemaakt. Mocht nu blijken dat het op een bepaald thema (langdurig) niet goed gaat (bijvoorbeeld het thema high impact crimes, woninginbraak) dan kunnen hier natuurlijk, indien nodig, gedurende de aankomende vier jaar keuzes in worden gemaakt door de inzet op de thema's te verhogen of te verlagen.

Financiële consequenties

De capaciteit voor de uitvoering wordt concreet gemaakt in de veiligheidsjaarplannen. Uitgangspunt is dat de uitwerking van het IVB 2020-2023 Hillegom zo veel als mogelijk binnen de bestaande capaciteit en budgetten moet plaatsvinden en dat we werk met werk combineren. De beschikbare capaciteit en budgetten hebben consequenties voor de keuzes die in de veiligheidsjaarplannen gemaakt moeten worden over de verdeling binnen de verschillende veiligheidsthema's.

Hillegom heeft tijdelijk (2019 en 2020) 2,7fte (normaal 1,7) aan buitengewoon opsporingsambtenaren (Boa). Voor de uitvoering van met name het veiligheidsthema 'fysieke veiligheid', is inzet van de boa's en de politie nodig voor controle en handhaving voor wat betreft de naleving van verkeersregels. Hiervoor is, ondanks de tijdelijke uitbreiding beperkte capaciteit. In 2020 wordt de tijdelijke extra inzet boa geëvalueerd.

Aanpak, uitvoering en participatie

Om de aanpak van de prioriteiten en overige thema's goed uit te voeren is het van belang de uitgangspunten: strategische communicatie, integrale samenwerking, informatiedeling/positie en signalering en preventie te hanteren. Ongeacht of het een prioriteit of thema is vormen de strategische uitgangspunten de leidraad. Het is een werkwijze om een prioriteit of een thema aan te pakken en uit te voeren.

Na vaststelling van de keuzenotitie en nadat de raad akkoord is gegaan met de voorgestelde prioriteiten worden deze door vertaald en uitgewerkt in het IVB 2020-2023 Hillegom. Het IVB wordt in de raad van december 2019 aangeboden ter besluitvorming.

Duurzaamheid

Uitwerking van de prioriteiten en overige thema's draagt bij aan sociale duurzaamheid.

Hillegom-Lisse-Teylingen (HLT)

Voor Teylingen geldt dat dat een soortgelijke notitie (opiniërend raadsvoorstel) besproken wordt in de commissie van september. De voorgestelde prioriteiten en overige thema's voor Hillegom en Teylingen komen grotendeels overeen. Lisse heeft er voor gekozen om het proces anders in te richten, het concept IVB Lisse wordt in december 2019 aangeboden voor besluitvorming.

Urgentie

Het is zeer wenselijk dat in de raad van september een besluit wordt genomen. Afgelopen periode hebben wij met de partners stevig geïnvesteerd in de samenwerking om te komen tot dit voorstel. Het zou goed zijn als deze lijn van samenwerking doorgetrokken wordt en het IVB 2020-2023 Hillegom in december vastgesteld kan worden.

Evaluatie

De evaluatie van de prioriteiten en overige thema's komt aan de orde bij de evaluatie van het nog op te stellen IVB 2020-2023 Hillegom.

Bijlagen en achtergrondinformatie

1. Procesnotitie Integraal Veiligheidsbeleid 2020-2023 Hillegom.
2. 'Uitwerking Veiligheidsagenda 2019-2022'.
3. Regionaal Beleidsplan 2019 – 2022, eenheid Den Haag.
4. Strategische verkenning van de veiligheidspositie van de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen (inclusief de publieksvriendelijke versie).
5. Integraal Veiligheidsbeleid 'Heel Hillegom Veilig' 2016-2019.
6. 'Opbrengstenboek' IVB Hillegom 2020-2023.
7. Enquête burgerpanel Veiligheidsbeleid Hillegom.
8. Veiligheidsmonitor 2017 en factsheets.
9. Hillegoms Verkeers- en Vervoerplan (HVVP).

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Hillegom,

gelezen het collegebesluit van 20 augustus 2019, keuzenotitie Integraal Veiligheidsbeleid 2020-2023 Hillegom,

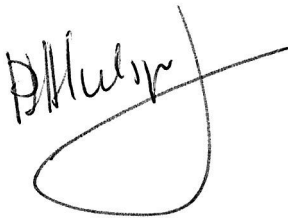
gelet op artikel 108 van de Gemeentewet,

besluit:

1. De keuzenotitie Integraal Veiligheidsbeleid 2020-2023 Hillegom vast te stellen.
2. De volgende prioriteiten voor het IVB 2020-2023 Hillegom vast te stellen.
 - Ondernijning;
 - Jeugd en veiligheid;
 - (Woon)overlast en maatschappelijke onrust;
 - Fysieke veiligheid (met name verkeersveiligheid).

Aldus besloten in de raadsvergadering van 26 september 2019,

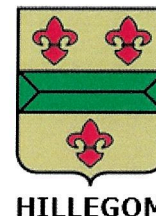
drs. P.M. Hulspas-Jordaan
griffier

A. van Erk
voorzitter

Raadsvoorstel Besluitvormend

Procesvoorstel Integraal Veiligheidsbeleid (IVB) 2020-2023

aan: de raad van de gemeente Hillegom

zaaknummer: Z-19-070557
datum voorstel: 21 januari 2019
datum collegevergadering: 29 januari 2019
datum raadsvergadering: 21 februari 2019
agendapunt: 10d
portefeuillehouder: Arie van Erk
behandelend ambtenaar: Gwynne Janssen
e-mailadres: G.Janssen@hltsamen.nl

Wij stellen voor:

Wij stellen voor:

1. Om voor het opstellen van het Integraal Veiligheidsbeleid Hillegom 2020 - 2023 de aanpak, de participatie en de besluitvorming vast te stellen zoals opgenomen in dit voorstel

Inleiding

Het huidige integraal veiligheidsbeleid (IVB) 'Heel Hillegom Veilig' loopt dit jaar af (2016-2020). Dit houdt in dat er een nieuw IVB 2020-2023 geschreven moet worden. Het IVB wordt door de raad vastgesteld. De raad heeft de wens uitgesproken actief betrokken te willen worden bij het opstellen van het IVB 2020-2023. Het voorliggend voorstel voorziet in een procesvoorstel om u actief te betrekken bij het opstellen van het IVB 2020-2023.

Bestaand kader en context

Zowel het huidige IVB als het nieuwe IVB 2020-2023 is een strategisch veiligheidsplan waardoor de regierol van de gemeente wordt versterkt. Het bevat de kaders, strategische uitgangspunten, prioriteiten en de hoofdlijnen van de aanpak. Na vaststelling door de gemeenteraad wordt het IVB jaarlijks door het college geconcretiseerd in uitvoeringsprogramma's (het veiligheidsjaarplan).

Beoogd effect

Met het voorstel willen we bereiken dat de raad aan de voorkant van het opstellen van het IVB is betrokken. Op deze wijze kan de raad actief meedenken en keuzes maken voor het nog op te stellen IVB 2020-2023.

Argumenten

1. Met het voorstel wordt invulling gegeven aan het verzoek om de raad bij het opstellen van het IVB te betrekken.

Met dit voorstel kan de raad op basis van een analyse van het veiligheidsbeeld en alle opgehaalde informatie bij ketenpartners standpunt innemen/keuzes kenbaar maken die vervolgens vertaald worden in het IVB 2020-2023.

Kanttekeningen

-

Financiële consequenties

-

Aanpak, uitvoering en participatie

Aanpak totstandkoming IVB 2020-2023

Het IVB wordt opgesteld volgens een vaste methode van het zogenaamde Kernbeleid van de VNG: het bevat de visie, doelstellingen, ambities en prioriteiten op het gebied van integrale veiligheid en gaat in op de organisatorische borging van de veiligheidsprojecten/-activiteiten. Deze worden weggezet binnen de vijf veiligheidsvelden en vormen met elkaar het gemeentelijke integrale veiligheidsterrein. De vijf veiligheidsvelden zijn: (1) veilige woon- en leefomgeving, (2) bedrijvigheid en veiligheid, (3) jeugd en veiligheid, (4) fysieke veiligheid, en (5) integriteit en veiligheid. Elk veiligheidsveld bevat meerdere veiligheidsthema's

De volgende twee instrumenten zijn van belang voor een goede onderbouwing van het IVB: de Veiligheidsmonitor en de politiecijfers. De Veiligheidsmonitor is een regionaal onderzoek onder de bewoners van de gemeenten en laat de stand van zaken zien ten aanzien van de subjectieve veiligheid. De politiecijfers geeft daarentegen inzicht in de objectieve veiligheid in de gemeente. De koppeling van deze cijfers zorgt voor een afgestemd beeld over de stand van zaken van de lokale veiligheid. Dit beeld, deze analyse is het uitgangspunt voor de verdere input voor het IVB.

Het woord 'integraal' zegt het al: het IVB is domein- en organisatieoverstijgend. Hiernaast gaat het om de veiligheid in de gemeente, zowel de fysieke als de sociale veiligheid. Het betrekken van al onze partners bij het opstellen van het IVB is daarom van belang. Niet alleen de visie van de gemeente en de domeinen moeten goed afgestemd worden. Ook de behoeften van de externe partners en de inwoners moeten worden meegenomen. Een groot deel van deze behoefte is reeds in 2018 opgehaald bij onze ketenpartners en vastgelegd in de Strategische Verkenning van de veiligheidspositie van Hillegom, Lisse en Teylingen. Deze verkenning is dan ook het vertrekpunt voor het IVB 2020-2023.

Om dit verder zo efficiënt mogelijk aan te pakken wordt zo veel mogelijk aangesloten bij bestaande overleggen, van bijvoorbeeld verenigingen, horeca, scholen, OJB (jongerenwerk), burgerpanels, politie ed. De analyse van de objectieve en subjectieve cijfers wordt dan aan de partners voorgelegd. Tijdens deze gesprekken worden bestaande en toekomstige doelstellingen en projecten met elkaar besproken. Uit de uitkomsten van de gesprekken wordt een lijn getrokken, deze wordt gedeeld in de raadscommissie.

Voorgesteld wordt om eerst een informatie bijeenkomst te organiseren in een reguliere raadscommissie (juni) waarin de opbrengsten van de gesprekken met de ketenpartners met de raadsleden gedeeld wordt. Daaropvolgend wordt in een latere raadscommissie (september) aan de commissie gevraagd advies te geven over de (keuze)notitie aan de raad over de verschillende dilemma's die uit de gesprekken met de ketenpartners naar voren zijn gekomen en de prioritering voor het nog vast te stellen IVB. Omdat de ervaring leert dat een dergelijke bijeenkomst voldoende tijd nodig heeft, wordt voorgesteld hier een reserveavond raadscommissie voor te reserveren.

Het integrale veiligheidsbeleid 2020-2023 wordt in het derde kwartaal 2019 ter vaststelling aan de raad voorgelegd, hierbij is het streven de raadsvergadering van 12 december 2019. Na besluitvorming wordt het beleid en het jaarplan bekendgemaakt richting het publiek volgens de Awb en ter inzage gelegd in het Gemeentehuis.

Participatie momenten met de raad

Wat	Wanneer	Doel
Bespreken veiligheidsanalyse en opbrengsten gesprekken ketenpartners.	Raadscommissie 6 juni 2019	Informereren.
Keuzenotitie	Raadscommissie 11 september Raadsvergadering 26 september	Kaders ophalen voor IVB 2020-2023.
I.V.B. 2020-2023	Raadscommissie 28 november Raadsvergadering 12 december 2019	Besluitvorming, vaststellen van het IVB 2020-2023.

Duurzaamheid

-

Hillegom-Lisse-Teylingen (HLT)

Het IVB 2020 -2023 wordt zowel voor Lisse als ook voor Teylingen opgesteld volgens de methode van het zogenaamde Kernbeleid van de VNG. Per gemeente kunnen de accenten per veiligheidsveld, gezien de lokale behoefte/urgentie verschillend zijn. Echter een onderwerp kan ook in alle drie de gemeente hetzelfde zijn, insteek is dan om dit in HLT verband op te pakken. Dit komt vooral tot uiting in de jaarplannen.

Urgentie

Gelet op de termijn van vaststelling (december 2019) is een voortvarende aanpak wenselijk.

Evaluatie

-

Bijlagen en achtergrondinformatie

-

namens het college van burgemeester en wethouders,

Mevr. C.B. Baauw
secretaris

A. van Erk
burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Hillegom,

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Hillegom,

gelezen het collegebesluit van 29 januari 2019,

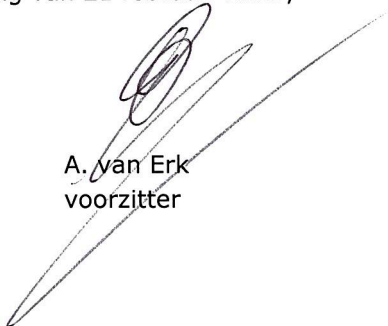
gelet op artikel 108 Gemeentewet,

besluit:

1. om voor het opstellen van het Integraal Veiligheidsbeleid Hillegom 2020 -2023 de aanpak, de participatie en de besluitvorming vast te stellen zoals opgenomen in dit voorstel

Aldus besloten in de raadsvergadering van 21 februari 2019,

drs. P.M. Hulspas-Jordaan
griffier

A. van Erk
voorzitter

**Strategische verkenning van de
veiligheidspositie van Hillegom, Lisse en
Teylingen**

COLOFON

Deze rapportage is in opdracht van de burgemeesters van Hillegom, Lisse en Teylingen tot stand gekomen.

Projectgroep

Geerdine Krayenbosch, Aaron Konijn (AMK Consulting), Mariëlle Ravensbergen en Cindy Bogisch.

Opdrachtgever

Gemeente Hillegom, gemeente Lisse en gemeente Teylingen
Maart 2018

Inhoud

1. Aanbevelingen	p.4
2. Inleiding	p.6
2.1 Opdracht	
2.2 Centrale vraag en deelvragen	p.6
2.3 Methoden en technieken	p.6
2.4 Scope	p.8
3. Wat wordt de inhoudelijk strategische opgave in Hillegom, Lisse en Teylingen?	p.9
3.1 Inleiding	
3.2 Maatschappelijke trends en ontwikkelingen	p.9
3.3 High Impact Crimes	p.10
3.3.1 Misdrijven (algemeen)	
3.3.2 Geweldsincidenten	
3.3.3 Woninginbraken	
3.4 Jeugdoverlast- en criminaliteit	p.17
3.5 Ondermijnende criminaliteit	p.21
3.6 Overlast en maatschappelijke onrust	p.23
3.7 Brandveiligheid	p.26
3.8 Ambulancezorg	p.28
3.9 Grote evenementen en paniek in menigten	p.30
3.10 Extreem weer en overstromingen	p.31
3.11 Cybercrime	p.32
3.12 Conclusies en aanbevelingen	p.33
4. Hoe kunnen we anticiperen op de inhoudelijk strategische opgave?	p.36
4.1 Inleiding	p.36
4.2 (Integrale) visie	p.37
4.2.1 Definiëren van een effectief veiligheidsbeleid	
4.2.2 Inhoudelijke focus	
4.2.3 Realistische veiligheid	
4.3 Sturing op een effectieve ketensamenwerking	p.40
4.3.1 Inzicht in de ketensamenwerking	
4.3.2 Gezaghebbende regie	
4.3.3 Effectief benutten van de ketensamenwerking	
4.3.4 Privacy actief agenderen	
4.4 Informatiegestuurd veiligheidsbeleid	p.45
4.4.1 Versterken van de signaalfunctie	
4.4.2 Het verhaal achter de cijfers	
4.4.3 Eenduidige methodiek	
4.4.4 De toekomstvisie: datagedreven werken	
4.4.5 (Blijven) investeren in informatiebeveiliging	
4.5 Slimme en adaptieve organisatie(s)	p.51
4.5.1 Blik naar buiten	
4.5.2 Een ontschotter in ons allemaal	
4.5.3 Benutten van beïnvloedingsmomenten	
4.6 'Partnerships' met inwoners	p.54
4.6.1 Ogen en oren	
4.6.2 Versterken en benutten van (zelf)redzaamheid	
4.7 Strategische communicatie	p.56
4.8 Conclusies en aanbevelingen	p.59

Bijlage 1: Overzicht maatschappelijke trends en ontwikkelingen
Bijlage 2: Overzicht regionale gremia en samenwerkingsverbanden
Bijlage 3: Overzicht geraadpleegde partners
Bijlage 4: Uitnodiging integraal veiligheidsoverleg 5 maart 2018
Bijlage 5: Bronnen

1. Aanbevelingen

<i>Thema</i>	<i>Aanbeveling</i>
1. High impact crimes §3.3	Opnemen in de beheerportefeuille. <ol style="list-style-type: none"> Investeer in het zichtbaar maken van huiselijk geweld, door middel van het versterken van de signaalfunctie. Achterhaal waar de diefstal/inbraakgolf in de Duin- en Bollenstreek vandaan kwam, mede gezien de onveiligheidsgevoelens. Splits in overleg met de politie het inbraakcijfer uit in inbraak en insluiping.
2. Jeugdoverlast en – criminaliteit §3.4	Voorlopig als prioriteit behouden in Hillegom en Lisse gezien de objectieve cijfers en veiligheidsbeleving. <ol style="list-style-type: none"> In Teylingen actief aandacht houden voor dit thema gelet op de trends en ontwikkelingen.
3. Ondermijnende criminaliteit §3.5	Als prioriteit opnemen in Hillegom en Teylingen (Lisse heeft ondermijning al benoemd als prioriteit).
4. Overlast en maatschappelijke onrust §3.6	Als prioriteit opnemen in Lisse en Teylingen. <ol style="list-style-type: none"> In Hillegom nader onderzoeken waar de stijgende trend mee verband houdt en of er wellicht sprake is van een overlap met jeugdoverlast- en criminaliteit. In alle drie gemeenten dit thema monitoren en uitsplitsen in subcategorieën.
5. Brandveiligheid §3.7	Vooralsnog opnemen in de beheerportefeuille. <ol style="list-style-type: none"> In overleg met de regionale brandweer de rapportages ook op lokaal niveau presenteren, zodat ontwikkelingen gemonitord kunnen worden. Onderzoeken hoe brandveiligheid en bewustzijn onderwerp van gesprek kan worden bij kwetsbare groepen. Extra aandacht besteden aan communicatie met inwoners, gezien de veiligheidsbeleving.
6. Ambulancezorg §3.8	Vooralsnog opnemen in de beheerportefeuille. <ol style="list-style-type: none"> Investeren in burgerhulpverlening. In overleg met de Regionale Ambulancevoorziening in toekomstige rapportages uitgaan van 'responstijden' in plaats van 'aanrijtijden' zodat gerekend wordt met de werkelijke tijd voordat professionele hulp bij een slachtoffer is.
7. Grote evenementen en paniek in menigten §3.9	In de beheerportefeuille opnemen. <ol style="list-style-type: none"> Borg de inzet, expertise en benodigde capaciteit in de keten. Extra aandacht besteden aan communicatie met omwonenden, gezien de veiligheidsbeleving.
8. Extreem weer en overstromingen §3.10	Vooralsnog in de beheerportefeuille opnemen. <ol style="list-style-type: none"> Monitor de ontwikkelingen en investeer in de regionale samenwerking. Besteed extra aandacht aan communicatie met inwoners, gezien de veiligheidsbeleving.
9. Cybercrime §3.11	Als prioriteit opnemen. <ol style="list-style-type: none"> Draag zorg voor een optimale informatiehuishouding en –beveiliging binnen de HLTorganisatie. Investeer in het trainen van de medewerkers en bestuurders om alerter te zijn op cyberdreigingen.
10. (Integrale) visie §4.2	Ijk de visie op een integraal veiligheidsbeleid. <ol style="list-style-type: none"> Breng in samenspraak met inwoners, ketenpartners en de gemeenteraad een heldere inhoudelijke focus aan in het beleid en welke risico's we accepteren. Ga met betrokken partijen in gesprek over de vraag: Wanneer doen we het goed?
11. Sturing op een effectieve ketensamenwerking §4.3	Vul de randvoorwaarden in voor effectieve samenwerking: gezamenlijk doel, gezaghebbende regie, betrouwbare partners, transparante informatie-uitwisseling en systematische evaluatie en verbetering <ol style="list-style-type: none"> Investeer in een ketenregisseur(s) Onderzoek de mogelijkheid om een bepaald aantal taken op het gebied van openbare orde en veiligheid op strategisch/directieniveau in de HLTorganisatie te beleggen. Benut de bovenlokale ketensamenwerking. Onderzoek een intensievere intergemeentelijke samenwerking, zodat medewerkers zich kunnen specialiseren op de inhoudelijke focus. Agendeer structureel het thema privacy om een gedeeld juridisch vertrekpunt te hebben en te voorkomen dat het een complicerende en vertragende factor is.
12. Informatie gestuurd veiligheidsbeleid §4.4	Versterk informatiegestuurd werken. <ol style="list-style-type: none"> Investeer in een eenduidige methodiek voor analyse en duiding van cijfers. Onderzoek de mogelijkheid voor een integrale bestuurlijke monitor op de geprioriteerde thema's binnen veiligheid.

	<p>c. Volg de ontwikkelingen rond datagedreven werken in de HLTorganisatie en haak hier vanuit het domein Veiligheid op aan. Onderken de risico's van cybercrime en erken tegelijkertijd dat we altijd reactief zullen zijn.</p> <p>a. Investeer voldoende in informatiebeveiliging.</p> <p>b. Investeer in bewustzijn van het eigen personeel en breng de Chief Information & Security Officer (CISO) goed in positie (binnen de gemeentelijke organisatie en in de keten).</p> <p>c. Ga met scholen in gesprek over het aanbod om met studenten (zitten goede hackers tussen) real life cases aan te pakken zoals 'penetratietests' (ethisch hacken) of voorlichting aan kwetsbare groepen.</p>
13. Slimme en adaptieve organisatie(s) §4.5	<p>Investeer in slimme en adaptieve organisatie(s)</p> <p>a. Investeer in een betere koppeling van informatie tussen de verschillende domeinen binnen de HLTorganisatie.</p> <p>b. Stimuleer detacheringen in de keten.</p> <p>c. Organiseer, naar voorbeeld van de integrale veiligheidssessie op 5 maart 2018, periodiek een intervisiebijeenkomst om de uitdagingen van vandaag en morgen te bespreken en hoe we daarop kunnen anticiperen.</p>
14. 'Partnership' met inwoners §4.6	<p>Investeer in het versterken van partnerships met inwoners.</p> <p>a. Investeer in het versterken van de signaalfunctie ('ogen en oren') van nieuwe doelgroepen.</p> <p>b. Investeer in het organiseren van de backoffice, zodat signalen goed geregistreerd, opgepakt en teruggekoppeld worden.</p> <p>c. Organiseer bewustwordingstrainingen op relevante thema's.</p> <p>d. Versterk de (zelf)redzaamheid van inwoners.</p>
15. Strategische communicatie §4.7	<p>Zet communicatie in als strategisch instrument.</p> <p>a. Geef context en betekenis aan cijfers.</p> <p>b. Benut kansrijke tools om inwoners inzicht te geven in de werkelijke risico's in de buurt en wat zij kundend doen om die te beheersen.</p> <p>c. Maak afspraken met de ketenpartners om integraal te communiceren over belangrijke thema's.</p>

2. Inleiding

De wereld om ons heen verandert razendsnel en wordt steeds complexer. Overheden, overheidsdiensten en maatschappelijke organisaties zijn meer dan ooit van elkaar afhankelijk voor het bewaken van het publieke belang en openbare orde en veiligheid. De overheid zal dus mee moeten veranderen om relevant te blijven en om niet 'ingehaald' te worden door de realiteit.

Op lokaal niveau gebeurt er in Hillegom, Lisse en Teylingen al het nodige op het gebied van de openbare orde en veiligheid en worden mooie resultaten behaald. Echter, de focus ligt voornamelijk op het hier en nu. Bestuurlijk bestaat de wens de strategische component binnen het veiligheidsbeleid verder te versterken en meer aan de voorkant te komen van problematiek. Zo kan beter worden ingespeeld op de uitdagingen van morgen en de veranderende (behoefte van de) samenleving. De komst van de HLTsamen organisatie maakt het mogelijk invulling te geven aan deze wens.

2.1 Opdracht

Domein Strategie & Projecten heeft de opdracht gekregen van de burgemeesters van Hillegom, Lisse en Teylingen om in nauwe samenwerking met het team Toezicht en Handhaving en andere domeinen een strategische verkenning op de veiligheidspositie van de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen uit te voeren.

Deze verkenning stelt ons in staat om met een integrale blik, samen met de ketenpartners in veiligheid, de inhoudelijke opgave voor komende jaren in kaart te brengen.

Doel van de strategische verkenning is inzicht krijgen en handvatten aan te reiken voor een effectiever integraal veiligheidsbeleid. De verkenning vormt de opmaat voor het nieuw op te stellen Integraal Veiligheidsbeleid (IVB) 2019-2022. Dit beleidskader wordt elke vier jaar opgesteld en vastgesteld door de gemeenteraad en bepaalt de inzet en prioritering van de gemeente op het gebied van veiligheid. Op basis van dit beleidskader worden de ambities vertaald in veiligheidsjaarplannen.

We hebben deze opdracht uitgevoerd voor de drie gemeenten gezamenlijk, maar ook per gemeente gekeken naar bijzonderheden. De conclusies en aanbevelingen zijn dan ook voor alle drie gemeenten geformuleerd, maar daar waar voor één of twee gemeenten sprake is van een andere situatie hebben we dit specifiek aangegeven. In het proces om per gemeente te komen tot een nieuw IVB 2019-2022 geeft dit de mogelijkheid tot maatwerk.

2.2 Centrale vraag en deelvragen

De centrale vraag:

- *Wat wordt komende jaren de strategische opgave in Hillegom, Lisse en Teylingen op het gebied van veiligheid en hoe kunnen de drie gemeenten op lokaal niveau en op het niveau van de drie gemeenten gezamenlijk, samen met de ketenpartners, hierop anticiperen om zo een effectiever veiligheidsbeleid te kunnen realiseren?*

Deelvragen:

- *Wat wordt komende jaren de inhoudelijk strategische opgave in Hillegom, Lisse en Teylingen?*
- *Hoe kunnen we anticiperen op deze opgave?*

2.3 Methoden en technieken

Wat wordt komende jaren de inhoudelijk strategische opgave in Hillegom, Lisse en Teylingen?

Voor deze inhoudelijke deelvraag hebben we, op basis van cijfermatige analyse, beleidsanalyse en semi-open interviews met experts met interne en externe veiligheidspartners,¹ de veiligheidsthema's in kaart gebracht die komende jaren - in Hillegom, Lisse en Teylingen - vermoedelijk de aandacht zullen vragen.

¹ Een overzicht van de partners die aan deze verkenning hebben bijgedragen vindt u in bijlage 4.

We gebruikten voor de cijfermatige analyse en documentanalyse de jaarplannen en rapportages van dezelfde partnerorganisaties en gremia die wij interviewden, maar ook wetenschappelijke literatuur en rapportages (zie bijlage 5).

Absolute cijfers worden gebruikt in de bestuurlijke rapportages van de operationele diensten om aan het lokale bestuur te rapporteren over de veiligheid. Hierin wordt echter geen rekening gehouden met bevolkingsgrootte (en andere variabelen) waardoor gemeenten moeilijk vergelijkbaar zijn.

We rapporteren onze bevindingen daarom zowel op basis van de absolute cijfers (werkelijk aantal incidenten), als op basis van de relatieve cijfers (op basis van 1:1000 inwoners) en de veiligheidsbeleving van de bevolking.

Hierdoor ontstaat een genuanceerder en eenduidig beeld dat meer recht doet aan de onderlinge verhouding tussen gemeenten. Zo wordt het aandeel van de bevolking zichtbaar dat te maken heeft gehad met een misdrijf. En dat zegt iets over de werkelijke (maatschappelijke) impact van onveiligheid en incidenten binnen de gemeenten.

We rekenen – voor zover cijfers beschikbaar zijn - gemiddelden uit van de Duin- en Bollenstreek, District Leiden-Bollenstreek, Veiligheidsregio Hollands Midden en Eenheid Den Haag om Hillegom, Lisse en Teylingen te kunnen vergelijken met omliggende gemeenten. Zowel op basis van de absolute cijfers als op basis van de relatieve cijfers.

We presenteren naast het actuele beeld (cijfers 2017) de cijfermatige trends per thema in de afgelopen vier jaar (2017, 2016, 2015, 2014). Dit stelt ons in staat uitschieters te herkennen en voorzichtige prognoses te maken.

Om de cijfermatige trends te analyseren, gebruiken we vier criteria:

- 1) Verschil tussen absolute en relatieve trendontwikkeling (zien we iets anders?)
- 2) Trendverschil (is er sprake van een stijgende of dalende lijn?)
- 3) Piekverschil (is er sprake van een piek of dal?)
- 4) Aantal verschil (is de lijn boven- of ondergemiddeld?)

Het analyseren van trends, op basis van heldere criteria, maakt het mogelijk om op een wetenschappelijke manier en met behulp van beschikbare data (CBS, politiecijfers, etc.) verwachtingen (hypothesen) te ontcrachten of bevestigen. Dat maakt het mogelijk om in een tweede fase het juiste middel (slagvaardig beleid) te vinden voor het juiste probleem (fenomeen).

Hiernaast hebben we een overzicht samengesteld van maatschappelijke trends en ontwikkelingen waar we in Hillegom, Lisse en Teylingen rekening mee moeten houden.

We geven een 'samengevoegd' veiligheidsbeeld per veiligheidsthema. In de praktijk worden rapportages van de ketenpartners afzonderlijk aangeboden aan de verschillende besturen en directies. Het 'samengevoegd' veiligheidsbeeld geeft in één oogopslag een actueel veiligheids- en criminaliteitsbeeld.

We beperken ons -voor de leesbaarheid- tot de voornaamste (veiligheids)categorieën. De uitgelichte thema's zijn geselecteerd op basis van cijfermatige criteria en expertkennis. Zo laten we van het thema 'Geweld' het sub thema huiselijk geweld zien, omdat deze voor een aanzienlijk deel het cijfer 'Geweld' bepaalt, maar niet 'Geweld tegen functionarissen met een publieke taak' omdat het slechts om enkele gevallen per jaar gaat. Als een thema niet op de lijst staat, wil dat niet zeggen dat het geen belangrijk thema is.

De veiligheidsbeleving wordt gemeten door middel van de Veiligheidsmonitor. Dit is een om de twee jaar terugkerend bevolkingsonderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap. Overigens verschilt de wijze van rapporteren wat vergelijking lastig maakt. Zo wordt soms voor eenzelfde categorie (bijvoorbeeld overlast in de buurt) bij de ene gemeente een percentage gebruikt en bij de andere gemeente een telwoord (veel/weinig).

Met de combinatie van bovenstaande methoden en technieken beogen we (nog) meer de mogelijkheid te creëren om cijfers en gebeurtenissen correct te duiden en te verklaren, om het 'verhaal achter de cijfers' zichtbaar te maken. Op die manier kan beleid (nog) gericht en effectiever worden en de veiligheidspositie van Hillegom, Lisse en Teylingen verder versterken.

Hoe kunnen we anticiperen op deze opgave?

Voor deze deelvraag hebben we, naast documentanalyse en onderzoek naar innovatieve ideeën in het land, een integrale veiligheidssessie georganiseerd met de interne en externe ketenpartners. Tijdens dit integrale veiligheidssessie op 5 maart 2018 hebben we met elkaar gesproken over wat er komende jaren op ons af komt en hoe we daar als keten het beste op kunnen anticiperen. Hier kwamen kansen, ambities, gedeelde knelpunten en ideeën uit.

Het geheel leidt tot een aantal conclusies en aanbevelingen, die als vertrekpunt kunnen dienen voor het gesprek over het nieuwe Integraal veiligheidsbeleid (IVB) 2019-2022. Eén daarvan kunnen we alvast prijsgeven: een laagdrempelig integraal veiligheidsoverleg met interne en externe ketenpartners, om gezamenlijk de uitdagingen van vandaag en morgen te bespreken en de wijze waarop we daarop kunnen anticiperen, mag wat de partners betreft een terugkerend onderdeel worden in de ketensamenwerking.

2.4 Scope

In afstemming met de burgemeesters van Hillegom, Lisse en Teylingen ligt de focus binnen de verkenning op sociale veiligheid en preventie. Buiten beschouwing blijven: verkeersveiligheid en milieuveiligheid. De tijdspanne voor de verkenning is 4 jaar, te weten de periode 2019 – 2022. Het is voor dit beleidsterrein lastig om nog verder vooruit te kijken aangezien (maatschappelijke, economische, technische, etc.) ontwikkelingen elkaar in hoog tempo opvolgen. Bovendien sluit de verkenning op deze manier aan bij de looptijd van het Integraal Veiligheidsbeleid 2019 – 2022.

3. Wat wordt de inhoudelijk strategische opgave in Hillegom, Lisse en Teylingen?

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beantwoorden we de vraag wat komende jaren in Hillegom, Lisse en Teylingen de inhoudelijk strategische opgave wordt. Dat is hetgeen waar de gemeenten en de ketenpartners (extra) rekening mee moeten houden.

Deze vraag beantwoorden we door het in kaart brengen van:

- Het actueel veiligheids- en criminaliteitsbeeld
- Trends en ontwikkelingen
- De veiligheidsbeleving van de inwoners van Hillegom, Lisse en Teylingen

We presenteren dit zo veel mogelijk *per thema*. De volgorde van de thema's is willekeurig. Telkens volgt een korte beschrijving, eventuele specifieke aandachtsgebieden voor Hillegom, Lisse en/of Teylingen, duiding van de cijfers, cijfermatige trends over de afgelopen 4 jaar en verwachte maatschappelijke trends en ontwikkelingen voor de komende jaren.

Met de introductie van relatieve cijfers (naar inwoneraantal) en trendgrafieken willen we een aanzet geven tot een nadere duiding van cijfers, informatie en de veiligheidssituatie in Hillegom, Lisse en Teylingen. Hierdoor kunnen we nog beter beslissen (en uitleggen) waar we komende tijd op inzetten en worden we minder snel verrast door problematiek.

3.2 Maatschappelijke trends en ontwikkelingen

Een overzicht van verwachte maatschappelijke trends en ontwikkelingen vindt u in bijlage 1. Een beknopt overzicht vindt u hieronder (figuur 1).

Dit overzicht hebben we opgesteld op basis van:

- 1) De cijfermatige trends uit het actuele veiligheids- en criminaliteitsbeeld en de afgelopen vier jaar (2017, 2016, 2015, 2014).
- 2) Documentanalyse.
- 3) Expertkennis opgehaald uit de interviews met interne en externe ketenpartners.

Veel trends en ontwikkelingen staan met elkaar in verband. Hierdoor neemt de noodzaak en behoefte toe om afzonderlijke gebeurtenissen in relatie tot de maatschappelijke context samen met de ketenpartners en inwoners te duiden.

Trends en ontwikkelingen	Thema's
Aantal geregistreerde misdrijven neemt af, vormen van onzichtbare en complexere vormen van criminaliteit nemen toe	<ul style="list-style-type: none">• Ondernijning (verwevenheid onder- en bovenwereld)• 'Slimmer wordende veelpleger'• Veiligheidsbeleving
Technologie en (verdere) digitalisering	<ul style="list-style-type: none">• Cybercrime• Toenemende invloed social media
Veranderende maatschappelijke context: verharding en toegenomen complexiteit	<ul style="list-style-type: none">• Toenemende sociaal-culturele spanningen• Multi problematiek• Dreiging van (internationaal) terrorisme
Vergrijzing	<ul style="list-style-type: none">• Groter wordende kwetsbare groep en zorgen over brandveiligheid
Grottere vraag en onder druk staande capaciteit	<ul style="list-style-type: none">• Veranderende rol overheid• Behoeft aan intelligence functie• Veranderende rol burger en ondernemer
Klimaatverandering	<ul style="list-style-type: none">• Extreem weer en overstromingen

Figuur 1: Beknopt overzicht trends en ontwikkelingen

3.3 High Impact Crimes

Beschrijving

High Impact Crimes (HIC) bestaat uit verschillende type misdrijven die een relatief grote impact hebben op slachtoffers: woninginbraken, overvallen, straatroof en geweld.

Aandachtsgebieden

In Hillegom, Lisse en Teylingen gaat de aandacht voornamelijk uit naar:

- Misdrijven (algemeen)
- Geweldsincidenten
- Woninginbraken

De categorie 'geweldsincidenten' betreft: mishandeling, bedreiging, openlijk geweld, huiselijk geweld, straatroof en overvallen. Dit cijfer blijkt in Hillegom, Lisse en Teylingen echter voor ongeveer 1/3 te bestaan uit meldingen huiselijk geweld.

Cijfers en trends

De absolute en relatieve cijfers, de (cijfermatige) trends van de afgelopen 4 jaren en veiligheidsbeleving geven we hieronder weer per categorie.

Trends en ontwikkelingen High Impact Crimes

- We zien een dalende lijn in het aantal geregistreerde misdrijven (11% in 2017). De veiligheidsbeleving volgt deze trend (nog) niet.
- Individualisering, verminderde tolerantie en verdraagzaamheid leidt vaker tot geweldsincidenten (eigen rechter spelen) en woonoverlast (verdubbeling in 2017 ten opzichte van 2016).
- 'Slimmer wordende veelpleger'. Daders worden mobieler, vindrijker, digitaler, gebruiken ingewikkelder constructies, werken over grenzen heen. Zo hebben Hillegom, Lisse en Teylingen last van mobiel banditisme: inbraken en diefstallen worden veelal gepleegd door daders 'van buitenaf'. Dit verschijnsel is gemeente- en regiogrensoverschrijdend en daders komen niet zelden uit Oost Europa.
- Geweld achter de voordeur (huiselijk geweld) - deels onzichtbaar - lijkt steeds meer voor te komen. Het is daardoor lastig om dit probleem volledig in beeld te kunnen brengen en te kunnen aanpakken.

Prioriteit in het integraal veiligheidsbeleid

We geven per categorie High Impact Crime aan of het thema als prioriteit is opgenomen in het Integraal Veiligheidsbeleid 2014 – 2017 en het Veiligheidsjaarplan 2017 van Hillegom, Lisse en Teylingen (lokale prioriteit) en/of het Regionaal Beleidsplan 2016-2018 (regionale prioriteit).

3.3.1 Misdrijven (algemeen)

Beschrijving

Van misdrijven spreken we als iemand iets doet wat volgens de wet strafbaar is. Het gaat om zaken die slachtoffers veel schade kunnen toebrengen. Denk aan identiteitsfraude, overvallen of inbraken. De resultaten op het gebied van de veiligheidsontwikkeling over de afgelopen jaren zijn goed. In het Jaarverslag Eenheid Den Haag 2017 wordt opnieuw een daling gemeld van de criminaliteit - met 11%. Dat de criminaliteitscijfers regio-breed opnieuw zijn gedaald, mag echter geen reden zijn op onze lauweren te rusten, zo meldt regioburgemeester Van Aartsen: "Integendeel. Zowel in de opsporing als op het gebied van de openbare orde taken is sprake van forse handhavingstekorten, waarbij diverse vormen van 'nieuwe' criminaliteit nog onvoldoende in beeld zijn."

Absolute cijfers

- Op basis van de absolute cijfers scoort Teylingen bovengemiddeld in de Duin- en Bollenstreek in de categorie Misdrijven (algemeen).

	Hillegom	Lisse	Teylingen	Gemiddelde Duin- en Bollenstreek	Gemiddelde District Leiden-Bollenstreek	Gemiddelde Eenheid Den Haag
Misdrijven	751	706	1.240	1.069	1.428	3.413

Figuur 2: absolute cijfers High Impact Crimes. Bron: bestuurlijke 12-maandrapportage 2017 politie Eenheid Den Haag

Relatieve cijfers

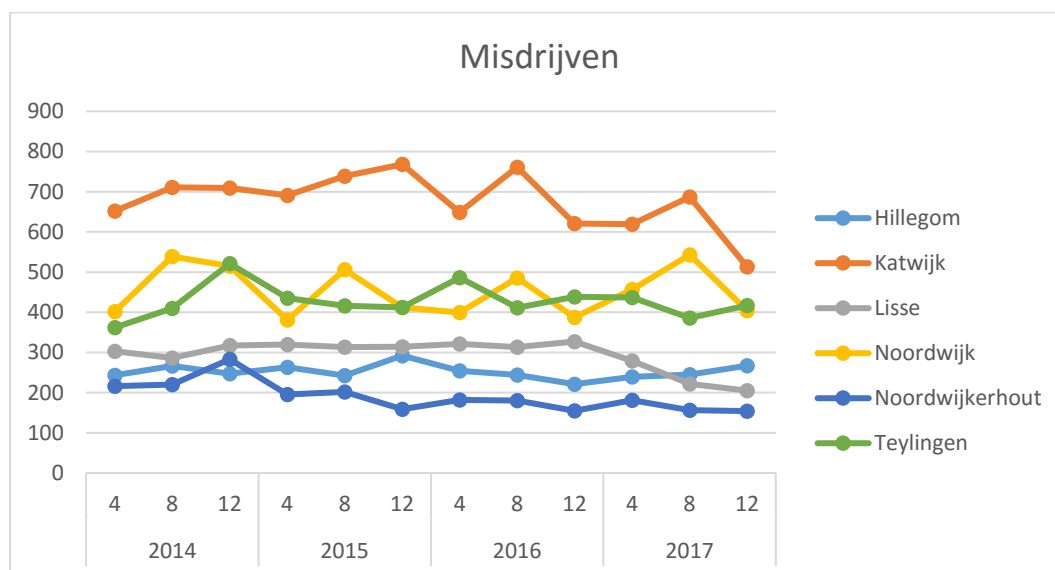
- Zowel Hillegom als Teylingen scoren relatief gezien iets bovengemiddeld in de Duin- en Bollenstreek.

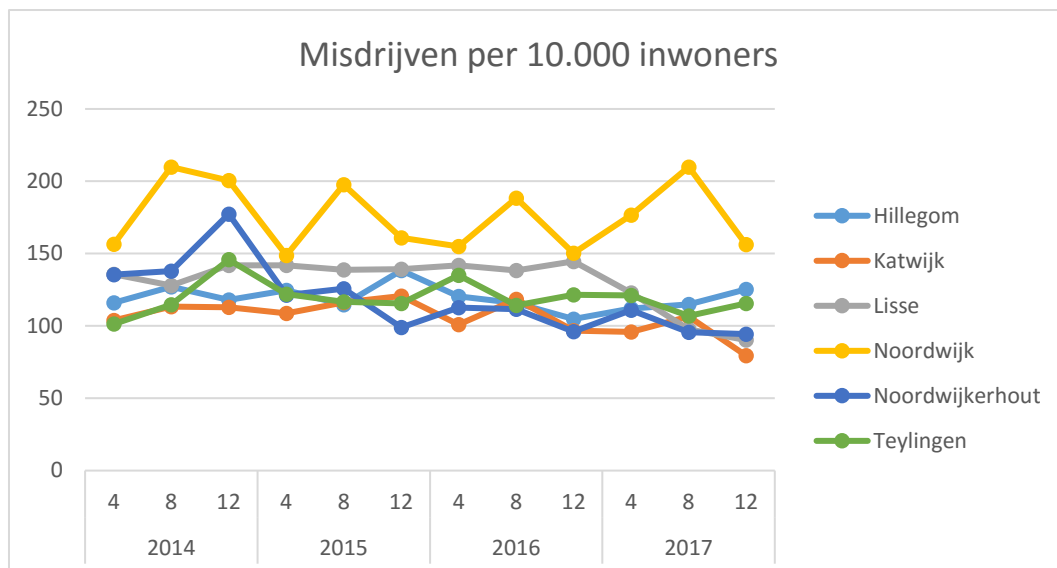
	Hillegom	Lisse	Teylingen	Duin- en Bollenstreek	District Leiden-Bollenstreek	Eenheid Den Haag
Inw. aantal per 30 jan. 2018 (CBS):	21.821	22.717	36.093	189.799	397.875	1.898.721
Misdrijven (per 1:1000 inwoners)	34,42	31,08	34,36	33,78	39,49	50,33

Figuur 3: relatieve cijfers High Impact Crimes. Bron: cijfers gebruikt uit de bestuurlijke 12-maandrapportage 2017 politie Eenheid Den Haag

Trends afgelopen 4 jaar

- Kijkende naar de afgelopen 4 jaar, is in Hillegom, Lisse en Teylingen in eerste instantie een dalende lijn ingezet (overeenkomstig de landelijke trend). Kanttekening bij deze dalende lijn is een dalende aangiftebereidheid. Deze dalende trendlijn is in Hillegom en Teylingen echter vorig jaar (2017) omgezet in een lichte stijging, waar de dalende trend gestabiliseerd is in Lisse.
- Als we het *totaal* aantal misdrijven van de afgelopen 4 jaar vergelijken in de Duin- en Bollenstreek, dan valt op dat Katwijk flink boven de aantallen van de andere gemeenten uitstijgt. Als we naar inwoneraantal kijken, blijkt Noordwijk het hoogst aantal misdrijven te hebben. Dit betekent dat de kans dat je als burger geconfronteerd wordt met een misdrijf in deze streek het hoogst is in Noordwijk.

Figuur 4: trends 'misdrijven' afgelopen 4 jaren (2017, 2016, 2015, 2014) in Hillegom, Lisse en Teylingen. Bron: cijfer gehaald uit de bestuurlijke 12-maandrapportages politie Eenheid Den Haag

Veiligheidsbeleving

- In vergelijking met Lisse en Teylingen hebben inwoners van Hillegom het idee dat er veel criminaliteit is. Dat komt niet overeen met de gunstige objectieve cijfers van Hillegom. De waarschijnlijke verklaring is dat dit komt door de *jongerenproblematiek*. Inwoners van Hillegom voelen zich vooral onveilig op plekken waar jongeren rondhangen (40%), gevolgd door uitgaansgelegenheden (20%) en bij het treinstation (19%). Dit wijst op een mogelijke verwevenheid van cijfers en maakt het duiden van de cijfers extra belangrijk.
- Het percentage Lissenaren dat denkt dat er veel criminaliteit is, is gedaald van 3% naar 1%. De inwoners van Lisse die zich wel eens onveilig voelen, voelen dat vooral op plekken waar jongeren rondhangen, gevolgd door uitgaansgelegenheden. Dit cijfer wijst op een relatief hoog *veiligheidsgevoel* onder Lissenaren.
- In Teylingen voelt 11% zich wel eens onveilig. Hier wordt geen nadere verklaring voor gegeven.

Prioriteit in het integraal veiligheidsbeleid

De categorie misdrijven (algemeen) is niet opgenomen in de beleidsplannen van de gemeenten omdat het een verzamelcategorie is.

3.3.2 Geweldsincidenten

Beschrijving

Geweldsincidenten is een verzamelterm voor verschillende categorieën: mishandeling, bedreiging en openlijke geweldpleging, huiselijk geweld, overvallen en straatroof. Sommige categorieën kunnen overlappen. Omdat meldingen over geweld voor een aanzienlijk deel (gemiddeld 1/3) over huiselijk geweld gaan, geven we deze subcategorie afzonderlijk weer.

Absolute cijfers

- Op basis van de absolute cijfers scoort Teylingen bovengemiddeld in de Duin- en Bollenstreek in de categorie Geweldsincidenten en Huiselijk geweld.

	Hillegom	Lisse	Teylingen	Gemiddelde Duin- en Bollenstreek	Gemiddelde District Leiden-Bollenstreek	Gemiddelde Eenheid Den Haag
Geweldsincidenten (mishandeling, bedreiging en openlijk geweld, huiselijk geweld, straatroof en overvallen)	68	66	113	102	125	318
Waarvan huiselijk geweld	25	15	35	27	32	93

Figuur 5: absolute cijfers High Impact Crimes. Bron: bestuurlijke 12-maandrapportage 2017 politie Eenheid Den Haag

Relatieve cijfers

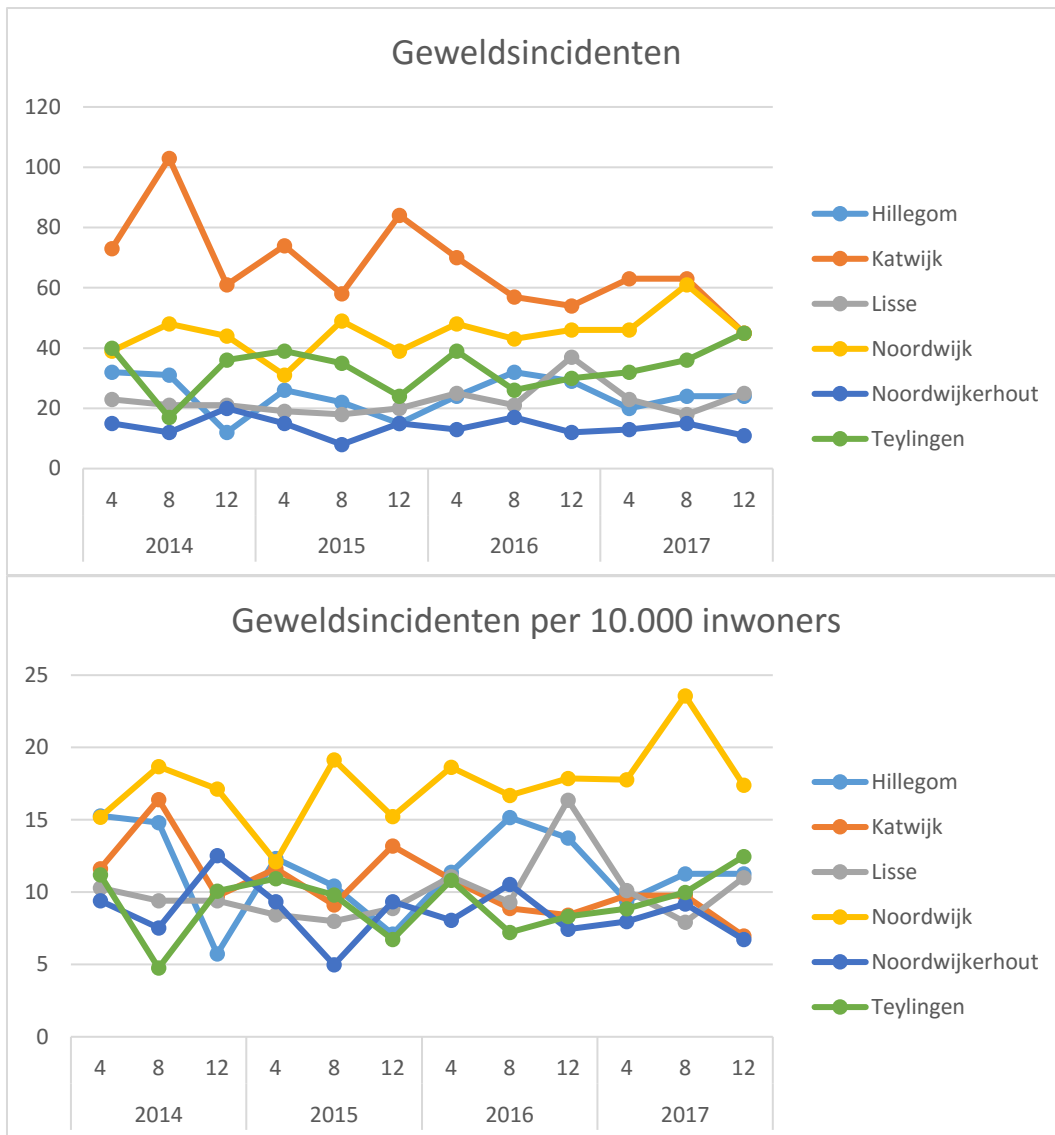
- Op basis van de relatieve cijfers, scoren alle drie gemeenten *ondergemiddeld* op alle niveaus. Ook in Teylingen, ondanks de aanwezigheid van een justitiële jeugdinrichting (Forensisch Centrum Teylingereind).
- Van geweldsincidenten die plaatsvinden, springt huiselijk geweld eruit in Teylingen en Hillegom. Experts vermoeden dat dit getal overigens in de gehele Eenheid hoger ligt omdat slachtoffers wegens schaamte niet altijd aangifte doen.

	Hillegom	Lisse	Teylingen	Duin- en Bollenstreek	District Leiden-Bollenstreek	Eenheid Den Haag
Inw. aantal per 30 jan.2018 (CBS):	21.821	22.717	36.093	189.799	397.875	1.898.721
Geweld (mishandeling, bedreiging en openlijk geweld, huiselijk geweld, straatroof en overvallen)	3,12	2,91	3,13	3,21	3,45	4,70
(Waarvan huiselijk geweld)	1,15	0,66	0,97	0,85	0,88	1,37

Figuur 6: relatieve cijfers High Impact Crimes. Bron: cijfers gebruikt uit de bestuurlijke 12-maandrapportage 2017 politie Eenheid Den Haag

Trends afgelopen 4 jaar

- Hillegom, Lisse en Teylingen scoren in 2017 *ondergemiddeld*.
- In Hillegom en Lisse is een piek zichtbaar in 2016.
- Volgens de politierapportages had dit in Hillegom te maken met enkele festiviteiten. In Lisse ging het om een steekincident in een horecagelegenheid waar meerdere aangiften van gedaan zijn. Een incident met meerdere aangiften kan daarmee het beeld vertroebelen. De titel luidt namelijk: *geweldsincidenten*.
- Op basis van de absolute cijfers springt Katwijk eruit. Relatief naar inwoneraantal blijkt Noordwijk echter (veruit) het hoogst aantal incidenten te hebben, met een piek in het 2de trimester van 2017. Katwijk scoort juist relatief laag. Dat is in zoverre relevant voor Hillegom, Lisse en Teylingen, dat het laat zien dat relatieve cijfers een heel ander beeld weer kunnen geven.

Figuur 7: trends 'geweldsmisdrijven' afgelopen 4 jaren (2017, 2016, 2015, 2014) in Hillegom, Lisse en Teylingen. Bron: cijfers gebruikt uit de bestuurlijke 12-maandrapportages politie Eenheid Den Haag

Veiligheidsbeleving

- In Hillegom en Lisse werd naar eigen zeggen 2% van de inwoners in 2016 (laatste Veiligheidsmonitor) slachtoffer van een geweldsdelict. In Teylingen was dat 1%.

Prioriteit in het integraal veiligheidsbeleid

- Geweld is als prioriteit opgenomen in het Regionaal Beleidsplan 2016-2018.
- Hillegom heeft gerelateerd aan geweld, ouderenmishandeling als prioriteit benoemd in 2017. In Teylingen valt huiselijk geweld onder een van de prioriteiten.

3.3.3 Woninginbraken

Beschrijving

In de categorie Woninginbraken wordt zowel naar het aantal pogingen tot woninginbraak gekeken als naar 'successen'. De politie maakt (vooralsnog) geen onderscheid tussen 'inbraak' en 'insluiping'. Dat onderscheid is relevant omdat mensen insluiping goed kunnen voorkomen door oplettendheid en goed hang en sluitwerk. De gemeente en politie kunnen dit faciliteren door het aanrijken van handelingsperspectieven.

Absolute cijfers

- Op basis van de absolute cijfers scoren Hillegom en Teylingen in 2017 bovengemiddeld in de Duin- en Bollenstreek.

	Hillegom	Lisse	Teylingen	Gemiddelde Duin- en Bollenstreek	Gemiddelde District Leiden-Bollenstreek	Gemiddelde Eenheid Den Haag
Woninginbraken (pogingen en 'successen')	65	38	72	64	73	192

Figuur 8: absolute cijfers High Impact Crimes. Bron: bestuurlijke 12-maandrapportage 2017 politie Eenheid Den Haag

Relatieve cijfers

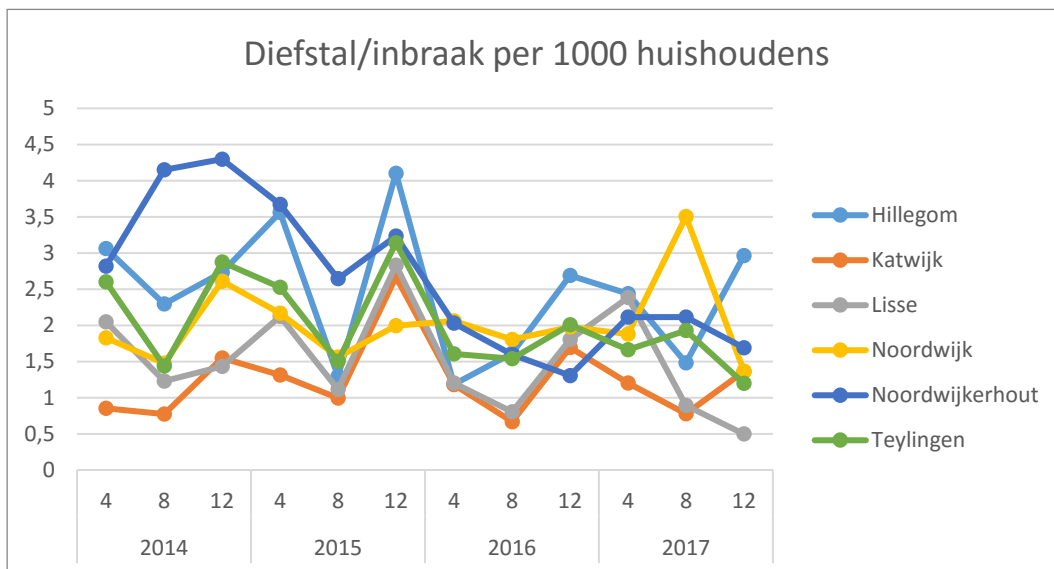
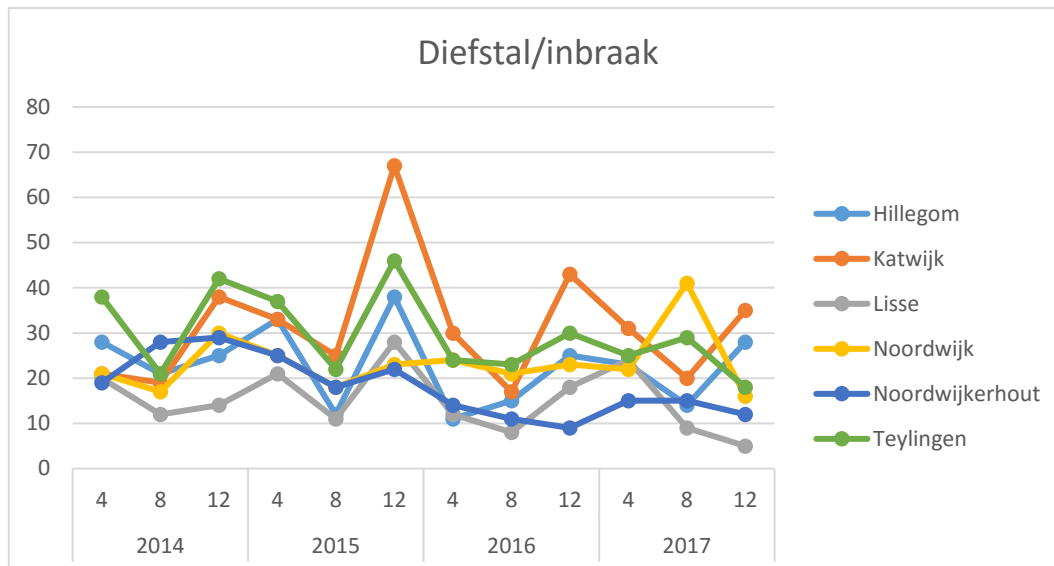
- Hillegom 'scoorde' in 2017 ook naar inwoneraantal bovengemiddeld, ook in het District. De waarschijnlijkheid dat een inwoner geconfronteerd werd met een woninginbraak lag daarmee hoger in Hillegom.
- Lisse en Teylingen kennen een dalende lijn.

	Hillegom	Lisse	Teylingen	Duin- en Bollenstreek	District Leiden-Bollenstreek	Eenheid Den Haag
Inw. aantal per 30 jan.2018 (CBS):	21.821	22.717	36.093	189.799	397.875	1.898.721
Woninginbraken (pogingen en 'successen')	2,98	1,67	1,99	2,01	2,03	2,83

Figuur 9: relatieve cijfers High Impact Crimes. Bron: cijfers gebruikt uit de bestuurlijke 12-maandrapportage 2017 politie Eenheid Den Haag

Trends afgelopen 4 jaar

- Er is een duidelijke piek te zien in de gehele Duin- en Bollenstreek in het 3de trimester van 2016. Deze is het duidelijkst zichtbaar met de absolute cijfers. De politie geeft geen duidelijke verklaring in de bestuurlijke 12-maandrapportage 2016: De dalende lijn van de afgelopen jaren heeft zich in 2016 niet voortgezet.
- Trendgrafieken helpen ons wat dat betreft om op een wetenschappelijke manier van werken en met behulp van beschikbare data (CBS en politiecijfers) pieken en andere afwijkingen te herkennen en verwachtingen (hypothesen) te ontcrachten of te bevestigen. Is er bijvoorbeeld een bende rovers door de regio gegaan ('mobiel banditisme')? Was het vakantieperiode (mensen van huis)? Was de Keukenhof geopend? Dat maakt het mogelijk om het juiste middel (slagvaardig beleid) te vinden voor het juiste probleem (fenomeen).

Figuur 10: trends 'diefstal/inbraak' afgelopen 4 jaren (2017, 2016, 2015, 2014) in Hillegom, Lisse en Teylingen. Bron: cijfers gebruikt uit de bestuurlijke 12-maandrapportages politie Eenheid Den Haag

Veiligheidsbeleving

- 10% van de inwoners van Hillegom verwachtte het komende jaar (2016) slachtoffer te worden van woninginbraak. Dat is overigens een halvering ten opzichte van 2013. In Lisse is dat 5%. Teylingen is niet gemeten.
- Vermogensdelicten worden veel ervaren in Hillegom (een cijfer of percentage is niet bekend). Bij vermogensdelicten is sprake van diefstal, bijvoorbeeld fietsendiefstal. In Hillegom, Lisse en Teylingen verklaart 10% slachtoffer te zijn geworden van vermogensdelicten. Bovendien meldt in Teylingen 11% slachtoffer te zijn geworden door cybercrime. In Hillegom en Lisse is cybercrime niet gemeten.

Prioriteit in het integraal veiligheidsbeleid

- Woninginbraken is als prioriteit opgenomen in het Regionaal Beleidsplan 2016-2018.
- Hillegom en Teylingen hebben woninginbraak ook benoemd als prioriteit.

3.4 Jeugdoverlast- en criminaliteit

Beschrijving

Met de meeste jongeren gaat het gelukkig goed. Een relatief klein gedeelte zorgt echter voor overlast of belandt in de criminaliteit. Dit risico is het grootst bij jongeren die te maken hebben met een combinatie van risicofactoren, zoals spijbelen, geen startkwalificatie hebben, geen werk, laag inkomen, schulden, alcohol- en drugsgebruik, beperkte verstandelijke vermogens en gezinsproblematiek. Overlastgevend gedrag speelt zich af in de openbare ruimte en ligt op het grensgebied tussen hinderlijk gedrag dat niet strafbaar is en strafbaar gedrag dat niet altijd wordt bestraft.

Bij het strafbare gedrag gaat het vooral om lichtere en middelzware vormen van regelovertredingen zoals vernielingen, vuiloverlast, intimiderend gedrag en overtredingen van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV). Daarnaast kan sprake zijn van (overmatig) alcohol- en/of drugsgebruik, wat naast overlast en veiligheidsrisico's ook risico's voor de gezondheid van de jongeren met zich meebrengt. Overlastgevend en crimineel gedrag door jeugd vindt vaak plaats in groepsverband.

Absolute cijfers

- Op basis van de absolute cijfers scoort Hillegom bovengemiddeld in de Duin- en Bollenstreek.

	Hillegom	Lisse	Teylingen	Gemiddelde Duin- en Bollenstreek	Gemiddelde District Leiden-Bollenstreek	Gemiddelde Eenheid Den Haag
Jeugdoverlast en – criminaliteit	275	187	179	239	318	540

Figuur 11: absolute cijfers Jeugdoverlast- en criminaliteit. Bron: bestuurlijke 12-maandrapportage 2017 politie Eenheid Den Haag

Relatieve cijfers

- Op basis van de relatieve cijfers (naar inwoneraantal) scoort Hillegom bovengemiddeld in zowel de Duin- en Bollenstreek, als District Leiden-Bollenstreek en Eenheid Den Haag.
- Lisse scoort bovengemiddeld in de Duin- en Bollenstreek en Eenheid Den Haag.
- Bij het zoeken naar de verklaring in Hillegom zou de bevolkingssamenstelling een rol kunnen spelen. Immers een 'groeigemeente' met veel jeugd heeft simpelweg meer jeugdoverlast. Uit actuele CBS cijfers (2017) blijkt echter dat het percentage jeugd op de gehele bevolking van Hillegom onder het landelijk gemiddelde ligt. Zie figuur 13.
- Deze inzichten kunnen een rechtvaardiging zijn om tijdelijk extra politiecapaciteit te krijgen voor de Duin- en Bollenstreek.

	Hillegom	Lisse	Teylingen	Duin- en Bollenstreek	District Leiden-Bollenstreek	Eenheid Den Haag
Inw. aantal per 30 jan.2018 (CBS):	21.821	22.717	36.093	189.799	397.875	1.898.721
Jeugdoverlast en – criminaliteit	12,60	8,23	4,96	7,56	8,80	7,97

Figuur 12: relatieve cijfers Jeugdoverlast- en criminaliteit. Bron: cijfers gebruikt uit de bestuurlijke 12-maandrapportage 2017 politie Eenheid Den Haag

	% bevolking leeftijd 12-17 jaar
Teylingen	8,70%
Katwijk	7,90%
Noordwijkerhout	7,80%
Lisse	7,40%
Nederland	7,20%
Hillegom	7,10%
Noordwijk	6,60%

< 7,1	
7,1 < 7,2	
7,2 < 7,3	
7,3 < 7,4	
>= 7,4	
Eenheid	% per Gemeente
Bron	CBS Bevolking 2017

Figuur 13: Percentage jeugd van de bevolking. Bron: CBS 2017

Geografische aandachtsgebieden

De politie is in staat om, aan de hand van overlastmeldingen, overlastgebieden geografisch in kaart te brengen. Zo worden 'hotspots' zichtbaar. Dat is handig omdat hiermee verschuivingen kunnen worden waargenomen. Verplaatst een hotspot zich in de tijd? Wordt deze groter of juist kleiner? Hieronder ter illustratie een door ons opgevraagde hotspotkaart van overlastmeldingen Jeugd in 2016 in de 'uitschieters' Hillegom en Lisse.

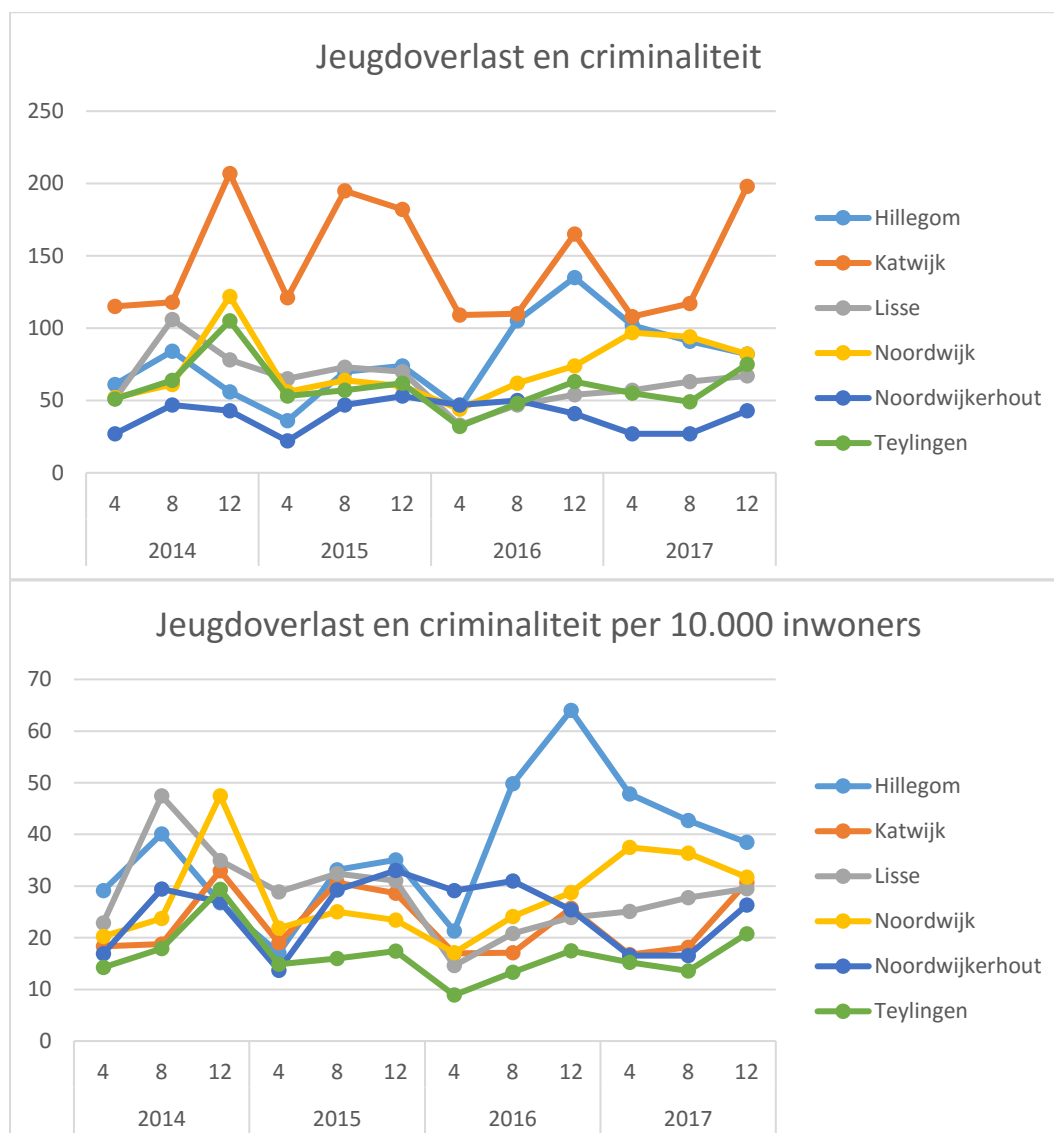
Kanttekening is dat het gaat om *meldingen*. Bij een melding hoeft geen sprake te zijn van een overtreding of misdrijf. Sommige bewoners maken meerdere meldingen van hetzelfde incident, of maken al gauw een melding van overlast.

Figuur 14: Hotspot meldingen jeugdoverlast- en criminaliteit tijdens een 'piek' in 2016. Bron: politie District Leiden-Bollenstreek (op verzoek)

Trends afgelopen 4 jaren

- De piek in Hillegom in de laatste twee jaar is aan het afnemen. De ingezette beleidslijn (aanpak Jeugd Hillegom) lijkt zijn vruchten af te (gaan) werpen. Kern van deze aanpak is dat de gemeente de (proces)regie heeft gepakt om de domeinen zorg en veiligheid met elkaar te verbinden en samen met de ketenpartners te komen tot een integrale aanpak van de overlast gevende jongeren. Dit is gedaan aan de hand van een zorg- en veiligheidstafel. Aan deze tafel deelden zorg- en veiligheidspartners informatie en zorgen over deze jongeren om samen te komen tot een sluitende, effectieve integrale aanpak van de jongeren (en zo ook de jeugdgroep).
- Teylingen 'scoorde' de afgelopen vier jaar consistent het laagst in de Duin- en Bollenstreek.
- Alle gemeenten hadden in 2014 een piek. Interessant is om na te gaan waar dat aan heeft gelegen.
- Interessant is het verschil tussen absolute en relatieve cijfers: Katwijk scoort met absolute cijfers veruit het hoogst in de Duin- en Bollenstreek. Dat blijkt relatief (naar inwoneraantal) erg mee te vallen.

Figuur 15: trends 'jeugdoverlast en criminaliteit' afgelopen 4 jaren (2017, 2016, 2015, 2014) in Hillegom, Lisse en Teylingen. Bron: cijfers gebruikt uit de bestuurlijke 12-maandrapportages politie Eenheid Den Haag

Veiligheidsbeleving

- In 2016 werd het veiligheidsgevoel gemeten. Dat was vóór de piek van jeugdoverlast in Hillegom. In Hillegom ervaarde toen 6% veel overlast van rondhangende jongeren. In Lisse was dat 4%. In Teylingen ervaarde 5.5% veel sociale overlast. Sociale overlast hoeft overigens niet per sé over jongeren te gaan. Jongerenoverlast wordt in Teylingen niet afzonderlijk gemeten.

Trends en ontwikkelingen komende jaren

Enkele trends en ontwikkelingen om rekening mee te houden:

- Toenemend drugsgebruik in de Duin- en Bollenstreek (waaronder GHB), zo melden de politie en het Veiligheidshuis.
- Toenemende invloed van social media. De wereld wordt kleiner. Boodschappen hebben een steeds groter bereik. Ongefundeerde meningen, nepnieuws en percepties leiden al snel tot 'group think'. Ook onder jongeren.
- Ook komt digitaal pesten (psychisch geweld) vaker voor.
- Toenemende individualisering, verminderde tolerantie en verdraagzaamheid en een toename van woonoverlast (verdubbeling in 2017 ten opzichte van 2016) hebben vermoedelijk effect op jongeren.
- Toenemend aantal multi-probleemgezinnen.

Prioriteit in het integraal veiligheidsbeleid

- Jeugdoverlast en -criminaliteit is als prioriteit opgenomen in het Regionaal Beleidsplan 2016-2018.
- In Hillegom, Lisse en Teylingen is Jeugdoverlast en -criminaliteit benoemd als prioriteit.

3.5 Ondernijning

Beschrijving

De georganiseerde en ondermijnende criminaliteit in Nederland is een florierende industrie waar miljarden euro's in omgaan. Criminelen verdienen geld aan onder meer hennepsteelt, mensenhandel, milieucriminaliteit, fraude en witwassen. Zoveel mogelijk geld en macht vergaren is hun motto. Daarbij schuwen ze het gebruik van grof geweld niet.

Zonder hulp van de bovenwereld, geen succesvolle onderwereld. Criminele ondernemers zijn voor hun business namelijk afhankelijk van allerlei legale voorzieningen en sectoren in de bovenwereld. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om financiële dienstverleners die de criminele winsten witwassen. Maar het gaat ook om de noodzakelijke legale logistieke voorzieningen, infrastructuur, technische expertise en de overheid als vergunningverlener. In de verwevenheid die daardoor ontstaat tussen de onder- en de bovenwereld, schuilt het ondermijnende karakter van de georganiseerde criminaliteit.

Georganiseerde en ondermijnende criminaliteit vindt ook in Hillegom, Lisse en Teylingen plaats. Exacte cijfers zijn er niet, maar op basis van verschillende signalen zijn de drie gemeenten een pilot gestart om 'blinde vlekken' bloot te leggen en zicht te krijgen op het onzichtbare.

Absolute en relatieve cijfers

- In de bestuurlijke rapportages van politie (op basis van de absolute cijfers) wordt in beperkte mate gerapporteerd over ondernijning. En alleen over de fenomenen Outlaw Motorcycle Gangs (OMG) en hennepsteelt. De cijfers geven daarom een *vertekend beeld*.
- Relatieve cijfers kunnen we daardoor niet berekenen.

	Hillegom	Lisse	Teylingen	Noordwijk	Noordwijkerhout	Katwijk	Gemiddelde Duin- en Bollenstreek
Ondernijning: (OMG, Hennepsteelt)	3	0	3	6	1	4	3

Figuur 16: absolute cijfers Ondernijning. Bron: bestuurlijke 12-maandrapportage politie Eenheid Den Haag

Trends afgelopen 4 jaren

Er zijn afgelopen jaren verschillende signalen geweest van georganiseerde en ondermijnende criminaliteit, onder meer op het gebied van georganiseerde hennepsteelt, mensenhandel/- smokkel, witwassen en vastgoedfraude en zogenaamde handhavingsknelpunten (zoals horeca, bedrijventerreinen, uitbuiting en illegale prostitutie).

Het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC) vermoedt dat het werkelijke aantal misstanden hoger ligt, omdat ondermijnende criminaliteit vaak niet goed zichtbaar is. In een van de interviews werd gezegd: "Je ziet het pas als je het doorhebt."

Pieter Tops en Jan Tromp deden onderzoek en merkten op: "Toen wij aan onze verkenningstocht naar de achterkant van Nederland begonnen, waren we groen als gras. Zo hebben wij altijd gedacht dat georganiseerde criminaliteit een verschijnsel is aan de rand van de samenleving en daardoor ook relatief makkelijk te herkennen en in te dammen. Dit blijkt een veel te simpel beeld te zijn. Georganiseerde misdaad is geen geïsoleerd fenomeen in onze maatschappij, maar een vanzelfsprekend bestanddeel daarvan. Het is op allerlei manieren vertakt met en uitgezaaid in het dagelijks leven. Ondernijning is georganiseerde misdaad *dichtbij*." Bron: Tops, P. e.a. (2016)

Sinds het najaar 2017 doen Hillegom, Lisse en Teylingen mee aan de pilot Ondernijning. Inmiddels zijn meer dan 50 signalen opgehaald van (vormen van) ondermijnende criminaliteit. Een lokaal ondernijningsbeeld krijgt hiermee vorm. Op basis van dit beeld kunnen ondermijnende fenomenen en criminele activiteiten effectief bestreden worden. Daarnaast zal worden ingezet op het versterken van de signaalfunctie van bewoners en ondernemers, maar ook van bijvoorbeeld de eigen (loket- en buiten)medewerkers.

Trends en ontwikkelingen komende jaren

- Het aantal 'onzichtbare' en complexe misdrijven neemt toe. Zo zijn afgelopen jaren verschillende signalen van ondermijning gerapporteerd. Ondermijnende criminaliteit zal naar verwachting verder toenemen (landelijke trend).
- Het gaat in HLT onder meer om signalen van: vastgoed en witwassen (misbruik leegstand), Outlaw Motorcycle Gangs, Illegaal gokken/casino's, drugshandel en toenemend -gebruik (GHB) en mensenhandel (arbeidsuitbuiting, illegale prostitutie).
- De verwachte toename van ondermijning hangt samen met *risicofactoren* voor Hillegom, Lisse en Teylingen, waaronder het buitengebied met leegstaande bedrijfshallen en schuren, vastgoed, recreatieparken en campings.
- Ook de digitale wereld wordt gebruikt om de onder- en bovenwereld met elkaar te verweven. Zo waarschuwen experts onder meer voor identiteitsfraude.

Afbeelding 1: 'Je ziet het pas als je het doorhebt'. Alerte agenten ontdekten een flinke hennepplantage in dit huis in Haarlem. Bron: ANP

Veiligheidsbeleving

Dit is een thema dat in eerste instantie onder de radar blijft en daardoor minder zichtbaar en voelbaar is. Het thema komt daarom niet voor in de Veiligheidsmonitor (bevolkingsonderzoek naar de veiligheidsbeleving van inwoners) van Hillegom, Lisse en Teylingen. Terwijl ondermijnende criminaliteit een enorme impact kan hebben op bewoners, ondernemers en het functioneren van het openbaar bestuur. Het gaat om zaken als: bedreiging, afpersing, intimidatie, oneerlijke concurrentie, brand- en ontploffingsgevaarlijke situaties (bijvoorbeeld door illegale hennepcultuur), vormen van fraude, beïnvloeding van het openbaar bestuur en zelfs grof geweld.

Prioriteit in het integraal veiligheidsbeleid

- Ondermijning is als prioriteit opgenomen in het Regionaal Beleidsplan 2016-2018.
- Lisse heeft ondermijnende criminaliteit benoemd als prioriteit, maar ook Hillegom en Teylingen doen mee aan de pilot Ondermijning.

3.6 Overlast en maatschappelijke onrust

Beschrijving

Overlast en maatschappelijke onrust is een gecombineerd thema en bestaat uit: fysieke overlast (zoals verloedering van de buurt, hondenpoep en graffiti), drugsgerelateerde overlast (zoals crimineel gedrag, vervuiling, daklozen), hulpverlening/GGZ (verwarde personen), terugkeer delinquenten (met name de terugkeer van zedendelinquenten kunnen tot onrust leiden), polarisatie en radicalisering, discriminatie, evenementen en de jaarwisseling. Hoewel deze onderwerpen zich niet altijd vertalen in criminaliteitscijfers, hebben deze wel invloed op de gevoelens van onveiligheid.

Aandachtsgebieden

In Hillegom, Lisse en Teylingen gaat de aandacht voornamelijk uit naar:

- Woonoverlast
- Verwarde personen
- Polarisation en radicalisering

Woonoverlast is hinder die in, vanuit en rondom een woning kan worden veroorzaakt.

Woonoverlast is in Nederland een serieus maatschappelijk probleem. Veel Nederlanders ervaren dagelijks meer dan toelaatbare overlast van hun directe burens, waaronder geluidsoverlast, overlast als gevolg van huisdieren, stankoverlast, problemen door drugs- en/of drankgebruik, agressief gedrag of intimidatie. Ook in Hillegom, Lisse en Teylingen neemt het aantal meldingen toe.

Wanneer de oorzaak een vechtscheiding is kunnen kinderen de dupe worden. Op scholen wordt dit niet zelden opgemerkt. Het melden hiervan kan voor de docent of directie een dilemma zijn: ouders kunnen snel raden waar een (anonieme) melding vandaan komt.

Bij *verwarde personen* gaat het om mensen die grip op hun leven (dreigen te) verliezen, waardoor het risico aanwezig is dat zij zichzelf of anderen schade berokkenen (Eindrapportage aanjaagteam Verwarde personen, 2016, p.7). Vanwege trends en ontwikkelingen moeten we er rekening mee houden dat dit fenomeen, ook in Hillegom, Lisse en Teylingen komende jaren toeneemt.

Bij *polarisation en radicalisering* gaat het om zorgelijke spanningen tussen bevolkingsgroepen. Spanningen op school of in de wijk die leiden tot vervreemding en uitsluiting. Hinderlijke overlast van hangjongeren die felle uitspraken doen over niet-westerse immigranten, autochtone vrouwen of homo's, zorgelijke wrijvingen tussen verschillende groepen van buurtbewoners over activiteiten in het buurthuis en de uitsluiting van leerlingen op een school op basis van geloof of etniciteit door medeleerlingen. Soms betreft het puberale provocatie, maar het kan ook sluipende polarisation of radicalisering betreffen. Het gaat om een verscherping van tegenstellingen tussen groepen die kan resulteren in spanningen tussen deze groepen en segregatie langs etnische en religieuze lijnen.

Absolute cijfers

- Teylingen scoort wat betreft de categorie Overlast en maatschappelijke onrust (woonoverlast en verwarde mensen) bovengemiddeld in de Duin- en Bollenstreek. Het is echter niet duidelijk wat dit cijfer betekent, omdat hier meerdere typen meldingen in verzameld zitten.
- Over polarisation en radicalisering zijn geen cijfers beschikbaar.

	Hillegom	Lisse	Teylingen	Gemiddelde Duin- en Bollenstreek	Gemiddelde District Leiden-Bollenstreek	Gemiddelde Eenheid Den Haag
Overlast en maatschappelijke onrust (verwarde personen)	85	108	156	144	196	397
Polarisation en radicalisering	-	-	-	-	-	-

Figuur 17: absolute cijfers Overlast en maatschappelijke onrust. Bron: bestuurlijke 12-maandrapportage 2017 politie Eenheid Den Haag

Relatieve cijfers

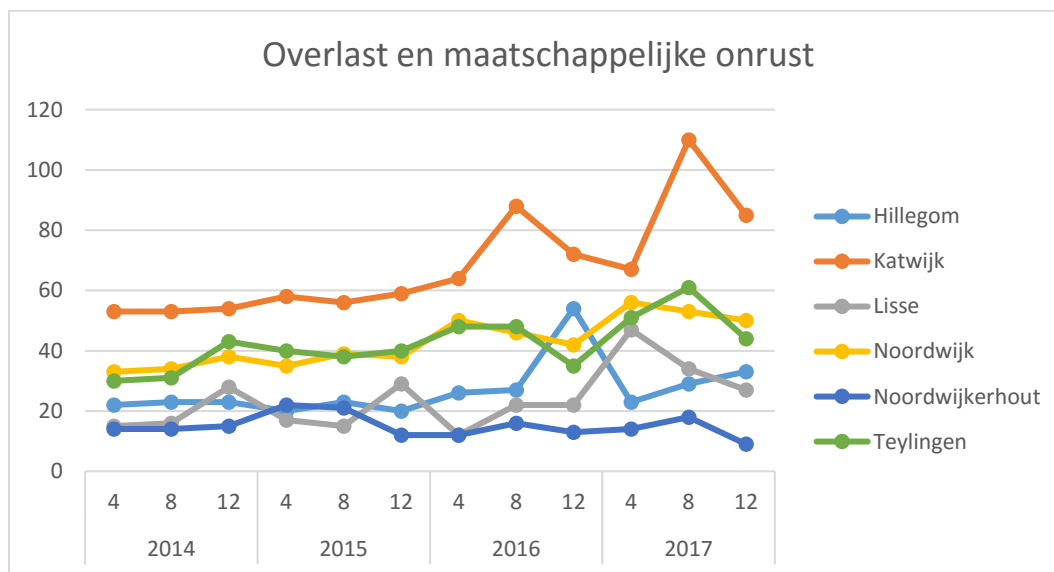
- Naar inwoneraantal scoren zowel Lisse als Teylingen bovengemiddeld op gebied van overlast en maatschappelijke onrust in de Duin- en Bollenstreek. In Lisse en Teylingen (Voorhout) is een GGZ Rivierduinen vestiging dat geestelijke gezondheidszorg biedt aan inwoners van het noorden en midden van Zuid-Holland. Dat kan een deel van het cijfers verklaren. Immers, waar meer verwarde personen aanwezig zijn, zal er meer overlast zijn.
- De cijfers van verwarde personen zijn gebaseerd op 'inzet hulpverlening' van de GGZ, niet op daadwerkelijke overlastmeldingen. Deze kunnen daarom een vertekend beeld geven.

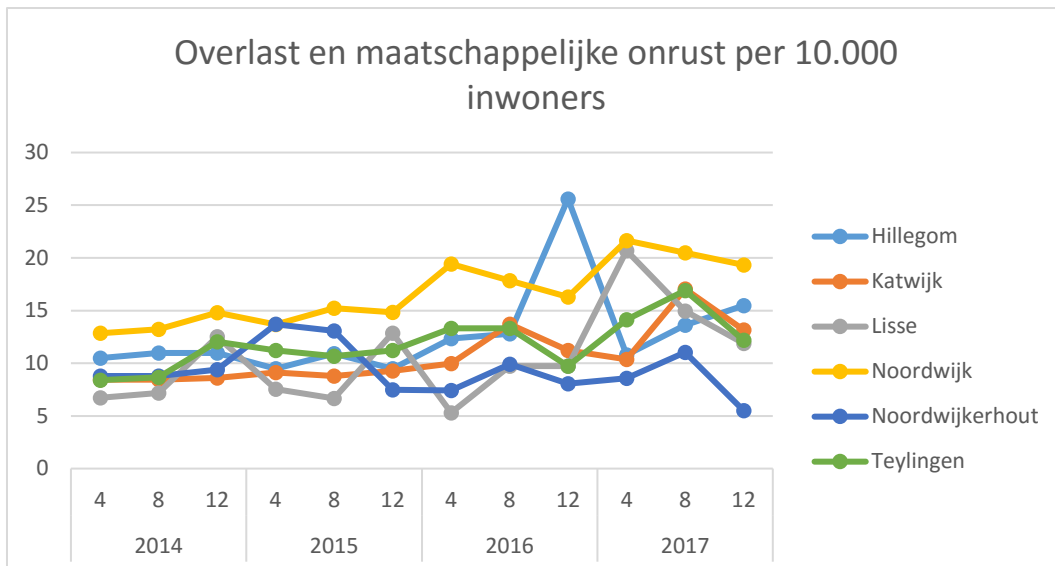
	Hillegom	Lisse	Teylingen	Duin- en Bollenstreek	District Leiden-Bollenstreek	Eenheid Den Haag
Inw. aantal per 30 jan.2018 (CBS):	21.821	22.717	36.093	189.799	397.875	1.898.721
Overlast en maatschappelijke onrust (verwarde personen)	3,90	4,75	4,32	4,27	5,21	5,67

Figuur 18: relatieve cijfers Overlast en maatschappelijke onrust. Bron: cijfers gebruikt uit de bestuurlijke 12-maandrapportage 2017 politie Eenheid Den Haag

Trends over de afgelopen vier jaar

- Hillegom valt in de relatieve cijfers op door een piek in 2016. Eenzelfde piek als bij het thema Jeugdoverlast- en criminaliteit. Er zou hier sprake kunnen zijn van een overlap.
- Voor alle gemeenten geldt dat er sprake is van een stijging (landelijke trend).
- In de Duin- en Bollenstreek scoort Katwijk het hoogst maar in werkelijkheid (naar inwoneraantal) gemiddeld.

Figuur 19: trends 'Overlast en maatschappelijke onrust' afgelopen 4 jaren (2017, 2016, 2015, 2014) in Hillegom, Lisse en Teylingen. Bron: cijfers gebruikt uit de bestuurlijke 12-maandrapportages politie Eenheid Den Haag

Veiligheidsbeleving

- In Hillegom ervaart 10% veel sociale overlast, door met name rondhangende jongeren en dronken mensen op straat. Het gaat niet of nauwelijks om "mensen die op straat worden lastiggevallen door verwarde personen". Belangrijkste problemen: 1) te hard rijden, 2) hondenpoep en 3) parkeren.
- In Lisse ervaart 8% veel sociale overlast, door met name dronken mensen op straat en drugsgebruik en -handel. Het gaat niet of nauwelijks om "mensen die op straat worden lastiggevallen door verwarde personen". Belangrijkste problemen: 1) hondenpoep, 2) parkeren en 3) te hard rijden.
- In Teylingen ervaart 5.5% veel sociale overlast (niet gespecificeerd).

Trends en ontwikkelingen komende jaren

- Individualisering, verminderde tolerantie en verdraagzaamheid, in combinatie met een terugtrekkende overheid, leidt vaker tot meer woonoverlast en geweldsincidenten (eigen rechter spelen).
- Toenemende invloed van social media. De wereld wordt kleiner. Boodschappen hebben een steeds groter bereik. Ongefundeerde meningen, nepnieuws en percepties leiden al snel tot 'group think'. In combinatie met bovenstaande punten waarschuwen experts voor zogenaamde 'vlam in de pan' situaties (maatschappelijke onrust).
- Multi problematiek. Er is een toenemende behoefte en noodzaak aan integraal (samen)werken en regie in de keten voor veiligheids- en zorgvraagstukken. Bijvoorbeeld bij zogenaamde Multi Probleem Gezinnen. Ook in verband met de balans tussen privacy (van een cliënt) en veiligheid (van de omgeving).
- Het aantal verwarde en overspannen personen neemt toe. Verwarde personen blijven langer thuis wonen als gevolg van bezuinigingen binnen de GGZ. Sommige kunnen gevaarlijk zijn voor zichzelf of hun omgeving.
- Toenemende sociaal-culturele spanningen. Als gevolg van ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, hebben we te maken met een toenemend aantal Oost Europese arbeidsmigranten (internationalisering). Eén van de meest opvallende bevolkingsontwikkelingen van de afgelopen jaren is de sterke toename van de (asiel) immigratie. Hierdoor ontstaat een mix van verschillende culturen (etnische diversiteit).
- Deze spanningen kunnen leiden tot een groeiende polarisatie tussen 'oorspronkelijke bewoners' en nieuwkomers (migranten). Veranderingen in het politieke debat (feiten doen er lang niet altijd toe of worden eenzijdig belicht) dragen daar niet aan bij. De nuance verdwijnt en goed nieuws wordt minder vaak belicht.

Prioriteit in het integraal veiligheidsbeleid

- Overlast en maatschappelijke onrust is als prioriteit opgenomen in het Regionaal Beleidsplan 2016-2018.
- Lisse heeft veiligheid en zorg benoemd als prioriteit.

3.7 Brandveiligheid

Beschrijving

De regionale brandweer Hollands Midden doet veel meer dan alleen branden blussen. Voorlichting en advies over brandveiligheid, rampenbestrijding, het redden van mensen en dieren, hulpverlening bij ongevallen met gevaarlijke stoffen. Ook dat zijn taken van de brandweer. Daarnaast houden zij zich bezig met crisisbeheersing en risicobeheersing.

Absolute cijfers

- In de drie gemeenten vonden in 2017 verschillende brandincidenten met gewonden en reddingen plaats. Hoeveel gewonden en reddingen weten we niet omdat de brandweer de cijfers niet *per gemeente* in haar rapportages opneemt. De concernstaf van brandweer Hollands Midden geeft aan dat deze mogelijkheid wordt meegenomen in de doorontwikkeling van de verantwoordingsinformatie over de operationele prestaties. Er vielen overigens 0 dodelijke slachtoffers in 2017 in Hillegom, Lisse en Teylingen.
- Vanwege het ontbreken van cijfers kunnen we geen relatieve cijfers berekenen.

	Hillegom	Lisse	Teylingen	Gemiddelde Duin- en Bollenstreek	Gemiddelde Veiligheidsregio Hollands Midden
Brand	35	36	50	49	453
Doden bij brand	0	0	0	0	0
Gewonden bij brand	-	-	-	-	74
Reddingen bij brand	-	-	-	-	449
Ongevallen	94	84	151	129	1183

Figuur 20: absolute cijfers brandveiligheid. Bron: rapportage Operationele Presentatie Indicatoren 2017 brandweer veiligheidsregio Hollands Midden.

Opkomsttijden

- Een onderdeel van het veiligheidsbeeld zijn de opkomsttijden. Deze zeggen iets over hoe snel bewoners in een levensbedreigende situatie geholpen worden. Zodra de (brand)veiligheidscijfers op lokaal niveau beschikbaar worden is het goed om de opkomstcijfers daarnaast te leggen.

Trends over de afgelopen vier jaar

- We kunnen nog geen trendgrafieken maken vanwege het ontbreken van cijfers op lokaal niveau.

Veiligheidsbeleving

- In Hillegom en Lisse maakt 33% zich wel eens zorgen over de brandveiligheid. Dat is een derde van de bevolking. In Teylingen is dit niet gemeten.

Trends en ontwikkelingen komende jaren

- Vergrijzing; met name in de kleinere gemeenten zoals Hillegom, Lisse en Teylingen. Daardoor een groter wordende kwetsbare groep ouderen die langer thuis blijven wonen (in soms een relatief oude woning) met verouderde elektra. Dit vergroot de kans op brand.
- Inwoners die het tevens sociaal economisch minder hebben kunnen zich minder gemakkelijk een brandveilige woning permitteren of preventiemiddelen aanschaffen (brand- en CO melder, brandblusser of -deken). Dat geldt niet alleen voor ouderen.
- Daarnaast zijn ouderen een kwetsbare groep omdat zij minder zelfredzaam zijn. Dit kan tot uitdrukking komen in ouderenmishandeling of (digitale) oplichting. Maar ook jezelf tijdig in veiligheid kunnen brengen bij brand.
- Dementie/verwardheid in combinatie met individualisering leidt tot een afname van zicht op noodzakelijke hulp aan deze kwetsbare groep.
- Ook de trend dat we steeds meer en vaker moderne apparatuur 24 uur in het stopcontact hebben zitten (telefoonladers, iPad, computers, etc.) vergroot de kans op brand.

Prioriteit in het integraal veiligheidsbeleid

- Brandveiligheid is geen aparte categorie binnen het Regionaal Veiligheidsbeleid. De brandweer agendeert haar eigen Korpsbeleidsplan. Daarin wordt de strategie beschreven van brandweer Hollands Midden om de brandveiligheid komende jaren op peil te houden.
- Lokaal is brandveiligheid niet als prioriteit benoemd in Hillegom, Lisse en Teylingen.

3.8 Ambulancezorg

Beschrijving

De Regionale Ambulancevoorziening (RAV) Hollands Midden verzorgt de ambulancevoorziening in de regio, waaronder Hillegom, Lisse en Teylingen. De inzet begint bij een 112 melding, het plannen van de rit en eindigt bij een goede overdracht aan (huis)arts of specialist. A1 ritten hebben de hoogste urgentie. Hier is mogelijk sprake van een levensbedreigende situatie. De ambulance rijdt met zwaailicht en sirene naar het incident.

Absolute cijfers

- In Hillegom, Lisse en Teylingen kregen in 2017 respectievelijk 14, 20 en 28 inwoners een hartstilstand. De eerste 6 minuten na een hartstilstand zijn van levensbelang (Hartstichting).
- Ondanks de directe inzet van ambulances en inschakelen van First Responders bij een reanimatiemelding, is het voor hulpverleners niet altijd mogelijk binnen deze cruciale minuten bij het slachtoffer aanwezig te zijn. Om de kans op overleving bij een hartstilstand te vergroten kunnen burgers een grote rol spelen. In Hillegom en Lisse is daarom het project burgerhulpverlening van start gegaan.

Met dit project worden, naast gebruikelijke hulpverleners, burgers opgeroepen om naar het slachtoffer te gaan en onmiddellijk reanimatie te starten. Dit heeft een grote meerwaarde. Na een hartstilstand neemt elke minuut waarin geen hulp wordt verleend de overlevingskans van het slachtoffer af met tien procent². Van slachtoffers die een hartstilstand krijgen en worden gereanimeerd (met een AED) ligt de overlevingskans over het algemeen tussen de 50 en 70%³.

Alle drie gemeenten hebben volgens de Regionale Ambulance Voorziening (RAV) *aandachtsgebieden* waar burgerhulpverlening een grotere rol kan spelen. Hier wordt de 6-minuten norm niet gehaald.

	Hillegom	Lisse	Teylingen	Gemiddelde Duin- en Bollenstreek	Gemiddelde Veiligheidsregio Hollands Midden
Reanimaties (RAV)	14	20	28	-	-
Reanimaties door burgers	9	17	3	-	-

Figuur 21: absolute cijfers acute zorg. Bron: Jaarverslag 2017 RAV Veiligheidsregio Hollands Midden

Opkomsttijden

- In de ambulancezorg bestaat de wettelijke norm van 95% van de A1 (spoed)ritten die binnen 15 minuten op locatie moeten zijn. Daar wordt de RAV voor gefinancierd en op afgerekend. Per gemeente zitten verschillen in de prestaties. De RAV zal nooit overal de 95% bereiken.

	2016	2015	2014
Hillegom	87,4%	87,3%	82,9%
Lisse	93%	92,7%	90,8%
Teylingen	96,8%	97,0%	96,2%
Veiligheidsregio Hollands Midden	94,4%	94,2%	93,5%

Figuur 22: Overzicht aanrijtijd percentage (spoed)ritten binnen 15 minuten. Bron: Jaarverslag RAV Hollands Midden 2016

² Regionale Ambulance Voorziening (RAV) Hollands Midden, Advies Burgerhulpverlening Gemeente Teylingen, september, 2016

³ 112BHV. Cijfers geraadpleegd via www.112bhv.nl/reanimeren-redt-levens/

- Teylingen scoort bovengemiddeld in de regio wat betreft het percentage aanrijtijden dat de norm haalt.
- De RAV verbeterde haar prestaties over de afgelopen jaren in alle drie gemeenten.
- Hillegom en Lisse scoren net onder het gemiddelde in de regio maar maken gebruik van burgerhulpverleners. Dit blijkt van grote meerwaarde. Hiermee wordt de tijd tussen een levensbedreigend incident en het arriveren van de professionele hulpverlening effectief overbrugt.
- De *aanrijtijd* is de tijd tussen vertrek van de ambulance en aankomst bij de patiënt. De *responstijd* start bij het binnenkomen van de melding op de zorgmeldkamer en geeft daarom een reëlere tijdspanne. Deze gegevens zijn niet beschikbaar.

Trends en ontwikkelingen komende jaren

- Het zorglandschap verandert. De afgelopen jaren heeft de gezondheidszorg te maken gehad met een structureel tekort aan gespecialiseerde verpleegkundigen. Dit heeft zijn weerslag op de prestaties die de Regionale Ambulance Voorziening kan leveren (aanrijtijden). Al sinds enkele jaren neemt de vraag om ambulancezorg steeds maar toe. Daarbij wordt de zorg complexer: mensen worden eerder ontslagen uit het ziekenhuis en blijven langer zelfstandig thuis wonen. Dat heeft gevolgen voor de ambulancezorg.

Prioriteit in het integraal veiligheidsbeleid

- Ambulancezorg is geen aparte categorie binnen het Regionaal Veiligheidsbeleid. De Regionale Ambulance Voorziening (RAV) Hollands Midden agendeert haar eigen jaarplan. Daarin wordt de strategie beschreven van de RAV om de Ambulancezorg komende jaren op pijl te houden.
- Lokaal is Ambulancezorg niet als prioriteit benoemd in Hillegom, Lisse en Teylingen.

3.9 Grote evenementen en paniek in menigten

Elke vier jaar maakt de Veiligheidsregio Hollands Midden, volgens de Wet op de Veiligheidsregio's, een regionaal risicoprofiel. Het risicoprofiel geeft inzicht in de risico's en dreigingen in regio Hollands Midden. Op basis van dit inzicht kan het veiligheidsbestuur strategisch beleid voeren om de aanwezige risico's te beperken en om de crisisorganisatie op specifieke risico's voor te bereiden. We lichten drie crisistypen uit, vanwege kenmerken van, of relevantie voor de drie gemeenten: evenementen, overstromingen en cybercrime.

Beschrijving

Tijdens grote evenementen, zoals het Castlefest en de bloemencorso, kunnen zich ernstige incidenten voordoen. Drie hoofdfactoren vormen de basis voor de risico's: veel aanwezigen op een beperkt grondoppervlak, de aanwezigen hebben beperkte bewegingsruimte en er is de mogelijkheid van een trigger-incident (zoals een terroristische aanslag). Een trigger-incident kan een vluchtreactie en 'paniek in menigten' veroorzaken. Of een evenement risicovol is, is afhankelijk van de samenhang van het activiteitenprofiel, ruimtelijk profiel en publieksprofiel. Gemeenten, Veiligheidsregio en operationele diensten zetten flink in op de planvorming, preparatie en coördinatie van risicovolle evenementen.

Vanwege de waarschijnlijkheid en mogelijke impact van een incident bij een van de grote evenementen, bijvoorbeeld bij de bloemencorso in combinatie met bezoekers van de Keukenhof, blijven de openbare orde risico's en incidentscenario's, ook komende jaren de aandacht vragen van gemeenten en veiligheidspartners.

Duiding van cijfers

Er zijn geen cijfers beschikbaar.

Veiligheidsbeleving

In Lisse acht de bevolking de kans op problemen bij extreem weer, overstromingen, druk bezochte evenementen en uitval van nutsvoorzieningen het grootst (hier zijn geen specifieke cijfers van beschikbaar). Inwoners van Hillegom en Teylingen noemen evenementen niet als zorg.

3.10 Extreem weer en overstromingen

Beschrijving

Verandering van het klimaat, stijging van de zeespiegel en bodemdaling stellen nieuwe eisen aan de waterhuishouding in het gebied van Hollands Midden. Het watersysteem is kwetsbaar doordat het afhankelijk is van technische maatregelen en weinig rekening houdt met de veranderende natuurlijke omstandigheden. Vanwege een hoge inwonerdichtheid én de veelal lage ligging van de regio, tussen de kust en rivieren, vormen de overstromingsrisico's een groot risico voor de regio.

Naast de grote Dijkringen 14 en 15 zijn er ook veel regionale keringen. De faalkans voor een regionale kering is groter dan bij de Dijkringen. De gevolgen van falen van regionale keringen bestrijken echter een kleiner gebied. Bij een overstroming van de regionale keringen is de lokale impact voor bijvoorbeeld Lisse catastrofaal vanwege de overstromingsdiepte 2.0 – 5.0 meter. Voor Hillegom, Lisse en Teylingen is het van belang om nauw met de veiligheidsregio op te (blijven) trekken rond dit crisistype om de waarschijnlijkheid en impact zo veel mogelijk te beperken.

Duiding van cijfers

Er zijn geen cijfers beschikbaar.

Veiligheidsbeleving

Inwoners van Hillegom achten de kans op problemen bij uitval van nutsvoorzieningen, bijvoorbeeld door slecht weer of een overstroming, het grootst (26%). In Lisse acht de bevolking de kans op problemen bij extreem weer, overstromingen, druk bezochte evenementen en uitval van nutsvoorzieningen het grootst.

Prioriteit in het integraal veiligheidsbeleid

- Extreem weer en overstromingen zijn benoemd als ernstig risico door de Veiligheidsregio Hollands Midden, in het regionaal veiligheidsprofiel.
- Lokaal zijn 'extreem weer' en 'overstromingen' niet als prioriteit benoemd in Hillegom, Lisse en Teylingen.

3.11 Cybercrime

Beschrijving

Cybercrime is criminaliteit met ICT als middel én doelwit. Inwoners hoeven geen computer of internetaansluiting te hebben om er slachtoffer van te worden. Zo bevatten de meeste telefoons en bankpassen computerchips, die gemanipuleerd kunnen worden door cybercriminelen. Maar ook bedrijfssystemen, moderne auto's en chipkaarten zijn vatbaar voor cybercrime.

Denk aan 'kleine' incidenten zoals het hacken van een Twitter account, DDoS-aanvallen, of phishing mails. Of ernstiger risico's, zoals uitval van (data)communicatie, moedwillig platleggen van (computer)systemen, identiteitsfraude, stelen van banktegoeden of uitlekken van gevoelige informatie.

Cybercrime beperkt zich niet tot gemeentegrenzen, maar heeft een internationaal karakter. De Veiligheidsregio Hollands Midden heeft cybercrime opgenomen in het regionaal risicoprofiel en beschouwt het risico op cyber incidenten als waarschijnlijk en de potentiële impact als aanzienlijk/ernstig. Het belang en de beschikbaarheid van informatie nemen toe. Tegelijkertijd neemt ook de kwetsbaarheid toe door de grotere afhankelijkheid van deze systemen in crisissituaties.

De Veiligheidsregio volgt de ontwikkelingen daarom op de voet. 'Cyber' is echter nog onontgonnen terrein voor de veiligheidsregio's. Het kan als vraagstuk spelen voor individuele inwoners en ondernemers, maar ook voor de gemeentelijke organisatie, de veiligheidsketen en de regionale crisisbeheersing.

Ook de politie waarschuwt en noemt het fenomeen inmiddels 'de fietsendiefstal van de toekomst'. Burger en bedrijven gaan hier naar verwachting steeds meer last van krijgen, omdat ontwikkelingen op het gebied van Cybercriminaliteit sneller gaan dan Cyber security. Bovendien heeft de politie 'last' van een beperkende factor in de opsporing: er bestaan (vooralsnog) verschillende juridische beperkingen om digitaal onderzoek te doen.

De vijf belangrijkste bedreigingen voor de lokale informatievoorziening van gemeenten die gesignaleerd worden:

- Mensen maken fouten;
- Gemeenten zijn, net als alle organisaties, kwetsbaar;
- Dreigingen liggen ook (vlak) buiten de eigen organisatie;
- De waan van de dag bepaalt de agenda;
- We weten niet wat we niet weten.

Bron: Dreigingsbeeld informatiebeveiliging Nederlandse gemeenten 2018

Duiding van cijfers

Er zijn geen cijfers beschikbaar.

Veiligheidsbeleving

In Lisse acht de bevolking de kans op problemen bij extreem weer, overstromingen, druk bezochte evenementen en uitval van nutsvoorzieningen het grootst. De laatste kan zowel gebeuren door een overstroming als door een Cyber aanval. In Hillegom en Teylingen wordt 'Cyber' niet genoemd.

Prioriteit in het integraal veiligheidsbeleid

- De Veiligheidsregio Hollands Midden heeft ICT en uitval nutsvoorzieningen benoemd als aanzienlijk risico in het regionaal veiligheidsprofiel.
- Lokaal is 'cyber' niet als prioriteit benoemd in Hillegom, Lisse en Teylingen.

3.12 Conclusies en aanbevelingen

De vraag die we in dit hoofdstuk beantwoorden: Wat wordt de inhoudelijk strategische opgave in Hillegom, Lisse en Teylingen? Deze opgave bestaat uit de thema's die *vandaag* de aandacht vragen en thema's die naar verwachting *morgen* de aandacht zullen vragen.

De voornaamste trends en ontwikkelingen zijn de volgende:

- Toenemend aantal onzichtbare en complexere vormen van criminaliteit
- Technologie en (verdere) digitalisering
- Veranderende maatschappelijke context: verharding en toegenomen complexiteit
- Vergrijzing en zorgen over brandveiligheid
- Grotere vraag en onder druk staande capaciteit
- Klimaatverandering en overstromingen

De voornaamste thema's:

1. *High Impact Crimes (HIC)*

Het aantal geregistreerde misdrijven in Hillegom, Lisse en Teylingen neemt af. De veiligheidsbeleving (algemeen) volgt deze trend nog niet. Geweld (mishandeling, bedreiging, huiselijk geweld, overvallen, etc.) komt ondergemiddeld voor in de drie gemeenten. Ook inwoners maken zich weinig druk over geweld. Aandachtspunt is huiselijk geweld. Dit cijfer vormt 1/3 van het totaal aantal meldingen en experts vermoeden dat het werkelijke aantal hoger ligt. Inbraken kwamen in 2017 in Hillegom bovengemiddeld voor, maar had te maken met een sterke piek in de gehele Duin- en Bollenstreek. Onduidelijk is waar die piek vandaan komt. Inwoners maken zich hierover zorgen.

Aanbeveling:

HIC-zaken gezien de dalende trend en gunstige cijfers opnemen in de beheerportefeuille.

- a. Investeer in het zichtbaar maken van huiselijk geweld, door middel van het versterken van de signaalfunctie.
- b. Achterhaal waar de diefstal/inbraakgolf in de Duin- en Bollenstreek vandaan kwam, mede gezien de onveiligheidsgevoelens.
- c. Splits in overleg met de politie het inbraakcijfer uit in 'inbraak' en 'insluiping'.

2. *Jeugdoverlast en -criminaliteit*

Hillegom scoort naar inwoneraantal bovengemiddeld in zowel de streek, als in het District en binnen de Eenheid. Dit blijkt mede te komen vanwege een piek in 2016 en 2017. Die piek is aan het afnemen. De ingezette beleidslijn (aanpak Jeugd Hillegom) lijkt zijn vruchten af te werpen. Dit thema heeft echter invloed op de veiligheidsbeleving in alle drie gemeenten. Inwoners ervaren overlast. Verschillende trends hebben invloed op de jeugdoverlast en -criminaliteit, waaronder een toenemend drugsgebruik in de Duin- en Bollenstreek, invloed van social media en multi probleemgezinnen.

Aanbeveling:

Jeugdoverlast en -criminaliteit voorlopig als prioriteit behouden in Hillegom en Lisse gezien de objectieve cijfers en veiligheidsbeleving.

- a. In Teylingen actief aandacht houden voor dit thema gelet op de trends en ontwikkelingen.

3. *Ondermijnende criminaliteit*

Georganiseerde en ondermijnende criminaliteit vindt ook in Hillegom, Lisse en Teylingen plaats. Concreet cijfermateriaal is niet beschikbaar. Volgens de experts neemt komende jaren het aantal 'onzichtbare' en complexe misdrijven toe (landelijke trend), mede vanwege enkele specifieke *risicofactoren* in Hillegom, Lisse en Teylingen. Ondermijning is minder zichtbaar en voelbaar maar heeft een grote impact op bewoners, ondernemers en openbaar bestuur. Vanwege de verwachte toename en impact zal dit thema komende jaren absoluut de aandacht vragen.

Aanbeveling:

Ondermijning als prioriteit opnemen in Hillegom en Teylingen (Lisse heeft ondermijning al benoemd als prioriteit).

4. *Overlast en maatschappelijke onrust*

Naar inwoneraantal scoren zowel Lisse als Teylingen bovengemiddeld in de Duin- en Bollenstreek. In alle drie gemeenten wordt sociale overlast ervaren. Vanwege individualisering en een toename van verwarde personen, woonoverlast, verharding van de maatschappij (eigen rechter spelen) en polarisatie en radicalisering (landelijke trends) zal dit thema komende jaren de aandacht absoluut de aandacht vragen.

Aanbeveling:

Overlast en maatschappelijke onrust als prioriteit opnemen in Lisse en Teylingen.

- a. In Hillegom nader onderzoeken waar de stijgende trend mee verband houdt en of er wellicht sprake is van een overlap met jeugdoverlast- en criminaliteit.
- b. In alle drie gemeenten dit thema monitoren en uitsplitsen in subcategorieën.

5. *Brandveiligheid*

In Hillegom en Lisse maakt 33% zich wel eens zorgen over de brandveiligheid. Dat is een derde van de bevolking. In Teylingen is dit niet gemeten. Objectieve cijfers van branden, slachtoffers en reddingen worden (nog) niet op gemeenteniveau gerapporteerd. Experts houden rekening met een (flinke) toename aan incidenten, vanwege de vergrijzing. Het is moeilijk bij kwetsbare groepen 'achter de voordeur' te komen.

Aanbeveling:

Brandveiligheid voorsnog opnemen in de beheerportefeuille.

- a. In overleg met de regionale brandweer de rapportages ook op lokaal niveau presenteren, zodat ontwikkelingen gemonitord kunnen worden.
- b. Onderzoeken hoe brandveiligheid en bewustzijn onderwerp van gesprek kan worden bij kwetsbare groepen.
- c. Extra aandacht besteden aan communicatie met inwoners, gezien de veiligheidsbeleving.

6. *Ambulancezorg*

In Hillegom, Lisse en Teylingen kregen in 2017 meerdere inwoners een hartstilstand. Teylingen scoort goed wat betreft aanrijtijden (onder de regionale norm van 15 minuten). Hillegom en Lisse scoren boven die norm maar maken tevens gebruik van burgerhulpverleners. Dit blijkt van grote meerwaarde. Sinds enkele jaren neemt de vraag om ambulancezorg toe en wordt de zorg complexer. Dat heeft gevolgen voor de ambulancezorg.

Aanbeveling:

Ambulancezorg voorsnog opnemen in de beheerportefeuille.

- a. Investeren in burgerhulpverlening.
- b. In overleg met de Regionale Ambulancevoorziening in toekomstige rapportages uitgaan van 'responstijden' in plaats van 'aanrijtijden' zodat gerekend wordt met de werkelijke tijd voordat professionele hulp bij een slachtoffer is.

7. *Grote evenementen en paniek in menigten*

Vanwege de waarschijnlijkheid en impact van een incident tijdens een groot evenement, vragen de openbare orde risico's en incidentscenario's de aandacht van de Veiligheidsregio, operationele partners en de gemeenten. Inwoners van Lisse maken zich zorgen over druk bezochte evenementen (in Teylingen en Hillegom niet gemeten).

Aanbeveling:

Grote evenementen in de beheerportefeuille opnemen.

- a. Borg de inzet, expertise en benodigde capaciteit in de keten.
- b. Extra aandacht te besteden aan communicatie met omwonenden, gezien de veiligheidsbeleving.

8. *Extreem weer en overstromingen*

Bij een overstroming van de regionale keringen is de lokale impact catastrofaal vanwege de overstromingsdiepte 2.0 – 5.0 meter. Alhoewel de waarschijnlijkheid hiervan zeer klein is blijft het volgens de experts komende jaren de aandacht vragen vanwege de klimaatverandering en kans op extreem weer. Inwoners van Hillegom en Lisse maken zich zorgen over het risico van overstroming en mogelijke uitval van nutsvoorzieningen (in Teylingen niet gemeten).

Aanbeveling:

Extreem weer en overstromingen vooralsnog in de beheerportefeuille opnemen.

- a. Monitor de ontwikkelingen en investeer in de regionale samenwerking.
- b. Besteed extra aandacht aan communicatie met inwoners, gezien de veiligheidsbeleving.

9. *Cybercrime*

Cybercrime is criminaliteit met ICT als middel én doelwit. De politie noemt het fenomeen inmiddels 'de fietsendiefstal van de toekomst'. Cybercrime heeft potentieel een enorme impact. Er zijn geen (lokale) cijfers bekend. Inwoners van Hillegom en Lisse maken zich zorgen over het risico van mogelijke uitval van nutsvoorzieningen (in Teylingen niet gemeten).

Aanbeveling:

Cybercrime als prioriteit opnemen.

- a. Draag zorg voor een optimale informatiehuishouding en -beveiliging binnen de HLTorganisatie.
- b. Investeren in het trainen van de medewerkers en bestuurders om alerter te zijn op cyberdreigingen.
- c. Maak gebruik van bestaande en aangeboden kennis, zoals deze bij studenten aanwezig is.

4. Hoe kunnen we anticiperen op de inhoudelijk strategische opgave?

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beantwoorden we de vraag: *Hoe kunnen we op deze opgave anticiperen?*

Zoals genoemd in de inleiding van dit rapport: De wereld om ons heen verandert razendsnel en wordt steeds complexer. Overheden, overheidsdiensten en maatschappelijke organisaties zijn meer dan ooit van elkaar afhankelijk voor het bewaken van de openbare orde en veiligheid. Op lokaal niveau worden er in Hillegom, Lisse en Teylingen mooie resultaten behaald. Echter, de focus ligt voornamelijk op het hier en nu en bestaat bestuurlijk de wens om de strategische component binnen het veiligheidsbeleid verder te versterken en meer aan de voorkant te komen van problematiek. Zo kan beter worden ingespeeld op de uitdagingen van morgen en de veranderende (behoefte van de) samenleving.

Wat is hier een effectief antwoord op? Wat zijn de randvoorwaarden voor een effectieve aanpak? En hoe kunnen we meer aan de voorkant komen van problematiek?

Samen met partners

Voor deze procesmatige vraag hebben we, naast documentanalyse en onderzoek naar best practices, een integrale veiligheidssessie georganiseerd. Samen met de interne en externe ketenpartners hebben we in verschillende rondes (door)gesproken over wat er komende jaren op ons af komt en hoe we daar als keten op kunnen anticiperen.

4.2 (Integrale) visie

Een heldere visie is van essentieel belang voor een effectief veiligheidsbeleid. Dit werd veelvuldig opgemerkt tijdens de interviews. Het geeft een kader, een moreel kompas en een koers. Tevens helpt het de verwachtingen te managen. Met name wanneer thema's meer en meer met elkaar verweven zijn en wanneer samenwerking niet alleen binnen de eigen organisatie nodig is maar ook tussen organisaties, met burgers, ondernemers, binnen regionale samenwerkingsverbanden en/of intergemeentelijk.

Bouwstenen

Hieronder volgen enkele bouwstenen, zoals voortgekomen uit de verkenning, voor een (herijkte) integrale visie.

4.2.1 Definiëren van een effectief veiligheidsbeleid

'Wat is een effectief veiligheidsbeleid?' Het viel ons tijdens de verkenning op dat deze vraag vaak moeilijk beantwoord kon worden, terwijl hier wel behoefte aan is. Het geeft namelijk impliciet antwoord op de vraag: 'Wanneer doen we het goed?'

De verkenning leverde een 10-tal elementen op die zowel ambtelijk als bestuurlijk succesfactoren⁴ blijken:

1. Proactiviteit
Zorgen dat ontwikkelingen ons niet 'overkomen', maar dat we actief inspelen op trends en ontwikkelingen die relevant zijn voor Hillegom, Lisse en Teylingen. Met een 'blik naar buiten', bijvoorbeeld door het herkennen en toepassen van 'best practices'.
2. Inhoudelijke focus
Beleidsthema's bewust kiezen en herijken op basis van periodieke integrale risicoanalyses gericht op wat het meest belangrijk en urgent is en individuele en maatschappelijke impact heeft op de lokale bevolking. Daarmee accepteren dat andere thema's niet of minder snel worden opgepakt.
3. Resultaatgericht
Beoogde doelstellingen en effecten zo SMART mogelijk stellen.
4. Maatwerk
Beleid nauw afstemmen op de lokale situatie. Op basis van kennis over de lokale situatie moet keer op keer bekeken worden welke uitdagingen zich voordoen en welke aanpak ter plaatse het meest kansrijk is.
5. Herkennen van verwevenheid
Beleid integraal maken wanneer de problematiek daarom vraagt. We moeten nadrukkelijker en eerder de vraag stellen of en zo ja welke samenhang het veiligheidsprobleem heeft met andere thema's en welke ketenpartners daarbij een bijdrage kunnen leveren – de integrale aanpak.
6. Slagvaardigheid
Het beleid stelt de gemeente en haar ketenpartners in staat slagvaardig te zijn. Dat is gezien de hoge mate van complexiteit die veel veiligheidsproblemen kennen, de verwevenheid en de vele betrokken instanties en organisaties vaak niet eenvoudig. Belangrijk in dit verband is een goede verdeling van taken. Hierbij is een duidelijke aanwijzing van de regiefunctie een succesfactor.
7. Uitvoerbaarheid
Het beleid is uitvoerbaar. Dat wil zeggen, dat als we bijvoorbeeld medewerkers aan het loket of ondernemers willen stimuleren signalen van ondermijnende criminaliteit te melden, we er ook – aan de voorkant - voor moeten zorgen dat we voldoende capaciteit hebben georganiseerd om daadwerkelijk iets met die signalen te doen. Anders leidt dat alleen maar tot teleurstelling.
8. Participatie
Het betrekken van inwoners, ondernemers en ketenpartners bij het ontwikkelen en uitvoeren van beleid, bij het benoemen van de gewenste effecten en hoe daar te komen. In verband met de effectiviteit van het beleid is het zaak om belanghebbenden in het beleidsproces te laten participeren. Het draagvlak voor het beleid wordt dan gemaximeerd.

⁴ Onze bevindingen worden voor een belangrijk deel onderbouwd door een onderzoek van Castenmiller en Essers (2000) naar de betekenis van 'effectief lokaal veiligheidsbeleid', op basis van meerjarige metingen door SGBO, het toenmalig onderzoeks- en adviesbureau van de VNG.

9. Monitoren en verantwoorden

Inzicht hebben in de effectiviteit van beleid en effecten kunnen uitleggen, met als kanttekening dat de relatie tussen beleid en het effect van dat beleid niet altijd een op een vast te stellen is, omdat hier meerdere factoren op van invloed kunnen zijn. Bovendien worden bepaalde inspanningen soms pas jaren later zichtbaar. Investeren aan de voorkant betekent accepteren dat resultaten soms enige tijd op zich laten wachten.

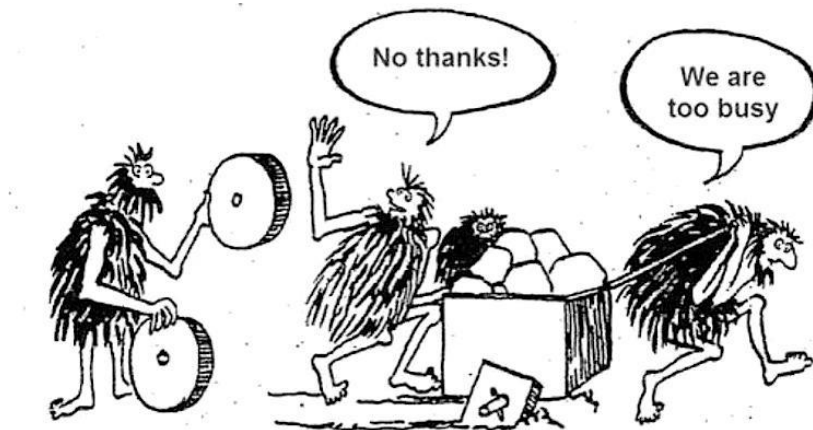
10. Risicocommunicatie

We informeren onze inwoners en ondernemers adequaat over risico's zodat zij zelf in staat zijn verstandige beslissingen te nemen over veiligheid.

4.2.2 Inhoudelijke focus

Voor veel medewerkers is *inhoudelijke focus* (waar liggen onze prioriteiten?) een utopie, omdat in praktijk alle onderwerpen even belangrijk zijn. Het begrip 'prioriteit' blijkt een relatief begrip te zijn en medewerkers van gemeente en ketenpartners hebben het gevoel dat zij vele verschillende ballen in de lucht moeten houden en daarom 'alles maar een beetje' kunnen doen, in plaats van een bepaald aantal zaken goed. De capaciteit is beperkt, ook bij de ketenpartners en dat dwingt tot keuzes.

"We willen graag meer naar de voorkant van problematiek en proactief zijn in plaats van reactief, maar komen er niet aan toe", is een veelgehoorde uitspraak.

Afbeelding 2: Cartoon "Too busy". Bron: twitter.com

Dit komt volgens velen mede vanwege het enthousiasme van bestuurders en raadsleden die geneigd zijn om incidentgericht te reageren op ontwikkelingen. Dat er bijvoorbeeld vanwege een enkel incident met een babbeltruc inzet moet komen om dit te voorkomen. Op zich niks mis mee, alleen worden de consequenties van een dergelijke beslissing niet altijd doorgeredeneerd. Wat kan daardoor bijvoorbeeld niet op korte termijn gebeuren? Hoe erg is dat? Zodat bewust de afweging gemaakt kan worden welke prioriteit voorrang heeft.

Ook de operationele diensten merken op dat zij de jaarlijkse 'prioriteiten' een mooi streven vinden, maar uiteindelijk ingehaald worden door de 'waan van de dag'. Daardoor is het lastig om te investeren in complexere en langer durende (samenwerkings)projecten. We kunnen meer kwaliteit leveren en proactiever worden, als we inhoudelijk keuzes durven maken. Bestuurders van de drie gemeenten geven aan *kwaliteit* te prefereren boven *kwantiteit*.

Investeren in een gedeeld beeld van onze inhoudelijke opgave (hoofdstuk 2), werpt zijn vruchten af. Zo wordt het gemakkelijker om het bevoegd gezag en politici te adviseren welke thema's prioriteit te geven en 'koersvast' te blijven. De term 'prioriteit' krijgt op die manier in de ketensamenwerking een andere betekenis.

Uiteraard moet er ruimte blijven voor dagelijkse onvoorziene en *urgente* gebeurtenissen die bestuurlijk de aandacht vragen. Omdat deze gebeurtenissen kunnen botsen met het streven om 'koersvast' te blijven ten aanzien van gezamenlijk vastgestelde *belangrijke* projecten, bedacht de politiechef van district Alphen aan den Rijn – Gouda een model om hiermee om te gaan.

Ziekenhuismodel

Een knelpunt bij het aanbrengen van inhoudelijk focus om te voorkomen dat medewerkers 'alles een beetje doen' zijn dagelijkse incidenten die de aandacht vragen. We willen adequaat reageren op (maatschappelijke) incidenten en tegelijkertijd focussen op eerder geprioriteerde thema's.

Dit dilemma speelde ook bij de politie. De politiechef heeft daarom in zijn organisatie het 'Ziekenhuismodel' geïntroduceerd. De 'EHBO-unit' bestaat uit medewerkers die vrijgemaakt zijn om dagelijkse incidenten te signaleren en op te pakken. De medewerkers van de 'Intensive Care unit' kunnen zich daardoor focussen op integrale (samenwerkings)projecten. De 'specialisten' fungeren als experts tussen de EHBO-unit en Intensive Care.

Zo worden verschillende typen medewerkers optimaal in hun kracht gezet en niet continu afgeleid of weggetrokken vanwege de veelvoud aan verschillende incidenten, projecten en politiek-bestuurlijke vraagstukken.

Deze wijze van (interne) samenwerking bij de politie zou wellicht van toepassing kunnen zijn binnen de gemeentelijke organisatie en ketensamenwerking, zodat de 'projectmanagers' zich kunnen blijven focussen op de samenwerking binnen een geprioriteerd thema.

Het is goed om te investeren in een gedeeld beeld van onze inhoudelijke opgave in Hillegom, Lisse en Teylingen en daar een duidelijke focus in aan te brengen. Hierbij is het goed om een realistische kijk op veiligheid te hanteren.

Een klein jaar lang is aan Nederlandse burgers hun mening gevraagd over de omgang met risico's en incidenten. Burgers blijken een *nuchtere en rationele basishouding* te hebben tegenover risico's die zij vrijwillig of onvrijwillig lopen. Maar dat rationele vermogen moet wel aangesproken worden. Want de risicoperceptie van burgers verandert vlak na een incident; de eenzijdige actuele kennis die men heeft over het incident en de aard van het incident doet de roep om veiligheid tijdelijk stijgen. Welke mening men heeft ten aanzien van het risicobeleid en incidenten heeft bovendien sterk te maken met de kennis die men heeft op dat gebied. Deze kennis biedt perspectief om communicatie te benutten als strategisch instrument.

Met het formuleren van een visie op 'veiligheid', wordt de vraag opportuun hoe effectief sturing te geven aan de samenwerking om die visie in praktijk te brengen.

4.3 Sturing op een effectieve ketensamenwerking

De complexiteit en verwevenheid maakt dat meerdere partnerorganisaties een stukje eigenaarschap hebben in de veiligheidsketen. Daarbij kunnen belangen botsen. Denk aan een zorgpartner die de privacy van een zorgcliënt wil beschermen. En een veiligheidspartner die de omgeving van die zorgcliënt wil beschermen. Beide belangen zijn belangrijk. Hoe managen we onze ketensamenwerking en zijn we slagvaardig?

Om een effectief veiligheidsbeleid samen met de ketenpartners te kunnen voeren is structurele sturing op een effectieve ketensamenwerking een voorwaarde. Tijdens de verkenning merkten we op dat dat in de dagelijkse praktijk geen vanzelfsprekendheid is. Voor de een is informatie-uitwisseling bijvoorbeeld gebaseerd op vertrouwen. Voor de ander is de letter van de wet (of een convenant) leidend. Weer anderen geven aan dat het gaat om de geest van de wet (of het convenant). Hetzelfde geldt wat betreft sturing en regie. Voor de een krijgt sturing en regie vorm door experts bij elkaar te zetten en bestaat er geen hiërarchische sturing in een ketensamenwerking. Voor de ander is een vorm van hiërarchische aansturing altijd nodig. Hieronder volgen enkele bouwstenen voor een effectieve en efficiënte ketensamenwerking.

Vanuit de visie van de Raad voor Veiligheid (2018, p.97) is een goede ketensamenwerking gebaat bij vijf elementen:

1. een gezamenlijk doel;
Partijen hebben een gedeelde en erkende doelstelling waar ze hun eigen en gezamenlijk handelen op afstemmen.
2. gezaghebbende regie;
Een goede samenwerking vereist een regisseur die het proces overziet, verantwoordelijkheden adresseert en verbindingen in de samenwerking tot stand brengt.
3. betrouwbare partners;
Partijen zijn zich bewust van de wederzijdse afhankelijkheid van elkaars handelen en tonen zich betrouwbare partners. Ze betrekken andere partijen wanneer dat nodig is.
4. transparante informatie-uitwisseling;
Partijen bouwen voort op handelen en informatie van andere partijen en zorgen ervoor dat informatie die wordt uitgewisseld aansluit op de behoefte van de ontvangende partij, zodat die effectief kan handelen.
5. systematische evaluatie en verbetering.
Partijen zorgen ervoor hun samenwerking voortdurend te optimaliseren.

Wij voegen hier vanuit de verkenning nog 3 onderdelen aan toe:

6. Inzicht in de ketensamenwerking.
7. Benutten van de (bovenlokale) ketensamenwerking.
8. Privacy actief agenderen

Hieronder werken we vier elementen uit die nadrukkelijk naar voren kwamen tijdens de verkenning.

4.3.1 Inzicht in de ketensamenwerking

Inzicht in de lokale ketensamenwerking

Uit de integrale veiligheidssessie kwam naar voren dat binnen de keten het zicht ontbreekt op elkaars bevoegdheden, verantwoordelijkheden en wie, waar mee bezig is of bij wie je waarvoor moet zijn. Maar ook welke organisaties en samenwerkingsverbanden er überhaupt bestaan, om te betrekken en te benutten. Hierbij wordt tevens gedacht aan private partijen, met een specifieke deskundigheid. En waar welke informatie te halen is. Dit zijn echter eerste vereisten om tot een effectieve samenwerking te komen.

De keten verandert afhankelijk van het veiligheidsthema. Zo zijn binnen veiligheid-zorgtrajecten andere partners actief dan binnen lokale vraagstukken rond ondermijnende criminaliteit. Dat betekent dat de betrokken partijen, bevoegdheden en verantwoordelijkheden per thema kunnen verschillen.

De ketenpartners verwachten dat de gemeente hier initiatief toe neemt om partijen bij elkaar te brengen, processen af te stemmen en regie te nemen.

Inzicht in de bovenlokale ketensamenwerking

Op het moment dat een veiligheidsthema de gemeentegrens overschrijdt wordt samenwerking gezocht in de regio. Zo bevinden de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen zich in de Duin- en Bollenstreek, District Leiden-Bollenstreek, Veiligheidsregio Hollands Midden en de Eenheid Den Haag. Een hoop partijen en samenwerkingsverbanden spelen hierin een rol. Elk gremium kent weer meerdere partners en samenwerkingsverbanden.

Voor de medewerkers Veiligheid van de gemeenten is het een uitdaging om de besluitvormingscycli en het speelveld te overzien, alle beleidsstukken te lezen, de vele tientallen overleggen en vooroverleggen bij te wonen, input te leveren en workshops en trainingen te volgen.

Voor de gemeenten is het overzicht van belang om op de juiste momenten in de besluitvormingscycli invloed uit te kunnen oefenen, om zo meer aan de voorkant van problematiek te komen en om daarmee in de gelegenheid te zijn om lokale prioriteiten te agenderen. Dit inzicht is van belang om adequaat bestuurlijk te kunnen adviseren.

Een actueel (digitaal) overzicht waar deze gremia, afstemmings- en besluitvormingsmomenten en geagendeerde onderwerpen en contactpersonen in staan zou uitkomst kunnen bieden. Niet alleen voor de ambtenaren maar ook voor bestuurders. Zo is vlot te bepalen wat de besluitvormings- en beïnvloedingsmomenten zijn om gebruik van te maken.

We hebben een beknopt overzicht gemaakt van de voornaamste regionale gremia en samenwerkingsverbanden. U vindt deze in bijlage 2.

Een tweede uitdaging vormt de aansluiting van de verschillende beleidscycli (lokaal en regionaal). Zo worden sommige rapportages geagendeerd wanneer het gemeentelijk veiligheidsjaarplan al is vastgesteld. Een voorbeeld hiervan is de lokale gebiedsscan met de hotspot kaarten (figuur 13). Hierdoor kunnen de bevindingen van het afgelopen jaar niet meer meegenomen worden in de ambities van de gemeente van het komende jaar.

4.3.2 Gezaghebbende regie

Ketenregisseur

De verkenning wijst uit dat er structurele sturing en regie nodig is in de veiligheidsketen. Zo hebben inmiddels meerdere partners een stukje eigenaarschap in de keten. Daarbij kunnen belangen botsen. Denk aan privacy van een zorgcliënt versus veiligheidsrisico's voor de omgeving. Wat gaat voor? Hoe managen we onze ketensamenwerking? En wie neemt daartoe het initiatief als er sprake is van problematiek op het snijvlak van meerdere beleidsterreinen?

De 'ketenregisseur' werd op meerdere momenten benoemd. Een effectieve samenwerking vereist een regisseur die het speelveld overziet, verantwoordelijkheden adresseert en verbindingen in de samenwerking actief tot stand brengt. Deze kan tevens stimuleren dat we ons veel meer rond een fenomeen organiseren in plaats van sectoraal: de netwerkorganisatie. En dat verhoogt volgens de ketenpartners tevens een gevoel van *gedeeld eigenaarschap*.

De ketenpartners kijken hiervoor in eerste instantie naar de gemeente maar, zo bleek uit de integrale veiligheidssessie, kan dat ook goed een ketenpartner zijn zolang daar aan de voorkant heldere afspraken over gemaakt worden.

In de bovenlokale ketensamenwerking is de regie veelal reeds belegd. Zo is de Veiligheidsregio Hollands Midden een vorm van verlengd lokaal bestuur met een regionaal veiligheidsbestuur dat verantwoordelijk is voor de uitvoering van de Wet veiligheidsregio's.

Bestuurlijke regie

De verkenning wijst uit dat er kansen liggen om de regie op een effectieve ketensamenwerking te versterken. Zo geeft het Openbaar Ministerie aan dat de lokale driehoek, op geprioriteerde thema's, (nog meer) benut kan worden.

Gezagsdriehoek

Artikel 13 Politiewet stelt dat het driehoeksoverleg op verzoek van de burgemeester plaatsheeft op gemeentelijk niveau. De wetgever heeft dit nadrukkelijk mogelijk gemaakt. In veel Nederlandse gemeenten geldt dat er beperkte beheers- en beleidsruimte is voor een gemeentelijke driehoek. Dit maakt het driehoeksoverleg op het niveau van een basiseenheid of district belangrijker. In de gezagsdriehoek worden afspraken gemaakt over de lokale prioriteiten, de criminaliteitsbestrijding en de strategie. Het driehoeksoverleg bestaat uit de burgemeester, de politiechef(s) en de officier van justitie.

In de Eenheid Den Haag, veiligheidsregio Hollands-Midden en District Leiden-Bollenstreek zijn er verschillende gremia die regie voeren op de ketensamenwerking. Voorbeelden zijn de regionale stuurgroep RIEC, onder voorzitterschap van de regioburgemeester, het Regionaal Veiligheidsbestuur en het Districtscollege.

Er zijn goede redenen, zo bleek ook tijdens de interviews, om ook op gemeenteniveau ten minste één keer per jaar een driehoeksoverleg te voeren⁵.

1. Het versterkt de informatiepositie van de burgemeester. Burgemeester, Officier van Justitie en politiechef(s) dienen een goed lokaal verhaal te hebben: over de politiecapaciteit, over het beleid, over incidenten, over aangiftemogelijkheden en over alle politiezaken die lokaal tellen.
2. Het helpt de bestuurlijke prioriteiten te lokaliseren, aan te jagen en te bewaken, onder meer door middel van (tussen)evaluaties, een monitor of voortgangsnotities.
3. Het helpt sturing en richting te geven aan lokale prioriteiten in de veiligheidsketen.
4. De gezagspositie van de burgemeester(s) en het Openbaar Ministerie richting politie kan worden benut.

Het Openbaar Ministerie geeft aan dat we in een lokale 'driehoek Hillegom Lisse Teylingen' tevens tendensen en ontwikkelingen kunnen signaleren, ideeën kunnen uitwisselen over de mogelijke oorzaak van gebeurtenissen (los van de cijfers) en ervaringen kunnen delen over een effectieve aanpak. De gezagsdriehoek kan daarnaast afwegingen maken en besluiten nemen wanneer knelpunten en dilemma's ontstaan, zoals wanneer nieuwe gebeurtenissen de geprioriteerde thema's onder druk zetten. Zo kan het bevoegd gezag 'koersvast' blijven.

Ambtelijke regie vanuit de drie gemeenten

Ook binnen HLTsamen kan de regie en sturing op strategisch/directie niveau versterkt worden op 'veiligheid', om inhoudelijke focus te bevorderen, te sturen op het snijvlak van veiligheid en andere beleidsterreinen (waar houdt het een op en begint het ander?) en om het strategische element binnen het integraal veiligheidsbeleid te borgen.

Om dit te kunnen realiseren geven we de suggestie mee om onder meer onderstaande taken op strategisch/directie niveau in de organisatie te beleggen.

- Ontwikkelen van de visie, missie en strategie van openbare orde en veiligheid (OOV) en het stimuleren van de samenhang en samenwerking binnen de veiligheidsketen (intern en extern).
- Op basis van een kosten-batenanalyse periodiek herijken welke diensten goed buiten de deur georganiseerd kunnen worden of juist beter 'in huis' omdat we daarmee meer invloed hebben op de samenwerking.
- Signaleren van maatschappelijke trends en ontwikkelingen.
- Maken van managementafspraken binnen de eigen organisatie en met de ketenpartners over de lokale prioriteiten, te verrichten activiteiten en beschikbare capaciteit.
- Bevorderen van efficiëntie in de keten, zoals stimuleren van opdrachtgever-opdrachtnemerschap, de juiste partijen op het juiste moment aan tafel hebben, eenduidige rapportages.

⁵ Deze worden ook onderstreept door Van der Torre, et.al (2013, p.93, 94).

4.3.3 Benutten van de (bovenlokale) ketensamenwerking

Tijdens de verkenning werd door gemeentemedewerkers opgemerkt dat we *ondanks* alle regionale prioriteiten ook de ruimte moeten vinden om de *lokale prioriteiten* aandacht te geven.

Om te kunnen anticiperen op de inhoudelijk strategische opgave voor Hillegom, Lisse en Teylingen is het goed om te kunnen focussen op de thema's die lokaal de prioriteit hebben. Ook regionale gremia, zoals het RIEC Den Haag, geven nadrukkelijk dat advies. Door regionaal bewust in te zetten op thema's die lokaal belangrijk zijn gaan we van *ondanks* naar *dankzij* de regio dat wij onze lokale prioriteiten adequaat kunnen oppakken. Bovendien kunnen medewerkers zich op deze manier *specialiseren* op de voor Hillegom, Lisse en Teylingen belangrijke thema's.

Zo hebben overstromingsrisico's (hoofdstuk 2) de aandacht vanwege de combinatie van klimaatverandering, de lage ligging en zorgen onder de bevolking. Medewerker(s) crisisbeheersing van HLTsamen dragen bij aan een pilot van de Veiligheidsregio met betrekking tot nabijgelegen polders.

Dat geeft een basis om omliggende gemeenten te vertegenwoordigen bij de Veiligheidsregio op dit thema. Omgekeerd kunnen medewerkers van omliggende gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen vertegenwoordigen in thema's waarin zij zich gespecialiseerd hebben. Een intensievere intergemeentelijke samenwerking, gebaseerd op lokale prioriteiten en expertise, vergroot de mogelijkheid om de immers beperkte capaciteit slim te benutten, om zich te specialiseren en om efficiënt gebruik te maken van de regionaal beschikbare expertise, ervaring en capaciteit in de keten.

Hier liggen kansen. Zo bleek uit de verkenning dat we (nog) meer gebruik kunnen maken van de expertise en deskundigheid van het Veiligheidshuis om complexe veiligheid-zorg cases te helpen managen. Terwijl het Sociaal Domein juist steeds meer te maken heeft met complexe veiligheid-zorg cases, zoals Multi Probleem Gezinnen.

'Van *ondanks* naar *dankzij*' geeft Hillegom, Lisse en Teylingen een duidelijkere positie in de (bovenlokale) ketensamenwerking: dit is waar wij voor staan, dit is waar wij op inzetten en dit is waar wij ons in specialiseren. Dat gaat hand in hand met de mogelijkheid om bestuurders (nog) beter te adviseren en een krachtigere bijdrage te leveren aan de regionale gremia, aan onze ketenpartners en omliggende gemeenten.

4.3.4 Privacy actief agenderen

Wanneer een thema complex, multidisciplinair (het thema raakt aan meerdere beleidsvelden) of boven lokaal is, dan is volgens het RSIV⁶ de geïntegreerde aanpak noodzakelijk. Dit betekent: probleemgericht, samen met de ketenpartners, informatiegestuurd en in samenwerking met burgers en bedrijven.

Een dergelijke aanpak is echter nog lang niet de dagelijkse praktijk, zo kwam naar voren tijdens de integrale veiligheidssessie tijdens de verkenning. Vanwege de privacy mag niet zomaar alle informatie met elkaar gedeeld worden. Dit levert regelmatig discussies op vanwege het spanningsveld privacy versus veiligheid. Binnen het RIEC en Veiligheidshuis wisselen de ketenpartners informatie uit binnen de kaders van een privacy convenant.

Lokaal ontbreekt veelal een dergelijk privacy convenant en ontstaan discussies over wat wel en niet gedeeld mag worden.

De bereidheid om informatie te delen is al enorm toegenomen. Echter, op veel plekken is de informatiehuishouding nog niet voldoende op orde. Ook worden er nog te vaak ten onrechte juridische argumenten gebruikt, waar er eigenlijk een gebrek aan vertrouwen is. Dit is een kwestie van cultuur, die niet van de ene op de andere dag is te veranderen.

Een privacy jurist kan goed adviseren wat wel en niet mag in concrete cases. Het verdient aanbeveling om het vertrekpunt *Integraal, tenzij...* te hanteren. Het verdient tevens aanbeveling om bij de start van een nieuw samenwerkingstraject privacy actief te agenderen. Zo kunnen de

⁶ Regionaal Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid (RSIV), Eerste opzet voor Regionaal Beleidsplan 2019-2022.

samenwerkende partijen met een gedeeld juridisch vertrekpunt een casus benaderen en wordt het geen complicerende en vertragende factor.

4.4 Informatiegestuurd veiligheidsbeleid

Een *gedeeld beeld* van (ernst en omvang van) een veiligheidsthema met de ketenpartners, op basis van feitelijke informatie en vanuit verschillende perspectieven, geeft een *gezamenlijk vertrekpunt*. Dat is van belang om de gezamenlijke agenda op te stellen en de samenwerking in te richten.

Gedurende de gehele *beleidscyclus* is betrouwbare, tijdige en volledige informatie van essentieel belang voor medewerkers en bestuurders om te komen tot (en vasthouden van) een effectief veiligheidsbeleid. Het RSIV⁷ onderschrijft dit: "Veel genoemde thema's zijn met elkaar verweven. Voor een succesvolle aanpak moet het totaalbeeld voortdurend in de gaten gehouden worden zodat bijtijds (indien nodig) afgestemd en bijgesteld kan worden."

Informatiegestuurd veiligheidsbeleid begint echter met *informatie*. Een goede signaalfunctie is hierbij belangrijk.

4.4.1 Versterken signaalfunctie

Of het nu gaat om jeugdoverlast- en criminaliteit, brandveiligheid in relatie tot een vergrijzende bevolking, of ondermijnende criminaliteit; we zijn goed in staat om effectief veiligheidsbeleid te maken. We kunnen bijvoorbeeld, samen met onze ketenpartners, de criminele 'core business' van ondermijnende criminaliteit op alle fronten aanpakken (economische machtsposities, vermogensposities, vitale faciliteiten, facilitators, gelegenheidsstructuren, logistieke voorzieningen en processen). Criminele processen worden in kaart gebracht en tegenover elke stap in het criminele proces kunnen interventies van een of meerdere overheidspartners worden gezet. Hiervoor is echter wel een goede informatiepositie een vereiste.

Het blijkt echter voor burgers, ondernemers, winkeliers, maar ook voor onze eigen (loket- en buiten)medewerkers niet eenvoudig om signalen over georganiseerde hennepsteelt te herkennen en er melding van te doen. Wat zijn de risico's? Waarom is georganiseerde hennepsteelt eigenlijk belangrijk om aan te pakken? Hoe herken ik de signalen? En wat kan ik doen met die signalen? Hierdoor komen volgens de deskundigen minder signalen binnen dan dat er gevallen van georganiseerde hennepsteelt zijn (landelijke tendens).

Op basis van de huidige registraties bij de brandweer, politie, justitie en verzekeraars blijkt het vrijwel onmogelijk om zicht te krijgen op de omvang van georganiseerde hennepsteelt in de Duin- en Bollenstreek, laat staan effectief aan te pakken.

Uit de integrale veiligheidssessie met de ketenpartners blijkt dat hier kansen liggen om de signaalfunctie – en daarmee de eigen informatiepositie – te versterken. Het strekt tot aanbeveling om hier samen met de ketenpartners komende jaren in te investeren.

Denk aan het betrekken en benutten van nieuwe doelgroepen, zoals de 'ouderen van de toekomst', nieuwkomers, winkeliers, ondernemers, jeugd en gezin teams, wijkteams, de postbode, jeugd en jongerenwerk, Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD), mantelzorgers, etc. Maar ook het aansluiten van onze eigen loketmedewerkers, toezichthouders en buitenmedewerkers.

We zouden al deze doelgroepen, naar voorbeeld van gemeente Dordrecht (Programma ondermijning 2016, p.15), bewustwordingstrainingen en bijeenkomsten kunnen aanbieden hoe gedragingen en situaties te herkennen die kunnen wijzen op ondermijnende criminaliteit en wat je daarmee kan doen. Maar ook ten aanzien van andere geprioriteerde veiligheidsthema's.

Het is zaak om tegelijkertijd te investeren in de 'backoffice', zodat signalen goed geregistreerd worden, zo nodig geëscaleerd kunnen worden en dat signalen daadwerkelijk (integraal) kunnen worden opgepakt. Het werkt stimulerend als er daarna een zekere terugkoppeling volgt. Het strekt tevens tot aanbeveling om in dit verband te (blijven) investeren in het koppelen van relevante informatie van de verschillende domeinen.

⁷ Regionaal Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid, Eerste opzet voor RBP 2019-2022.

4.4.2 Het verhaal achter de cijfers

Cijfers zeggen niet alles. Ervan uitgaande dat de cijfers kloppen (dat blijkt niet vanzelfsprekend) kunnen deze al snel een vertekend beeld geven of verschillend geïnterpreteerd. Hier volgen drie voorbeelden uit hoofdstuk 2 die dit illustreren:

Voorbeeld 1: Een piek in geweldsincidenten in Lisse in het derde trimester van 2016. Dit bleek te gaan om een steekincident in een horecagelegenheid waar meerdere aangiften van gedaan zijn. Daardoor vertroebelt het beeld want de titel luidt: *geweldsincidenten*.

Voorbeeld 2: Hillegom scoort bovengemiddeld op het gebied van woninginbraken in 2017. Er bleek echter sprake van een diefstal/inbraakgolf in de gehele Duin- en Bollenstreek dat mogelijk van buiten kwam ('mobiel banditisme') en van tijdelijke aard is.

Voorbeeld 3: Het aantal gevallen van ondermijning (figuur 15) lijkt mee te vallen gezien de absolute aantallen in de bestuurlijke 12-maandrapportage van politie. De werkelijkheid is echter dat de in de bestuurlijke rapportages van politie slechts beperkt tot de fenomenen Outlaw Motorcycle Gangs en hennepcultuur en daarnaast veel signalen van ondermijning niet goed in cijfers uit te drukken zijn.

Het is daarom van belang om voldoende te investeren in een *gedeeld beeld en gedeeld oordeel* met de ketenpartners van (de duiding van) de cijfers, gebeurtenissen en de veiligheidssituatie. Op dit moment, zo blijkt uit de verkenning, vinden deze processen veelal afzonderlijk plaats bij de ketenpartners en gemeenten. Hierdoor wordt het verhaal achter de cijfers niet altijd besproken en daardoor zichtbaar.

Het gaat om het *integraal analyseren en duiden* van de cijfers en het veiligheidsbeeld. Welke betekenis moeten we geven aan cijfers, gebeurtenissen en de veiligheidssituatie? Is er echt wat aan de hand? Is er sprake van een trend? Kloppen de cijfers wel? Op basis hiervan kunnen we adviezen formuleren voor het bevoegd gezag.

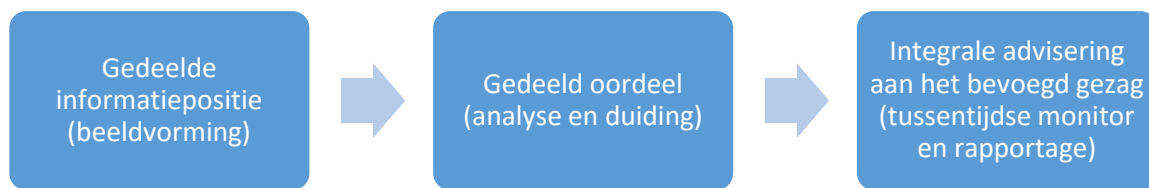
Tijdens de verkenning werd hier nader op ingegaan. Omdat rapportages door de partners afzonderlijk opgesteld worden die soms verweven zijn ontbreekt de integraliteit. Bovendien kost het de ketenpartners veel tijd om ieder een eigen rapportage op te stellen. De rapportages worden tussentijds gebruikt om te monitoren.

De vraag kwam op: Is het niet mogelijk om *één integrale veiligheidsmonitor* op te stellen met daarin de samengestelde resultaten ten aanzien van de geprioriteerde thema's? Dat 'dwingt' om resultaten integraal te duiden. Bestuurders en politici ontvangen dan een overzichtelijke en integrale monitor van de geprioriteerde thema's binnen het integraal veiligheidsbeleid.

Best practice Amsterdam

Een best practice is de wijze van monitoring door Amsterdam van de Top600 (integraler, korter, visueler, up-to-date). Het programmabureau heeft een Top600-monitor ontwikkeld waarmee inspanningen, resultaten én procesafspraken van de diverse partners en Top600-regisseurs worden gemonitord. Daarmee wordt niet alleen gemonitord op output maar ook op outcome. Dat geeft een genuanceerder beeld. Zo kunnen, ondanks dat objectieve cijfers minder gunstig zijn geworden, inspanningen van de ketenpartners een positieve invloed hebben gehad op de samenwerking, informatie-uitwisseling en veiligheid. De gemeenteraad wordt periodiek op de hoogte gehouden over de resultaten die binnen het programma worden behaald door middel van een kwartaalmonitor.

Het is goed om, samen met de ketenpartners, te verkennen in hoeverre dit proces verder kan worden versterkt in de beleidscyclus en dagelijkse praktijk:

Figuur 24: integrale beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming

De BOB- methodiek (integrale beeld- oordeel- besluitvorming) wordt onder meer toegepast door de veiligheidsregio, om in een crisis vlot de juiste besluiten te kunnen nemen wanneer sprake is van een dreiging, urgentie en onzekerheid. Vanwege de toenemende complexiteit, verwevenheid en snelheid waarmee de lokale overheid moet kunnen reageren op gebeurtenissen en ontwikkelingen ook goed toepasbaar op de dagelijkse praktijk in de ketensamenwerking.

Hetzelfde geldt voor het evalueren van beleid. Dit gebeurt nog vaak monodisciplinair (elke organisatie voor zich) maar heeft een grote meerwaarde om dat integraal te doen.

Het vaststellen van *beleidseffecten* is in de regel ingewikkeld en moeilijk door één partij vast te stellen. Je wilt niet alleen vaststellen dat sprake is van doelbereiking (bijvoorbeeld minder geregistreerde jeugdoverlast), maar ook dat het dalend aantal meldingen een gevolg is van het gevoerde beleid. Hier kunnen veel factoren een rol spelen, waaronder het weer. Door koud, regenachtig weer zullen minder jongeren op straat zijn. Dat leidt automatisch tot minder overlast.

Het *integraal evalueren* van beleid kan leiden tot een nauwkeuriger vaststelling van succesvolle beleidsinstrumenten en de wijze waarop deze het meest effectief worden ingezet. Hier blijkt veel behoefte aan bij medewerkers van gemeenten en ketenpartners. Dit leidt immers tot een effectiever beleid en betere bestuursadviesing. Integraal evalueren levert ook input op voor de veiligheidsjaarplannen en helpt organisaties (nog meer) op elkaar afgestemd te zijn.

Integraal evalueren stimuleert echter ook een 'lerende ketenorganisatie': wat werkt goed en wat werkt minder goed in de samenwerking. Hiermee worden wij zelf, samen met onze ketenpartners, ook steeds effectiever en efficiënter.

4.4.3 Eenduidige methodiek

Om cijfers, gebeurtenissen en de veiligheidssituatie goed te kunnen duiden helpt een eenduidige methodiek. De methodiek die we in deze verkenning gebruiken kan als vertrekpunt dienen voor toekomstige beeld- en oordeelsvorming.

Samengevat:

- Een 'samengevoegd veiligheidsbeeld' per veiligheidsthema weergeven. Dat geeft in één oogopslag een actueel en integraal veiligheids- en criminaliteitsbeeld.
- De meest actuele absolute cijfers (werkelijke aantallen) combineren met relatieve cijfers (naar inwoneraantal). Relatieve cijfers geven een genuanceerder en 'eerlijker' beeld per gemeente en maken het mogelijk om gemeenten onderling te vergelijken;
- Absolute en relatieve cijfers van afgelopen jaren weergeven in 'trendgrafieken' en deze analyseren aan de hand van een aantal vaste criteria. Dit maakt 'uitschieters' zichtbaar en voorzichtige prognoses mogelijk;
- Specifieke kenmerken van een gemeente (zoals bevolkingsamenstelling, aanwezigheid van een station, een buitengebied of een GGZ- instelling). Maar ook data van vakantieperiodes, evenementen en andere bijzondere (feest)dagen. Deze data kunnen cijfers, gebeurtenissen en de veiligheidssituatie helpen verklaren;
- Vergelijkingen tussen Hillegom, Lisse en Teylingen met de gemiddelden van de Duin- en Bollenstreek, district Leiden-Bollenstreek en de eenheid Den Haag. Hierdoor kunnen we beter de vraag beantwoorden: 'Hoe goed doen we het ten opzichte van onze omgeving?'

- Expertkennis over maatschappelijke trends en ontwikkelingen. Deze geven een zekere context mee waarbinnen gebeurtenissen en trends zich afspelen. Ook hebben deze een voorspellende waarde.
- De veiligheidsbeleving van de bevolking per thema. Hiermee kunnen we het actuele veiligheids- en criminaliteitsbeeld en cijfermatige trends en ontwikkelingen leggen naast de werkelijke zorgen van de bevolking. Daar waar de objectieve en subjectieve cijfers ver uit elkaar liggen is goed om in te zoomen. Maar ook daar waar een cijfermatige 'uitschieter' gepaard gaat met zorgen in de gemeenschap.

Dit alles maakt het mogelijk om op basis van een eenduidig en genuanceerd beeld per gemeente, op een wetenschappelijke manier en met behulp van beschikbare data (CBS, politiecijfers, etc.) en kennis, verwachtingen (hypothesen) te ontcrachten of te bevestigen over de oorzaak van een 'uitschieter' of trend. Vervolgens kan – middels de ketensamenwerking – het juiste middel (integraal beleid) gevonden worden voor het juiste probleem (fenomeen).

Met een duidelijk beeld van het 'verhaal achter de cijfers' kan het veiligheidsbeleid (nog) gericht en effectiever worden en kan dit ook beter uitgelegd worden aan de bevolking.

Waarom worden de politie-, brandweer- en ambulancecijfers niet samen gepresenteerd? Sinds de start van de Brandweer Hollands Midden in 2011 wordt er drie maal per jaar aan de Colleges B&W gerapporteerd over de operationele prestaties van de brandweer. Dat gebeurt op het niveau van gemeente- en veiligheidsregio. De politie rapporteert echter op gemeente-, districts- en eenheidsniveau. Eenheid Den Haag wijkt geografisch af van de Veiligheidsregio Hollands-Midden en omvat aan de zuidflank meerdere gemeenten. Hierdoor zijn de cijfers niet goed met elkaar te vergelijken. Toch kan het overzichtelijk zijn politie-, brandweer- en ambulancecijfers samengevoegd te presenteren.

4.4.4 Toekomstvisie: een datagedreven ketensamenwerking

'Datagedreven werken' (ook wel 'predictive analytics' genoemd) is het kunnen sturen op basis van *big data*. Men spreekt van big data wanneer men werkt met een of meer datasets die te groot zijn om met reguliere databasemanagementsystemen onderhouden te worden. Het gaat om *ruwe data* (vóórdat deze door de eigen organisatie zijn geanalyseerd) zoals de combinatie van politiecijfers uit de Tabellenboeken⁸, mutaties van de brandweer, mutaties van de BOA's, hulpinzet door GGZ instellingen en informatie van Sociale Teams.

Datagedreven werken komt voort uit de veelheid van data die beschikbaar is in allerlei systemen. Organisaties die op deze manier gebruik maken van hun eigen data en dat van andere organisaties worden 'datagedreven organisaties' genoemd.

Een datagedreven organisatie is een *slimme organisatie*. Deze is namelijk in staat om snel (in het optimale geval: real-time) en nauwkeurig de juiste relaties te leggen en daarmee te achterhalen waar en wanneer 'afwijkingen in de continuïteit' ontstaan. Deze organisaties hebben dus een *voorspellend vermogen*. Zo wordt predictive analytics al door de belastingdienst gebruikt voor fraudedetectie. Bovendien ontstaan vanwege slimme koppelingen te maken tussen verschillende informatiebronnen nieuwe inzichten en verloopt de onderlinge samenwerking soepeler.

Doel is om op basis van deze data nauwkeurige en tijdige beslissingen te kunnen nemen en beleid tussentijds te kunnen bijsturen, en niet (alleen) meer op basis van een vermoeden, een mening of intuïtie. Dit doel sluit aan bij het uitgangspunt van het RSIV: "[...] voor een succesvolle aanpak van complexe en verweven veiligheidsthema's moet het totaalbeeld voortdurend in de gaten worden gehouden, zodat bijtijds (indien nodig) afgestemd en bijgesteld kan worden." De gemeente en ketenpartners komen hiermee aan de 'voorkant' van problematiek. Prognoses worden betrouwbaarder en incidenten kunnen we eerder zien aankomen. Dat maakt dat we ook beter in staat zijn om een effectieve inzet te plegen. Dit vraagt wel een en ander. Met hetgeen we hier aanrijken doen we een eerste aanzet.

⁸ De politie houdt op dagelijkse basis alle mutaties in de drie gemeenten bij in zogenaamde Tabellenboeken. Na eigen analyse, duiding en correcties worden deze verwerkt in (hanteerbare) bestuurlijke 4, 8 en 12 maandrapportages en aangeboden aan het bevoegd gezag.

- *Datacultuur*

De basis van een datagedreven (netwerk)organisatie is een datagedreven cultuur. Dat betekent meer waarde hechten aan de sturing op basis van empirie in plaats van onderbuikgevoel. Dat vereist een zekere nederigheid bij medewerkers. Diepgewortelde aannames kunnen namelijk onderuit gehaald worden.

Een datacultuur betekent ook meer waarde hechten aan de *kwaliteit* van data. Het is bijvoorbeeld van belang dat we onze eigen data op orde hebben; dat data van verschillende domeinen van voldoende kwaliteit is en waar mogelijk gekoppeld is.

Ook is het van belang dat de aangeleverde data door de operationele diensten van voldoende kwaliteit is. Daar liggen nog kansen: in overleg met de operationele diensten zouden we de kwaliteit van de aangeleverde data verder kunnen verbeteren.

Kwalitatieve data is: tijdig (op tijd en voldoende frequent voor verwerking en besluitvorming), bruikbaar (inhoudelijk relevant), betrouwbaar (cijfers tellen op en meten wat er in praktijk gebeurt) en valide (bij herhaling hetzelfde resultaat).

- *Écht integraal werken*

Het betekent *écht integraal samenwerken* door ruwe data met elkaar te (durven) delen. Zo zou op strategisch niveau de discussie gestart kunnen worden met de operationele diensten, zorgpartners en sociaal domein over de mogelijkheid om bepaalde data eerder te delen met de gemeente voor gezamenlijke statistische (data)analyse.

- *Data analyse integreren in de ketensamenwerking*

De resultaten van statistische (data)analyse moeten worden geïntegreerd in de ketensamenwerking en beleidscyclus. Die cyclus wordt in wezen korter. Op basis van de gezamenlijke visie en inhoudelijke focus kan het actueel veiligheids- en criminaliteitsbeeld continu worden herijkt, prioriteiten (opnieuw) gekozen, geprioriteerde thema's integraal gemonitord, voortgang en effectiviteit integraal geëvalueerd en beleid zo nodig worden bijgesteld. De ketensamenwerking krijgt hiermee een nieuw karakter. Waar we nu vaak 'achter de feiten aanlopen' worden we proactief en kunnen we preventiever optreden.

Het strekt daarom tot aanbeveling om de ontwikkelingen rond datagedreven werken in de HLTorganisatie nauwlettend te volgen, hier vanuit het domein Veiligheid goed op aan te haken en, indien mogelijk, een voortrekkersrol in te vervullen richting de veiligheidsketen.

4.4.5 Blijven investeren in informatiebeveiliging

Een van de veiligheidsthema's welke komende jaren vermoedelijk de aandacht zal vragen (hoofdstuk 2) is cybercrime. De ontwikkelingen op het gebied van cybercrime gaan sneller dan die op het gebied van cyber security. De veiligheidsregio waarschuwt voor de risico's, onder meer vanwege onze vitale infrastructuur (waaronder gemeentelijke systemen) en gevoelige informatie (zoals de gemeentelijke basisadministratie).

Voor het eerst is in 2018 het Dreigingsbeeld Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten uitgekomen. Dit dreigingsbeeld heeft als doel gemeenten weerbaarder te maken op het gebied van informatiebeveiliging door inzicht te geven in de belangrijkste risico's. Uit het dreigingsbeeld komt 'de mens' als grootste risico naar voren. Onbewuste en onbedoelde acties blijken een groter risico dan bewuste en gerichte aanvallen. Het dreigingsbeeld is opgesteld door de Informatiebeveiligingsdienst (IBD), een collectieve voorziening van alle Nederlandse gemeenten.

Het strekt tot aanbeveling om hier komende jaren in te blijven investeren. Dat geldt zowel voor de gemeente als voor de ketenpartners.
--

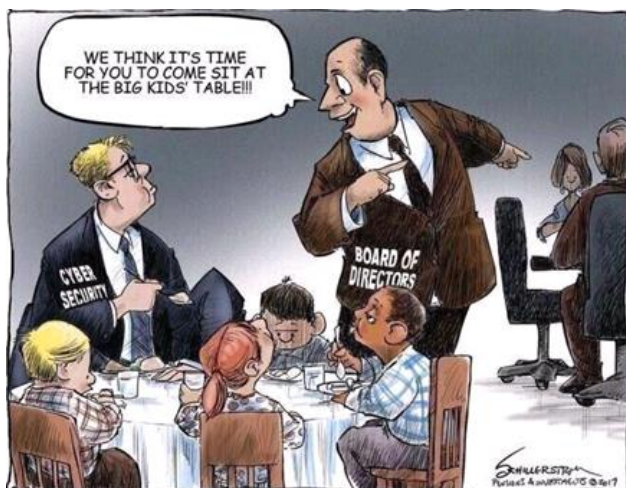
Hieronder ziet u samengevat de prioriteiten voor gemeenten in 2018 voor een robuuste informatiehuishouding.

Afbeelding 3: Prioriteiten 2018 gemeenten op het gebied van informatiebeveiliging, Informatiebeveiligingsdienst (IBD)

Uit de integrale veiligheidssessie kwamen ook de volgende aanbevelingen naar voren in de ketensamenwerking:

- Onderkennen van de risico's van cyber maar tegelijkertijd erkennen dat we altijd reactief zullen zijn. Cyber crime ontwikkelt zich sneller dan cyber security.
- Nuchterheid. Op basis van een *risicoanalyse* bepalen we waar we qua informatiebeveiliging op inzetten. Risico's met een lagere waarschijnlijkheid en impact hoeven niet in dezelfde mate beheerst te worden als risico's met een hogere waarschijnlijkheid en hoge impact. De combinatie van beide kan wel de aandacht vragen.
- Een goede balans vinden tussen informatieveiligheid en werkbaarheid. De 'security paradox' schrijft voor dat naarmate de veiligheidsvoorschriften toenemen (denk aan frequent wisselen van wachtwoorden) de werkbaarheid afneemt en mensen geneigd zijn om de veiligheidsvoorschriften heen te werken (kiezen van simpele wachtwoorden) en dat daardoor de informatieveiligheid afneemt.
- Veiligheid in digitale wereld maak je met mensen. Bewustzijn is het vertrekpunt: Wat zijn in mijn werk de risico's van cyber crime? Hoe herken ik een verdachte bijlage of dat mijn account gehackt is? Wie is mijn aanspreekpunt? Etc.
- De Chief Information and Security Officers (CISO) van de ketenpartners belangrijk maken en met elkaar in contact brengen om kennis, ervaring en best practices uit te wisselen. Dat kan tevens de ketensamenwerking stimuleren vanwege technische vraagstukken over privacy en veiligheid (binnen de HLT organisatie maken we hier al goede stappen in).
- Scholen bieden de mogelijkheid om met studenten (zitten goede hackers tussen) real life cases aan te pakken: "If you can't beat them, join them." Studenten bijvoorbeeld 'penetratietests' laten doen (ethisch hacken) of kwetsbare groepen (zoals ouderen) voor te lichten en helpen beveiligen van de computer. Hier vragen de scholen de assistentie van de gemeenten om dit samen te organiseren, zodat samen de balans bewaakt kan worden tussen een maatschappelijke bijdrage en het primaire onderwijs.

Afbeelding 4: Cyber security mag volwassen worden. Bron: LinkedIn

4.5 Slimme en adaptieve organisatie(s)

Om, met de huidige trends en ontwikkelingen als context, op basis van een integrale visie en inhoudelijke focus te kunnen sturen op een effectieve ketensamenwerking en informatiegestuurd veiligheidsbeleid, moeten wij ook intern goed georganiseerd zijn. We moeten bijvoorbeeld weten wat dat van ons ieder vraagt qua competenties en gedrag. Anders blijven het slechts ambities.

Hier leest u enkele elementen die de gemeenten en ketenpartners daarbij kunnen helpen.

4.5.1 Blik naar buiten

In de snel veranderende en complexe, soms onvoorspelbare omgeving is een hoge responsiviteit van belang. Dikke nota's, papierwerk, omslachtige procedures en langetermijnplanningen werken steeds minder goed. Een proactieve houding, elkaar kennen, korte lijnen en efficiëntie werken goed, zo werd opgemerkt tijdens de integrale veiligheidssessie.

De burger verwacht een *georganiseerde overheid*⁹ (dus dat de veiligheidsketen nauw op elkaar aansluit) en dat de overheid aansluit bij wat nu aan de gang is. De burger heeft geen geduld meer voor bureaucratische beperkingen die snelheid van handelen tegengaan. Hij/zij verwacht dat processen vertrekken vanuit de wensen en behoeften van hem/haar persoonlijk en vervolgens met hem/haar in gedachte worden uitgevoerd.

Tijdens de verkenning werd geopperd dat het goed is om binnen de HLTorganisatie te investeren in een nog betere uitwisseling van informatie tussen de verschillende domeinen. Wie heeft welke informatie die nuttig kan zijn voor een veiligheidscasus? Welke triggers zijn in te bouwen zodat we elkaar tijdig informeren?

Een manier om het uitwisselen van informatie te bevorderen binnen de ketensamenwerking, is om te stimuleren dat medewerkers (nog meer) bij elkaar gaan kijken en ervaren. Ketenpartners bij de gemeente en de gemeente bij de ketenpartners. Wanneer betrokken medewerkers de mogelijkheid hebben om de praktijk in te duiken komen ze niet alleen tot nieuwe inzichten, maar verbinden zij zich ook persoonlijk meer met het onderwerp.

We moeten 'naar buiten toe' gericht zijn om te weten wat er speelt, maar ook om elkaars belangen, knelpunten en dilemma's te begrijpen in de keten. Dat maakt namelijk dat we eerder eigenaarschap voor de keten als geheel kunnen nemen (en dus niet alleen voor ons eigen deel). Een aanbeveling tijdens de integrale veiligheidssessie was dan ook het *stimuleren van detacheringen*.

Ook zijn *intervisiebijeenkomsten* een krachtig middel. De integrale veiligheidssessie om te sparren met de ketenpartners over de uitdagingen van vandaag en morgen en hoe daarop te anticiperen, werd zeer positief ontvangen. Dergelijke bijeenkomsten mogen periodiek georganiseerd worden.

4.5.2 Een 'ontschotter' in ons allemaal

Actief samenwerken dwars door organisaties heen, een keten regisseren rond een ingewikkeld fenomeen, rekening houden met vele verschillende belangen en toch het juiste voor ogen houden. Dat vraagt om andere en nieuwe competenties.

Begin met de WHY

Duco Stadig, oud wethouder van de gemeente Amsterdam, schreef het boekje 'De wetjes van Duco. Of enige praktische aanwijzingen voor aanstormende bestuurders en politici verzameld tijdens 12 jaar wethouderschap te Amsterdam'. Zijn wetjes beginnen met De Wet van de jungle: "De wet van de jungle is simpel: de sterken winnen en de zwakken delven het onderspit. De essentie van de Beschaving is dat de sterken dat niet laten gebeuren. Dit is een van de belangrijkste redenen voor het hebben van een Overheid, al zal de één daarin om ideologische redenen verder willen gaan dan de ander. Hiermee is tevens uw positie bepaald: u zit er vooral voor de zwakkere burgers, en niet voor uzelf – zoals u wellicht even meende."

⁹ Bij het RIEC Hollands Midden wordt zelfs gesproken over de 'georganiseerde overheid tegen de georganiseerde criminaliteit'.

Het klinkt zo vanzelfsprekend, maar in de waan van de dag vergeten we nog wel eens waarom we ook al weer doen wat we doen. En waar het écht om gaat.

Competenties en gedrag

Medewerkers moeten er op ingesteld zijn dat zij steeds meer zullen moeten opereren in een krachtenveld van steeds wisselende, tijdelijke partnerschappen. Onderstaande competenties dragen hier (onder andere) aan bij.

In mei 2016 werd de 'ontschotter' aangesteld in Hillegom, Lisse en Teylingen om als vernieuwer binnen het Sociaal Domein verbinding te brengen, door onder meer bij te dragen aan het toepassen van de menselijke maat in plaats van de letter van de wet en om als hefboom en versneller te functioneren daar waar het in de uitvoeringspraktijk vastloopt. Zij merkt in haar conclusies op (2017, p.6): "Wat staat is een heldere visie, een stip op de horizon, ook wel 'de droom' genoemd. Dat inwoners ondersteund worden vanuit de menselijke maat en vanuit wat er nodig is. Niet naar de letters maar naar de *geest van de wet*".

Tijdens de integrale veiligheidssessie werd dit ook benadrukt. Met name in ketenverband is het belangrijk om de 'ontschotter' in onszelf te vinden. Het gaat om de WHY (waarom doen we ook alweer wat we doen?) en het handelen naar de geest van de wet.

Het vraagt om de competentie van 'omdenken'. Je moet jezelf de vragen stellen: Wat is de werkelijke bedoeling? Welke effect willen we gezamenlijk bereiken? Hiervoor moet je in staat zijn om boven de materie uit te stijgen, breder te denken dan alleen je eigen kader en 'hoe we het altijd doen.' Het vraagt ook een zekere nieuwsgierigheid naar hoe de verschillende partners over een casus denken en welke creatieve mogelijkheden er zijn om verschillende belangen te combineren. Maar ook flexibiliteit en bereidheid om meerdere opties te verkennen.

De onschotter stimuleert creativiteit en een 'can do' mentaliteit, met het belang van de burger en veiligheid van de omgeving in het achterhoofd. Het omdenken stimuleert een informatie-uitwisseling tussen ketenpartners, omgaan met restricties, het opzoeken van de randen van de wet en doelbereiking. Om dit nog meer te stimuleren dienen medewerkers een zekere 'wheel- en deal ruimte' te krijgen om te handelen met de 'bedoeling' voor ogen.

Voorbeeld: Er werd enkele keren geopperd, vanwege het belang van een goede aansluiting van de zorg- en veiligheidsketen om een gecombineerd Zorg-Veiligheidshuis te creëren. Het verdient aanbeveling om deze optie verder te (laten) verkennen.

4.5.3 Benutten van beïnvloedingsmomenten

De vele gremia in de lokale en bovenlokale ketensamenwerking kennen ieder hun eigen besluitvormingscyclus. Voor een effectief veiligheidsbeleid is het niet voldoende om inzicht te hebben in de verschillende besluitvormingscycli en inhoudelijke focus (waar moet ik bij zitten om invloed te kunnen uitoefenen op een geprioriteerd thema?).

Organiseer het vermogen om op het juiste moment de juiste input te leveren om daadwerkelijk invloed te hebben.

Voorbeelden:

1. Het ambtelijk vooroverleg is agendabepalend voor het districtscollege. Dit kunnen we nog veel beter inzetten om de lokale prioriteiten van Hillegom, Lisse en Teylingen op de (districts)agenda te zetten. Zo kunnen we nog meer gebruik maken van beschikbare capaciteit en expertise.
2. Wanneer regionale ondersteuning gewenst is, moeten we dat in het laatste kwartaal kenbaar maken en onderbouwen, zodat dit meegenomen kan worden in de nieuwe jaarplannen van het RSIV, RIEC, etc. Hier liggen kansen.

Het gaat niet alleen om agendavorming, maar ook om de gezamenlijke beleidsvoorbereiding, beleidsbepaling, uitvoering, monitoring en evaluatie van meerdere geprioriteerde thema's binnen Hillegom, Lisse en Teylingen. Op al deze momenten kan formeel en informeel invloed worden uitgeoefend op de koers, ten gunste van de veiligheid binnen de drie gemeenten.

Dit vraagt niet alleen om inzicht (in de ketensamenwerking) meer ook om lef. Lef om de beïnvloedingsmomenten te benutten: om input te leveren, om kritisch te zijn, om een standpunt in te nemen.

4.6 'Partnership' met inwoners

We werken niet enkel aan de veiligheid in onze dorpen *voor* onze inwoners, maar we doen dit ook *samen* met hen. Op verschillende manieren staan niet alleen de gemeente maar ook (andere) ketenpartners met inwoners in verbinding als het gaat om het bevorderen van de veiligheid.

4.6.1 Ogen en oren

Onze inwoners kennen hun wijk of buurt bij uitstek en horen en zien veel op straat. Zij vergaren informatie die heel relevant kan zijn en vervullen daarmee, bedoeld of onbedoeld, een signaalfunctie. Hier kunnen we nog veel meer en beter gebruik van maken.

Uit de veiligheidssessie kwam naar voren dat daarbij ook gedacht kan worden aan de inzet van minder 'traditionele' bevolkingsgroepen, zoals: de jeugd, 'de ouderen van de toekomst' en nieuwkomers. Het is belangrijk inwoners te stimuleren signalen te delen en duidelijk te maken hoe waardevol deze informatie is. Voorwaarde hiervoor is wel dat helder is waar signalen naar toe kunnen, dat deze adequaat opgepakt worden en dat een terugkoppeling verzorgd wordt richting de melder.

De inzet van social media kan hierin ondersteunend zijn. Zo zijn er binnen onze gemeenten diverse voorbeelden van WhatsApp groepen opgericht door buurtgenoten om elkaar te informeren over of te waarschuwen voor onveilige situaties. Door het grote bereik en de snelheid waarmee signalen onderling en/of richting politie, brandweer, gemeente, etc. gedeeld kunnen worden, kunnen onveilige situaties of incidenten ingeperkt of voorkomen worden. Soms zit de politie ook al zelf in een dergelijke WhatsApp groep. Ook Facebook en Twitter kunnen een dergelijke rol vervullen. Hier liggen absoluut nog kansen en mogelijkheden, de veiligheidspartners geven dit zelf ook aan.

Online monitoring vraagt dat we berichtgeving op social media moeten volgen en hier actief op in moeten spelen.

4.6.2 Versterken en benutten van (zelf)redzaamheid

Zelfredzaamheid en redzaamheid is het vermogen van mensen om zichzelf en elkaar te redden op alle levenssterreinen met zo min mogelijk professionele ondersteuning en zorg. Naast het feit dat (zelf)redzaamheid bijdraagt aan de kwaliteit van leven, vormt het versterken en benutten van (zelf)redzaamheid van onze inwoners onderdeel van een toekomstbestendig veiligheidsbeleid; we kunnen het vanwege de complexiteit van de problematiek en de snelheid waarmee ontwikkelingen elkaar opvolgen niet meer alleen als veiligheidsketen.

Het (nog meer) benutten en het (verder) versterken van de (zelf)redzaamheid van onze inwoners is om die reden van groot belang.

Hierbij werd tijdens de integrale veiligheidssessie opgemerkt dat er ook grenzen aan (zelf)redzaamheid zitten en wat we van onze inwoners kunnen verwachten. Anderzijds zitten er ook grenzen aan de autonomie van mensen als de veiligheid van de betreffende persoon of van de omgeving daar te veel onder te lijden heeft. Hier moeten we continu een goede balans in zien te vinden.

Het beroep op de (zelf)redzaamheid van de bevolking waar het gaat om (het bevorderen van de) veiligheid komt op verschillende manieren tot uitdrukking. Zo kunnen we nog veel meer gebruik maken van de kennis en ervaring die bij onze inwoners aanwezig is door hen niet alleen te betrekken bij het opstellen van het beleid maar ook bij de uitvoering ervan. Heel concreet: hulpdiensten hebben op een aantal locaties binnen onze gemeenten langere aanrijtijden. Om het moment vanaf een levensbedreigend incident tot aan het arriveren van de professionele hulpverlening effectief te overbruggen, zouden we vaker een beroep kunnen doen op inwoners in de buurt van een incident om alvast hulp te verlenen (uiteraard enkel wanneer dat verantwoord is).

Uiteraard moeten inwoners de basisvaardigheden hebben om in dergelijke situaties te kunnen handelen en zich bewust zijn van het feit dat zij kunnen handelen. Dit bewustzijn is niet vanzelfsprekend en kan bevorderd te worden. Hier bestaan verschillende programma's voor.

Ook anderszins is bewustwording een thema. Zo is het verstandig om onze 50+ inwoners te stimuleren te anticiperen op de toekomst waar het gaat om brandveiligheid. Juist nu dat zij nog jong zijn en voorzorgsmaatregelen kunnen nemen.

4.7 Communicatie benutten als strategisch instrument

Communicatie over veiligheid kan strategisch ingezet worden:

- Om de veiligheidsbeleving meer in lijn te brengen met de objectieve veiligheid, door cijfers en gebeurtenissen beter te duiden.
- Om risico's beter te beheersen door middel van preventie en (zelf)redzaamheid, door inwoners inzicht te geven in de werkelijke risico's in de buurt en wat zij zelf kunnen doen om die te beheersen.
- Om een consistentere en eenduidiger beeld te presenteren over veiligheid, door integraal te communiceren over cijfers, gebeurtenissen en de veiligheidssituatie.

Enkele voorbeelden

Overlap van cijfers

De objectieve veiligheid en de veiligheidsbeleving liggen soms ver uit elkaar. Zo hebben inwoners van Hillegom, het idee dat er veel criminaliteit is. Dat komt niet overeen met de gunstige objectieve cijfers van Hillegom. De waarschijnlijke verklaring is dat dit komt door de jongerenproblematiek. De methodiek achter de veiligheidsmonitor staat toe dat thema's overlappen: leefbaarheid woonbuurt (oordeel over de woonbuurt), overlast in de buurt (fysieke verloedering, sociale overlast, hinder van horecagelegenheden, respectloos gedrag), veiligheidsbeleving (in de buurt, in de gemeente), slachtofferschap (vernielingen, etc.). Door dit helder te communiceren wordt het probleem geïsoleerd¹⁰ en ontstaat een genuanceerder beeld.

Categorisering van politiecijfers

We gaven eerder het voorbeeld van de piek in geweldsincidenten in Lisse in het derde trimester van 2016. Dit bleek verband te houden met een steekincident waar meerdere aangiften van gedaan zijn. Dit is de wijze waarop de politie registreert, maar het beeld vertroebelt omdat de titel van de categorie luidt: *geweldsincidenten* en niet *geweldsaangiften*. Er zijn meer van dergelijke voorbeelden waarbij het goed is om een toelichting te geven. In dit geval dat de piek niet komt door een groot aantal geweldsincidenten maar door een groot aantal aangiften. Daarmee nuanceren we het beeld.

Omgevingscontext

Ook de context van (gebeurtenissen in) de omgeving is van belang voor een nadere duiding van cijfers. Zo 'scoorde' Hillegom bovengemiddeld op het gebied van woninginbraken in 2017. Deze score werd echter beïnvloed door een diefstal/inbraakgolf in de gehele Duin- en Bollenstreek. Hier had dus de hele streek last van en niet alleen Hillegom. Bovendien was dit van tijdelijk aard, echter vertaalt deze omstandigheid zich niet terug in een gemiddeld cijfer. Die wetenschap stelt wellicht gerust.

Aanbeveling is om cijfers context en betekenis te geven.

Kansrijke tools

Risicokaart

Inwoners blijken een *nuchtere en rationele basishouding* te hebben tegenover risico's die zij vrijwillig of onvrijwillig lopen. Maar dat rationele vermogen moet wel aangesproken worden. Het is van belang dat mensen risico's vooraf zelf goed kunnen inschatten. Een handig (digitaal) instrument daarvoor is de risicokaart.

Risicokaart (www.risicokaart.nl)

Na een aantal grote crisissituaties bleek dat bewoners in de getroffen gebieden niet wisten dat er risico's aanwezig waren in de directe omgeving. Ze wisten daarom niet wat ze tijdens de crisissituatie moesten doen. En ze konden vooraf niet de juiste veiligheidsmaatregelen treffen. Daarom is besloten om informatie over risico's in de woonomgeving voor iedereen toegankelijk te maken.

¹⁰ De gemeente zou dit dubbel kunnen checken door bij de eerstvolgende monitor een extra vraag op te nemen: hoe beoordeelt u de veiligheid als we jeugdoverlast en –criminaliteit wegdenken?

Op de Risicokaart kun je checken of zich bij jou in de buurt risico's bevinden, die kunnen leiden tot rampen en ongevallen. Je vindt er meer informatie over soorten risico's. En adviezen wat je kunt doen als er iets gebeurt. Op de Risicokaart staan ook de kwetsbare objecten.

Dit zijn plekken en gebouwen waar veel mensen aanwezig kunnen zijn, die hulp nodig hebben bij een incident. Bijvoorbeeld ziekenhuizen, scholen, verzorgingshuizen en kinderdagverblijven.

De Risicokaart heeft een apart deel voor beleidsmakers bij overheid, politie en brandweer. Voor hen is de kaart een belangrijke informatiebron. Zo is het dankzij de informatie op de kaart mogelijk om bijvoorbeeld bij de inrichting van woonwijken rekening te houden met mogelijke risico's. Brandweer, politie en ambulancemedewerkers gebruiken de kaart bij de voorbereiding van ongevallen- en rampenbestrijding.

Een actuele risicokaart¹¹ geeft inwoners inzicht in de werkelijke risico's in de buurt, op basis waarvan zij verstandige keuzes kunnen maken. Denk bij de keuze tussen twee woningen onder- en boven NAP voor de woning boven NAP.

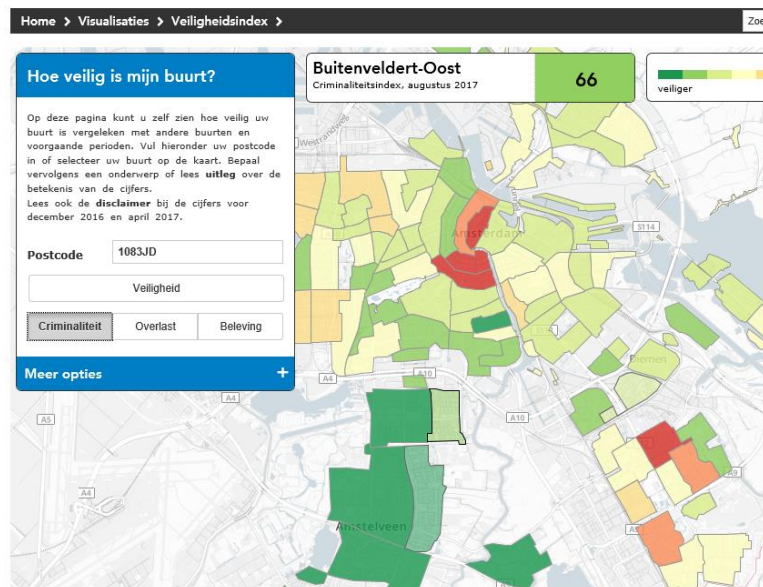
Veiligheidsindex

Een tweede tool is de veiligheidsindex. De veiligheidsindex brengt elke vier maanden de veiligheid van alle buurten in de politieregio in kaart. Hoe lager het indexcijfer, hoe veiliger het is. Criminaliteit, overlast en onveiligheidsbeleving vormen samen de drie bouwstenen van de veiligheidsindex.

De doelstelling van de veiligheidsindex is niet om volledig en uitputtend te zijn maar om een betrouwbaar beeld te schetsen. Zo kunnen bewoners vlot zien hoe het in hun wijk staat met criminaliteit en overlast. De gedachte is dat inwoners die goed geïnformeerd zijn over de mate van veiligheid in hun wijk, minder snel onveiligheid ervaren vanwege een enkel incident.

Veel politieregio's zoals Rotterdam en Amsterdam werken hiermee. Eenheid Den Haag werkt hier (nog) niet mee. Het is de moeite waard om samen met de politie te onderzoeken of de eenheid Den Haag kan aansluiten bij de veiligheidsindex.

Onderzoek, Informatie en Statistiek

Figuur 27: Veiligheidsindex: 'Hoe veilig is mijn buurt?', gemeente Amsterdam

Aanbeveling is om kansrijke tools te benutten om inwoners inzicht te geven in de werkelijke risico's in de buurt en wat zij kundend doen om die te beheersen.

¹¹ De risicokaart wordt ingevuld en gecontroleerd door de gemeente. Echter is deze momenteel niet actueel.

Integrale communicatie

Wij merkten eerder op dat we met veel partners een veiligheidsrelatie onderhouden. Vanuit deze partners vindt er communicatie naar buiten toe plaats over de cijfers, gebeurtenissen en de veiligheidssituatie.

Het consistent en samen met de partners, op het juiste moment (bijvoorbeeld bij de halfjaarlijkse presentatie van cijfers) communiceren van het *integrale veiligheidsbeeld* stimuleert dat een thema vanuit verschillende perspectieven benaderd wordt. Dat helpt om een genuanceerd, eenduidig en nauwkeurig beeld te schetsen.

Aanbeveling is om afspraken te maken met de partners om gezamenlijk te communiceren over belangrijke thema's.

4.8 Conclusies en aanbevelingen

De vraag die we in dit hoofdstuk beantwoorden: *Hoe kunnen we op anticiperen op de inhoudelijke opgave?*

Het anticiperen op de uitdagingen van vandaag en morgen, stelt ons in staat om samen met de ketenpartners meer aan de voorkant te komen van problematiek en een strategische component toe te voegen aan het integraal veiligheidsbeleid.

Onze voornaamste conclusie:

De verkenning leidt vanuit de inhoud tot een andere scope en vraagt in de uitvoering en ketensamenwerking om een andere vorm van regie. De complexer wordende opgave en de verwevenheid van het veiligheidsterrein met andere beleidsvelden dwingt ons om veiligheidsthema's integraler te benaderen. Dit vraagt om het nader invullen van de regiefunctie vanuit ieders rol en verantwoordelijkheid voor zover dit nu nog niet vanuit bestaande samenwerkingsverbanden zoals het Veiligheidshuis en de Veiligheidsregio geregeld is.

Door goed zicht te hebben op de inhoudelijke opgave en daar op de juiste manier op te anticiperen, versterken we de veiligheidspositie van Hillegom, Lisse en Teylingen en daarmee de veiligheid van onze inwoners.

De voornaamste bouwstenen en aanbevelingen zijn de volgende:

1. (Integrale) visie

Een heldere visie is van essentieel belang voor een effectief veiligheidsbeleid. Het geeft een kader, een moreel kompas en een koers. Hierbij is het van belang om een gedeeld beeld te hebben wat we onder een 'effectief veiligheidsbeleid' verstaan.

Aanbeveling:

IJK de visie op een integraal veiligheidsbeleid.

- c. Breng in samenspraak met inwoners, ketenpartners en de gemeenteraad een heldere inhoudelijke focus aan in het beleid en welke risico's we accepteren.
- d. Ga met betrokken partijen in gesprek over de vraag: Wanneer doen we het goed?

2. Sturing op een effectieve ketensamenwerking

Om een effectief veiligheidsbeleid te voeren is zicht hebben op de ketensamenwerking een voorwaarde, zowel in de lokale als in de bovenlokale ketensamenwerking. Ten tweede helpt het organiseren van regie in de veiligheidsketen met name op het raakvlak van veiligheid en andere thema's. Tot slot kunnen we de (bovenlokale) ketensamenwerking nog meer benutten.

Aanbeveling:

Vul de randvoorwaarden in voor effectieve samenwerking: gezamenlijk doel, gezaghebbende regie, betrouwbare partners, transparante informatie-uitwisseling en systematische evaluatie en verbetering

- a. Investeer in een ketenregisseur(s)
- b. Onderzoek de mogelijkheid om een aantal taken op het gebied van openbare orde en veiligheid op strategisch/directieniveau in de HLTorganisatie te beleggen.
- c. Benut de bovenlokale ketensamenwerking op basis van inhoudelijke focus.
- d. Onderzoek een intensievere intergemeentelijke samenwerking, zodat medewerkers zich kunnen specialiseren op de inhoudelijke focus.
- e. Agendeer structureel het thema privacy om een gedeeld juridisch vertrekpunt te creëren en te voorkomen dat het een complicerende en vertragende factor wordt.

3. Informatiegestuurd veiligheidsbeleid

Betrouwbare, tijdige en volledige informatie is van groot belang om informatiegestuurd te kunnen werken en geïnformeerde beslissingen te kunnen nemen. Een gedeeld beeld van (ernst en omvang van) een veiligheidsthema geeft een gezamenlijk vertrekpunt. Een goede signaalfunctie draagt hier aan bij. Daarmee versterken we onze informatiepositie. Cyber crime ontwikkelt zich sneller dan cyber security.

Aanbevelingen:

Versterk informatiegestuurd werken.

- a. Investeer in een eenduidige methodiek voor analyse en duiding van cijfers.
- b. Onderzoek de mogelijkheid voor een integrale bestuurlijke monitor op de geprioriteerde thema's binnen veiligheid.
- c. Volg de ontwikkelingen rond datagedreven werken in de HLTorganisatie en haak hier vanuit het domein Veiligheid op aan.

Onderken de risico's van cybercrime en erken tegelijkertijd dat we altijd reactief zullen zijn.

- d. Investeer voldoende in informatiebeveiliging.
- e. Investeer in bewustzijn van het eigen personeel en breng de Chief Information and Security Officer (CISO) goed in positie (binnen de gemeentelijke organisatie en in de keten).
- f. Ga met scholen in gesprek over het aanbod om met studenten (zitten goede hackers tussen) real life cases aan te pakken zoals 'penetratietests' (ethisch hacken) of voorlichting aan kwetsbare groepen.

4. Slimme en adaptieve organisatie(s)

Om, met de huidige trends en ontwikkelingen als context, op basis van een integrale visie en inhoudelijke focus te kunnen sturen op een effectieve ketensamenwerking en informatiegestuurd veiligheidsbeleid, moeten wij intern ook goed georganiseerd zijn.

Aanbeveling:

Investeer in slimme en adaptieve organisatie(s)

- d. Investeer in een betere koppeling van informatie tussen de verschillende domeinen binnen de HLTorganisatie.
- e. Stimuleer detacheringen in de keten.
- f. Organiseer, naar voorbeeld van de integrale veiligheidssessie op 5 maart 2018, periodiek een intervisiebijeenkomst om de uitdagingen van vandaag en morgen te bespreken en hoe we daarop kunnen anticiperen.

5. Partnerships met inwoners

We werken niet enkel aan de veiligheid in onze dorpen *voor* onze inwoners, maar we doen dit ook *samen* met hen. Op verschillende manieren staan niet alleen de gemeente maar ook (andere) ketenpartners met inwoners in verbinding als het gaat om het bevorderen van de veiligheid. Hier kunnen we nog meer en beter gebruik van maken.

Aanbeveling:

Investeer in het versterken van partnerships met inwoners.

- e. Investeer in het versterken van de signaalfunctie ('ogen en oren') van nieuwe doelgroepen.
- f. Investeer in het organiseren van de 'backoffice', zodat signalen goed geregistreerd worden, opgepakt en teruggekoppeld worden.
- g. Organiseer bewustwordingstrainingen op relevante thema's.
- h. Versterk de (zelf)redzaamheid van inwoners.

6. Strategische communicatie

Communicatie over veiligheid kan strategisch ingezet worden om de veiligheidsbeleving meer in lijn te brengen met de objectieve veiligheid, risico's beter te beheersen en om een consistentere en eenduidiger beeld te presenteren over veiligheid.

Aanbeveling:

Zet communicatie in als strategisch instrument.

- a. Om betekenis te geven aan cijfers, gebeurtenissen en de veiligheidssituatie.
- b. Benut kansrijke tools.
- c. Bevorder de ontwikkeling van integrale communicatie.

Bijlage 1: Overzicht maatschappelijke trends en ontwikkelingen - komende 4 jaar

Trends en ontwikkelingen	Thema's
<p>Aantal geregistreerde misdrijven neemt af, vormen van onzichtbare en complexere vormen van criminaliteit nemen toe</p>	<p>Ondermijning: verwevenheid onder- en bovenwereld</p> <ul style="list-style-type: none"> De daling van afgelopen jaren van 'zichtbare' en 'enkelvoudige' misdrijven lijkt door te zetten. De veiligheidsbeleving (gevoel van veiligheid onder inwoners) volgt niet de trend echter niet. Het aantal 'onzichtbare' en complexe misdrijven neemt toe. Zo zijn afgelopen jaren verschillende signalen van ondermijning gerapporteerd. Ondermijnende criminaliteit zal naar verwachting verder toenemen (landelijke trend). Het gaat in HLT om vormen van: vastgoed en witwassen (misbruik leegstand), Outlaw Motorcycle Gangs, Illegaal gokken/casino's, drugshandel en toenemend drugsgebruik (GHB) en mensenhandel (uitbuiting arbeidsmigranten, illegale prostitutie). Hierbij blijken verschillende risicofactoren aanwezig in HLT, zoals het buitengebied met leegstaande bedrijfshallen en schuren, vastgoed, recreatieparken en campings. Ook de digitale wereld wordt gebruikt om de onder- en bovenwereld met elkaar te verweven. Zo waarschuwen experts voor identiteitsfraude en cybercrime (zie volgende). <p>'Slimmer wordende veelpleger'</p> <ul style="list-style-type: none"> Daders worden mobieler, vindingrijker, digitaler, gebruiken ingewikkelder constructies, werken over grenzen heen. Zo hebben Hillegom, Lisse en Teylingen last van mobiel banditisme: inbraken en diefstallen worden veelal gepleegd door daders 'van buitenaf'. Dit verschijnsel is gemeente- en regiogrensoverschrijdend en daders komen niet zelden uit Oost Europa. <p>Veiligheidsbeleving</p> <ul style="list-style-type: none"> Het aantal geregistreerde misdrijven is in 2017 opnieuw gedaald (11%). De veiligheidsbeleving volgt deze trend (nog) niet.
<p>Technologie en (verdere) digitalisering</p>	<p>Cybercrime</p> <ul style="list-style-type: none"> Ontwikkelingen rond cybercrime gaan sneller dan de implementatie van adequate cybersecurity. Mede vanwege een gebrek aan (digitale) expertise en bestuurlijke awareness en prioritering. We moeten volgens de experts steeds meer rekening houden met digitale vormen van fraude, zoals financiële fraude (de 'fietsendiefstal van de toekomst') en identiteitsfraude. De opsporing hiervan vereist specifieke kennis en expertise. <p>Kwetsbaarheid vitale infrastructuur</p> <ul style="list-style-type: none"> Afhankelijkheid van technische systemen en gekoppelde (computer)systemen wordt steeds groter. Uitval of manipulatie van systemen en vitale infrastructuur, zoals GBA-informatie en andere privacy gevoelige informatie, is een reële dreiging voor de continuïteit van kritieke processen. De partnerorganisaties worden steeds afhankelijker van elkaar en van een adequate en tijdige informatie-uitwisseling. Een (digitale) storing bij een van de ketenpartners kan direct effect hebben op de ketensamenwerking. <p>Toenemende invloed social media</p> <ul style="list-style-type: none"> De wereld wordt steeds kleiner. Boodschappen hebben een steeds groter bereik. Ongefundeerde meningen, nepnieuws en percepties leiden al snel tot 'group think' en de 'publieke opinie' en het risico tot maatschappelijke onrust en een 'vlam in de pan'. Ook komt digitaal pesten (psychisch geweld) vaker voor. Gevolg: gemeenten en operationele partners lopen al snel achter de feiten aan. Technische ontwikkelingen en uitwisseling van informatie volgen elkaar steeds sneller op. Net als andere ontwikkelingen in de maatschappij. Niet iedereen kan dit tempo bijbenen. Mede hierdoor haken mensen af en raken soms verward/overspannen. Gebruik van social media achter het stuur levert gevaarlijke situaties op (landelijke trend). Andersom geeft social media de gemeenten en operationele diensten kansen en mogelijkheden om sneller veel inwoners te bereiken.

<p>Veranderende maatschappelijke context: verharding en toegenomen complexiteit</p>	<p>Toenemende sociaal-culturele spanningen</p> <ul style="list-style-type: none"> Als gevolg van ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, hebben we te maken met een toenemend aantal Oost Europese arbeidsmigranten (internationalisering). Eén van de meest opvallende bevolkingsontwikkelingen van de afgelopen jaren is de sterke toename van de (asiel) immigratie. Hierdoor ontstaat een mix van verschillende culturen (etnische diversiteit). Dit leidt tot meer spanningen. Sociaal-culturele spanningen leiden soms ook tot een groeiende polarisatie tussen 'oorspronkelijke bewoners' en nieuwkomers (migranten). Polarisation heeft een weerslag op verhoudingen binnen en tussen bevolkingsgroepen en vergroten spanningen. Veranderingen in het politieke debat (feiten doen er lang niet altijd toe of worden eenzijdig belicht) verdwijnt de nuance. Goed nieuws wordt vaak niet of nauwelijks belicht. Individualisering, verminderde tolerantie en verdraagzaamheid, in combinatie met een terugtrekkende overheid, leidt vaker tot meer geweldsincidenten (eigen rechter spelen). Deze ontwikkeling leidt tevens tot meer woonoverlast (een verdubbeling in 2017 ten opzichte van 2016). Vlam in de pan (maatschappelijke onrust) is eerder mogelijk vanwege toenemende invloed social media. Zie boven. <p>Multi problematiek</p> <ul style="list-style-type: none"> Er is een toenemende behoefte en noodzaak aan integraal (samen)werken in de keten door de veiligheids- en zorgpartners vanwege expertise, afstemming en om een passende persoonsgerichte oplossing te kunnen bieden. Ook in verband met de balans tussen privacy (van een cliënt) en veiligheid (van de omgeving). Jeugdcriminaliteit welke steeds meer verweven is met overlast, behoefte aan zorg, schooluitval, problemen thuis, drugs en alcoholgebruik en geweld. Het aantal verwarde en overspannen personen, mede door individualisering, sociaal-culturele spanningen, technologie en social media en de terugtrekkende overheid, neemt toe. Verwarde personen blijven langer thuis wonen als gevolg van bezuinigingen binnen de GGZ. Sommige verwarde en overspannen personen kunnen gevaarlijk worden voor zichzelf en hun omgeving. Deze mensen noemen we PGE (potentieel gevaarlijke eenlingen). Ook dit leidt onder meer tot woonoverlast. Geweld achter de voordeur (huiselijk geweld). Deels onzichtbaar. Het is daardoor lastig om dit probleem volledig in beeld te kunnen brengen en te kunnen aanpakken. <p>Grote evenementen en paniek in menigten</p> <ul style="list-style-type: none"> Tijdens grote evenementen, zoals het Castlefest en de bloemencorso, kunnen zich ernstige incidenten voordoen. De beperkte bewegingsruimte in combinatie met een 'trigger-incident' (zoals een terroristische aanslag) kan een vluchtreactie en 'paniek in menigten' veroorzaken.
<p>Vergrijzing; met name in de kleinere gemeenten</p>	<p>Groter wordende kwetsbare groep en zorgen over brandveiligheid</p> <ul style="list-style-type: none"> Ouderen die langer thuis wonen in een relatief oudere woning met verouderde elektra en apparaten hebben grotere kans op brand. Inwoners die het tevens sociaal economisch minder hebben kunnen zich minder gemakkelijk een brandveilige woning permitteren, dan wel preventiemiddelen aanschaffen. Dat geldt niet alleen voor ouderen. Daarnaast zijn ouderen een kwetsbare groep omdat zij minder zelfredzaam zijn. Dit kan tot uitdrukking komen in ouderenmishandeling of (digitale) oplichting. Dementie/verwardheid i.c.m. individualisering leidt tot een afname van zicht op en hulp aan deze kwetsbare groep. Ook de trend dat we steeds meer en vaker moderne apparatuur 24 uur in de elektra hebben zitten (telefoonladers, iPad, computers, etc.) vergroot de kans op brand.
<p>Grotere vraag en onder druk staande capaciteit</p>	<p>Veranderende rol overheid</p> <ul style="list-style-type: none"> Gemeenten hebben meer taken op het gebied van Toezicht en Handhaving, Preventie en Nazorg gekregen. Op veel thema's binnen het lokale veiligheidsdomein hebben ze de regie. Sommige thema's zijn de afgelopen jaren ook omvangrijker geworden, zoals de aanpak van verwarde personen, vormen van ondermijning, jeugdproblematiek, of

de radicaliseringsaanpak. Zo werken gemeenten steeds meer in multidisciplinaire teams samen met de politie en het openbaar ministerie ter bestrijding van (georganiseerde) criminaliteit. Dit leidt tot een groter beroep op gemeenten.

- Decentralisaties, waaronder de jeugdzorg, Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), de Participatiewet en de overgang van maatschappelijke zorg van de centrumgemeente naar de regiogemeenten.
- Zowel in de opsporing als op het gebied van de openbare orde taken is bij de politie sprake van forse handhavingstekorten, waarbij diverse vormen van 'nieuwe' criminaliteit nog onvoldoende in beeld zijn. De vraag naar (voldoende toegeruste) politiecapaciteit wordt steeds groter, mede vanwege een toenemend aantal grote en kleinere evenementen en daarmee gepaard gaande overlast. Deze vraag zal op termijn - mede onder invloed van de veranderende maatschappelijke context - verder toenemen. De huidige capaciteit aan mensen en middelen is dus niet toereikend om een antwoord te bieden op de vragen aan de politie van vandaag en morgen. Direct gevolg is een afname van de aangiftebereidheid. Veiligheids- en criminaliteitscijfers geven hierdoor een enigszins vertekend (lees: te gunstig) beeld. Een ander gevolg is een verschuiving van taken van politie naar BOA's (gemeente).
- Ook de andere partners worstelen met de beperkte capaciteit, zoals de regionale brandweer met het werven van brandweervrijwilligers en de gemeenten met het aantal beschikbare BOA's. Woningcorporaties gaan terug naar hun kerntaak (huisvesting) en richten zich daardoor minder op woonoverlast, burenruzies, etc. Gemeenten ondervinden direct effect hiervan.
- Het zorglandschap verandert. De afgelopen jaren heeft de gezondheidszorg te maken gehad met een structureel tekort aan gespecialiseerde verpleegkundigen. Dit heeft zijn weerslag op de prestaties die de Regionale Ambulance Voorziening kan leveren (aanrijtijden). Al sinds enkele jaren neemt de vraag om ambulancezorg steeds maar toe. Daarbij wordt de zorg complexer: mensen worden eerder ontslagen uit het ziekenhuis en blijven langer zelfstandig thuis wonen. Dat heeft gevolgen voor de ambulancezorg.
- Als gevolg van de decentralisaties krijgen de gemeenten steeds meer taken binnen het sociaal domein. De gemeenten hebben de regie op (zorg- en) veiligheidshuizen. Verbinding tussen zorg- en veiligheid is hierbij van wezenlijk belang om een antwoord te kunnen bieden op complexe en multidisciplinaire vraagstukken.
- De gemeente is allang niet meer de uitvoerende instantie die verantwoordelijk is voor zaken als onderwijs, huisvesting, elektriciteit, zorg, gezondheidszorg, openbaar vervoer, of kabel tv. De overheid moet steeds meer de samenwerking opzoeken met andere partners en partijen (ketensamenwerking).
- De rol van de gemeente verschuift vanwege de Omgevingswet van Vergunningverlening naar Toezicht en Handhaving (van voor- naar achterkant). Dit levert tevens een veranderende informatiepositie op (minder zicht op de dagelijkse praktijk). Het risico ontstaat dat we achter de feiten aanlopen bij misstanden, zoals wietteelt, de vestiging van een motorclub, of milieucriminaliteit. Hierdoor ontstaat een behoefte aan en noodzaak van een andere en specifiekere wijze van (integraal) toezicht en handhaving.
- Privatisering. De operationele diensten richten zich steeds meer op hun kerntaken. Zo wordt brandveiligheidstoezicht van de brandweer geprivatiseerd, worden particuliere beveiligingsbedrijven ingezet voor handhaving en toezicht. Vooralsnog is onduidelijk welk effect privatisering op de objectieve en subjectieve veiligheid heeft.

Behoefte aan intelligencefunctie

- De steeds complexere vraagstukken, waaronder fenomenen van ondermijning, vereisen een andere manier van (samen)werken. Door koppelingen van gegevens die gemeenten bijvoorbeeld hebben in diverse (basis)administraties met informatie van andere (keten)partners komt informatie naar boven voor de aanpak van criminelen en criminele netwerken. In de keten wordt een steeds groter beroep gedaan op de partners om relevante informatie tijdig te delen. Wet- en regelgeving omtrent privacy kan hierin juist belemmerend werken.

	<p>Veranderende rol burger en ondernemer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het overgrote merendeel (zo'n 2/3) van de inwoners van Hillegom, Lissen en Teylingen voelt zich en blijft zich verantwoordelijk voelen voor de veiligheid in de buurt. Een deel van de bevolking is daadwerkelijk bereid zich in te zetten voor de veiligheid samen met de gemeente, (vrijwillige) brandweer en politie. • Op steeds meer terreinen wordt samenwerking gezocht met bedrijven in het kader van veiligheid (Publiek-Private Samenwerking), bijvoorbeeld in het kader van Keurmerk Veilig Ondernemen in het winkelgebied, of brandveiligheid vanwege privatisering.
<p>Klimaatverandering en extreem weer</p>	<p>Overstromingen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verhoogde kans op overstromingen en wateroverlast mede in verband met de ligging van 2.0 – 5.0 onder NAP en omliggend water.

Bijlage 2: Overzicht regionale gremia en samenwerkingsverbanden

Elk van deze samenwerkingsverbanden heeft bestuurlijke en ambtelijke overlegmomenten.

Regionaal Bestuurlijk Overleg (RBO)

De regionale samenwerking binnen de Eenheid Den Haag krijgt op bestuurlijk niveau vorm in het RBO, waarin onder voorzitterschap van de regioburgemeester de 28 burgemeesters van de (politie)Eenheid Den Haag, het Openbaar Ministerie (OM) en de politie zitting hebben. Veiligheidsvraagstukken die integraal opgepakt moeten worden en de gemeentegrens overschrijden worden beled in dit overleg. Gemeenten, OM en politie bepalen met elkaar op welke onderwerpen regionaal ingezet wordt. Eens per 4 jaar wordt een Regionaal Beleidsplan (RBP) – en rapportage opgesteld. Onder de paraplu van het RBO vallen tevens het Districtscollege en het Veiligheidsberaad, ieder met een eigen agenda en overleg- en besluitvormingsstructuur.

Regionaal Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid (RSIV)

Het RSIV maakt de onderwerpen die regionaal aandacht nodig hebben concreet door het maken van handreikingen, het organiseren of faciliteren van bijeenkomsten en het verzorgen van een (digitaal) platform voor het delen van kennis over relevante veiligheidsvraagstukken. Het Platform Veilig Ondernemen (PVO), ondersteund door het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV), is een belangrijke samenwerkingspartner die in samenwerking met gemeenten en ondernemers werkt aan preventie. Het RSIV stelt onder meer een Algemeen (regionaal) Veiligheidsbeeld en Werkplan op.

Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM)

VRHM is ingesteld om de multidisciplinaire crisisbeheersing in de regio te versterken, zodat burgers beter beschermd worden tegen de risico's van rampen en crises. Om dit te realiseren werken politie, regionale brandweer, Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) en alle 19 gemeenten intensief samen in de veiligheidsregio. De Veiligheidsregio stelt onder meer het Regionaal Risicoprofiel op en op basis daarvan een Regionaal Beleidsplan en Crisisplan.

Veiligheidshuis Hollands Midden (VHHM)

VHHM is een regionaal samenwerkingsverband van politie en justitie, gemeenten en zorgpartners. (zoals de Raad voor de Kinderbescherming, GGZ Nederland, Openbaar Ministerie, Jeugdzorg Nederland, Reclassering Nederland, Verslavingsreclassering). Maar ook andere partners sluiten aan, zoals Dienst Justitiële Inrichtingen en woningcorporaties. Dit samenwerkingsverband is in het leven geroepen voor een succesvolle aanpak van Multi Probleem Gezinnen (MPG), criminaliteit en ernstige overlast. Het gaat om complexe problematiek, bijvoorbeeld om de combinatie van een strafbaar feit, verslaving en opvoedingsproblemen. Dit vraag om meer dan zorg of straf alleen, maar om een gezamenlijke aanpak. Elk jaar verschijnt er een jaarplan en –rapportage.

Regionaal Informatie- en experticeentrum tegen de georganiseerde criminaliteit (RIEC) Den Haag

RIEC Den Haag is een samenwerkingsverband van 28 gemeenten, provincie Zuid-Holland, politie Eenheid Den Haag, Openbaar Ministerie, Belastingdienst, FIOD, Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISZW), Koninklijke Marechaussee, Douane en Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). Samen trekken deze partners op tegen verschillende vormen van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit. Door informatie te delen kunnen criminele organisatiestructuren worden blootgelegd en aangepakt. Daarnaast ondersteunt en adviseert het RIEC Den Haag het openbaar bestuur in het verder versterken van de bestuurlijke aanpak van ondermijnende criminaliteit. Elk jaar publiceert het RIEC een jaarplan en –rapportage.

Bijlage 3:

UITNODIGING: 5 MAART 2018

Integrale veiligheidssessie: 'Onze samenwerking in de toekomst'

DOEL

Bepalen van de koers en optimaliseren van onze samenwerking op het gebied van veiligheid in de wereld van vandaag en morgen.

PROGRAMMA

- ♦ Opening burgemeester Lies Spruit (Lisse)
- ♦ Inleiding gemeentesecretaris Juul Covers (Teylingen)
- ♦ Pitches
- ♦ Discussierondes
- ♦ Wrap-up
- ♦ Borrel

LOCATIE

Theater
Het Trefpunt
Herenweg 80
te Warmond

DATUM & TIJD

Maandag 5 maart 2018

12.30 — Inloop met broodje
13.00 — Start
16.30 — Afsluitende borrel

Bijlage 4: Overzicht geraadpleegde partners

- Brandweer
- Cardea
- Coördinator CJG
- GGZ
- HLTsamen
 - Afdeling buitenruimte
 - Afdeling maatschappelijke ontwikkeling
 - Afdeling openbare orde & veiligheid
 - Afdeling publieksservice
 - Afdeling ruimtelijke ontwikkeling
 - Afdeling sociaal domein
 - Afdeling toezicht en handhaving
 - Burgemeesters
 - Gemeentesecretarissen
- ISD Bollenstreek
- JGT-coach
- Openbaar Ministerie
- Politie
 - Politieteam Bollen Noord (Lisse-Hillegom-Noordwijkerhout)
 - Politieteam Noordwijk-Teylingen
- RIEC
- Stan Global
- Veiligheidshuis
- Veiligheidsregio Hollandsmidden
- Voortgezet Onderwijs
 - Fioretti College Hillegom
 - Fioretti College Lisse
 - Samenwerkingsverband Duin- en bollenstreek
- Woonstichting Vooruitgang

Bijlage 5: Bronnen

Aanjaagteam Verwarde Personen, 2016. Doorpakken! Eindrapportage aanjaagteam Verwarde Personen. Den Haag: VNG.

Andringa, W., 2014. Hoe veilig is Lisse? Veiligheidsmonitor gemeente Lisse 2013. Enschede: I&O Research.

Boogard, J.H. & Vermaat, M., 2016. Programma Ondernijning: naar een meervoudige aanpak van ondernijnde criminaliteit. Dordrecht: gemeente Dordrecht.

Brandweer Hollands Midden, 2016. Dekkingsplan 2016-2019 Hillegom. Leiden: VRHM.

Brandweer Hollands Midden, 2016. Dekkingsplan 2016-2019 Lisse. Leiden: VRHM.

Brandweer Hollands Midden, 2016. Dekkingsplan 2016-2019 Teylingen. Leiden: VRHM.

Brandweer Hollands Midden, 2017. Rapportage Operationele Prestaties Brandweer Duin- en Bollenstreek gemeente Hillegom Q4 2016. Leiden: VRHM.

Brandweer Hollands Midden, 2017. Rapportage Operationele Prestaties Brandweer Duin- en Bollenstreek gemeente Hillegom T1 2017. Leiden: VRHM.

Brandweer Hollands Midden, 2017. Rapportage Operationele Prestaties Brandweer Duin- en Bollenstreek gemeente Hillegom T2 2017. Leiden: VRHM.

Brandweer Hollands Midden, 2017. Rapportage Operationele Prestaties Brandweer Duin- en Bollenstreek gemeente Hillegom T3 2017. Leiden: VRHM.

Brandweer Hollands Midden, 2017. Rapportage Operationele Prestaties Brandweer Duin- en Bollenstreek gemeente Lisse Q4 2016. Leiden: VRHM.

Brandweer Hollands Midden, 2017. Rapportage Operationele Prestaties Brandweer Duin- en Bollenstreek gemeente Lisse T1 2017. Leiden: VRHM.

Brandweer Hollands Midden, 2017. Rapportage Operationele Prestaties Brandweer Duin- en Bollenstreek gemeente Lisse T2 2017. Leiden: VRHM.

Brandweer Hollands Midden, 2017. Rapportage Operationele Prestaties Brandweer Duin- en Bollenstreek gemeente Lisse T3 2017. Leiden: VRHM.

Brandweer Hollands Midden, 2017. Rapportage Operationele Prestaties Brandweer Duin- en Bollenstreek gemeente Teylingen Q4 2016. Leiden: VRHM.

Brandweer Hollands Midden, 2017. Rapportage Operationele Prestaties Brandweer Duin- en Bollenstreek gemeente Teylingen T1 2017. Leiden: VRHM.

Brandweer Hollands Midden, 2017. Rapportage Operationele Prestaties Brandweer Duin- en Bollenstreek gemeente Teylingen T2 2017. Leiden: VRHM.

Brandweer Hollands Midden, 2017. Rapportage Operationele Prestaties Brandweer Duin- en Bollenstreek gemeente Teylingen T3 2017. Leiden: VRHM.

Brandweer Hollands Midden, Korpsbeleidsplan 2016-2018 We zijn onderweg

Bureau Regionale Veiligheidsstrategie (RVS) Midden-Nederland, 2014. Veiligheidsstrategie Midden-Nederland 2015-2018. Utrecht: RVS Midden-Nederland.

CBS & Ministerie VenJ, 2017. Veiligheidsmonitor 2016 Factsheet. Heerlen: CBS.

CBS & Ministerie VenJ, 2018. Veiligheidsmonitor 2017 Factsheet. Heerlen: CBS.

Centrum voor criminaliteitspreventie en veiligheid (CCV), 2018. Focus op veiligheid: een kennismaking met lokaal veiligheidsbeleid voor (nieuwe) raadsleden. Utrecht: CCV.

Cyber Security Raad (CSR), 2015. Handreiking cybersecurity voor de bestuurder. Den Haag: CSR.

Derksen, T., Klein, D., (2010) Bestuurlijke coalities tegen Criminaliteit, De juridische context van de uitwisseling van informatie tussen de betrokken partners bij de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit, Lectoraat Criminaliteitsbeheersing & Recherchekunde, Politieacademie, Apeldoorn.

Dijken, K. van, Engbersen, R., Oosterveld, W., Poel, M., Sterrenberg, L., Wassenberg, F. & Sprinkhuizen A., 2017. Vergaand veranderen, slim verschillen, duurzaam verbinden: Stedelijke trends en opgaven voor 2018 e.v. Den Haag: Platform 31.

Doeschot, F. ten & Wilson D., 2012. Hoe veilig is Teylingen? Integrale Veiligheidsmonitor gemeente Teylingen 2011. Enschede: I&O Research.

Doeschot, F. ten, Velden, J. ten & Löb, N., 2016. Hoe veilig is Lisse? Veiligheidsmonitor gemeente Lisse 2015. Enschede: I&O Research.

DRIO, 2017. Informatierapport Babbeltruc' s Bollenstreek Noord. Dienst Regionale Informatie Organisatie.

Duco Stadig, (2006) De wetjes van Duco. Of enige praktische aanwijzingen voor aanstormende bestuurders en politici verzameld tijdens 12 jaar wethouderschap te Amsterdam, Building Business

Erkel, F. van & Lange, J. de, 2017. Overheid van de toekomst/toekomst van de overheid. IKPOB.

Gemeente Hillegom, 2015. Heel Hillegom Veilig: Veiligheidsbeleid Hillegom 2016-2020. Hillegom: gemeente Hillegom.

Gemeente Hillegom, 2017. Evenementenkalender 2017. Hillegom: gemeente Hillegom.

Gemeente Hillegom, 2017. Heel Hillegom Veilig door samenwerken aan veiligheid: uitvoeringsprogramma 2017 inclusief de evaluatie over 2016. Hillegom: gemeente Hillegom.

Gemeente Hillegom, 2017. Heerlijk Hillegom Duurzame (proef)tuin van Holland: Omgevingsvisie Hillegom 2030. Hillegom: Gemeente Hillegom.

Gemeente Hillegom, 2018. Evenementenkalender 2018. Hillegom: gemeente Hillegom.

Gemeente Lisse, 2015. Integraal Veiligheids- en handhavingsbeleid 2016-2019: prioriteitennota. Lisse: gemeente Lisse.

Gemeente Lisse, 2017. Evenementenkalender 2017. Lisse: gemeente Lisse.

Gemeente Lisse, 2017. Toekomstvisie en agenda Lisse 2030. Lisse: gemeente Lisse.

Gemeente Lisse, 2018. Evenementenkalender 2018. Lisse: gemeente Lisse.

Gemeente Lisse, 2018. Uitvoering Veiligheidsbeleid. Lisse: gemeente Lisse.

Gemeente Teylingen, 2008. Toekomstvisie: Vitaal en Vernieuwend. Teylingen: gemeente Teylingen.

Gemeente Teylingen, 2009. Kompas voor de toekomst: Strategische Visie Teylingen 2040. Teylingen: gemeente Teylingen.

Gemeente Teylingen, 2013. Veiligheidsbeleid 2014-2017. Teylingen: gemeente Teylingen.

Gemeente Teylingen, 2015. Veiligheidsjaarplan 2016: samen werken aan een veilig Teylingen. Teylingen: gemeente Teylingen.

Gemeente Teylingen, 2016. Conceptvoorstel Veiligheidsjaarplan 2016. Teylingen: gemeente Teylingen.

Gemeente Teylingen, 2017. Evenementenkalender 2017. Teylingen: gemeente Teylingen.

Gemeente Teylingen, 2018. Evenementenkalender 2018. Teylingen: gemeente Teylingen.

Giesbertz, P. & Peppel, R. van de, 2012. Hoe veilig is Hillegom? Integrale Veiligheidsmonitor gemeente Hillegom 2011. Enschede: I&O Research.

Haags Economisch Interventie TEAM (HEIT), 2017. Trendoverzicht 2017. Den Haag: HEIT.
www.hartstichting.nl

Helsloot, I., 2011. De narrige burger en het warrige risicobeleid. GRIP4, mei 2011, pp.27-29.

Helsloot, I., Pieterman R. & Hanekamp, J.C., (2010). Risico's en Redelijkheid. Den Haag: Boom Juridische uitgevers.

HLTsamen, 2018. Planning & Control HLT. Hillegom: HLTsamen.

HLTsamen, (2017) Eindrapportage Programma Ontschotting sociaal domein. Beweging in werk- en denkwijze

Hoogewerf, A. & Herweijer, M., 2003. Overheidsbeleid, een inleiding in de beleidswetenschap. Alphen aan den Rijn: Kluwer.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Nieuwe perspectieven bij het omgaan met risico's en verantwoordelijkheden, 2012

Politie (2018). Districtscollege 29 januari 2018. PowerPoint presentatie. Den Haag: Politie.

Politie basisteam Bollenstreek-Noord, 2016. Factsheet Gebiedsscan Criminaliteit en Overlast 2016 district Leiden-Bollenstreek. Eenheid Den Haag.

Politie basisteam Noordwijk-Teylingen, 2016. Factsheet Gebiedsscan Criminaliteit en Overlast 2016 district Leiden-Bollenstreek. Eenheid Den Haag.

Politie, 2014. Regionaal beleidsplan 2015-2018. Den Haag: Eenheid Den Haag.

Politie, 2014. Samen werken aan veiligheid en vertrouwen: Bestuurlijke achtmaandsrapportage district Leiden – Bollenstreek. Den Haag: Eenheid Den Haag.

Politie, 2014. Samen werken aan veiligheid en vertrouwen: Bestuurlijke twaalfmaandsrapportage District Leiden – Bollenstreek. Den Haag: Eenheid Den Haag.

Politie, 2014. Samen werken aan veiligheid en vertrouwen: Bestuurlijke viermaandsrapportage district Leiden – Bollenstreek. Den Haag: Eenheid Den Haag.

Politie, 2015. Jaarverslag Eenheid Den Haag 2014. Den Haag: Eenheid Den Haag.

Politie, 2015. Samen werken aan veiligheid en vertrouwen: Bestuurlijke achtmaandsrapportage district Leiden – Bollenstreek. Den Haag: Eenheid Den Haag.

Politie, 2015. Samen werken aan veiligheid en vertrouwen: Bestuurlijke twaalfmaandsrapportage District Leiden – Bollenstreek. Den Haag: Eenheid Den Haag

Politie, 2015. Samen werken aan veiligheid en vertrouwen: Bestuurlijke viermaandsrapportage district Leiden – Bollenstreek. Den Haag: Eenheid Den Haag.

Politie, 2015. Tabellenboek december 2014. Den Haag: Eenheid Den Haag.

Politie, 2016. Jaarverslag Eenheid Den Haag 2015. Den Haag: Eenheid Den Haag.

Politie, 2016. Samen werken aan veiligheid en vertrouwen: Bestuurlijke achtmaandsrapportage district Leiden – Bollenstreek. Den Haag: Eenheid Den Haag.

Politie, 2016. Samen werken aan veiligheid en vertrouwen: Bestuurlijke twaalfmaandsrapportage District Leiden – Bollenstreek. Den Haag: Eenheid Den Haag

Politie, 2016. Samen werken aan veiligheid en vertrouwen: Bestuurlijke viermaandsrapportage district Leiden – Bollenstreek. Den Haag: Eenheid Den Haag.

Politie, 2016. Tabellenboek 2015 gemeente Teylingen. Den Haag: Eenheid Den Haag.

Politie, 2016. Tabellenboek december 2015. Den Haag: Eenheid Den Haag.

Politie, 2017. Bestuurlijke vergaderplanning 2018. Den Haag: Eenheid Den Haag.

Politie, 2017. CONCEPT - Samen werken aan veiligheid en vertrouwen: Bestuurlijke twaalfmaandsrapportage District Leiden – Bollenstreek. Den Haag: Eenheid Den Haag

Politie, 2017. CONCEPT Jaarverslag Eenheid Den Haag 2017. Den Haag: Eenheid Den Haag.

Politie, 2017. Jaarverslag Eenheid Den Haag 2016. Den Haag: Eenheid Den Haag.

Politie, 2017. Notitie Algemeen Veiligheidsbeeld Eenheid Den Haag 2017. Den Haag: Eenheid Den Haag.

Politie, 2017. Planning/proces regionaal beleidsplan. Den Haag: Eenheid Den Haag.

Politie, 2017. Reactietijden politie spoedmeldingen halfjaarcijfers 2017. Den Haag: Eenheid Den Haag.

Politie, 2017. Samen werken aan veiligheid en vertrouwen: Bestuurlijk achtmaandsrapportage. Den Haag: Eenheid Den Haag.

Politie, 2017. Samen werken aan veiligheid en vertrouwen: Bestuurlijke achtmaandsrapportage district Leiden – Bollenstreek. Den Haag: Eenheid Den Haag.

Politie, 2017. Samen werken aan veiligheid en vertrouwen: Bestuurlijke viermaandsrapportage district Leiden – Bollenstreek. Den Haag: Eenheid Den Haag.

Politie, 2017. Tabellenboek december 2016. Den Haag: Eenheid Den Haag.

Politie, 2017. Tabellenboek juni 2017. Den Haag: Eenheid Den Haag.

Politie, 2017. Tabellenboek mei 2017. Den Haag: Eenheid Den Haag.

Politie, 2017. Tabellenboek november 2017. Den Haag: Eenheid Den Haag.

Politie, 2017. Tabellenboek oktober 2017. Den Haag: Eenheid Den Haag.

Politie, 2018. Algemeen veiligheidsbeeld Eenheid Den Haag 2018: factsheet 1 tussenresultaten 24 januari 2018. Den Haag: Eenheid Den Haag.

Politie, 2018. Tabellenboek december 2017. Den Haag: Eenheid Den Haag.

Politie, 2018. Tabellenboek januari 2018. Den Haag: Eenheid Den Haag.

Raad voor Veiligheid (2018), Omgevingsveiligheid hennepkwekerijen, Onderzoek naar de fysieke veiligheidsrisico's voor omwonenden van bedrijfsmatig opgezette hennepkwekerijen, Den Haag

RAV Hollands Midden (2017). Jaarverslag 2016. Geraadpleegd in 2018 van <http://2016.jaarverslagravhm.nl/cijfers/#PK>.

Regionale Ambulance Voorziening (RAV) Hollands Midden, Advies Burgerhulpverlening Gemeente Teylingen, september, 2016

Regionaal Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid (RSIV), Eerste opzet voor Regionaal Beleidsplan 2019-2022.

Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC), 2017. Jaarplan 2017: een georganiseerde overheid tegen georganiseerde criminaliteit. Den Haag: RIEC.

Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC), 2017. Jaarverslag 2016: een georganiseerde overheid tegen georganiseerde criminaliteit. Den Haag: RIEC.

Regionaal Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid (RSIV), 2016. Werkplan 2017. Den Haag: RSIV Eenheid Den Haag.

Regionaal Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid (RSIV), 2017. Werkplan 2018. Den Haag: RSIV Eenheid Den Haag.

Regionaal Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid (RSIV), 2018. Eerste opzet input thema's voor RBP 2019-2022. Den Haag: RSIV.

Regionaal Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid (RSIV), 2018. Proces totstandkoming RBP 2019-2022. Den Haag: RSIV.

Siermann, T., 2014. Hoe veilig is Teylingen? Veiligheidsmonitor gemeente Teylingen 2013. Enschede: I&O Research.

Tops, P., Trom, J. (2016) De achterkant van Nederland, hoe onder- en bovenwereld verstrengeld raken, uitgeverij Balans

Van der Torre, E. J., van der Torre-Eilert, T. B. W. M., (2013) Driehoeken: overleg en verhoudingen Van lokaal tot nationaal, in: Politie en Wetenschap

Veiligheidshuis Hollands Midden, 2016. Evaluatie Veiligheidshuis Hollands Midden 2014-2016. Leiden: Veiligheidshuis Hollands Midden.

Veiligheidshuis Hollands Midden, 2017. Veiligheidshuis Hollands Midden: Factsheet 2016 Gemeente Hillegom. Leiden: Veiligheidshuis Hollands Midden.

Veiligheidshuis Hollands Midden, 2017. Veiligheidshuis Hollands Midden: Factsheet 2016 Gemeente Lisse. Leiden: Veiligheidshuis Hollands Midden.

Veiligheidshuis Hollands Midden, 2017. Veiligheidshuis Hollands Midden: Factsheet 2016 Gemeente Teylingen. Leiden: Veiligheidshuis Hollands Midden.

Veiligheidshuis Hollands Midden, 2017?. Jaarplan 2017. Leiden: Veiligheidshuis Hollands Midden.

Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM), 2016. Informatienotitie B.6: werkplan 2017 programma geneeskundige hulpverlening. Leiden: VRHM.

Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), 2017. De Staat van de Gemeenten 2017. Den Haag: VNG.

Versteeg, G., 2016. Hoe veilig is Hillegom? Veiligheidsmonitor gemeente Hillegom 2015. Enschede: I&O Research.

VHHM, 2016. Overzicht regiekamers en stuurgroepen VHHM 2017. Leiden: VHHM.

VHRM, 2018? Programmabegroting 2018 en Meerjarenramingen 2019-2021. Leiden: VRHM.

Vos-Smit, J., 2015. Regionaal Risicoprofiel Veiligheidsregio Hollands Midden. Leiden: VRHM.

VRHM, 2015. Regionaal Beleidsplan VRHM 2016-2019: Gericht verder!. Leiden: VHRM.

VRHM, 2016. Beslisnotitie B.5: Dekkingsplan Brandweer Hollands Midden 2016-2019. Leiden: VRHM.

VRHM, 2016. Informatienotitie B.6: Werkplan 2017 programma Geneeskundige Hulpverlening. Leiden: VRHM.

VRHM, 2017. Beslisnotitie B.2: Jaarstukken GR VRHM 2016. Leiden: VRHM.

VRHM, 2017. Beslisnotitie B.8: Korpswerkplan 2017 Brandweer Hollands Midden. Leiden: VRHM.

VRHM, 2017. Informatienotitie A.5: Multi-werkplannen VRHM 2017. Leiden: VRHM.

VRHM, 2017. Jaarstukken 2016. Leiden: VRHM.

VRHM, 2017. Planning beleidscyclus VRHM. Leiden: VRHM.

VRHM, 2017. Vergaderplanning 2018. Leiden: VRHM.

VRHM, 2018. Regionale evenementenplanningskalender. Leiden: VRHM.

Wijn, N. de, Terpstra, N., Bernsen, J., Nooij, J. de & Rhijn, J. van, 2016. Advies Burgerhulpverlening Gemeente Hillegom. Leiden: GGD Hollands Midden.

Wijn, N. de, Terpstra, N., Bernsen, J., Nooij, J. de & Rhijn, J. van, 2016. Advies Burgerhulpverlening Gemeente Katwijk. Leiden: GGD Hollands Midden.

Wijn, N. de, Terpstra, N., Bernsen, J., Nooij, J. de & Rhijn, J. van, 2016. Advies Burgerhulpverlening Gemeente Lisse. Leiden: GGD Hollands Midden.

Wijn, N. de, Terpstra, N., Bernsen, J., Nooij, J. de & Rhijn, J. van, 2016. Advies Burgerhulpverlening Gemeente Noordwijk. Leiden: GGD Hollands Midden.

Wijn, N. de, Terpstra, N., Bernsen, J., Nooij, J. de & Rhijn, J. van, 2016. Advies Burgerhulpverlening Gemeente Noordwijkerhout. Leiden: GGD Hollands Midden.

Wijn, N. de, Terpstra, N., Bernsen, J., Nooij, J. de & Rhijn, J. van, 2016. Advies Burgerhulpverlening Gemeente Teylingen. Leiden: GGD Hollands Midden.

Zalm, J. van der, 2017. Begroting Veiligheidshuis Hollands Midden 2017. Leiden: Veiligheidshuis Hollands Midden.

Inzicht in veiligheid

2018

HLTsamen
Hillegom Lisse Teylingen

INZICHT IN VEILIGHEID

Voor welke veiligheidsopgaven staan Hillegom, Lisse en Teylingen de komende jaren?

Dat is de centrale vraag in deze 'Strategische verkenning van de veiligheidspositie van Hillegom, Lisse en Teylingen'. De verkenning is opgesteld in opdracht van de burgemeesters van Hillegom, Lisse en Teylingen. Doel is om de veiligheidsthema's in kaart te brengen die de komende jaren onze aandacht vragen én handvatten aan te reiken voor een effectiever veiligheidsbeleid.

De verkenning is de basis voor het nieuwe veiligheidsbeleid en de veiligheidsjaarplannen van de drie afzonderlijke gemeenten. Dit is een beknopte samenvatting van het stuk. De conclusies en aanbevelingen gelden voor de drie gemeenten. Het staat apart vermeld als er in één of twee gemeenten sprake is van een afwijkende situatie.

Maatschappelijke trends

De wereld om ons heen verandert razendsnel. Bij het ontwikkelen van het veiligheidsbeleid moeten Hillegom, Lisse en Teylingen rekening houden met de volgende maatschappelijke trends:

TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

THEMA'S

Aantal geregistreerde misdrijven neemt af, onzichtbare en complexere vormen van criminaliteit nemen toe

- Ondermijning (verwevenheid onder- en bovenwereld)
- 'Slimmer wordende veelpleger'
- Veiligheidsbeleving

Technologie en (verdere) digitalisering

- Cybercrime
- Toenemende invloed social media

Veranderende maatschappelijke context: verharding en toegenomen complexiteit

- Toenemende sociaal-culturele spanningen
- Multi-problematiek
- Dreiging van (internationaal) terrorisme

Vergrijzing

- Groeiende kwetsbare groep en zorgen over brandveiligheid

Grotere vraag en capaciteit onder druk

- Veranderende rol overheid
- Behoeftte aan intelligenciefunctie
- Veranderende rol burger en ondernemer

Klimaatverandering

- Extreem weer en overstromingen

Wat komt uit onderzoeken naar voren?

Inzicht in veiligheid begint met inzicht in de verschillende vormen van criminaliteit die voorkomen in Hillegom, Lisse en Teylingen. Een andere belangrijke vraag is hoe vaak iedere vorm voorkomt in vergelijking met andere gemeenten in de regio.

High impact crimes

High impact crimes zijn misdrijven met een relatief grote impact op de slachtoffers. Denk aan woninginbraken, overvallen, straatroof en geweld. In deze categorie maken we onderscheid tussen:

- Misdrijven: in Teylingen en Hillegom kwamen in 2017 iets meer misdrijven voor dan in de rest van de Duin- en Bollenstreek. Het aantal geregistreerde misdrijven in Hillegom, Teylingen en Lisse neemt af.
- Geweld: mishandeling, bedreiging, huiselijk geweld en overvallen kwamen in Hillegom, Lisse en Teylingen in 2017 minder voor dan in de rest van de Duin- en Bollenstreek. Huiselijk geweld is wel een aandachtspunt. Dit vormt maar liefst een derde van het totaal aantal aangiftes en experts vermoeden dat het werkelijke cijfer nog hoger ligt. Slachtoffers durven immers lang niet altijd aangifte te doen.
- Woninginbraken: woninginbraken kwamen in 2017 in Hillegom vaker voor dan in de rest van de Duin- en Bollenstreek. In de hele Duin- en Bollenstreek was in 2017 sprake van een piek in het aantal woninginbraken.

TOEKOMSTVERWACHTING

Door de toegenomen individualisering en verminderde tolerantie slaat de vlam sneller in de spreekwoordelijke pan. Het gevolg is dat het aantal geweldsincidenten zal toenemen. Daarnaast worden daders steeds slimmer, digitaler en mobieler. Hillegom, Lisse en Teylingen zullen last blijven houden van 'mobiel banditisme': inbraken en diefstallen die worden gepleegd door daders 'van buiten', zoals Oost-Europa.

AANBEVELINGEN:

- Blijf de ontwikkelingen rond high impact crimes in de gaten houden.
- Versterk de voorlichting over huiselijk geweld. Het gaat om bewustwording, zodat burgers beter weten op welke signalen ze moeten letten in hun omgeving.
- Analyseer de ontwikkelingen met betrekking tot woninginbraken.
- Splits, in overleg met de politie, het inbraakcijfer uit in 'inbraak' en 'insluiping'. Dat onderscheid is relevant omdat burgers insluiping kunnen voorkomen door oplettendheid en goed hang- en sluitwerk.

Jeugdoverlast en –criminaliteit

Probleemjongeren veroorzaken overlast en gevoelens van onveiligheid, al dan niet in groepsverband. Geluids- en vuiloverlast bijvoorbeeld, of vernielingen en intimiderend gedrag. Een deel van hen glijdt af naar de criminaliteit.

Hillegom had in 2017 vaker te maken met jeugdoverlast en –criminaliteit dan de rest van de Duin- en Bollenstreek. De piek die in Hillegom in 2016 en 2017 zichtbaar was, neemt wel af; de gerichte jeugdaanpak lijkt zijn vruchten af te werpen. In Lisse kwam in 2017 meer jeugdoverlast en –criminaliteit voor dan in de rest van de Duin- en Bollenstreek.

TOEKOMSTVERWACHTING

Het toenemend drugsgebruik in de Duin- en Bollenstreek kan van invloed zijn op de ontwikkeling van jeugdoverlast en –criminaliteit in de drie dorpen. Ook van invloed is het groeiende aantal gezinnen met zogenoemde ‘multi-problemen’. Daarnaast maken sociale media jongeren vatbaar voor nepnieuws, groepsdenken en ongefundeerde meningen. Ook digitaal pesten komt steeds vaker voor.

AANBEVELINGEN:

- Houd jeugdoverlast- en criminaliteit als prioriteit in Hillegom en Lisse.
- Houd in Teylingen actief aandacht voor jeugdoverlast en –criminaliteit.

Ondermijning

Ondermijning is de vermenging van de onder- en bovenwereld. Het gaat bijvoorbeeld om drugshandel en –productie, witwassen, afpersing en bedreiging, misbruik van leegstaand vastgoed, hennepcultuur en mensenhandel (arbeidsuitbuiting, illegale prostitutie). Deze criminaliteit is veelal ‘onzichtbaar’ binnen de samenleving.

Georganiseerde en ondermijnende criminaliteit vindt ook in Hillegom, Lisse en Teylingen plaats. Exacte cijfers ontbreken maar de signalen zijn voldoende aanleiding om momenteel in de drie dorpen een pilot te draaien om zicht te krijgen op het ‘onzichtbare’.

TOEKOMSTVERWACHTING

Volgens experts zal de verschuiving van zichtbare naar ‘onzichtbare’ criminaliteit de komende jaren doorzetten. Dit is een landelijke trend, maar het buitengebied met leegstaande bedrijfshallen en schuren, vastgoed, recreatieparken en campings maakt Hillegom, Lisse en Teylingen extra kwetsbaar.

AANBEVELING:

- Maak in Hillegom en Teylingen beleidsmatig een prioriteit van ondermijning; Lisse heeft dit onderwerp nu al tot prioriteit benoemd in het veiligheidsbeleid.

Woonoverlast en personen met verward gedrag

Woonoverlast is hinder die in, vanuit en rondom een woning wordt veroorzaakt. Een andere vorm van overlast wordt veroorzaakt door mensen met verward gedrag die de grip op hun leven (dreigen te) verliezen.

Woonoverlast en overlast van mensen met verward gedrag kwamen in 2017 in Lisse en Teylingen vaker voor dan in de rest van de Duin- en Bollenstreek. In Lisse en Teylingen (Voorhout) is een vestiging van GGZ Rivierduinen. Dat kan een deel van de cijfers verklaren. Hillegom valt op door een piek in het aantal incidenten in 2016: eenzelfde piek als bij de jeugdoverlast en –criminaliteit

TOEKOMSTVERWACHTING

Dit thema zal de komende jaren zeker aandacht blijven vragen. Dat komt onder meer door de individualisering, verminderde tolerantie, de invloed van sociale media en het groeiende aantal mensen met verward gedrag en mensen met ‘multi-problemen’.

AANBEVELINGEN:

- Maak in Lisse en Teylingen een prioriteit van woonoverlast en personen met verward gedrag
- Onderzoek in Hillegom waar de stijgende trend in woonoverlast en overlast van verwarde mensen vandaan komt. Is er misschien een overlap met jeugdoverlast en –criminaliteit?

Brand

Brand kan veel schade en leed aanrichten. In 2017 kwamen er in Teylingen meer brandincidenten voor dan in de rest van de Duin- en Bollenstreek. Hillegom en Lisse zaten onder het gemiddelde.

TOEKOMSTVERWACHTING

Experts houden de komende jaren rekening met een toename van brandincidenten. Dat komt doordat kwetsbare ouderen langer thuis wonen. Een ander risico is dat niet iedereen de middelen heeft om zijn huis brandveilig te maken.

AANBEVELINGEN:

- Blijf de ontwikkelingen rond brandveiligheid in de gaten houden.
- Overleg met de regionale brandweer Hollands Midden of het mogelijk is om de brandveiligheidscijfers in de rapportages voortaan te specificeren naar gemeente. Dit maakt het mogelijk om de ontwikkelingen in Hillegom, Lisse en Teylingen te monitoren.
- Informeer kwetsbare groepen over de gevaren van brand en de manieren om brand te voorkomen.
- Besteed extra aandacht aan de communicatie met inwoners, omdat een flink deel van hen zich weleens zorgen maakt over de brandveiligheid.

Ambulancezorg

De ambulancezorg in de regio Hollands Midden verleent acute zorg voor gewonden en zieken. Spoedritten moeten binnen 15 minuten op locatie zijn. In 2016 voldeed in Teylingen 96,8 procent van de ritten aan deze eis: een bovengemiddelde score in de regio. Hillegom (87,4 procent) en Lisse (93 procent) scoorden net onder het gemiddelde.

Hillegom en Lisse maken gebruik van burgerhulpverleners: mensen die weten hoe ze moeten reanimeren en een oproep krijgen bij een hartstilstand in de buurt. Op deze manier gaat er zo min mogelijk tijd verloren voordat de ambulance arriveert.

TOEKOMSTVERWACHTING

De verwachting is dat de ambulancesector de komende jaren onder druk blijft staan. Ambulances moeten vaker uitrukken. Dat komt doordat mensen eerder worden ontslagen uit het ziekenhuis en ouderen langer thuis wonen. Daarnaast heeft de sector een personeelstekort.

AANBEVELINGEN:

- Blijf de ontwikkelingen rond de ambulancezorg in de gaten houden.
- Investeer in burgerhulpverlening.
- Overleg met de Regionale Ambulancevoorziening of het mogelijk is om in de rapportages voortaan uit te gaan van 'responstijden' in plaats van 'aanrijtijden'. De 'aanrijtijd' is de tijd tussen vertrek van de ambulance en aankomst bij de patiënt. De 'responstijd' start bij het binnenkomen van de melding op de zorgmeldkamer. Dit geeft een reëler beeld.

Evenementen

Met veel mensen op een kleine oppervlakte kunnen zich ernstige incidenten voordoen tijdens grote evenementen, zoals het Castlefest en het Bloemencorso. Een 'trigger incident', zoals een terroristische aanslag, leidt tot paniek en mensen die verdrukt raken in de menigte. Cijfers over incidenten tijdens evenementen in Hillegom, Lisse, Teylingen en de rest van de Duin- en Bollenstreek ontbreken.

TOEKOMSTVERWACHTING

Risicovolle evenementen blijven de komende jaren de aandacht vragen van de gemeenten en hun veiligheidspartners. De impact van een incident tijdens een drukbezocht evenement is groot. De Veiligheidsregio Hollands Midden noemt het risico op incidenten tijdens evenementen 'zeer waarschijnlijk' en de potentiële impact daarvan 'aanzienlijk of ernstig'.

AANBEVELINGEN:

- Blijf de ontwikkelingen rond drukbezochte evenementen in de gaten houden.
- Zorg op dit gebied voor voldoende aandacht, expertise en capaciteit in de veiligheidsketen.
- Besteed extra aandacht aan de communicatie met inwoners, omdat een flink deel van hen zich weleens zorgen maakt over drukbezochte evenementen.

Overstromingen

Het klimaat verandert en de zeespiegel stijgt. Het gaat vaker regenen en vooral ook veel harder. Het risico op overstromingen wordt daardoor groter. Zeker in onze dichtbevolkte, laaggelegen regio, tussen kust en rivieren. De Veiligheidsregio Hollands Midden ziet extreem weer en overstromingen als 'ernstig risico'. Hillegom, Lisse en Teylingen hebben dit niet tot prioriteit benoemd.

TOEKOMSTVERWACHTING

De kans dat de regionale waterkeringen overstromen is klein. Maar als dit gebeurt, zijn de gevolgen ernstig. Daarom blijft het onderwerp volgens experts de komende jaren de aandacht vragen van de gemeenten en hun veiligheidspartners.

AANBEVELINGEN:

- Blijf de ontwikkelingen rond extreem weer en overstromingen in de gaten houden.
- Investeer in regionale samenwerking op de dit gebied.
- Besteed extra aandacht aan de communicatie met inwoners over overstromingen en eventuele uitval van nutsvoorzieningen.

Cybercrime

DDos-aanvallen, hacks, phishing, datalekken, identiteitsfraude: cybercrime is criminaliteit met ict als middel én doelwit. Dit soort criminaliteit beperkt zich niet tot gemeentegrenzen, maar heeft een internationaal karakter. Cijfers over cybercrime in Hillegom, Lisse, Teylingen en de rest van de Duin- en Bollenstreek ontbreken.

TOEKOMSTVERWACHTING

In een steeds verder digitaliserende wereld verschuiven criminelen hun activiteiten naar het cyberdomein. Naar verwachting zal deze ontwikkeling alleen maar sterker worden: digitale criminaliteit is een van de grootste dreigingen van de komende jaren. De Veiligheidsregio Hollands Midden noemt het risico op cyberincidenten 'waarschijnlijk' en de potentiële impact daarvan 'aanzienlijk of ernstig'.

AANBEVELINGEN:

- Maak een prioriteit van cybercrime.
- Zorg voor een optimale informatiehuishouding en -beveiliging binnen de HLT-organisatie.
- Investeer in trainingen van medewerkers en bestuurders. Zo leren ze om alerter te zijn op cyberdreigingen.
- Maak gebruik van externe cyberkennis, bijvoorbeeld van studenten.

Samenwerking is de sleutel

De gemeente heeft de taak om te zorgen voor de veiligheid van haar inwoners. Maar dit kunnen we niet alleen. Deze verkenning heeft ons wederom bevestigd dat samenwerking met (en tussen) (veiligheids)partners de sleutel is om de bestaande én nieuwe vormen van criminaliteit te beheersen, alleen soms wel op een andere manier dan we nu doen.

Veiligheidsvraagstukken worden steeds complexer in onze digitale samenleving, met razendsnelle communicatiemogelijkheden. Veiligheid is verweven met andere beleidsterreinen. Dit vraagt om een integrale benadering en om samenwerking met een veelheid aan partijen. Zo werkt de gemeente in het veiligheidsdomein niet alleen samen met politie, OM, brandweer en ambulancediensten, maar ook met woningcorporaties, sociale diensten, maatschappelijke organisaties, energiebedrijven, ondernemers en inwoners. Deze ontwikkeling en de veelheid van partijen maakt samenwerken moeilijk en vraagt om een andere vorm van samenwerking en regie dan we tot op heden gewend waren.

Niet altijd is de gemeente aan zet. Per veiligheidsvraagstuk moeten we bepalen welke ketenpartner de regierol het beste op zich kan nemen.

Thema's en aanbevelingen

Uit de beleidsanalyses en gesprekken met onze veiligheidspartners blijkt dat de volgende zes 'bouwstenen' essentieel zijn voor een effectief veiligheidsbeleid:

1. INTEGRALE VISIE

Een heldere, integrale visie: een gedeeld beeld tussen inwoners, ketenpartners en de gemeenteraad over wat een effectief veiligheidsbeleid is, helpt om prioriteiten te stellen en 'koersvast' te blijven.

Aanbevelingen:

Stel de lokale prioriteiten vast samen met inwoners, ketenpartners en gemeenteraad. Bepaal ook welke risico's we aanvaardbaar vinden. 100 procent veilig bestaat immers niet. Ga vervolgens met deze partijen in gesprek over de vraag: wanneer doen we het goed?

2. EFFECTIEVE KETENSAMENWERKING

Een goed veiligheidsbeleid vraagt om effectieve en efficiënte samenwerking in de veiligheidsketen, zowel op lokaal als op regionaal niveau. Op dit moment werkt een deel van de veiligheidspartners samen in het Veiligheidshuis en de Veiligheidsregio. Maar als zo'n structuur ontbreekt, is het soms lastig om elkaar te vinden. Het is dan ook belangrijk om die verbinding sterker te maken.

Aanbevelingen:

Investeer in een of meerdere ketenregisseurs, die de veiligheidspartners 'over lijnen en domeinen' verbinden. Stem de lokale prioriteiten af met de regio. Want als de lokale en regionale prioriteiten op één

lijn liggen, wordt het gemakkelijker om de beperkte capaciteit en middelen te verdelen. Maak veiligheid en openbare orde ook tot prioriteit in de HLT-organisatie. Kijk bijvoorbeeld of het mogelijk is om een aantal taken op dit gebied onder te brengen op strategisch/ directieniveau. Onderzoek daarnaast de mogelijkheden van intensievere samenwerking met andere gemeenten. Dit geeft de HLT-medewerkers de kans om zich inhoudelijk te specialiseren in de veiligheidsopgaven.

3. INFORMATIEGESTUURD VEILIGHEIDSBELEID

Betrouwbare, tijdige en volledige informatie is noodzakelijk om effectief te kunnen handhaven en om inzicht te krijgen in de trends en ontwikkelingen in het veiligheidsdomein. De hoeveelheid beschikbare data is de laatste jaren exponentieel toegenomen. De kunst is om de juiste informatie uit die data naar boven te halen. Alle partners hebben de verantwoordelijkheid om hun informatie op de juiste manier te beveiligen. Cybercrime ontwikkelt zich sneller dan cybersecurity.

Aanbevelingen:

Versterk onze informatiepositie. Haak vanuit het veiligheidsdomein aan op de ontwikkelingen rond datagedreven werken in de HLT-organisatie. Investeer in een eenduidige methodiek om cijfers te analyseren en te duiden. Onderken de risico's van cybercrime. Investeer voldoende in informatiebeveiliging. Richt de HLT-organisatie zo in dat de Chief Information Security Officer (CISO) zijn werk goed kan doen. Ga met scholen in gesprek over de mogelijkheden om studenten in te schakelen voor 'ethische hacks' en voorlichting over cybercrime aan kwetsbare groepen.

4. SLIMME INTERNE ORGANISATIES

Ook intern moeten we goed georganiseerd zijn. Het is zaak dat er een betere informatie-uitwisseling plaatsvindt. Van belang is dat interne collega's met elkaar in gesprek gaan om informatie te duiden, de vervolgstappen bepalen en externe partners aanhaken. Een nieuwe manier van werken vraagt ook om andere competenties.

Aanbevelingen:

Investeer in een betere koppeling van informatie tussen de verschillende organisatieonderdelen. Stimuleer detacheringen in de verschillende organisaties in de veiligheidsketen, zodat medewerkers bij elkaar in de keuken kijken en van elkaar leren. Organiseer regelmatig integrale veiligheidssessies voor alle ketenpartners.

5. PARTNERSCHAP MET INWONERS

Veiligheid is een coproductie tussen de ketenpartners en de inwoners van Hillegom, Lisse en Teylingen. Onze inwoners kennen hun wijk bij uitstek en horen en zien veel op straat. Zij vergaren informatie die heel relevant kan zijn. Daarnaast is het belangrijk dat inwoners zich bewust zijn van bepaalde gevaren en, daar waar mogelijk, zelf verantwoordelijkheid kunnen en durven nemen

Aanbevelingen:

Investeer in de signaalfunctie ('ogen en oren') van inwoners. Investeer ook in een goede backoffice, zodat die signalen goed worden geregistreerd, opgepakt en teruggekoppeld. Let daarbij ook op signalen uit onverwachte hoek, zoals via statushouders of jongeren. Daarnaast zijn bewustwordingstrainingen, bijvoorbeeld over inbraak- en brandveiligheid, van groot belang. Op die manier versterken we de zelfredzaamheid van de inwoners.

6. STRATEGISCHE COMMUNICATIE

De objectieve veiligheid en de veiligheidsbeleving liggen vaak ver uit elkaar. Samen met de veiligheidspartners moeten we dus veel meer en vooral ook anders communiceren met de inwoners. Het is belangrijk om een compleet en consistent beeld te presenteren over de veiligheid in Hillegom, Lisse en Teylingen en de prioriteiten die we stellen.

Aanbevelingen:

Vertel het verhaal achter de cijfers. Geef duiding en context. Bespreek met de ketenpartners hoe en wanneer welke informatie naar buiten wordt gebracht. Maak slim gebruik van de bestaande communicatiemiddelen. Denk bijvoorbeeld aan de digitale risicokaart van de rijksoverheid, waarop mensen kunnen checken of er bij hen in de buurt risico's zijn op rampen en ongevallen. Of aan een veiligheidsindex, die elke vier maanden de veiligheid in alle buurten in de politieregio in kaart brengt.

Verantwoording

De verkenning is gebaseerd op cijfermatige analyses, beleidsanalyses en interviews met experts en interne en externe veiligheidspartners. De cijfers komen uit de bestuurlijke twaalfmaandrapportage 2017 van de politie Eenheid Den Haag, de rapportage 'Operationele Prestatie-Indicatoren 2017' van de brandweer veiligheidsregio Hollands Midden en het jaarverslag 2017 Regionale Ambulance Voorziening (RAV) van de veiligheidsregio Hollands Midden.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Uitwerking Veiligheidsagenda 2019 - 2022

Vastgesteld in het LOVP van 3 december 2018

1 Preambule

Volgend uit artikel 18 van de Politiewet 2012 stelt de Minister, gehoord het College van Procureurs-Generaal en de regioburgemeesters, ten minste eenmaal in de vier jaar de landelijke beleidsdoelstellingen vast ten aanzien van de taakuitvoering van de politie. Voorliggende agenda bevat de beleidsdoelstellingen die de Minister van Justitie en Veiligheid voor de komende vier jaar (2019-2022) heeft vastgesteld. Deze beleidsdoelstellingen behoren altijd meegewogen te worden door het gezag bij de inzet van de politie.

De beleidsdoelstellingen richten zich op vraagstukken die landelijk of internationaal spelen, die (eenheids) overstijgend zijn en/of waar afstemming in de aanpak of specifieke expertise op landelijk niveau voor nodig is. De landelijke beleidsdoelstellingen zijn complementair aan de lokale veiligheidsagenda's en laten ruimte aan het lokale gezag om keuzes te maken ten aanzien van de taakuitvoering van de politie. Er is gezocht naar betekenisvolle afspraken die bijdragen aan een effectieve politieorganisatie. De agenda bevat daarom een mix van kwalitatieve en kwantitatieve afspraken, die passen bij de doorontwikkeling die de politieorganisatie in de afgelopen periode heeft gemaakt.

De afspraken zijn gemaakt tegen de achtergrond van de prioriteiten en investeringen uit het Regeerakkoord en de evaluatie van de Politiewet 2012 door de Commissie onder leiding van de heer Kuijken. In deze agenda komen de specifieke opgaven voor de politieorganisatie samen. De afspraken moeten ook geplaatst worden binnen de uitdagingen die de politie in de komende periode staan te wachten. Naast de investeringen vanuit de middelen van het Regeerakkoord die leiden tot een structurele uitbreiding van de politieorganisatie, is er in de komende jaren ook extra druk op de inzetbaarheid van de politie mede omdat het realiseren van de uitbreiding van de capaciteit tijd kost. Dit maakt dat er een beperkte set afspraken voorligt, die enerzijds zoveel als mogelijk ruimte laat aan het lokale gezag om hun eigen prioriteiten te stellen en het anderzijds mogelijk maakt om daar waar intensiveringen hebben plaatsgevonden ambities te stellen voor de doorontwikkeling van de taakuitvoering.

Het politiewerk behelst meer dan de doelstellingen die in deze agenda benoemd zijn. Er is tal van onderwerpen die geen plek hebben gekregen in deze agenda. Zoals hiervoor weergegeven zijn alleen die afspraken in deze agenda opgenomen die voldoen aan de criteria voor landelijke doelstellingen. Het past de Minister in dit bestel om een zo groot mogelijke ruimte te behouden voor het gezag om lokaal, en daar waar het gezag landelijk ligt, landelijk, prioriteiten te kunnen stellen.

Tot slot dient opgemerkt te worden dat, hoewel de beleidsdoelstellingen zich richten op de taakuitvoering van de politie, veiligheid een gezamenlijke verantwoordelijkheid is, waar ook andere partners hun aandeel in hebben, waar de politie op onderdelen van afhankelijk is. Deze beleidsdoelstellingen zijn daarom ook agenderend om samen met de politie en mijn departement te werken aan het realiseren van een zo groot mogelijk maatschappelijk effect op de benoemde onderwerpen.

De agenda bevat drie typen afspraken. Allereerst worden de landelijke beleidsdoelstellingen uitgewerkt, daarna volgen de landelijke thema's en tot slot worden de organisatieontwikkelaafspraken benoemd. Deze agenda eindigt met een evaluatiebepaling, om bijstelling van de agenda gedurende de looptijd mogelijk te maken. Deze nieuwe set van beleidsdoelstellingen vervangt de huidige Veiligheidsagenda die loopt tot eind 2018.

2 Landelijke beleidsdoelstellingen

2a Ondernijning

Bij ondernijnende criminaliteit gaat het om een breed scala aan criminele fenomenen en de ondernijnende werking die daarvan uitgaat op de samenleving. De verwevenheid met de legale wereld heeft vergaande consequenties. De combinatie van omvangrijke criminele vermogens en de toegang tot zware geweldsmiddelen stelt criminele netwerken in staat invloed te verwerven in maatschappelijke sectoren en ongewenste druk uit te oefenen in de samenleving. Dit gaat gepaard met bedreiging van de integriteit van het openbaar bestuur en van overheidsambtenaren. Dit leidt tot aantasting van het rechtsgevoel en van de rechtsstaat en zijn instituties¹.

Uit beschikbare bronnen² blijkt dat de drugsindustrie qua omvang de grootste illegale markt is. Direct gerelateerd daaraan zijn de omvangrijke criminele winsten die worden witgewassen, een onmisbaar onderdeel van het criminele bedrijfsproces en de motor van het criminele bedrijf. Maar de ondernijnende effecten van de drugsindustrie strekken zich nog verder uit. Gevaren als drugslabs- en plantages in woonwijken, het dumpen van giftig chemisch afval, de intimiderende aanwezigheid van Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's), het gebruik van excessief geweld in de openbare ruimte, gefaciliteerd door bezit van en handel in zware vuurwapens, bedreiging van lokale bestuurders en andere overheidsdienaren, intimidatie en corruptie en het ontstaan van parallelle samenlevingen in sommige wijken hangen nauw samen met de illegale drugsindustrie.

Een breed offensief is nodig van de overheid en maatschappelijke sectoren. Om tot een effectieve aanpak te komen is het noodzakelijk de aandacht te richten op de criminele subjecten en hun directe entourage, maar daarnaast ook op de onderliggende gelegeheidsstructuren, het met ondernijnende criminaliteit samenhangende verdienmodel (witwassen, criminele investeringen in bijv. vastgoed), corruptie, criminele (financiële) dienstverleners en de (sociale) voedingsbodem waarbinnen dit alles kan gedijen.

Het regeerakkoord bevat een structurele investering van € 5 miljoen in 2018, oplopend tot € 10 miljoen vanaf 2019 en een eenmalig anti- ondernijningsfonds van € 100 miljoen. Deze middelen worden vanaf eind 2018, respectievelijk begin 2019, toegedeeld aan de regionale en landelijke partners, op basis van de voorstellen die zij eind september 2018 hebben ingediend. Ook worden extra middelen beschikbaar gesteld voor versterking van de strafrechtsketen (€ 5 miljoen in 2018, oplopend tot € 20 miljoen vanaf 2021 en verder) ten behoeve van de keteneffecten die het gevolg zijn van uitbreiding van politiecapaciteit.

Op landelijk niveau is het Strategisch Beraad Ondernijning (SBO) ingericht waarin partners zijn vertegenwoordigd, onder onafhankelijk voorzitterschap. Ook is een aanjaagteam ingericht dat het land in gaat om de operationele partijen te faciliteren in het concreet verbeteren en versnellen van de aanpak. Het aanjaagteam werkt nauw samen met de RIECs en het LIEC.

Het beleid is voorts op hoofdlijnen neergelegd in de brieven van de minister van JenV van respectievelijk 11 juli 2018 en 16 november 2018.³

Als partner in de integrale aanpak van ondernijnende criminaliteit heeft de politie een eigen rol en verantwoordelijkheid onder gezag van het openbaar ministerie en de burgemeesters. De afspraken in deze agenda zien specifiek op het aandeel van de politie binnen de aanpak. In de eenheden zal geprioriteerd worden op de aanpak van ondernijning, in het bijzonder met aandacht voor drugs, financiële geldstromen en de handel in zware automatische wapens.

¹ Zie uitvoeriger hierover: Sluipend gif (Politieacademie 2018), Nationaal Dreigingsbeeld georganiseerde criminaliteit (Politie 2017) en Ondernijning ondernijnd (NSOB 2016).

² Zie Nationaal Dreigingsbeeld georganiseerde criminaliteit (Politie, 2017), Serious and Organised Crime Threat Assessment (Europol, 2017), de opeenvolgende WODC-monitorsgeorganiseerde criminaliteit en de jaarverslagen van het LIEC.

³ Kamerstukken II, vergaderjaar 2018-2019, 29 911, nrs 207 en 212.

Om de gewenste versterking en versnelling van de aanpak van ondermijnende criminaliteit te realiseren zijn de volgende afspraken gemaakt:

Prioritering en samenwerking (kwalitatieve monitoring)

- Afspraak: Aan de gezagen van de regionale eenheden en van de landelijke eenheid wordt gevraagd de, bij de middelen van het Regeerakkoord toegekende, 171 fte aan capaciteit ten behoeve van de opsporing van ondermijnende en zware criminaliteit, (ook) in onderlinge samenwerking te laten werken als het criminaliteitsbeeld daartoe aanleiding geeft. Dit moet ertoe bijdragen dat in de samenwerking robuuste verbanden kunnen ontstaan en ook slagvaardiger onderzoek kan worden gedaan naar regio-overstijgende Criminele samenwerkingsverbanden (csv's).
- Afspraak: Gezien de aard van de problematiek (lokaal geworteld maar vaak grensoverschrijdend van karakter) heeft de politie vanaf het begin ook aandacht voor regio- of landsgrensoverstijgende aspecten. Indien sprake is van regio- of landsgrensoverstijgende aspecten, wordt daar bij de keuze van de interventies rekening mee gehouden.

Informatiepositie aan de voorkant wordt versterkt (kwalitatieve monitoring)

De politie investeert ten behoeve van een effectieve aanpak in verbetering van de informatiepositie aan de voorkant van het proces, als basis voor interventies in de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Daartoe wordt een betere verbinding en uitwisseling tot stand gebracht tussen 'blauw', 'intel' en 'opsporing'.

Dit begint - conform de ontwikkelagenda Gebiedsgebonden politie (GGP) - met het opwerken van signalen in de wijk, mutatie daarvan en het organiseren van opvolging via opsporing of andere interventies.

- Afspraak: Vanuit de basisteams wordt een inspanning geleverd om bewustzijn en signalering te vergroten.
- Afspraak: Binnen de eenheden worden afspraken gemaakt tussen de basisteams, de informatieorganisatie en de recherche over opvolging van ondermijningssignalen. Vanuit de recherche wordt de inspanning geleverd om meer aan de opvolging van de signalen uit de basisteams te doen. Ook wordt gezien of er in de districtsrecherche meer aan de aanpak van ondermijning moet worden gedaan.

Kwantificeerbaar maken van de (accenten binnen de) aanpak (kwantitatieve monitoring)

Ondermijning is naar haar aard in kwantitatieve zin beperkt inzichtelijk. Desalniettemin willen alle betrokkenen weten wat het effect van hun extra inspanning is. Om hieraan invulling te geven wordt gestreefd naar het beter kwantificeerbaar maken van de resultaten van de aanpak van ondermijning. In het bijzonder wordt hier aandacht gegeven aan de landelijk benoemde accenten in de aanpak, te weten illegale wapens en drugs.

- Afspraak: In 2019 zullen in nauwe samenwerking tussen de landelijke en regionale partners bij de aanpak van ondermijning nadere voorstellen worden ontwikkeld voor indicatoren waarmee kwalitatieve en kwantitatieve resultaten en maatschappelijk effecten van de aanpak en in het bijzonder de inzet van de politie daarbij kunnen worden uitgedrukt. Dit zou bijvoorbeeld kunnen langs de lijnen van 'Rijker verantwoord' / effect- en resultaatmeting zoals verwoord in de ontwikkelagenda Opsporing.
- Afspraak: Totdat nieuwe indicatoren zijn ontwikkeld, wordt een kwantitatieve doelstelling gehanteerd in de vorm van "het aantal via strafrechtelijke weg aangepakte csv's" en de bijdrage van de politie aan integrale handhavingsacties gemonitord. Daarbij wordt het gemiddelde realisatiecijfer van 2016 - 2018 als uitgangspunt genomen: het landelijke streefcijfer voor 2019 is 1370 csv's. De rapportage over de realisatie van deze doelstelling zal het aantal onderzoeken per aandachtgebied inzichtelijk maken, waaronder de accenten illegale wapens en drugs, met een verbijzondering naar de soorten drugs, inclusief synthetische drugs, hennep en cocaïne. Dit met het doel deze voor de aanpak belangrijke accenten te kunnen volgen en bespreken op landelijk niveau.

Financiële invalshoek aanpak

De financiële invalshoek is een dominante lijn in de aanpak van ondermijnde criminaliteit. Financieel onderzoek wordt ingezet a) om geldstromen te onderzoeken en financiële structuren bloot te leggen om waar mogelijk het criminele verdienmodel te verstoren; b) als effectieve strategie om bewijs te vergaren in strafrechtelijke onderzoeken; c) om substantiële criminele winsten te kunnen afpakken; d) om kleinere criminele winsten of luxe goederen af te pakken als voorbeeldfunctie richting wijk/samenleving; e) ter ondersteuning van compensatie van slachtoffers.

- Afspraak: Om de financiële invalshoek bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit de noodzakelijke impuls te geven en waar mogelijk een goed financieel onderzoek te kunnen uitvoeren is in ieder geval vereist dat ieder voorgelegd signaal wordt voorzien van een financiële analyse waarin de financieel-economische aspecten en onderzoeksmogelijkheden van de zaak worden geïdentificeerd. De politie levert hier haar aandeel in, inclusief advies over de inzet van financiële expertise⁴. Deze financiële analyse is mede bedoeld om met de bij deze ondermijningszaak betrokken partners te wegen en te besluiten welke interventies door welke partijen kunnen worden gepleegd. Hierbij wordt aangegeven wat in dit geval de meest kansrijke wijze van afpakken is: strafrechtelijk, fiscaal of bestuurlijk, of een combinatie. Per regio draagt de politie in overeenstemming met het bevoegd gezag zorg voor inbedding van de bijdrage van politie in de lokale processen. (kwalitatieve monitoring)
- Afspraak: In alle ondermijningszaken wordt financieel onderzoek ingezet, tenzij uit de financiële analyse evident naar voren komt dat dit geen meerwaarde heeft. OM en politie bespreken op reguliere basis in de daarvoor geëigende gremia de voortgang en mogelijke verbeteringen op dit punt. (kwalitatieve monitoring)
- Afspraak: Partners ontwikkelen in 2019 een 'afpakmonitor' die inzicht geeft in de resultaten van het integraal afpakken, waarbij gebruik wordt gemaakt van de beschikbare registraties. De aanname is dat deze afspraak en de extra middelen die door het Kabinet zijn uitgetrokken voor versteviging van het afpakken leidt tot verhoging van het beslag en van afgepakte middelen zowel strafrechtelijk, fiscaal als bestuurlijk.
- Afspraak: Partners ontwikkelen in 2019 kwantitatieve resultaat- en effectdoelstellingen met betrekking tot strafrechtelijk afpakken dan wel het leggen van beslag waar het de inzet van de politie betreft.

Tot slot is afgesproken dat ten minste *een maal per jaar*, na voorbereiding in het Strategisch Beraad Ondermijning, in LOVP-verband wordt gesproken over de voortgang van de (integrale) aanpak van ondermijning, in het bijzonder waar het gaat om de inzet van de politie en de daarmee geboekte resultaten. Doel van dat gesprek is het identificeren en in gang zetten van verbeteringen binnen de aanpak door de politie.

5

2b Mensenhandel

Mensenhandel is een vorm van criminaliteit die vaak onopgemerkt blijft als er geen gerichte aandacht voor is. Het is daarom van belang dat de kennis over dit fenomeen en de verschillende uitingsvormen verder toeneemt. Gevallen van (mogelijke) uitbuiting verschillen van aard (seksuele uitbuiting, criminele uitbuiting, arbeidsuitbuiting en gedwongen orgaanverwijdering) en context. Bepaalde vormen (arbeidsuitbuiting en criminele uitbuiting) en slachtoffers (mannelijke slachtoffers van seksuele uitbuiting en minderjarige slachtoffers) worden door professionals en de maatschappij minder goed herkend dan andere vormen. De integrale aanpak van mensenhandel is vaak complex en arbeidsintensief, zeker als er grote (internationale) netwerken achter schuil gaan of er sprake is van multiproblematiek bij slachtoffers en daders. Een groot aantal slachtoffers komt bovendien uit het buitenland.

Mensenhandel is nadrukkelijk gethematiseerd in het Regeerakkoord, met een specifieke aandacht voor mensenhandel in de prostitutiebranche en de internationale (strafrechtelijke) aanpak van mensenhandel. Over de aanpak van mensenhandel zijn ook afspraken gemaakt in het interbestuurlijk programma (IBP). Het interdepartementale programma "Samen tegen mensenhandel" moet een verdere impuls geven aan het versterken van de integrale aanpak en heeft daarvoor de volgende beleidsdoelstelling vastgesteld: het zo veel mogelijk voorkomen dat mensen slachtoffer worden van mensenhandel; het snel en adequaat signaleren van (mogelijke) slachtoffers, deze uit de situatie halen en de benodigde zorg en ondersteuning aanbieden; en daders op allerlei manieren frustreren en aanpakken, zowel strafrechtelijk, bestuursrechtelijk als via het opwerpen van verschillende barrières en het voorkomen van herhaald daderschap.

⁴ Daarbij kan onder meer gebruik worden gemaakt van de volgende instrumenten:

- Vorderen van gegevens bij banken/ financiële dienstverleners;
- Gebruik van FIU-informatie en Europese/internationale FIU-kanalen
- iCOV-rapportages
- Informatie uit politieke samenwerking en justitiële rechtshulp in en buiten de EU.

Het uiteindelijke doel van de Veiligheidsagenda is te bewerkstelligen dat de politie meer en beter strategisch gekozen interventies gaat plegen met als doel slachtoffers uit uitbuitingssituaties te bevrijden, daders aan te pakken, en slachtofferschap en daderschap te voorkomen (repressie en preventie). Dit doet de politie onder gezag van en samen met het Openbaar Ministerie en gemeenten en met andere relevante partijen, zoals hulpverleners. Hiertoe moet politie haar informatiegestuurde werkwijze doorontwikkelen zowel in de fysieke als digitale wereld op alle vormen van (mogelijke) mensenhandel.

Eerder zijn middelen beschikbaar gesteld aan het OM en de politie ten behoeve van de intensivering van de aanpak van mensenhandel (2 miljoen euro structureel). Met de middelen uit het Regeerakkoord worden bovendien politieliaisons aangesteld voor de aanpak van mensenhandel.

Gelet op het bovenstaande is specifiek voor de politie de volgende beleidsdoelstelling afgesproken ten behoeve van de prioritering van mensenhandel:

- Afspraak: Meer interventies met een grotere maatschappelijke impact, waarbij de interventies lokaal, bovenlokaal, nationaal en internationaal kunnen zijn.

Beoogde kwalitatieve resultaten en inspanningen

Om deze afspraak te kunnen realiseren is het nodig dat door de politie onder het gezag van het openbaar ministerie de signalering en informatiegestuurde aanpak op alle vormen van mensenhandel in de fysieke en digitale wereld wordt versterkt en geborgd door onder andere:

- Het optimaliseren van de inzet van gecertificeerde mensenhandelrechercheurs;
- Een doorontwikkeling van het (landelijk, bovenlokaal en lokaal realtime) informatiebeeld door het veredelen van informatie. Hiertoe wordt onder meer een werkwijze ontwikkeld waarbij intelligence, opsporing (breder dan de AVIM teams migratiecriminaliteit en mensenhandel) en de gebiedsgebonden politiezorg nauwer met elkaar zijn verbonden en die zich uitstrekt tot zowel de fysieke als digitale wereld. Dit omvat ook een versterkte samenwerking met het landelijke samenwerkingsverband EMM en andere externe partners.
- Het investeren in een politie-breed bewustzijn van het fenomeen, met oog voor het oppikken, registreren en verwerken van signalen die duiden op uitbuiting;
- De bovenlokale samenwerking op mensenhandel bij complexe multiproblematiek of eenheids- / grens overstijgende problematiek wordt verstrekt. Dit vergt een intensivering van de samenwerking met het Openbaar Ministerie en andere relevante partners. De bijdrage van de politie aan deze samenwerking is in ieder geval het leveren van een goed informatiebeeld en het daarop organiseren van de beschikbare capaciteit.

Daarnaast is het nodig de bijdrage van de politie aan het aanpakken van mensenhandelaren samen met andere landen te versterken door:

- relevante informatie te delen met Europol, andere landen (onder andere in het kader van EMPACT THB) en andere relevante gremia; en
- politieliaisons in bronlanden optimaal te benutten door hen met duidelijke opdrachten en goede lokale inbedding te plaatsen in relevante landen en te zorgen voor een goede verbinding met de eenheden gericht op het uitvoeren van betekenisvolle interventies.

Beoogde kwantitatieve resultaten

- Toename aantal gemelde slachtoffers door de politie bij Comensha.
- Streefcijfers aantal OM-verdachten van mensenhandel:

2019	2020	2021	2022
190	205	220	240

Toelichting

Het aantal OM-verdachten van mensenhandel dat vanuit de politie instroomt is in de afgelopen jaren sterk gedaald: van 261 in 2012 naar 153 in 2017⁵. Slachtoffers zijn voor daders makkelijk vervangbaar – ‘je haalt het ene slachtoffer uit een uitbuitingssituatie en het volgende slachtoffer staat alweer klaar’. Het is daarom cruciaal om het aantal opgespoorde daders omhoog te brengen.

Kijkend naar het verleden, dan zien we dat het gemiddelde aantal OM-verdachten van mensenhandel per jaar vanuit de politie over de periode 2012-2018 (t/m aug) heeft gelegen op 210. Het lijkt de betrokken partijen reëel om af te spreken dat halverwege de loopperiode van de nieuwe Veiligheidsagenda weer het aantal OM-verdachten wordt bereikt dat gemiddeld is bereikt de afgelopen vijf jaar, waarna een jaarlijkse verdere groei van 5% reëel is op basis van de professionele inschatting van politie en OM. Daarmee wordt het bovenstaande groeipad voor het aantal OM-verdachten bereikt.

Een substantieel deel van de aangiften van mensenhandel leidt uiteindelijk niet tot het in beeld komen van een verdachte. Om tot dat besluit te komen is de politie wel genoodzaakt opsporingshandelingen te verrichten, maar is de conclusie dat er te weinig opsporingsindicaties zijn. De politie zal deze inspanningen meenemen in de kwalitatieve bespreking van de voortgang.

- Afspraak: Toename complexe onderzoeken en interventies met oog voor:
 - Criminele samenwerkingsverbanden;
 - Eenheidsoverstijgende onderzoeken;
 - Samenwerking met partners in het kader van het barrièremodel;
 - Versterking internationale samenwerking

Er zal gestreefd worden naar een jaarlijkse toename van complexe onderzoeken en interventies, waarbij 2019 het referentiejaar zal zijn. Gedurende de looptijd van deze agenda zal op deze elementen gemonitord worden. Het is mogelijk dat door een toename van complexe onderzoeken, en daarmee mogelijk het aantal opsporingshandelingen dat niet leidt tot een vervolging of sepotbeslissing en wezenlijke bijdragen van politie aan andersoortige interventies zoals bestuurlijke rapportages, het aantal OM-verdachten in een jaar niet wordt gehaald. De resultaten zullen dan ook in samenhang met elkaar moeten worden bekeken en geduid.

Randvoorwaardelijk is dat de kennis van de politie voor de aanpak van het fenomeen mensenhandel binnen en buiten de AVIM op peil wordt gebracht en op peil blijft (daarna), inclusief financieel, internationaal en opsporen en dat er extra wordt geïnvesteerd (gedurende VA) in het vergroten van de actuele kennis van het fenomeen. De in 2018 afgesproken doorontwikkeling van het EMM moet tijdens de Veiligheidsagenda gerealiseerd worden. Daarnaast worden de mogelijkheden tot informatiedeling tussen partners verbeterd.

⁵ Als gevolg van een wijziging in het registreren van bepaalde zaakstromen wijken de cijfers in deze Veiligheidsagenda af van eerder gepubliceerde cijfers.

2c Cybercrime en online seksueel kindermisbruik

2c.1 Afspraken cybercrime

Cybercrime heeft vele gezichten. De gevolgen kunnen zeer ingrijpend zijn met daarbij veel slachtoffers. Criminelen richten zich onder meer op het inbreken in computers voor nieuwe vormen van diefstal en afpersing van burgers en bedrijven, op het platleggen van websites en op bedrijfspionage. Een zo veelomvattend fenomeen vraagt om een integrale aanpak van preventie, het voorkomen van dader- en slachtofferschap, opsporing en vervolging tot het terugdringen van recidive. Ditzelfde geldt voor online kindermisbruik. Het aantal meldingen van online seksueel kindermisbruik is sinds 2014 exponentieel gestegen.

Bij de toename spelen ontwikkelingen in de samenleving een belangrijke rol: technologische ontwikkelingen, de beschikbaarheid van apparaten en toenemend gebruik van internet/sociale media, die het vervaardigen, delen en verkrijgen van kinderporno vergemakkelijken.

Met betrekking tot de bestrijding van cybercrime heb ik afspraken gemaakt ten aanzien van het aantal uit te voeren onderzoeken en ten aanzien van organisatieontwikkeling.

Onderzoeken

De onderzoeken zijn verdeeld in reguliere onderzoeken uitgevoerd op regionaal niveau, fenomeenonderzoeken, die gericht zijn op de brede bestrijding van eenheidsverstijgende cybercriminele fenomenen en dadergroepen en onderzoeken van het Team High Tech Crime, waar het gaat om onderzoeken met een high tech component. Een definitie van deze onderzoeken is te vinden in de tweede tabel hieronder. Om een zo groot mogelijk maatschappelijk effect te bereiken, worden de doelstellingen geduid in opsporingsonderzoeken en alternatieve interventies. De doelstellingen zijn als volgt:

		2019	2020	2021	2022
Regulier	Onderzoeken	310	ntb	ntb	ntb
	Waarvan 25% alternatieve of aanvullende interventies	77			
Fenomeen	Onderzoeken	41	ntb	Ntb	ntb
	Waarvan 50% alternatieve of aanvullende interventies	20			
THTC	Onderzoeken	20	ntb	Ntb	Ntb
Totaal		371	ntb	Ntb	ntb

In de tweede helft van 2019 worden deze doelstellingen en onderliggende definities geëvalueerd. Deze snelle evaluatie past bij het tempo van ontwikkelingen op het gebied van cybercrime, zowel waar dat gaat om de verwachte groei van cybercrime en de complexiteit van onderzoeken, als de ontwikkelingen in de politieorganisatie (bijvoorbeeld ten aanzien van capaciteit, expertise, organisatie inrichting en sturing). Op basis van deze evaluatie, waaronder de inzichten in de benodigde inzet voor fenomeenonderzoeken, en rekening houdend met de effectieve groei van capaciteit vanaf 2020, worden vervolgaafspraken gemaakt over het aantal onderzoeken. Daarbij is het maatschappelijk effect het uitgangspunt. Voor de rest van de looptijd van de Veiligheidsagenda is de verwachting dat de ambitie verder kan groeien.

Focus	Kenmerken
Reguliere onderzoeken ⁶	Vinden plaats op regionaal niveau. Veelal uitgevoerd door districten of basisteams of cybercrimeteam (niveau 1/2). Gericht tegen aanpak cybercrime in enge zin.
Fenomeenonderzoeken ⁷	Complexe onderzoeken, uitvoering door cybercrime teams (niv. 3). Vallen buiten taakstelling THTC. Brede bestrijding van cybercriminele fenomenen of dadergroepen. Naast cybercrime in enge zin ook cyber enabled crime/onderzoeken waarbij sprake is van: innovatief gebruik van technologie (bijvoorbeeld verhullingstechnieken) en vermoeden/verdenking van een feit van cybercrime in enge zin (zie ook voetnoot 5) en een sterke nadruk op digitale opsporingsmethoden, zoals onderzoeken naar facilitators die digitale technieken inzetten voor het faciliteren, danwel verhullen van criminaliteit en onderzoeken rondom nieuwe technologieën die worden gebruikt bij het faciliteren, danwel verhullen van criminaliteit.
Onderzoeken uitgevoerd door THTC	Onderzoeken met een high tech component. Innovatieve, georganiseerde en/of ondermijnende criminaliteit, met een hoge (inter)nationale impact. Cybercrime o.a. gericht tegen vitale sectoren. Naast cybercrime in enge zin ook cyber enabled crime, met name facilitators die high tech digitale technieken inzetten voor het faciliteren van criminaliteit en onderzoeken rondom nieuwe technologieën die worden gebruikt bij het faciliteren, danwel verhullen van criminaliteit.

Organisatieontwikkeling

Voorts heb ik afspraken gemaakt over de wijze waarop in de intake en service onderdelen van de basisteams de kennis over deze cyberfenomenen zal worden verbeterd zodat ook op dit terrein een beter aangifteproces mogelijk is, en signalen eerder gezien worden. Het basiskennisniveau van de medewerkers binnen de basisteams en opsporing wordt verder verhoogd en actueel gehouden. Daarnaast is er speciale aandacht voor medewerkers van het Regionaal Service Centrum en Intake&Service ten behoeve van de kwaliteit van het aangifteproces en de dienstverlening. Hierbij kan o.a. gedacht worden aan het jaarlijks uitbrengen van een cybercrime beeld per eenheid en het aanbieden van specifieke trainingen. De politie rapporteert 1 keer per jaar in het jaarverslag over de activiteiten die op dit vlak zijn uitgevoerd.

⁶ Cybercrime in enge zin betreft:

- Art. 138ab Sr: Computervredesbreuk;
- Art. 138b Sr: Opzettelijk en wederrechtelijk de toegang tot of het gebruik van een geautomatiseerd werk belemmeren door daaraan gegevens aan te bieden of toe te zenden.
- Art. 139c Sr: Met technisch hulpmiddel gegevens af luisteren.
- Art. 139d Sr: Plaatsen opname of aftapapparatuur.
- Art. 139e Sr: Hebben en gebruiken van door wederrechtelijk af luisteren, aftappen c.q. opnemen verkregen gegevens.
- Art. 161sexies Sr: Opzettelijke vernieling geautomatiseerd werk of werk voor telecommunicatie.
- Art. 161septies Sr: Culpose vernieling van enig geautomatiseerd werk of werk voor telecommunicatie.
- Art. 350a Sr: Aantasting/manipulatie computergegevens (het doleuze misdrijf).
- Art. 350b Sr: Aantasting/manipulatie computergegevens (het culpose misdrijf).
- Art. 350c Sr: Aantasting/manipulatie geautomatiseerd werk (het doleuze misdrijf).
- Art. 350d Sr: Faciliteren van art 350a of artikel 350c
- Art. 317 Sr lid 2: Afpersing middels bedreiging gegevens middels een geautomatiseerd werk op te slaan, onbruikbaar of ontoegankelijk te maken.
- Art. 138C Sr: (nieuw artikel, in combinatie met ingangsdatum Wet CCIII)
- Art. 139G Sr: (aangepast artikel, in combinatie met ingangsdatum Wet CCIII)

⁷ In de evaluatie wordt binnen de fenomeenonderzoeken de verhouding tussen onderzoeken naar cybercrime in enge zin en onderzoeken naar cyberenabled crime (conform de genoemde kenmerken) nader bekeken. Hierbij is de verwachting dat de ratio van onderzoeken naar cybercrime in enge zin tot onderzoeken naar cyberenabledcrime in 2019 ongeveer 9:1 zal zijn.

2c.2 Afspraken online seksueel kindermisbruik

Het aantal meldingen van online seksueel kindermisbruik is sinds 2014 exponentieel gegroeid. Omdat verspreiding bijna volledig op het internet/darkweb plaatsvindt, gaat het over eenheids- en landsgrenzen heen, terwijl het op lokaal niveau beperkt zichtbaar is. Bij de toename spelen ontwikkelingen die het vervaardigen, delen en verkrijgen van kinderporno vergemakkelijken een belangrijke rol, denk aan technologische ontwikkelingen, de beschikbaarheid van apparaten en toenemend gebruik (ook mondiaal) van internet/sociale media. Derhalve wordt ingezet op een hernieuwde aanpak met preventie, publieke-private acties en bestuurlijke elementen, naast een verscherping van de opsporing.

De aanpak van online seksueel kindermisbruik vraagt specifieke expertise binnen de politie. De opsporing wordt gedaan door 150 FTE netto capaciteit, verdeeld over 11 gespecialiseerde teams die centraal worden aangestuurd. Het maken van duidelijke keuzes bij de inzet van de capaciteit is een belangrijke voorwaarde voor een effectieve inzet van die capaciteit.

Er wordt steeds gestreefd naar een zo groot mogelijk maatschappelijk effect. De focus bij de aanpak van online seksueel kindermisbruik ligt daarom onverminderd op het identificeren van slachtoffers, misbruikers, vervaardigers en keyplayers binnen (online) netwerken.

Tegelijkertijd is het van belang dat er voor downloaders en verspreiders geen vrijplaats ontstaat, ook hier dient capaciteit voor beschikbaar te blijven. Door en met JenV wordt daarnaast middels de Hernieuwde aanpak online seksueel kindermisbruik sinds 2018 ingezet op een brede maatschappelijke aanpak die tevens ziet op preventie en verstoring. Hierdoor kunnen politie en OM zich (blijven) richten op acuut misbruik.

Om deze aanpak effectief te laten zijn worden voor deze agenda ten aanzien van de politie de volgende resultaatsafspraken gemaakt:

- Afspraak: De resultaatsafspraken weerspiegelen waar de inzet op gericht wordt. Jaarlijks wordt verantwoording afgelegd over de categorieën plegers waar de inzet op gericht was (de keuze aan de voorkant), te weten:
 - Misbruiker/vervaardiger
 - Keyplayer of facilitator binnen netwerk
 - Bezitter/verspreider

De ambities zijn voor de volgende jaren hieraan gekoppeld.

Jaar:	2019	2020	2021	2022
A: Vervaardigers/misbruikers	100	100	100	100
B: Keyplayers (/netwerken)	15	15	15	15
C: Bezitters/verspreiders	400	400	400	400
TOTAAL	515	515	515	515

Deze streefcijfers weerspiegelen de focus op onderzoeken ten aanzien van de verschillende categorieën plegers (verdachten/verdenkingen).⁸ Meer dan voorgaande jaren wordt het zwaartepunt daarbij gelegd op zwaardere (en arbeidsintensieve) onderzoeken in de categorieën A en B. De cijfers zijn voor de komende jaren een reeks van gelijke tred. Deze ambitie is passend gezien externe factoren zoals almaar stijgende instroom van meldingen en dynamische ontwikkelingen op internationaal, juridisch en technologisch gebied.

⁸ In de voorgaande VA waren de kpi's m.b.t. online seksueel kindermisbruik gebaseerd op aantal "interventies". In deze VA wordt een andere eenheid gebruikt, namelijk het aantal "onderzoeken" per categorie verdachte/verdenking. Op het eerste gezicht lijken deze kpi's lager dan in de vorige Veiligheidsagenda (VA), maar dit is een vertekend beeld door een andere manier van tellen.

- Tevens wordt gekeken naar de resultaten van de inzet. Daarom wordt in de jaarrapportage tevens gerapporteerd waar bovengenoemde gepleegde inzet toe geleid heeft (het resultaat aan de achterkant). Daarbij gaat het naast de aantallen daders bovenal om **de hoeveelheid slachtoffers** die door inzet van de 150 FTE zijn geïdentificeerd.
- Door zowel de inzet (aan de voorkant) als het resultaat te meten (aan de achterkant) kan gekeken worden naar het effect. Dit biedt mogelijkheden tot analyses waaruit we kunnen leren of en wanneer onze sturing leidt tot de gewenste resultaten.

Toelichting

Het is een voorzetting van een reeds bestaande sturingsfocus van zowel de LE als de regio's. Er is geen nieuw beleid ten aanzien van sturing en weging. Wel maken de resultaatsafspraken meer dan voorheen inzichtelijk hoe de keuzes bij sturing en weging worden gemaakt. Het sluit goed aan bij de werkwijze.

De resultaten met betrekking tot het aantal zaken zijn al de afgelopen jaren bijgehouden, zodat er ook een 'historisch beeld' beschikbaar is over de score op de nieuwe resultaatsafspraken.

De categorieën staan in volgorde van arbeidsintensiviteit: er wordt dus meer capaciteit ingezet op categorie A dan op C. Voor een categorie A-onderzoek is veel meer tijd en capaciteit nodig dan voor een categorie C-onderzoek. Er worden dus minder onderzoeken voorzien in de A-categorie dan in de C-categorie.

2d Executie

Wie veroordeeld wordt, moet de straf ook ondergaan. Dat is belangrijk voor het slachtoffer, de samenleving en voor een geloofwaardig strafrechtstelsel. Zoals bekend wordt op dit moment 90% van de opgelegde vrijheidsstraffen binnen 24 maanden ten uitvoer gelegd. Van ongeveer 1% start de tenuitvoerlegging in het derde jaar na onherroepelijke veroordeling. Er resteert een groep die niet via het reguliere opsporingsproces wordt aangehouden, met als gevolg openstaande vrijheidsstraffen. De politie is in operationele zin belast met de opsporing van veroordeelden met een openstaande vrijheidsstraf en is daarmee één van de partners in de keten.

11

Bij het realiseren van prestaties is de politie in belangrijke mate afhankelijk van het presteren van ketenpartners die een rol hebben voordat de politie een opdracht krijgt in een executiedossier. Zo is bijvoorbeeld de kwaliteit van het executiedossier en het beschikbaar hebben van (alternatieve) verblijfsadressen die binnen de keten of – nog breder – binnen de overheid, beschikbaar zijn maar niet worden gedeeld voor de politie van belang om efficiënt binnen de gestelde normtijden een prestatie te kunnen leveren.

De politie is partner in het landelijk programma 'Onvindbare veroordeelden' (CJIB/OM/J&V/NP). Dit programma richt zich onder meer op de bestaande voorraad gesignaleerden met veroordelingen die er toe doen. Het gaat daarbij voornamelijk om vrijheidsgestrafden, omdat het maatschappelijk ongewenst is dat deze groep de straf ontloopt. Het programma richt zich op tenuitvoerleggingen die eerder bij de politie niet hebben geleid tot een positieve afdoening doordat de veroordeelde niet vindbaar bleek. Gebleken is dat bij hernieuwd onderzoek soms aanknopingspunten te vinden zijn, die leiden tot een succesvolle aanhouding en tenuitvoerlegging. Het beleid is neergelegd in de brief aan de Tweede Kamer over de tenuitvoerlegging van straffen d.d. 18 januari 2018.⁹ In deze agenda worden ten behoeve van de prioriteit executie de volgende afspraken gemaakt:

- De politie ontvangt de dossiers die voldoen aan de definitie "er is sprake van een opsporingsindicatie binnen Nederland". Aan die definitie zijn kwalitatieve randvoorwaarden verbonden die nader zijn omschreven.
- De politie verricht vervolgens opsporingshandelingen binnen de huidige opsporingscapaciteit ten aanzien van deze dossiers om op die manier het dossier positief af te doen. Dit betekent uiteraard bij voorkeur dat de veroordeelde wordt aangehouden.

⁹ TK 2017/2018, 29276 nr. 403.

- Voor de in behandeling genomen dossiers geldt vervolgens een inspanningsverplichting, die inhoudt dat een percentage van 40% van de aangeleverde dossiers positief wordt afgedaan. Over de definitie van 'positief afdoen' staat verderop in de tekst meer duiding.
- Er zijn doorlopend 100 dossiers¹⁰ bij de politie in behandeling waaraan actief wordt gewerkt.

Met deze afspraken wordt invulling gegeven aan de volgende doelstelling:

“eenduidige kwalitatieve en kwantitatieve afspraken te maken met inachtneming van de daarbij behorende randvoorwaarden. Het gaat hier om de in het opsporingsregister opgenomen (oude voorraad van) veroordeelden met lagere straffen die niet primair binnen het aandachtsgebied van FAST¹¹ vallen”.

Door middel van de bovenstaande afspraken wordt invulling gegeven aan deze doelstelling. Daarbij wordt, aanvullend hierop, een (eerste) afspraak gemaakt over het voorkomen dat nieuwe zaken dreigen terecht te komen in de passieve signalering van E&S (voormalig Opsporingsregister).

3 Landelijke thema's

Naast de onderwerpen waar ik concrete beleidsdoelstellingen op heb geformuleerd is er een aantal onderwerpen dat ik wil benoemen in deze agenda. Het zijn onderwerpen waar in andere kaders reeds afspraken over zijn en waar de politie een partner is in de aanpak. Voor deze onderwerpen vraag ik middels deze agenda aandacht, maar ik stel geen (aanvullende) landelijke afspraken voor. Het is aan het lokale gezag om aan deze thematiek invulling te geven. Deze thema's zullen wel op landelijk niveau gevolgd worden en indien daar aanleiding toe is in het LOVP worden besproken.

3a Bestrijding terrorisme en extremisme

De aanhoudende terroristische dreiging is complex en veranderlijk. De jihadistische dreiging vormt de meest bepalende terroristische dreiging voor Nederland. Ook in Nederland opereren jihadistische netwerken die de intentie hebben om aanslagen in Europa te plannen.

De notitie *Integrale aanpak terrorisme*¹² beschrijft de aanpak langs de lijnen van de *Nationale Contraterrorisme-Strategie 2016-2020*. De aanpak concentreert zich op de volgende interventiegebieden:

1. Het tijdig zicht krijgen op en duiden van (potentiële) dreigingen in of tegen Nederland en de Nederlandse belangen in het buitenland;
2. Het voorkomen en verstoren van extremisme en terrorisme en het verijdelen van aanslagen;
3. Het beschermen van personen, objecten en vitale processen tegen extremistische en terroristische dreigingen, zowel fysiek als online;
4. Het optimaal voorbereid zijn op extremistisch en terroristisch geweld en de gevolgen daarvan;
5. Het door vervolging handhaven van de democratische rechtsstaat tegen extremisme en terrorisme.

De integrale aanpak brengt voor de politie enkele specifieke aandachtspunten met zich mee, waarover gedurende de looptijd van de agenda met de politie gesproken zal worden over haar rol en inbreng:

- Aanpak van verspreiding van extremistisch en terroristisch gedachtegoed;
- Vroegtijdige onderkenning van netwerken en potentieel gewelddadige eenlingen;
- Vroegsignalering radicalisering en risico's teruggekeerde/ex-gedetineerde jihadististen;

¹⁰ Er wordt uitgegaan van een continue werkvoorraad van 10 dossiers per eenheid. Dit zorgt voor continuïteit en prioriteit in de operationele werkzaamheden. Een eenheid is daarbij afhankelijk van de toelevering door de TVO van verrijkte dossiers met opsporingsindicatie binnen Nederland. Het getal is gebaseerd op een berekening van de gemiddelde behandeltijd.

¹¹ Primair behoort tot het aandachtsgebied van FAST de groep zonder vaste woon- of verblijfplaats in Nederland, met een netto restantstraf van =>300. M.b.t. de groep met een straf van meer dan 120 dagen onderneemt FAST actieve opsporing nadat er een signaal binnengekomen is met een concrete aanwijzing tot verblijf in het buitenland. Wel zijn er dan al administratieve maatregelen genomen, zoals (indien mogelijk) Europees Aanhoudingsbevel (EAB) en paspoort signalering.

¹² TK 2017/2018, 29754, nr. 436.

- Opleiding en expertiseborging met betrekking tot aanslagmiddelen, waaronder CBRN;
- Handhaving openbare orde en/of bewaken en beveiligen bij terroristische incidenten en andere vormen van grof geweld.

3b High impact crimes en mobiel banditisme

Overvallen, straatroven, excessief geweld en woninginbraken zijn high impact crimes die een grote en soms blijvende impact hebben op slachtoffers, familie en andere betrokkenen. Aan deze beleidsdoelstelling zullen in tegenstelling tot de vorige Veiligheidsagenda (2015-2019) geen landelijke (kwalitatieve of kwantitatieve) afspraken meer worden verbonden. Publieke en private partners, waaronder de politie, zullen de taskforce Overvallen en straatroven continueren.

Mobiel Banditisme is niet te omvatten binnen één strafbaar feit. Het is de aanduiding voor een veelheid aan delicten (met name vermogensdelicten) gepleegd door rondreizende dadergroepen die op dit gebied stelselmatig en internationaal actief zijn. De taskforce mobiel banditisme wordt gecontinueerd met het streven verder te werken aan het samenbrengen van lopende initiatieven, het stimuleren van nieuwe preventieve maatregelen en het komen tot een integrale aanpak tussen de ketenpartners, waaronder politie.

3c Kindermishandeling en huiselijk geweld

Niet op school, niet op straat, maar thuis heb je de grootste kans om met geweld in aanraking te komen. Huiselijk geweld is in omvang en impact één van de grootste geweldsvraagstukken van de samenleving. De aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling vraagt om een optimaal samenspel tussen partners in de opsporing, zorg, straf en binnen gemeenten met het oog op de veiligheid van het slachtoffer en het voorkomen van recidive. In het Interbestuurlijk Programma 2018-2021 en het programma huiselijk geweld en kindermishandeling 2018-2021 'Geweld hoort nergens thuis' van de ministeries van VWS en JenV en de VNG is de aanpak en de bijdrage die politie hier aan levert beschreven. Partijen uit de keten (Openbaar Ministerie; Nationale Politie; 3RO; Raad voor de Kinderbescherming; Rechtspraak) en Veilig Thuis hebben een ontwikkelagenda opgesteld ter versterking van de samenwerking bij meldingen van strafbare vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling in de komende jaren. Deze ontwikkelagenda draagt bij aan de realisatie van de ambitie van het Actieprogramma Geweld hoort nergens thuis.

3d Personen met verward gedrag

Bij mensen met verward gedrag gaat het om mensen die (tijdelijk) de grip op hun leven (dreigen) te verliezen, waardoor de kans bestaat dat zij zichzelf of anderen schade berokkenen. Gemeenten en lokale partijen zijn in eerste instantie verantwoordelijk om de zorg aan deze mensen goed te organiseren. In het Interbestuurlijk programma is afgesproken dat de problematiek rondom personen met verward gedrag één van de thema's is waarop Rijk en gemeenten zich de komende jaren gaan richten. Deze gemeenschappelijke ambitie sluit aan bij de verdere ontwikkeling en borging van het recent beëindigde schakelteam Personen met Verward gedrag. De politie is hierin een belangrijke partner. Het realiseren van preventie/wijkgerichte aanpak en vroegsignalering, waarbij 24/7 zorg in de wijk wordt gestimuleerd, zijn hierbij van belang.

3e Lokaal en landelijk gezag

Naast de landelijk benoemde thema's waar het gezag lokaal ligt, kent de wet een beperkt aantal onderwerpen waarop het gezag landelijk belegd is. Om zicht te geven in het totaal aan landelijke afspraken wordt dat hier genoemd. Landelijke gezag ligt op executie (separaat benoemd onder a), bewaken en beveiligen in het centrale domein en op de migratietaak. Dit zijn reguliere gezagstaken gelijk het gezag op de openbare orde bij de burgemeesters en het gezag op de strafrechtelijke handhaving bij het Openbaar Ministerie.

Migratietaak

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid heeft het gezag over de politie met betrekking tot de migratietaak. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het toezichthouden op de naleving van de Vreemdelingenwet, het uitvoeren van identiteitsonderzoeken en het bestrijden van criminele activiteiten zoals mensenhandel. Het gezag bij de strafrechtelijke aanpak van criminele activiteiten ligt bij het OM. De uitvoering van de politieke migratietaak is belegd bij de Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel (AVIM). Daarnaast voert de Zeehavenpolitie (ZHP), onderdeel van de eenheid Rotterdam, grenscontroles en –bewaking uit in de Rotterdamse haven en op de haventerreinen. Ten behoeve van migratietaken werkt de politie nauw samen met nationale partners en lokale partners om ook te faciliteren bij lokale veiligheidsvraagstukken.

Afspraken over de migratietaak worden separaat gemaakt tussen JenV en de AVIM/ZHP. Deze afspraken gaan over:

- Uitvoering van vreemdelingrechtelijke toezichts- en handhavingstaken
- Uitvoering van (grens)toezichttaken conform EU en nationale wetgeving
- Aanpak van migratiecriminaliteit
- Identificatie & Registratie (I&R) in de asielprocedure

4 Organisatieontwikkelopgaven

Tot slot hebben de gezagen op basis van de regionale meerjarenbeleidsplannen een aantal ontwikkelopgaven voor de politie gedefinieerd:

1. Zorg voor een lokaal stevige verankering van de politie op een manier die past bij de lokale context.
2. Zorg voor een politie die zichtbaar is in de samenleving en in verbinding staat met alle bevolkingsgroepen. Zorg voor een doorontwikkeling van de gebiedsgebonden politiezorg, zorg voor diversiteit in de organisatie en zorg dat de burger er op kan vertrouwen dat de politie er staat wanneer nodig. Het aanpakken en voorkomen van discriminatie is hierbij een belangrijk element.
3. Zorg voor een kwalitatieve doorontwikkeling van de intelligence en de opsporing, zodat zowel de traditionele als de nieuwe criminaliteit aangepakt kunnen worden. Aandacht verdient hierbij de opsporing van de zogenaamde kleine of veelvoorkomende criminaliteit.
4. Zet de burger centraal, zowel in de vorm van burgerparticipatie als er zijn voor kwetsbare personen. Het op een hoger niveau krijgen van de dienstverlening van de politie aan de burgers is hierbij een belangrijk aandachtspunt.
5. Integraal werken is het uitgangspunt: samen wordt gewerkt aan een veilig Nederland. De politie zal haar werk meer en meer moeten doen in verbinding met andere publieke en private organisaties. Daarmee wordt geïnvesteerd in de samenhang in de aanpak tussen de verschillende domeinen (zorg, sociaal, ruimtelijk en veiligheid) en externe partners, die nodig is voor het versterken van de veiligheid in de leefomgeving van inwoners.
6. Zet in op preventie en zorg waar kan, repressie waar moet.

Over deze ontwikkelingen zal o.a. langs de lijnen van de ontwikkelagenda Gebiedsgebonden politiezorg en de ontwikkelagenda Opsporing en via de reguliere beheers cyclus worden gesproken.

5 Monitoring en evaluatie

In het LOVP wordt de voortgang van de realisatie van de ambities besproken. Hierin wordt gezien of het ambitieniveau gerealiseerd wordt en of beleidsmatige en beheersmatige randvoorwaarden aangescherpt dienen te worden. Ten minste twee maal per jaar wordt de voortgang geagendeerd.

Een aantal doelstellingen zal in 2019 geëvalueerd worden dan wel in 2019 ontwikkeld worden. Halverwege 2020 zal er een evaluatie plaatsvinden van deze beleidsdoelstellingen en resultaten met tot doel eventuele bijstelling mogelijk te maken.

Dit is een uitgave van:

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Turfmarkt 147 | 2511 DP Den Haag

Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag

Januari 2019 | Publicatie-nr. 118843

Inhoudsopgave

3. Voorwoord regioburgemeester Krikke
4. Inleiding

Deel 1: Achtergrond

5. Missie en uitgangspunten voor regionale samenwerking
7. Samenwerken binnen de eenheid Den Haag
10. Veiligheidsbeeld van de eenheid Den Haag

Deel 2: Thema's

17. Te prioriteren onderwerpen en thema's: landelijk en regionaal
19. Aanpak van (Contra)-terrorisme, extremisme en radicalisering (CTER)
21. Aanpak van Cybercrime/gedigitaliseerde criminaliteit
23. Aanpak van (huiselijk) Geweld
26. Aanpak van High Impact Crimes
28. Aanpak van overlast en criminaliteit door problematische Jeugdgroepen/netwerken
30. Aanpak van Ondernijning
34. Aanpak van overlast en/of criminaliteit door personen met Verward gedrag

Deel 3: Verantwoording

38. Verantwoording

Deel 4: Sterkteverdeling politie

40. Sterkteverdeling politie

43. Samenvatting

Bijlage: Burgemeesters binnen de eenheid Den Haag

Voorwoord

Voor u ligt het Regionaal Beleidsplan 2019-2022 van de Politie-eenheid Den Haag. In dit plan zijn de gezamenlijke prioriteiten en ambities van gemeenten, Openbaar Ministerie (OM) en politie opgenomen in relatie tot regionale veiligheidsthema's. Daarbij gaat het om vraagstukken die de grenzen van gemeenten overstijgen en waarop bovenlokale samenwerking vanuit het oogpunt van effectiviteit en/of efficiëntie meerwaarde biedt. Dat doet niet af aan het uitgangspunt dat gemeenten de regie voeren over het lokaal veiligheidsbeleid: het primaat is en blijft lokaal.

Meer dan ooit is dit plan "bottom up" tot stand gekomen in samenwerking tussen alle betrokken partijen. Die samenwerking vormt ook een voorwaarde om veiligheidsvraagstukken van een adequaat antwoord te voorzien. Criminaliteit houdt zich immers niet aan gemeentegrenzen en een sluitende aanpak vraagt, dat alle partners – ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheid en op basis van de eigen bevoegdheden - die instrumenten inzetten die het meest effectief zijn. In hun onderlinge samenhang en op basis van een gemeenschappelijke analyse en visie.

Sprekende voorbeelden daarvan zijn de aanpak van personen met verward gedrag en van ondermijning. Waarbij het aan de rijksoverheid is om invulling te geven aan de randvoorwaarden die daarvoor noodzakelijk zijn. In financiële zin, maar ook bijvoorbeeld als het gaat om het aanpassen van regelgeving. Ik ben blij met de aandacht die het kabinet voor deze thema's heeft. En zo ook voor de extra middelen die onlangs nog voor de aanpak van ondermijning beschikbaar zijn gekomen. Ik zie dit echter als een begin. De drugsgerelateerde criminaliteit vraagt ook in onze regio om een stevig antwoord. Dat geldt ook voor een thema als arbeidsuitbuiting, met al te vaak een relatie naar mensenhandel en mensensmokkel. Dat vraagt niet alleen een extra inspanning van ons, als samenwerkende partners, maar bovenal een structurele financiële impuls.

Ten slotte vormt de beschikbare politiecapaciteit een voortdurend aandachtspunt. Op basis van het regeerakkoord komt er extra capaciteit beschikbaar. Daar profiteren we in deze regio ook van. Heel belangrijk is onder meer de uitbreiding van het aantal wijkagenten dat we hiermee kunnen realiseren. Wel beschouw ik deze uitbreiding van de politiesterkte als een eerste stap. De extra middelen die het kabinet heeft uitgetrokken maken (landelijk) een uitbreiding van de politiesterkte met 1.111 fte mogelijk, waarvan 957 fte voor de regionale eenheden. In de aanloop naar de kabinetsformatie hebben we als regioburgemeesters echter gepleit voor een uitbreiding van de politiesterkte met 4.500 fte. Wat dat betreft is er dus nog een weg te gaan.

Verder gaat het bij de uitbreiding van de politie voorlopig om "papier" formatie. We hebben de extra capaciteit voorlopig nog niet beschikbaar. Het kost tijd om de nieuwe politiemensen te werven en op te leiden. Daarbij kampt de politie – en zeker ook de Eenheid Den Haag – met een forse uitstroom ten gevolge van de vergrijzing van de organisatie. Waarbij er sprake is van "nieuw werk", zoals de aanpak van migratiecriminaliteit en radicalisering en terrorisme, dat ook substantieel capaciteit vraagt. Ook met het oog hierop heeft het kabinet recent extra geld beschikbaar gesteld. Toch zal het de komende tijd onvermijdelijk zijn dat we keuzes maken bij de inzet van de schaarse politiecapaciteit en scherp zijn op het stellen van prioriteiten.

Ik heb er achter alle vertrouwen in dat we niettemin gezamenlijk in staat zullen zijn de positieve trend rond de criminaliteits- en veiligheidsontwikkeling ook de komende jaren vast te houden. Ik wens ons allen daar veel succes bij!

De regioburgemeester
Pauline Krikke

Inleiding

De samenleving verandert in een snel tempo. Ook vormen van criminaliteit en onveiligheid zijn voortdurend in beweging, onder invloed van onder andere internationalisering en digitalisering. De veiligheidspartners moeten en willen hierop inspelen met een scherpe visie en agenda voor de toekomst. Voorliggend Regionaal Beleidsplan (RBP) 2019-2022 vormt het kader voor het handelen in de komende vier jaar.

Het Regionaal Beleidsplan (RBP) is een integraal veiligheidsplan van gemeenten, politie en Openbaar Ministerie (OM) voor de (politie)eenheid Den Haag. Gemeenten voeren de regie op het lokale veiligheidsbeleid. Daar waar onderwerpen grenzen van gemeenten overstijgen en een bovenlokale samenwerking effectiever en efficiënter is, wordt samengewerkt in regionaal verband. Het primaat is en blijft lokaal liggen.

Het huidige regionale plan (RBP 2015-2018) loopt in 2018 af. Overeenkomstig de Politiewet moet dit jaar een nieuw plan voor de komende vierjaarsperiode worden vastgesteld. Bij de cyclus wordt aangesloten bij de zittingsperiode van de gemeenteraden. Op basis van de uitgangspunten uit het RBP wordt jaarlijks een regionaal jaarwerkplan gemaakt waarin doelstellingen concreet worden uitgewerkt.

Het RBP bestaat uit 4 delen:

- 1) **Deel 1: Achtergrond.** De missie en de centrale uitgangspunten krijgen aandacht. Elk willekeurig (nieuw) veiligheidsvraagstuk dat integraal en zo nodig bovenlokaal aandacht verdient kan op basis van deze uitgangspunten aangepakt worden. Uitgewerkt wordt welke regionale spelers er zijn en hoe zij zich tot elkaar verhouden, zodat de veiligheidspartners hier optimaal gebruik van kunnen maken. Verder heeft de politie op basis van beschikbare bronnen een veiligheidsbeeld opgesteld.
- 2) **Deel 2: Thema's.** Afgesproken wordt om in ieder geval met deze specifieke onderwerpen aan de slag te gaan. Hier verbinden we algemene prestatieafspraken aan die in de jaarplannen meer gedetailleerd uitgewerkt worden.
- 3) **Deel 3: Verantwoording.** Hierin staat beschreven hoe er toegewerkt wordt naar een sturing op effecten. Dit gebeurt door meer informatie vanuit het lokale veld te verzamelen en hier in gezamenlijkheid als veiligheidspartners duiding aan te geven.
- 4) **Deel 4: Sterkteverdeling politie.** Hoewel de integrale (en bovenlokale) aanpak van veiligheidsvraagstukken meer omvat dan de inzet van de politie is uiteraard wél sprake van een relatie met de prioritering in relatie tot de beschikbare politiecapaciteit.

Politie, gemeenten en andere partners hebben met schaarste te maken. Het is dan ook noodzakelijk dat nadere keuzes worden gemaakt over de inzet. Deze keuzes worden verwerkt in het nieuwe Regionaal Beleidsplan 2019-2022 en zullen steeds specifiekter terugkomen in de jaarplannen.

Deel 1: Achtergrond

Missie en uitgangspunten voor regionale samenwerking

In het RBP van 2015-2018 is als **missie** geformuleerd:

In het werkgebied van de regionale eenheid Den Haag werken gemeenten, politie en OM samen met ketenpartners en inwoners aan veiligheid en vertrouwen.

Deze missie blijft onverminderd van kracht voor de komende jaren (2019-2022).

Centraal in het RBP 2019-2022 staan de volgende 3 uitgangspunten voor de regionale samenwerking:

- 1) Openbare orde en veiligheid is een lokale aangelegenheid. Alleen veiligheidsproblemen waarbij bovenlokale samenwerking een toegevoegde waarde heeft worden regionaal opgepakt**

Overlast en criminaliteit doen zich vrijwel altijd lokaal voor: er vindt een *incident* plaats waar adequaat op gereageerd moet worden. Zodra incidenten zich hardnekkig en terugkerend - soms jaren achtereen - concentreren op een specifieke locatie of binnen een bepaalde groep is er sprake van een *veiligheidsprobleem*. Denk hierbij aan een groot aantal woninginbraken binnen een bepaald gebied. Veiligheidsproblemen die naar het oordeel van het bevoegde gezag prioriteit verdienen vanwege de schadelijke impact op de samenleving worden *probleemgericht* en *integraal* opgepakt. Alle partners hebben daarbij hun eigen rollen en verantwoordelijkheden. Vaak kampen andere gemeenten met soortgelijke problemen.

Daarnaast spelen er complexe veiligheidsvraagstukken die vanwege de omvang en aard de gemeentegrenzen overschrijden. Denk hierbij aan ondermijning en cybercrime.

Door samen binnen de eenheid (en waar nodig zelfs met andere regio's) op te trekken kan de beste manier van (samen)werken ontdekt worden, van elkaar geleerd worden en de aanpak verder ontwikkeld worden. Hierbij wordt de beperkte capaciteit en middelen van alle betrokken partners zo slim en efficiënt mogelijk ingezet en wordt het maximaal haalbare effect bereikt.

- 2) Voor alle geprioriteerde veiligheidsproblemen geldt dat er middels een integrale aanpak probleemgericht, informatiegestuurd en zo mogelijk met burgers en bedrijven wordt samengewerkt**

De aanpak van de geprioriteerde onderwerpen gebeurt volgens de principes van 'the Best of Three Worlds' (B3W), waarin de 3 veiligheidsstrategieën probleemgericht werken, informatiesturing en burgerparticipatie zijn samengebracht. De aanpak is een afgestemde combinatie van preventieve, strafrechtelijke, bestuurlijke en civielrechtelijke maatregelen met een scherpe focus op een bepaald gebied (hotspots), bepaalde (faciliterende) personen en groepen, specifieke sleutellocaties, bepaalde tijden, bepaalde groepen slachtoffers, soorten buit en vitale werkwijzen.

Zo'n probleemgerichte aanpak is gebaseerd op een integrale analyse van de achterliggende oorzaken. Dat betekent dat er maatregelen genomen worden die gericht zijn op zowel slachtoffers, daders, omgeving, facilitators en werkwijzen om herhaling in de toekomst te voorkomen.

Door aan te sluiten bij burgerinitiatieven als (buurt)Whatsapp groepen en de inzet van Burgernet maken de veiligheidspartners optimaal gebruik van alle ogen en oren in de wijken. Verder hebben veiligheidspartners belang bij meldingen en waar nodig aangifte van strafbare feiten door burgers bij

de politie. Dit geeft immers inzicht in de problematiek. Door duidelijk te zijn over het handelingsperspectief richting burgers wordt het veiligheidsgevoel en de meldings- en/of aangiftebereidheid vergroot.

3) Samenwerking tussen het veiligheidsdomein en het sociale domein is een vereiste

Voor duurzame veiligheid is samenwerking met zorg- en sociaal-maatschappelijke partners in alle stadia van de probleemgerichte aanpak noodzakelijk. Dit geldt voor alle hierna genoemde thema's maar nadrukkelijk voor de aanpak van (overlast en criminaliteit door) personen met verward gedrag en huiselijk geweld (waaronder kindermishandeling).

Zonder een gerichte aanpak van de achterliggende oorzaken is de veiligheidszorg niets anders dan symptoombestrijding. Denk hierbij aan bijvoorbeeld vroegsignalering vanuit wijken, maatschappelijke organisaties en scholen, opvang van personen met verward gedrag, praktische ondersteuning na detentie, voorlichting aan en ondersteuning van kwetsbare groepen slachtoffers, hulpverlening tijdens en na een huisverbod of (in het uiterste geval) na een uithuisplaatsing. Dit alles draagt bij aan een wezenlijke gedragsverandering.

Andersom kunnen zorgpartijen baat hebben bij het dwingende kader dat opgelegd kan worden zodat een interventie uiteindelijk ook in het belang van de cliënt kan plaatsvinden. In dit plan wordt weliswaar kort de context van de verschillende aanpakken geschetst maar wordt de rol die vanuit veiligheid aan de aanpak gegeven wordt benadrukt.

Samenwerken binnen de eenheid Den Haag

De eenheid Den Haag is verdeeld in 7 districten:

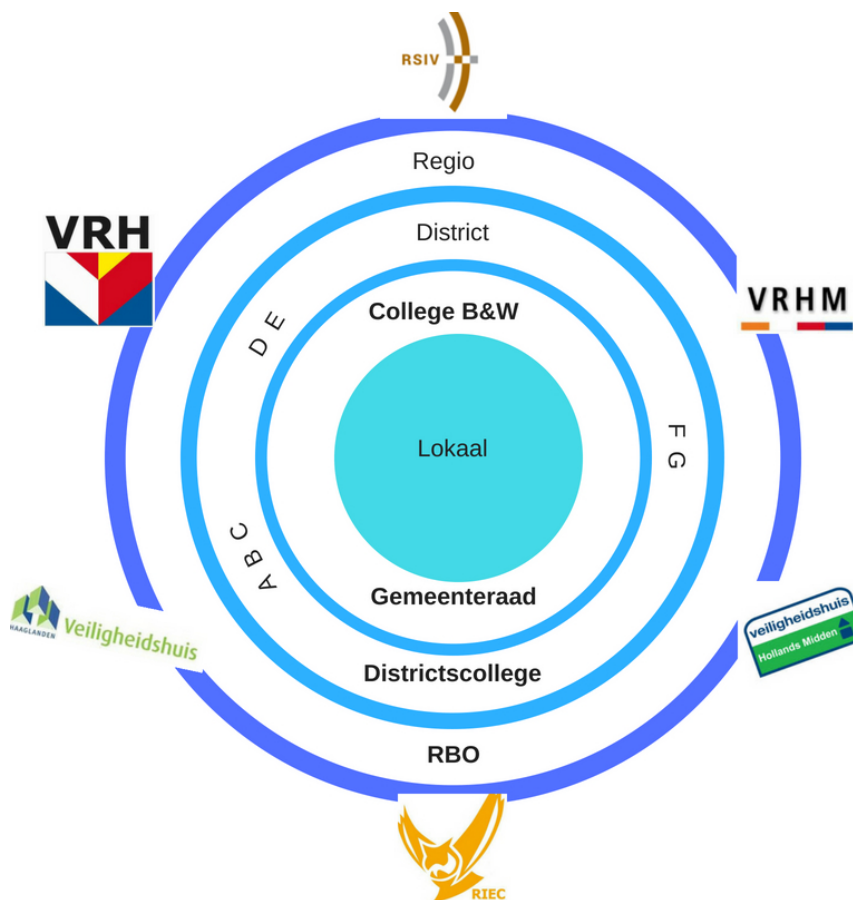
- A. Den Haag Centrum
- B. Den Haag West
- C. Den Haag Zuid
- D. Zoetermeer – Leidschendam-Voorburg
- E. Westland - Delft
- F. Leiden - Bollenstreek
- G. Alphen aan den Rijn - Gouda

Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor hun integrale veiligheidsbeleid. Elke gemeente maakt een lokaal integraal veiligheidsplan, mede gebaseerd op de gebiedsscan, dat wordt goedgekeurd door de gemeenteraad. In de **lokale driehoek** en/of de **districtscolleges** worden veiligheidsonderwerpen op districtelijk niveau tussen gemeenten, politie en OM afgestemd.

RSIV regionaal samenwerkingsverband integrale veiligheid

Door als gemeenten, politie en OM samen te werken kan effectiever en efficiënter ingezet worden. In de afbeelding hieronder wordt aangegeven welke regionale partijen helpen de lokale aanpak effectiever en efficiënter te maken.

Afspraken over regionale samenwerking op integrale veiligheidsdossiers worden gemaakt in het **Regionaal Bestuurlijk Overleg (RBO)**, waarin onder voorzitterschap van de regioburgemeester de 28 burgemeesters van de (politie)eenheid Den Haag, het Openbaar Ministerie (OM) en de politie zitting hebben. Een afvaardiging vanuit het RBO vormt het dagelijks bestuur (DB) van het RBO en bereidt het RBO voor.

Voor elk regionaal thema (zie hiervoor de hoofdstukken over de geprioriteerde thema's in deze notitie) wordt een **bestuurlijk portefeuillehouder** benoemd die zorgt voor bestuurlijk draagvlak en verbinding houdt met de portefeuillehouders binnen OM en politie. Alle portefeuillehouders worden ambtelijk ondersteund door deskundigen vanuit de eigen organisaties.

In het **Regionaal Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid (RSIV)** zijn naast politie en OM gemeenten uit alle districten vertegenwoordigd. Dit geldt niet alleen voor het kernteam maar is ook van toepassing op de thematische werkgroepen. Per onderwerp zijn deskundigen uit de regio, desgewenst aangevuld met landelijke partners, verbonden aan de werkgroepen.

In thematische werkgroepen met deskundigen worden de onderwerpen die regionaal aandacht nodig hebben –in nauwe afstemming met de portefeuillehouders- concreet gemaakt door het maken van handreikingen, het organiseren of faciliteren van bijeenkomsten en het verzorgen van een (digitaal) platform voor het delen van kennis over relevante veiligheidsvraagstukken. Er wordt gezocht naar oplossingen voor knelpunten en aandacht gegeven aan nieuwe wet- en regelgeving en

de implementatie daarvan. Best practices worden gebundeld waardoor het kennisniveau en daardoor de effectiviteit binnen de gemeente vergroot wordt.

Daarnaast is er een breed palet aan preventieactiviteiten voor ondernemers beschikbaar waarvoor samengewerkt wordt met het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) en het Platform Veilig Ondernemen (PVO).

De onderlinge samenhang tussen de thema's wordt ambtelijk bewaakt in het kernteam van het RSIV. De resultaten van de werkgroepen worden periodiek teruggekoppeld in het RBO, dat voorbereid wordt in het **netwerk OOV** waar alle gemeenten in participeren.

Het **Regionaal Informatie en Expertisecentrum (RIEC)** faciliteert en ondersteunt gemeenten in de integrale aanpak van ondermijning. Het RIEC verzorgt de begeleiding van het opstellen van ondermijningsbeelden voor alle gemeenten in de eenheid, brengt adviezen uit over de lokale aanpak en helpt bij het inrichten en opstarten van de districtelijke ondermijningstafels, waar integrale casuïstiek geselecteerd wordt.

Gemeenten hebben in lokale afstemmingsoverleggen relevante partners bijeen gebracht voor een persoonsgerichte aanpak voor aandacht vragende casuïstiek. Complexere casussen worden belegd in **het Veiligheidshuis Hollands-Midden** en **het Veiligheidshuis Haaglanden** waar inzet van zorg-, straf- en bestuurlijke interventies afgesproken wordt. Er is ook casuïstiek overleg over specifieke doelgroepen zoals stelselmatige daders, personen met verward gedrag, (potentieel) radicaliserende personen en leden van criminele jeugdgroepen.

In de twee **veiligheidsregio's** in onze eenheid werken de brandweer, de GHOR en de gemeenten samen met de politie bij de uitvoering van taken op het terrein van de rampen- en crisisbeheersing. Voor wat betreft de gemeenten richt de samenwerking zich op het voorkomen en bestrijden van ongevallen, rampen en crisissituaties maar ook op incidenten in het sociaal domein en het domein van de openbare orde en veiligheid met (mogelijk) maatschappelijke impact.

Het RSIV, de veiligheidshuizen, het RIEC en de Veiligheidsregio's hebben periodiek een afstemmingsoverleg en onderhouden onderling tussentijds contact op relevante onderwerpen.

Vragen voor of over ondersteuning vanuit de regio kunnen bij één van de partners aangedragen worden en onderling wordt gekeken wie de meest aangewezen partij is om er vervolgens mee aan de slag te gaan.

Soms is er behoefte om een onderwerp aan te pakken met een gedeelte van de (politie)eenheid, bijvoorbeeld omdat het verband houdt met één van de veiligheidshuizen, veiligheidsregio's of met één (of enkele) van de districten. De regionale producten worden op basis van vragen en behoeften ontwikkeld en zijn voor iedereen in de eenheid beschikbaar.

Gemeenten en basisteams kunnen dan ook altijd gebruik maken van het regionale aanbod maar beslissen zelf of ze gebruik maken van het aanbod.

Veiligheidsbeeld van de eenheid Den Haag

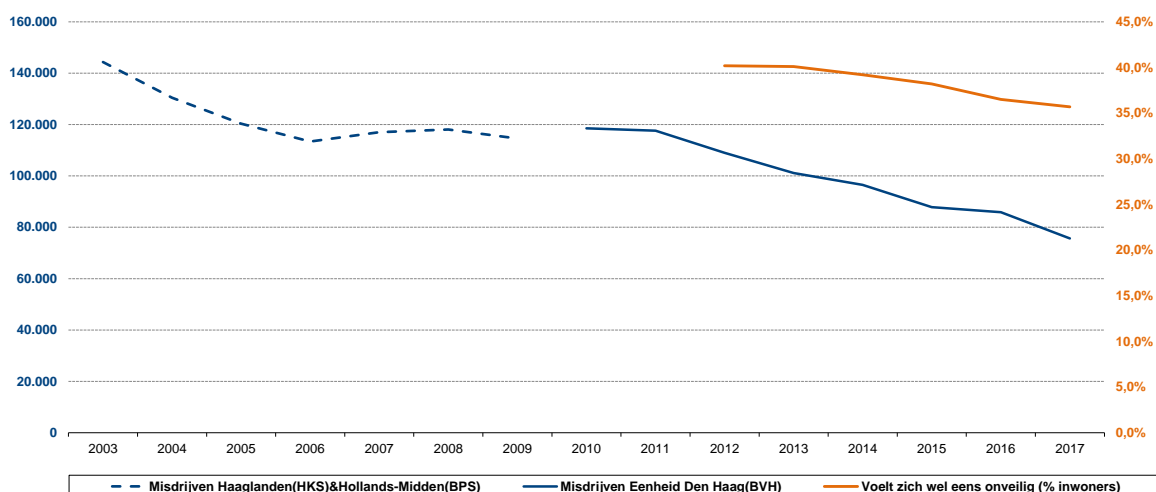
Het veiligheidsbeeld van de eenheid Den Haag schetst een globaal beeld van de belangrijkste ontwikkelingen in relatie tot criminaliteit, openbare orde en veiligheid. Het beeld is vervaardigd op basis van een (dreigings)analyse van gegevens uit de Veiligheidsmonitor 2017 van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), politiebronnen (waaronder de gebiedsscans), veiligheidsbeelden op specifieke onderwerpen, interviews met deskundigen, gegevens van het CBS, mediaberichten en wetenschappelijk onderzoek.

Het wordt veiliger in de eenheid Den Haag

In de afgelopen jaren is het onmiskenbaar veiliger geworden in de eenheid Den Haag. Het aantal burgers dat slachtoffer wordt van traditionele criminaliteit¹ is vanaf 2012 ieder jaar gedaald. In 2012 is nog 21,4 procent van de inwoners éénmaal of vaker slachtoffer van een misdrijf geworden, in 2017 gaat het om 16,4 procent. Dit is een afname van 23,4 procent. De daling wordt nog beter geïllustreerd door uit te gaan van het totale aantal traditionele misdrijven waarvan men slachtoffer is geworden. Het aantal ondervonden misdrijven is dan in 2017 (29,2 misdrijven uitgedrukt per 100 inwoners) 28,5% lager dan in 2012 (40,8 misdrijven per 100 inwoners).

Het dalende slachtofferschap komt terug in de afname van de geregistreerde criminaliteit. Het aantal geregistreerde misdrijven volgens het wetboek van strafrecht daalde van ruim 101.000 misdrijven in 2013 naar minder dan 76.000 misdrijven in 2017. Het is een daling van zo'n 25% past in een lange termijn ontwikkeling waarbij sinds de eeuwwisseling de criminaliteit in de eenheid Den Haag dalende is (zie figuur 1).

Figuur 1: Ontwikkeling geregistreerde misdrijven 2003-2017 en onveiligheidsgevoelens 2012-2017 Eenheid Den Haag

Een kanttekening bij de daling van de geregistreerde criminaliteit in de laatste zes jaar is dat deze deels samenhangt met een afgenomen aangiftebereidheid tussen 2012 (30,8%) en 2016 (22,9%). Deze daling is in 2017 gestopt. In 2017 was de aangiftebereidheid met 24,1 procent vergelijkbaar met 2016. De daling is vooral toe te schrijven aan andere factoren. Het gaat om meer private preventie,

¹ Met 'traditionele misdrijven' wordt in de Veiligheidsmonitor verwezen naar vermogensmisdrijven, geweld en vandalisme, maar niet naar de categorie cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit. Deze worden afzonderlijk beschreven.

minder heroïneverslaafden, een daling van de jeugdcriminaliteit door onder andere verbeterde opvoeding en scholing, minder vroegtijdige schooluitval of een toegenomen online vrijetijdsbesteding van jongeren binnenshuis. Ook de door het integrale veiligheidsbeleid geïnitieerde toename van gerichte preventie gecombineerd met meer gerichte controle en toezicht heeft bijgedragen aan beduidend minder gelegenheid voor criminaliteit, een hogere pakkans en daarmee voor minder slachtoffers.

Onveiligheidsgevoelens stabiliseren zich en veranderen

Niet alleen is er minder criminaliteit. Uit figuur 1 blijkt eveneens dat sinds 2012 minder burgers zich wel eens onveilig voelen. In 2012 zei ruim 40 procent zich wel eens onveilig te voelen, in 2017 ging het om 35,7 procent. Na een jarenlange daling zijn de laatste twee jaar de onveiligheidsgevoelens stabiel gebleven. Bovendien is de aard van de onveiligheidsgevoelens in het algemeen aan het veranderen. Nederlandse burgers dachten volgens het Sociaal en Cultureel Planbureau in 2010 vooral aan veiligheid op straat, hangjongeren en criminaliteit. Tegenwoordig komt er iets bij, namelijk de kans op aanslagen en de terreurdreiging. Zo zegt 69% van de Nederlanders zich soms of vaak zorgen te maken over een terroristische aanslag. Daarnaast maken Nederlanders zich zorgen over de veiligheid van het internet. Een zorg die mede samenhangt met cybercrime (waarbij ICT zowel het middel als het doelwit is) en gedigitaliseerde criminaliteit (waarbij ICT een middel is om traditionele vormen van criminaliteit te plegen). Dit kan in elke fase van het plegen. Het is aannemelijk dat deze veranderingen ook opgaan voor de eenheid Den Haag.

Signalen van afvlakking bij geweld

De mate waarin het veiliger is geworden varieert per soort misdrijf en per gemeente. In de afgelopen jaren zijn vooral straatroof, diefstal vanaf/uit motorvoertuig, zakkenrollerij en diefstal uit woning (inclusief braak) relatief sterk afgenomen: meer dan 40% ten opzichte van 2013. Bij diverse misdrijven met een geweldscomponent kan echter een - mogelijk begin van een - stabilisatie of zelfs een toename geconstateerd worden. In 2017 is het aantal (woning)overvallen toegenomen, de daling van het aantal straatroven en geweldsmisdrijven vlakt af en het aantal moorden en doodslagen is gestegen. In deze eenheid is hierbij geen sprake van een explosieve toename van liquidaties zoals in Amsterdam. Tot slot steeg het aantal winkeldiefstallen in 2017 met +1% ten opzichte van 2016.

Veiliger, maar wel probleemconcentraties

Verder varieert de ontwikkeling van de criminaliteit in de afgelopen jaren ook per gemeente in de regio. Tussen 2013 en 2017 daalde de geregistreerde criminaliteit met gemiddeld 23,2% per gemeente. In twaalf gemeenten was de afname echter groter dan het gemiddelde, in zestien gemeenten was de daling minder groot. Verder blijft er sprake van concentraties (locaties, daders en slachtoffers) in specifieke wijken en buurten, vaak (maar niet altijd) zijn dit achterstandswijken.

De aanpak van High Impact Crimes (HIC) is een beleidsprioriteit geweest in de periode 2015-2018. Het aantal diefstallen uit woning daalde met 42,7% van 9363 in 2013 naar 5365 misdrijven in 2017. De afname gebeurde ook op diverse hardnekkige hotspots, al bleven deze hotspots vaak nog opvallen. (Criminele) jeugdnetwerken en mobiele dadergroepen, waaronder mobiel banditisme, domineerden het verdachtenbeeld bij diefstal uit woning. In 2017 was ruim 52% van de verdachten bij diefstal uit woning tussen de 12-24 jaar.

Straatroof daalde met meer dan de helft (-52,1%) van 818 misdrijven in 2013 naar 392 misdrijven in 2017. Het blijft nog steeds een (groot)stedelijk probleem. In de afgelopen vijf jaar vond bijna 90% van de straatroven plaats in dezelfde gemeenten: Den Haag, Zoetermeer, Delft, Leiden, Rijswijk en

Gouda. De daders waren hoofdzakelijk jeugdigen en jongvolwassenen: 70% tot 80% van de verdachten was tussen de 12-24 jaar. Het aantal overvallen is met 25,4% afgenomen van 146 in 2013 naar 109 in 2017. Net als in voorgaande jaren vonden overvallen relatief vaak plaats in winkelgebieden: het ging om 40% van de overvallen in 2017. Bovendien was er sprake van hot-targets die worden overvallen: woningen, (mini en avond)supermarkten, maaltijdbezorgers, restaurants en andere horecabedrijven, benzinstations en tabakswinkels.

Een trend is dat steeds minder minderjarigen als verdachte van een HIC-vermogensmisdrif worden geregistreerd bij de politie. Het past in het beeld van de dalende jeugdcriminaliteit. Omgekeerd betekent het dat er vaker sprake is van daders die al enige ervaring hebben opgedaan en daardoor moeilijker zijn aan te pakken.

Hoewel de jeugdcriminaliteit daalt, is de problematiek vooral geconcentreerd in criminele jeugdgroepen/netwerken. In 2017 waren er hiervan 36 in beeld, en in 2018 gaat het om 29. Zij maken zich relatief vaak schuldig aan HIC-feiten en drugscriminaliteit. Sommigen leden groeien door naar zwaardere vormen van criminaliteit, zoals het plegen van ripdeals. In diverse gebiedsscans worden zorgen geuit over bepaalde groepen jongeren en drugs. Er zijn signalen dat de drugshandel voor sommige jongeren een instapdelict wordt. Bovendien is de daling van het aantal jeugdige verdachten bij drugsmisdriften gering. Zorgen zijn er eveneens over veel incidenten op en rondom scholen en het gebruik daarbij van social media. Tevens wordt een toename van sexting onder minderjarigen geconstateerd. Het mogelijke verband tussen jeugdcriminaliteit en terrorisme – de zogenoemde Crime Terror Nexus – wordt momenteel onderzocht.

Huiselijk geweld is nog steeds een van de meest voorkomende vormen van geweld. Het komt voor in alle lagen van de samenleving, maar de mate waarin dit het geval is hangt nogal eens samen met sociaaleconomische en culturele factoren. De grootste concentraties van huiselijk geweld zijn zichtbaar in gebieden met een relatief grote sociale achterstand. Tevens is sprake van nieuwe risicogroepen zoals vluchtelingen, Midden- en Oost-Europeanen, ouderen en verwarde personen.

Met betrekking tot de problematiek van overlast en criminaliteit door personen met verward gedrag is het aantal bij de politie geregistreerde incidenten in de afgelopen jaren alleen maar toegenomen van ruim 5.200 in 2013 naar ruim 10.700 incidenten in 2017. Het ging onder meer om mensen met psychische stoornissen, verslaving, lastig gedrag, dementie en verstandelijke beperkingen. Uit (landelijk) onderzoek blijkt dat er aanwijzingen zijn dat dementie als gevolg van de vergrijzing en personen met multi-problematiek toenemen. Aangenomen mag worden dat dit ook geldt voor de eenheid Den Haag. Bovendien heerst ook de indruk dat de ernst van de incidenten toeneemt. In termen van zelfdoding laten de cijfers zowel landelijk als in de eenheid Den Haag een stijging zien.

Maatschappelijke ontwikkelingen beïnvloeden de komende jaren de veiligheidsvraagstukken

Naast de geschetste ontwikkelingen bij de criminaliteit spelen er steeds andere hardnekkige veiligheidsproblemen zoals terrorisme en extremisme, migratie- en vreemdelingencriminaliteit, ondermijning en cybercrime. Veiligheidsproblemen die ook de komende jaren onze aandacht zullen opeisen en die mede samenhangen met diverse maatschappelijke ontwikkelingen in onze omgeving.

Het gaat onder meer om internationalisering en migratiebewegingen en de invloed daarvan op het veiligheidsvraagstuk (bijvoorbeeld spanningen tussen bevolkingsgroepen), individualisering met een mogelijk negatief effect op de mate van sociale controle, toenemende polarisatie, de groeiende invloed van media en de uitvergroting van incidenten, technologische ontwikkelingen, digitalisering en robotisering, de verwachte bevolkingsgroei tussen 2015 en 2030 met bijna 950 duizend inwoners (een groei in vooral de grote steden), een vergrijzende bevolking (in de eenheid Den Haag is het aantal 65-plussers tussen 2013 en 2017 toegenomen met 12 procent) en segregatie in termen van

achterstandswijken en elitewijken. Bekend is dat vooral de sociaaleconomisch zwakkere en etnisch heterogeen samengestelde wijken met de meeste criminaliteitsproblemen kampen.

Terrorisme en extremisme blijven een dreiging

De kans op een terroristische aanslag in Nederland blijft reëel. Het (internationaal) jihadisme vormt aanhoudend de voornaamste terroristische dreiging tegen Nederland en gaat vooral uit van Al Qa'ida als IS alsmede personen die zich hiermee sympathiseren. Sinds het terreinverlies van ISIS in 2017 is dit gevaar niet geweken. Mogelijk zal de dreiging vanuit andere jihadistische strijdgebieden toenemen. Kort na het verdwijnen van het geografische IS-kalifaat valt een opleving van IS propaganda te zien. Hierbij wordt opgeroepen tot aanslagen door eenlingen en doet IS een beroep op familie/vrienden in het Westen. De strijd tussen Koerden en Turken in Syrië zou kunnen leiden tot mogelijk nieuwe Turkse en Koerdische uitreizigers die zich aan sluiten bij de verschillende (jihadistische) strijdgroepen.

Het islamitisch-extremisme heeft een lange geschiedenis binnen het verzorgingsgebied van de eenheid Den Haag. Met de opkomst van IS enkele jaren geleden en het stichten van het kalifaat waren relatief de meest Nederlandse uitreizigers (zo'n 33 procent) afkomstig uit deze eenheid. Het betekent tevens dat de eenheid de komende jaren te maken krijgt met meer terugkeerders. Een zorg is het substantieel groot aantal Nederlandse IS-kinderen die door hun ouders vanuit dit verzorgingsgebied naar het strijdgebied zijn meegenomen dan wel aldaar zijn geboren.

Verder draagt nog steeds een aanzienlijke groep personen het jihadi-salafistisch gedachtegoed een warm hart toe. Binnen het verzorgingsgebied van de Eenheid Den Haag wordt de landelijke transitie richting (hernieuwde) dawa (prediking) en sociale activiteiten eveneens waargenomen. Bovendien houden nog steeds personen zich bezig met jihadistische activiteiten, zoals het vervaardigen en verspreiden van propaganda. Daarnaast is begin 2018 een toename van politiek-salafistische activiteiten waar te nemen, zoals het uitdragen van een radicale videoboodschap, waarbij diverse nationale bekende 'kopstukken' zijn betrokken. Hun activiteiten alsmede de (heftige) maatschappelijke en politieke discussies die hierop kunnen volgen, kunnen bijdragen aan de neerwaartse polarisatiespiraal en radicaliseringsprocessen.

Turks-Koerdische conflicten in het buitenland en de huidige strijd in Syrië worden intensief gevolgd door beide partijen. Er is een toename van activiteiten van de Koerdische Arbeiderspartij (PKK) zichtbaar. Zorg is er over spontane confrontaties tussen Koerden en Turken en mogelijk nieuwe uitreizigers. Als gevolg van de situatie in Turkije is het Turks nationalisme steeds meer in zwang en bestaat het gevaar van ideologische radicalisering van vooral jonge Turken in West-Europa. Er zijn aanwijzingen dat extremistische Turkse groepen gedijen bij het opkomend Turks nationalisme, groepen die intimidatie niet schuwen en uitstralen dat zij bereid zijn tot geweld.

De dreiging die uitgaat van rechts-terrorisme wordt een dreigende factor in diverse West-Europese landen volgens de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV). Nederland wijkt van deze Europese trend af. Alleen in 2016 en begin 2017 kende de extremistische scène een 'opleving', wat vooral met de vluchtelingenstroom en angst voor jihadistisch-terrorisme c.q. vermeende 'islamisering' van Nederland had te maken. Sinds medio 2017 stagneerde deze ontwikkeling. Het rechtsextremistisch en –activistisch landschap in Nederland is marginaal en zeer gefragmenteerd. De extreemrechtse geweldsdreiging in Nederland blijft zeer beperkt. De uitingen vanuit dit circuit zijn vooral van activistische aard en concentreren zich rondom enkele marginale groepen.

Het links extremistische en –activistische circuit blijft zich vooral richten op vermeend politiegeweld en etnisch profileren, 'verrechtsing' van de politiek en samenleving, racisme, het migratiebeleid en

de verspreiding van extreemrechts. Voor met name de Anti Fascistische Aktie (AFA) raakt dit haar bestaansrecht. Op bijna al deze pijlers lijken betrokkenen uit de eenheid Den Haag en Amsterdam bepalend voor Nederland.

Vreemdelingen en migratiecriminaliteit

Migratiestromen gaan gepaard met mensensmokkel. Er kan sprake zijn van smokkel via gezinshereniging (schijnhuwelijk), door gebruik te maken van valse identiteitspapieren of door look-a-likes op andermans paspoort. Transport is bij mensensmokkel essentieel waarbij onder meer gebruik wordt gemaakt van vrachtwagens waarbij ook reisbewegingen zichtbaar zijn in de eenheid Den Haag. Mensensmokkel kan verder gepaard gaan met de huisvesting van illegalen uit winstbejag. Migratiestromen betekenen ook de komst van nieuwe potentiële dader- en slachtoffergroepen. Overlast en criminaliteit vinden na aankomst vooral plaats door “veilige landers”.

Ook is in de regio Den Haag meermalen mensenhandel geconstateerd: in de vergunde prostitutie inrichtingen maar ook in de land- en tuinbouw binnen het gebied (arbeidsuitbuiting).

Eerwraakproblematiek komen we tegen bij Koerden en Afghanen. Bovendien zijn sommige groepen vluchtelingen kwetsbaar voor mensenhandel, (seksueel en huiselijk) geweld, overlevingscriminaliteit, en radicalisering. Tevens blijkt uit onderzoek van de Gezondheidsraad dat bij 13 tot 25 procent van de vluchtelingen er sprake kan zijn van Post Traumatische Stress Stoornis (PTSS) of depressie. Het zijn factoren die mede kunnen bijdragen aan verward gedrag.

Ondermijning

Ondermijnende criminaliteit treffen we vooral aan op diverse markten van illegale goederen en diensten. Bij mensenhandel gaat het om de uitbuiting van kwetsbare groepen en zien we een toename van Roemeense vrouwen in de prostitutie, misbruik van licht verstandelijke beperkte personen en criminele uitbuiting van minderjarige Roma-kinderen.

De illegale hennepcultuur is een redelijk stabiele markt met een aantal grote spelers, maar ook met jongeren die zich onder meer schuldig maken aan het rippen van kwekerijen. In 2017 zijn 510 hennepkwekerijen opgerold. Kwekerijen worden vooral aangetroffen in kwetsbare wijken. In 2017 werd gesignaleerd dat de hennepcultuur steeds meer ondergronds gaat. Na cannabis worden synthetische drugs in Nederland het meest gebruikt en wordt door het Trimbos-instituut een toename gezien van de binnenlandse vraag. De Eenheid Den Haag heeft een belangrijke rol bij de productie van en handel in synthetische drugs vooral bij de import van grondstoffen. Het aantal aangetroffen productielocaties nam toe van 0 in 2014 naar 8 in 2017. In 2014 werden twee dumplocaties aangetroffen en in 2017 ging het om drie locaties. Sinds 2012 wordt een toenemende invloed geconstateerd van Outlaw Motorcycle Gangs (OMG) in de wereld van synthetische drugs. Volgens het Trimbos-instituut neemt ook de vraag in Nederland naar cocaïne toe. De cocaïnehandel is omvangrijk en de drug is in overvloed aanwezig. Bij deze markt is het risico op geweld een zorgpunt.

De koop en verkoop van vastgoed wordt nog steeds veelvuldig gebruikt bij het witwassen van crimineel geld. Bij fraude is er sprake van professionalisering. Bij het gebruik van verschillende virtuele valuta's - de bitcoin is niet meer uniek - wordt een ontwikkeling van virtuele ondermijning gesignaleerd. Een ontwikkeling die veel raakvlakken heeft met cybercrime: het is niet zichtbaar en grenzeloos. Vooral in de stad Den Haag wordt een toename gezien van illegaal gokken en de verkoop van niet veraccijnsde sigaretten die goedkoop worden geproduceerd in Oost-Europa.

Naast ondermijnende effecten ziet de politie vooral verschuivingen in de werkwijze. De manier waarop men zich afschermt tegen overheidsoptreden wordt snel aangepast; er is sprake van uitbesteding van allerlei onderdelen van het criminele bedrijfsproces vanuit een zekere mate van professionaliteit en vanuit het oogpunt van risicospreiding. Tevens is er sprake van criminele veelzijdigheid: de betrokkenen houden zich bezig met een breed scala aan criminele activiteiten.

Uit de gebiedsscans zien we ook steeds beter allerlei gedragingen die lokaal een ondermijnend effect kunnen hebben. Deels gaat het hierbij om lokale uitingen van de hierboven beschreven vormen van georganiseerde criminaliteit. In 2017 vielen vooral de volgende lokale problemen op met ondermijnende effecten: verschuiving van gereguleerde naar niet-gereguleerde handel, hennepsteelt, horeca als ontmoetingsplaats voor criminelen of waarbij er sprake is overtredingen van wet- en regelgeving, Outlaw Motor Gangs (OMG's), shisha lounges, prostitutie, drugshandel, criminele families en illegale sigarettenhandel. In sommige (achterstands)wijken kan er zelfs sprake zijn van een parallelle samenleving met een eigen ondermijnende sociale en criminele infrastructuur waarbij groepen zich afzijdig houden van geldende wet- en regelgeving. Overigens geldt voor deze lokale ondermijningsproblemen dat zij in sommige gebieden wel voorkomen en in andere niet. Ook hier geldt dat er sprake is van probleemconcentraties.

Cybercrime

Op basis van de Veiligheidsmonitor 2017 is het hacken van computers van burgers een vorm van veel voorkomende criminaliteit te noemen. Wel gaven in 2017 minder burgers (5,0%) aan dat zij gehackt waren in vergelijking met 2012 (6,2%). Er was ook een verschuiving te zien: er werd minder ingebroken op e-mail accounts en vaker ingebroken op websites. Hoewel gegevens voor de eenheid Den Haag ontbreken, is uit landelijk onderzoek bekend dat 41% van de MKB bedrijven te maken heeft gehad met cybercrime. De meest genoemde vormen van cybercrime zijn het plaatsen van malware, afpersing door ransomware en phishing. Daarnaast komen fraude en oplichting via het internet, hacking, diefstal van datadragers en DDOS-aanvallen veel voor.

De aangiftebereidheid bij cybercrime was gering, bij hacken bijvoorbeeld 4% in 2012 en bijna 7% in 2017 in de Eenheid Den Haag. Er was een groot verschil tussen wat de politie 'zag' en wat er zich in de buitenwereld afspeelde. Afgaande op wat werd gemeld bij de politie (in 84% van de gevallen betreft het meldingen van burgers, voor het overige zijn het bedrijfsleven), ging het in 2017 vooral om cybercrime in de context van fraude en oplichting (70% van de meldingen) zoals Microsoft Scam, phishing van bankgegevens en het hacken van accounts voor het doen van bestellingen. Daarnaast ging het om cybercrime in de context van geweld en conflicten (16%) bijvoorbeeld in de huiselijke sfeer, tussen vrienden en kennissen (jeugd) of bij zakelijke conflicten. Afpersing door ransomware leek in 2017 af te zijn genomen.

De verwachting is dat de digitalisering in nog meer facetten van het dagelijks leven een rol gaat spelen en een belangrijk veiligheidsvraagstuk blijft. De democratisering van cybercrimetechnieken zal zich doorzetten: middelen voor het plegen van cybercrime zijn voor steeds meer mensen toegankelijk. In het verlengde daarvan kan voor een relatief kleine investering grote schade worden veroorzaakt. Informatie is het 'nieuwe goud' en zal steeds meer waard worden waardoor informatie zodoende ook de komende jaren een doelwit van cybercriminelen blijven.

De smartphone is een onmisbaar onderdeel in het leven van veel mensen. De inschatting is dat malware (kwaadaardige software) steeds vaker zal worden ontwikkeld voor mobiele platformen. De enorme stijging van de populariteit van cryptovaluta maakt een verschuiving in doelwitten van reguliere criminaliteit aannemelijk.

Ten slotte is er een beweging te ontwaren in de maatschappij waarbij de gemeenschap zich gezamenlijk wapent tegen cybercrime. Op social media vinden experts, journalisten en cybersecuritybedrijven elkaar en werken ze samen om mensen te waarschuwen voor nieuwe dreigingen of deze in te perken.

Deel 2: Thema's

Te prioriteren onderwerpen en thema's

Landelijke thema's

Eens per vier jaar worden, conform artikel 18 van de Politiewet 2012, landelijke beleidsdoelstellingen voor de politie vastgesteld, ook wel bekend als de landelijke veiligheidsagenda. Deze veiligheidsagenda wordt opgesteld door de minister, de regioburgemeesters en het college van procureurs-generaal. De gezamenlijke veiligheidsagenda en de prioriteiten op regionaal en lokaal niveau zijn complementair. De realisatie van de landelijke beleidsdoelstellingen mag dus niet ten koste gaan van de lokale en regionale prioriteiten.

In november 2018 heeft de minister van J en V de Tweede Kamer geïnformeerd over de thema's die onderdeel gaan uitmaken van de veiligheidsagenda voor de periode 2019-2022. Voorafgaand daaraan is de nieuwe veiligheidsagenda besproken met de regioburgemeesters in het Landelijk Overleg Veiligheid en Politie (LOVP). Uitgangspunt daarbij is geweest te komen tot een *beperkte set* aan thema's, waaraan concrete *landelijke beleidsdoelstellingen* voor de politie worden gekoppeld. Het gaat hierbij om thema's waarvoor een landelijke overkoepelende aanpak onmisbaar is: omdat deze thema's (eenheids)overstijgend zijn en/of waar afstemming in de aanpak of specifieke expertise op landelijk niveau voor nodig is. Door deze categorie afspraken beperkt in aantal te houden, wordt maximaal ruimte gegeven aan het lokaal gezag als het gaat om het stellen van prioriteiten voor de politie. In dit kader zijn voor de periode 2019-2022 de volgende thema's benoemd:

- Ondernijning
- Mensenhandel
- cybercriminaliteit, inclusief online seksueel kindermisbruik
- executie.

In samenspraak met het gezag en de politie zullen de precieze indicatoren en de wijze van monitoring daarvan nog worden vastgesteld.

Daarnaast wordt in de landelijke veiligheidsagenda een aantal onderwerpen benoemd waar in andere kaders reeds afspraken over zijn en waar de politie (en anderen) een partner zijn in de aanpak. Dat zijn onderwerpen die de gezamenlijke aandacht vragen maar waarop geen (aanvullende) landelijke afspraken worden gemaakt. Het betreft hier de bestrijding van terrorisme en extremisme, high impact crimes en mobiel banditisme, kindermishandeling en huiselijk geweld en personen met verward gedrag.

Alle landelijke thema's zijn ook in het Regionaal Beleidsplan geprioriteerd.

Tot slot is in de landelijke veiligheidsagenda (op aangeven van de gezagen) een aantal *ontwikkelopgaven voor de politie* gedefinieerd zoals versteviging van de lokale verankering van de politie, de kwalitatieve en kwantitatieve doorontwikkeling van de van de gebiedsgebonden politiezorg, de opsporing en de intelligence, de diversiteit van de politieorganisatie en burgerparticipatie. Gelet ook op het lokale belang van de daadwerkelijke concretisering van deze ontwikkelopgaven is het goed dat deze ook in de landelijke veiligheidsagenda zijn verankerd. Onder meer via het LOVP zal op dit punt de vinger aan de pols worden gehouden.

Regionale thema's

Er kan niet worden voorzien wat de toekomst brengt aan vraagstukken. Op basis van de actualiteit wordt in de jaarplannen (en waar nodig tussentijds) steeds bepaald waar de prioriteiten liggen. Er wordt nadrukkelijk ruimte voor eventuele toekomstige inzet op veiligheidsonderwerpen gevraagd die nu (nog) geen integrale aanpak behoeven.

Toch kan er op basis van het huidige veiligheidsbeeld en de inzet, gecombineerd met ontwikkelingen elders in het land, met redelijke zekerheid van uitgegaan worden dat de komende jaren de in dit hoofdstuk benoemde onderwerpen (blijven) spelen.

De regionale partners willen gemeenten, politie en OM optimaal bedienen en ondersteunen. Zoals verschillende malen in het RBO is besproken kampt de politie met capaciteitsproblemen (bezetting en inzetbaarheid). Feit is dat gekozen moet worden op welke onderwerpen de inzet gepleegd wordt omdat tijd en geld maar één keer besteed kunnen worden. Er wordt dan ook gekozen om op deze thema's in te zetten, waarbij de veiligheidspartners dit steeds zo slim en efficiënt mogelijk vorm (blijven) geven.

Voor de politie betekent dit een primaire focus op 3 van de 7 genoemde thema's: contraterrore, extremisme, radicalisering en migratiecriminaliteit (vallend onder nationale veiligheid), cybercrime/gedigitaliseerde criminaliteit en ondermijning. Voor de overige geprioriteerde onderwerpen geldt dat er scherp gekeken wordt waar en hoe de inzet van gemeenten, politie, OM en andere partners nodig is.

Tot slot blijven gebiedsgebonden politie (GGP) en lokale verankering leidend in het werk van de politie en krijgen incidenten waarbij sprake is van direct slachtofferschap voorrang ten opzichte van andere incidenten.

Per onderwerp, hierna op alfabetische volgorde uitgewerkt, wordt aangegeven welke doelen nagestreefd worden, hoe de aanpak momenteel vorm krijgt en wat de te behalen resultaten zijn voor de komende jaren. Hierbij is het effect leidend: welke partners kunnen met elkaar het grootst mogelijke effect sorteren? Uiteraard kan dit per district of (enkele) gemeente(n) verschillen. Als gevolg van een meer kwalitatieve en minder cijfermatige benadering van veiligheid wordt een ontwikkeling ingezet waarbij effectsturing een steeds prominentere plek krijgt in de sturingscyclus.

In dit plan is een eerste aanzet gedaan maar het vinden van de juiste manier van monitoren is een zoektocht en zal de komende jaren doorlopend aandacht (blijven) krijgen.

1) Aanpak van (Contra)-terrorisme, extremisme en radicalisering (CTER)

Definiëring en achtergrond problematiek

Bij de aanpak van terrorisme wordt gewerkt aan het opbouwen en onderhouden van een goede informatiepositie over polarisatie en in het verlengde daarvan extremisme, radicalisering en terrorisme, het tegengaan van radicalisering en het uitreizen naar IS-gebieden, het begeleiden van terugkeerders en hun kinderen uit IS-gebieden en het onderhouden van kennis op het gebied van Terrorisme Gevolg Bestrijding (TGB).

Rechts-extremistische groeperingen en individuen ondernemen vanuit vreemdelingenhaat, haat jegens vreemde (cultuur)elementen en/of ultranationalisme acties die een bedreiging vormen voor de democratische rechtsorde.

Het links-extremisme richt zich vooral op (vermeend) politiegeweld, etnisch profileren en de verdere 'verrechtsing' op het gebied van vreemdelingen en racisme. Dit uit zich bijvoorbeeld in de intimidatie of bedreiging van diverse publieke personen, wat de democratische besluitvorming kan ondermijnen.

Verder kunnen politieke ontwikkelingen elders (diplomatieke) rellen hier veroorzaken. Zo worden Turks-Koerdische conflicten in het buitenland intensief gevolgd door beide partijen en dit kan spanning opleveren tussen Koerden en Turken in onze eenheid.

Huidige aanpak

De aanpak van CTER vindt plaats op verschillende niveaus: landelijk, onder regie van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV), regionaal en lokaal. Momenteel is er veel inzet van gemeenten, politie, OM en vele andere relevante partners op (gewelddadig gedrag vanwege) islamitisch-, links- en rechts-extremisme. De huidige aanpak wordt gecontinueerd en waar mogelijk en nodig verder verbeterd. 4 punten worden verder uitgelicht.

Signaleren, kennis delen, netwerken onderhouden

Op lokaal niveau worden er allerlei preventie activiteiten ontwikkeld en uitgevoerd. Dit gaat allereerst om het informeren, adviseren en coachen van collega's van gemeenten, scholen, maatschappelijke instellingen en zorgpartners over signalen van radicalisering. Verder betreft dit het onderhouden van een netwerk met islamitische en andere maatschappelijke instanties waarmee de dialoog aangegaan wordt, waar nodig de confrontatie opgezocht wordt en in derde instantie gewerkt wordt aan verstoring en handhaving. Daar waar mogelijk wordt tussen de verschillende partijen samengewerkt in een gemeenschappelijke strategie. De regie ligt daarin telkens bij de gemeenten. Ook wanneer het gaat om samenwerking tussen gemeenten. Dit wordt bereikt door een goede informatiepositie te creëren waarbij daar waar mogelijk de informatie ook met elkaar gedeeld wordt.

Verder wordt in diverse gemeenten bestuurlijk instrumentarium ingezet, bijvoorbeeld om omstrede predikers in de gemeente te weren of het treffen van een paspoortmaatregel.

Persoonsgerichte aanpak

Op personen die geradicaliseerd zijn (en een potentieel gevaar vormen) wordt een persoonsgerichte aanpak toegepast. Overleg hierover vindt plaats binnen (of wordt georganiseerd door) de Veiligheidshuizen. In het Veiligheidshuis werken de relevante partners integraal samen om het proces van radicalisering tegen te gaan en uitreizen te voorkomen. Ook wordt al gedurende het een strafrechtelijk onderzoek integratie in de samenleving bij terugkeer uit het strijdgebied begeleid.

Mocht een casus zo complex zijn dat deze afzonderlijk besproken dient te worden, zal de betreffende gemeente de regie op zich nemen om dit overleg te beleggen en het vervolg van de samenwerking te regisseren.

Terrorisme Gevolg Bestrijding(TGB)

Een terroristische aanslag heeft (mede) als doel de maatschappij te ontwrichten. De aandacht gaat hierbij uit naar het zo snel mogelijk na een aanslag weer terugkeren naar een normale situatie. Vanuit de veiligheidsregio's en haar partners is de afgelopen tijd aandacht geweest voor de voorbereiding op een dreiging of een aanslag ergens binnen de eenheid, ongeacht het formaat en de impact ervan. Er is of wordt voor de Veiligheidsregio's een multidisciplinair plan TGB opgesteld, inclusief scenario's, bestuurlijke agenda's en sleutelbesluiten.

Versterken maatschappelijke weerbaarheid

Het tegengaan van polarisatie vereist inzet van vele partners. Binnen gemeenten zijn er (afhankelijk van de indeling per gemeente) de portefeuilles veiligheid, zorg/welzijn, onderwijs, jeugd, integratie en wijken. Jongeren kunnen op scholen leren om met elkaar in debat te gaan en zo elkaars standpunten horen en leren begrijpen (wat begeleiding van kundige docenten vereist). Bijeenkomsten voor buurtbewoners en open dagen als er een asielzoekerscentrum gevestigd wordt dragen bij aan wederzijds begrip.

Op regionaal niveau wordt samengewerkt met als doel: het samen anticiperen op nieuwe ontwikkelingen, het verder verdiepen van kennis, het verder verbeteren en het borgen van de samenwerking tussen alle betrokken ketenpartners op lokaal, regionaal en landelijk niveau.

Effectsturing

Doel: Polarisatie, radicalisering, extremisme, terrorisme voorkomen, terugdringen en aanpakken.

Bijdrage door bovenlokale samenwerking:

- a. Waar nodig samenwerken en/of kennis en expertise uitwisselen over:
 - signaleren, kennis delen en netwerken onderhouden
 - toepassen van een persoonsgerichte aanpak voor subjecten
 - versterken van de maatschappelijke weerbaarheid,
- b. Paraat zijn voor de toepassing van Terrorisme Gevolg Bestrijding(TGB) door de organisatie van een eenduidig te gebruiken crisisorganisatiestructuur bij alle gemeenten in de regio, in samenwerking met politie, OM en de Veiligheidsregio's.

Monitoren van prestaties:

Wat	Wie levert aan
Persoonsdossier van subjecten	politie
Persoonsgericht plan van subjecten	gemeenten/Veiligheidshuis

Portefeuillehouder: Burgemeester Krikke

2) Aanpak van Cybercrime/gedigitaliseerde criminaliteit

Definiëring en achtergrond problematiek

We spreken van cybercrime als het gaat om criminaliteit waarbij ICT zowel het middel als het doelwit is. Er is sprake van gedigitaliseerde criminaliteit als ICT een middel is om traditionele vormen van criminaliteit te plegen. Dit kan in elke fase van het plegen van het misdrijf: bij de voorbereiding, de uitvoering en de afronding. Eigenlijk wordt tegenwoordig bijna bij alle traditionele misdrijven in meer of mindere mate gebruik gemaakt van ICT.

Naast cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit speelt ook cyber security een rol. Cyber security is het geheel aan (technische) Informatie- en communicatietechnologie (ICT)-maatregelen met als doel om vrij te zijn van gevaar of schade veroorzaakt door misbruik, verstoring of uitval van ICT.

Net als in de fysieke omgeving wordt het internet gebruikt als koop-, verkoop- en verhandelplaats van illegale goederen en/of diensten zoals drugs, kinderporno, gestolen goederen en wapens. Verder fungeert het internet als een plek om kennis en informatie uit te wisselen over bijvoorbeeld het selecteren van doelwitten voor woninginbraken en het plegen van cybercrime aanvallen. Daarnaast zijn veel gebruiksvoorwerpen gekoppeld aan het internet (Internet of Things) waardoor apparaten op afstand kunnen worden gemanipuleerd. Ook worden bij allerlei misdrijven in de persoonlijke levenssfeer zoals bedreiging, stalking en smaad/belediging digitale middelen gebruikt.

Huidige aanpak

In het RBO van 30-11-2017 is uitgebreid aandacht aan het onderwerp cyber besteed door middel van de bespreking van een notitie en een handelingskader. Dit handelingskader bevat een aantal speerpunten om cybercrime zoveel mogelijk terug te dringen. Het betreft de volgende speerpunten:

Bewustwording ontwikkelen bij burgers en MKB'ers over de risico's op cybergebied door het inzetten op preventie door voorlichting aan burgers en bedrijven (MKB).

In de praktijk heeft dit op gemeentelijk niveau al in 2017 en 2018 tot een aantal voorlichtingsbijeenkomsten voor burgers en ondernemers geleid.

Jongeren in Katwijk zijn meer bewust gemaakt van de gevaren die door het gebruik van het internet kunnen ontstaan middels een interactief scenariospel over sexting en er wordt ingezet op een uitrol binnen de eenheid.

Intragemeentelijk én intergemeentelijk (binnen de eenheid) samenwerken op het gebied van interne informatieveiligheid.

Dit gebeurt door het in eigen huis zorgen voor het helder en eenduidig beleggen van verantwoordelijkheden en voorzien in goede coördinatie en afstemming. De Chief/Corporate Information Security Officer (CISO) van een aantal gemeenten binnen de eenheid hebben periodiek afstemming en delen onderling kennis en kunde uit, onder meer over de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) die per 25 mei 2018 van toepassing is.

Er is vanuit de werkgroep Cyber een verbinding met landelijke partijen als het ministerie van J en V, de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) zodat in gezamenlijkheid producten kunnen worden ontwikkeld en het kennisniveau kan worden vergroot.

De Veiligheidsregio's onderzoeken momenteel wat er aanvullend nodig is voor het optimaal kunnen inspelen op cyberdreigingen en werken dat de komende tijd verder uit.

De politie zet komende jaren in op het aantrekken van specifieke digitale expertise en het vergroten van de kennis over cybercrime bij alle politiemedewerkers, zodat burgers en bedrijven goed geholpen en geadviseerd kunnen worden. Niet alleen in de opsporing, maar ook op het gebied van intelligence, preventie en handhaving. Naast strafrechtelijke vervolging waar mogelijk, zijn het verstoren en tegenhouden van cybercrime nadrukkelijk onderdeel van de aanpak van politie en OM.

Effectsturing

Doel: Cybercrime/gedigitaliseerde criminaliteit voorkomen, terugdringen en aanpakken.

Bijdrage door bovenlokale samenwerking:

Waar nodig samenwerken en/of kennis en expertise uitwisselen over:

- inzet op verdere bewustwording bij de ondernemers en burgers,
- inzet op interne veiligheid, waaronder de borging daarvan en de continuïteit van diensten bij crises.

Monitoren van prestaties:

Wat	Wie levert aan
Misdrijven cybercrime met opsporingsindicatie	politie
Aantal afgehandelde verdachten	politie
Bij OM geregistreerde verdachten	OM
Afdoeningsmix OM	OM
Preventie-activiteiten	Gemeenten/politie

Monitoren van effecten:

Wat	Wie levert aan
Misdrijven cybercrime	politie
Slachtofferschap cybercrime (Veiligheidsmonitor)	politie/gemeente

Portefeuillehouder: Burgemeester Rijpstra (Noordwijk)

3) Aanpak van huiselijk Geweld

Alle casussen met direct slachtofferschap en een hoge impact krijgen aandacht maar als regionale prioriteit leggen we de nadruk op huiselijk geweld, waaronder kindermishandeling, omdat dit de meest voorkomende vorm van geweld is, voorkomt in alle lagen van de bevolking en vaak grote en vaak levenslange gevolgen heeft voor de betrokkenen.

Huiselijk geweld is geweld dat door iemand uit de huiselijke- of familiekring van het slachtoffer wordt gepleegd. Het woord huiselijk verwijst niet naar de plaats van het delict (het kan zowel binnenshuis als buitenshuis plaatsvinden), maar naar de relatie tussen pleger en slachtoffer. Bij huiselijk geweld kan het gaan om lichamelijk, psychisch of seksueel geweld. Het kan de vorm aannemen van (ex)partnergeweld, kindermishandeling, verwaarlozing van ouderen of geweld tegen ouders, psychische verwaarlozing, huwelijksdwang en achterlating, seksueel geweld en financiële uitbuiting.

Kindermishandeling is elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel.

Aan de aanpak van huiselijk geweld zijn de laatste jaren relatief nieuwe aandachtsgebieden toegevoegd zoals eengerelateerd geweld en schadelijke traditionele gebruiken zoals huwelijksdwang en vrouwelijke genitale verminking. Kinderen van ouders met psychische of verslavingsproblematiek en gezinnen waarbij een complexe scheiding speelt zijn aandachtsgroepen.

Huidige aanpak

Het onderwerp krijgt landelijk aandacht vanuit het actieprogramma 'geweld hoort nergens thuis', dat is opgebouwd langs twee actielijnen waarbinnen de professionele aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling wordt geborgd: enerzijds het eerder en beter in beeld brengen, en anderzijds het stoppen en duurzaam oplossen.

Regionaal worden - net als voor de afgelopen vier jaar - voor zowel Haaglanden als Hollands Midden regiovisies voor de aanpak van huiselijk geweld opgesteld voor de periode van 2019-2022. In deze regiovisies zijn doelstellingen uitgewerkt in verschillende uitgangspunten of elementen die als basis dienen voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. De lokale invulling zal moeten aansluiten op de regiovisie en wordt vastgelegd in een lokaal beleidsplan over huiselijk geweld en kindermishandeling.

Er is veel inzet van gemeenten, politie, OM en vele andere relevante partners op dit dossier. 5 onderdelen uit de aanpak worden hieronder specifiek genoemd.

Veiligheid voorop

Sinds 2013 zijn professionals verplicht de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling (HGKM) te gebruiken bij vermoedens van geweld in huiselijke kring. In 2018 is de Meldcode uitgebreid met een afwegingskader en vanaf 1 januari 2019 wordt van professionals verwacht dat zij HGKM altijd melden bij Veilig Thuis. Door deze versterking wil de rijksoverheid dat professionals ernstige signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling altijd melden bij Veilig Thuis, ook als zij in staat zijn om zelf hulp te bieden en het geweld te stoppen. Hierdoor zijn signalen eerder bij Veilig Thuis bekend en kunnen meerdere signalen vroegtijdig gekoppeld worden. Het voordeel hiervan is dat Veilig Thuis

over langere tijd kan monitoren, de zogenaamde radarfunctie. De verwachting is dat structurele geweldspatronen daardoor beter herkend en doorbroken kunnen worden.

Meldingen kunnen 24/7 bij Veilig Thuis worden gedaan. Na een melding wordt een inschatting van de veiligheid (triage) op basis van het landelijke taxatie-instrument gemaakt. Op basis van deze beoordeling wordt ingezet op doorgeleiding naar lokale hulpverlening of een onderzoek en wordt een veiligheidsplan opgesteld. Waar nodig wordt de intake ten aanzien van (al dan niet acute) opvang en ambulante hulpverlening verzorgd.

Indien er sprake is van een onveilige situatie kan de burgemeester een huisverbod opleggen. Gedurende het huisverbod staan veiligheid en hulpverlening centraal en begeleiden hulpverleners en de reclassering de achtergeblevene(n) en de uithuisgeplaatste.

Methodiek één gezin, één plan, één regisseur

Er wordt gestreefd naar één gezin, één plan en één regisseur. Het uitgangspunt is dat alle betrokkenen (gezin, hulpverleners en het netwerk van het gezin) afspraken maken over de aanpak van de hulpvragen, inclusief planning, prioritering en het aanwijzen van één zorgcoördinator. Deze afspraken worden vastgelegd in een (veiligheids)plan. De zorgcoördinator is de vaste contactpersoon voor alle betrokkenen.

Lokaal waar kan en regionaal waar nodig

Gemeenten werken samen om maatregelen en voorzieningen op districtelijk niveau of op bovenregionaal niveau te organiseren omdat in de aanpak van huiselijk geweld moet worden voorzien in specialistische kennis of omdat voorzieningen een bepaalde schaalgrootte nodig hebben om inhoudelijk en organisatorisch in stand te kunnen blijven. Gemeenten zorgen voor regionale afstemming waar dat nodig is. Individuele gemeenten zijn verantwoordelijk voor lokale afspraken met lokale zorgpartijen, deskundigheid van lokale teams en accenten in de aanpak van huiselijk geweld.

Gemeenten zijn op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015) verantwoordelijk voor het bieden van opvang aan slachtoffers van huiselijk geweld en kindermishandeling. De vrouwenopvang maakt de laatste jaren een sterke ontwikkeling door. Zo worden slachtoffers zoveel mogelijk in de eigen regio opgevangen, tenzij dat vanwege de veiligheid niet mogelijk is. Ook kinderen krijgen in de opvang speciale aandacht gericht op het verwerken van ervaringen en waar nodig traumahulpverlening. Doel is problemen op langere termijn voorkomen, maar ook intergenerationele overdracht van geweld te stoppen.

Zorg en straf zijn goed verbonden

Er is een nauwe verbinding met de ZSM-tafel, waar alle relevante informatie door de betreffende ketenpartners beschikbaar wordt gesteld en op basis daarvan wordt zo spoedig, selectief, slim, samen en simpel mogelijk een effectieve sanctie opgelegd. In een strafrechtelijk traject wordt hulpverlening regelmatig als voorwaarde voor afdoening van de strafzaak gesteld.

In lokale overleggen bespreken relevante ketenpartners casuïstiek en wordt er een plan van aanpak opgesteld. Bij complexe situaties kan er opgeschaald worden naar het Veiligheidshuis.

Landelijk is een ontwikkeling van de Veiligheidshuizen richting Zorg- en Veiligheidshuizen gestart en de beide veiligheidshuizen in de eenheid zijn voornemens deze ontwikkeling te volgen.

Multidisciplinaire aanpak (MDA++)

De multidisciplinaire aanpak ++ is een landelijk dekkende infrastructuur met een multidisciplinaire aanpak voor acuut gevaarlijke en structureel onveilige situaties en kenmerkt zich door een specialistisch en intersectoraal karakter die medio 2018 van start gaat.

Effectsturing

Doel: Huiselijk geweld voorkomen, zo snel mogelijk (h)erkennen, behandelen, de schade ervan beperken, de overdracht van generatie op generatie doorbreken en daarmee de veiligheid voor slachtoffers duurzaam borgen.

Bijdrage door bovenlokale samenwerking:

Waar nodig samenwerken en/of kennis en expertise uitwisselen over:

- signaleren, kennis delen en uitwisselen van best practices
- toepassen van een persoonsgerichte aanpak voor subjecten

Monitoren van prestaties:

Wat	Wie levert aan
Meldingen huiselijk geweld	gemeenten (Veilig Thuis)
Opgelegde huisverboden	gemeenten
Aantal afgehandelde verdachten	politie
Bij OM geregistreerde verdachten	OM
Afdoeningsmix	OM
Persoonsgericht plan van aanpak daders/slachtoffers/gezinnen	gemeenten/Veiligheidshuis

Monitoren van effecten:

Wat	Wie levert aan
Incidenten huiselijk geweld	politie
Misdrijven huiselijk geweld	politie

Portefeuillehouder: Burgemeester Rodenburg (Midden-Delfland)

4) Aanpak van High Impact Crimes (HIC)

Definiëring en achtergrond problematiek

Onder High Impact Crimes (HIC) verstaan we woninginbraken (diefstal uit woningen), straatroven en overvallen. Daarbij wordt soms gebruik gemaakt van geweld.

De aanpak van delicten met direct slachtofferschap krijgt hierbij extra prioriteit: dit zijn de delicten waarbij het slachtoffer tijdens de delictpleging is geconfronteerd met de dader(s) én er sprake was van geweld of bedreiging met geweld.

Naast jeugdigen en jongvolwassenen, al dan niet onderdeel van (criminele) jeugdgroepen of -netwerken, zijn mobiele en (internationaal) rondtrekkende dadergroepen veelal bepalend voor het verdachtenbeeld bij deze delicten.

Huidige aanpak

De lokale driehoek (of het districtscollege) bepaalt per gemeente op welke manier invulling gegeven wordt aan de integrale, probleemgerichte aanpak van High Impact Crimes. De focus op de stelselmatige plegers en het voorkomen dat jeugdigen afglijden naar een criminele carrière maakt nadrukkelijk onderdeel uit van de integrale aanpak. Daarbij bestaat samenhang met de aanpak van problematische jeugdgroepen en jeugdnetwerken. Daar waar de kans om slachtoffer te worden bovengemiddeld is en/of waar extra inzet nodig is wordt een probleemgerichte aanpak gehanteerd.

Zo is de afgelopen jaren succesvol samengewerkt tijdens de donkere dagen (oktober tot en met maart), wanneer traditioneel de meeste woninginbraken en overvallen plaatsvinden.

Ook is er regionale aandacht voor de inzet van bestuurlijk instrumentarium. Zo is ingezet op de aanpak van heling met de implementatie van het Digitaal Opkopers Register (DOR). Ook is in de meeste gemeenten in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) opgenomen dat het in bezit hebben van inbrekerswerktuigen boetewaardig is.

Ondanks de daling van het aantal High Impact Crimes zijn er gemeenten met hardnekkige problemen. In juni 2017 is in het RBO afgesproken dat gemeenten waar het slachtofferrisico van woninginbraken hoger was dan het regionaal gemiddelde (8 per 1.000 woningen) met ondersteuning van het RSIV samen optrekken. Het doel is het aantal inbraken (verder) te doen afnemen. Dit krijgt vorm door extra aandacht te geven aan de (efficiënte en effectieve) lokale aanpak, kennisdeling en waar mogelijk samenwerking tussen de betrokken gemeenten over de verschillende aspecten van de probleemgerichte aanpak.

Effectsturing

Doel: High Impact Crimes met direct slachtofferschap voorkomen, terugdringen en aanpakken.

Bijdrage door bovenlokale samenwerking:

- a) Daar waar het slachtofferrisico op High Impact Crimes hoger is dan het regionaal gemiddelde wordt projectmatig ingezet om deze delicten te voorkomen, tegen te gaan, aan te pakken en het verlenen van nazorg aan slachtoffers,
- b) Waar nodig samenwerken en/of kennis en expertise uitwisselen over:

- de organisatie van een goede informatiepositie en een (lokale en districtelijke) overlegstructuur,
- bewustwording intern maar ook bij ondernemers en burgers,
- inzet van het bestuurlijk instrumentarium (waaronder het DOR) en best practices naast de inzet van het strafrechtelijk en civielrechtelijk instrumentarium.

Monitoren van prestaties:

Wat	Wie levert aan
Misdrijven woninginbraken met opsporingsindicatie	politie
Aantal afgehandelde verdachten	politie
Bij OM geregistreerde verdachten	OM
Afdoeningsmix OM	OM
Misdrijven straatroven met opsporingsindicatie	politie
Aantal afgehandelde verdachten	politie
Bij OM geregistreerde verdachten	OM
Afdoeningsmix OM	OM
Misdrijven overvallen met opsporingsindicatie	politie
Aantal afgehandelde verdachten	politie
Bij OM geregistreerde verdachten	OM
Afdoeningsmix OM	OM

Monitoren van effecten:

Wat	Wie levert aan
Misdrijven woninginbraken: pogingen, voltooid	politie
Misdrijven straatroven	politie
Misdrijven overvallen	politie
Slachtofferschap HIC (veiligheidsmonitor)	Politie/gemeente

Portefeuillehouder: Burgemeester vd Kamp (Bodegraven-Reeuwijk)

5) Aanpak van overlast en criminaliteit door problematische Jeugdgroepen/netwerken

Definiëring en achtergrond problematiek

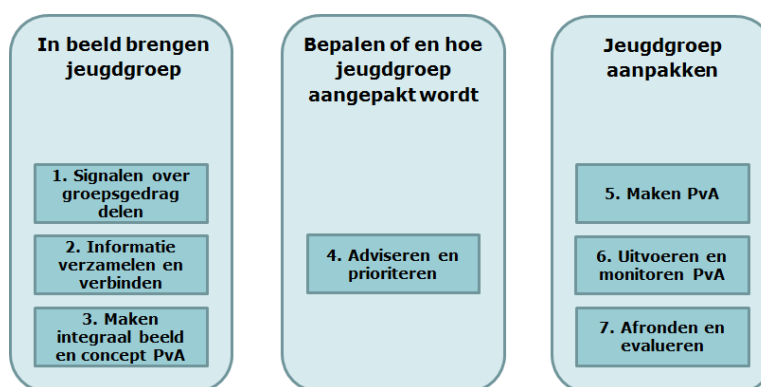
Problematisch groepsgedrag kenmerkt zich door gedrag wat de openbare orde, sociale norm en/of veiligheid verstoort, overlast veroorzaakt en/of crimineel van aard is. Als jeugdgroepen samenwerken en/of met elkaar verweven zijn, wordt gesproken van een (jeugd)netwerk.

Problematische jeugdgroepen zijn voor een belangrijk deel verantwoordelijk voor de High Impact Crimes. Daarnaast kunnen jeugdgroepen veel overlast veroorzaken. Door een focus op problematische jeugdgroepen wordt effectief ingezet op het tegenaan van overlast en criminaliteit.

Huidige aanpak

Dit gebeurt door middel van een integrale aanpak waarbij op basis van informatie en analyse een samenhangend geheel van interventies wordt ontwikkeld dat er op gericht is om het gedrag van de jongeren om te buigen zodat criminaliteit en overlast (onder meer door drugs- en/of alcoholgebruik) door de jongeren vermindert, hun sociale positie versterkt en hen perspectief biedt, de negatieve groepsdynamiek wordt verstoord en aanwas van nieuwe leden wordt voorkomen.

Bij de aanpak wordt het landelijke 7-stappenmodel toegepast waarin het hele proces van het oppakken van een eerste signaal tot monitoring en evaluatie beschreven wordt. Binnen deze kaders is ruimte gelaten aan gemeenten om de aanpak lokaal in te vullen. Zo kunnen deze stappen (deels) tegelijkertijd uitgevoerd en herhaald worden. Ook is het niet altijd noodzakelijk om alle stappen te doorlopen.

Figuur: Wegwijzer Jeugd en Veiligheid, 2017

De inzet op problematische jeugdgroepen/netwerken vindt veelal lokaal plaats al kunnen gemeenten subjecten bij het Veiligheidshuis aanmelden. Het veiligheidshuis organiseert dan onder regie van de gemeente de persoonsgebonden aanpak. Daarnaast wordt ingezet op omgevingsfactoren en groepsdynamiek.

Jeugdgroepleden houden zich niet altijd aan fysieke grenzen, waardoor soms een bovenlokale samenwerking nodig is.

Voor een effectieve aanpak is het van belang om problemen op verschillende leefgebieden aan te pakken en verder afglijden te voorkomen. Dit vraagt om een inzet van verschillende partijen uit de straf-, bestuur- en zorgketen waarbij er ook voldoende aandacht is voor de ondersteuning van de jongeren en het bieden van perspectief. Bij problemen met school of werk spelen partijen als

leerplicht of begeleiding/bemiddeling richting werk een belangrijke rol. Als er sprake is van psychische problemen of verslaving zijn Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) en verslavingszorg belangrijke partners.

Een regionale werkgroep met afvaardiging van OM, politie, Veiligheidshuizen en gemeenten onderzoekt waar knelpunten en successen zitten en draagt dit verder uit door onder meer kennisbijeenkomsten te organiseren en handreikingen aan te bieden.

Doel: Overlast en criminaliteit door problematische jeugdgroepen/-netwerken voorkomen, terugdringen en aanpakken.

Effectsturing

Bijdrage door bovenlokale samenwerking:

Waar nodig samenwerken en/of kennis en expertise uitwisselen over:

- signaleren, kennis delen en uitwisselen van best practices
- toepassen van een persoonsgerichte aanpak voor subjecten.

Monitoren van prestaties:

Wat	Wie levert aan
Groepsscans problematische jeugdgroepen	politie
<i>Geprioriteerde jeugdgroepen</i>	
Persoonsgericht plan van aanpak groepsleden	gemeenten/Veiligheidshuis
Groepsgerichte aanpak van aanpak geprioriteerde groepen	gemeenten/Veiligheidshuis
<i>Hoog risico jeugdgroepen/netwerken</i>	
Aantal afgehandelde verdachten	politie
Bij OM ontvangen verdachten	OM
Afdoeningsmix	OM

Monitoren van prestaties:

Wat	Wie levert aan
problematische jeugdgroepen (laag-, midden-, hoogrisico)	gemeente
Misdrijven problematische jeugdgroepen (hoogrisico)	politie

Portefeuillehouder: Burgemeester Tigelaar (Leidschendam-Voorburg)

6) Aanpak van Ondernijning

Definiëring en achtergrond problematiek

Georganiseerde ondernijnende criminaliteit is naast een strafrechtelijk probleem vooral ook een sociaal-maatschappelijk probleem omdat het de waarden en normen in de samenleving aantast. Criminele investeringen in de bovenwereld kunnen leiden tot vervlechting van onder- en bovenwereld met grote gevolgen voor het ondernemersklimaat en de sociale cohesie en het risico op verpaupering van wijken en buurten. Daarnaast tast de georganiseerde ondernijnende criminaliteit het rechtsgevoel van burgers en ondernemers aan. Criminelen richten zich in sommige gevallen op het verwerven van maatschappelijke posities (zoals bij sportverenigingen en in de politiek) en zoeken soms de confrontatie met de overheid door bedreiging van ambtenaren en bestuurders.

De aanpak van georganiseerde ondernijnende criminaliteit vraagt om lokale regie en bovenlokale samenwerking. Het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) is de verbindende factor in de integrale aanpak van ondernijnende criminaliteit. Het RIEC is een samenwerkingsverband tussen gemeenten, politie, OM, provincies, Belastingdienst (waaronder Douane, FIOD en Toeslagen), Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND, Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), Koninklijke Marechaussee (KMAR) en het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) met als doel gezamenlijk en integraal de georganiseerde ondernijnende criminaliteit aanpakken.

In het RIEC-convenant zijn thema's van georganiseerde ondernijnende criminaliteit benoemd. De thema's zijn landelijk vastgesteld en sluiten aan bij de thema's die in de opeenvolgende edities van het Nationaal Dreigingsbeeld (NDB) aan de orde zijn gekomen. Naast de thema's is er ruimte voor regionale/lokale handavingsknelpunten. Dat zijn nader omschreven criminaliteitsvormen of geografisch afgebakende gebieden / locaties waar de integrale handhaving een specifieke investering vereist.

De regionale thema's zijn:

- de productie en/of handel in drugs (harddrugs, synthetische drugs en hennep),
- mensenhandel en mensensmokkel (ook overige vormen van uitbuiting),
- witwassen,
- vastgoedfraude en misbruik van vastgoed,
- Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's),
- een aantal vrijplaatsen en branches waarvan de partners veelvuldig signalen ontvangen van georganiseerde, ondernijnende criminaliteit.

Mede door het bundelen van informatie in Bestuurlijke Criminaliteitsbeelden Analyse (BCBA) en ondernijningsbeelden wordt duidelijk wat er binnen gemeenten speelt.

Vanwege de omvang (productie en handel van drugs) en ernst van het delict (mensenhandel/mensensmokkel) wordt later in dit hoofdstuk specifieke aandacht aan deze 2 thema's besteed.

Huidige aanpak

Lokale aanpak en inzet bestuurlijk instrumentarium

Met behulp van de Bestuurlijke Criminaliteitsbeelden Analyse (BCBA) en de ondernijningsbeelden, waar alle signalen verzameld worden, wordt inzichtelijk gemaakt waar ondernijnende criminaliteit

zich voordoet en welke dreiging ervan uitgaat voor de overheid en de samenleving.

De verschillende gemeentelijke afdelingen, politie, OM en andere relevante partners werken samen uit welke signalen over personen, bedrijven of locaties een (belangrijke) rol spelen in de ondermijnende criminaliteit, hoe deze signalen verzameld kunnen worden, hoe het bestuurlijk, strafrechtelijk en civielrechtelijk instrumentarium optimaal ingezet kan worden en hoe de interne weerbaarheid en integriteit bij gemeenten verder versterkt kan worden. Gezamenlijke knelpunten in de aanpak worden beleidsmatig verder uitgewerkt en waar nodig op bestuurlijk of zelfs landelijk niveau aangekaart.

Bestuurlijke integrale controles door het Haags Economisch Interventie Team (HEIT)

Het Haags Economisch Interventie Team (HEIT) voert in de hele eenheid integrale bedrijfscontroles uit bij ondernemingen waar signalen van malafide bedrijvigheid zijn. De controles worden uitgevoerd bij ondernemers waar sprake is van meerdere signalen van ondermijnende activiteiten zoals het voeren van een onjuiste administratie, het tewerkstellen van illegale werknemers, uitkeringsfraude of vermoedens van strafbare feiten zoals illegaal gokken of drugshandel. Daarnaast voert het team bestuurlijke controles in de vergunde én onvergunde prostitutiebranche uit. Door de inzet van dit team worden verdere barrières opgeworpen tegen ondermijning en wordt oneerlijke concurrentie en mensenhandel tegengegaan.

Districtelijke ondermijningstafels

Naast de lokale overleggen waar signalen en casussen besproken en opgepakt worden zijn er in 2018 districtelijke ondermijningstafels ingericht voor complexere casussen waarbij meer inzet van meerdere partners nodig is. Hierbij is het uitgangspunt de integrale aanpak: het samenspel van strafrechtelijke, bestuurlijke en fiscale maatregelen en waar nodig de samenwerking met andere relevante partners (maatschappelijke organisaties, brancheorganisaties, bedrijven etc.). Hierbij staat de vraag welke partner het meest succesvol kan interveniëren centraal. Verder krijgen regionale/lokale handhavingsknelpunten in deze tafels nader vorm.

Ondersteuning vanuit het RIEC

Het RIEC-bureau adviseert en ondersteunt gemeenten bij het versterken van de bestuurlijke weerbaarheid tegen ondermijnende criminaliteit en ondersteunt de districtelijke ondermijningstafels. Daarnaast speelt het RIEC een rol in het begeleiden van en adviseren bij het rechtmatig delen van informatie en het adviseren over integrale aanpakken en bestuurlijke mogelijkheden.

a. Productie en/of handel in drugs (harddrugs, synthetische drugs en hennep)

In Nederland is het verboden om de middelen die op lijst I en II van de Opiumwet staan te bezitten, te verhandelen, te verkopen en te produceren. Op lijst I staan de harddrugs zoals heroïne, cocaïne, amfetamine, XTC en GHB. Op lijst II staan de softdrugs zoals cannabisproducten (hasj en wiet) en slaapmiddelen.

Er zijn in RBO-verband afspraken gemaakt over de aanpak van de georganiseerde hennepcultuur met een Regionaal Hennepconvenant (alleen voor hennep) en een Regionaal handhavingsarrangement Drugs (het zogenaamde Damoclesbeleid, dat voor alle soorten drugs ingezet kan worden). Dit ziet toe op preventieve en repressieve maatregelen die ertoe leiden dat gevaarlijke situaties worden beëindigd en criminele activiteiten met betrekking tot productie en/of handel in drugs worden voorkomen en bestreden.

Verder wordt ingezet op het verbeteren van de leefbaarheid in de betreffende buurten en wijken. Er wordt naar gestreefd om het oneigenlijke gebruik van woonruimten, het illegaal aftappen van elektriciteit, uitkeringsfraude en belastingfraude te beëindigen. Ook wordt waar mogelijk het wederrechtelijk verkregen voordeel ontnomen.

Per casus wordt in de lokale overleggen of in de districtelijke ondermijningstafels gekeken wie er welke (vervolg)acties uitvoert zodat er zo efficiënt mogelijk wordt ingezet.

b. Mensenhandel en mensensmokkel

Mensenhandel is het werven, vervoeren, overbrengen, opnemen of huisvesten van een persoon, met gebruik van dwang (in brede zin) en met het doel die persoon uit te buiten. De (beoogde) uitbuiting is de kern van mensenhandel. Uitbuiting kan zich in de seksindustrie afspelen, bijvoorbeeld wanneer iemand onvrijwillig voor iemand anders in de prostitutie werkt, maar ook in andere sectoren, zoals de land- en tuinbouw of horeca. Het gaat dan om zulke slechte arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden, dat hierdoor mensenrechten in het geding zijn.

Bij mensensmokkel is er allereerst sprake van hulp bij de illegale toegang tot Nederland of een andere lidstaat van de EU. Ten tweede uit mensensmokkel zich in het uit winstbejag helpen van personen bij een illegaal verblijf in Nederland. Mensensmokkel is altijd grensoverschrijdend, terwijl dit bij mensenhandel niet vereist is. Bij mensensmokkel is in beginsel sprake van een overeenkomst tussen de smokkelaar en de persoon die het land wil binnenkomen. Dit neemt niet weg dat zich ook hier ernstige mensenrechtenschendingen kunnen voordoen. Bovendien kan er sprake zijn van de huisvesting van illegalen in wijken door malafide huisjesmelkers.

Voor de aanpak van mensenhandel is het regionaal handhavingsarrangement mensenhandel vastgesteld, waarin afspraken gemaakt zijn tussen relevante partners om de aanpak van mensenhandel op elkaar af te stemmen. Zo is er duidelijkheid onder de partners wie welke taak en verantwoordelijkheid heeft en hoe die worden uitgevoerd en daarmee wordt zoveel als mogelijk geprobeerd te voorkomen dat er waterbedeffecten optreden.

De bestuurlijke controles op vergunde en onvergunde seksinrichtingen door het HEIT bieden inzicht in mogelijke mensenhandel en/of uitbuiting en kunnen de start zijn van een opsporingsonderzoek. Waar mogelijk wordt er met relevante partners gekeken of er barrières opgeworpen kunnen worden. Er zijn korte lijnen met hulpverleners.

Mede door deze controles zijn de signalen van mensensmokkel- en handel toegenomen. Op het gebied van seksuele uitbuiting is de constatering dat niet alleen vanuit de voormalig Oostbloklanden maar ook vanuit Spanje en Zuid-Amerika nieuwe criminele netwerken ontstaan. In de strijd tegen deze misdaad is samenwerking met politieorganisaties in het buitenland noodzakelijk. De verwachting is dat de stijgende lijn m.b.t. internationale onderzoeken en samenwerking zich in de komende jaren vooral op het thema mensenhandel zal voortzetten.

Effectsturing

Doel: Ondermijning voorkomen, terugdringen en aanpakken.

Bijdrage door bovenlokale samenwerking:

- a. Waar nodig samenwerken en/of kennis en expertise uitwisselen over:

- de organisatie van een goede informatiepositie en een (lokale en districtelijke) overlegstructuur
 - Bewustwording intern maar ook bij ondernemers en burgers door te investeren in expert cq. awareness bijeenkomsten en het invoeren van nieuwe methoden van leren en ontwikkelen
 - inzet van het bestuurlijke , strafrechtelijke en civielrechtelijke instrumentarium en best practices
- b. Gemeenten en basisteams werken samen met het HEIT zodat signalen snel en efficiënt opgepakt worden,
- c. Het RIEC vervult in een spilfunctie in de ondersteuning van gemeenten bij de aanpak van ondermijning.

Monitoren van prestaties:

Wat	Wie levert aan
Integraal opgepakte casussen	RIEC/gemeenten
HEIT-controles in horeca/detailhandel	HEIT
% zaken waarbij conservatoir beslag gelegd is (afpakken)	OM
Fiscale terugvorderingen	
<i>Productie en/of handel in drugs</i>	
Aangetroffen hennepkwekerijen/drugslaboratoria	politie/gemeenten
<i>Mensenhandel</i>	
HEIT-controles in vergunde en onvergunde seksinrichtingen	
Misdrijven mensenhandel met opsporingsindicatie	politie
Aantal afgehandelde verdachten	politie
Bij OM ontvangen verdachten	OM
Afdoeningsmix OM	OM
<i>Mensensmokkel</i>	
Misdrijven mensensmokkel met opsporingsindicatie	politie
Aantal afgehandelde verdachten	politie
Bij OM ontvangen verdachten	OM
Afdoeningsmix OM	OM

Monitoren van effecten:

Wat	Wie levert aan
Misdrijven mensenhandel	politie
Misdrijven mensensmokkel	politie

Portefeuillehouder: burgemeester Spruit (Lisse)

7) Aanpak van overlast en/of criminaliteit door personen met Verward gedrag

Achtergrond problematiek

De laatste jaren is er veel aandacht voor de stijging van incidenten die gerelateerd worden aan personen met verward gedrag. De zogenoemde E-33 registraties van de politie worden vaak als indicatie gebruikt. Daarvan is te zien dat er sinds 2015 sprake is van een forse toename van meldingen in relatie tot personen die verward gedrag vertonen. Betrouwbare cijfers over de aard en omvang van de groep verwarde personen zijn niet beschikbaar, aangezien sommige personen als gevolg van de onderliggende problematiek immers vaker in beeld komen.

Als definitie voor verward gedrag wordt de definitie die het Schakelteam (zie onder)hanteert aangehouden: Mensen die grip op hun leven (dreigen te) verliezen, waardoor het risico aanwezig is dat zij zichzelf of anderen schade berokkenen. Het betreft mensen met vaak verschillende aandoeningen of beperkingen (psychiatrie, verslaving, licht verstandelijke beperking, dementie), veelal in combinatie met verschillende levensproblemen zoals schulden, dakloosheid, werkloosheid, verlies van dierbaren en/of gebrek aan participatie. Er wordt daarbij onderscheid gemaakt in 4 categorieën:

Figuur: Schakelteam: vier categorieën voor mensen die verward gedrag vertonen.

Huidige aanpak

Het landelijke 'Schakelteam personen met verward gedrag' heeft eind 2016 van de ministeries van Volkshuisvesting, Welzijn en Sport (VWS), Justitie en Veiligheid (J&V) en de Vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG) de opdracht gekregen om regio's en gemeenten te ondersteunen bij hun opgave om op 1 oktober 2018 te beschikken over een goed werkende aanpak voor ondersteuning van mensen met verward gedrag. Een goed werkende aanpak bestaat enerzijds uit het realiseren van een samenhangende aanpak op 9 concrete bouwstenen. Anderzijds bestaat de integrale aanpak uit een goed samenspel van alle betrokken partners die persoonsgericht en domeinoverstijgend werken.

Figuur: 9 Bouwstenen Schakelteam.

Gemeenten richten op basis van deze bouwstenen zelf hun lokale aanpak in. Waar nuttig en nodig wordt bovenlokaal samengewerkt. De veiligheidspartners zijn niet bij alle bouwstenen betrokken maar door een goed werkende inzet op alle onderdelen wordt overlast en criminaliteit door personen met verward gedrag geminimaliseerd. Partners en de samenleving kunnen 24/7 op de politie (blijven) rekenen als sprake is van strafbare feiten, openbare-ordeproblematiek, gevaar of dreiging. Vaak zijn zorgpartners in staat om de situatie te normaliseren. In geval van agressie kan de politie zo nodig mee ter bescherming van hulpverleners.

Bouwsteen 1: Inbreng mensen met verward gedrag en omgeving

Het doel van deze bouwsteen is om de persoon om wie het gaat en zijn/haar directe omgeving zo veel mogelijk bij preventie, zorg en ondersteuning te betrekken. Hier spelen vooral welzijnsorganisaties, zorg- en hulpverleners een rol.

Bouwsteen 2: Preventie en levensstructuur, bouwsteen 3: Vroegtijdige signalering en bouwsteen 6: Toeleiding

Essentieel voor het voorkomen en herstellen van (verder) afglijden is aandacht voor een passende woning, sociale contacten, (vrijwilligers)werk of zinvolle dagbesteding, een op orde zijnde financiële huishouding en een gezond leefpatroon. De gemeentelijke afdelingen Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) spelen hier een centrale rol in.

Op basis van signalen vanuit de directe omgeving van de betrokken persoon, huisarts, woningbouwverenigingen, wijkagenten en lokale wijkzorgteams kunnen zorg- en hulpverleners (vroegtijdig) inzet plegen op de groep kwetsbare (zorgmijdende) burgers door hen te toe te leiden naar passende trajecten op de hierboven genoemde gebieden.

Bij bouwsteen 6 staat de toeleiding naar zorg en begeleiding centraal. WMO en de GGZ zijn hier de belangrijkste spelers.

Bouwsteen 4: Melding & bouwsteen 5: Beoordeling en risicotaxatie

Voor een sluitende aanpak is het wenselijk dat mensen met verward gedrag (óók in geval van spoedmeldingen via 112) 24 uur per dag, 7 dagen in de week (24/7) zoveel mogelijk in hun eigen omgeving en door de juiste hulpverlener zorg op maat krijgen. Een goede beoordeling (trage) zorgt voor een effectieve en efficiënte inzet. Soms is een gesprek met een hulpverlener of psychiatrische ambulante zorg voldoende en is (vervoer richting) opvanglocatie niet nodig.

Bouwsteen 7: Passend vervoer

Op diverse momenten is vervoer nodig voor personen met verward gedrag:

- Vervoer vanaf de locatie waar de problematiek is gesignaleerd richting de politie(ce), beoordelingslocatie of zorgaanbieder,
- Vervoer vanaf de politie(ce) richting beoordelingslocatie of zorgaanbieder,
- Vervoer vanaf politie(ce), beoordelingslocatie of zorgaanbieder richting woning/opvang.

Voor acuut verwarde personen die geen strafbaar feit gepleegd hebben is vervoer door de politie niet geschikt al was dit in het verleden wel aan de orde. De bedoeling is dat de politie personen die geen strafbaar feit gepleegd hebben en waarbij geen sprake is van gevaarstelling vanaf 2018 niet langer vervoert. Personen met GGZ-kennis en vaardigheden zijn dan de aangewezen partij om te vervoeren.

Hollands Midden is in 2018 gestart met de uitvoering van het experiment 'Zo normaal mogelijk vervoer' voor personen met acuut verward gedrag. Er wordt gebruik gemaakt van een 'Quick Responder', een prikkelarme bus zonder sirenes met een ervaren verpleegkundige en een zorgchauffeur. Begin 2019 wordt duidelijk of het experiment succesvol is en een vervolg krijgt. In Haaglanden wordt in 2018 een plan voor alternatief vervoer geoperationaliseerd.

Bouwsteen 8: Passende ondersteuning, zorg en straf & bouwsteen 9: informatievoorziening

Binnen de eenheid Den Haag zijn 3 opvanglocaties gerealiseerd waar deskundigen 24/7 samenwerken.

Het zorgteam stemt waar nodig af met de crisisdienst en beoordeelt de acute problematiek en verwijst naar passende zorg, al dan niet in gedwongen kader. Passende zorg kan een (klinische) opname betekenen maar is bij voorkeur ambulant met intensieve begeleiding door GGZ en het wijkzorgteam.

Voor de betrokken personen wordt lokaal of waar nodig in de veiligheidshuizen een persoonsgerichte aanpak ingezet.

Om op tijd signalen te kunnen delen om passende zorg aan te kunnen bieden moet informatie gedeeld kunnen worden. Ondanks het feit dat dit soms moeilijk is wordt inmiddels samengewerkt tussen de veiligheidshuizen en de ZSM-tafel, waar alle relevante informatie door de betreffende ketenpartners beschikbaar wordt gesteld en op basis daarvan wordt zo spoedig, selectief, slim, samen en simpel mogelijk een effectieve sanctie opgelegd. Ook zijn er afspraken tussen de opvanglocaties en de Veiligheidshuizen en/of lokale aanpakken.

Effectsturing

Doel: Overlast en criminaliteit door verwarde personen voorkomen, terugdringen en aanpakken.

Bijdrage door bovenlokale samenwerking:

Waar nodig samenwerken en/of kennis en expertise uitwisselen over ervaringen, knelpunten en successen over:

- het signaleren en oppakken van meldingen van personen met verward gedrag en een goede beoordeling over het benodigde vervolg,
- het organiseren van triage en vervoer en deze (vervoers)taak zo veel mogelijk weghalen bij politie,
- de verschillende opvangvoorzieningen van personen met verward gedrag,
- Veiligheid: de aanpak van overlast en criminaliteit en het oppakken en langdurig monitoren van risicovolle casussen,
- Zorg: de organisatie van de lokale aanpak, waaronder de ambulante zorg,
- Wonen: de doorstroom tussen zorginstellingen en maatschappelijke opvang en zelfstandige en/of passende woonvoorzieningen.

Monitoren van prestaties:

Wat	Wie levert aan
Persoonsgericht plan van aanpak voor personen met hoog risicovol en verward gedrag	Gemeenten/Veiligheidshuis

Wat	Wie levert aan
Overlastmeldingen gerelateerd aan personen met verward gedrag	Politie/gemeenten

Portefeuillehouder: Burgemeester Jaensch (Oegstgeest)

Deel 3: Verantwoording

Verantwoording

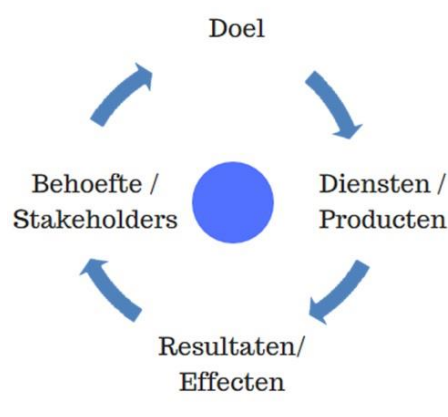
In dit RBP zijn zowel doelstellingen over regionale samenwerking opgenomen als over te behalen effecten. Om dat te bepalen worden aantallen gemonitord. Deze doelstellingen en aantallen zijn per geprioriteerd onderwerp opgenomen en achterin het RBP nogmaals gebundeld genoemd. Jaarlijks achteraf wordt een jaarrapportage opgemaakt waarin de integrale resultaten beschreven worden.

Gemeenten, politie en OM delen de wens om toe te gaan naar effectsturing. In dit RBP is een eerste aanzet gedaan richting effectsturing. Maar zolang nog onvoldoende duidelijk is hoe de effecten benoemd én gemonitord kunnen worden, wordt er eveneens gemonitord op cijfers.

De te monitoren aantallen en/of cijfers zijn soms moeilijk te verzamelen. Er is een eerste aanzet gedaan voor de cijfers die de behaalde effecten mogelijk kunnen onderschrijven. Het met elkaar onderzoeken en ontdekken welke data ons kunnen helpen bij het inzichtelijk maken van de effecten is dan ook een doorlopend proces. De intentie is dan ook stapsgewijs toe te werken naar een nieuwe manier van rapporteren en (óók kwalitatief) verantwoorden, waarbij tevens gebruik wordt gemaakt van een beperkt aantal indicatoren dat de gewenste effecten in de samenleving zo goed mogelijk weerspiegelt.

Een belangrijk middel om tot een dergelijke effectsturing te komen is een optimale lokale informatiepositie. In de door de politie gemaakte gebiedsscan wordt momenteel 'zachte' input (van bijvoorbeeld de wijkagent) en 'harde' informatie (data) gebundeld zodat inzicht verkregen wordt in de veiligheidsproblemen in wijken en/of specifieke gebieden. Gemeenten en andere partijen sluiten hier vaak bij aan. Sommige gemeenten maken daarnaast een eigen veiligheidsanalyse. Ook kent elk veiligheidsvraagstuk zijn eigen analysemethode. Zo wordt ondermijning duidelijk gemaakt in de ondermijningsbeelden en kan er voor problematische jeugdgroepen een dadergroepanalyse gemaakt worden.

Idealiter wordt periodiek met alle relevante veiligheidsprofessionals alle beschikbare informatie gebundeld en besproken in 1 document voor één totaalbeeld per gemeente. Er kan dan zowel achteruit gekeken worden (wat hebben we gedaan en welk effect heeft dat gehad?) als vooruit: wat zeggen de cijfers en welke inzet is nodig van wie? Op basis van deze scan kunnen keuzes voor de lokale aanpak onderbouwd gemaakt worden en kan een optimale integrale, probleemgerichte en informatiegestuurde aanpak van de belangrijkste veiligheidsvraagstukken in dat gebied gestart en/of gecontinueerd worden. De input van eventuele aanvullende (verdiepende) probleemanalyses wordt verwerkt in de gebiedsscans.

Er wordt de komende jaren dan ook toe gewerkt naar het opstellen van een dergelijke uitgebreide en integraal opgestelde gebiedsscan, waardoor een manier gevonden wordt om de effecten en resultaten van de gezamenlijke aanpak beter in beeld te brengen.

Deze jaarlijkse gebiedsscan of analyse kan uiteraard input geven aan het lokale integrale veiligheidsplan maar ook voor bovenlokale plannen van de politie zoals de jaarlijkse districtsplannen, waar diverse (materiële) zaken voor de politie in vastgelegd worden en de jaarplanning voor analyseproducten vanuit de afdeling Analyse en Onderzoek.

Daarnaast kan deze gebruikt worden om te rapporteren over de te behalen resultaten uit het RBP en geeft het input voor de verschillende jaarplannen van het RSIV, het RIEC, de veiligheidshuizen en de veiligheidsregio's zodat deze regionale partijen optimaal kunnen inspelen op de lokale behoeften.

Als uitgegaan wordt van een verantwoording van eens per 6 maanden kan eenmaal een uitgebreide analyse en eenmaal een meer administratieve terugkoppeling over de lokale stand van zaken gegeven worden. Uiteindelijk komt het totaalbeeld over de geprioriteerde thema's dan als volgt tot stand:

Algehele coördinatie verzameling halfjaarlijkse verantwoording: RSIV

Regionale samenwerking: input vanuit het RSIV

Effectsturing: input vanuit gemeenten, politie (basisteams) en OM

Monitoren van effecten: input vanuit Politie (Control) , OM en gemeenten

Deel 4: Sterkteverdeling politie

Sterkteverdeling politie

Formatie, bezetting en inzetbaarheid

Conform de Politiewet 2012 wordt de verdeling van de politiesterkte over de basisteams en districten opgenomen in het RBP. Het gaat hierbij om ‘papieren’ formatie, die moet worden onderscheiden van bezetting en inzetbaarheid:

- **Formatie:** aantal formatieplaatsen zoals vastgesteld in Inrichtingsplan Nationale Politie en het RBP;
- **Bezetting:** aantal formatieplaatsen dat daadwerkelijk gevuld is met medewerkers;
- **Inzetbaarheid:** het aantal uren dat de medewerker daadwerkelijk aan de kerntaak kan besteden.

Dit is de bezetting minus ziekteverzuim, modaliteiten, Regeling Partieel Uittreden (RPU), zwangerschaps- en ouderschapsverlof, CAO à la carte (uren kopen/verkopen) en opleidingen.

Net als elders in het land staat de bezetting in de eenheid Den Haag onder druk. De instroom van nieuwe aspiranten is momenteel onvoldoende om de toenemende uitstroom als gevolg van de vergrijzing te compenseren. Er worden daarom extra aspiranten geworven, er wordt gekeken naar de mogelijkheden om meer zij-instromers aan te nemen en waar mogelijk wordt extern ingehuurd. Met de verdeling van nieuwe aspiranten en afgestudeerden wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de bezetting in de teams. Om de inzetbaarheid van medewerkers te verhogen worden daarnaast diverse maatregelen genomen zoals de clustering van sturingsrollen, het kritisch bekijken van de noodzaak van opleidingen en een aanpak op het verlagen van het ziekteverzuim. Als er keuzes in het werk gemaakt moeten worden gebeurt dit altijd in samenspraak met het gezag.

Uitbreiding formatie

De (regio)burgemeesters hebben samen met het OM in aanloop naar de kabinetsformatie gepleit voor een uitbreiding van de politiesterkte met 4.500 fte. In het regeerakkoord heeft het kabinet extra middelen uitgetrokken voor uitbreiding van de politiesterkte met 1.111 fulltime formatieplaatsen (fte), waarvan 957 fte voor de regionale eenheden. Dit kan worden beschouwd als een goede eerste stap, al is de extra formatie nog onvoldoende om de huidige vraag naar politiecapaciteit volledig te beantwoorden. Daarnaast leiden de extra formatieplaatsen nog niet op korte termijn tot extra bezetting. Het proces van inrichten en vervolgens het werven, selecteren en opleiden van nieuwe medewerkers neemt de nodige tijd in beslag. Aanvullende maatregelen zoals hierboven genoemd zijn daarom noodzakelijk.

Voor de Eenheid Den Haag gaat het in totaal om 91 fte extra, waarvan 38 fte specifiek bestemd is voor veiligheid in de wijken. De overige fte's worden ten behoeve van de bestrijding van ondermijning en cybercrime ingericht bij de centrale diensten (recherche, intelligence).

Er is besloten om de formatieplaatsen die bestemd zijn voor wijken en veiligheid in te zetten voor extra wijkagenten. De norm van 1 wijkagent op 5000 inwoners geldt formeel gezien als gemiddelde voor de eenheid, maar de verschillen per gemeente waren groot. Met het toevoegen van de formatieplaatsen voor wijkagenten wordt niet alleen voldaan aan de op veel plaatsen gevoelde (bestuurlijke) behoefte aan het zo dicht als mogelijk benaderen van deze norm. Ook wordt een kwaliteitsslag gemaakt door bij de extra formatie (deels) te kiezen voor wijkagenten B (die ook thematisch ingezet kunnen worden). Verder wordt specifiek voor de stad Den Haag 50 fte

toegevoegd aan de formatie (het zogenaamde Hofstadcontingent). Hiermee kunnen de leveringen vanuit andere teams voor bijvoorbeeld het bewaken en beveiligen van diplomatieke objecten verlicht worden.

Ten slotte heeft het rijk vanaf 2018 structurele formatie toegekend aan de politie voor de implementatie van de regeling individuele beoordeling slachtoffers, die voortkomt uit de EU-richtlijn Minimumnormen Slachtoffers. De Eenheid Den Haag heeft hiervoor 16,4 fte toegekend gekregen. Deze formatie is verdeeld over de basisteams op basis van het aantal aangiften per medewerker Intake & Service.

Verdeling politieformatie

De voor de basisteams bestemde capaciteit is verdeeld over de teams met behulp van een sterkteverdeelsysteem. Dit verdeelsysteem houdt rekening met demografische en geografische verschillen binnen het verzorgingsgebied, de omvang van het werk en de inrichtingsprincipes van de Nationale Politie.

De sterkteverdeling voor 2015-2018 is in 2014 vastgesteld en vastgelegd in het RBP 2015-2018. In deze verdeling waren ook de aspiranten opgenomen.

Mede op verzoek van de regioburgemeesters is landelijk een beweging in gang gezet om de aspiranten uit de operationele sterkte te halen. Aspiranten werden immers tot dusverre voor een volledige fte (en dus 100%) in de formatie meegenomen terwijl zij in de praktijk voor een veel lager percentage aan de productie bijdragen.

Aspiranten worden daarom stapsgewijs uit de formatie van de regionale eenheden gehaald en (administratief) bij het landelijke Politiedienstencentrum ondergebracht. Voor onze eenheid gaat dat om 66 fte. In het onderstaande overzicht is een en ander verwerkt. Uiteraard blijven de aspiranten gedurende (een deel van) hun opleiding wel werkzaam in de teams. Het betreft hier dus een administratieve overheveling die alleen optisch van invloed is op de te verdelen formatie.

De uitkomst van de actualisatie van de sterkteverdeling en de verdeling van de genoemde extra formatieplaatsen is per basisteam weergegeven in onderstaande tabel. De tabel geeft de formatieve situatie weer per 1-1-2019. De feitelijke invulling van de formatieplaatsen is afhankelijk van de werving, selectie en opleiding van de betreffende functionarissen. Het tijdpad kan tevens verschillen per functiegroep.

	Districten en basisteams	Formatie basisteams excl. aspiranten	Aspiranten ²	Aantal wijkagenten
ABC	<i>Stad Den Haag</i>			
	Basisteams stad Den Haag	1217	180	142
	Hofstadcontingent	25 ³	25	
	<i>Totaal</i>	<i>1242</i>	<i>180</i>	<i>142</i>
D	<i>Zoetermeer – Leidschendam-Voorburg</i>			
12	Zoetermeer	157	25	25
13	Leidschendam-Voorburg	99	14	17
14	Wassenaar	56	5	5
15	Pijnacker-Nootdorp	63	3	10
E	<i>Westland - Delft</i>			
16	Rijswijk	73	11	10
17	Westland	124	17	23
18	Delft	153	23	20
F	<i>Leiden – Bollenstreek</i>			
19	Bollenstreek Noord (Noordwijkerhout, Lisse en Hillegom)	60	2	11
20	Katwijk	57	4	12
21	Noordwijk (Noordwijk en Teylingen)	71	2	12
22	Leiden Noord (Leiden Noord, Oegstgeest en Leiderdorp)	74	11	16
23	Leiden Midden	102	24	10
24	Leiden Zuid (Leiden Zuid, Voorschoten en Zoeterwoude)	80	4	14
G	<i>Alphen aan den Rijn – Gouda</i>			
25	Alphen aan den Rijn (Alphen aan den Rijn, Boskoop en Rijnwoude)	105	13	21
26	Kaag en Braassem (Kaag en Braassem en Nieuwkoop)	59	2	10
27	Gouda (Gouda en Bodegraven Reeuwijk)	120	21	20
28	Waddinxveen / Zuidplas	70	1	13
29	Krimpenerwaard	60	1	11

Tabel: Formatieverdeling politie, eenheid Den Haag

² 66 fte aan aspiranten zijn uit de formatie gehaald en administratief overgeheveld naar het Politiedienstencentrum, conform de afspraken in het LOVP.

³ Deze 25 fte zijn formeel ingericht bij de Dienst Operationele Regionale Samenwerking, maar feitelijk werkzaam in de stad Den Haag.

Samenvatting doelstellingen

Contraterrorisme, extremisme en radicalisering	
Doel	Polarisatie, radicalisering, extremisme, terrorisme voorkomen, terugdringen en aanpakken.
Bovenlokale samenwerking	-Waar nodig samenwerken en/of kennis en expertise uitwisselen over: <ul style="list-style-type: none"> • signaleren, kennis delen en netwerken onderhouden • toepassen van een persoonsgerichte aanpak voor subjecten • versterken van de maatschappelijke weerbaarheid <p>-Paraat zijn voor de toepassing van Terrorisme Gevolg Bestrijding(TGB) door de organisatie van een eenduidig te gebruiken crisisorganisatiestructuur bij alle gemeenten in de regio, in samenwerking met de veiligheidsregio's</p>
Monitoren van prestaties	Persoonsdossier van subjecten Persoonsgericht plan van subjecten
Monitoren van effecten	
Cybercrime/gedigitaliseerde criminaliteit	
Doel	Cybercrime/gedigitaliseerde criminaliteit voorkomen, terugdringen en aanpakken.
Bovenlokale samenwerking	Waar nodig samenwerken en/of kennis en expertise uitwisselen over: <ul style="list-style-type: none"> • inzet op verdere bewustwording bij de ondernemers en burgers • inzet op interne veiligheid, waaronder de borging daarvan en de continuïteit van diensten bij crises
Monitoren van prestaties	Misdrijven cybercrime met opsporingsindicatie Aantal afgehandelde verdachten Bij OM geregistreerde verdachten Afdoeningsmix OM Preventie-activiteiten
Monitoren van effecten	Misdrijven cybercrime Slachtofferschap cybercrime (Veiligheidsmonitor)
(Huiselijk) Geweld	
Doel	Huiselijk geweld voorkomen, zo snel mogelijk (h)erkennen, behandelen, de schade ervan beperken, de overdracht van generatie op generatie doorbreken en daarmee de veiligheid voor slachtoffers duurzaam borgen.
Bovenlokale samenwerking	Waar nodig samenwerken en/of kennis en expertise uitwisselen over: <ul style="list-style-type: none"> • signaleren, kennis delen en uitwisselen van best practices • toepassen van een persoonsgerichte aanpak voor subjecten
Monitoren van prestaties	Meldingen huiselijk geweld Opgelegde huisverboden Aantal afgehandelde verdachten Bij OM geregistreerde verdachten Afdoeningsmix OM Persoonsgericht plan van aanpak daders/slachtoffers/gezinnen
Monitoren van effecten	Incidenten huiselijk geweld Misdrijven huiselijk geweld
High Impact Crimes	
Doel	
Bovenlokale samenwerking	a) Daar waar het slachtofferrisico op het aantal High Impact Crimes hoger is dan het regionaal gemiddelde wordt projectmatig ingezet om deze delicten te voorkomen, tegen te gaan, aan te pakken en het verlenen van nazorg aan slachtoffers. b) Waar nodig samenwerken en/of kennis en expertise uitwisselen over:

	<ul style="list-style-type: none"> • de organisatie van een goede informatiepositie en een (lokale en districtelijke) overlegstructuur • Bewustwording intern maar ook bij ondernemers en burgers • inzet van het bestuurlijk instrumentarium (waaronder het DOR) en best practices
Monitoren van prestaties	<p>Misdrijven woninginbraken met opsporingsindicatie Aantal afgehandelde verdachten Bij OM geregistreeerde verdachten Afdoeningsmix OM</p> <p>Misdrijven straatroven met opsporingsindicatie Aantal afgehandelde verdachten Bij OM geregistreeerde verdachten Afdoeningsmix OM</p> <p>Misdrijven overvallen met opsporingsindicatie Aantal afgehandelde verdachten Bij OM geregistreeerde verdachten Afdoeningsmix OM</p>
Monitoren van effecten	<p>Misdrijven woninginbraken: pogingen, voltooid politie Misdrijven straatroven politie Misdrijven overvallen politie Slachtofferschap HIC (veiligheidsmonitor)</p>
Overlast en criminaliteit door problematische Jeugdgroepen/netwerken	
Doel	Overlast en criminaliteit door problematische jeugdgroepen/-netwerken voorkomen, terugdringen en aanpakken.
Bovenlokale samenwerking	<p>Waar nodig samenwerken en/of kennis en expertise uitwisselen over:</p> <ul style="list-style-type: none"> • signaleren, kennis delen en uitwisselen van best practices • toepassen van een persoonsgerichte aanpak voor subjecten
Monitoren van prestaties	<p>Groepsscans problematische jeugdgroepen <i>Geprioriteerde jeugdgroepen</i> Persoonsgericht plan van aanpak groepsleden Groepsgerichte aanpak van aanpak geprioriteerde groepen</p> <p><i>Hoog risico jeugdgroepen/netwerken</i> Aantal afgehandelde verdachten Bij OM ontvangen verdachten Afdoeningsmix</p>
Monitoren van effecten	<p>Problematische jeugdgroepen (laag-, midden-, hoogrisico) Misdrijven problematische jeugdgroepen (hoogrisico)</p>
Ondermijning	
Doel	Ondermijning voorkomen, terugdringen en aanpakken.
Bovenlokale samenwerking	<p>-Waar nodig samenwerken en/of kennis en expertise uitwisselen over:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de organisatie van een goede informatiepositie en een (lokale en districtelijke) overlegstructuur • Bewustwording intern maar ook bij ondernemers en burgers door te investeren in expert cq. awareness bijeenkomsten en het invoeren van nieuwe methoden van leren en ontwikkelen • inzet van het bestuurlijk instrumentarium en best practices <p>-Door de inzet van het HEIT in de hele regio kunnen signalen snel en efficiënt opgepakt worden. Daarin wordt optimaal samengewerkt met gemeenten en</p>

	<p>basisteams;</p> <p>-Het RIEC vervult in een spilfunctie in de ondersteuning van gemeenten bij de aanpak van ondermijning</p>
Monitoren van prestaties	<p>Integraal opgepakte casussen HEIT-controles in horeca/detailhandel % zaken waarbij conservatoir beslag gelegd is (afpakken) Fiscale terugvorderingen</p> <p><i>Productie en/of handel in drugs</i> Aangetroffen hennepkwekerijen/drugslaboratoria</p> <p><i>Mensenhandel</i> HEIT-controles in vergunde en onvergunde seksinrichtingen Misdrijven mensenhandel met opsporingsindicatie Aantal afgehandelde verdachten Bij OM ontvangen verdachten Afdoeningsmix OM</p> <p><i>Mensensmokkel</i> Misdrijven mensensmokkel met opsporingsindicatie Aantal afgehandelde verdachten Bij OM ontvangen verdachten Afdoeningsmix OM</p>
Monitoren van effecten	<p>Misdrijven mensenhandel Misdrijven mensensmokkel</p>
Overlast en criminaliteit door personen met verward gedrag	
Doel	Overlast en criminaliteit door verwarde personen voorkomen, terugdringen en aanpakken.
Bovenlokale samenwerking	<p>Waar nodig samenwerken en/of kennis en expertise uitwisselen over ervaringen, knelpunten en successen over:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het signaleren en oppakken van meldingen van personen met verward gedrag en een goede beoordeling over het benodigde vervolg, • het organiseren van triage en vervoer en deze (vervoers)taak zo veel mogelijk weghalen bij politie, • de verschillende opvangvoorzieningen van personen met verward gedrag, • Veiligheid: de aanpak van overlast en criminaliteit en het oppakken en langdurig monitoren van risicovolle casussen, • Zorg: de organisatie van de lokale aanpak, waaronder de ambulante zorg, • Wonen: de doorstroom tussen zorginstellingen en maatschappelijke opvang en zelfstandige en/of passende woonvoorzieningen
Monitoren van prestaties	Persoonsgericht plan van aanpak voor personen met hoog risicovol en verward gedrag
Monitoren van effecten	Overlastmeldingen gerelateerd aan personen met verward gedrag

MWM²
experts in luisteren

Gemeente
Hillegom

Veiligheidsbeleid gemeente Hillegom

Onderzoek naar de thema's die inwoners belangrijk vinden op het gebied van veiligheid

Conclusie & Advies

De inwoners van gemeente Hillegom vinden alle veiligheidsthema's ongeveer even belangrijk. Inwoners dragen aanvullend zelf nog de thema's 'verkeersveiligheid' en 'veiligheid op straat' aan. De meeste ervaring hebben inwoners met jeugdoverlast. Zet als gemeente op het gebied van veiligheid in op preventie en extra controle op straat. Dit lijkt voor alle thema's het belangrijkste advies van de panelleden.

Onderbouwing

Alle veiligheidsthema's verdienen ongeveer even veel aandacht. De meningen over het belangrijkste thema zijn verdeeld en niet één springt hier echt boven uit. Wel blijkt bij doorvragen dat inwoners de meeste ervaring hebben met het thema jeugdoverlast. 6 op de 10 heeft hier in enige vorm mee te maken gehad. Daarnaast missen inwoners de thema's 'verkeersveiligheid' en 'veiligheid op straat'. Dit zijn thema's waar volgens sommige inwoners heel Hillegom mee te maken heeft.

1 op de 3 inwoners ervaart (structureel) woonoverlast. Dit betreft voornamelijk geluidsoverlast in de wijk of van burens. Daarnaast heeft 1 op de 3 inwoners de afgelopen tijd wel eens een verdachte situatie gezien in de gemeente. In dit geval was voor de meerderheid (63%) duidelijk waar zij dit konden melden. 1 op de 7 inwoners heeft ervaring met oplichting via internet. Ervaring met woninginbraak is (gelukkig) laag. Slechts 3% heeft dit in huis ervaren, in 2% van de gevallen is in de schuur ingebroken.

Advies

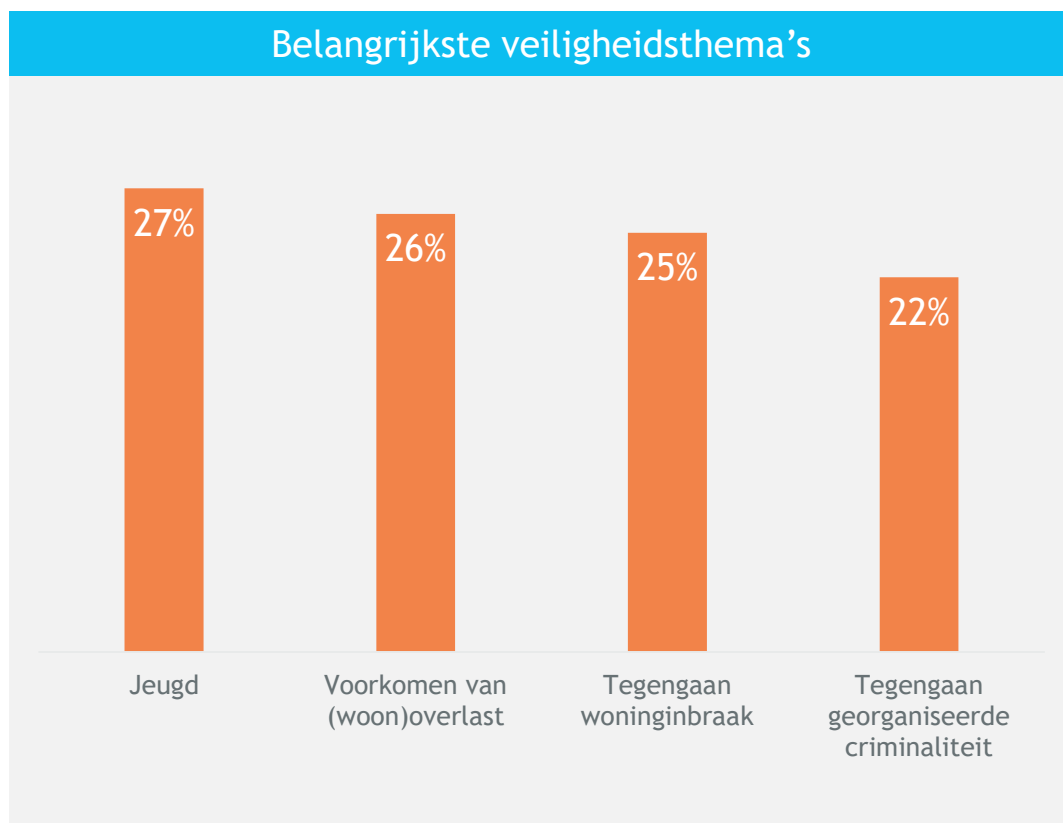
Het thema jeugdoverlast verdient de meeste aandacht in het nieuwe veiligheidsbeleid. Dit is het soort overlast waar inwoners uit de gemeente het meest mee in aanraking komen. Zet als gemeente vooral in op preventie en extra controle op straat. Dit lijkt voor alle thema's het belangrijkste advies van de panelleden.

Verantwoording

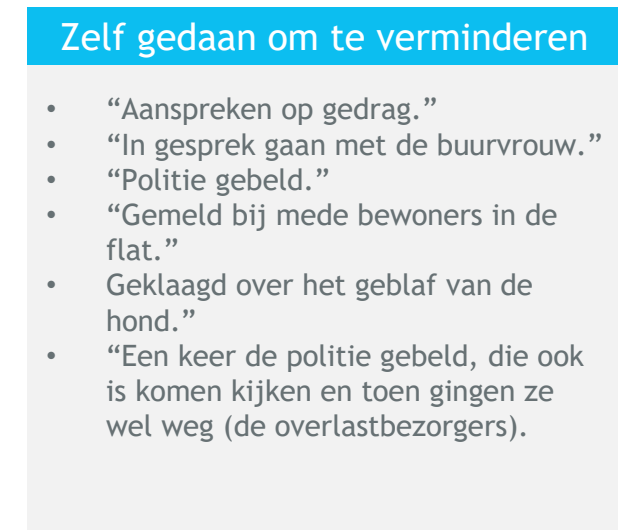
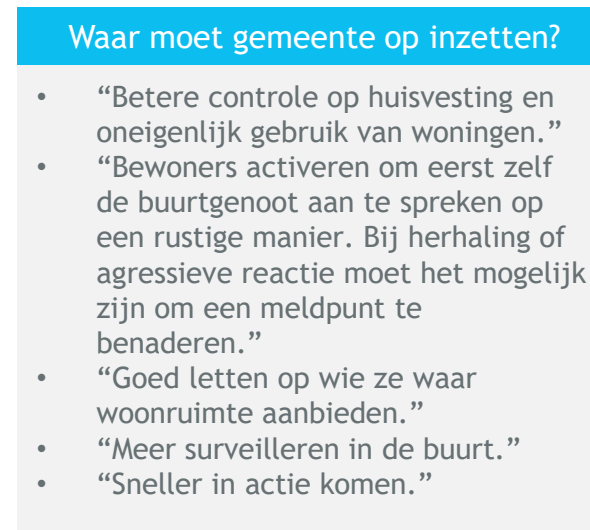
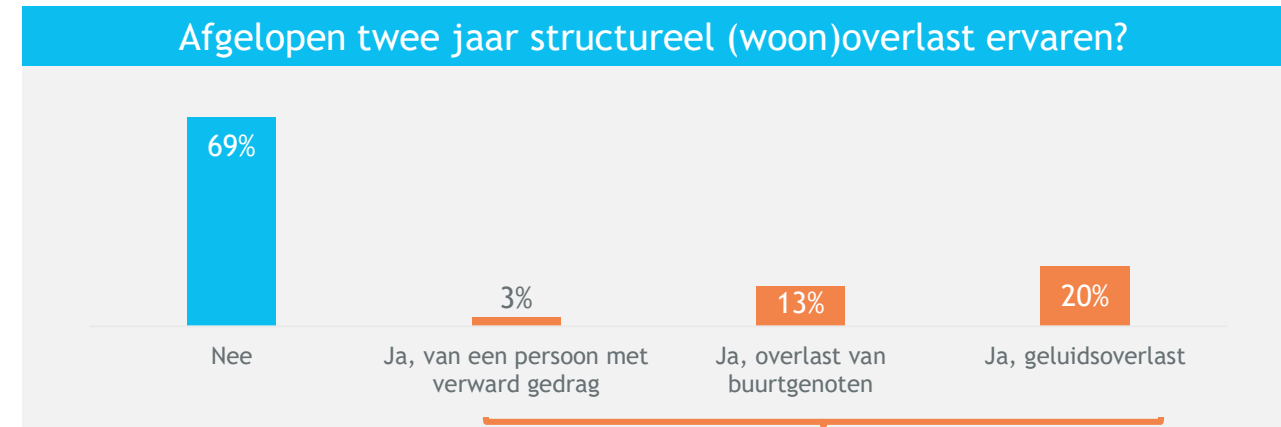
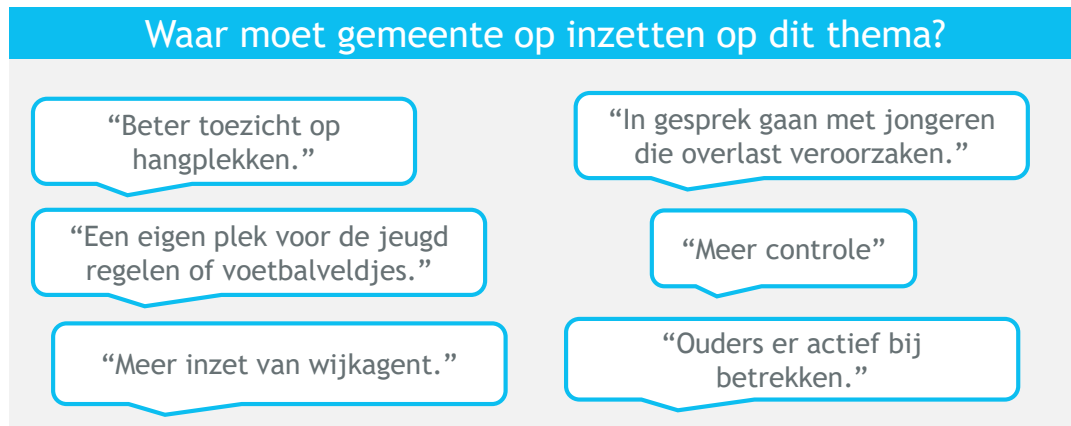
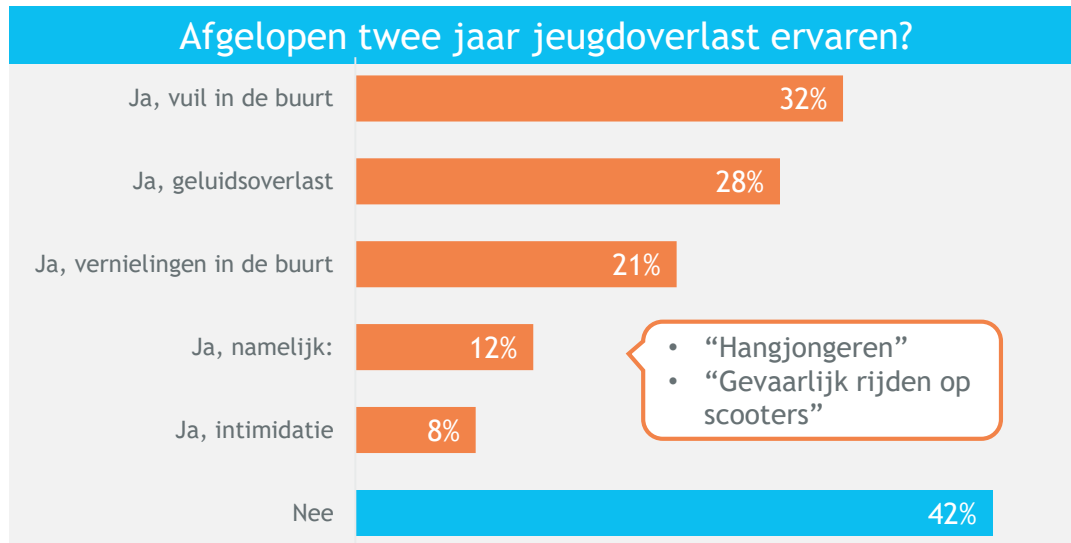
- Online survey
- Panelleden gemeente Hillegom
- Netto n=267
- Online veldwerk van 16 juli t/m 30 juli

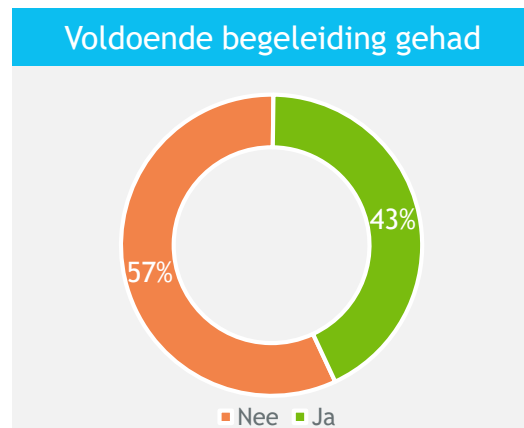
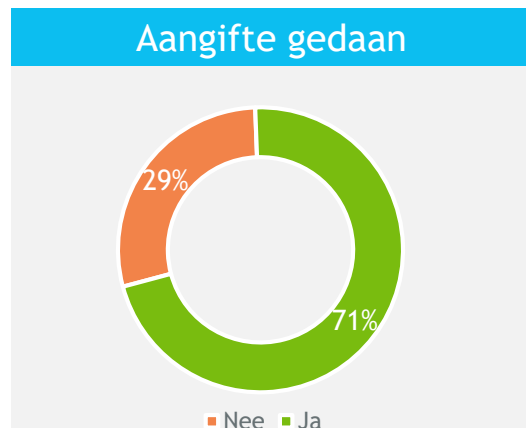
Alle veiligheidsthema's zijn belangrijk en verdienen ongeveer evenveel aandacht. De thema's verkeersveiligheid en veiligheid op straat ontbreken nog

6 op de 10 panelleden hebben jeugdoverlast ervaren in de afgelopen twee jaar. 3 op de 10 inwoners ervaren woonoverlast

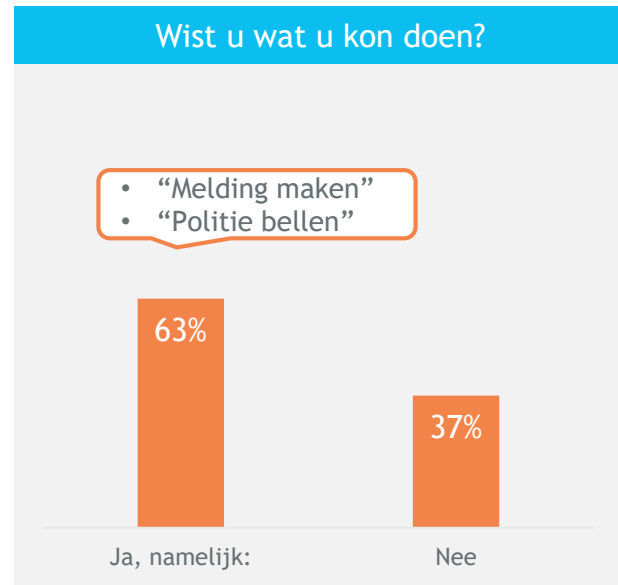
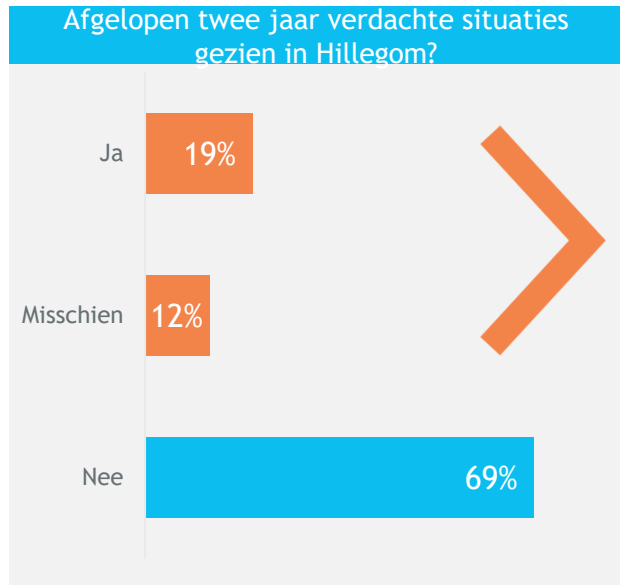
Op het gebied van woninginbraak heeft de gemeente vooral een rol in het geven van voorlichting in preventie. Ook surveilleren in de wijken wordt veel genoemd

Waar moet gemeente op inzetten bij dit thema?

- “Meer politie rondes. Sloten verbeteren.”
- “Zelf: zware beveiliging, camera toezicht. Gemeente: zichtbare politie inzet, meer dan een verdwaalde wijkagent.”
- “Informatie verstrekken m.b.t. voorkomen/ beperken van woninginbraak.”
- “Meer politie in de wijken.”
- “De gemeente heeft volgens mij al heel wat gedaan. De inbraken zijn al wel verminderd. Lampen aanzetten, meer sloten op de deuren en een alarminstallatie aangelegd. Meer opletten in de omgeving.”
- “Goede sloten. Toezicht. Buurtapp. Preventie, camera's.”
- “Goede voorlichting om woninginbraak te voorkomen.”
- “Daar ligt allereerst een taak voor de bewoners zelf. Waar mogelijk zou een betere straatverlichting uitkomst bieden.”

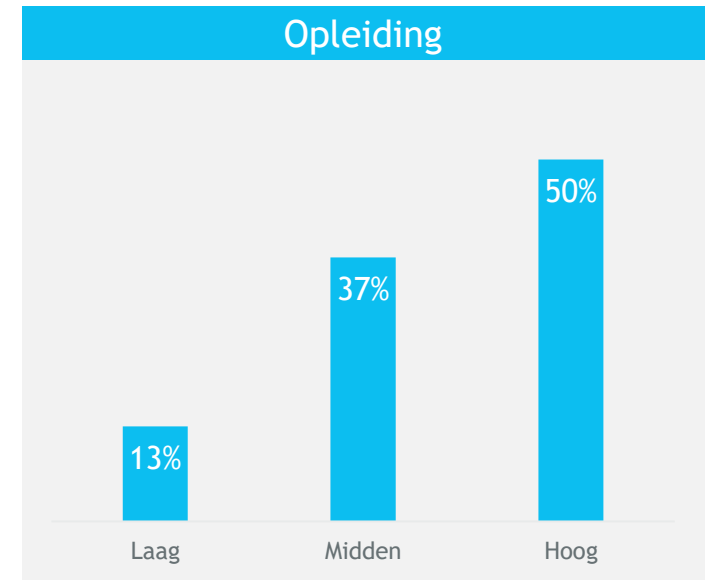
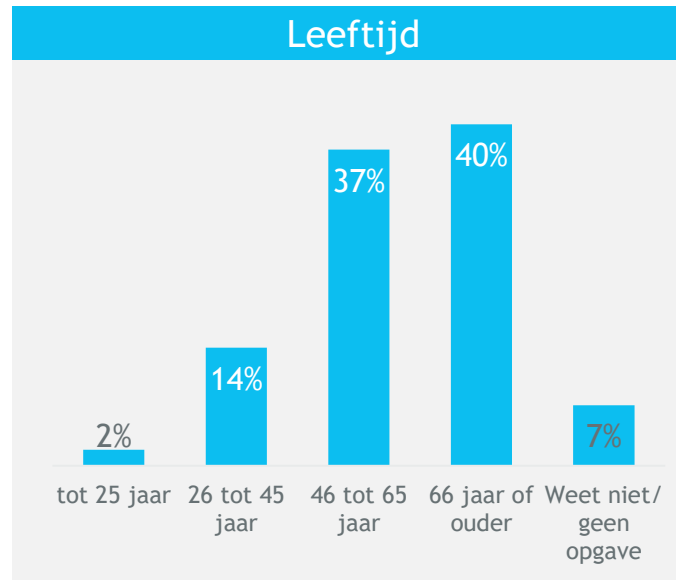
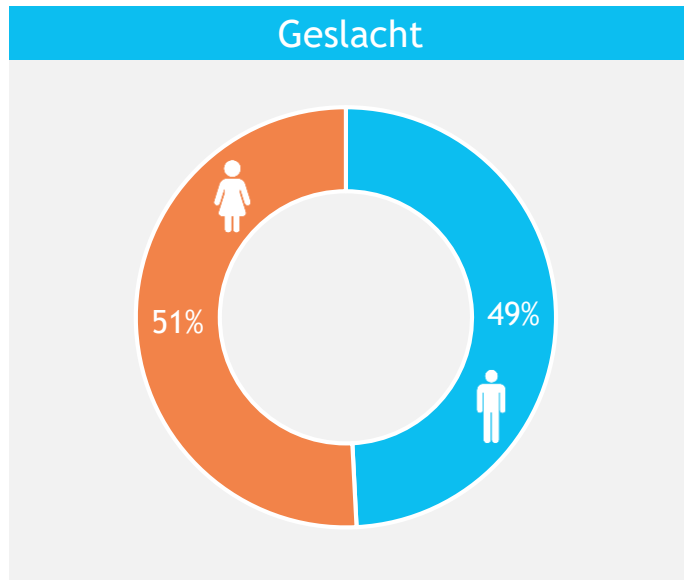
1 op de 3 panelleden heeft de afgelopen twee jaar misschien of zeker een verdachte situatie gezien in Hillegom. Hierbij wist meer dan de helft wat ze in dat geval konden doen

Bijlagen

Achtergrond

Onderzoeksverantwoording

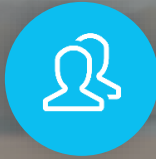
Methode

Online onderzoek
Vragenlijst
17 vragen

Gemiddelde invulduur
11 minuten

Steekproef & Veldwerk

Panelleden gemeente Hillegom inwoners panel
Netto respons n=267

Veldwerkperiode
16 juli t/m 30 juli

Tot ziens bij MWM2

Opbrengstenboek:

Keuzenotitie Integraal Veiligheidsbeleid 2020-2023 Hillegom

Inhoudsopgave

Inleiding.....	2
Bijeenkomst integrale veiligheidssessie 26 maart 2019.....	3
Vervolgsessie met ketenpartners.....	8
Lokaal overleg horeca en jeugd.....	10

Inleiding

In dit opbrengstenboek leest u wat ketenpartners, inwoners, ondernemers belangrijk vinden om de gemeente Hillegom nog veiliger te maken. Deze opbrengsten zijn ontvangen door aansluiting bij overleggen en vervolgsessies. Inwoners zijn via het burgerpanel bevraagd (apart document). Daarnaast is aan inwoners gevraagd welk veiligheidsthema zij het belangrijkste vinden.

De ketenpartners hebben – naast de uitvoerige inbreng die al in de strategische verkenning te lezen is – ook tijdens deze fase in overleggen inbreng gegeven. Een aparte terugkoppeling over de opbrengsten vanuit de integrale vervolgsessie veiligheid met ketenpartners op 26 maart 2019 (intern en extern) is gegeven in de commissie van 9 mei 2019 hier vindt u nog een schriftelijke toelichting.

Integrale veiligheidssessie met ketenpartners (samengevat)

Op 26 maart 2019 hebben we met de HLT werkorganisatie en onze ketenpartners in gezamenlijkheid besproken hoe we willen inspelen op de uitdagingen op veiligheidsgebied de komende jaren. Als overkoepelend thema stond 'onze samenwerking in 2020-2023' centraal.

Opzet en vorm integrale bijeenkomst

Er waren diverse partners, zoals de politie, het RIEC, de brandweer, de Veiligheidsregio, wooncorporatie, onderwijs en jeugd-/zorgpartners aanwezig. Opzet van de bijeenkomst was om, naast elkaar te ontmoeten, input op te halen voor het integraal veiligheidsbeleid 2020-2023. We zijn in gesprek gegaan aan de hand van een aantal thema's.

We hebben vijf thema's gedestilleerd uit de 'Strategische verkenning van de veiligheidspositie van de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen' (hierna: strategische verkenning). De gekozen thema's zijn niet geheel toevallig gekozen maar vertegenwoordigen de actualiteit, de trends en ontwikkelingen binnen het veiligheidsveld.

De volgende thema's zijn besproken:

1. Blik naar buiten;
2. Integraal veiligheidsbeeld (informatie-uitwisseling en duiding);
3. Strategische communicatie;
4. Ondernijning;
5. Woonoverlast en personen met verward gedrag.

Dit houdt niet in dat er geen input is gevraagd op andere thema's zoals jeugd en veiligheid. Voor de bijeenkomst is echter een keus gemaakt tussen een aantal thema's. Voor het thema jeugd en veiligheid is er input gevraagd van partners in lokale overleggen, zoals het jeugd in de buitenruimte overleg waarin jongerenwerkers en de politie zijn vertegenwoordigd.

Per thema was er een 'tafel' ingericht. Aan deze tafel hebben we in drie rondes met telkens een verschillende samenstelling van partners besproken op welke punten we gezamenlijk kunnen inspelen op de uitdagingen van de komende jaren. Dit biedt de koers voor de samenwerking. Vervolgens hebben we gezamenlijk de opbrengst samengevat en hebben we de partners gevraagd waar zij de aankomende jaren op kunnen "instappen". Onze partners konden op deze wijze aangeven waar zij als organisatie hun bijdrage aan kunnen en willen leveren, een ieder vanuit zijn eigen expertise en bevoegdheid. We hebben dus niet alleen ideeën opgehaald maar ook betrokkenheid gecreëerd bij de partners op het gebied van samenwerking. Tot slot was er een sneltekenaar aanwezig die de thema's op een creatieve wijze uitbeelde.

Overzicht per thema

Per besproken thema vindt u hieronder een korte terugkoppeling.

BLIK NAAR BOITEN

1. Blik naar buiten

In de snel veranderende en complexe, soms onvoorspelbare omgeving is een hoge responsiviteit van belang. De burger verwacht een georganiseerde overheid op die wijze dat de veiligheidsketen nauw op elkaar aansluit en elkaar goed weet te vinden. Waar liggen onze gezamenlijke belangen en doelen en hoe bereiken we deze zodat we hier ook naar handelen? Tijdens deze sessie is nader ingegaan op de vraag hoe we nu en in de toekomst een meerwaarde voor elkaar kunnen zijn. Hoe leren en vinden wij elkaar?

Integraliteit en samenwerking zijn essentieel. Blijven investeren in elkaar en zicht houden op die gemene deler die de verbinding vormt tussen de samenwerkingspartners. In de praktijk blijkt het soms nog lastig te zijn om de juiste partners te vinden en het gezamenlijke doel te vinden en voor ogen te houden. Vandaar onder andere de

aanbeveling om in kaart te brengen welke partners wanneer inzetbaar zijn (bestuurlijke risicokaart of gekaderd op veiligheidsthema).

Daarnaast is ook gesproken over de inzet van een taskforce; een zogenaamde integrale ontschotter: een groep vertegenwoordigers binnen elke organisatie die buiten de kaders denkt zodat ook aandacht blijft voor de zaken die niet in het 'standaard-hokje' passen.

2. Integraal veiligheidsbeeld

Het thema integraal veiligheidsbeeld gaat over hoe we een integraal beeld kunnen vormen van de veiligheid in de gemeente door de cijfers per discipline (mono) op multiniveau in te zetten. In de praktijk houdt dit in dat we niet met verschillende rapportages werken en op die basis een analyse maken, maar een integrale weergave opstellen. Hierbij gaat het met name om de manier waarop de analyse en de duiding plaatsvindt. Tijdens de bijeenkomst is aanbevolen om hier vorm aan te geven door op geprioriteerde thema's zoals ondermijning en 'langer thuiswonenden' het beeld integraal te monitoren. Voor deze thema's geldt dat er reeds diverse initiatieven lopen zodat hierop goed aangesloten kan worden.

STRATEGISCHE COMMUNICATIE

3. Strategische communicatie

Dit thema gaat over de kracht van strategische communicatie en hoe we dit nog meer kunnen benutten. De subjectieve veiligheidsbeleving van inwoners kan verschillen van de objectieve veiligheid die is gebaseerd op cijfers en trends en ontwikkelingen. Door strategische communicatie in te zetten bij veiligheidsonderwerpen kan communicatie bijdragen aan een genuanceerder veiligheidsbeeld. Heldere communicatie draagt ook bij aan de beheersing van risico's. Door inwoners inzicht te geven in de werkelijke risico's, kan communicatie ook een middel zijn dat zorgt voor preventie en (zelf)redzaamheid. Het integraal communiceren over cijfers, gebeurtenissen en veiligheidssituaties zorgt voor een consistenter en eenduidiger beeld. Verschillende organisaties kunnen gezamenlijk communiceren over een bepaald incident of ontwikkeling zodat direct de samenwerking en eenduidigheid zichtbaar is.

4. Ondernijning

Zonder hulp van de bovenwereld, geen succesvolle onderwereld. Criminele ondernemers zijn voor hun business namelijk afhankelijk van allerlei legale voorzieningen en sectoren in de bovenwereld.

Daarbij gaat het bijvoorbeeld om financiële dienstverleners die de criminele winsten witwassen, maar het gaat ook om de noodzakelijke legale logistieke voorzieningen, infrastructures, technische expertise en de overheid als vergunningverlener. In de verwevenheid die daardoor ontstaat tussen de onder- en de bovenwereld, schuilt het ondermijnende karakter van de georganiseerde criminaliteit. Ondernijning is minder zichtbaar en voelbaar maar vanwege de impact van deze vorm van criminaliteit op de samenleving is het van belang om hier integraal aandacht voor te hebben en te houden. Herkenning van signalen en er melding van doen blijkt echter niet altijd eenvoudig. Ook zijn er nog een aantal organisaties waarbij de bewustwording vergroot kan worden en waarbij we elkaar kunnen versterken.

5. Woonoverlast, personen met verward gedrag

De hinder die in, vanuit en rondom een woning kan worden veroorzaakt, al dan niet door een persoon met verward gedrag. Woonoverlast is in Nederland een serieus maatschappelijk probleem. Er is een toename in het aantal meldingen terwijl er een afbouw is van de regionale voorzieningen met een steeds groter wordende lokale oriëntatie. Tijdens deze sessie is nader ingegaan op de vraag hoe we nu en in de toekomst een meerwaarde voor elkaar kunnen zijn. Hoe leren en vinden wij elkaar? Integraliteit en samenwerking zijn ook hier essentieel.

Op dit moment vinden we elkaar in de samenwerking n.a.v. casuïstiek. Dan is het soms lastig om tot oplossingen te komen, mede omdat de druk dan hoog is en men handelt vanuit vaste kaders/processen.

Zoals een van de deelnemers het fraai samenvatte: 'vrienden maak je in vreedestijd'. Daarbij is ook naar voren gekomen dat als we de juiste stappen willen zetten met elkaar beter moeten kwalificeren. Dit betekent duidelijkheid over de vorm van overlast zoals de oorzaak en de specifieke omstandigheden. Geconstateerd is dat er een verschil kan zitten tussen de duiding van deze vorm van overlast bij verschillende organisaties. Niet alleen kwalificeren maar ook beter kwantificeren van woonoverlast/personen met verward gedrag is daarom een aanbeveling.

Samenvattend

De integrale bijeenkomst met de partners was een succes en er is positieve feedback ontvangen en gegeven. Speerpunten, waaronder de inzet van strategische communicatie, integrale samenwerking, verbinding, versterking van het netwerk en investeren in elkaar om gezamenlijke resultaten te behalen zijn onderdelen die bij elk thema naar voren kwamen en waar blijvende inzet op gewenst is.

Vervolgsessies met ketenpartners (*samengevat*)

1. 'blik naar buiten'

Bij deze vervolgsessie waren de volgende partners aanwezig: GGZ, S&P, Bedrijfsvoering (JZ), MO (Jeugd), OOV, Ruimte, Veiligheidshuis en politie. Van Publieksservice en de GGD is inbreng verkregen.

Aanleiding: verdiepingssessie op de eerdere sessie van 'blik naar buiten'. In dit overleg is gesproken over hoe we gezamenlijk de uitdagingen aan kunnen gaan die ons de komende jaren tegemoet komen want casuïstiek wordt steeds complexer en is vaak verdeeld over verschillende disciplines/gebieden. Hoe kunnen we van elkaar leren en elkaar tijdig vinden. Tijdens deze sessie is gesproken over de mogelijkheid om nieuwe samenwerkingen aan te gaan, bijvoorbeeld het instellen van een taskforce en het versterken van de huidige samenwerkingsverbanden. Vooral nog is de wens uitgesproken om de huidige samenwerkingsverbanden verder te verdiepen en hierin te investeren.

Aandacht wordt gevraagd voor:

- Integrale samenwerking bevat regie, sturing en mandaat.
- Informatiedeling essentieel voor de aanpak van een casus.
- Inzet op preventie.

2. 'langer thuiswonenden'

Bij deze vervolgsessie waren de partners sociale dienst, ggz, politie, beleidsmedewerker wonen aanwezig.

Aanleiding: Eén van de vervolg/verdiepingssessie is over informatiedeling, informatiepositie en het integrale informatiebeeld. We hebben deze nu gekoppeld aan het thema langer thuiswonenden in de breedste zin van het woord. We zijn op zoek naar de onderlinge verbindingen op dit onderwerp, de ontwikkelingen die ingezet zijn of worden vanuit de verschillende partners, de onderlinge afhankelijkheid, en het effect ervan op onze samenwerking. We zijn hierover met interne en externe partners verder in gesprek gegaan om te bekijken hoe we hier de komende jaren mee om moeten gaan en welke punten van aandacht er zijn als het gaat om de informatiedeling/positie/beeld inzake langer thuiswonenden.

Aandacht wordt gevraagd voor:

- Eerder signaleren, werken vanuit 1 team (ontschotten), maar ook erkennen dat wet/regelgeving soms averechts werkt voor cliënt en daar dan creatief en gedurfd mee om willen en kunnen gaan.
- Meer mandaat om buiten de kader te kunnen werken, zodat snelle oplossingen gevonden kunnen worden.
- Ontschotten binnen de eigen organisaties.
- Afstemming beleid wonen en het beleid uitstroom van de instellingen.

- Samen meer in de wijk.
- Informatiepositie op orde, de wil om te delen is er, er ontbreekt structuur.
- Regelmatig overleg in deze samenstelling met ook woningcorporatie* erbij om ontwikkelingen, informatie te delen met elkaar.

*woningcorporatie was uitgenodigd kon helaas niet aanwezig zijn, blijft wel graag aangehaakt.

3. 'informatieuiding'

Bij deze vervolgssessie waren de volgende interne partners aanwezig: OOV, BWT, BOA, Ondermijning, S&P, Publieksservice: (Burgerzaken, Vergunningverlening) Bedrijfsvoering, (Informatie) MO (Jeugd)

Aanleiding: Onderwerp van de integrale vervolgssessie is de onderlinge verbindingen op een aantal onderwerpen en ontwikkelingen die ingezet zijn of worden, de onderlinge afhankelijkheid, en het effect ervan op onze interne samenwerking. We zijn hierover met elkaar intern in gesprek gegaan om te bekijken hoe we hier de komende jaren mee om moeten gaan en welke punten van aandacht er zijn.

Conclusie: Er is behoefte aan dit soort integrale sessies en dit groeit. De volgende punten zijn naar voren gekomen.

Het is van belang dat de basis(structuur) op orde is. Randvoorwaarden voor onderlinge afstemming over regie en het integraal werken zijn:

1. Gemeentelijke informatievoorziening/knooppunt
2. Digitale informatie-uitwisseling
3. Er is geen ruimte om flexibel als organisatie te kunnen inspelen op benodigde zaken (urgent/nieuw/gevoelig ed): ruimte organiseren door 15% te reserveren per medewerker (zoals voor studie)

Op deze manier kan de gemeente, en alle disciplines daarbinnen, als 1 optreden en integraal taken oppakken en uitvoeren. Er is een integraal informatiebeeld beschikbaar: de informatie is niet versnipperd, waardoor blinde vlekken aanwezig zijn en ons beeld niet compleet is.

Om de taken die integraal uitgevoerd moeten worden, ook integraal op te kunnen pakken (sluitend) en de regie te bepalen, lijkt het volgende nodig:

- Een intern platform/taskforce waarin vanuit elk team een vertegenwoordiger zit en afhankelijk van het onderwerp integraal bij elkaar komen om te bespreken of en hoe het betreffende onderwerp opgepakt wordt. Integraal vanaf de werkvloer; wat moet/wringt er/ komt op ons af/leeft het/wat is er nodig. Bij knelpunten wordt via het MT een advies/voorstel richting bestuur opgesteld (middelen/geld). Zo wordt op bestuurlijk niveau de afweging gemaakt waar we als gemeente wel of niet inspelen, met bijbehorende risico's. Voordeel van het platform is het totaalbeeld dat gecreëerd kan worden op inhoud, uitvoering en mogelijkheden, waardoor het een gezamenlijk voorstel en proces blijft.
 - NB insteek komende jaren: themagericht per jaar.
- Projectmatig werken
- Iemand met doorzettingsmacht op proces

Aspecten

Tijdens de sessie is een aantal aspecten besproken die van invloed is:

- Het gaat om onderwerpen/taken die een organisatie brede invloed hebben
- Er zijn verschillende rollen, bevoegdheden en ogen en oren vanuit de gemeente van belang die op elkaar moeten aansluiten en afhankelijk van elkaar zijn (meerwaarde van het combineren)
- Er moeten integrale keuzes gemaakt worden: focus, prioriteiten, capaciteit. Ook als het niet kan, hoe dan verder zodat er geen zaken tussen wal en schip vallen (afhechten).
- De wet- en regelgeving past soms niet met de werkelijkheid

Lokaal overleg met horeca en jeugdoverleg (*samengevat*)

Op 25 maart 2019 is er aangeschoven bij het jaarlijkse overleg tussen de horeca, gemeente en politie.

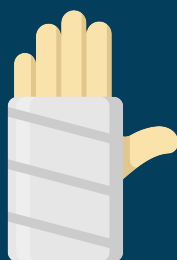
Uit het overleg is naar voren gekomen dat het goed gaat qua veiligheid in de horeca Hillegom. De convenanten werken indien nodig goed. Er zijn een aantal opmerkingen gemaakt over de verkeersveiligheid, over wegwerkzaamheden en afsluitingen. Verder is er de wens uitgesproken om samen met de gemeente en de politie te overleggen hoe te handelen bij het nieuwe rookbeleid i.c.m. het deurbeleid.

Op 20 juni 2019 is er aangeschoven bij het jeugdoverleg tussen politie, jongerenwerk en boa's. Gevraagd is om input te geven, welke onderwerpen zien we de aankomende jaren op ons afkomen. Vallen er bepaalde zaken op, zijn er trends of ontwikkelingen.

Uit het overleg is naar voren gekomen dat vroeg signalering belangrijk is. Dat de zorg- en veiligheidstafel een belangrijk instrument is om informatie te delen om op die manier een volledig beeld te hebben van de jongere. Als ontwikkeling ziet men dat de samenstelling van de groepen snel veranderd en dat hier met name social media een zeer belangrijke rol speelt. Dat de problemen die ontstaan in eerste instantie voor de partners niet zichtbaar zijn en dat het dus ook lastig maakt om daar interventie op te plegen. Social media onder jeugd is een ontwikkeling waarop we als partners moeten inzetten. Ook landelijk is men zoekende, hoe, waar en wanneer.

FACTSHEET VEILIGHEID

Slachtofferschap

21,6

Slachtofferschap (/100 inv.)
Hollands Midden: 24,9

Delicten per 100 inwoners

Gewelddelicten

Vermogensdelicten

Vandalisme

Cybercrime

Hillegom

Hollands Midden

2,1

3,0

12,2

13,7

7,3

8,2

22,4

16,7

Politie en burger

29,1

Functioneren politie
(% zeer tevreden)
Hollands Midden: 33,6

Functioneren politie (% zeer tevreden)

Optreden

In de buurt

Schaalscores

Vertrouwen in politie

Beschikbaarheid in buurt

Hillegom

Hollands Midden

58,4

63,5

17,3

27,1

6,7

6,6

4,1

4,6

Preventie

3,9

Somscore totaal
Hollands Midden: 3,5

Somscore maatregelen

Sociaal (persoonlijk)

Techno (thuis)

Hillegom

Hollands Midden

2,0

1,8

1,9

1,7

Disclaimer

Deze rapportage is met de grootste zorg samengesteld. Ten aanzien van juistheid ervan wordt geen aansprakelijkheid aanvaard.
Ontwikkeld door ABF Research
www.abfresearch.nl.

KERNRAPPORT VEILIGHEIDSMONITOR

HEEREN, 18-24

ONVEILIGHEIDSMONITOR

Wat is de kans dat u in 2020 veiligheidsrisico's neemt?

1. 100% 2. 75% 3. 50% 4. 25% 5. 0%

100% 75% 50% 25% 0%

HEEREN, 25-34

ONVEILIGHEIDSMONITOR

Wat is de kans dat u in 2020 veiligheidsrisico's neemt?

1. 100% 2. 75% 3. 50% 4. 25% 5. 0%

100% 75% 50% 25% 0%

HEEREN, 65+

ONVEILIGHEIDSMONITOR

Wat is de kans dat u in 2020 veiligheidsrisico's neemt?

1. 100% 2. 75% 3. 50% 4. 25% 5. 0%

100% 75% 50% 25% 0%

HEEREN, 55-64

ONVEILIGHEIDSMONITOR

Wat is de kans dat u in 2020 veiligheidsrisico's neemt?

1. 100% 2. 75% 3. 50% 4. 25% 5. 0%

100% 75% 50% 25% 0%

Kernrapport veiligheidsmonitor, benchmark (2017)

Gemeente Hillegom vergeleken met Politieregio Hollands Midden

Leefbaarheid in de buurt

Landelijke conclusies

- De tevredenheid over de fysieke voorzieningen is iets afgenomen in vergelijking met 2016, maar toegenomen in vergelijking met 2012.
- De tevredenheid over de sociale cohesie is in 2017 niet gewijzigd in vergelijking met voorgaande jaren.
- Op de langere termijn, respectievelijk vanaf 2008 en 2005, is het oordeel over de fysieke voorzieningen en over de sociale cohesie weinig veranderd.
- Het rapportcijfer voor de leefbaarheid in de buurt bedraagt een 7,5. Dit is gelijk aan 2016, maar iets hoger dan in 2012.

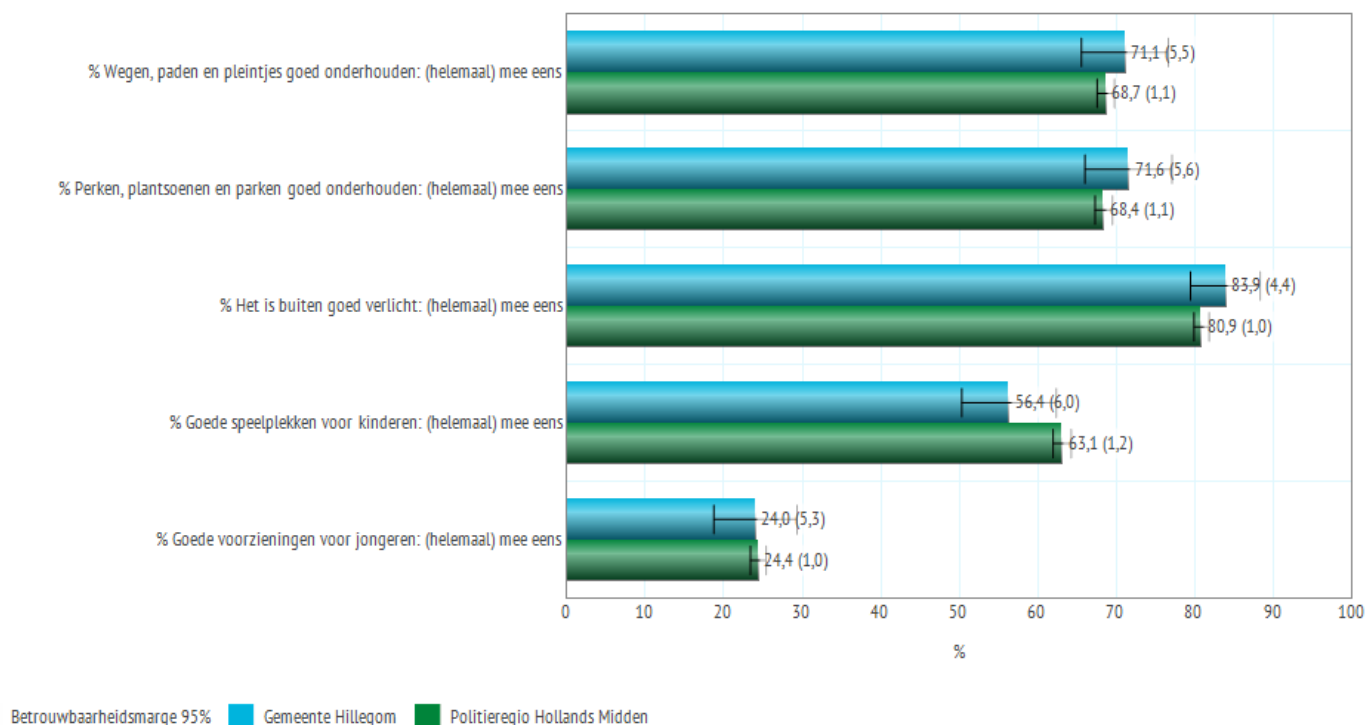
Inleiding

In dit hoofdstuk staat het thema leefbaarheid in de woonbuurt centraal. Eerst komt aan de orde hoe Nederlanders de fysieke voorzieningen, sociale cohesie en ontwikkeling van de leefbaarheid in hun buurt ervaren. Hierna wordt beschreven hoe de burger het functioneren van de eigen gemeente op het gebied van leefbaarheid beoordeelt.

Leefbaarheid buurt

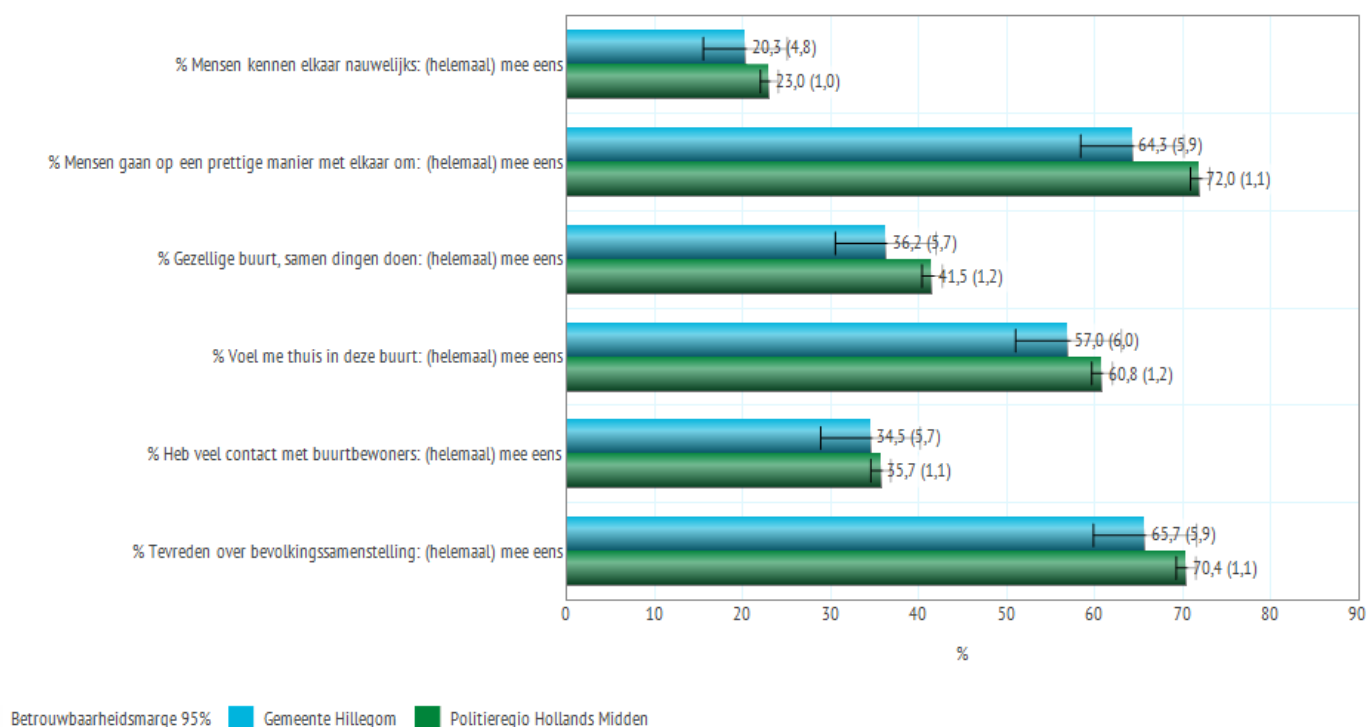
In de Veiligheidsmonitor is de respondent door middel van een aantal stellingen gevraagd naar hun mening over fysieke voorzieningen in hun woonbuurt.

Fysieke voorzieningen in buurt, 2017

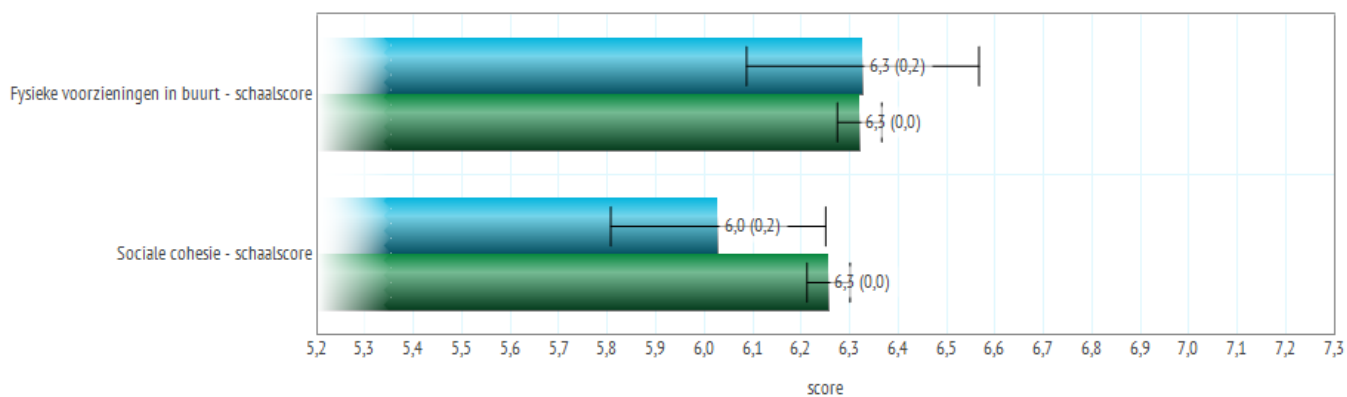
Ook de sociale cohesie tussen de bewoners is in de Veiligheidsmonitor door middel van stellingen onderzocht.

Sociale cohesie in buurt, 2017

Op basis van alle stellingen over fysieke voorzieningen en vier van de zes stellingen over sociale cohesie (mensen kennen elkaar nauwelijks; mensen gaan op een prettige manier met elkaar om; gezellige buurt met veel saamhorigheid; thuis voelen bij de bewoners van de buurt) zijn schaalscores voor respectievelijk fysieke voorzieningen en sociale cohesie berekend. Deze schaalscores lopen van 0 tot 10, waarbij een hogere score overeenkomt met een positiever oordeel over fysieke voorzieningen respectievelijk sociale cohesie.

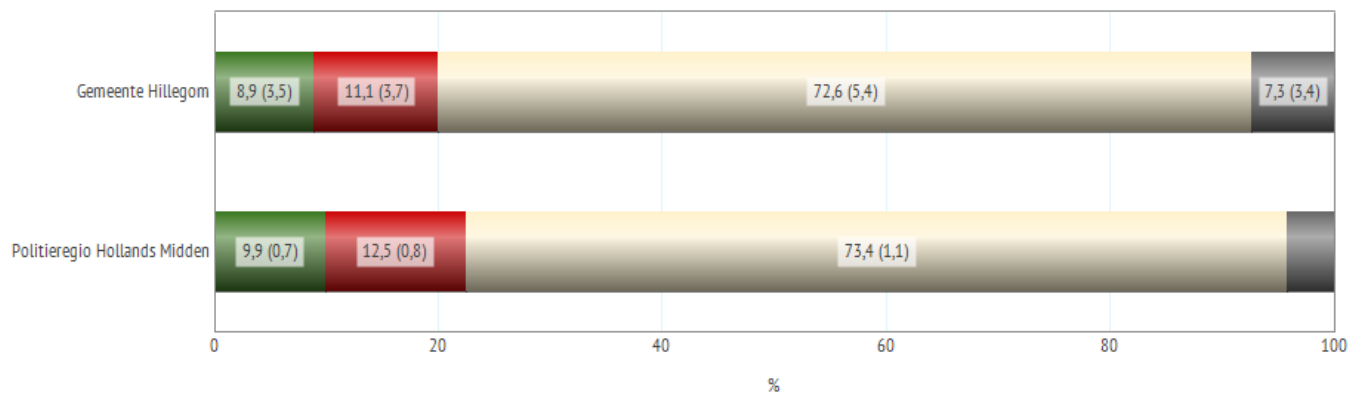
Voorzieningen en sociale cohesie in buurt, 2017

Betrouwbaarheidsmarge 95% ■ Gemeente Hillegom ■ Politieregio Hollands Midden

Er wordt ook gevraagd naar de ontwikkeling van de buurt.

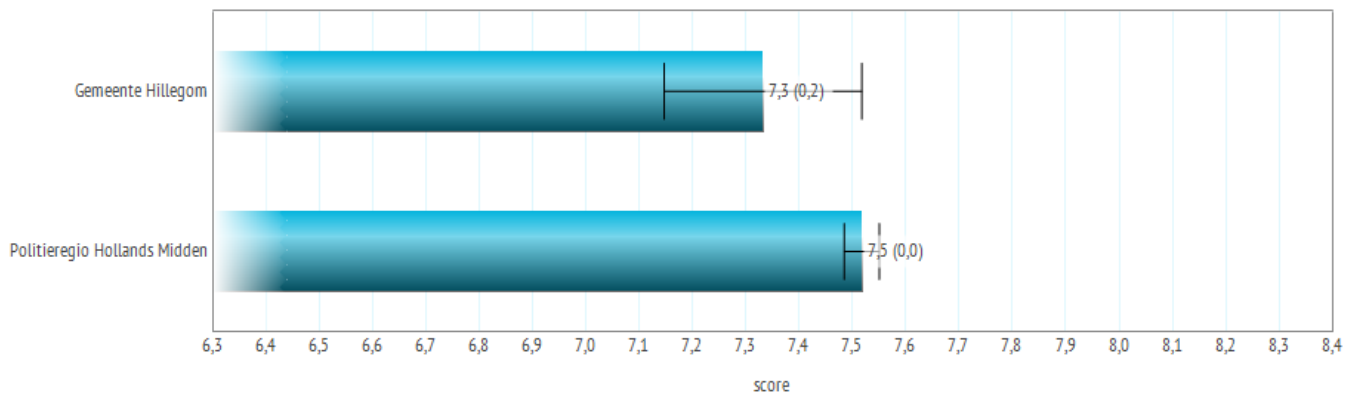
Oordeel ontwikkeling leefbaarheid, 2017

Betrouwbaarheidsmarge 95% ■ voortuit ■ achteruit ■ gelijk gebleven ■ wn / gm

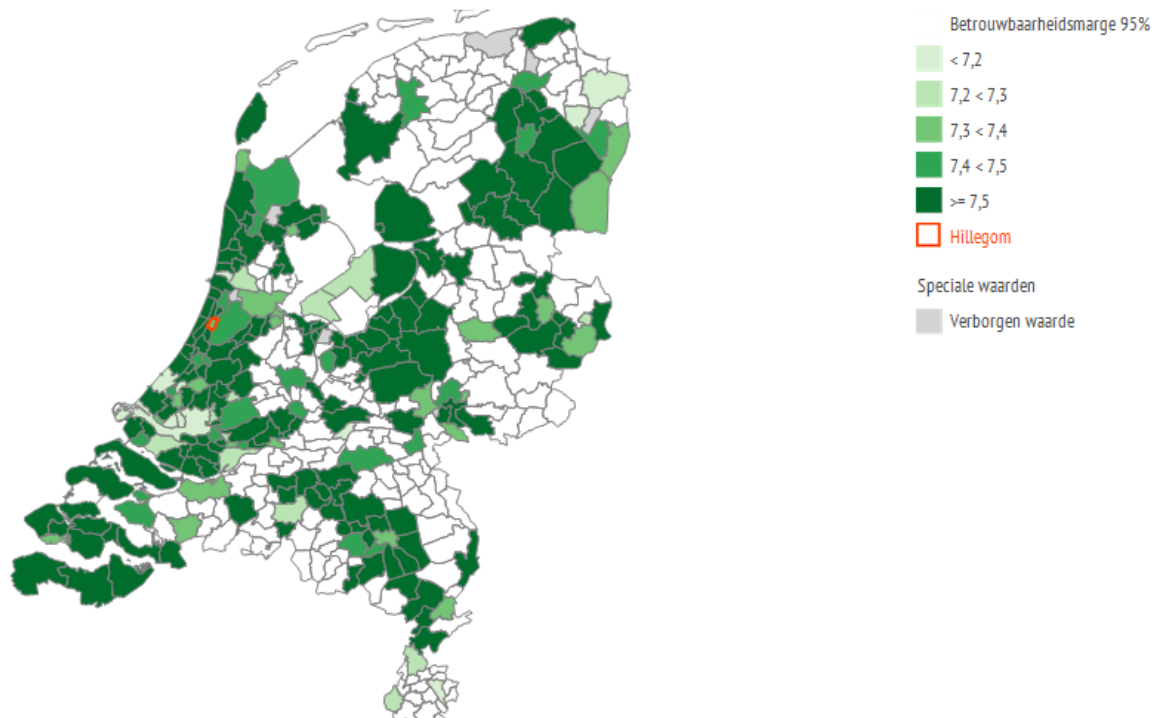
Hoe prettig de nederlander het wonen in de eigen buurt vindt, is middels het rapportcijfer leefbaarheid woonbuurt te zien.

Rapportcijfer leefbaarheid woonbuurt, 2017

Betrouwbaarheidsmarge 95%

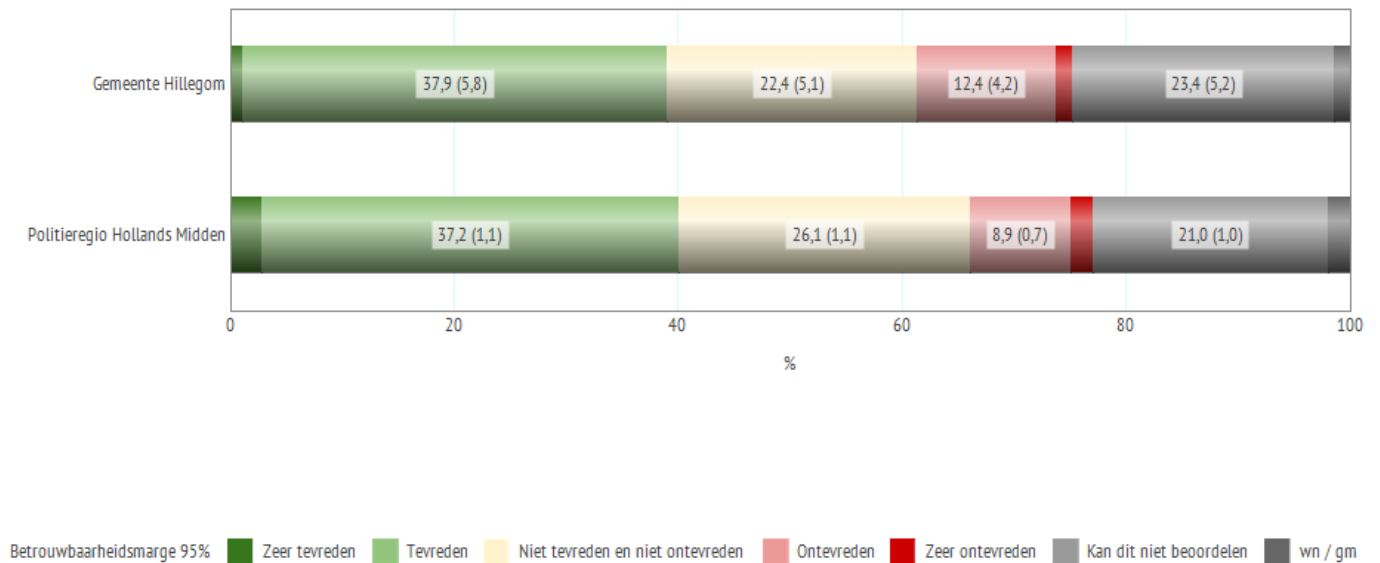
Rapportcijfer leefbaarheid woonbuurt, 2017

Oordeel functioneren gemeente

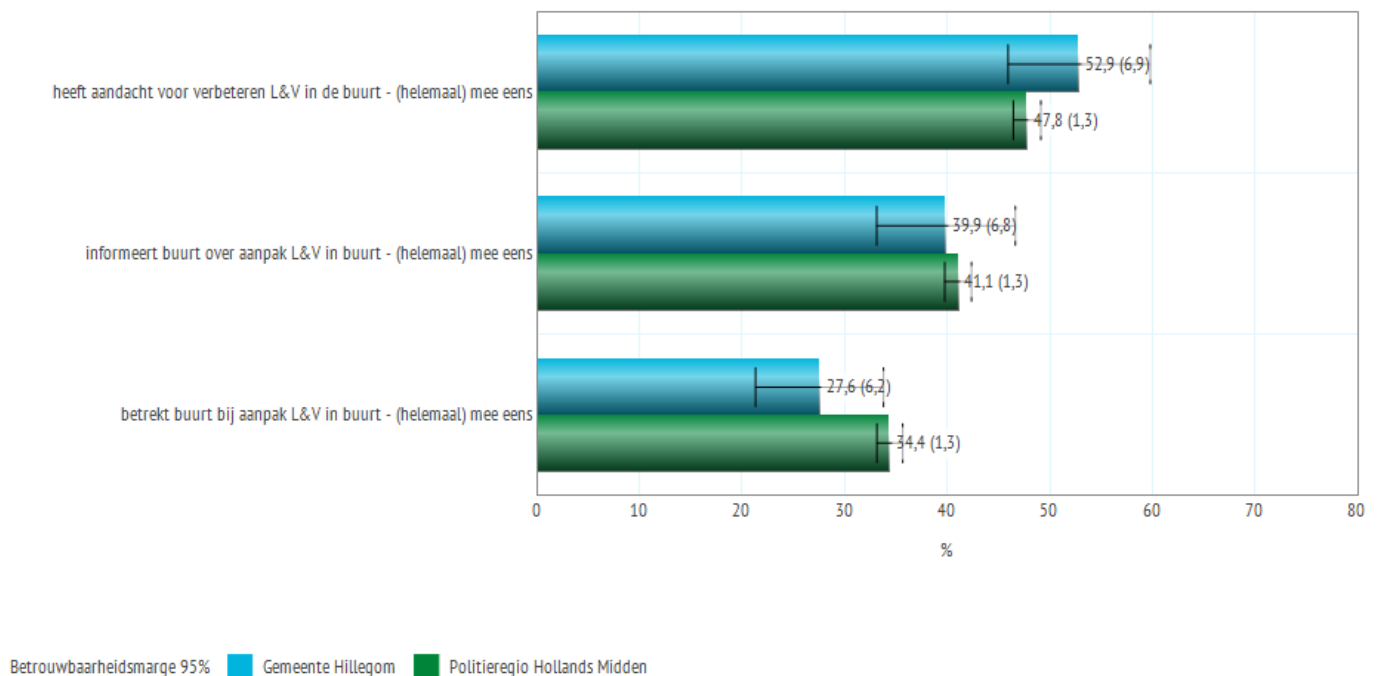
De gemeente heeft een verantwoordelijk op het gebied van leefbaarheid en veiligheid. Daarom is de burger in de Veiligheidsmonitor gevraagd naar diens tevredenheid over het totale functioneren van de eigen gemeente waar het gaat om de aanpak van leefbaarheid en veiligheid.

Oordeel totale functioneren gemeente op gebied leefbaarheid en veiligheid, 2017

Behalve de tevredenheid over het totale functioneren van de gemeente waar het gaat om de aanpak van leefbaarheid en veiligheid, is ook het oordeel van de burger over specifieke aspecten van dit functioneren door middel van stellingen onderzocht.

Oordeel functioneren gemeente op gebied leefbaarheid en veiligheid, 2017

Overlast in de buurt

Landelijke conclusies

- De sociale overlast en de fysieke verloedering die Nederlanders in hun buurt ervaren zijn tussen 2016 en 2017 niet veranderd. De ervaren verkeersoverlast is in 2017 iets hoger dan in 2016. In totaliteit is de ervaren buurtoverlast gelijk gebleven.
- In vergelijking met 2012 is de buurtoverlast over de hele linie gedaald.

Inleiding

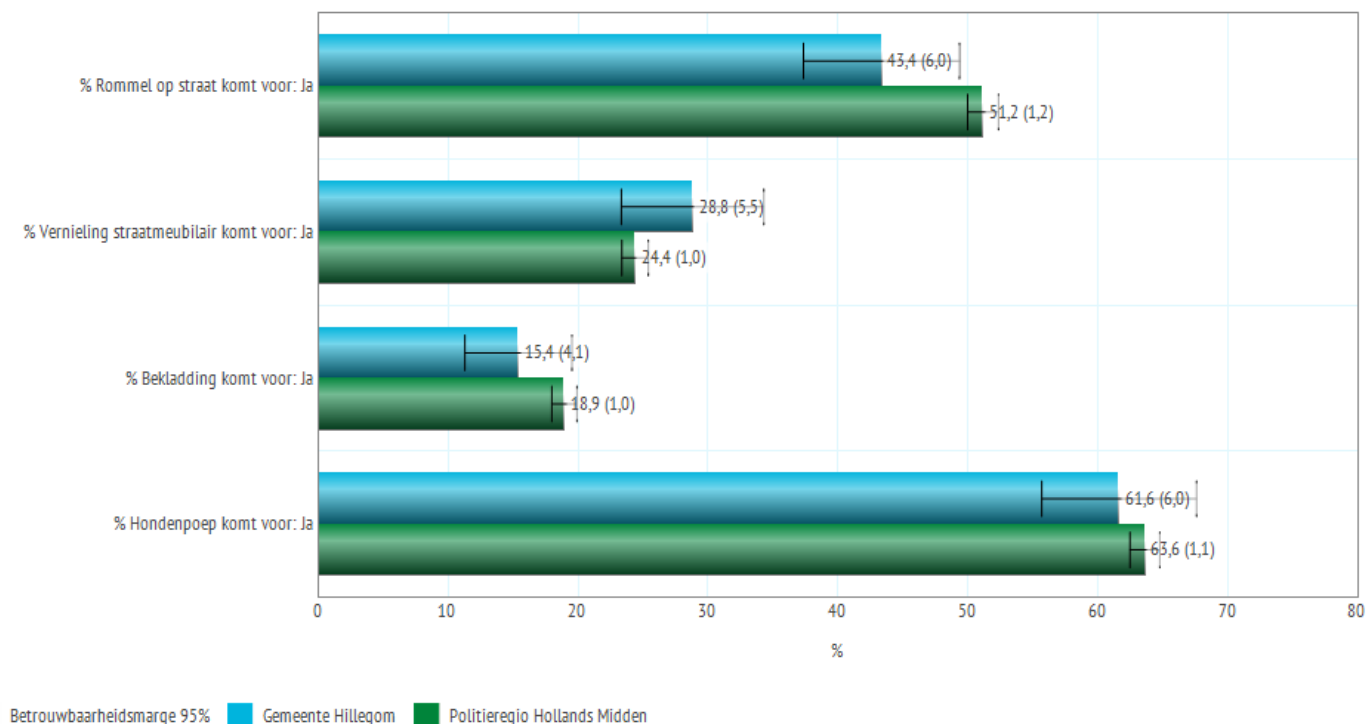
In dit hoofdstuk staat het thema overlast in de woonbuurt centraal. Eerst staat de overlast in de buurt centraal. Welke vormen van overlast komen het meest voor en van welke heeft men de meeste last? Afgesloten wordt met een aantal trends en samenhangen op het gebied van leefbaarheid en overlast.

Overlast buurt

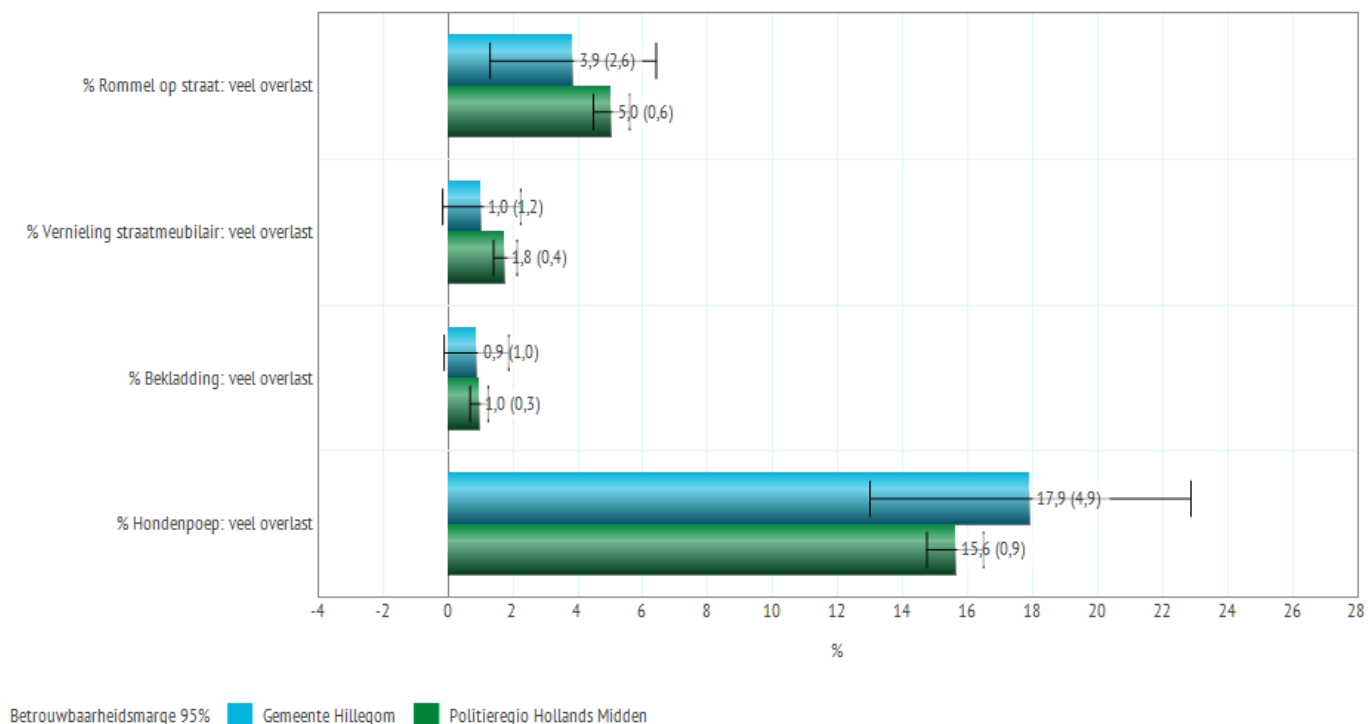
Om een beeld te krijgen van het vóórkomen van buurtoverlast en de beleving van die overlast door de bewoners is de respondenten in de Veiligheidsmonitor een 13-tal vormen van overlast voorgelegd, met de vraag of die wel eens voorkomen in de eigen buurt en, zo ja, in welke mate men daar dan zelf overlast van ervaart (antwoordmogelijkheden: 'veel overlast', 'een beetje overlast', 'weinig overlast', 'geen antwoord'). De 13 afzonderlijke overlastvormen zijn hieronder ingedeeld in 5 categorieën: fysieke overlast, sociale overlast, verkeersoverlast, overige overlast, en overlast totaal.

Fysieke verloedering bestaat uit vier overlastvormen, te weten: 'rommel op straat', 'straatmeubilair, zoals vuilnisbakken, bankjes of bushokjes, dat vernield is', 'bekladdede muren of gebouwen', en 'hondenpoep op de stoep, straat of in de perken'.

Fysieke verloedering in buurt, 2017

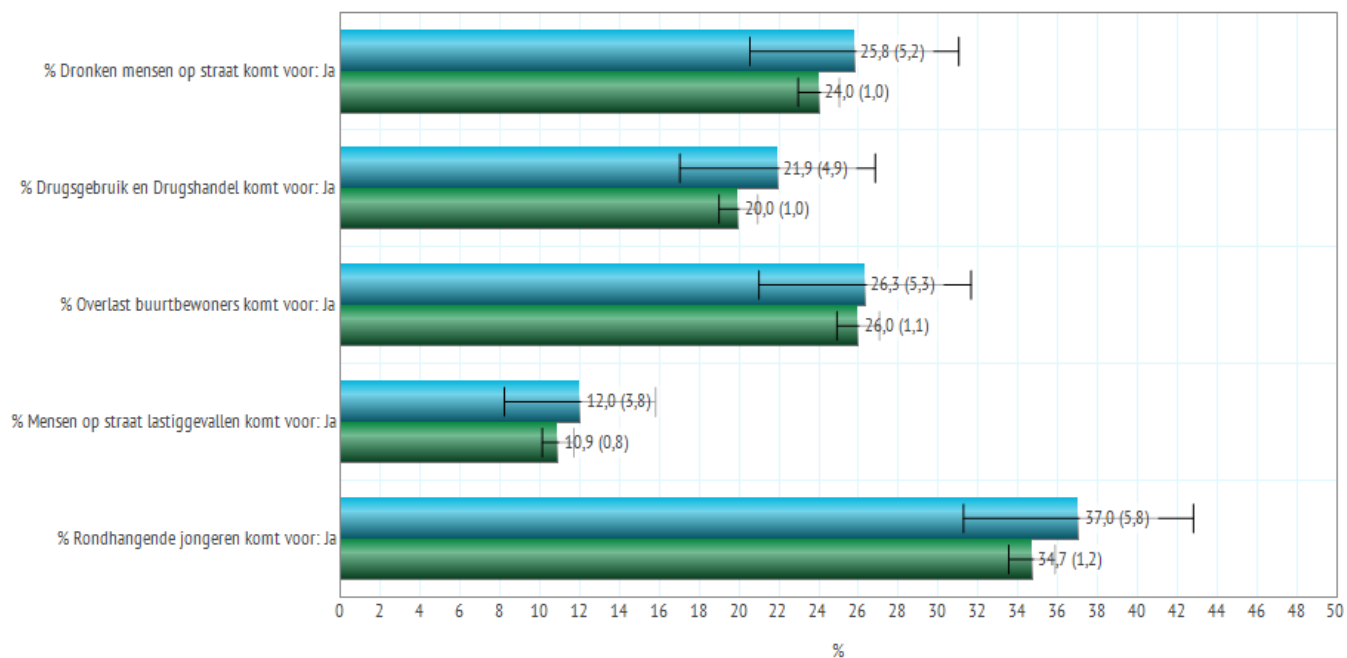

Veel fysieke verloedering in buurt, 2017

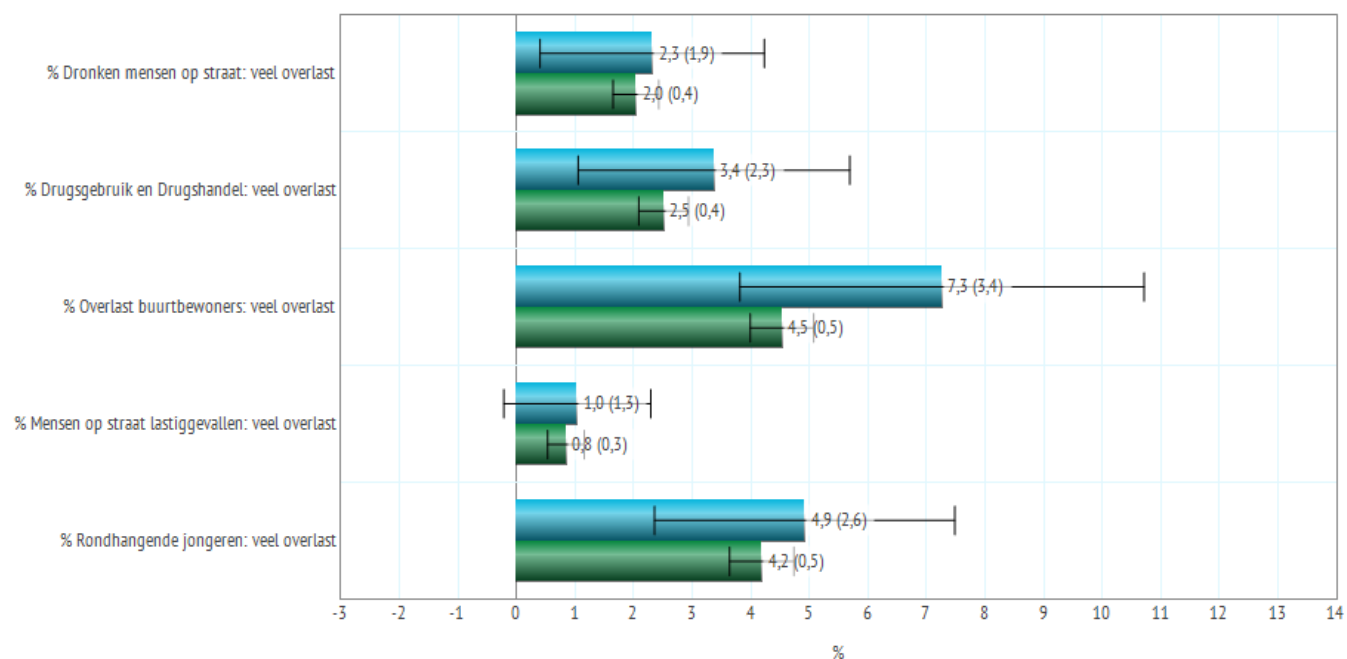
Sociale overlast omvat de volgende vijf vormen van overlast: 'dronken mensen op straat', 'druggebruik of drugshandel, bijvoorbeeld op straat of in coffeeshops', 'mensen die op straat worden lastiggevallen', 'rondhangende jongeren' en 'overlast door buurtbewoners'.

Sociale overlast in buurt, 2017

Betrouwbaarheidsmarge 95% ■ Gemeente Hillegom ■ Politieregio Hollands Midden

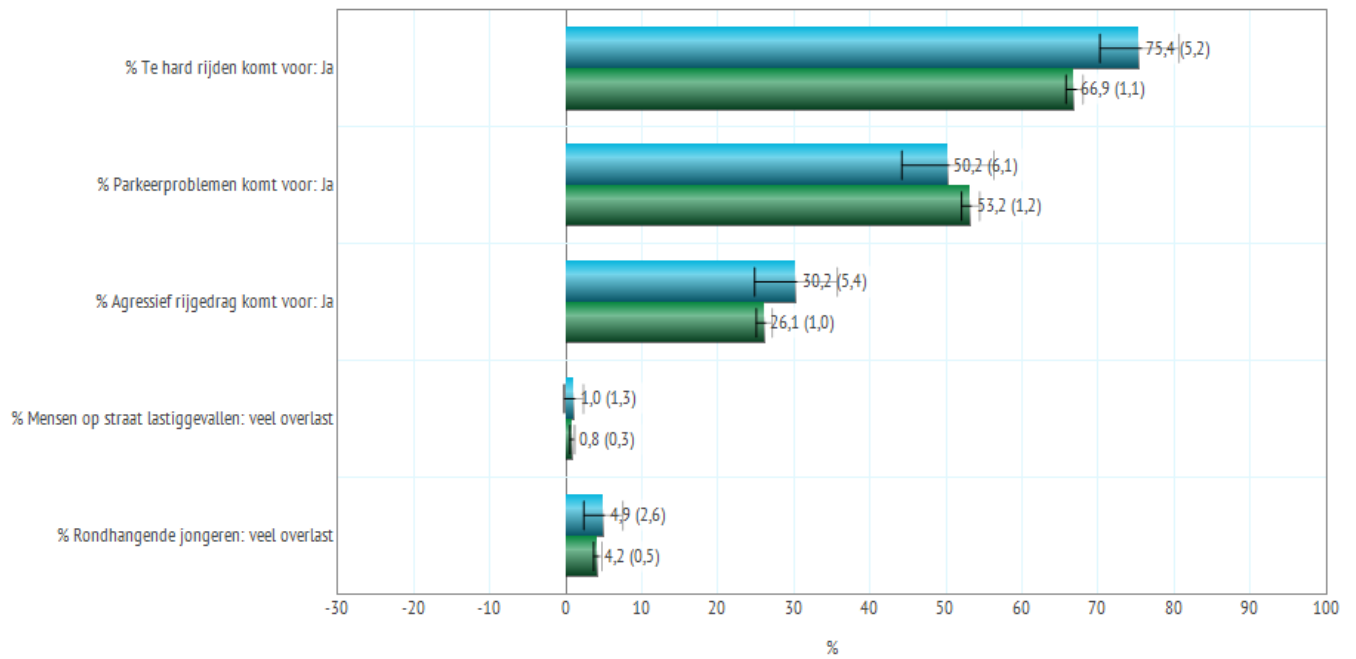
Sociale overlast in buurt, 2017

Betrouwbaarheidsmarge 95% ■ Gemeente Hillegom ■ Politieregio Hollands Midden

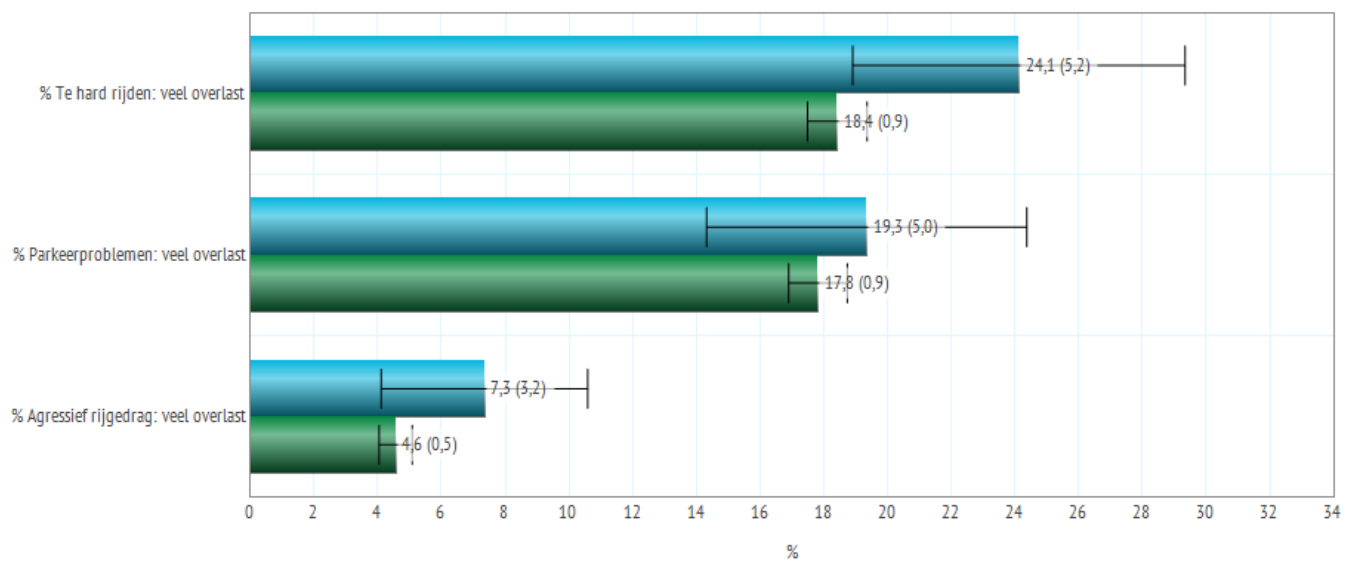
Bij verkeersoverlast in de buurt gaat het om 'te hard rijden', 'parkeerproblemen, bijvoorbeeld fout geparkeerde voertuigen of drukte', en 'agressief gedrag in het verkeer'.

Verkeersoverlast in buurt, 2017

Betrouwbaarheidsmarge 95% ■ Gemeente Hillegom ■ Politieregio Hollands Midden

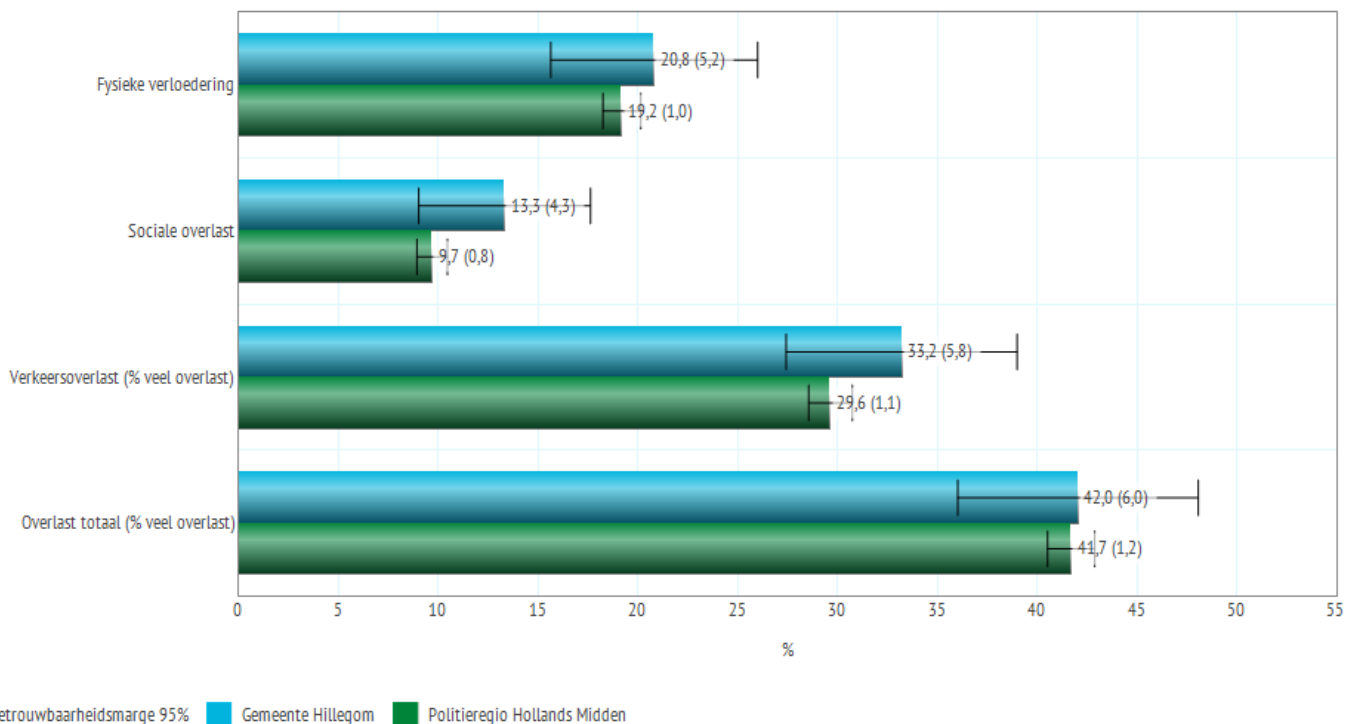
Verkeersoverlast in buurt, 2017

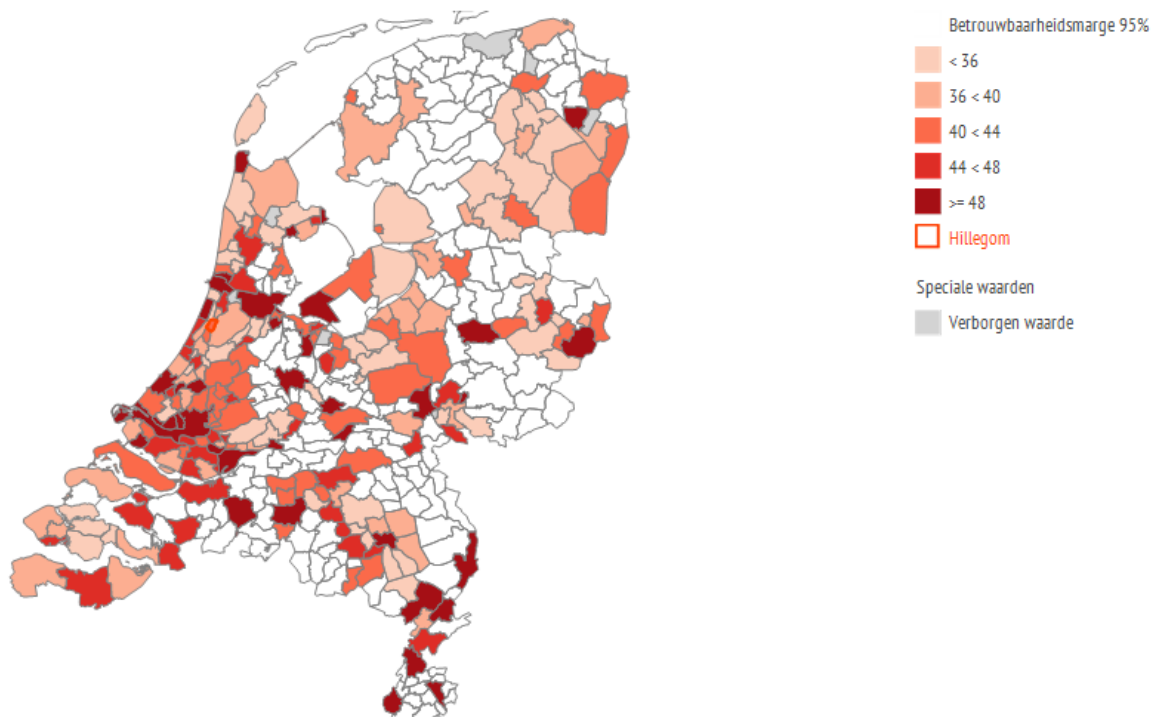
Betrouwbaarheidsmarge 95% ■ Gemeente Hillegom ■ Politieregio Hollands Midden

De dertien verschillende vormen van overlast zijn samengevoegd in drie subgroepen en in een categorie voor overlast in het totaal. Voor deze vier categorieën is een percentage berekend. Dit percentage staat voor de mensen die in de desbetreffende categorie op één of meer vormen van overlast aan hebben gegeven veel overlast te ervaren.

Overlast in buurt, 2017

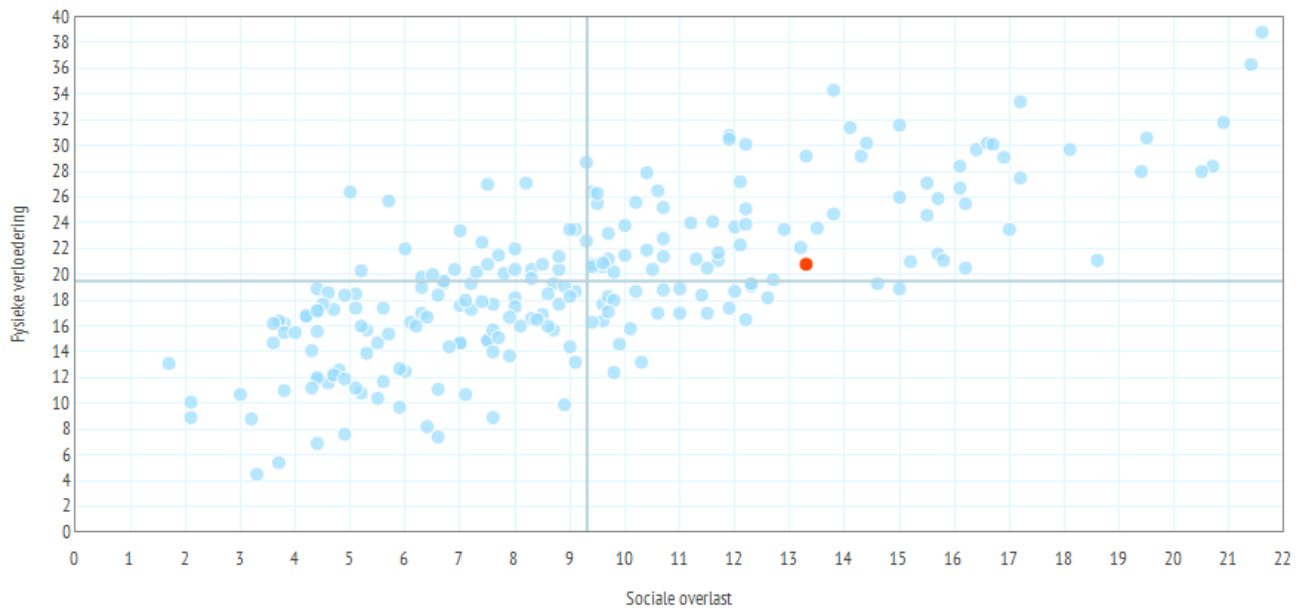
Overlast in buurt, 2017

Samenhang

Er bestaat een duidelijke samenhang tussen fysieke verloedering en sociale overlast. In gebieden waar men relatief veel overlast van fysieke verloedering in de buurt ervaart, heeft men ook meer sociale overlast, en omgekeerd.

Fysieke verloedering en sociale overlast in buurt, 2017

Betrouwbaarheidsmarge 95% — Gemiddelde ● Hillegom

Veiligheidsbeleving

Landelijke conclusies

- In 2017 voelt 34 procent van de Nederlanders zich wel eens onveilig in het algemeen. Dit verschilt niet met 2016, maar is wel minder dan in de jaren daarvoor.
- De algemene onveiligheidsgevoelens zijn in vergelijking met 2005, het eerste vergelijkbare meetjaar, met bijna 30 procent gedaald.
- 16 procent van de Nederlanders voelt zich in 2017 wel eens onveilig in eigen buurt; dit is vergelijkbaar met 2016 maar lager dan in 2012 (18 procent).
- De onveiligheidsgevoelens in de buurt liggen in 2017 op het niveau van 2008, het eerste jaar dat deze op een vergelijkbare manier gemeten zijn.
- De onveiligheidsgevoelens 's avonds en het vermijdingsgedrag in de buurt verschillen over het algemeen niet met 2016, maar zijn iets afgenomen in vergelijking met 2012.
- Vier op de tien Nederlanders voelen zich wel eens onveilig op plekken waar groepen jongeren rondhangen. Een op de zes voelt zich wel eens onveilig in het openbaar vervoer. Dat is minder dan in voorgaande jaren.

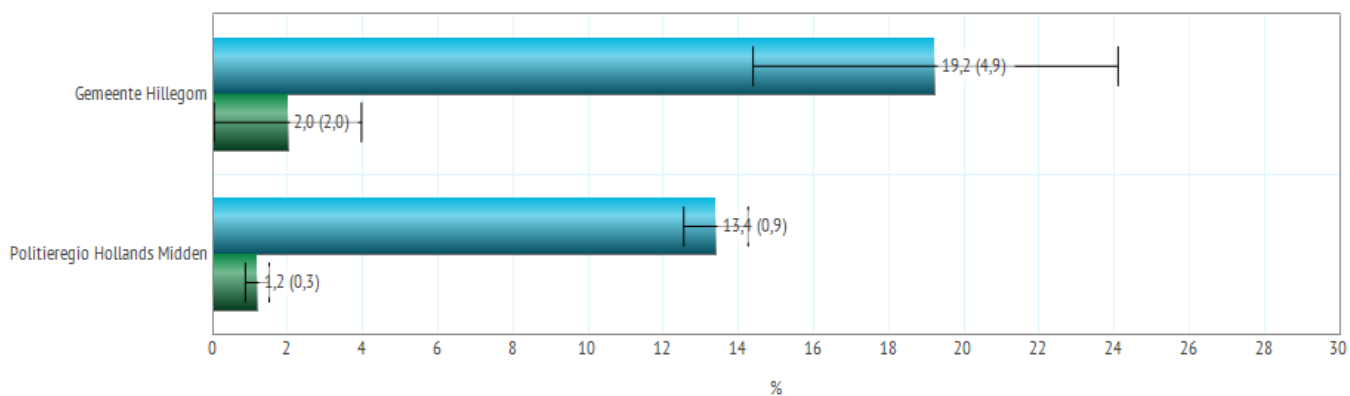
Inleiding

In dit hoofdstuk staat centraal hoe de burger de veiligheid beleeft. Eerst komt aan de orde hoe de veiligheid in de eigen woonbuurt wordt ervaren. Hoe staat het met de onveiligheidsgevoelens in de directe woonomgeving en hoe beoordeelt men de veiligheid en criminaliteit in de buurt? Daarna wordt ingegaan op de onveiligheidsgevoelens op een aantal specifieke plekken in de eigen woonplaats. Vervolgens staan de algemene onveiligheidsgevoelens centraal. Verder komen aan de orde hoe de burger de kans inschat om slachtoffer te worden van criminaliteit en de mate waarin hij respectloos gedrag ervaart. Afgesloten wordt met een aantal trends en samenhangen op het gebied van veiligheidsbeleving.

Veiligheidsbeleving in buurt

Aan de hand van verscheidene vragen is de veiligheidsbeleving in kaart gebracht.

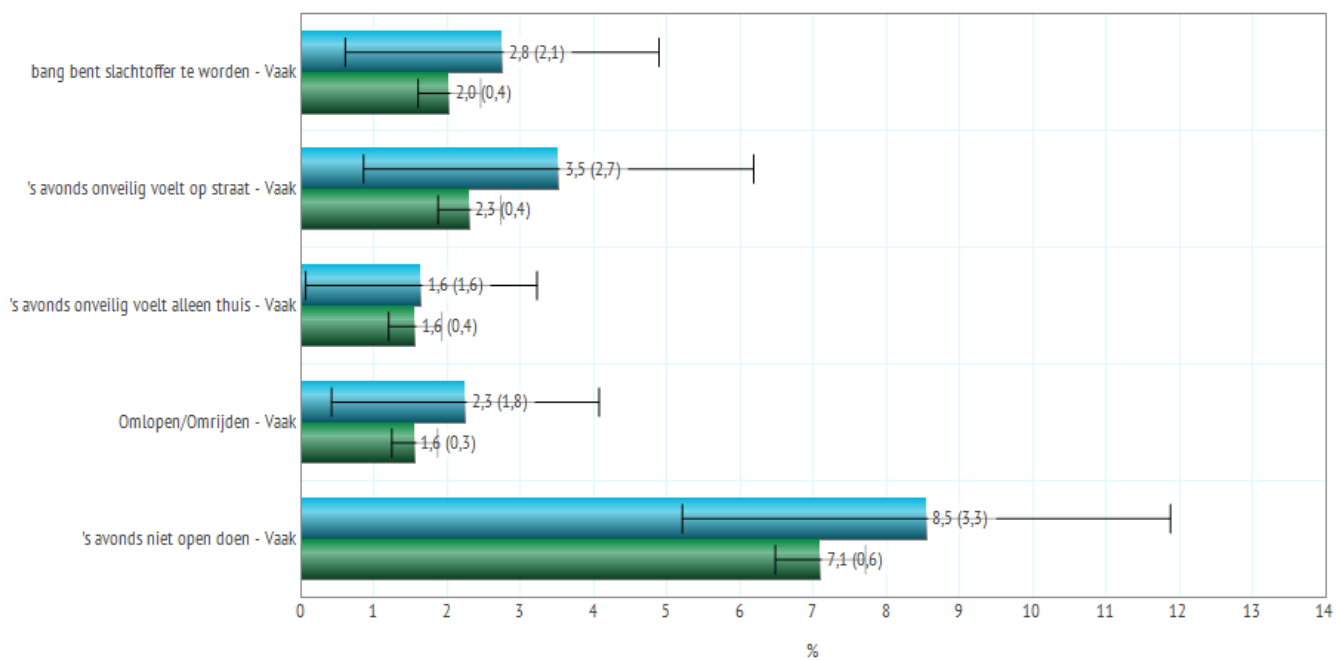
Onveiligheidsgevoelens in buurt, 2017

Betrouwbaarheidsmarge 95% ■ % Voelt zich wel eens onveilig in eigen buurt - Ja ■ % Frequentie onveilig in uw eigen buurt - Vaak

Ook het vermijdingsgedrag in de buurt en de onveiligheidsgevoelens 's avonds zijn in de Veiligheidsmonitor onderzocht.

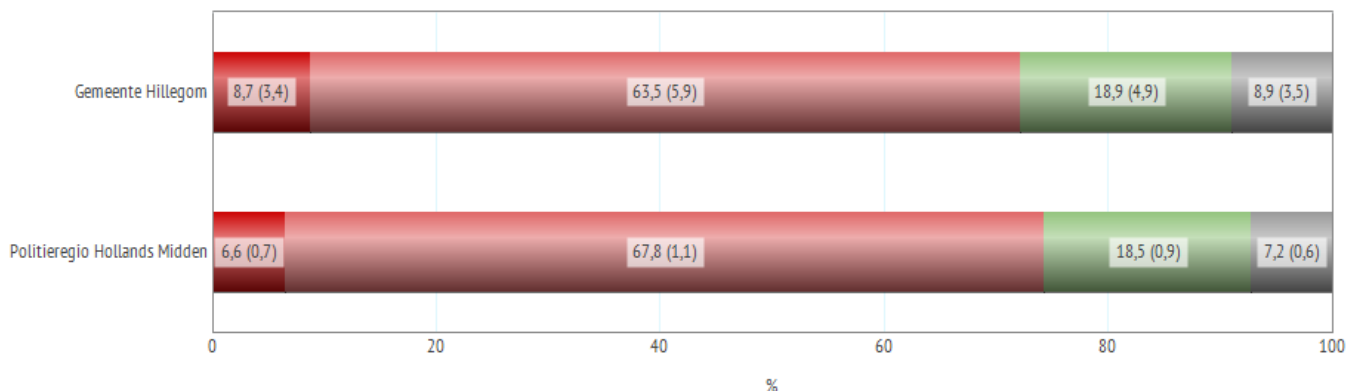
Onveiligheidsgevoelens 's avonds en vermijdingsgedrag in buurt, 2017

Betrouwbaarheidsmarge 95% ■ Gemeente Hillegom ■ Politieregio Hollands Midden

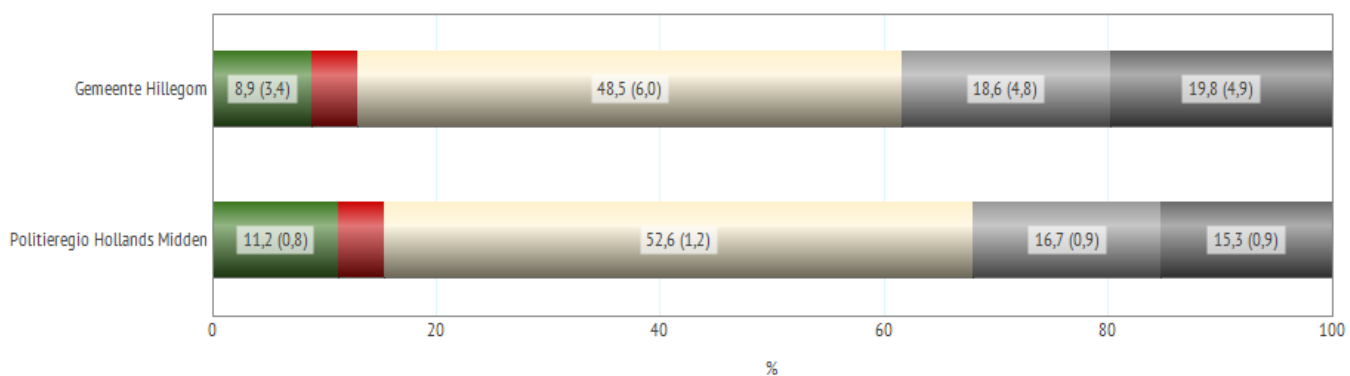
Om een beeld te krijgen van hoe vaak criminaliteit in de buurt voorkomt en om inzicht te krijgen in de ontwikkeling van criminaliteit in het afgelopen jaar is de respondenten in de Veiligheidsmonitor een tweetal vragen voorgelegd.

Vóórkomen criminaliteit in buurt (%), 2017

Betrouwbaarheidsmarge 95% ■ Veel ■ Weinig ■ Geen ■ wn / gm

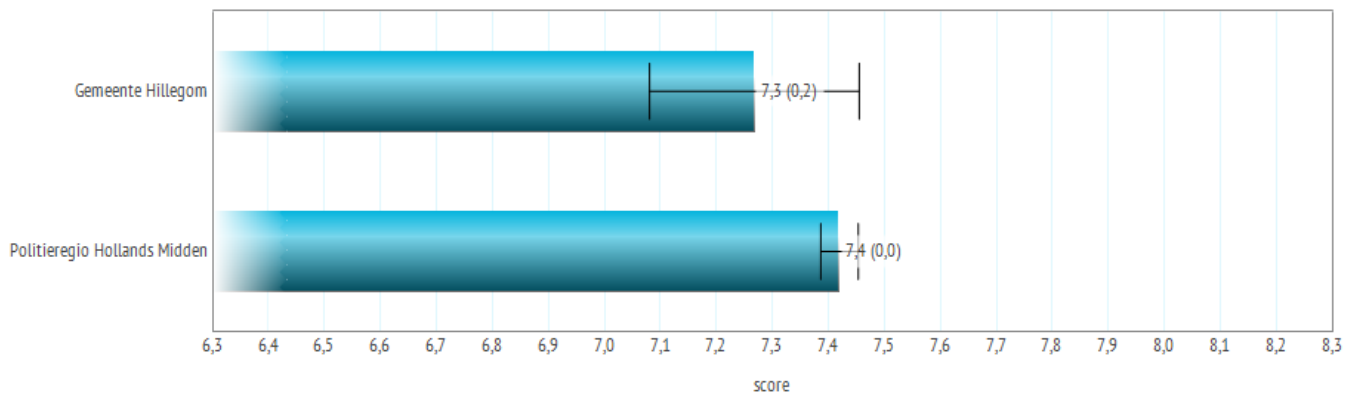
Ontwikkeling criminaliteit in buurt afgelopen jaar, 2017

Betrouwbaarheidsmarge 95% ■ Toegenomen ■ Afgenomen ■ Gelijk gebleven ■ Niet van toepassing ■ wn / gm

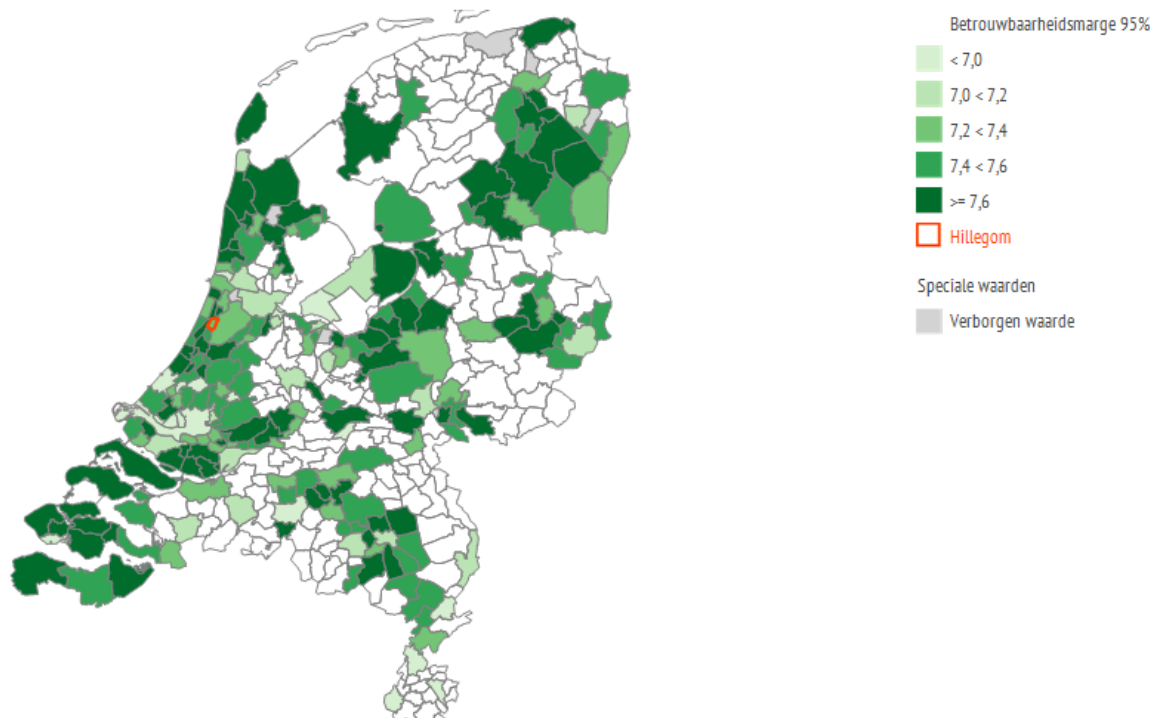
Daarnaast is er onderzocht welk rapportcijfer de burger in 2017 geeft voor de veiligheid in de eigen buurt.

Rapportcijfer veiligheid in buurt, 2017

Betrouwbaarheidsmarge 95%

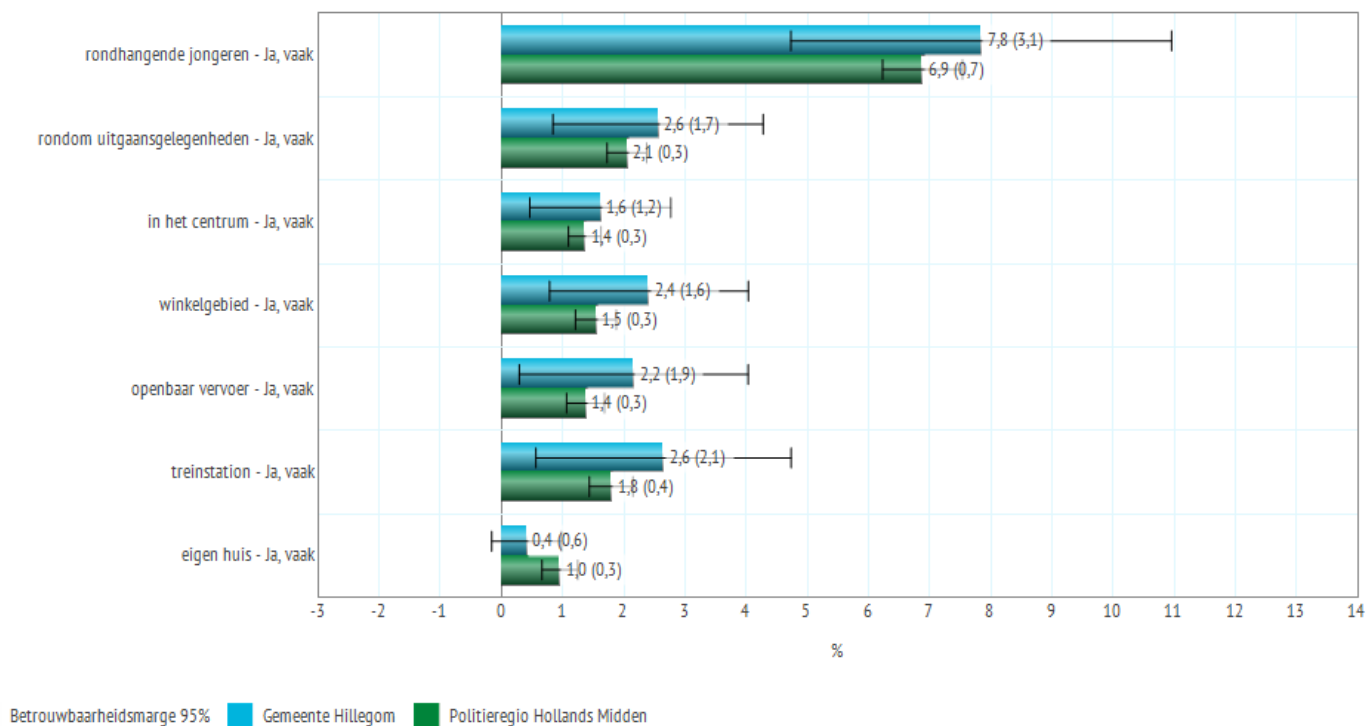
Rapportcijfer veiligheid in buurt, 2017

Veiligheidsbeleving in woonplaats

In de Veiligheidsmonitor is de respondenten een aantal plekken in de eigen woonplaats voorgelegd met de vraag om aan te geven of en hoe vaak men zich hier onveilig voelt. Indien een bepaalde plek niet in de eigen woonplaats voorkomt of indien de respondent nooit op de betreffende plek komt, kon men 'niet van toepassing' antwoorden.

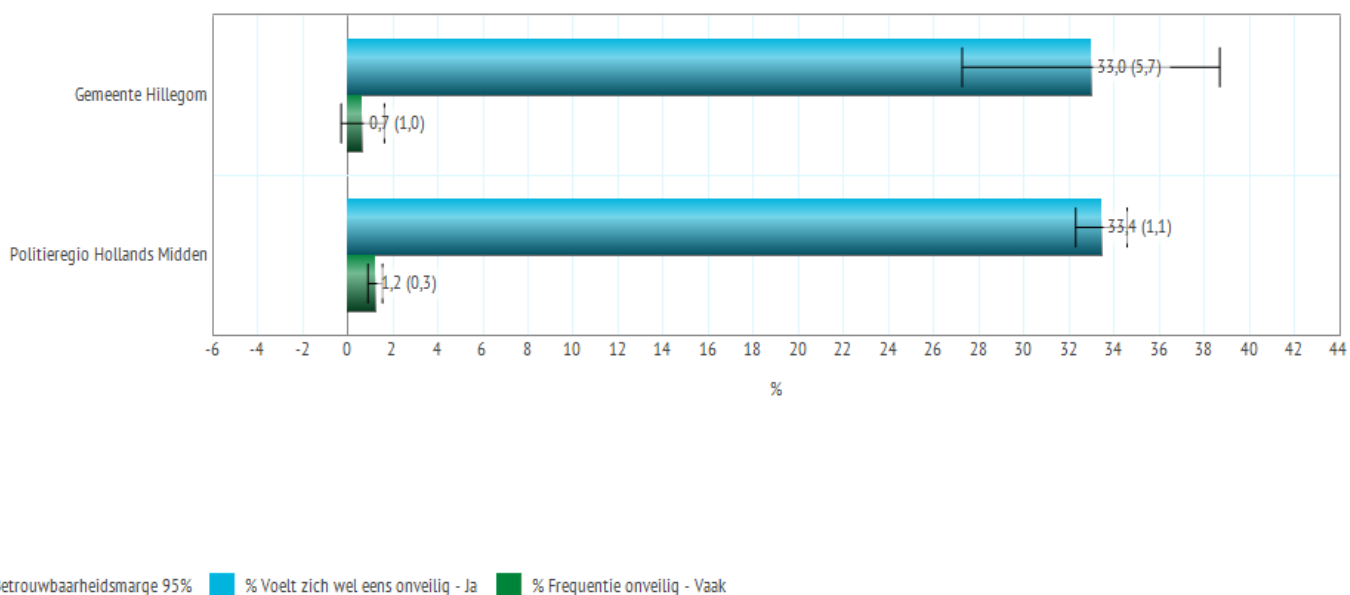
Onveiligheidsgevoelens op plekken in eigen woonplaats (%), 2017

Veiligheidsbeleving in het algemeen

Naast de veiligheidsbeleving in de buurt en de veiligheidsbeleving is in de Veiligheidsmonitor ook naar de veiligheidsbeleving in algemene zin gevraagd.

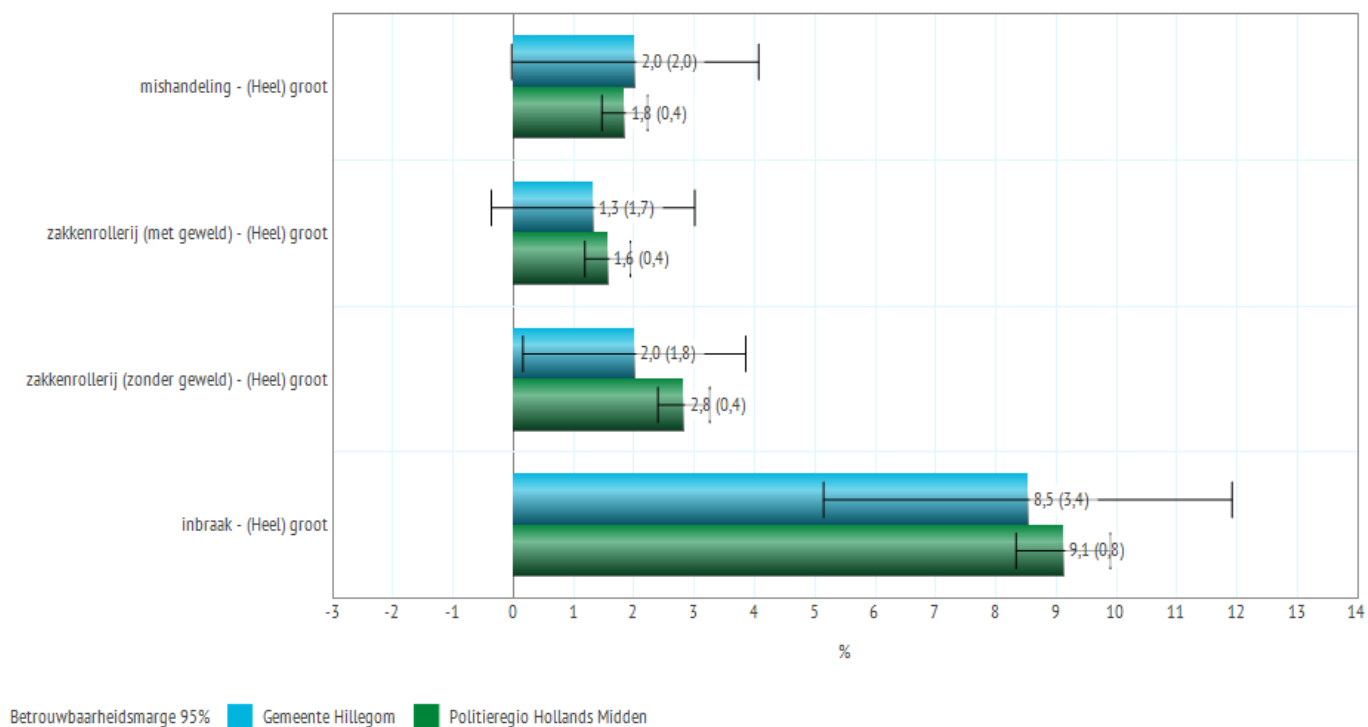
Onveiligheidsgevoelens in algemeen, 2017

Inschatting kans op slachtofferschap

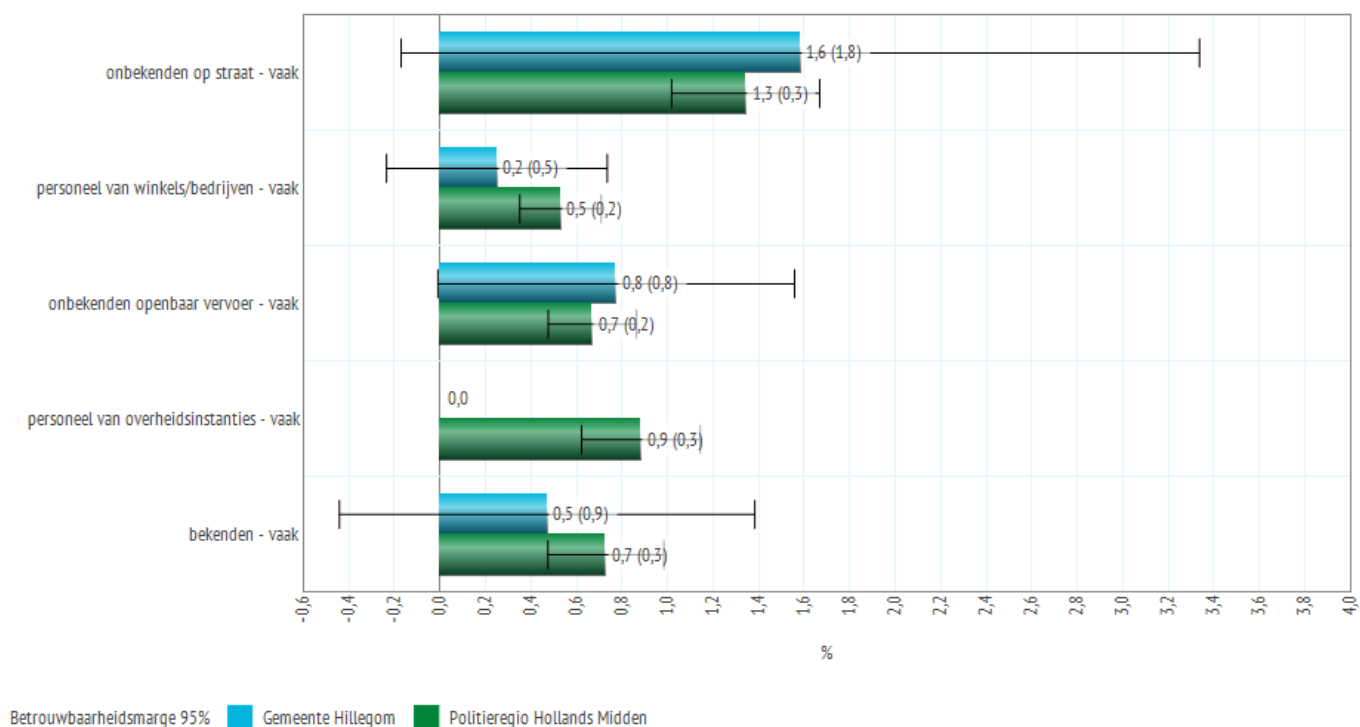
In de Veiligheidsmonitor is gevraagd hoe groot men de kans acht om in de komende 12 maanden slachtoffer te worden van bepaalde delicten, te weten: zakkenrollerij (zonder geweld), beroving op straat (met geweld), woninginbraak, en mishandeling.

Inschatting kans op slachtofferschap (% heel groot), 2017

Respectloos gedrag

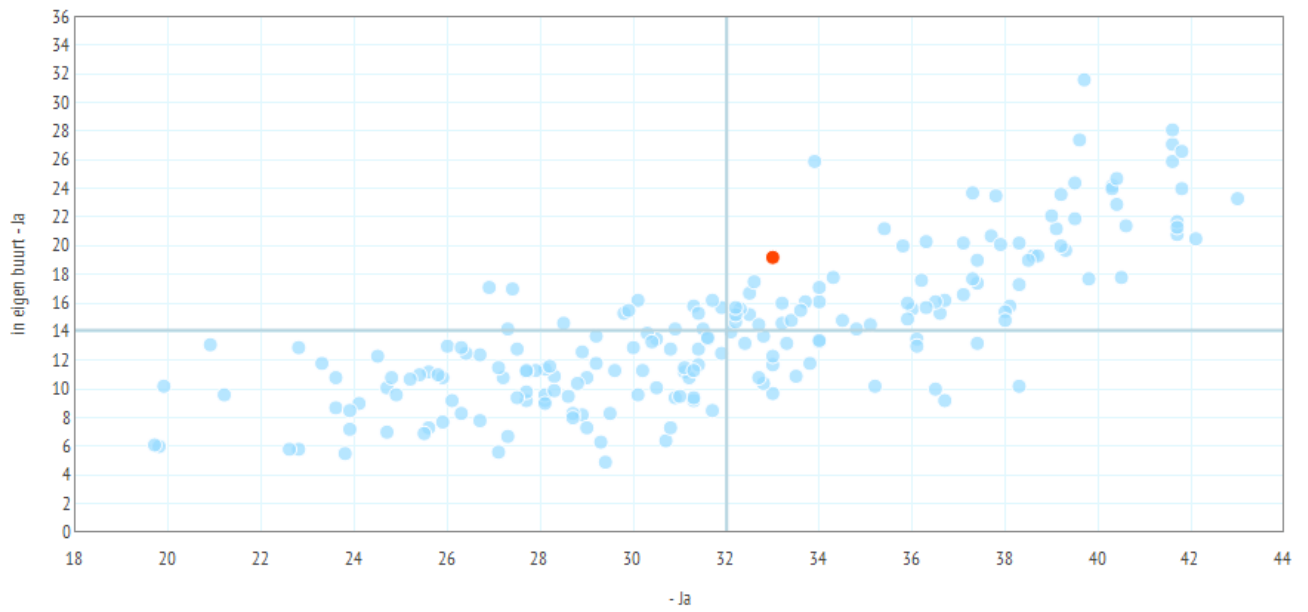
Ook het thema 'respectloos gedrag' is in de Veiligheidsmonitor onderzocht. Daarmee wordt gedrag bedoeld waarbij de grenzen van goed fatsoen worden overschreden. Aan de respondenten is gevraagd hoe vaak men persoonlijk in een aantal specifieke situaties respectloos behandeld is.

Samenhang

Er bestaat een duidelijke samenhang tussen onveiligheidsgevoelens in de buurt en algemene onveiligheidsgevoelens. In gebieden waar veel mensen zich onveilig voelen in de eigen buurt voelt men zich ook onveiliger in het algemeen, en vice versa.

Onveiligheidsgevoelens in buurt en onveiligheidsgevoelens in algemeen (%), 2017

Betrouwbaarheidsmarge 95% — Gemiddelde ● Hillegom

Slachtofferschap criminaliteit

Landelijke conclusies

- In 2017 is 2 procent van de Nederlanders slachtoffer geweest van geweld, 10 procent van vermogensdelicten en ruim 5 procent van vandalisme.
- Het slachtofferschap van vandalisme- en vermogensdelicten is gedaald ten opzichte van 2016; het slachtofferschap van geweld is in het afgelopen jaar gelijk gebleven.
- In totaal is 15 procent in 2017 slachtoffer geweest van één of meer van deze vormen van 'traditionele' criminaliteit; dit is lager dan in 2016 (17 procent) en 2012 (20 procent).
- Op de langere termijn, vanaf 2005, is het slachtofferschap van criminaliteit met 45 procent afgenomen.
- In 2017 deed 24 procent van de slachtoffers van traditionele criminaliteit aangifte bij de politie. Dit is vergelijkbaar met 2016 (25 procent) en minder dan in 2012 (29 procent).
- Een op de negen Nederlanders (11 procent) is in 2017 slachtoffer geweest van cybercrime; dit is vergelijkbaar met 2016 en lager dan in 2012.
- Van de cybercrimedelicten komt hacken in 2017 het meest voor (5 procent). Dit wordt gevolgd door koop- of verkoopfraude (4 procent), pesten via het internet (3 procent) en identiteitsfraude (minder dan een half procent).
- In 2017 deed 8 procent van de slachtoffers van cybercrime aangifte bij de politie. Dit is vergelijkbaar met voorgaande jaren.

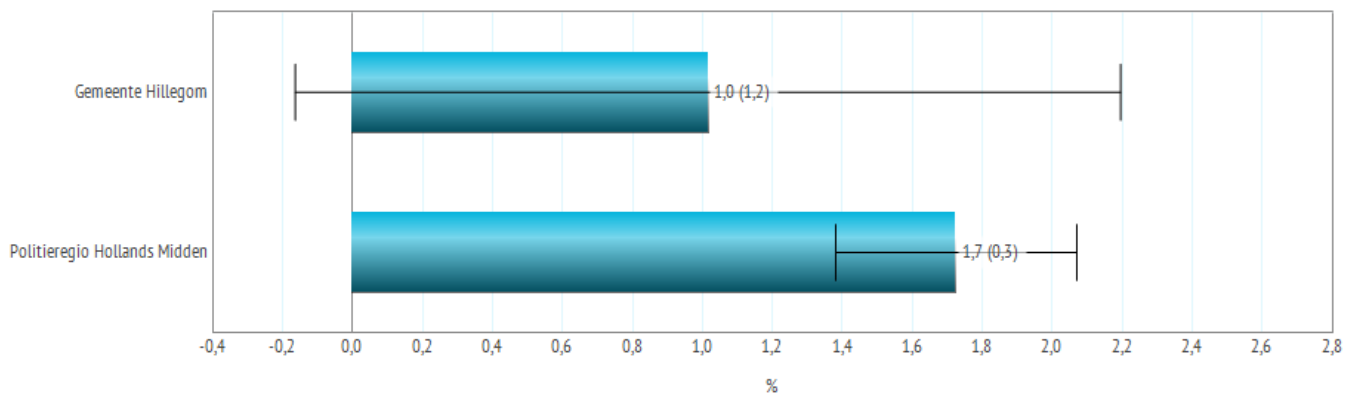
Inleiding

In dit hoofdstuk staat de mate waarin de inwoners van Nederland persoonlijk als burger zijn geconfronteerd met diverse vormen van veel voorkomende criminaliteit centraal. Het gaat hierbij om slachtofferschap van delicten, uitgedrukt als het percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat in een periode van 12 maanden één maal of vaker is geconfronteerd met een of meer delicten, ongeacht de plaats waar en het aantal malen dat dit is gebeurd. Dit betreft allereerst de traditionele 'offline' criminaliteit, die al jaren in kaart wordt gebracht. Daarnaast wordt vanaf 2012 voor het eerst aandacht besteed aan 'cybercrime', d.w.z. vormen van criminaliteit waarvan personen via internet of via andere digitale media slachtoffer kunnen worden.

Gewelddelicten

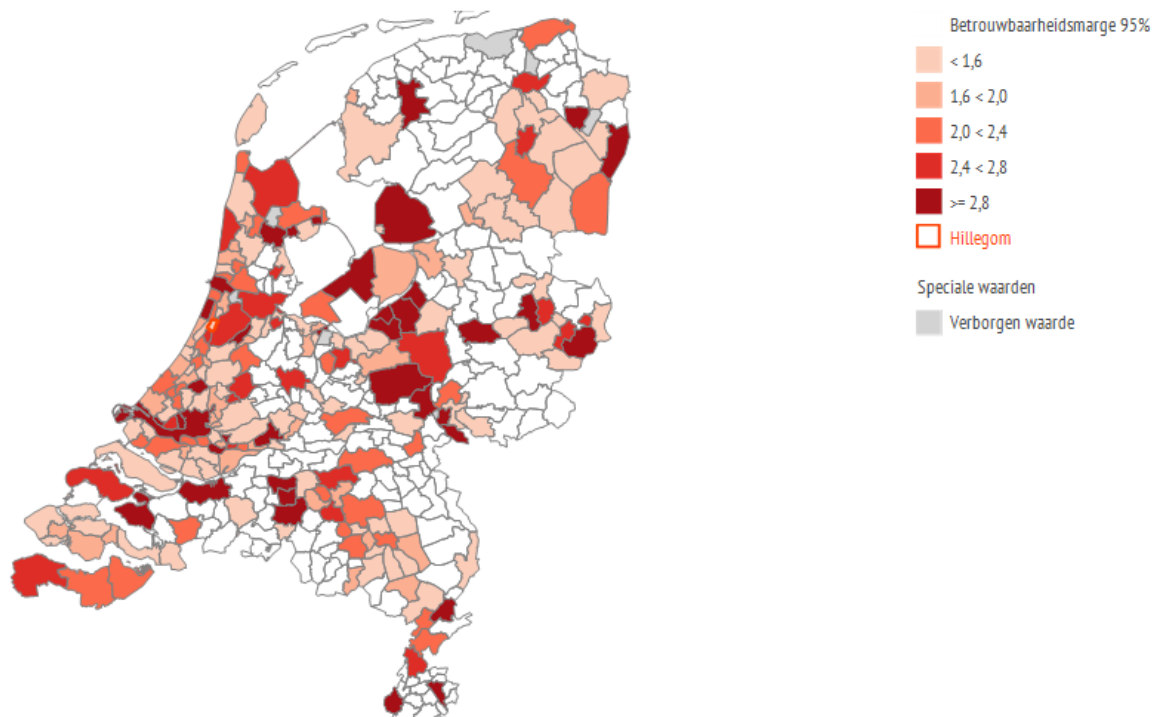
In dit hoofdstuk blijft slachtofferschap van veel voorkomende criminaliteit beperkt tot gebeurtenissen die burgers zelf en als privépersoon hebben meegemaakt. In de volgende paragrafen komt eerst slachtofferschap van offline criminaliteit aan de orde. Daarbij wordt de vermelde indeling in gewelds-, vermogens- en vandalismedelicten aangehouden. Deze indeling sluit zoveel mogelijk aan op de (hoofd)groepenindeling in de Politiestatistiek op basis van de Standaardclassificatie Misdrijven 2010.

Slachtofferschap gewelddelicten totaal, 2017

Betrouwbaarheidsmarge 95%

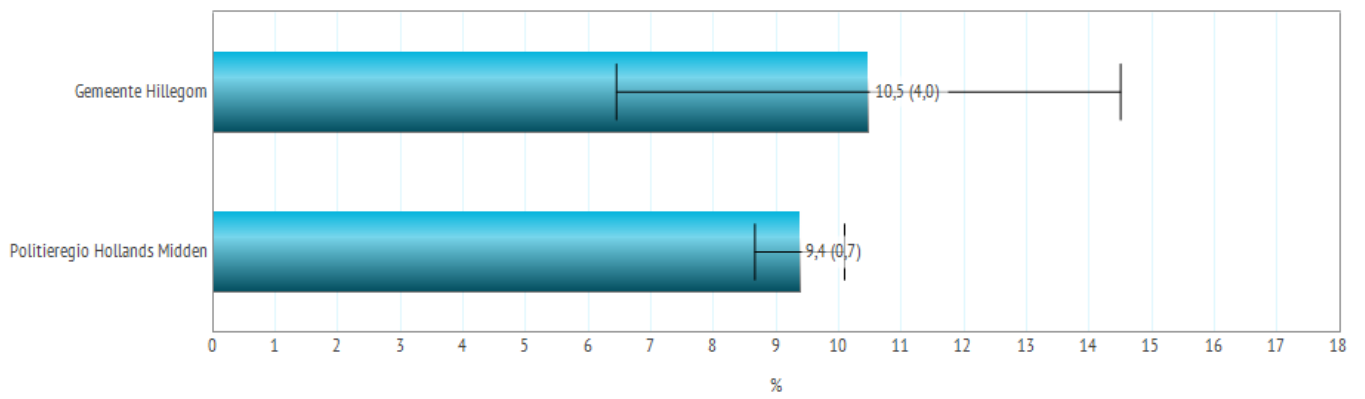
Slachtofferschap gewelddelicten totaal, 2017

Vermogensdelicten

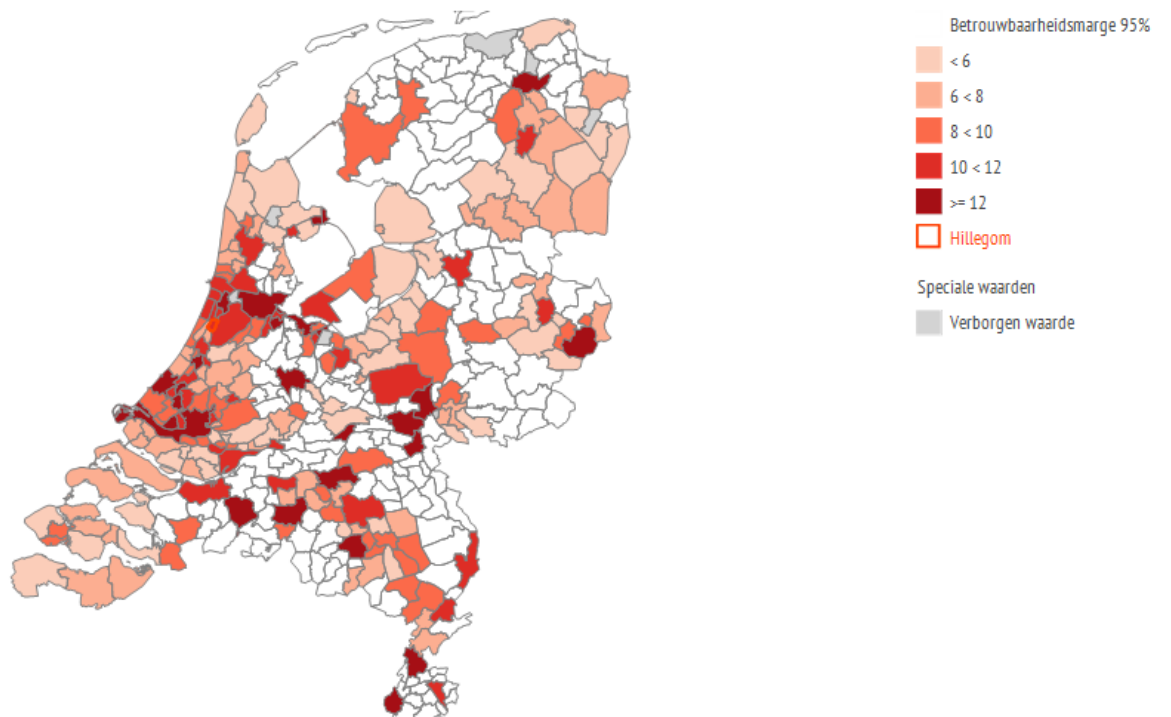
Ook is gevraagd naar het slachtofferschap van vermogensdelicten.

Slachtofferschap vermogensdelicten totaal, 2017

Betrouwbaarheidsmarge 95%

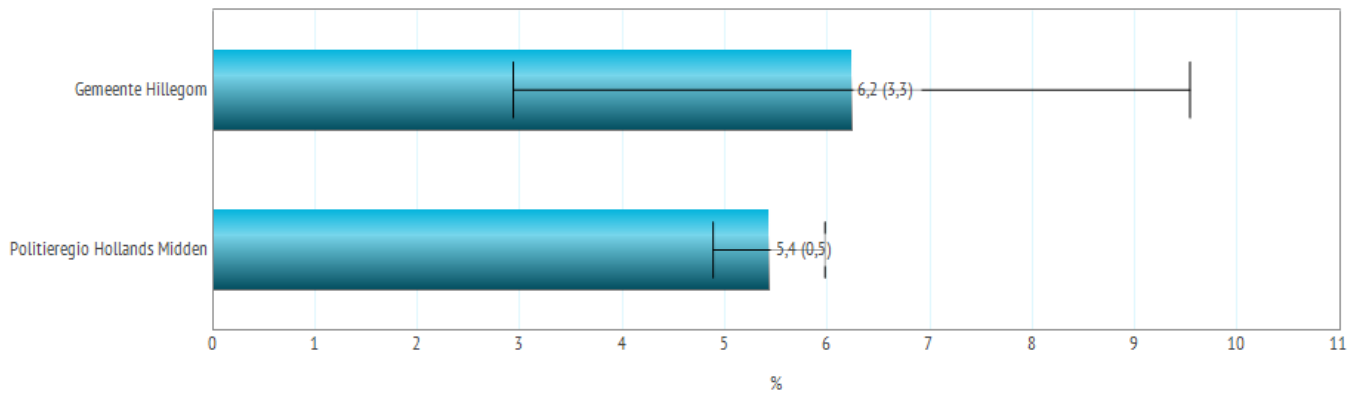
Slachtofferschap vermogensdelicten totaal, 2017

Vandalismedelicten

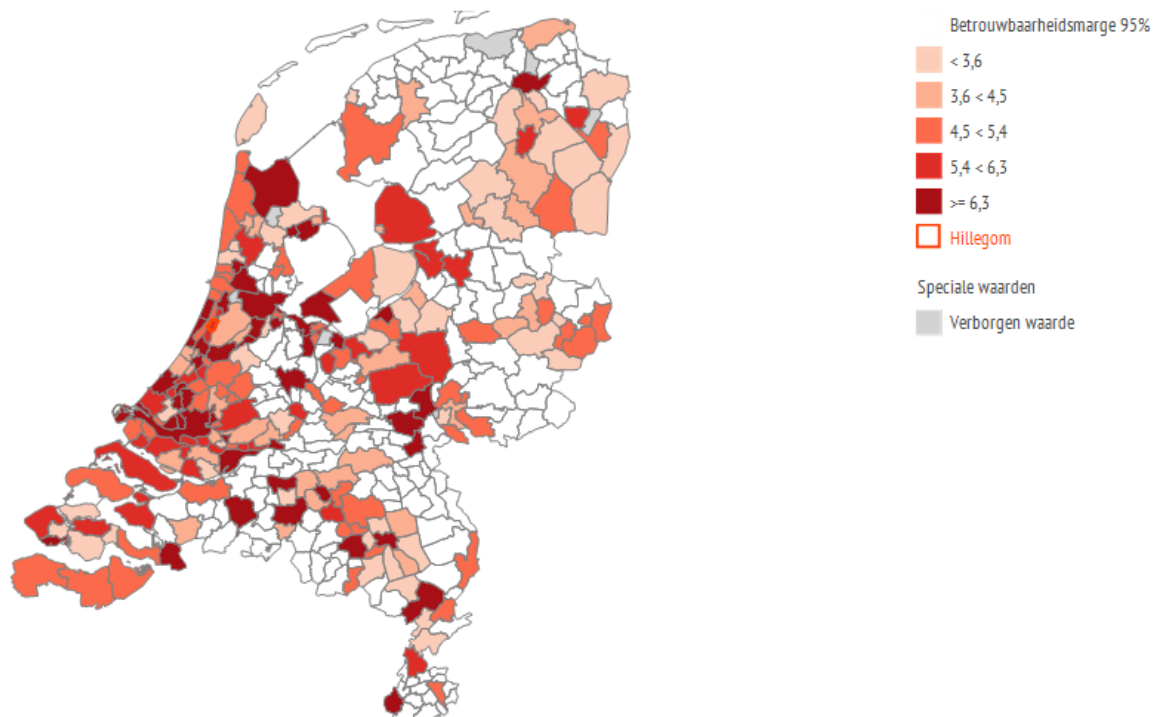
Ook is gevraagd naar het slachtofferschap van vandalismedelicten.

Slachtofferschap vandalismedelicten totaal, 2017

Betrouwbaarheidsmarge 95%

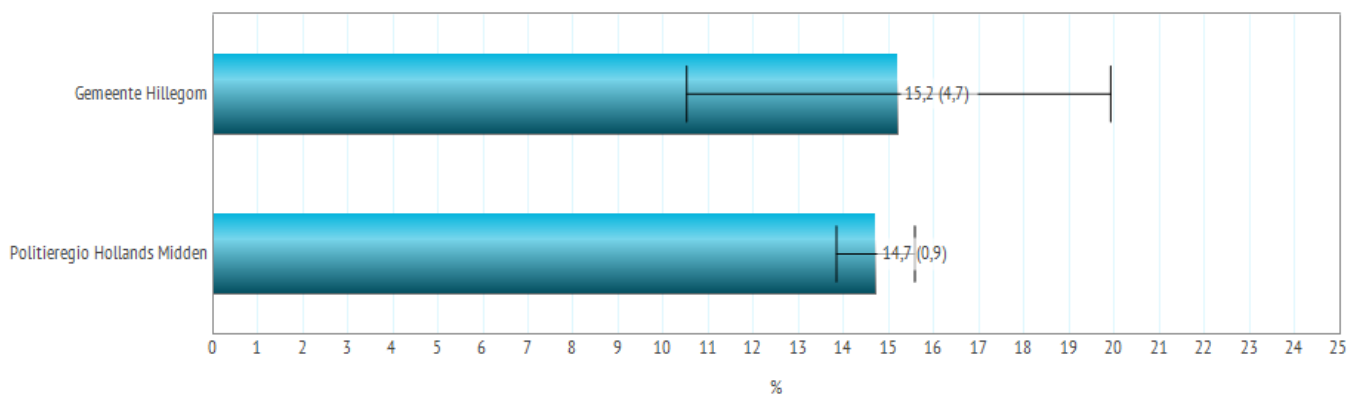
Slachtofferschap vandalismedelicten totaal, 2017

Slachtofferschap totaal

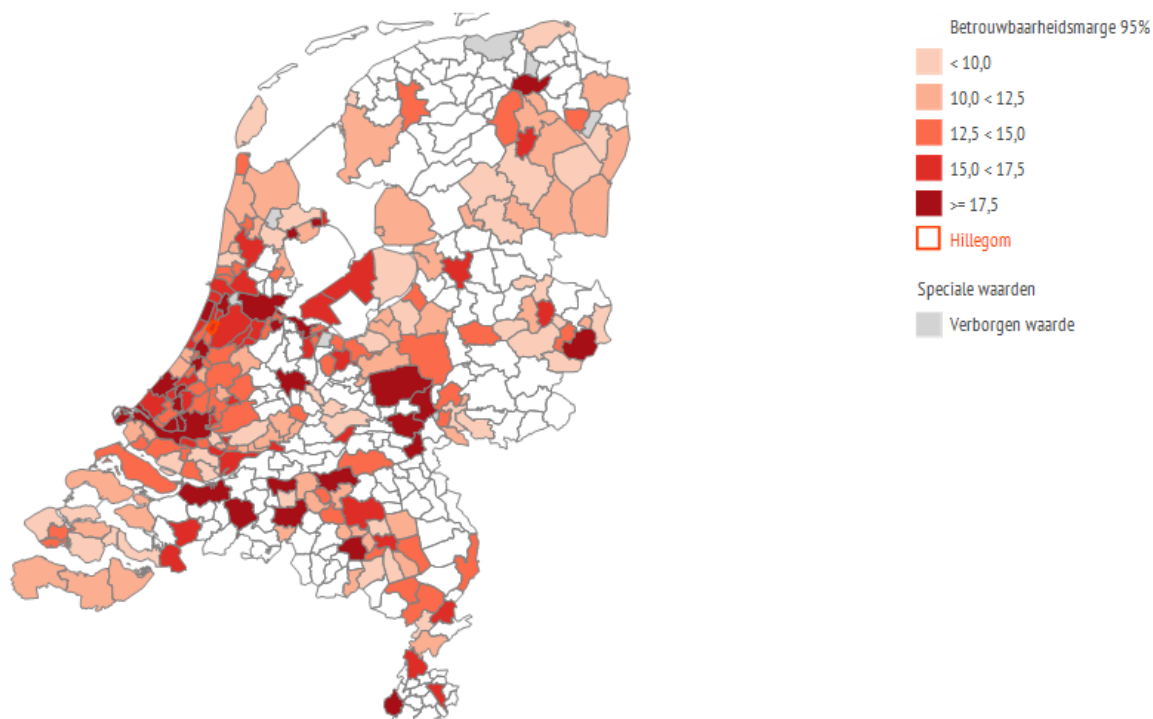
Deze paragraaf geeft een overzicht over het totale slachtofferschap.

Slachtofferschap totaal, 2017

Betrouwbaarheidsmarge 95%

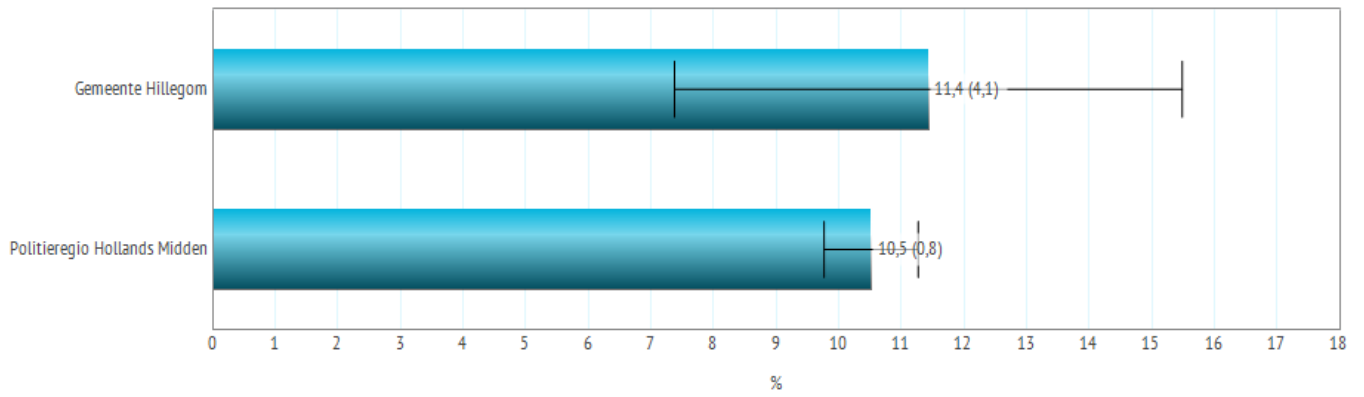
Slachtofferschap totaal, 2017

Cybercrime

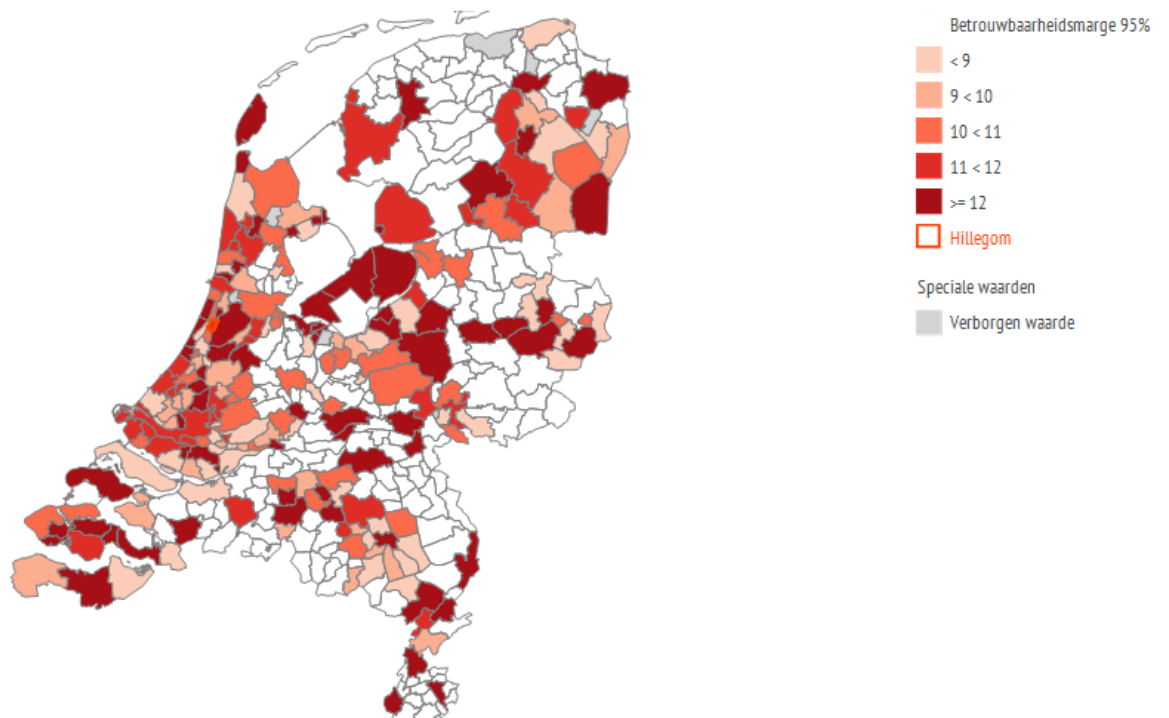
Vanaf 2012 wordt in de herziene VM aandacht besteed aan slachtofferschap van criminaliteit die te maken heeft met internet of andere digitale informatiedragers.

Slachtofferschap cybercrime totaal, 2017

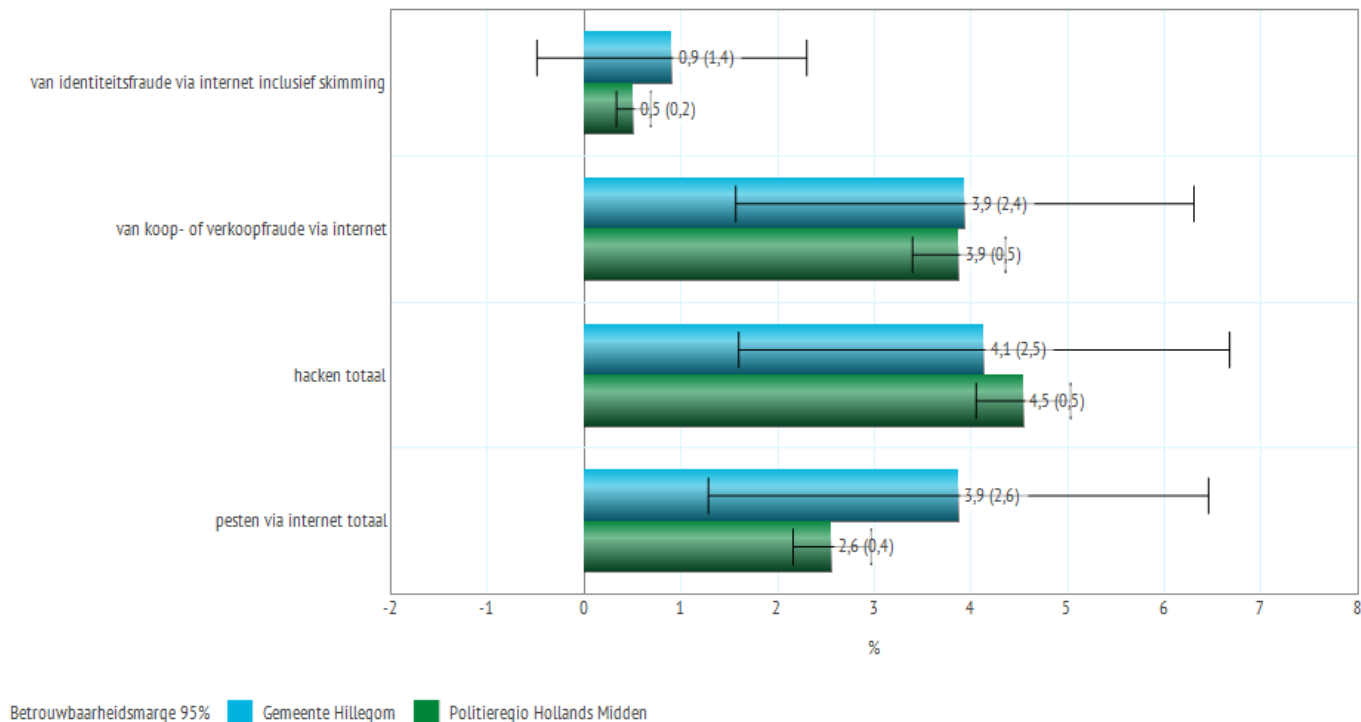
Betrouwbaarheidsmarge 95%

Slachtofferschap cybercrime totaal, 2017

Het gaat daarbij om een viertal vormen: identiteitsfraude (gebruik zonder toestemming van persoonsgegevens voor financieel gewin), koop- en verkoopfraude (d.w.z. het (ver)kopen van goederen of diensten zonder die te leveren of te betalen), hacken (d.w.z. het ongeoorloofd binnendringen op iemands pc) en pesten via internet.

Slachtofferschap cybercrime naar soort, 2017

Samenhang

Tussen slachtofferschap en onveiligheidsgevoelens bestaat een duidelijke samenhang: in gebieden waar relatief veel inwoners slachtoffer worden van een of meer (traditionele) vormen van criminaliteit voelen ook relatief meer inwoners dan gemiddeld zich in het algemeen onveilig.

Slachtofferschap totaal en onveiligheidsgevoelens in het algemeen, 2017

Burgers en politie

Landelijke conclusies

- 22 procent van de Nederlanders heeft in 2017 contact gehad met de politie in de eigen gemeente; dit is minder dan in voorgaande jaren.
- 61 procent was (zeer) tevreden over het laatste contact; dit is vergelijkbaar met 2016 maar hoger dan in 2012.
- Op de lange termijn, vanaf 2005, is de tevredenheid over het contact met de politie met 15 procent toegenomen.
- 27 procent is (zeer) tevreden over het totale functioneren van de politie in de buurt; 32 procent is (zeer) tevreden over het totale functioneren van de politie in het algemeen. Een relatief groot deel (ongeveer 4 op de 10) geeft aan hierover geen oordeel te hebben.
- De tevredenheid over het functioneren van de politie in de buurt en in het algemeen is niet veranderd in vergelijking met 2016, maar iets toegenomen in vergelijking met 2012.
- Sinds 2005 is de tevredenheid over het functioneren van de politie in de buurt met 11 procent gestegen.

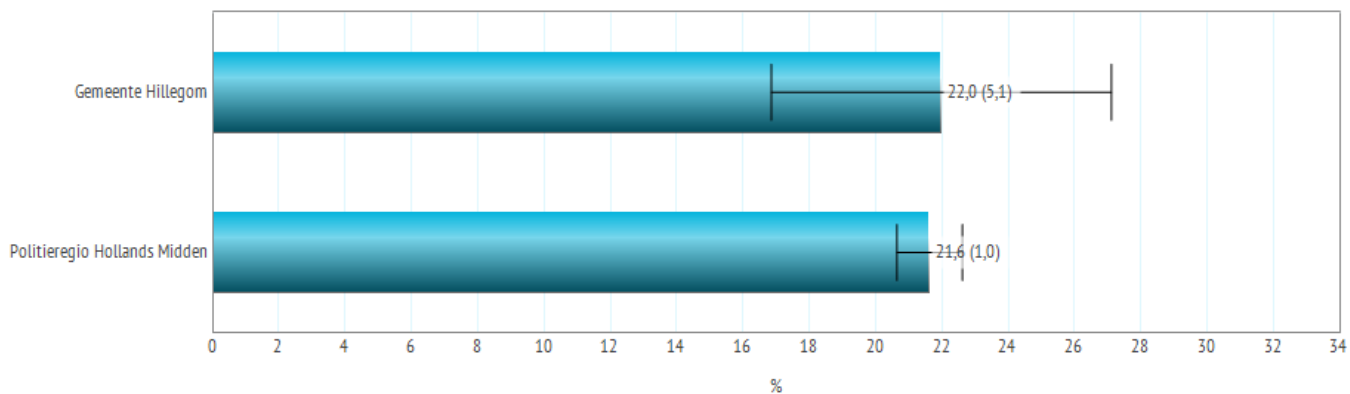
Inleiding

Dit hoofdstuk gaat over de relatie burger-politie, en in het bijzonder over contacten tussen burgers en politie en het oordeel van de burgers over het functioneren van de politie. Een burger kan om verschillende redenen contact hebben met de politie. Men kan een delict aangeven of melden, maar dit kan eveneens gaan om verkeerszaken, vragen om hulp, openbare orde problemen of veiligheidskwesties.

Contacten met burgers met politie

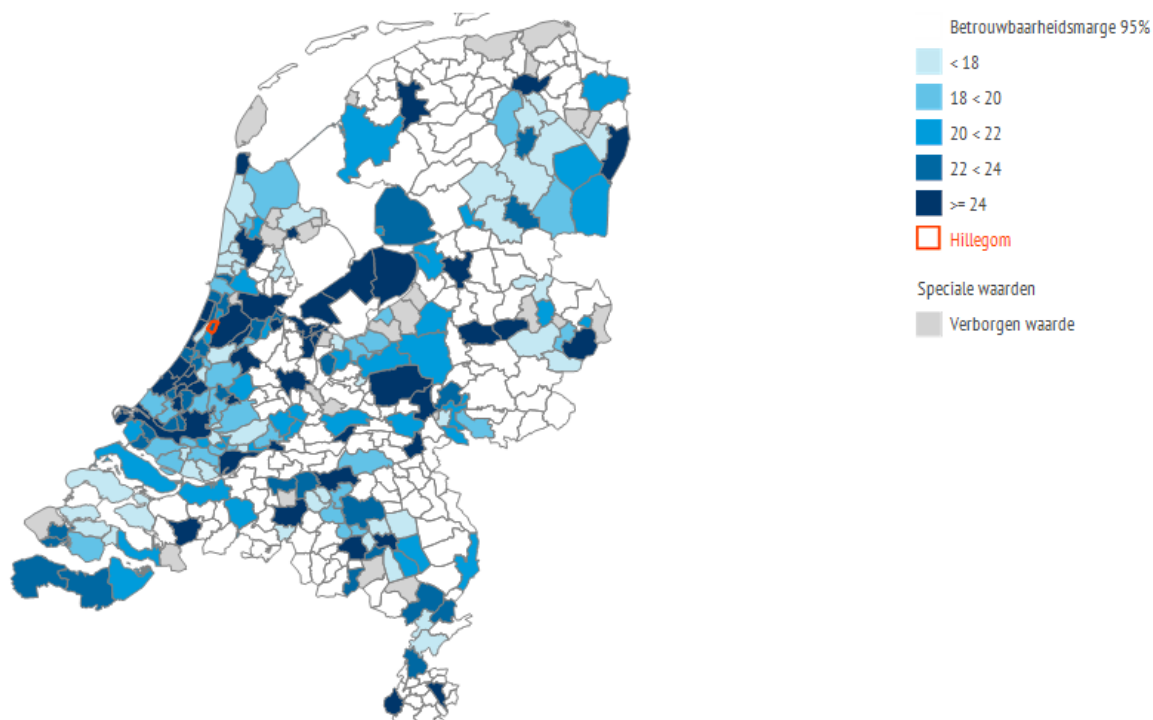
Deze paragraaf gaat over het soort contact tussen burgers en politie. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om een melding of aangifte van een delict, een bekeuring of waarschuwing of zomaar een praatje met een agent op straat.

Contacten burgers met politie, 2017

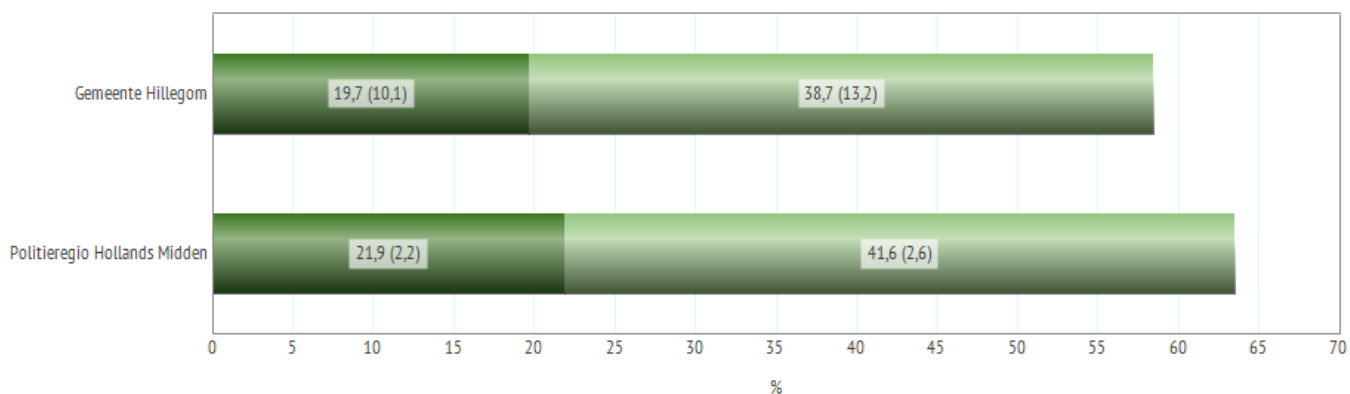

Betrouwbaarheidsmarge 95%

Contacten burgers met politie, 2017

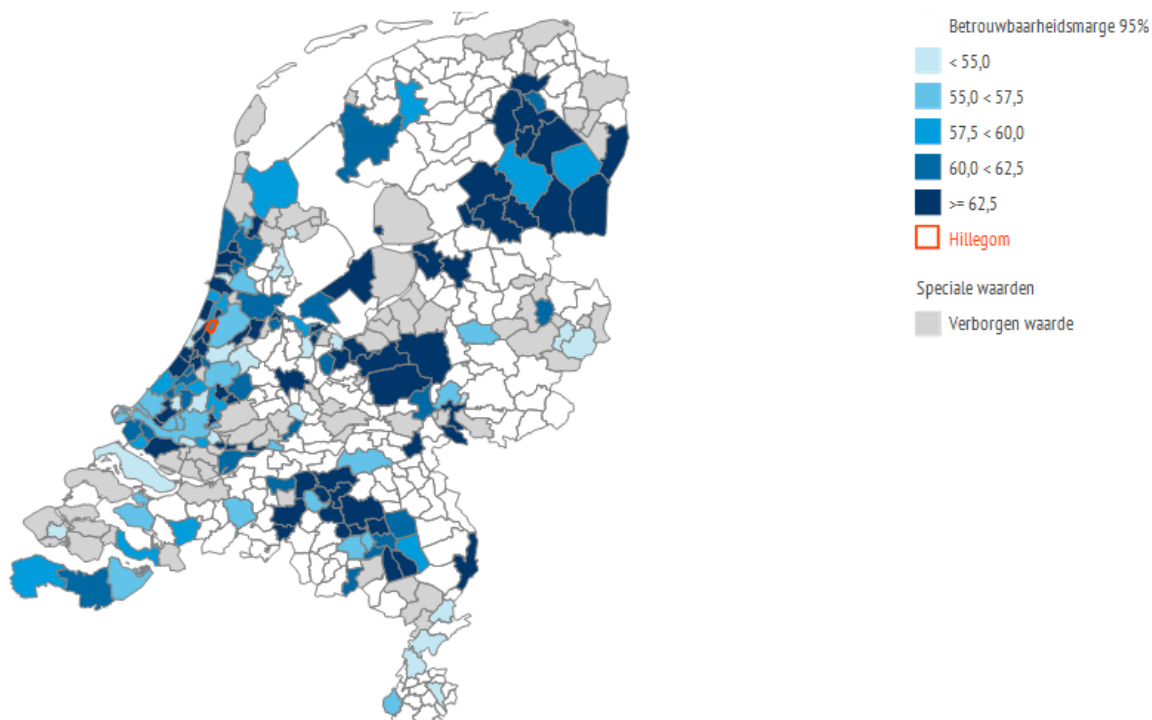

(Zeer) tevreden contacten burgers met politie, 2017

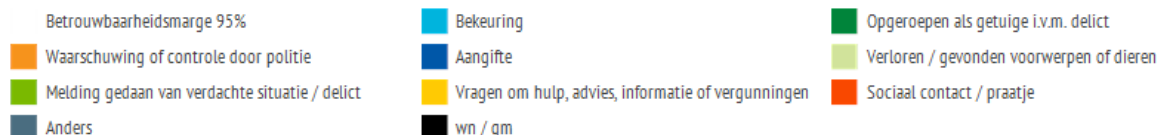
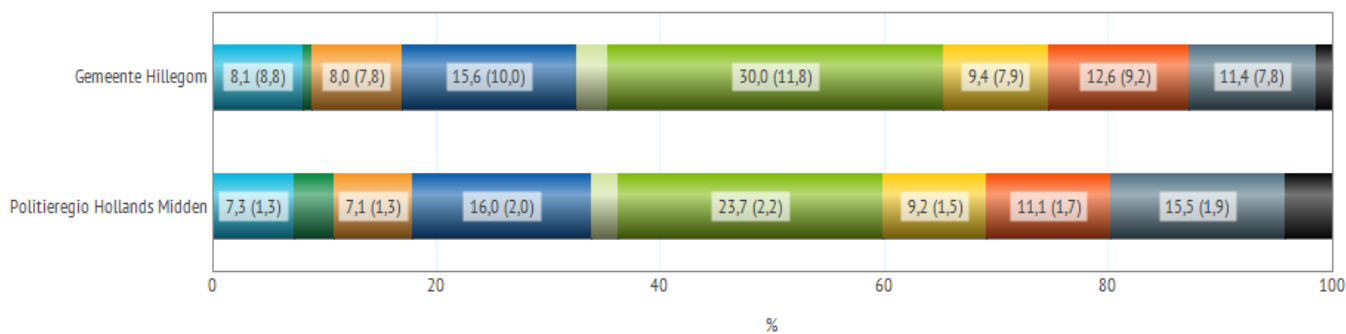
Betrouwbaarheidsmarge 95% Zeer tevreden Tevreden

Tevredenheid contact met politie, 2017

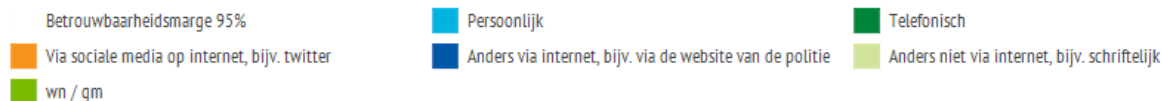
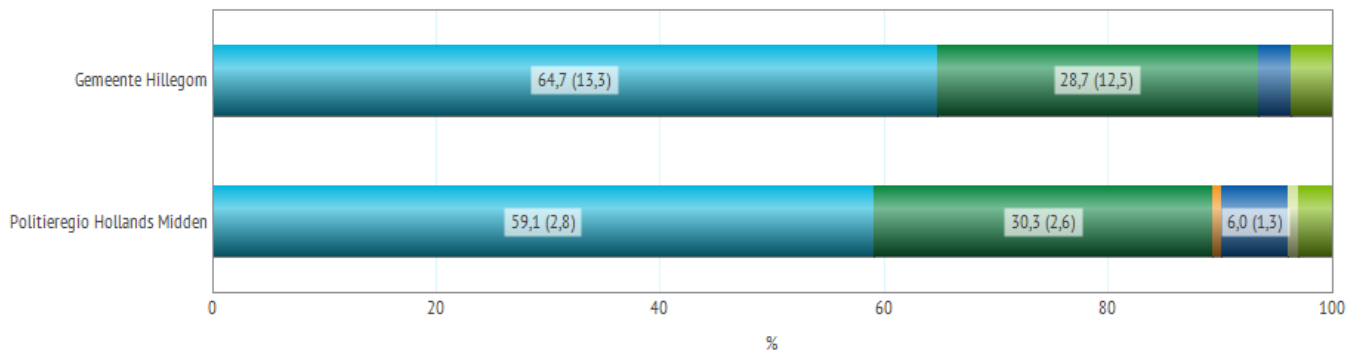

Aan de burgers die in de voorgaande 12 maanden contact met de politie hebben gehad is gevraagd naar de reden van het laatste contact. Deze redenen kunnen worden ingedeeld in drie categorieën: "handhaving" (bekeuring, waarschuwing of controle door politie), "aangifte/melding" (aangifte via internet of persoonlijk waarbij een proces-verbaal of ander document is ondertekend, melding van een verdachte situatie/delict) en "andere contacten" (opgeroepen als getuige i.v.m. een delict, verloren/gevonden voorwerpen of dieren, vragen om hulp of advies, sociaal contact of praatje met agent).

Contacten burgers met politie naar reden contact, 2017

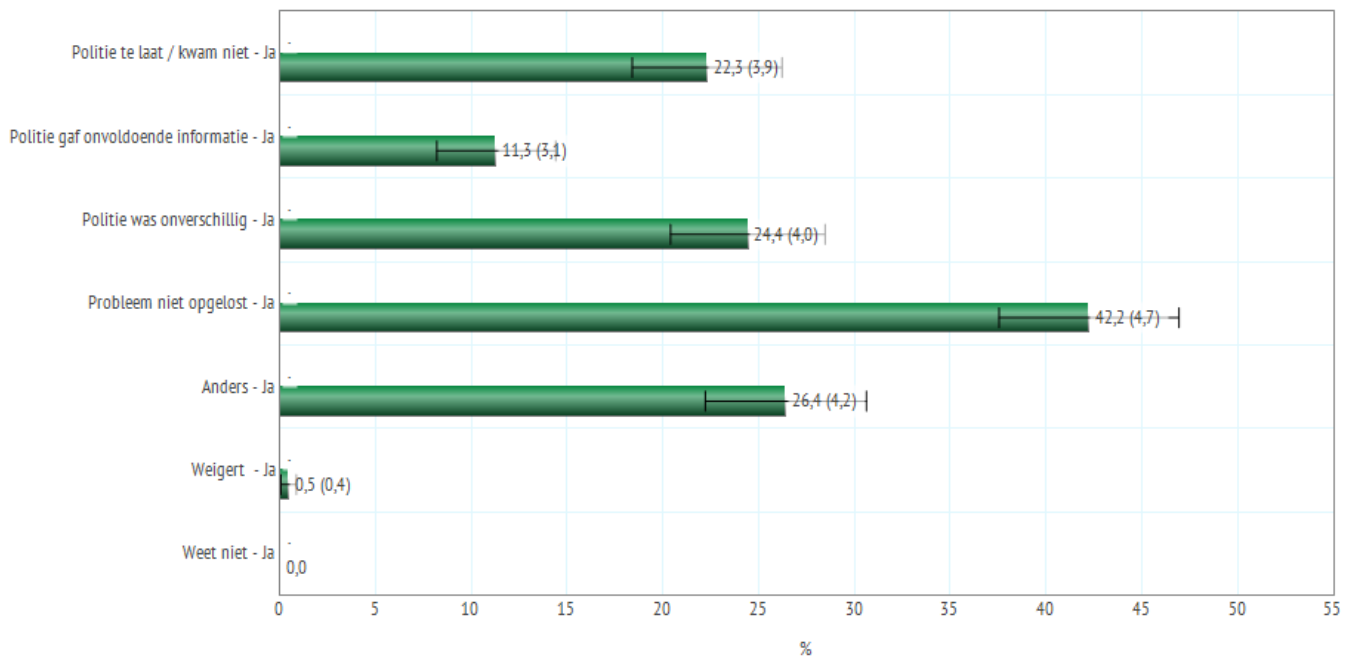

Contacten burgers met politie naar wijze contact, 2017

Aan de mensen die over bepaalde punten minder tevreden waren is gevraagd over welke punten men dan minder tevreden was.

Redenen ontevredenheid contact politie, 2017

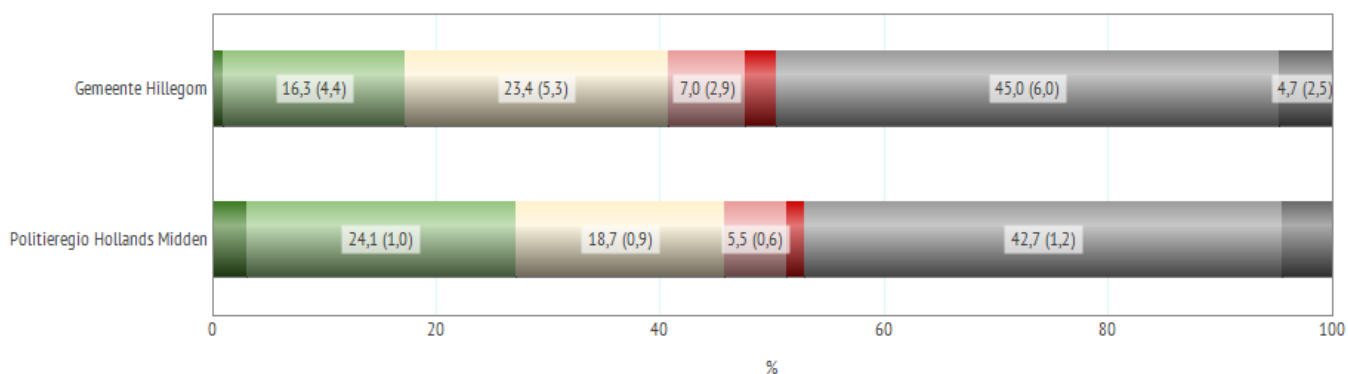

Betrouwbaarheidsmarge 95% Gemeente Hillegom Politieregio Hollands Midden

Functioneren politie in de buurt

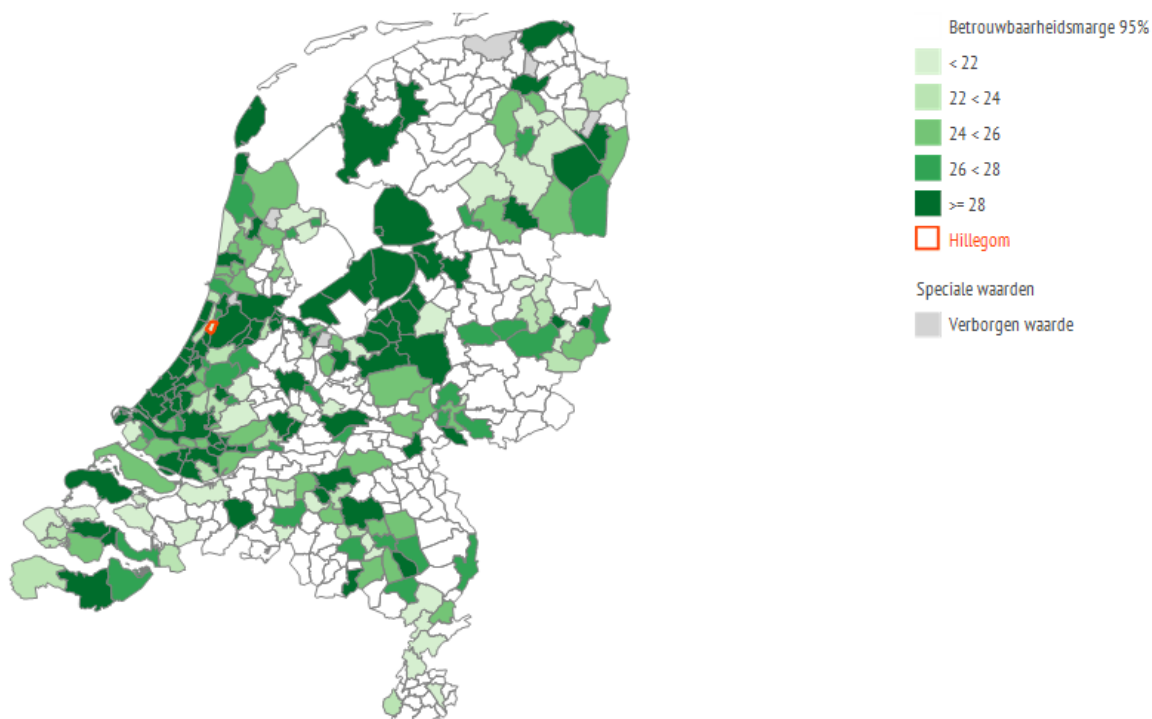
In de Veiligheidsmonitor 2017 is aan alle respondenten gevraagd hoe tevreden of ontevreden ze zijn over het totale functioneren van de politie in de buurt.

Tevredenheid totale functioneren politie in buurt, 2017

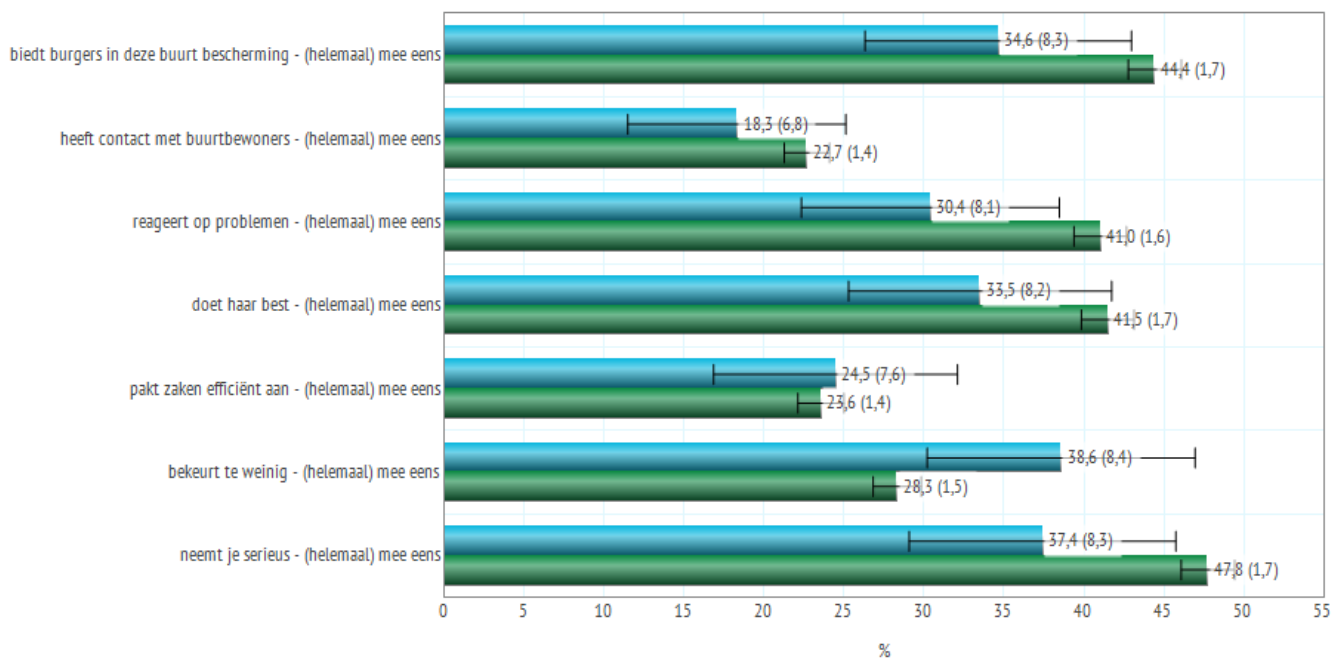
Betrouwbaarheidsmarge 95% Zeer tevreden Tevreden Niet tevreden en niet ontevreden Ontevreden Zeer ontevreden Kan dit niet beoordelen wn / gm

Tevredenheid over totale functioneren politie in buurt, 2017

In de Veiligheidsmonitor 2017 is aan alle respondenten gevraagd hoe zij het functioneren van de politie in de buurt beoordelen.

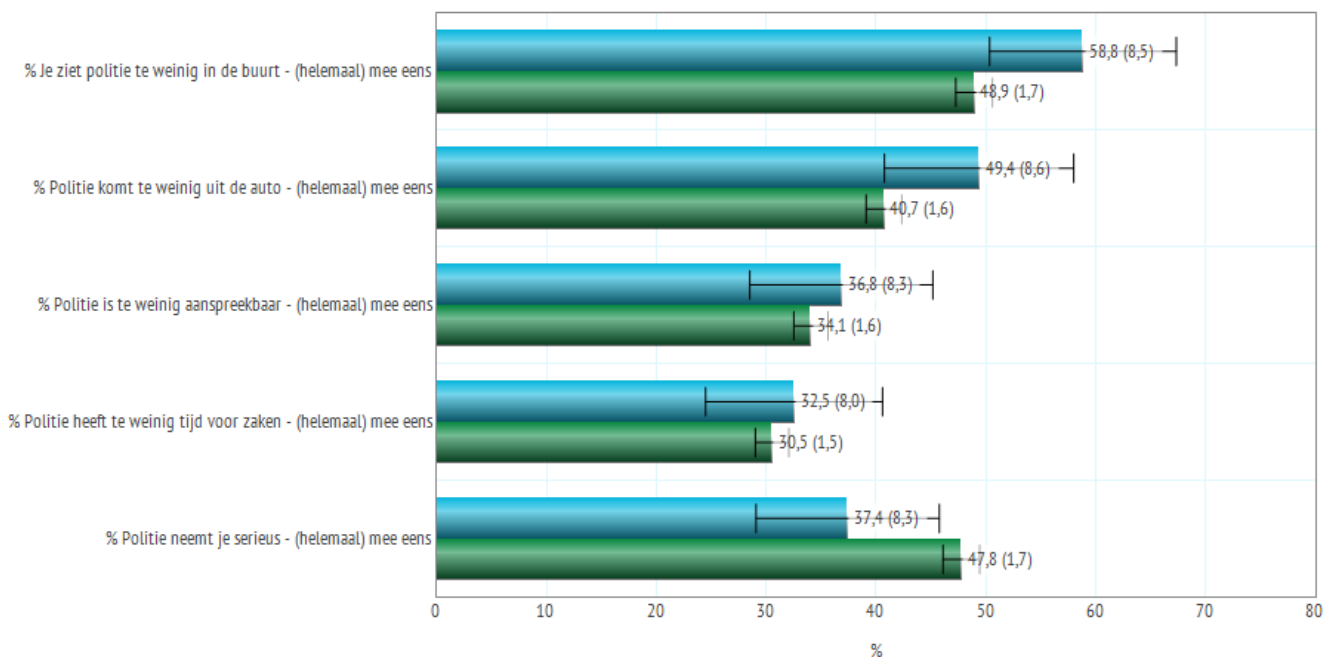
Oordeel functioneren politie in buurt, 2017

Betrouwbaarheidsmarge 95% ■ Gemeente Hillegom ■ Politieregio Hollands Midden

Behalve het oordeel over functioneren van de politie in de buurt is ook het oordeel over de beschikbaarheid van de politie door middel van (in dit geval negatief geformuleerde) stellingen onderzocht.

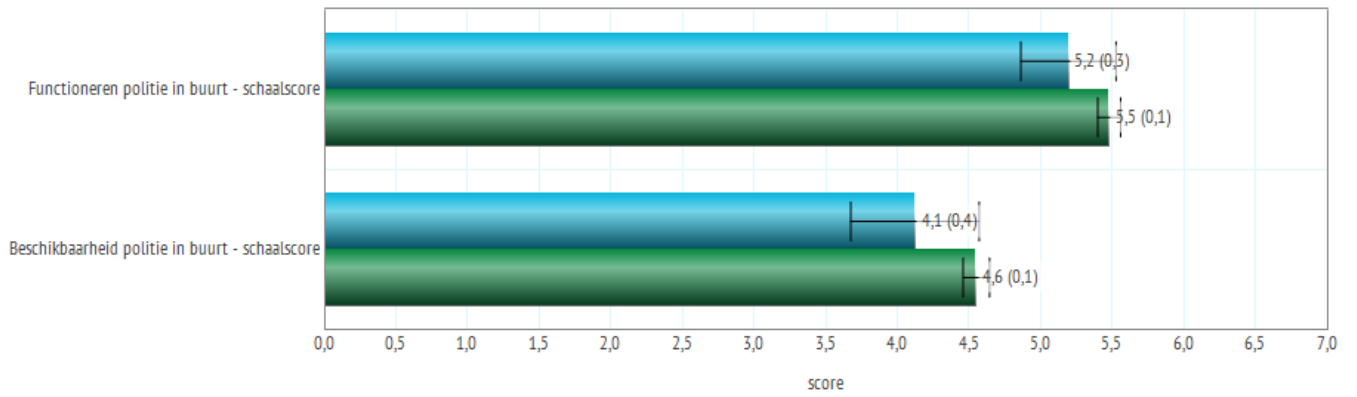
Oordeel beschikbaarheid politie in buurt, 2017

Betrouwbaarheidsmarge 95% ■ Gemeente Hillegom ■ Politieregio Hollands Midden

Op basis van vijf van de zeven stellingen over het functioneren van de politie in de buurt en alle stellingen over de beschikbaarheid van de politie in de buurt zijn schaalscores voor het functioneren van de politie in de buurt en de beschikbaarheid van de politie in de buurt berekend. Deze schaalscores lopen van 0 tot 10, waarbij een hogere score overeenkomt met een positiever oordeel over het functioneren respectievelijk de beschikbaarheid van de politie in de buurt.

Oordeel optreden en beschikbaarheid politie in buurt, 2017

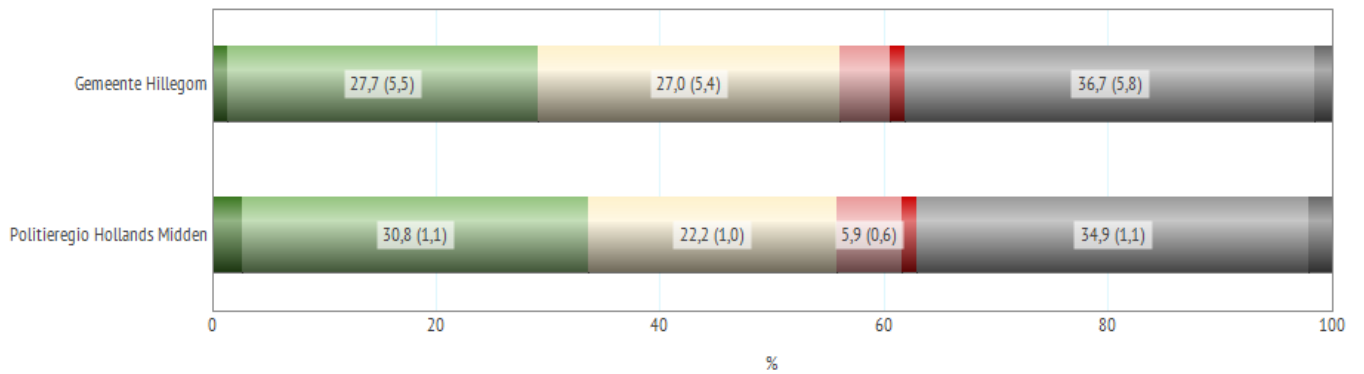

Betrouwbaarheidsmarge 95% Gemeente Hillegom Politieregio Hollands Midden

Functioneren politie in het algemeen

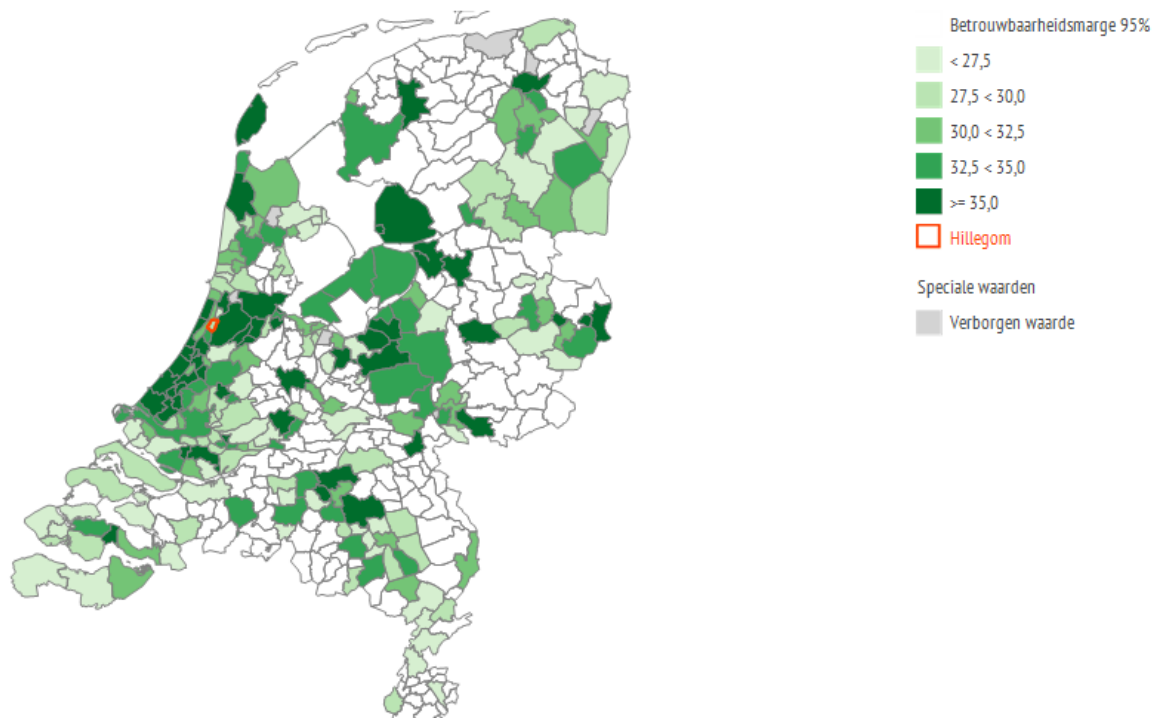
Na het oordeel van de burger over het functioneren van de politie in de buurt is tenslotte ook diens oordeel over het functioneren van de politie in het algemeen onderzocht.

Tevredenheid totale functioneren politie in het algemeen, 2017

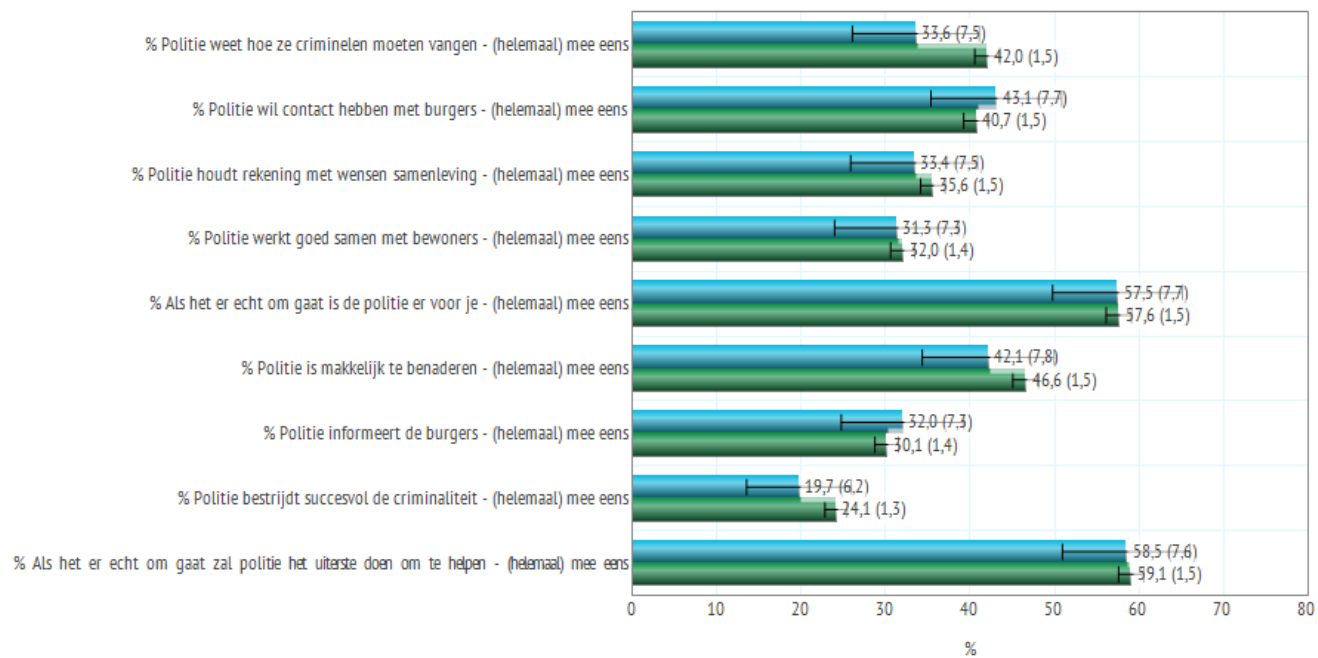

Betrouwbaarheidsmarge 95% Zeer tevreden Tevreden Niet tevreden en niet ontevreden Ontevreden Zeer ontevreden Kan dit niet beoordelen wn / gm

Tevredenheid totale functioneren politie in het algemeen, 2017

Oordeel functioneren politie in het algemeen, 2017

Betrouwbaarheidsmarge 95% ■ Gemeente Hillegom ■ Politieregio Hollands Midden

Op basis van deze stellingen is een viertal schaalscores berekend, te weten: "vertrouwen in politie" (gebaseerd op stellingen: politie zal het uiterste doen om te helpen, politie is er voor je), "politie als crimefighter" (stellingen: politie weet hoe ze criminelen moet vangen, politie bestrijdt criminaliteit succesvol), "interactie politie-burgers" (stellingen: politie houdt rekening met wensen van samenleving, politie werkt goed samen met bewoners, politie heeft contact met bewoners uit buurt, politie neemt je serieus) en "communicatie politie-burgers" (stellingen: politie wil contact hebben met burgers, politie is benaderbaar, politie informeert de burgers). Deze vier schaalscores lopen allen van 0 tot 10, waarbij een hogere score overeenkomt met een positiever oordeel van de burger.

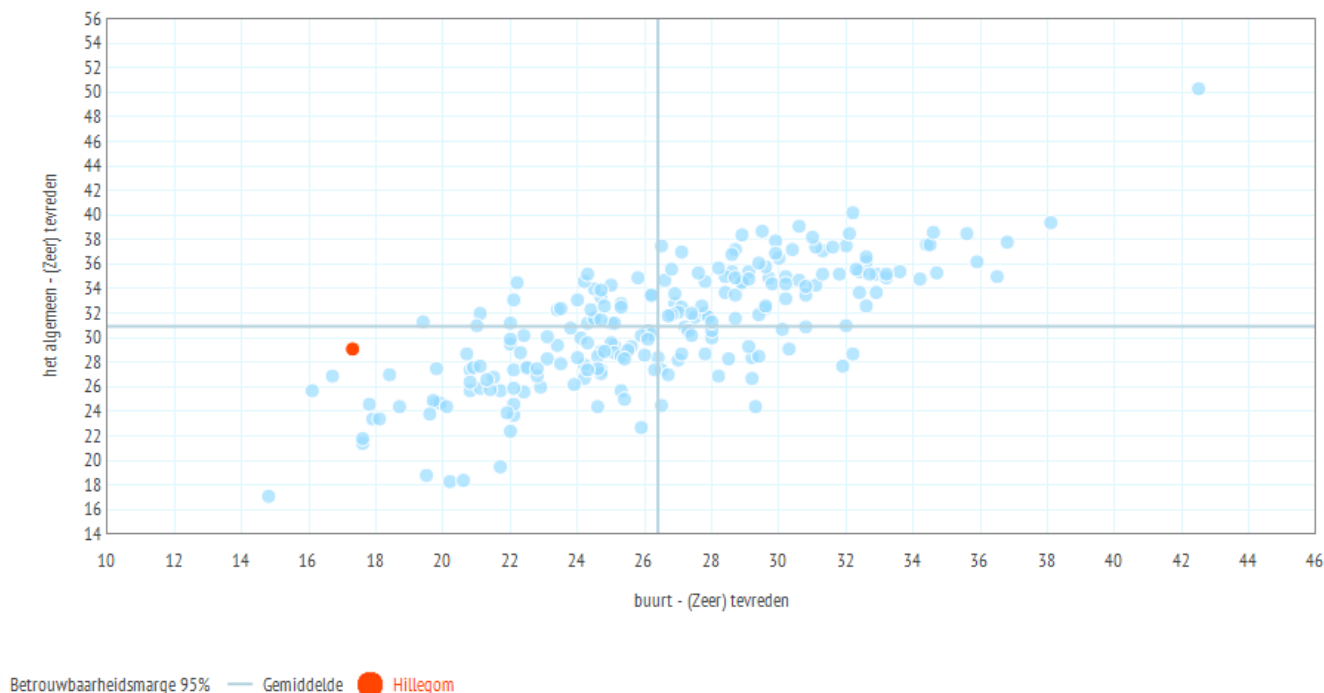
Oordeel vertrouwen, criminaliteitsbestrijding, interactie en communicatie politie, 2017

Samenhang

Er bestaat een duidelijke samenhang tussen het oordeel van de burger over het functioneren van de politie in de buurt en diens oordeel over het functioneren van de politie in het algemeen. In gebieden waar relatief meer mensen tevreden zijn over het totale functioneren van de politie in de eigen buurt, is men ook meer tevreden over het totale functioneren van de politie in het algemeen.

Tevredenheid totale functioneren politie in buurt en totale functioneren politie in het algemeen, 2017

Preventie

Landelijke conclusies

- Zeven op de tien Nederlanders nemen in 2017 waardevolle spullen mee uit de auto om diefstal te voorkomen.
- 42 procent laat 's avonds vaak het licht branden wanneer er niemand thuis is.
- Sociaal-preventief gedrag in totaliteit is tussen 2016 en 2017 licht afgenomen.
- Bijna twee derde van de Nederlanders heeft extra veiligheidsslots.
- 13 procent heeft thuis een alarminstallatie.
- De aanwezigheid van technische preventieve voorzieningen in/rond de woning is in vergelijking met 2016 niet wezenlijk veranderd.

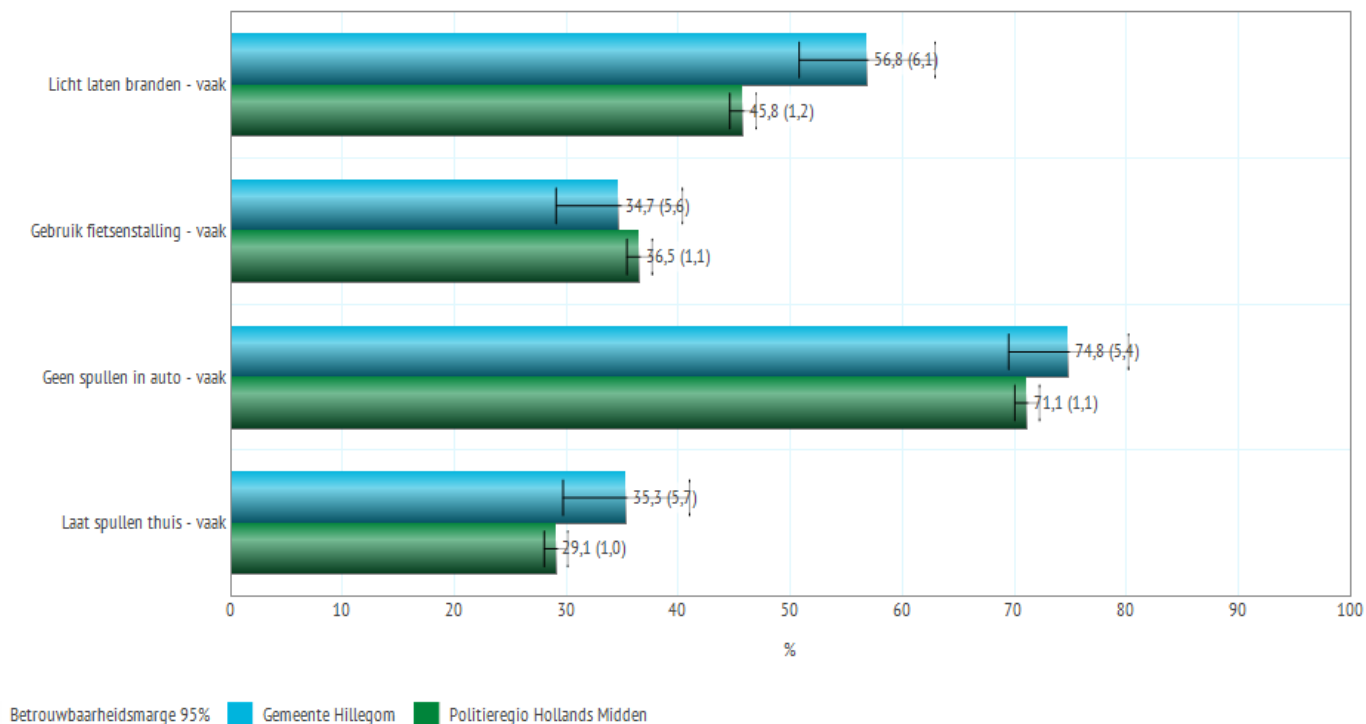
Inleiding

In dit hoofdstuk staat het thema preventie centraal. Wat doen burgers om te voorkomen dat men slachtoffer wordt van criminaliteit?

Sociaal-preventief gedrag

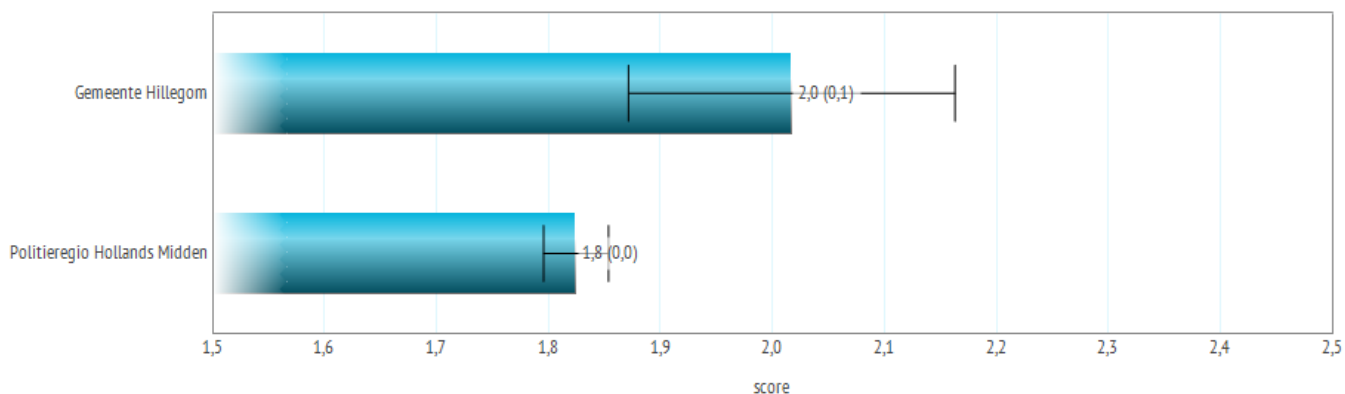
Hoe handelen Nederlanders om te voorkomen dat ze slachtoffer worden van criminaliteit? Om dit sociaal-preventieve gedrag te onderzoeken is in de Veiligheidsmonitor voor een viertal preventieve maatregelen gevraagd hoe vaak deze worden genomen om de eigen woning of bezittingen te beveiligen.

Sociaal-preventief gedrag, 2017

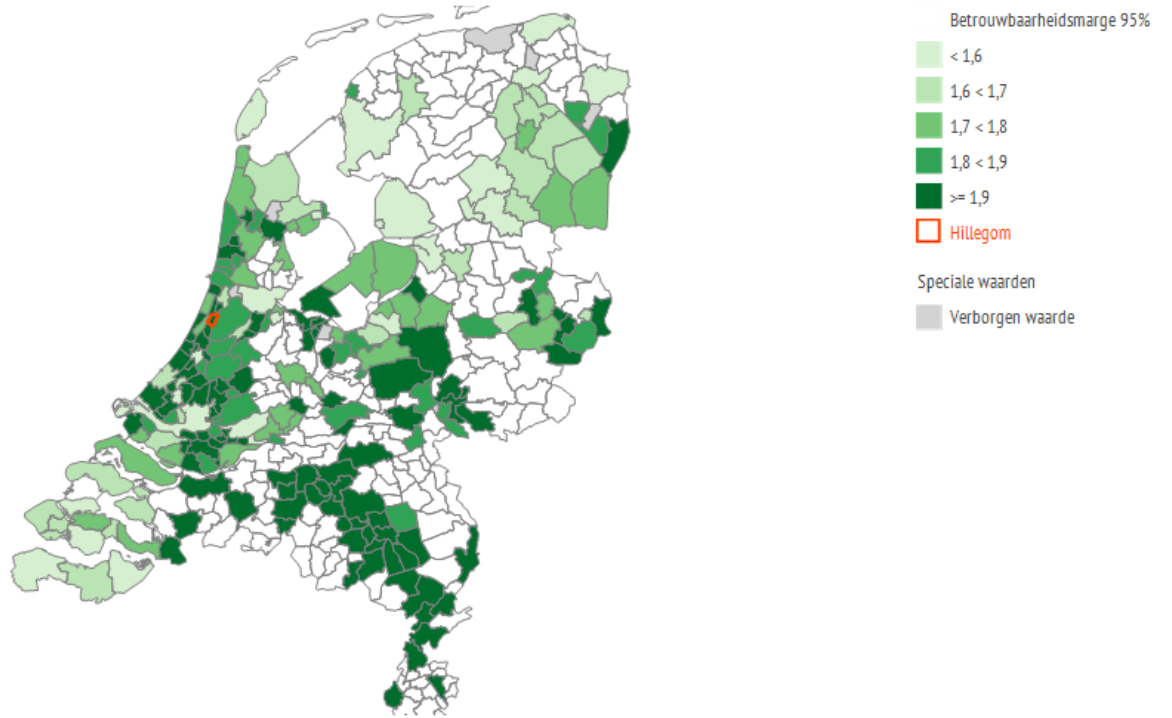

Om een totaalbeeld van het sociaal-preventief gedrag te krijgen is een somscore berekend voor de vier onderscheiden gedragsmaatregelen. Deze somscore geeft het gemiddeld aantal gedragsmaatregelen weer zoals door respondenten zelf genomen. Hoe hoger de somscore (van 0-4), des te meer is er sprake van sociaal-preventief gedrag.

Somscore sociaal-preventief gedrag, 2017

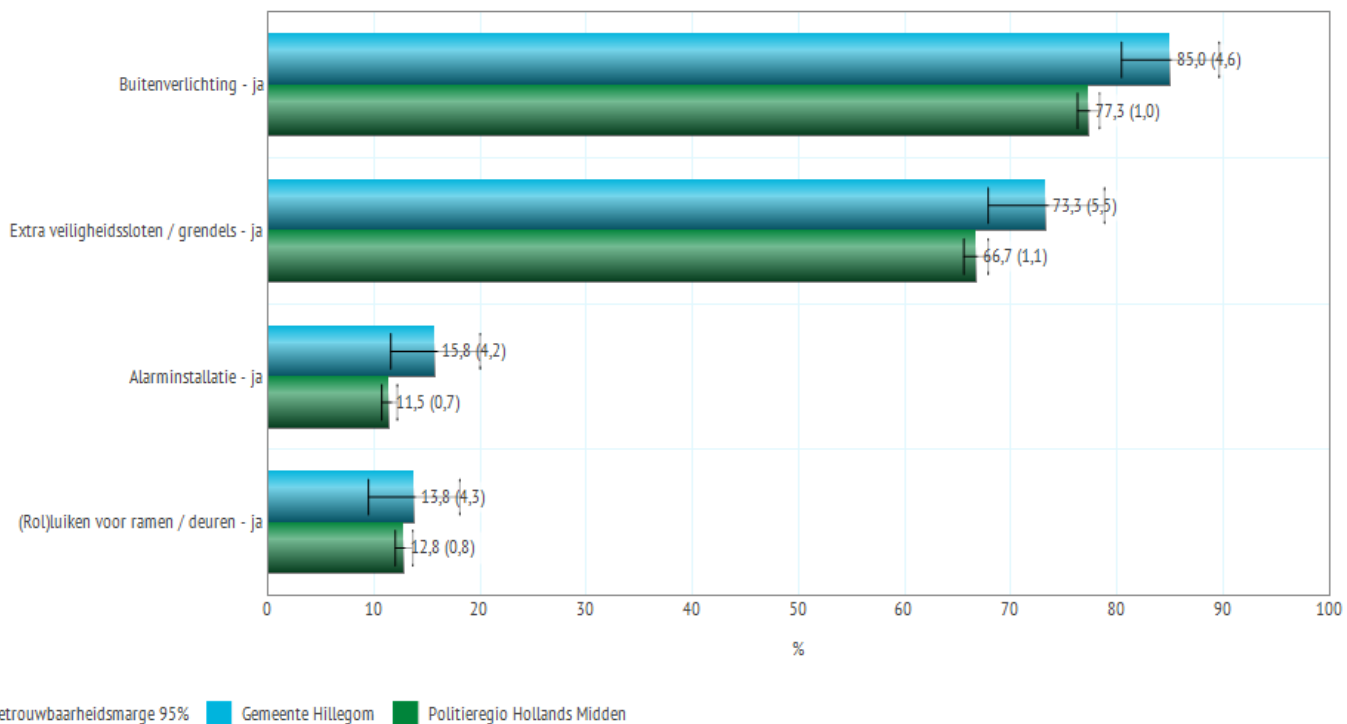
Somscore sociaal-preventief gedrag, 2017

Technopreventieve voorzieningen

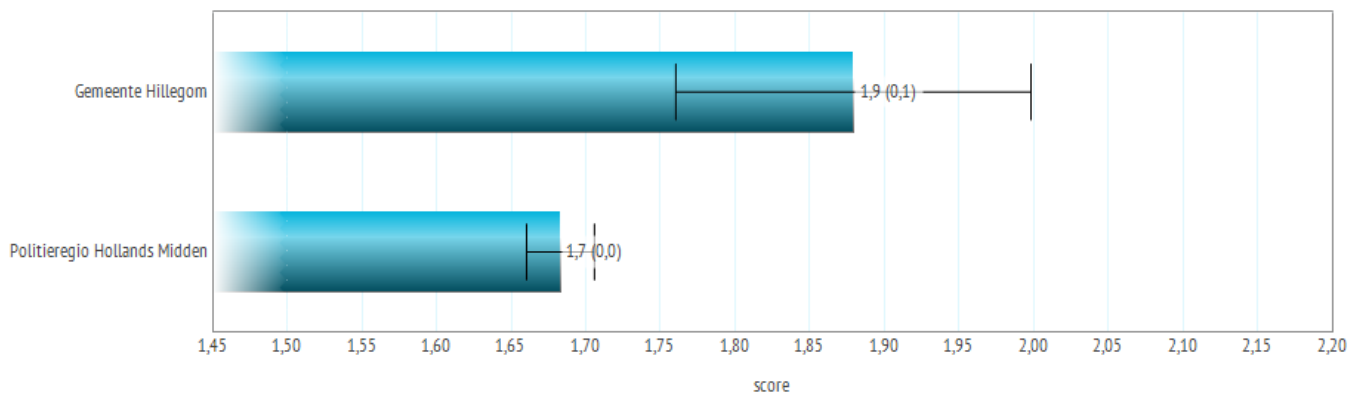
In de Veiligheidsmonitor is gevraagd of een aantal technische voorzieningen aanwezig zijn om de woning te beveiligen.

Preventieve voorzieningen in/rond woning, 2017

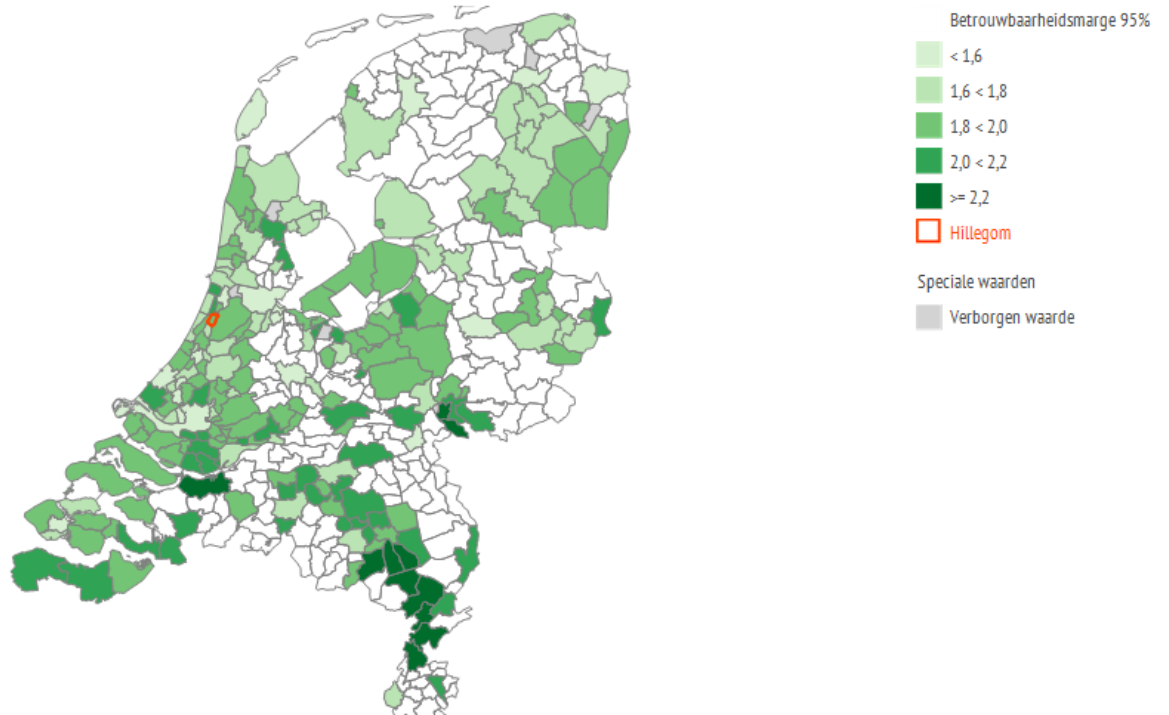

Net als bij het sociaal-preventief gedrag is ook voor de aanwezigheid van preventieve voorzieningen in/rond de woning een somscore berekend. Deze geeft het gemiddeld aantal voorzieningen weer die bij de woning zijn aangebracht. Hoe hoger de score (van 0-4) des te meer preventieve voorzieningen er aanwezig zijn.

Somscore preventieve voorzieningen in/rond woning, 2017

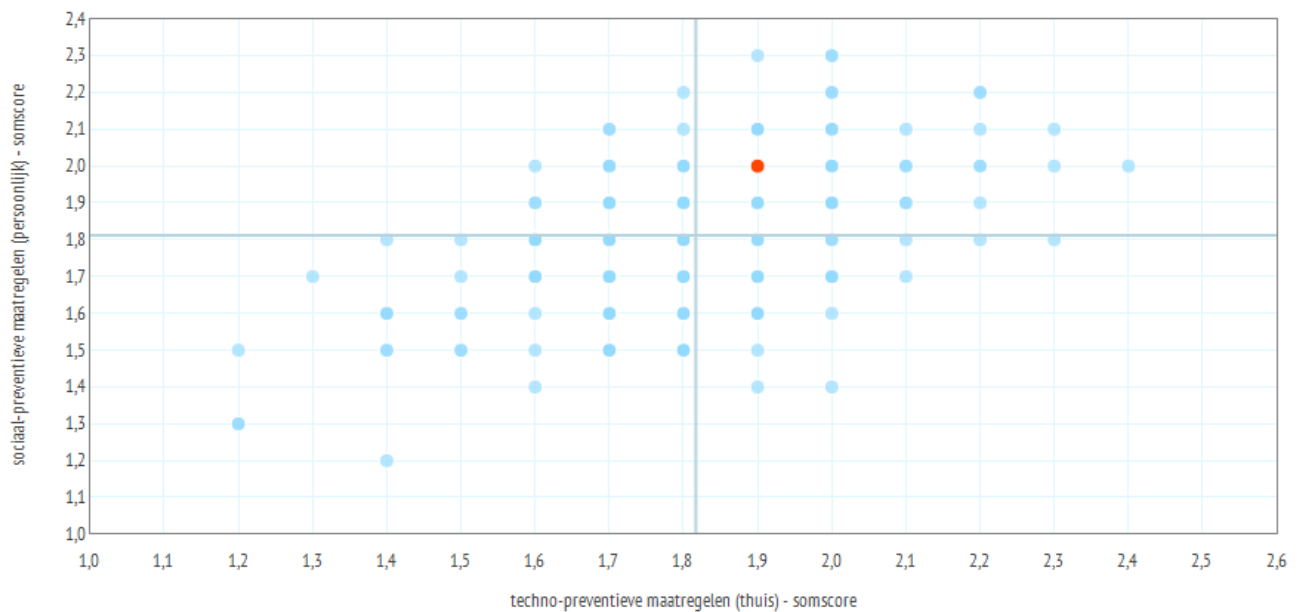
Somscore preventieve voorzieningen in/rond woning, 2017

Samenhang

Er bestaat een duidelijke samenhang tussen sociaal-preventief gedrag en de aanwezigheid van preventieve voorzieningen in/rond de woning. In gebieden waar veel mensen preventief gedrag vertonen, zoals thuis het licht laten branden, waardevolle spullen meenemen etc., geven ook relatief veel mensen aan dat thuis in de technische sfeer preventieve voorzieningen aanwezig zijn zoals veiligheidssloten of een alarminstallatie.

Sociaal-preventief gedrag en aanwezigheid preventieve voorzieningen in/rond woning, 2017

Betrouwbaarheidsmarge 95% — Gemiddelde ● Hillegom

Heel Hillegom Veilig

Veiligheidsbeleid Hillegom 2016 - 2020

Inhoud

1. Algemeen	2
1.1 Inleiding.....	2
1.2 Visie	2
1.3 Veiligheid.....	3
1.4 Kernbeleid Veiligheid	4
1.5 Veiligheidsanalyse	4
1.6 Regionaal Beleidsplan 2015-2018 politie Eenheid Den Haag	5
1.7 De Integrale Veiligheidsmonitor gemeente Hillegom.....	5
2. Veiligheidsvelden en thema's	8
2.1 Veilige woon- en leefomgeving.....	8
2.2 Veiligheidsveld: Bedrijvigheid en veiligheid.....	13
2.3 Veiligheidsveld: Jeugd en veiligheid.....	17
2.4 Veiligheidsveld: Fysieke veiligheid	20
2.5 Veiligheidsveld: Integriteit en veiligheid.....	21

1. Algemeen

1.1 Inleiding

Hillegom is een modern en mooi gelegen dorp, dat behoort tot de Duin- en Bollenstreek. Zoals elke stad of dorp in Nederland kent Hillegom zijn eigen lokale problematiek als het gaat om veiligheid, veiligheidsgevoel, veilige omgeving etc.

Hillegom is op dit moment nog niet helemaal het veilige dorp dat we willen zijn. We timmeren flink aan de weg maar onze ambities reiken verder dan waar we nu zijn. Voor de veiligheidsbevordering van ons dorp rekenen we het initiatief en de regie tot onze volle verantwoordelijkheid. En natuurlijk hebben we voor het daadwerkelijk bereiken van resultaten de samenwerking met onze partners zoals de bewoners, de ondernemers, de politie, het openbaar ministerie, de woningcorporaties en de zorg- en welzijnsinstellingen hard nodig.

"Overlast" dient te worden onderscheiden van "veiligheid". Dat is vooral van belang omdat die scheiding ook is aangebracht bij de taakverdeling tussen politie en gemeente. Door invoering van de bestuurlijke strafbeschikking kan de gemeente optreden tegen overlastfeiten.

Veiligheidshandhaving is een kerntaak van de politie.

Voor de periode 2016 t/m 2020 hebben we dit Veiligheidsbeleid geschreven. Het is wat anders van opzet als de voorgaande jaren. Met ingang van 2016 stelt het college van B&W jaarlijks een uitvoeringsprogramma vast dat voortvloeit uit het Integrale Veiligheidsbeleid (IVB). Met deze werkwijze hopen we een concreter plan neer te leggen met een hoog resultaatgehalte.

Om deze reden zijn er, ten opzichte van het huidige plan, ook wat onderwerpen uitgehaald. Onderwerpen die meer met leefbaarheid te maken hebben of onderwerpen die in andere beleidsstukken al voldoende zijn uitgeschreven. Een voorbeeld hiervan is het hondenbeleid.

1.2 Visie

Veiligheid leeft in het hoofd en het hart van mensen. Ieder mens creëert haar of zijn eigen veiligheidsgevoel op basis van persoonlijke ervaringen en interpretaties. Daarnaast is veiligheid een divers en veelomvattend begrip. Divers en veelomvattend is ook van toepassing op de belangrijkste doelgroep van het IVB: de Hillegomse bevolking. De ene inwoner voelt zich veilig bij de aanwezigheid van camera's of blauw op straat, de ander denkt dat er dan wel wat aan de hand zal zijn.

Het is voor geen enkele organisatie mogelijk – ook voor de gemeente niet – om absolute veiligheid te creëren voor iedereen op hetzelfde moment. Bovendien kunnen we niet alles tegelijk en moeten we dus keuzes maken. Ook keuzes om zaken niet op te pakken.

Bovenstaande in achtnemend is het zaak om scherp aan te geven waarop onze claim op veiligheidsregie is gebaseerd. Met andere woorden: waarom rekenen wij als gemeente het verbeteren van veiligheid tot onze topprioriteiten?

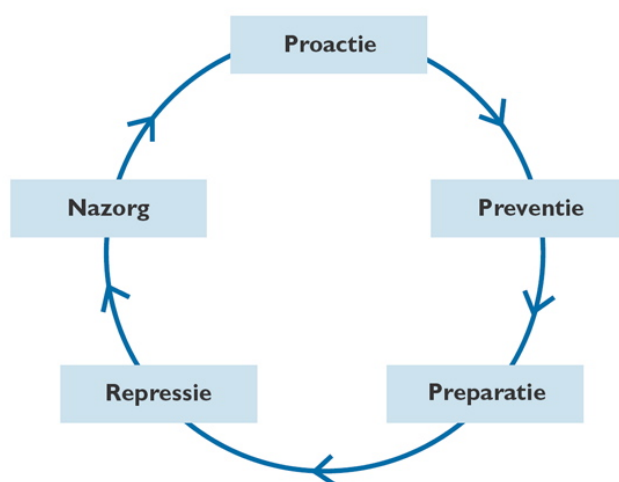
Ten eerste omdat we als gemeente stevige invloed kunnen uitoefenen op problemen die met veiligheid te maken hebben.

Ten tweede kunnen we als geen ander de sociale cohesie bevorderen. Hoe meer men zich in de woonomgeving tot elkaar betrokken weet, hoe beter men elkaar ziet en kent, hoe veiliger men zich in de wijk voelt en des te minder gelegenheid wordt gegeven aan anonieme criminele activiteiten. Sociale cohesie is een van de belangrijkste onderdelen van het veiligheidsgevoel. Ten derde zijn het stimuleren en begeleiden van samenwerkingsverbanden onze expertise én verantwoordelijkheid. Veiligheid kan alleen maar groeien in een goede samenwerking met ondernemers, woningcorporaties, zorg- en welzijnsinstellingen, politie, justitie en – niet te vergeten – bewoners.

1.3 Veiligheid

Veiligheid is een breed begrip en daardoor lastig te definiëren. Enerzijds heeft het betrekking op meetbare grootheden, zoals het aantal woninginbraken. Anderzijds heeft het te maken met ‘zachtere’ elementen zoals veiligheidsbeleving. In het eerste geval wordt gesproken over objectieve, of fysieke veiligheid. In het tweede geval spreekt men over subjectieve, of sociale veiligheid. Het waarborgen van veiligheid vraagt om actieve inspanningen, gericht om risico's op veiligheidsinbreuken te vermijden, dan wel te verkleinen. Enige mate van restrisico dient geaccepteerd te worden. Adequaat veiligheidsbeleid is een cyclisch proces waarin risico's worden onderzocht, op basis waarvan een selectie van maatregelen wordt gemaakt, welke periodiek worden geëvalueerd. Op deze wijze kan gekozen worden voor nieuwe beleidsmaatregelen of aanpassing van bestaande maatregelen. Deze zijn gericht op het voorkomen, het bestrijden en verhelpen van veiligheidsinbreuken. In dit kader wordt vaak gerefereerd aan de veiligheidsketen.

De veiligheidsketen

Proactie: Het wegnemen van structurele oorzaken van onveiligheid, vooral op het terrein van ruimtelijke ordening en infrastructuur.

Preventie: Het voorkomen en beperken van risico's, bijvoorbeeld door te waarschuwen, toezicht uit te oefenen, eisen te stellen in vergunningen voor evenementen e.d.

Preparatie: De operationele voorbereiding op de bestrijding van ongevallen en rampen, bijvoorbeeld bij evenementen.

Repressie: Het daadwerkelijk bestrijden van onveiligheid en criminaliteit, het sanctioneren en handhaven.

Nazorg: De terugkeer naar de normale situatie. Het gaat hier onder andere om medische en sociaalpsychische zorg voor slachtoffers en hulpverleners, schadeafhandeling en milieuzorg.

1.4 Kernbeleid Veiligheid

Het is heel belangrijk dat ons veiligheidsbeleid écht integraal is. In plaats van ad hoc acties willen we samenhangende maatregelen in de veiligheidsketen in plaats van partners die er alleen voor staan willen we samenwerking en afstemming met onze partners. De methode Kernbeleid Veiligheid biedt de benodigde structuur om integraal veiligheidsbeleid te ontwikkelen, uit te voeren, te evalueren en bij te stellen. Het Kernbeleid Veiligheid bestaat uit vijf veiligheidsvelden. Deze velden zijn onderverdeeld in verschillende thema's. De thema's zijn toegespitst op de Hillegomse situatie. Dat wil zeggen dat die thema's zijn uitgewerkt waaraan binnen deze gemeente politiek-maatschappelijk belang wordt gehecht.

De veiligheidsvelden zijn:

1. Veilige woon- en leefomgeving.
2. Bedrijvigheid en veiligheid.
3. Jeugd en veiligheid.
4. Fysieke veiligheid.
5. Integriteit en veiligheid.

1.5 Veiligheidsanalyse

Voor het vormgeven van beleid is een analyse van onderzoeksresultaten nodig. Op deze manier is het mogelijk om beleid te monitoren en/of bij te stellen. Voor de input van het veiligheidsbeleid van Hillegom wordt gebruik gemaakt van verschillende bronnen. Voor het monitoren van de objectieve veiligheid wordt gebruik gemaakt van de cijfers van de politie eenheid Den Haag. Daarnaast wordt sinds twee jaar ook een gebiedsscan gemaakt voor het politieteam Bollen Noord, waar Hillegom onderdeel van uitmaakt. Voor wat betreft de subjectieve veiligheid wordt geput uit de Integrale Veiligheidsmonitor waar de gemeente Hillegom tweejaarlijks aan deelneemt. De Veiligheidsmonitor is een landelijk bevolkingsonderzoek naar veiligheid en leefbaarheid. Tijdens de vorming van het IVB 2016-2020 is de veiligheidsmonitor 2015 van start gegaan. De cijfers van deze monitor worden in maart 2016 bekend gemaakt. Voor dit IVB putten we dus uit de resultaten van de voorgaande veiligheidsmonitor.

1.6 Regionaal Beleidsplan 2015–2018 politie Eenheid Den Haag

De politieorganisatie functioneert niet los van het openbaar bestuur. Samenwerking binnen de traditionele “driehoek” van burgemeester/politie/Officier van Justitie is een basisvoorwaarde, maar niet (meer) voldoende. Inmiddels is een breder netwerk van samenwerkingsverbanden en overlegstructuren ontstaan en noodzakelijk gebleken. Na het vormen van de Nationale Politie zijn de districten in de Eenheid Den Haag vergroot. Zo is het voormalig district Duin- en Bollenstreek opgegaan in het district Leiden/Duin- en Bollenstreek. Dit heeft ook gevolgen gehad voor het districtsjaarplan wat is overgegaan in het Regionaal Beleidsplan (RBP). Dit RBP is een richtinggevend kader voor de gezamenlijke veiligheidsambities op regionaal niveau. Vanuit de districtscolleges is gebleken dat de gezamenlijke prioriteiten die destijds zijn vastgesteld, nog steeds actueel zijn. Dit betreft de aanpak van Geweld, Woninginbraak, Jeugd (criminaliteit en overlast) en Ondernijning. Als vijfde regionale prioriteit is aan het RBP 2015–2018 toegevoegd Overlast en Maatschappelijke onrust.

1.7 De Integrale Veiligheidsmonitor gemeente Hillegom

De veiligheidsmonitor meet de subjectieve veiligheidsgevoelens. In de periode augustus tot en met november 2013 zijn hiervoor ondermeer 509 enquêtes van inwoners van de gemeente Hillegom afgenomen. Dit was een respons van 42% op de uitgezette enquêtes.

In Hillegom bestond de vragenlijst uit de volgende onderwerpen:

- Leefbaarheid en overlast in de woonbuurt
- Veiligheidsbeleving in de gemeente
- Slachtofferschap criminaliteit
- Oordeel functioneren politie in de buurt
- Preventie

De uitkomsten van Hillegom zijn vergeleken met Nederland, de regio en/of met een vergelijkbare buurgemeente. De belangrijkste uitkomsten per onderwerp zijn:

Leefbaarheid en overlast in de woonbuurt

- De fysieke kwaliteit in Hillegom is lager dan de fysieke kwaliteit met de buurgemeente, maar nagenoeg gelijk met Nederland en iets hoger dan het gemiddelde in de regio;
- De inwoners van Hillegom hebben aangegeven meer overlast in de buurt te ervaren dan de buurgemeente. Zij zitten ook boven het regionale en landelijke gemiddelde;

Veiligheidsbeleving in de gemeente

- 16,2% van de inwoners van Hillegom voelt zich wel eens onveilig in de eigen buurt, ten opzichte van 15,5% in de buurgemeente, 16% in de regio en 19% in Nederland.
- De aanwezigheid van onveiligheidsgevoelens op plekken in de eigen woonplaats ligt hoger dan bij de buurgemeente. In Hillegom voelt men zich onveiliger op plekken waar jongeren rondhangen, in het winkelcentrum, het openbaar vervoer en op het station.

Slachtofferschap criminaliteit

- De inwoners van Hillegom schatten de kans op slachtofferschap bij een inbraak zeer hoog in, 7,5% tegen 0,8% in de buurgemeente. (we spreken hier wel over een subjectieve beleving).
- In Hillegom is 1% van de inwoners wel eens slachtoffer geweest van een geweldsdelict, tegen 1,6% van de buurgemeente, gemiddeld 2,5% in de regio en in Nederland.
- Als het gaat om vermogensdelicten zijn in Hillegom 11,6% van de inwoners wel eens slachtoffer geweest van een vermogensdelict, tegen 9,0% in de buurgemeente en gemiddeld 14,6% in de regio en 15% in Nederland.
- Qua vandalisedelicten ligt Hillegom samen met de buurgemeente ver beneden het gemiddelde in de regio en Nederland.

Oordeel functioneren politie in de buurt

- 27% van de Nederlanders heeft in 2013 contact gehad met de politie in de eigen gemeente; hiervan is 58% (zeer) tevreden over het laatste contact.

Preventie

- Landelijk neemt 70% waardevolle spullen mee uit auto om diefstal te voorkomen.
- Inwoners van Hillegom laten ten opzicht van de buurgemeente minder vaak spullen in de auto achter, laten vaker licht branden als ze niet thuis zijn. Daarentegen maken ze minder vaak gebruik van een fietsenstalling.

Wat laat dit zien?

De leefbaarheid in wijk en buurt behoeft nog steeds verbetering. Ook de veiligheidsbeleving (subjectieve veiligheid) is een onderwerp om aan te pakken. Plekken waar men zich in Hillegom nog steeds onveilig voelt zijn vooral de plekken waar jeugd rondhangt, bijvoorbeeld het Henry Dunantplein, maar ook in de passage bij de Dekamarkt. Maar ook het NS-station is nog steeds een plek waar men zich onveilig voelt.

Slachtofferschap na een inbraak wordt hoog geschat. Dit heeft alles te maken met de vele inbraken die in Hillegom hebben plaatsgevonden. Hoewel de voltooid inbraken in aantal gedaald zijn is het aantal pogingen gestegen. Dat kan bijvoorbeeld te maken hebben met de voorlichting aangaande beveiliging van de woning die is gegeven op de door de gemeente georganiseerde veiligheidsmarkten. Ook het Politie Keurmerk Veilig Wonen (PKVW) dat toegepast wordt bij nieuwbouw, houdt inbrekers op een afstand.

Vandalisme daarentegen scoort zeer laag in Hillegom.

Waar staat je gemeente

Naast de Veiligheidsmonitor maakt Hillegom ook gebruik van het platform "Waar staat je gemeente". Dit is een platform voor gemeentelijke prestatievergelijking van het Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (KING). Omdat de selectiecriteria niet overeenstemmen met die van de Veiligheidsmonitor is besloten deze cijfers niet op te nemen in het veiligheidsbeleid en te kiezen voor één soort onderzoek, namelijk de Veiligheidsmonitor.

Gebiedsscan Criminaliteit & Overlast 2015

Sinds 2014 wordt in het Basispolitieteam Bollenstreek Noord (Lisse, Noordwijkerhout en Hillegom) jaarlijks een gebiedsscan gemaakt. Hierbij worden de belangrijkste veiligheidsproblemen in dit gebied in beeld gebracht. De gebiedsscan wordt in samenspraak met de politie en de gemeentelijke Openbare orde en veiligheidsmedewerkers opgesteld en is de basis voor een gezamenlijke aanpak.

Het doel van de gebiedsscan luidt als volgt:

- Gestructureerd en gedegen in beeld brengen van de veiligheidsthema's van een gebied, waardoor gebiedsgebonden werken effectief kan worden uitgevoerd;
- Inzicht geven op welke terreinen (extra) informatie of kennis noodzakelijk is, bijvoorbeeld via verdiepende analyses;
- Signaleren van en adviseren over de belangrijkste veiligheidsthema's aan het lokaal bestuur, zodat het lokaal bestuur onderbouwde beleidskeuzes kan maken;
- Een mogelijkheid bieden om op een globaal niveau de effecten van het lokale veiligheidsbeleid te bezien.

Uit de gebiedsscan is onder andere gebleken dat aan de hand van de ontwikkeling van het totale aantal geregistreerde misdrijven en de resultaten van de veiligheidsmonitor van de afgelopen jaren het aantal geregistreerde misdrijven is gedaald. Dit is een trend die al waarneembaar is sinds 2003. Wat betreft de concentratie van diefstallen uit woningen wordt opgemerkt dat de woninginbraken voornamelijk voorkomen in de wijk Elbroek en het centrumgebied van Hillegom. Uit de gebiedsscan kwam ook naar voren dat de ontwikkeling van het aantal fietsdiefstallen onverminderd hoog is. De hotspot is het stationsgebied van Hillegom. Er zijn al stappen ondernomen om de diefstallen terug te dringen. Ook heeft de politie de zogenaamde 'lokfiets' al meerdere malen met succes ingezet op deze locatie.

Waar willen we naar toe?

De veiligheidsmonitor, de gebiedsscan Criminaliteit en Overlast en het collegewerkprogramma 2014–2018 geven voldoende stof om het veiligheidsbeleid voor Hillegom te vullen.

Wij willen dat inwoners zich veilig kunnen voelen in Hillegom. Niet alleen in en rond hun woning, maar ook in de openbare ruimte en bij het NS station. Wij bereiken dit in samenwerking met de inwoners en onze veiligheidspartners.

Veiligheid en handhaving krijgen nadrukkelijk concrete invulling door een vernieuwende aanpak. De Hillegomse inwoners worden vaker gevraagd om op allerlei thema's op het gebied van veiligheid mee te denken en te verbeteren. De aanpak is niet alleen gericht op de bestrijding van onveiligheid, maar meer nog het toewerken naar een situatie waarin we met elkaar zorgen voor een veilige leefomgeving. De voorbije periode heeft laten zien dat een aantal onderwerpen duidelijk aanscherping van bestaande maatregelen behoeven om zowel de objectieve veiligheidssituatie als de subjectieve veiligheidsbeleving te verbeteren.

2. Veiligheidsvelden en thema's

2.1 Veilige woon- en leefomgeving

2.1.1 Thema: Sociale Kwaliteit	
Wat	<p>Project veilige wijk</p> <p>Uit diverse cijfers van politie blijkt dat de woninginbraken plaatsvinden in geheel Hillegom. Wanneer er actie op een bepaalde wijk wordt ingezet zien we regelmatig dat de inbraken zich verplaatsen naar een andere wijk. Daarnaast gebeuren er relatief gezien ook veel auto- inbraken, meldingen jongerenoverlast en vernielingen. Via de veiligheidsmarkten (waarvan er afgelopen jaar drie hebben plaatsgevonden) is informatie aan de burgers gegeven om woningen beter af te sluiten, een lichtje aan te laten als men 's avonds weg is en er was allerlei informatie te verkrijgen over het juiste hang- en sluitwerk. Daarnaast zijn de Boa's, medewerkers Openbare Orde en Veiligheid met de politie in het najaar (tegen de tijd dat het donker wordt) op pad geweest om door heel Hillegom brieven te bezorgen (namens politie en gemeente), daar waar de woningen donker waren. In deze brieven werden de bewoners er op gewezen dat hun woning donker is aangetroffen en dat dit een doelwit voor inbrekers kan zijn, inclusief wat tips om hier iets aan te doen.</p>
Actie:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Acties in het kader van het DDO (donkere dagen offensief) zoals "Licht, zet inbrekers in het zicht". 2. Versturen van hotspotbrieven in de buurt na een inbraak. 3. Indien noodzakelijk inzetten van een matrixbord.
Beoogd resultaat	Het vergroten van de betrokkenheid van burgers en instanties en toename van het opsporingsvermogen van de politie. Het verminderen van het inbraakrisico.
Samenwerking	Gemeente, Boa's, politie, jongerenwerker, woningcorporaties, burgers
Kosten en dekking	Kosten nog onbekend, dekking uit reguliere uren en budget veiligheid
Wat	<p>Project WAAKS</p> <p>Bij dit project zijn hondenbezitters gevraagd zich aan te sluiten om als extra ogen en oren in de wijk te functioneren. In eerste instantie is het project opgezet in de wijk Elsbroek. Het project is inmiddels uitgebreid over heel Hillegom. De respons is goed.</p>

Actie:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het regelmatig versturen van een nieuwsbrief aan de deelnemers. 2. Het uitbreiden van het project door extra hondenbezitters te werven. 3. Het uitbreiden van het project door ook mensen zonder hond te werven.
Beoogd resultaat	Het vergroten van betrokkenheid van burgers en het verminderen van het inbraakrisico.
Samenwerking	Gemeente, Boa's, politie en hondenbezitters
Kosten en dekking	Kosten worden gedekt uit het reguliere budget
Wat	<p>Aansluiten bij het Veiligheidshuis Leiden</p> <p>Het Veiligheidshuis is een netwerksamenwerking tussen partners uit de straf- en zorgketen en (andere) gemeentelijke partners, waarbij zij onder eenduidige regie komen tot een ketenoverstijgende aanpak van complexe problematiek om ernstige overlast, maatschappelijke uitval en criminaliteit te bestrijden. De meerwaarde zit in snellere en effectievere interventies, het organiseren van doorzettingmacht, geen lastige gevallen doorschuiven en de bestaande overleggen afstemmen of zelfs saneren.</p> <p>In 2014 is het voorstel gedaan om onder voorwaarden voor een proefperiode van twee jaar aan te sluiten bij het Veiligheidshuis. N.a.v. een evaluatie dient de meerwaarde van het Veiligheidshuis te worden aangetoond. Hiertoe zijn evaluatiecriteria opgesteld.</p>
Actie:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Medio 2016 wordt de evaluatie voorgelegd aan het college van B&W. 2. Bij deze evaluatie wordt een advies aangeboden waarin wordt aangegeven welke vorm van aansluiting wenselijk is.
Beoogd resultaat	Alle benodigde instanties onder één dak waardoor sneller en efficiënter actie kan worden ondernomen in acute probleemsituaties.
Samenwerking	Gemeente, overige gemeenten Duin en Bollenstreek, politie, OM, Veiligheidshuis
Kosten en dekking	<p>Reguliere uren;</p> <p>Kosten: Er wordt voorgesteld om de financiering van het Veiligheidshuis te dekken uit het surplus van € 180.000,-, welke verkregen is door de omlegging van de financieringsstromen van de GHOR bij de wijziging van de gemeenschappelijke regeling van de RDOG HM en de Veiligheidsregio HM. De jaarlijkse bijdrage voor Hillegom komt neer op € 4.894 (dit bedrag is verdisconteerd in de inwonerbijdrage voor de Veiligheidsregio).</p>

Wat	<p>Veiligheid op en rondom het station</p> <p>Om het veiligheidsgevoel van reizigers, stationbezoekers en medewerkers van NS te vergroten en een sociaal veilige omgeving te bieden is het Lokaal Veiligheidsarrangement (LVA) opgesteld. Het LVA concretiseert de afspraken over integrale veiligheid voor het station Hillegom en de directe omgeving. Om diezelfde reden is een onderzoek gestart naar de kosten voor mogelijk cameratoezicht. Gebleken is dat effectief cameratoezicht een hoge kostenpost is. Voordat hiertoe wordt overgegaan wordt eerst bekeken of we met andere (goedkopere) middelen kunnen komen tot eenzelfde resultaat, te weten een veilig gevoel en vermindering van fietsendiefstallen.</p> <p>Om het aantal fietsendiefstallen terug te dringen worden al verschillende acties ondernomen. Medio 2015 is op het stationsplein standplaats ingenomen door een ondernemer met een mobiele koffiekar. Tussen deze ondernemer en de wijkagenten zijn afspraken gemaakt over het waarnemen van mogelijke fietsendieven. Dit werkt goed. Ook is in 2014 is door de politie meerdere malen een lokfiets ingezet om de pakkans op fietsendieven te vergroten (indien een lokfiets wordt meegenomen kan de politie dmv een signaal de fiets volgen). Dit heeft al een aantal keren geleid tot aanhoudingen.</p> <p>Verder heeft een onderzoek plaatsgevonden of de verlichting op het stationsplein wel voldoende is. Hieruit is gebleken dat dit aangepast moet worden. Hiertoe is opdracht gegeven. Eind 2015 worden op het stationsplein ook twee spandoeken opgehangen met de tekst "Hee fietsendief, je wordt gezien". Uit onderzoek is gebleken dat dit soort posters/spandoeken zeer effectief zijn.</p>
Actie:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Handhaven van het LVA. 2. Aanpassen verlichting op het stationsplein. 3. Ophangen posters/spandoeken met de tekst "He fietsendief, je bent gezien". 4. Meer controle door Boa en politie. 5. Mogelijk uitbreiden van de sociale controle door ondernemers ruimte te bieden op het stationsplein. 6. Aansluiten bij landelijke campagnes rond het thema fietsendiefstal. 7. Inzet weesfietsenplan. 8. Inzet lokfiets door de politie.
Beoogd resultaat	De subjectieve veiligheidsbeleving in overeenstemming brengen en houden met de objectieve veiligheidssituatie.
Samenwerking	Gemeente, politie, NS/Pro Rail

Kosten en dekking	Handhaving: reguliere uren. Kosten aanpassing verlichting ca. € 40.000,-, aanschaf posters ca. € 200,-. Dekking vanuit het budget openbare orde en veiligheid.
2.1.1 Thema: Fysieke kwaliteit	
Wat	Vandalisme Vandalisme neemt nog steeds af. Samen met politie monitoren we dit. Als er een dadergroep bekend is wordt hier de nodige aandacht aan gegeven, met name ook als een signaalfunctie naar anderen.
Actie:	1. Mogelijk invoeren van de vandalismemeter. 2. Indien ingevoerd; de vandalismemeter per kwartaal publiceren in de krant en op de gemeentesite.
Beoogd resultaat	Vermindering van vandalisme.
Samenwerking	Gemeente, de Meerlanden, politie
Kosten en dekking	Binnen reguliere uren
2.1.3 Thema: Objectieve veiligheid	
Wat	Woninginbraken: Keurmerk Veilig Wonen Het Politie Keurmerk Veilig Wonen (PKVW) is een veiligheidsinstrument dat bijdraagt aan de sociale veiligheid in en rond woningen, wooncomplexen en buurten. Bij nieuwbouwprojecten wordt het PKVW als inspanningsverplichting opgenomen in de anterieure grondexploitatieovereenkomsten. Ook wordt een inrichtingsplan samen met de politie getoetst op het PKVW. In de praktijk blijkt dat nieuwbouwwoningen met een PKVW-keurmerk beter verkocht worden en voor de verzekeringen is dit ook een vereiste. De mogelijkheid om bewoners van bestaande woningen te interesseren voor het PKVW wordt onderzocht. Ook woningbouwverenigingen worden hierin meegenomen.
Actie:	1. Toepassing PKVW bij nieuwbouw en renovatieprojecten (incl. certificering) d.m.v. prestatieafspraken met ontwikkelaars en corporaties. 2. Toepassen PKVW bij het inrichten van openbare ruimten. 3. Stimulering toepassing PKVW in bestaande bouw door particuliere eigenaren. 4. Toepassen "mobeyesysteem" ter voorkoming van herhaald slachtofferschap.

	<ol style="list-style-type: none"> 5. Voorlichting en communicatie aan burgers over het nemen van preventieve maatregelen. 6. Promoten deelname Burgernet. 7. Versturen van hotspotbrieven aan omwonenden van een adres waar is ingebroken. 8. Tegelijkertijd met de hotspotbrieven een aanmeldingsformulier voor Burgernet meesturen.
Beoogd resultaat	Meer woningen met een keurmerkcertificaat waardoor het inbraakrisico wordt verkleind.
Samenwerking	Gemeente, gemeenten Duin en Bollenstreek, politie, woonstichting Stek
Kosten en dekking	Geen extra kosten.
Wat	<p>Huiselijk geweld</p> <p>Met de invoering van de Wet Tijdelijk Huisverbod heeft de burgemeester de bevoegdheid om een huisverbod op te leggen bij (dreigend) huiselijk geweld of een ernstig vermoeden ervan. Het verbod houdt in dat plegers van huiselijk geweld tien dagen hun woning niet meer in mogen. Huiselijk geweld is en blijft per definitie een prioriteit, maar geen onderwerp dat specifiek onderzocht wordt middels de Integrale Veiligheidsmonitor. Slechts een zeer klein deel van het werkelijke aantal Huiselijk geweldsincidenten komt in beeld. Huiselijk geweld heeft vaak een stelselmatig karakter en kent een hoog recidiverisico. Geweld in het gezin gaat vaak gepaard met andere problematiek zoals spanningen tussen echtgenoten, werkloosheid of verslaving. De Wet tijdelijk huisverbod is een effectief instrument gebleken voor het creëren van een interventiemogelijkheid voor hulpverleners bij ernstige vormen van huiselijk geweld.</p>
Actie:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Toepassing Wet tijdelijk huisverbod door uithuisplaatsing dader op last van de burgemeester. 2. Toepassing risicotaxatie-instrument voor beoordeling huisverbod. 3. Preventie en regionale samenwerking ter voorkoming van huiselijk geweld.
Beoogd resultaat	Vermindering van huiselijk geweld.
Samenwerking	Gemeente, politie, steunpunt huiselijk geweld, Openbaar Ministerie, bureau Jeugdzorg, algemeen maatschappelijk werk, GGD.
Kosten en dekking	Kosten worden gedekt uit reguliere uren en budgetten.

2.2 Veiligheidsveld: Bedrijvigheid en veiligheid

2.3.1 Thema: Veilig winkelgebied	
Wat	Toezicht en handhaving in het winkelcentrum De Buitengewone opsporingsambtenaren (Boa's) worden ook ingezet in het winkelgebied voor preventief toezicht en handhaving. Daarnaast wordt er in Hillegom door gemeente, brandweer, politie, De Meerlanden en ondernemers samengewerkt in het KVO (Keurmerk Veilig Ondernemen). Dit is een werkwijze waarbij private en publieke partijen samenwerken aan het verbeteren van de veiligheid in het winkelcentrum. Inmiddels zijn we in het bezit van de 3 ^{de} ster en blijven we ons, binnen de werkgroep, inzetten voor een veilig(er) winkelcentrum.
Actie:	<ol style="list-style-type: none">1. Inzetten en monitoren KVO2. Continuering toezicht en handhaving door de Boa's in het winkelgebied3. Gedurende wintertijd en rondom de feestdagen extra toezicht tijdens koopavonden door de Boa's
Beoogd resultaat	Vermindering van overlast en een prettig toegankelijk winkelcentrum
Samenwerking	Gemeente, politie, ondernemers
Kosten en dekking	Binnen reguliere uren en budget.
2.3.2 Thema: Veilig uitgaan	
Wat	Uitgaansoverlast Uit onderzoek is gebleken dat de invoering van venstertijden (na een bepaald tijdstip alleen eruit, niet meer erin) in een aantal gemeenten heeft gezorgd voor minder overlast, doordat er minder drukte en meer spreiding van uitgaanspubliek is (bron: CCV). De gemeente Hillegom werkt ook met deze venstertijden. Om te voorkomen dat hierdoor een piekdrukke ontstaat in de buurgemeenten, hebben een aantal Bollenstreekgemeenten in gezamenlijkheid de invoering van de venstertijden afgesproken (tot 01.00 bezoekers binnen laten, daarna geen bezoekers meer toelaten en om 04.00 uur leeg en gesloten).

Deze venstertijden waren eerder opgenomen in de APV, maar op verzoek van de horecaondernemers inmiddels vastgelegd in een nieuwe geactualiseerde KVVU (Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan). In deze nieuwe KVVU zijn een aantal maatregelen opgenomen waar horecaondernemers, gemeente en politie zich aan conformeren. De ondertekening hiervan vindt in januari 2016 plaats.

De ingevoerde venstertijden hebben er voor gezorgd dat er de afgelopen jaren daadwerkelijk minder overlast is geweest van uitgaanspubliek. Met de nieuwe KVVU en de hieronder beschreven CHO verwachten we nog meer controle te hebben op deze overlast.

Collectieve Horeca Ontzegging (CHO)

Bij geweld kan een dader voor bepaalde tijd een ontzegging van de toegang tot alle aangesloten horecagelegenheden krijgen. Hieraan zijn bepaalde voorwaarden verbonden, zoals het uitwisselen van persoonsgegevens tussen horeca en politie. Wanneer een persoon met ontzegging toch de horeca binnen gaat, is er sprake van lokaalvredebreuk. Om te voorkomen dat daders die een horecaontzegging hebben, zich verplaatsen naar buurgemeenten (waterbedeffect), zijn afspraken hierover gemaakt met de gemeenten Lisse, Noordwijkerhout en Teylingen.

Naast de collectieve horecaontzegging bestaat ook de mogelijkheid voor het opleggen van een individuele horecaontzegging. Hierbij krijgt de dader een ontzegging voor één bepaalde horecalokaliteit. Via een computersysteem kunnen de aangesloten horecaondernemers volgen welke daders waar een ontzegging hebben gekregen.

KVVU – Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan.

Veilig uitgaan is niet de verantwoordelijkheid van de horecaondernemers, de politie of de gemeente alleen. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid die vraagt om een structurele samenwerking tussen alle betrokken partijen. De KVVU geeft die samenwerking een vliegende start.

Met een gestructureerde aanpak en werkwijze, helpt de KVVU om de veiligheid in het uitgaansgebied te verbeteren. Omdat samenwerking tussen betrokken lokale partijen essentieel is om tot goede afspraken te komen legt de KVVU juist daar de

Actie:	<p>focus op.</p> <p>Bijvoorbeeld het maken van afspraken en de selectie en uitvoering van concrete maatregelen. De KVVU faciliteert hier in en maakt inzichtelijk welke inspanningen nodig zijn.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uitvoering geven aan de KVVU ism de horecaondernemers en andere veiligheidspartners. 2. Inzet bestuurlijke maatregelen indien nodig. 3. Uitvoering geven aan de CHO (Collectieve Horeca Ontzegging).
Beoogd resultaat	Vermindering uitgaansgeweld.
Samenwerking	Gemeente, politie, horecaondernemers
Kosten en dekking	Deelname aan de CHO is in 2012 eenmalig gefinancierd met een bedrag van € 500,- door de gemeente. Vervolgens betaalt KHN jaarlijks een bedrag van € 250,- voor onderhoud van het systeem. Verder binnen reguliere uren en budget.

2.3.3 Thema: Veilige evenementen

Wat	<p>Kader evenementenveiligheid</p> <p>In ieder publieksevenement schuilt een risico voor de openbare orde en veiligheid. Paniek in menigte is dan vaak een groot risico.</p> <p>De gemeente verbindt, als vergunningverlenende instantie, aan de vergunning voorschriften om mogelijke risico's voor veiligheid en gezondheid van burgers zo veel mogelijk beperken.</p> <p>Hiervoor gebruikt de gemeente een risicoscan. Het invullen gebeurt aan de hand van de vergunningaanvraag. De uitkomst bepaald of nader advies nodig is van de hulpdiensten zoals brandweer en politie. Dit is allemaal conform het regionaal vastgestelde Kader evenementenveiligheid.</p> <p>Organisatoren worden standaard gevraagd een draaiboek aan te leveren waarin de aanloop en het verloop van het evenement beschreven wordt.</p> <p>Indien het een groot evenement betreft wordt ook een veiligheidsplan en een verkeers- en vervoersplan aan te leveren.</p>
-----	---

Actie:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Werken conform het Kader evenementenveiligheid. 2. Zorgen voor tijdige en volledige vergunningaanvragen. 3. Scheppen van ruimte om onvoorziene evenementen op een veilige manier mogelijk te maken.
Beoogd resultaat	Duidelijkheid bij alle betrokken partners over het organiseren van veilige evenementen.
Samenwerking	Gemeente, politie, brandweer, GHOR, gemeenten in de Duin- en Bollenstreek
Kosten en dekking	Reguliere uren en budget OOV

2.3 Veiligheidsveld: Jeugd en veiligheid

2.4.1 Thema: Overlastgevende jeugd

Wat	<p>Jeugdoverlast</p> <p>De politie regio Haaglanden inventariseert periodiek middels de Beke-shortlistmethodiek de problematische jeugdgroepen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen hinderlijke, overlastgevende en criminele jeugdgroepen. De aanpak van criminele jeugdgroepen is een prioriteit uit het regeerakkoord en daarmee één van de belangrijkste prioriteiten.</p> <p>Het blijft noodzakelijk om te blijven werken aan het voorkomen van het ontstaan van criminele jeugdgroepen. Bij een integrale aanpak van jeugdgroepen is de samenwerking tussen ketenpartners als justitie, politie, jeugdzorginstellingen en onderwijs (o.a. Bureau Leerplicht) nadrukkelijk aan de orde. Uitgangspunt daarbij is dat de aanpak van de hinderlijke groepen tot de primaire verantwoordelijkheid van de gemeenten behoort en de aanpak van criminele jeugdgroepen tot de primaire verantwoordelijkheid van de politie en het OM. In 2012 heeft Hillegom te maken gehad met een criminele groep, waarbij toen een gebiedsverbod is opgelegd. Op dit moment hebben we alleen te maken met hinderlijke jeugdgroepen.</p> <p>Deze situatie kan echter veranderen. Het blijft dus noodzakelijk om te blijven werken aan de bestrijding van jeugdoverlast. Op dit moment wordt in samenwerking met de jongerenwerkers gekeken hoe we de jeugd kunnen bereiken en wat de mogelijkheden zijn om deze overlastgevende jongeren te bewegen om iets zinnigs te gaan doen. Te denken valt aan het opknappen van de keet op de Belt, het organiseren van thema-avonden in het jongerencentrum etc.</p>
Actie:	<ol style="list-style-type: none">1. Samenwerking met het jongerenwerk meer aantrekken.2. Het overleg jeugd nieuw leven inblazen ism jongerenwerkers, politie en gemeente.3. Bij overlastgevende jeugd, waarvan bekend is dat zij uit buurgemeenten komen, wordt de thuisgemeente en politie aldaar geïnformeerd.4. Toepassen van de Halt-procedure inclusief schadeverhaal van de dader(s).

Beoogd resultaat	Vermindering van jeugdoverlast in de openbare ruimte
Samenwerking	Gemeente, politie, jongerenwerkers en het Veiligheidshuis
Kosten en dekking	Binnen reguliere uren

2.4.2 Thema: Alcohol en drugs

Wat	<p>Overlast door alcohol en drugs</p> <p>In het uitvoeringsplan alcoholmatigsbeleid 2013–2016 zijn diverse maatregelen opgenomen om het gebruik van alcohol terug te dringen. Hiermee wordt ook een stuk overlast aangepakt. Daarnaast is door de raad op 19 februari 2015 het Preventie- en Handhavingsplan Alcohol vastgesteld. Dit plan heeft een looptijd van twee jaar om daarna te worden opgenomen in het lokale gezondheidsbeleid.</p> <p>Hillegom telt een kleine 30 cafés/bars en restaurants. Dit heeft natuurlijk een aantrekkingskracht op jong publiek. Overmatig alcoholgebruik door jongeren en zeker in combinatie met drugs, is een van de grootste oorzaken voor het door hen plegen van vernieling en het gebruiken van geweld. Dat leidt tot sociale overlast in de buurt. De laatste jaren is de overlast wel minder geworden. Dit onderwerp heeft een duidelijke relatie met het thema "Veilig uitgaan".</p> <p>Net als alle andere gemeenten wordt ook Hillegom in meer of mindere mate geconfronteerd met handel en gebruik van verdovende middelen. Drugsoverlast kan leiden tot dreiging en sociale overlast. Vanwege het specifieke risicokarakter dat met drugsgebruik en -verkoop gepaard gaat wordt dit thema in het Veiligheidsbeleid genoemd.</p> <p><u>Halt afdoening alcohol</u></p> <p>Jongeren van 12 tot 18 jaar die overlast en delicten veroorzaken waarbij alcohol in het spel is, kunnen door de politie worden doorverwezen naar Halt voor de Halt-afdoening Alcohol. Tijdens deze Halt-afdoening wordt de jongere samen met zijn ouders uitgenodigd voor een gesprek waarna een plan van aanpak wordt opgesteld voor de jongere. De ouders gaan naar een ouderbijeenkomst waarin ze bewust worden gemaakt van hun invloed op het alcoholgebruik van hun kind.</p>
-----	--

Actie:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Terugdringen van overlast door alcoholgebruik in samenwerking met maatschappelijke organisaties; 2. Terugdringen van overlast in probleemgebieden door verscherping van flankerende maatregelen; 3. Inzet bestuurlijke maatregelen; 4. Haltproject “jongeren en alcohol”; 5. Uitvoeren “Toezicht Drank- en Horecawet”; 6. Incidentele handhaving alcoholgebruik openbare weg (Boa’s); 7. Deelname Haltproject “jongeren en drugs”; 8. Gebruik van de extra bevoegdheden op grond van de Gemeentewet en de Opiumwet door de burgemeester; 9. Inzet van bestuurlijke maatregelen, zoals toepassing Sluitingsbeleid ex artikel 13b Opiumwet; 10. Ouders betrekken bij projecten. 11. Eens in de 2 jaar mysteryshoppers inzetten. 12. Tijdens evenementen handhavingscontroles laten uitvoeren door de regionale pool Drank- en Horecawet (DHW).
Beoogd resultaat	Afname van gezondheidsrisico’s waardoor minder overlast ontstaat door overmatig gebruik van alcohol en drugs.
Samenwerking	Gemeente, politie, boa’s, bureau Halt/Brijder
Kosten en dekking	Binnen reguliere uren

2.4 Veiligheidsveld: Fysieke veiligheid

2.5.1 Thema: Brandveiligheid en externe veiligheid	
Wat	Externe veiligheid Elke regio herbergt specifieke risico's waarvoor gericht beleid van de veiligheidsregio en haar partners nodig kan zijn. Hiervoor is het regionaal risicoprofiel Hollands Midden opgesteld. Het regionaal risicoprofiel is bedoeld om inzicht in de aanwezige risico's te krijgen. Op basis hiervan kan het veiligheidsbestuur strategisch beleid voeren om de aanwezige risico's te voorkomen, te beperken en om de crisisbeheersingsorganisatie op specifieke risico's voor te bereiden. Ook biedt het een basis voor de risicocommunicatie naar de burgers. Het risicoprofiel wordt binnenkort vastgesteld. De risicokaart brengt de verschillende risico's in kaart. De gemeente beheert deze kaart samen met de Omgevingsdienst West Holland en de provincie Zuid Holland.
Actie:	<ol style="list-style-type: none">1. Actueel houden Hillegomse risicokaart2. De geïnventariseerde risico's laten doorwerken in de ruimtelijke plannen voor de gemeente Hillegom (zonering);3. Risicocommunicatie in samenwerking met de veiligheidsregio aan burgers en bedrijven.
Beoogd resultaat	Realisatie veilige woon- werk- en leefomgeving
Samenwerking	Gemeente en (Regionale) brandweer
Kosten en dekking	Binnen reguliere uren

2.5 Veiligheidsveld: Integriteit en veiligheid

2.6.1 Thema: Bestuurlijke aanpak georganiseerde criminaliteit	
Wat	<p>Ondermijning op lokaal niveau</p> <p>Essentieel bij ondermijning zijn de sluipende, negatieve effecten van diverse gedragingen en verschijnselen die de fundamenteën van de lokale samenleving of de maatschappij aantasten, verzwakken of uithollen als zij niet adequaat worden opgepakt. Het accent ligt hierbij op drugscriminaliteit (waaronder georganiseerde hennepcultuur).</p> <p>Binnen de regio Hollands Midden is veelvuldig sprake van aanwezigheid van hennepkwekerijen. Dit is strafbaar en levert daarnaast overlast en gevaarstelling op. Daarnaast komen er steeds vaker bij de politie signalen binnen van straathandel in verdovende middelen en zijn er aanwijzingen dat er in de Bollenstreek Noord sprake is van illegale prostitutie.</p>
Actie:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het stimuleren van 'Meld misdaad anoniem'. 2. Met ketenpartners moet gezocht worden naar mogelijkheden om de samenwerking te verstevigen.
Beoogd resultaat	Het voorkomen, dan wel verminderen van ondermijning op lokaal niveau.
Samenwerking	Gemeente, politie, Veiligheidsregio, RIEC, Meerlanden
Kosten en dekking	Binnen reguliere uren en budget.
2.6.2 Thema: Terrorismebestrijding	
Wat	<p>Polarisatie en radicalisering</p> <p>Sinds de terreuraanslagen in Europa, de Verenigde Staten en elders in de wereld wordt landelijk de aandacht gevraagd voor ontwikkelingen van radicalisering en polarisatie in gemeenten.</p> <p>Hoewel dergelijke ontwikkelingen in Hillegom vanwege de maatschappelijke structuren schijnbaar minder voor de hand liggen, blijft alertheid geboden. Het is van belang dat ook kleine gemeenten een betere informatiepositie krijgen met betrekking tot polarisatie en radicalisering. Het in een vroegtijdig stadium herkennen van signalen die mogelijk wijzen op polarisatie of radicalisering.</p>
Actie:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het volgen van de landelijke ontwikkelingen. 2. Het monitoren van ontwikkelingen die kunnen duiden op (een voedingsbodem voor) polarisatie en radicalisering, waardoor zo snel mogelijk herkenning en interventie mogelijk is.

Beoogd resultaat	Vroegtijdig zorgwekkende situaties te signaleren en escalatie te voorkomen.
Samenwerking	Gemeente, politie, rijksoverheid
Kosten en dekking	Kosten nog onbekend, dekking uit reguliere uren en budgetten